

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រជាការសាខ្មែរ

វិនយបិដក

ចុះបញ្ជី ឧត្តមភាគ

១០

សមព័ត្តន្តរៈ ខុទ្ទកវត្ថុន្តរៈ

និង សេនាសន្តន្តរៈ

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

គ.ស ២៥០១

វិទ្យាបិដក ទុល្លភ័ក្ត

នុតិយភាគ

១១

សម័ត្តន្តកៈ ទុត្តកវគ្គន្តកៈ

៦៨

សេនាសន្តន្តកៈ

ព. ស. ៦៩០១

វិសេសបិដកេ បុល្លវិគ្គហ្គ

ទុតិយោ ភាគោ

សមបិក្ខន្ធកំ

[១] ភេទ សមយេន តុប្បា ភគវំ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិស្នុកស្ស អាភមេ ។ ភេទ ទោ
មន សមយេន ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មទ័ក្ខតាធំ ភិក្ខុធំ
តាម្បាធំ តាកេត្តិ ភដ្ឋនិយម្យំ វិយស្សម្យំ បច្ឆាជនិយម្យំ
បដិសារណីយម្យំ ឧត្តមនិយម្យំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
អម្បិទ្ធា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ វិយន្តំ វិហារេន្តំ កមិ
ហិ តាម ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មទ័ក្ខតាធំ ភិក្ខុធំ
តាម្បាធំ តាវិស្សន្តំ ភដ្ឋនិយម្យំ វិយស្សម្យំ បច្ឆាជនិ
យម្យំ បដិសារណីយម្យំ ឧត្តមនិយម្យំតិ ។ អថទោ ភេ
ភិក្ខុ ភគវតោ វតមន្តំ អាភេទេសុំ ។ យេ ។ សង្ខំ តាវ
ភិក្ខុវេ ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ អសម្មទ័ក្ខតាធំ ភិក្ខុធំ
តាម្បាធំ តាកេត្តិ ភដ្ឋនិយម្យំ វិយស្សម្យំ បច្ឆាជនិយម្យំ

វិសេសបិដកេ បុល្លវិគ្គ

ទុតិយភាគ

សមបិក្ខន្ធកំ

[១] សម័យនោះ ព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
វត្តជេតវន របស់អនាថបិស្នុកសេដ្ឋីទៀបព្រៃសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ពួកឧត្តមនិយម្យំ តែងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយម្យន្ត្រៈ វិយស្សម្យន្ត្រៈ
បច្ឆាជនិយម្យន្ត្រៈ បដិសារណីយម្យន្ត្រៈ ឧត្តមនិយម្យន្ត្រៈ ផល់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយដែលមិនមានក្នុងវិចារោះមុខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នក
ប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលចោស គំរះវៀល បន្ទុះបង្ហាប់
ថា ពួកឧត្តមនិយម្យំ មិនសមរម្យនឹងធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយម្យន្ត្រៈ
វិយស្សម្យន្ត្រៈ បច្ឆាជនិយម្យន្ត្រៈ បដិសារណីយម្យន្ត្រៈ ឧត្តមនិយម្យ
ន្ត្រៈ ផល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន ក្នុងវិចារោះមុខនោះ ។ គ្រានោះ
ភិក្ខុទាំងនោះគ្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ យេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា តែភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា ពួកឧត្តមនិយម្យំតែង
ធ្វើកម្មទាំងឡាយ គឺ ភដ្ឋនិយម្យន្ត្រៈ វិយស្សម្យន្ត្រៈ បច្ឆាជនិយម្យន្ត្រៈ

បដិសារណីយម្យំ ឧត្តេបទិយម្យំ ។ សទ្ធិ ភក្កភតិ ។
 វិករហិ តុត្វា ភក្កា អនុទ្ធវិកា ភិក្ខុវេ ភេស មោ-
 យបុរិសាទំ អនុលោមិតំ អប្បដិវុចំ អស្សាសណកំ
 អកប្បិយំ អការណីយំ កដិ ហិ ឆាម ភេ ភិក្ខុវេ
 មោយបុរិសា អសម្មទ័ក្ខតាទំ ភិក្ខុទំ កម្មាទំ កាស្សន្តិ
 តទ្ធវិយម្យំ វិយស្សម្យំ បទ្វាជវិយម្យំ បដិសារណី-
 យម្យំ ឧត្តេបទិយម្យំ ធម៌ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាទំ ក
 បសាធាយ ។ បេ ។ វិករហិត្វា ធម្មិ កដិ កត្វា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ឧ ភិក្ខុវេ អសម្មទ័ក្ខតាទំ ភិក្ខុទំ កម្មិ កា-
 តទ្ធិ តទ្ធវិយំ ក វិយស្សំ ក បទ្វាជវិយំ ក បដិសារណីយំ
 ក ឧត្តេបទិយំ ក យោ កាមយ្យ អាមត្តិ ឧត្តជស្ស ។

បដិសារណីយកម្មៈ ឧត្តេបទិយកម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន
 ក្នុងទីចំពោះមុខ ពិតមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រ
 ព្រះចានព្រះភោគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធបានព្រះភោគទ្រង់តិរវៀលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើរបស់មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមគួរ មិន
 ត្រូវចំណង មិនត្រូវបែបផែន មិនមែនជាមេសសមណៈ មិនគប្បី មិនគួរ
 ធ្វើទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសទាំងនោះ មិនសមបើនឹងធ្វើកម្ម
 ទាំងឡាយ គឺ ឧត្តេបទិយកម្មៈ វិយស្សកម្មៈ បទ្វាជទិយកម្មៈ បដិ-
 សារណីយកម្មៈ ឧត្តេបទិយកម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមាន
 ក្នុងទីចំពោះមុខទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្យ្យជ្រាថ្នា
 ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រាថ្នា ។ បេ ។ លុះទ្រង់តិរវៀលហើយ
 ទ្រង់ធ្វើដំបូកជាគ្រាសំហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 មិនត្រូវធ្វើឧត្តេបទិយកម្មៈ វិយស្សកម្មៈ បទ្វាជទិយកម្មៈ បដិសារណី-
 យកម្មៈ ឧត្តេបទិយកម្មៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលមិនមានក្នុងទីចំពោះ
 មុខទេ ភិក្ខុណាធ្វើ ត្រូវតាមត្រង់ត្រូវ ។

(៦) អចម្ពកំណី បុគ្គលោ អចម្ពកំណី សម្ពហុលា
អចម្ពកំណី សាដ្ឋោ ចម្ពកំណី បុគ្គលោ ចម្ពកំណី សម្ពហុលា
ចម្ពកំណី សាដ្ឋោ ។

[illegible]

សម្រាប់ពួកគេ: បុគ្គលជាតិឈ្នាំទី១និងបុគ្គលជាតិឈ្នាំទី

(៦) (បទដាច់កាតាំង ៦) គឺ ចុក្កលជាធម្មវិទី (អនុសាសន៍
ត្រូវបាន) ។ កិច្ចតាំងឡាយច្រើន(*) ជាធម្មវិទី ។ សន្មតជាធម្មវិទី ។
ចុក្កលជាធម្មវិទី (អនុសាសន៍ត្រូវបាន) ។ កិច្ចតាំងឡាយច្រើនជាធម្មវិទី ។
សន្មតជាធម្មវិទី ។ ។

(៣) ចុក្កលជាអធម្មវដ្តិញ្ញាតិចុក្កលជាអធម្មវដ្តិ ទ្វេរភស្តុតាង ឲ្យ
 គិតារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះ
 ធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រាជ្ញាវរបស់ព្រះហស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យ
 នេះចុះ ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ
 ឈ្មោះថា ម្ខាងដោយមិនត្រូវភាគធម៌ ជាសម្បទាវិន័យឬម គឺគ្រាន់តែប្រ-
 ហែលគ្នាខឹងសម្បទាវិន័យ ។ ចុក្កលជាអធម្មវដ្តិ ញាតិភក្កុចាំងឡាយ
 ច្រើនជាអធម្មវដ្តិ ទ្វេរភស្តុតាង ឲ្យគិតារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយ ។
 ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រាជ្ញាវរបស់
 ព្រះហស្តា អ្នកចាំងឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរគាប់ចិត្តនឹងពាក្យ
 នេះចុះ ដូច្នេះបើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ខាងដោយមិន
 ត្រូវភាគធម៌ គ្រាន់តែប្រហែលគ្នាខឹងសម្បទាវិន័យ ។ ចុក្កលជាអធម្មវដ្តិ

១ សំដៅយកទីក្នុងការប្រើប្រាស់ហៅថា ឧទាហរណ៍ ក៏បាន បំណែកកំពុងតែប្រែប្រួល បាន
ហៅថា បុគ្គល កំណត់ ៤ ប្រភេទទៀតទៅហៅថា សាមី ។

បុគ្គលា ធម្មវាទី សង្ឃសញ្ញាមេត្តិ ជំជឿមេត្តិ មេត្តាត្ថ
 អនុមោទន៍ ធម្មស្ស័តិ អនុធម្មស្ស័តិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ វង្គំ សក្កសាសនំ វង្គំ កល្យាណំ វង្គំ កោត-
 ហិកំ ឯវាញេ តំ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុមោទន៍ វុប-
 សម្មតិ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយម្បជំរូបកោត ។ អធម្មវាទី សម្មហុ-
 លា ធម្មវាទី បុគ្គលំ សញ្ញាមេត្តិ ជំជឿមេត្តិ មេត្តាត្ថ
 អនុមោទន៍ ធម្មស្ស័តិ អនុធម្មស្ស័តិ អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ វង្គំ សក្កសាសនំ វង្គំ កល្យាណំ វង្គំ កោត-
 ហិកំ ឯវាញេ តំ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុមោទន៍ វុបសម្មតិ
 សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយម្បជំរូបកោត ។ អធម្មវាទី សម្មហុលា ធម្ម-
 វាទី សម្មហុលេ សញ្ញាមេត្តិ ជំជឿមេត្តិ មេត្តាត្ថ អនុមោ-
 ទន៍ ធម្មស្ស័តិ អនុធម្មស្ស័តិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ
 វង្គំ សក្កសាសនំ វង្គំ កល្យាណំ វង្គំ កោតហិកំ ឯវាញេ
 តំ អធិការណំ វុបសម្មតិ អនុមោទន៍ វុបសម្មតិ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធវិទយម្បជំរូបកោត ។ អធម្មវាទី សម្មហុលា ធម្មវាទី
 សង្ឃសញ្ញាមេត្តិ ជំជឿមេត្តិ មេត្តាត្ថ អនុមោទន៍

ញាតិសង្ឃជាធម្មវាទី ឡូកតសំគាល់ ឡូតិចារណា ឡូតិចិក្ស ឡូតិចិក្ស
 រឿយ ។ ឡូយើញ ឡូយើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រ-
 ដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យ
 នេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍ទាន់ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិន
 ត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រែប្រាស់គ្នាទាំងសម្បត្តិវិន័យ ។ ក៏កុំចាំឡើយច្រើន
 ជាអធម្មវាទីញាតិសង្ឃជាធម្មវាទី ឡូកតសំគាល់ ឡូតិចារណា ឡូតិចិក្ស
 ឡូតិចិក្សរឿយ ។ ឡូយើញ ឡូយើញរឿយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
 ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្ត
 នឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍ទាន់ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់
 ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់តែប្រែប្រាស់គ្នាទាំងសម្បត្តិវិន័យ ។ ក៏កុំចាំ
 ឡើយច្រើនជាអធម្មវាទី ញាតិសង្ឃជាធម្មវាទី ឡូកតសំគាល់
 ឡូតិចារណា ឡូតិចិក្ស ឡូតិចិក្សរឿយ ។ ឡូយើញ ឡូយើញរឿយ ។
 ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចាំ
 ឡើយ ចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើ
 អធិការណ៍ទាន់ម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិនត្រូវតាមធម៌ គ្រាន់
 តែប្រែប្រាស់គ្នាទាំងសម្បត្តិវិន័យ ។ ក៏កុំចាំឡើយច្រើនជាអធម្មវាទីញាតិ
 សង្ឃជាធម្មវាទី ឡូកតសំគាល់ ឡូតិចារណា ឡូតិចិក្ស ឡូតិចិក្សរឿយ ។

នស្សន្តិ អនុនស្សន្តិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ
 ឥទំ សុត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោគេហិតំ ឯកញ្ច
 តំ អនិការណំ វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទា-
 វិទយប្បដិវុបកោទ ។ អនុម្ពេទំ សង្ខេប ធម្មតិ បុគ្គលំ
 សញ្ញាបេតិ ចិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ នស្សតិ
 អនុនស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សុត្តសា-
 សនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោគេហិតំ ឯកញ្ច តំ អនិ-
 ការណំ វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយ-
 ប្បដិវុបកោទ ។ អនុម្ពេទំ សង្ខេប ធម្មតិ សម្មទាលេ
 សញ្ញាបេតិ ចិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ នស្សតិ
 អនុនស្សតិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សុត្តសា-
 សនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ភោគេហិតំ ឯកញ្ច តំ អនិការណំ
 វុបសម្មតំ អនុម្ពេទ វុបសម្មតំ សម្មទាវិទយប្បដិវុប-
 កោទ ។ អនុម្ពេទំ សង្ខេប ធម្មតិ សង្ខេប សញ្ញាបេតិ
 ចិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ នស្សតិ អនុនស្ស-
 តិ អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សុត្តសាសនំ

ស្រឡាញ់ ស្រឡាញ់ហើយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះភាគប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាត់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ
 ចុះចុះ បើអតីតកាលនោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ ត្រាស់តែប្រហែលគ្នាទាំងសម្បទាវិន័យ ។ សង្ឃជាអនុម្ពេទចិត្ត
 បុគ្គលជាធម្មតិ ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យកត់ចារណា ឲ្យកត់និក្ខ ឲ្យកត់និក្ខហើយ ។
 ស្រឡាញ់ ស្រឡាញ់ហើយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះភាគប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាត់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ
 ចុះចុះ បើអតីតកាលនោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ ត្រាស់តែប្រហែលគ្នាទាំងសម្បទាវិន័យ ។ សង្ឃជាអនុម្ពេទចិត្ត
 បុគ្គលជាធម្មតិ ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យកត់ចារណា ឲ្យកត់និក្ខ ឲ្យកត់និក្ខហើយ ។
 ស្រឡាញ់ ស្រឡាញ់ហើយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះភាគប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាត់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ
 ចុះចុះ បើអតីតកាលនោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ ត្រាស់តែប្រហែលគ្នាទាំងសម្បទាវិន័យ ។ សង្ឃជាអនុម្ពេទចិត្ត
 បុគ្គលជាធម្មតិ ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យកត់ចារណា ឲ្យកត់និក្ខ ឲ្យកត់និក្ខហើយ ។
 ស្រឡាញ់ ស្រឡាញ់ហើយ ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះភាគប្រដៅរបស់
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរគាត់យកភាគនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងភាគនេះចុះ
 ចុះចុះ បើអតីតកាលនោះម្ចាស់យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយមិនត្រូវ
 តាមធម៌ ត្រាស់តែប្រហែលគ្នាទាំងសម្បទាវិន័យ ។ សង្ឃជាអនុម្ពេទចិត្ត
 បុគ្គលជាធម្មតិ ឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យកត់ចារណា ឲ្យកត់និក្ខ ឲ្យកត់និក្ខហើយ ។

ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ហេតេហិតំ ឯវេញំ តំ អនិក្ការណំ
វុបសម្មតំ អនុធម្មំ វុបសម្មតំ សម្មាសាវ័យេយ្យ-
ជីវុបសោធន ។

កណ្ណបទ្បវត្ត មិច្ឆិកំ ។

(៤) ធម្មវាដំ បុគ្គលោ អធម្មវាដំ បុគ្គលំ សញ្ញាបេតិ
ធិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ នស្សេតិ អនុនស្សេតិ
អយំ នម្មោ អយំ វិទយោ ឥដំ សត្តសាសនំ ឥមំ
កណ្ណាហំ ឥមំ ហេតេហិតំ ឯវេញំ តំ អនិក្ការណំ វុបសម្មតំ
នុធម្មំ វុបសម្មតំ សម្មាសាវ័យេយ្យ ។ ធម្មវាដំ បុគ្គលោ
អធម្មវាដំ សម្មាសាវ័យេយ្យ សញ្ញាបេតិ ធិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ
អនុបេត្តេតិ នស្សេតិ អនុនស្សេតិ អយំ នម្មោ អយំ
វិទយោ ឥដំ សត្តសាសនំ ឥមំ កណ្ណាហំ ឥមំ ហេតេហិតំ
ឯវេញំ តំ អនិក្ការណំ វុបសម្មតំ នុធម្មំ វុបសម្មតំ
សម្មាសាវ័យេយ្យ ។ ធម្មវាដំ បុគ្គលោ អធម្មវាដំ
សញ្ញាបេតិ ធិជ្ឈាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ

បេសំព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះ
ចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថាម្ខាងដោយមិម
ត្រូវតាមធម៌ ត្រាន់តែប្រហែលដូចនឹងសម្មាសាវ័យេយ្យ ។

ចប់ កណ្ណបទ មាតិកា ៨ ។

(៤) បុគ្គលជាធម្មវាដំ ញ៉ាំងបុគ្គលជាអធម្មវាដំឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិ-
ចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យហ្នឹង ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញហ្នឹង ។ ថា នេះ
ធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះ
ចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថាម្ខាងដោយធម៌ ដោយសម្មាសាវ័យេយ្យ ។ បុគ្គលជាធម្មវាដំ ញ៉ាំង
កិត្តិនិក្ខាយច្រើនជាអធម្មវាដំឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ
ឲ្យពិនិត្យហ្នឹង ។ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញហ្នឹង ។ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះ
ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា អ្នកនាំនិក្ខាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរ
ពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ខាងយ៉ាងនេះ ឈ្មោះ
ថាម្ខាងដោយធម៌ ដោយសម្មាសាវ័យេយ្យ ។ បុគ្គលជាធម្មវាដំ ញ៉ាំងសិក្ស
ជាអធម្មវាដំឲ្យកត់សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យហ្នឹង ។

អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មេន រូបសម្បត្តិ សម្បទាវិទ-
 យេន ។ ធម្មភវី សង្ខារ អធម្មភវី បុគ្គល សញ្ញាបេតិ
 ជិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធម្មេន អនុធម្មេន
 អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ
 កល្យាណំ ឥមំ រោជហិតំ វិវត្តោ តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ
 ធម្មេន រូបសម្បត្តិ សម្បទាវិទយេន ។ ធម្មភវី សង្ខារ
 អធម្មភវី សម្បហុស្សេ សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ
 អនុបេត្តេតិ ធម្មេន អនុធម្មេន អយំ ធម្មោ អយំ
 វិទយោ ឥទំ សត្តសាសនំ ឥមំ កល្យាណំ ឥមំ រោជ-
 ហិតំ វិវត្តោ តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មេន រូបសម្បត្តិ
 សម្បទាវិទយេន ។ ធម្មភវី សង្ខារ អធម្មភវី សង្ខារ
 សញ្ញាបេតិ ជិដ្ឋាបេតិ បេត្តេតិ អនុបេត្តេតិ ធម្មេន
 អនុធម្មេន អយំ ធម្មោ អយំ វិទយោ ឥទំ
 សត្តសាសនំ ឥមំ កល្យាណំ ឥមំ រោជហិតំ វិវត្តោ
 តំ អធិការណ៍ រូបសម្បត្តិ ធម្មេន រូបសម្បត្តិ សម្ប-
 ទាវិទយេនាតិ ។

ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សង្ខារធម្មវិញ្ញាណ
 បុគ្គលជាអធម្មវិញ្ញាណសំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ
 ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រាជ្ញាបេស
 ព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
 ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះម្ចាស់ដោយធម៌នេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សង្ខារធម្មវិញ្ញាណ ឲ្យពិនិត្យចង់ឡាយច្រើន ជាអធម្មវិញ្ញាណ
 សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យ
 ឃើញរឿយៗ ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រាជ្ញា បេសព្រះសា-
 ស្តា អ្នកចង់ឡាយចូរកាន់យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ
 ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះ ម្ចាស់ដោយធម៌នេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សង្ខារធម្មវិញ្ញាណ ឲ្យពិនិត្យសង្ខារធម្មវិញ្ញាណ ឲ្យពិនិត្យ
 សំគាល់ ឲ្យពិចារណា ឲ្យពិនិត្យ ឲ្យពិនិត្យរឿយៗ ឲ្យឃើញ ឲ្យឃើញរឿយៗ
 ថា នេះធម៌ នេះវិន័យ នេះពាក្យប្រាជ្ញាបេសព្រះសាស្តា អ្នកចូរកាន់
 យកពាក្យនេះចុះ ចូរពេញចិត្តនឹងពាក្យនេះចុះ ដូច្នេះ បើអធិការណ៍នោះ
 ម្ចាស់ដោយធម៌នេះ ឈ្មោះថា ម្ចាស់ដោយធម៌ ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

[៥] គេន សមយេន តុន្តា កក់ កងហេ វិហាតិ
វេទ្យាវេន កល្យាណវេន ។ គេន ទោ បន សមយេន
អាយស្មតា ធម្មេន មល្យបុត្តន ជាតិយា សន្តវស្សន
អហត្ថំ សង្ខតតំ ហោតិ យន្តត្វំ សាវកេន បន្តត្វំ សត្វំ
គេន អនុប្បត្តិ ហោតិ ធម្មេន មស្ស តត្វំ ឧត្តរំ កាលាយិ
កកស្ស វ បតិចយោ ។

[៦] អទោ អាយស្មតា ធម្មស្ស មល្យបុត្តស្ស
ហោតិកស្ស បតិសាលីនស្ស វិវត្តាភសោ បរិនិក្ខា
ធម្មនាទិ បយោ ទោ ជាតិយា សន្តវស្សន អហត្ថំ
សង្ខតតំ យន្តត្វំ សាវកេន បន្តត្វំ សត្វំ មយោ
អនុប្បត្តិ ធម្មេន មស្ស តត្វំ ឧត្តរំ កាលាយិ កកស្ស
វ បតិចយោ តី ទុ ទោ អហំ សង្ឃស្ស វេយ្យវត្ថុ
កកស្សត្ថំ ។ អទោ អាយស្មតា ធម្មស្ស មល្យបុត្តស្ស
បតិចយាសិ យន្តតាហិ សង្ឃស្ស សេនសេនេន ចក្ខា
បេយ្យំ ភត្តានំ ច ធម្មេនសយ្យត្ថំ ។

[៥] សមីយោនា ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធានា ព្រះភាគ ព្រះនិក្ខេបក្ខ
ព្រះវិញ្ញាណ ជាគល្យាណវេន ទៀបច្រករាជគ្រឹះ ។ សមីយោនា បន
ព្រះទទ្ធមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ឲ្យអហត្តផល គឺគឺអតិ
កើតមកបាន វេ ត្វំ ដើមហិវគ្គណាជាគណមួយ ដែលសាវកស្រីផល
គណនាទានសោភ័ណបានផល ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ ក៏ចម្លើយ
ដែលសោភ័ណឧប្បាស្សឲ្យទៅទៀត ឬការសន្សំឲ្យក៏ចូលទៅចម្លើយហើយ ក៏មិន
បានផលសោភ័ណ ។

[៦] លំដាប់នា ព្រះទទ្ធមល្យបុត្តដ៏មានអាយុ ទៅកាន់ចំណុច
សម្លេងស្រាប់ស្រៀមតែម្នាក់ឯង ហើយបានចង្អុលគ្រិះរិះគន្លឹះយ៉ាងនេះ
ថា កក្កាអញបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ ឲ្យអហត្តផល គឺគឺអតិកើតមក
បាន វេ ត្វំ គណនាគណនីមួយដែលសាវកស្រីផល កក្កាអញក៏បាន
ផលឲ្យគណនាទាន ដោយលំដាប់សព្វគ្រប់ហើយ មួយទៀត ក៏ចម្លើយ
មួយដែលកក្កាអញស្រៀមទៅទៀត ឬការសន្សំឲ្យក៏ចូលទៅចម្លើយហើយ
ក៏មិនបានផលកក្កាអញ (បើដូច្នោះ) គួរកក្កាអញធ្វើការខ្វល់ខ្វាយបម្រើ
ផលសន្សំផ្តល់ប្រគល់ ។ គ្រានោះ ព្រះទទ្ធមល្យបុត្តមានអាយុ បានគ្រិះ
ដូច្នេះថា បើដូច្នោះ មានតែកក្កាអញស្រៀមទៅទៀតសេនសេន ផង ត្រូវ
ចាត់ចែងចង្អុលផលសន្សំផង ។

អាយស្តា ឆ្នោត មនុស្សឆ្នោត សេចក្តីសង្ឃឹម
 ៥ កត្តាសេចក្តី ៥ មន្ត សង្ឃឹម កត្តា កត្តា ។
 បរិច្ឆេទ ឆ្នោត ។

[៧] សុត្តន្តោ បាយស្នា ឧបោ មស្សបុត្តោ សកាភានំ
 សកាភានំ ភិក្ខុនំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ចាបេតិ
 យេ ភេ ភិក្ខុ សុត្តន្តិកា ភេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ
 បញ្ចាបេតិ ភេ អនាមតំ សុត្តន្តិ សង្ខយស្សន្តិ យេ
 ភេ ភិក្ខុ វិជយជរ ភេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ចា-
 បេតិ ភេ អនាមតំ វិជយំ វិជ្ជន្តិស្សន្តិ យេ ភេ ភិក្ខុ
 ឧត្តកដិកា ភេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ចាបេតិ
 ភេ អនាមតំ ឧត្ត សាគន្ធិស្សន្តិ យេ ភេ ភិក្ខុ
 ឈាយនោ ភេសំ ឯកជ្ឈំ សេនាសនំ បញ្ចាបេតិ ភេ
 អនាមតំ ឧ ព្យាភានិស្សន្តិ យេ ភេ ភិក្ខុ ភិវត្តាបក-
 ដិកា កាយធម្មិតហុលា វិហារន្តិ ភេសម្បំ ឯកជ្ឈំ

បាទសង្គហៈព្រះពុទ្ធសូត្តន្តបិដក ឱ្យដោះស្រាយសង្គមក្រុមព្រះពុទ្ធ
 ជាតិក្នុងសង្គមព្រះពុទ្ធិយោយ ការសង្កត់នេះគួរដល់សិទ្ធិ ហេតុនោះបាទជា
 សង្ឃរដ្ឋបាល ឬសូមចាំទុកនូវដំណើរនេះ អោយគាត់ស្រ្តីមយ៉ាងនេះ។

(៧) ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំមានកាយ ដែលសន្សំព្រះសង្ឃប្រាសាទ ហើយក៏
រៀបចំសេវាសង្គ្រោះដើម្បីភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលសុខតែជាសក្ការៈនឹងគ្នា ក្នុង
ទីជាមួយគ្នា ពួកភិក្ខុណាជាអ្នករៀនព្រះសូត្រ ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំមានកាយ
ក៏រៀបចំសេវាសង្គ្រោះ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងទីជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ភិក្ខុ
ទាំងនោះ នឹងនាំគ្នាបាត់សមព្រះសូត្រ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកទ្រទ្រង់វិទ្យា
ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំរៀបចំសេវាសង្គ្រោះ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា
ដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាវិវាទវិវាទ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នក
បិក ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំរៀបចំសេវាសង្គ្រោះ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយ
គ្នាដោយគិតថា ភិក្ខុទាំងនោះនឹងនាំគ្នាធ្វើសាសនាធម៌ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នក
ចិរិយឈាន ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំរៀបចំសេវាសង្គ្រោះ ដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះក្នុង
ទីជាមួយគ្នា ដោយគិតថា ពួកភិក្ខុទាំងនោះនឹងមិនចៀនចៀនគ្នាទៅវិញទៅ
មក ពួកភិក្ខុណាជាអ្នករោលនូវនិព្វានកថា ច្រើនតែមានពន្លឺកាយចាំមុខ
ព្រះទ្រង់បង្គាប់បង្គំរៀបចំសេវាសង្គ្រោះ ដើម្បីពួកភិក្ខុទាំងនោះក្នុងទីជាមួយគ្នា

សង្កម្ពត្តា អាយស្មន្តំ ធម្មំ មល្លបុត្តំ អភិវឌ្ឍន៍
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទោ កល្យាណកត្តតំ កហាបតិ អាយស្មន្ត ធម្មោ មល្លបុត្តោ
 ធម្មិយា កតាយ សន្តស្សនិ សមាធម្មនិ សមុត្ត-
 វេសិ សម្មហំសេសិ ។ អថទោ កល្យាណកត្តតោ
 កហាបតិ អាយស្មន្តា ធម្មេន មល្លបុត្តេន ធម្មិយា
 កតាយ សន្តស្សនោ សមាធម្មនោ សមុត្តវេនោ
 សម្មហំសិទោ អាយស្មន្តំ ធម្មំ មល្លបុត្តំ ឯកមន្តំ
 កស្សំ កន្តំ អម្ពាតំ យេ ក្សាតនាយ កត្តំ ធម្មដ្ឋង្គំ ។
 មេត្តយក្កមន្តកាជំ ទោ កហាបតិ កិក្ខុនំ កត្តតំ យេ
 ក្សាតនាយ កត្តំ ធម្មដ្ឋង្គំ ។ អថទោ កល្យាណកត្តតោ
 កហាបតិ អនត្តមនោ អហោសិ កជំ ហិ ធាម ចាបកិក្ខុ
 អម្ពាតំ យេ កុដ្ឋិស្សន្តិកំ យំ កត្តា ធាសី អណា-
 មេសី យេ វេ ស្មេ កត្តតា អតច្ឆង្គំ តោដ្ឋវេ
 អាសនំ បញ្ចាបេន្ទា កាលាជនេន ចិល្បន្តិយេន
 បរិសាតេ ។ ឯវំ អយ្យាតំ ទោ សា ធាសី កល្យាណ-
 កត្តតោ កស្សំ កហាបតិនោ ចន្ទស្សនិ ។ អថទោ

ក៏យោបល់ព្រះពុទ្ធសូត្រដ៏មានកាយ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ព្រះ
ពុទ្ធសូត្រដ៏មានកាយ បាននិយាយពន្យល់កល្យាណភក្តិភយចតិ ដែល
គន្ថិយនៅក្នុងទីសមគួរ ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យអាចហាម ឲ្យ
រីករាយដោយធម្មតា ។ លំដាប់នោះ កល្យាណភក្តិភយចតិ កាលព្រះ
ពុទ្ធសូត្រដ៏មានកាយ និយាយពន្យល់ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
អាចហាម ឲ្យរីករាយដោយធម្មតាដោយនិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះពុទ្ធ-
សូត្រដ៏មានកាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ស្តេចនរោត្តមម្ចាស់
ចាត់ភិក្ខុអង្គណា (ឲ្យទៅទទួល) ភក្តិភយផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះពុទ្ធសូត្រឆ្លើយ
ថា ម្ចាស់ភយចតិ ស្តេចនរោត្តមនឹងចាត់មក្ខត្តិយភិក្ខុនឹងកម្មដកភិក្ខុចាំ
ទ្បាយ (ឲ្យទៅទទួល) ភក្តិភយផ្ទះអ្នកក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ លំដាប់នោះ កល្យា-
ណភក្តិភយចតិទានសច្ច័ភាវៈនឹងចិត្តដោយនិយាយថា ចុះហេតុអ្វីបានជា
ភិក្ខុលាមកចាំទ្បាយនៅឆាន់ភក្តិផ្ទះរបស់គាត់អញ (លុះនិគម្ពិច្ឆេហើយ)
ក៏ទៅផ្ទះចង្អុលថាស៊ីថា ខែហែង ស្តេចត្រូវព្រះលោកណាមកទទួលចង្អុល
ហែងនឹងឲ្យគ្រាលកាសនេះក្នុងផ្នែក ហើយអង្គុយសាលាចាំនិវាសនដោយ
បាយចុងអង្គរមានទឹកជ្រកដាំនឹងដីចុះ ។ ចាស់នោះទទួលស្តាប់ពាក្យ
កល្យាណភក្តិភយចតិដោយរាជ្យថា ចុះ អ្នកម្ចាស់ ។ លំដាប់នោះ

មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ហិយេវ ទោ អារុសោ អន្តាគំ
 កាល្យាណកត្តកស្ស កហមតិទោ កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋំ សេ
 អន្តោ កាល្យាណកត្តកោ កហមតិ សបុត្តតារោ
 ឧបតិដ្ឋិតា បរិសិស្សតំ អន្តោ ឧទេសេ បុទ្ទិស្សន្តិ
 អន្តោ សុបេន បុទ្ទិស្សន្តិ អន្តោ តេលេន បុទ្ទិស្សន្តិ
 អន្តោ ឧត្តរិកន្តេន បុទ្ទិស្សន្តិ ។ តេ តេវេវ សោ-
 មនស្សន ឯ ចិត្តបំ រត្តិយា សុច្ឆិសុ ។ អដទោ
 មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ បុត្តស្តាសមយំ ឯវាសេតា
 បត្តិវិវាទាយ យេន កាល្យាណកត្តកស្ស កហ-
 មតិទោ ឯវេសនំ តេនុបស្សន្តិមិសុ ។ អនុសា ទោ
 សា ធាសី មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ធូរតោ ។
 អាត្មន្តេ ធិស្វាន កោដ្ឋតេ អាសនំ បញ្ចមេតា
 មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ឯវាសេតា ធិសីនេន កន្តេ-
 តិ ។ អដទោ មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ឯវាសេតា ឯវាសេ-
 តាសី ធិស្សីសយំ ទោ ឯ តាវ កត្តំ សិទ្ធិ កវិស្ស-
 តិ យថា មយំ កោដ្ឋតេ ធិសីនេន យោមាតិ(?) ។

១ សព្វន្ត ធិសីនេនយោមាតិ វិស្សនិ ។

មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ហិយេវ ទោ អារុសោ អន្តាគំ
 កាល្យាណកត្តកស្ស កហមតិទោ កត្តំ ឧទ្ទិដ្ឋំ សេ
 អន្តោ កាល្យាណកត្តកោ កហមតិ សបុត្តតារោ
 ឧបតិដ្ឋិតា បរិសិស្សតំ អន្តោ ឧទេសេ បុទ្ទិស្សន្តិ
 អន្តោ សុបេន បុទ្ទិស្សន្តិ អន្តោ តេលេន បុទ្ទិស្សន្តិ
 អន្តោ ឧត្តរិកន្តេន បុទ្ទិស្សន្តិ ។ តេ តេវេវ សោ-
 មនស្សន ឯ ចិត្តបំ រត្តិយា សុច្ឆិសុ ។ អដទោ
 មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ បុត្តស្តាសមយំ ឯវាសេតា
 បត្តិវិវាទាយ យេន កាល្យាណកត្តកស្ស កហ-
 មតិទោ ឯវេសនំ តេនុបស្សន្តិមិសុ ។ អនុសា ទោ
 សា ធាសី មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ធូរតោ ។
 អាត្មន្តេ ធិស្វាន កោដ្ឋតេ អាសនំ បញ្ចមេតា
 មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ឯវាសេតា ធិសីនេន កន្តេ-
 តិ ។ អដទោ មេត្តិយក្កដ៍កោ កំត្វ ឯវាសេតា ឯវាសេ-
 តាសី ធិស្សីសយំ ទោ ឯ តាវ កត្តំ សិទ្ធិ កវិស្ស-
 តិ យថា មយំ កោដ្ឋតេ ធិសីនេន យោមាតិ(?) ។

ឡើយ ចិត្តនិងមនោនិស្សន្ទ បានជាត្រូវយើងអត្តិយក្កដ៍កោ ។

អដទោ សា ទាសី កាលាជកោ តិលដ្ឋមុតិយេន
 ឧបកញ្ច កុញ្ចជ កន្ត្តតិ ។ មយំ ទោ ភនិធិ ធិត្ថ-
 កន្ត្តតាតិ ។ ជាបាទី អយ្យោ ធិត្ថកន្ត្តតាតិ អបិបាហំ
 វាយ្យោ ។ គហបតីនា អាណត្តា យេ ជេ ស្វេ កន្ត្តតា
 អាគច្ឆន្តំ កោដ្ឋកោ អាសនី បញ្ចាបេតា កាលាជ-
 កោ តិលដ្ឋមុតិយេន បរិសាតំ កុញ្ចជ កន្ត្តតិ ។
 អដទោ មេត្តិយក្សដកា កិត្ត វាយ្យោ ទោ កវុ-
 សោ កល្យាណកន្ត្តតោ គហបតី អាហមំ អកមា-
 សំ ធម្មស្ស មល្លបុត្តស្ស សន្តិកា ធិស្សីសយំ ទោ
 មយំ ធម្មេន មល្លបុត្តេន គហបតីនោ សន្តិកា បរិ-
 ភិញ្ញាតិ^(១) ។ ភេ កេវេវ ទោមទស្សេន ធិ ធិត្ថវុវុ
 កុញ្ចីសុ ។ អដទោ មេត្តិយក្សដកា កិត្ត បញ្ចាកន្ត្ត
 បំណ្ឌិតាតប្បជំកត្តា អាហមំ កត្តា បត្តនិវិ បដិសា-
 មេត្តា ធម្មាភមកោដ្ឋកោ សន្តិដមល្លត្តកាយ ធិ-
 សិទិសុ កុញ្ចីកតា ចត្តកតា បត្តកតា អនោមុតា

១. ធិស្សីសយំ ធម្មេន មល្លបុត្តេន គហបតីនោ អន្តរា បរិញ្ញាតិ ធិស្សីនី ។

គ្រាដោ ទាសីនោះ កំពុងឆ្លងដោយបាយប្រដាប់អង្គុរមានទឹកជ្រក់ជាតំបែរ
 ហើយនិមន្តថា បរិស្រោណភជិច្ឆិទ សូមលោក ភិនឡាយ ឆាន់ចុះ ។ មេត្តិយ-
 កិត្តនឹងក្រដកកិត្ត ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី យើងភិនឡាយ បុគ្គលដ៏អ្នក
 ទទួលនិព្វាន ។ ទាសីនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំប្រែកុំលោភជិចថា លោកម្ចាស់
 ភិនឡាយ ជាអ្នកទទួលនិព្វានហើយ តែម្យ៉ាងមិញគហបតីបង្គាប់ខ្ញុំប្រែ
 កុំលោភ ខែហនី លោកភិនឡាយលា ក្រវិញដោយចង្អុលនិមន្តមក
 ក្នុងថ្ងៃស្អែក ហង់ឯងចុះក្រាលកាសនេះក្នុងជ្រកចុះ ហើយអង្គុរសរលាត
 ភិននោះ ដោយបាយប្រដាប់អង្គុរមានទឹកជ្រក់ជាតំបែរចុះ បរិស្រោណភ
 ឡាយជិច្ឆិទ សូមលោកភិនឡាយឆាន់ចុះ ។ ឯជាប់នោះ មេត្តិយកិត្ត
 នឹងក្រដកកិត្ត និយាយគ្នាថា ម្ចាស់កវុសោ កាលថ្ងៃម្សិលមិញ គហបា-
 កន្ត្តតាបតិ បានទៅកាន់អាហារនៅពេលណាដែលមល្លបុត្ត ក្នុងយើង
 ប្រាកដថាទទួលបុត្តញ្ចុះញី ក្នុងសំណាក់ខែអហង់និមន្តហើយ ។ មេត្តិ-
 យកិត្តនឹងក្រដកកិត្តភិននោះ ក៏មិនបានឆាន់ចុះចិត្តដែលប៉ុនប៉ងក្រោះកៃ
 សេចក្តីតាមទស្សនានិង ។ មេត្តិយកិត្តនឹងក្រដកកិត្តត្រឡប់ពីបំណុ-
 ល ក្នុងវេលាប្រាជ្ញកត្តហើយទៅកាន់អាហារនៅពេលនោះ ក៏រៀបចំ
 ជាក់ប្រាកដជិច្ឆិ ហើយអង្គុរក្រដកក្រាលដង្កូវភិនសន្ធិដ៏ខ្លាំងក្រៃ
 ក្រោយទៅក្នុងស្នូន មានសេចក្តីរៀនរាន់ ទទេកចុះ បានមុខជ្រប់

មជ្ឈិមយុទ្ធគ អប្បនិកាយោ ។ អនិកាយោ មេត្តិយោ ភិក្ខុនិ
 យេន មេត្តិយក្កម្មជនោ ភិក្ខុ កេតុបស្ថានំ ឧបស្ថានំ
 មិច្ឆា មេត្តិយក្កម្មជនោ ភិក្ខុ ឯតនិកាយោ វិជ្ជាមិ អយ្យាតិ ។
 ឯវិ ភិក្ខុ មេត្តិយក្កម្មជនោ ភិក្ខុ ឆាលបិសុ ។ ធុតិ-
 យេម្យំ ទោ ។ ថេ ។ តតិយេម្យំ ទោ មេត្តិយោ ភិក្ខុនិ
 មេត្តិយក្កម្មជនោ ភិក្ខុ ឯតនិកាយោ វិជ្ជាមិ អយ្យាតិ ។
 តតិយេម្យំ ទោ មេត្តិយក្កម្មជនោ ភិក្ខុ ឆាលបិសុ ។
 ក្យាហំ អយ្យាតិ អប្បនិកាយោ ភិក្ខុនិ មិ អយ្យា
 ឆាលបិសុតិ ។ តតិ យំ បដ ភិ ភតិ អម្ពេ នច្ឆេន
 មល្លបុត្តេន វិហាមិយមាទេ អជ្ឈបេត្តសីតិ ។ ក្យាហំ
 អយ្យា តតេមិ ។ សាច ទោ ភិ ភតិ ឯ ឥច្ឆេយ្យាសិ
 អជ្ឈេ កកា អាយស្មន្តំ និព្វិ មល្លបុត្តំ ឆាសាមេយ្យា-
 តិ ។ ក្យាហំ អយ្យា តតេមិ តិ មិយា សត្តា

ស្រពាប្រសាទ ឥតមាននិយាយអ្វីហ្ន៎ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុនិយោ
 មេត្តិយាចូលទៅកេមេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ភិ
 និយាយពាក្យនេះមេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំង
 ឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមថ្វាយចង្គ្គិ ។ កាលបើមេត្តិយភិក្ខុនិយាយយ៉ាង
 នេះហើយ មេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុនិយាយតតបសាសនាឡើយ ។ មេត្តិ-
 យភិក្ខុនិយាយនិយាយពាក្យនេះ បារោះមេត្តិយក្កម្មជនភិក្ខុថា ដំបើបដិសេធ
 ។ ថេ ។ ដំបើបដិសេធថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះករុណា
 សូមថ្វាយចង្គ្គិ ។ វេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុនិយាយតតបដំបើប
 ដិសេធ ។ ទើបមេត្តិយភិក្ខុនិយាយថា ខ្ញុំព្រះករុណា បានប្រទូស្តនិកាយោ
 ម្ចាស់រាល់អង្គដូចម្តេចនេះ ហេតុអ្វីបានជាលោកម្ចាស់រាល់អង្គមិននិយាយ
 នឹងខ្ញុំព្រះករុណា ។ មេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុ ឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី
 ភិក្ខុនិយាយហើយ ទទួលសូចន័យភិក្ខុនិយាយនេះ បានឯងក៏ព្រងើយ
 កន្ទើយ ។ មេត្តិយភិក្ខុនិយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំព្រះ
 ករុណានឹងធ្វើដូចម្តេច ។ មេត្តិយភិក្ខុនិក្កម្មជនភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់ប្តូរស្រី
 បើបានប្រាថ្នាទាំង (១៥) គ្រូប្រាថ្នាបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគឲ្យញាតិទទួល
 មល្លបុត្តមានគោយុទ្ធវិវាសចេញ ក្នុងវិជ្ជានេះឲ្យបាន ។ មេត្តិយភិក្ខុនិយាយថា
 បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ខ្ញុំនឹងធ្វើដូចម្តេច ចុះអំពើអ្វីដែលខ្ញុំនឹងតាច

មេត្តិយក្សដកា កិត្យ ធម៌ មនុស្សត្ថ អម្បលំកាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិសេដ្ឋិ ។ សត្វ កតកត ។ បេ ។
 វេរហិត្វា ធម៌ កត កត្វា កិត្យ អាមន្តេសិ កេធមិ កិត្យវេ
 សេដ្ឋា ធម៌ស្ស មនុស្សត្ថស្ស សតិវេបុល្យប្បត្តស្ស សតិ
 វិទយំ ធម៌ ។ វេរហិត្វា ធម៌ កិត្យវេ ធាតុក្ខេ ។ កេធម កិត្យវេ
 ធម៌ មនុស្សត្ថ ធម៌ សេដ្ឋិ ធម៌ សេដ្ឋិ ធម៌ ធម៌ សីលវិបត្តិ
 កត្វា វេរហិត្វា កិត្យ ធម៌ កិត្យ ធម៌ កិត្យ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 អញ្ចលំ មនុស្សត្វា វេរហិត្វា ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 យក្សដកា កិត្យ អម្បលំកាយ សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិ
 សេដ្ឋិ សេហិ កន្តេ សតិវេបុល្យប្បត្តេ សេដ្ឋិ សតិវិទយំ
 យាធម៌តិ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 កត្វា ធម៌ ធម៌ កន្តេ មេត្តិយក្សដកា កិត្យ អម្បលំកាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិសេដ្ឋិ សេហិ សតិវេបុល្យប្បត្តេ
 កតិយធម៌ កន្តេ សេដ្ឋិ ។ សតិវិទយំ យាធម៌តិ ។

១ អតិថិយក្សដកា សេហិ កន្តេ សតិវេបុល្យប្បត្តេ ធម៌ធម៌ កត្វា ធម៌ ។

ក្ខត មេត្តិយក្សដកា កិត្យ ធម៌ មនុស្សត្ថ អម្បលំកាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិសេដ្ឋិ ។ សត្វ កតកត ។ បេ ។
 វេរហិត្វា ធម៌ កត កត្វា កិត្យ អាមន្តេសិ កេធមិ កិត្យវេ
 សេដ្ឋា ធម៌ស្ស មនុស្សត្ថស្ស សតិវេបុល្យប្បត្តស្ស សតិ
 វិទយំ ធម៌ ។ វេរហិត្វា ធម៌ កិត្យវេ ធាតុក្ខេ ។ កេធម កិត្យវេ
 ធម៌ មនុស្សត្ថ ធម៌ សេដ្ឋិ ធម៌ សេដ្ឋិ ធម៌ ធម៌ សីលវិបត្តិ
 កត្វា វេរហិត្វា កិត្យ ធម៌ កិត្យ ធម៌ កិត្យ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 អញ្ចលំ មនុស្សត្វា វេរហិត្វា ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 យក្សដកា កិត្យ អម្បលំកាយ សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិ
 សេដ្ឋិ សេហិ កន្តេ សតិវេបុល្យប្បត្តេ សេដ្ឋិ សតិវិទយំ
 យាធម៌តិ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌
 កត្វា ធម៌ ធម៌ កន្តេ មេត្តិយក្សដកា កិត្យ អម្បលំកាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជ្ជិសេដ្ឋិ សេហិ សតិវេបុល្យប្បត្តេ
 កតិយធម៌ កន្តេ សេដ្ឋិ ។ សតិវិទយំ យាធម៌តិ ។

១ អតិថិយក្សដកា សេហិ កន្តេ សតិវេបុល្យប្បត្តេ ធម៌ធម៌ កត្វា ធម៌ ។

(១២) ព្យាគោល កិត្យុតា មនោសោ ឧបស្សន្ទ ឆ្មា-
 មេតញ្ចេ សុណាតុ មេ កន្ត្ត សង្ឃោ ឥមេ មេត្តិយ-
 កុម្មជនា កិត្យុ អាយស្មន្តិ ឧត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្ពលំតាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជំសេន្តិ ។ អាយស្មា ឧញោ មល្ល-
 បុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិធមំ យាចតិ ។
 យនំ សង្ឃស្ស មត្តកលំ សង្ឃោ អាយស្មតោ ឧត្ថស្ស
 មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមំ ឧទេយ្យ ។
 ឯសា ឆ្មត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កន្ត្ត សង្ឃោ ឥមេ មេត្តិយ-
 កុម្មជនា កិត្យុ អាយស្មន្តិ ឧត្ថំ មល្លបុត្តំ អម្ពលំតាយ
 សីលវិបត្តិយា អនុជំសេន្តិ ។ អាយស្មា ឧញោ មល្ល-
 បុត្តោ សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិធមំ យាចតិ ។
 សង្ឃោ អាយស្មតោ ឧត្ថស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
 បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមំ ធនេតិ ។ យស្មនេយ ឆ្មតោ
 ឧមតិ អាយស្មតោ ឧត្ថស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
 បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមេស្ស ធានំ សោ កុណស្ស យស្ស
 ឧត្តមតិ សោ ករសេយ្យ ។ តុតិយេវ្យំ ឯតតត្ថិ វនាទិ
 ។ បេ ។ តតិយេវ្យំ ឯតតត្ថិ វនាទិ សុណាតុ មេ

(១២) កិត្យុវេល ឆ្មាសម្រតិពល ឧប្បិប្រកាស សង្ឃស្ស ឧត្ថំ បេត្រ
 ព្រះសង្ឃធម៌វិទ ឆ្មាសង្ឃស្ស ឧត្ថំ មេត្តិយ កិត្យុធម៌វិទ កិត្យុធម៌វិទ កិត្យុធម៌វិទ
 នេះ ពោចព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ដោយសីលវិបត្តិមិនមានមូល ។
 ព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ជាអ្នកបរិច្ចេកដោយសតិ មកសូមសតិវិធម
 ធម៌សង្ឃ ។ បើការសូមសតិវិធមមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ សូមសង្ឃ
 ឲ្យសតិវិធមដល់ព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ជាអ្នកបរិច្ចេកដោយសតិ ។
 នេះជាឆ្មត្ថំ ។ បេត្រព្រះសង្ឃធម៌វិទ ឆ្មាសង្ឃស្ស ឧត្ថំ មេត្តិយ កិត្យុធម៌វិទ
 កុម្មជនកិត្យុធម៌វិទនេះ ពោចព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ដោយសីល-
 វិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះទ្រព្យបុត្ត ធម៌វិទ កាយ ជាអ្នកបរិច្ចេកដោយ
 សតិ មកសូមសតិវិធមធម៌សង្ឃ ។ សង្ឃបាទឲ្យសតិវិធម ដល់
 ព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ជាអ្នកបរិច្ចេកដោយសតិ ។ ការឲ្យសតិ-
 វិធម ដល់ព្រះទ្រព្យបុត្តធម៌វិទ កាយ ជាអ្នកបរិច្ចេកដោយសតិ សមគួរ
 ដល់លោកធម៌វិទ កាយ អន្តរា លោកធម៌វិទ កាយ អន្តរា ក្រៅស្រ្តី មិន
 សមគួរដល់លោកធម៌វិទ កាយ អន្តរា លោកធម៌វិទ កាយ អន្តរា ក្រៅ
 ចំណាយឡើង ។ ឧប្បកាស សេចក្តីនេះជាតំបើកដើមផ្លុំ ។ បេ ឧប្បកាស
 សេចក្តីនេះជាតំបើកដើមផ្លុំ ។ បេត្រព្រះសង្ឃធម៌វិទ ឆ្មាសង្ឃស្ស ឧត្ថំ

កន្លែង សង្ឃ្គា ឧទេ មេត្តិយកុដ្ឋនកា កិច្ច អាយស្មន្តិ
 ទិព្វិ មល្លបុត្តំ អម្ពសិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុត្តសេដ្ឋំ ។
 អាយស្មា ទន្ធា មល្លបុត្តា សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃ
 សតិវិធមំ យាចតិ ។ សង្ឃ អាយស្មតោ ទទ្ធស្ស
 សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមំ ទេតិ ។ យស្សាយស្ម-
 តោ ទមតិ អាយស្មតោ ទទ្ធស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេ-
 បុល្លប្បត្តស្ស សតិវិធមស្ស តាចំ សោ តុដ្ឋាស្ស យស្ស
 ទក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិព្វា សង្ឃទ អាយស្ម-
 តោ ទទ្ធស្ស មល្លបុត្តស្ស សតិវេបុល្លប្បត្តស្ស សតិវិ-
 ធមោ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លិ ។ ឯវមេតិ
 ជារយាមិទិ ។

(១៥) បញ្ចមាទិ កិច្ចវេ ទម្មីកាទិ សតិវិធមស្ស
 តាចាទិ សុត្តោ យោតិ កិច្ច អនាបត្តិតោ អនុវទន្តិ
 ចំ យាចតិ ច តស្ស សង្ឃា សតិវិធមំ ទេតិ ធម្មទ
 សមត្ថេន^(១) ឥមាទិ ។ កិច្ចវេ បញ្ច ទម្មីកាទិ សតិវិ-
 ធមស្ស តាចាទិទិ ។

១. ១. សមត្ថោ ។

មេត្តិយកុដ្ឋនកា កិច្ចតាំងឡាយនេះ បោះចេញមល្លបុត្តដ៏មានកាយ
 ដោយសិលវិបត្តិមិនមានមូល ។ ព្រះទេពមល្លបុត្តដ៏មានកាយជាអ្នកបរិច្ច-
 ណិដោយសតិ មកសូមសតិវិធមនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឱ្យសតិវិធម
 ដល់ព្រះទេពមល្លបុត្តដ៏មានកាយជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិ ។ ការឱ្យសតិ-
 វិធមដល់ព្រះទេពមល្លបុត្តដ៏មានកាយ ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិ សមគួរ
 ដល់លោកដ៏មានកាយអន្លឹងរា លោកដ៏មានកាយអន្លឹងនោះត្រូវស្រៀម មិន
 សមគួរដល់លោកដ៏មានកាយអន្លឹងរា លោកដ៏មានកាយអន្លឹងនោះ ត្រូវ
 មិយាយឡើយ ។ សង្ឃបានឱ្យសតិវិធមដល់ព្រះទេពមល្លបុត្តដ៏មានកាយ
 ជាអ្នកបរិច្ចណិដោយសតិហើយ (ការឱ្យសតិវិធមនេះ) សមគួរដល់សង្ឃ
 ព្រះវេយ្យាករណ៍ បានជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកឱ្យសេចក្តីនេះ
 ដោយពាក្យស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[១៥] ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ ការឱ្យសតិវិធម^(១) ដែលប្រកបដោយ
 ធម៌នេះមាន៥ យ៉ាង គឺ ឱ្យដល់កិច្ចបរិសុទ្ធមិនមានកាបង្គំ ១ កិច្ចបរិសុទ្ធិ
 បោះចេញនោះ ១ កិច្ចបោះស្លេម ១ សង្ឃឱ្យសតិវិធមដល់កិច្ចនោះ ១ សង្ឃ
 គ្រូមគ្រូជឱ្យដោយធម៌ ១ ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ ការឱ្យសតិវិធមប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ។

១ ឧទ្ទិសថា សតិវិធមនេះ សង្ឃត្រូវឱ្យព្រះវិទាស្រាណិស្តោ មិនត្រូវឱ្យនិក្ខ
 កិច្ចបរិសុទ្ធិទេ ដោយហេតុព្រោះសង្ឃត្រូវតែកិច្ចជាឥតាធម៌មិនឱ្យឱ្យនោះ ។ សតិវិធមនេះត្រូវ
 ឱ្យដល់កិច្ចដែលកិច្ចនៃព្រះ យើងមិនបោះចេញឱ្យនោះ ។ កាលបើសង្ឃឱ្យសតិ-
 វិធមដល់កិច្ច មកកាន់កាប់មិនបានទេ ។

[១៦] តេន ទោ បទ សមយេន កត្តា កិច្ច
 ឧធម្មតោ ហោតិ ចិត្តវិបរិយាសកតោ ។ តេន ឧធម្មត-
 កោន ចិត្តវិបរិយាសកតោ តហំ អស្សាមណាតំ អជ្ឈា-
 ជីណ្ឌំ ហោតិ កាសិទ្ធបរិក្កន្ធិ ។ កិច្ច ធម្មតំ កិច្ច ឧធម្មត-
 កោន ចិត្តវិបរិយាសកតោ អជ្ឈាជីណ្ឌោន អាមត្តិយា
 ចោទេន្តំ សរតាយស្មា វិវុទ្ធិ អាមត្តិ អាមជ្ជិកាតិ ។
 សោ វិវុទ្ធិនតិ អហំ ទោ អាវុសោ ឧធម្មតោ អហោសិ
 ចិត្តវិបរិយាសកតោ តេន មេ ឧធម្មតោន ចិត្តវិបរិយា-
 សកតោន តហំ អស្សាមណាតំ អជ្ឈាជីណ្ឌំ កាសិទ្ធប-
 រិក្កន្ធិ តាហន្តំ សរមិ ម្យឡេន មេ វិកំ តាតន្តំ ។ វិវុទ្ធិ
 នំ វិច្ឆមានា ចោទេន្តរ សរតាយស្មា វិវុទ្ធិ អាមត្តិ
 អាមជ្ជិកាតិ ។ យេ តេ កិច្ច អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈា-
 យន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កាតិ ហំ ឆាម កិច្ច ធម្មតំ កិច្ច
 ឧធម្មតោន ចិត្តវិបរិយាសកតោន អជ្ឈាជីណ្ឌោន អាមត្តិ-
 យា ចោទេន្តរន្តំ សរតាយស្មា វិវុទ្ធិ អាមត្តិ អាមជ្ជិ-

[១៦] សម្បជញ្ញកោន ធម្មកិច្ច កិច្ចកុ មានចិត្តវិបរិយាសាប្រ-
 ប្បល ។ កិច្ចកុដែលមានចិត្តវិបរិយាសាប្រប្បលហើយនោះ វេទនា
 ប្រព្រឹត្តអនាថា ។ បានពោលនឹងព្យាយាមស្វ័យស្វ័យចិត្តបំបែកចែកចេញ
 សមណៈជាច្រើន ។ កិច្ចកុនឹងព្យាយាមនេះធម្មតាបក្តិ ព្រោះវេទ-
 នាជាភិក្ខុធម្មតាមានចិត្តវិបរិយាសាប្រប្បល បានប្រព្រឹត្តអនាថា ។ លោក
 ដឹងនាយុច្បាស់លើកមើលចុះ លោកជាអ្នកស្រាវជ្រាវមានសភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ។ ធម្មតាមាននិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំស្រាវជ្រាវនឹងព្យាយាម ខ្ញុំ
 ជាមនុស្សធម្មតាមានចិត្តវិបរិយាសាប្រប្បល កាលខ្ញុំធម្មតាមានចិត្តវិបរិយាសាប្រ-
 ប្បលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា ។ បានពោលនឹងព្យាយាមស្វ័យស្វ័យ
 ចិត្តបំបែកចែកចេញសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំស្រាវជ្រាវនឹងព្យាយាមនេះ
 ថា អំពើនេះតាមអត្ថបទនេះហើយសេចក្តីវិវុទ្ធិ ។ កិច្ចកុនឹងព្យាយាមនេះ
 ដែលពោលនាយុធម្មតាមាននិយាយនេះឡើយ លោកដឹងនាយុ ច្បាស់លើក
 មើលចុះ លោកជាអ្នកស្រាវជ្រាវមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ កិច្ចកុនឹង
 ព្យាយាមនេះសេចក្តីស្រាវជ្រាវនេះ ។ យេ ។ កិច្ចកុនឹងព្យាយាមនេះដែល
 ពោល តែងឡើយ បន្តបន្តបន្តថា កិច្ចកុនឹងព្យាយាមនេះសម្បជញ្ញកោន ធម្មតា
 កិច្ចកុហើយ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា ។ លោកដឹងនាយុធម្មតាមានចិត្តវិបរិយាសាប្រប្បល បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា ។ លោកដឹងនាយុច្បាស់លើកមើលចុះ លោកជាអ្នកស្រាវជ្រាវ

សាគាយស្មា ឯកុដ្ឋិ អាបត្តិ អាបត្តិកាតំ ត្បាហំ ឯវិវាទិ
 អហំ ចោ អកុសោ ឧម្មត្ថកោ អហោសំ ចិត្តវិបរិយា-
 សកកោ ភេទ មេ ឧម្មត្ថកេទ ចិត្តវិបរិយាសកកេទ
 តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋា ចិណ្ឌំ កាសិភបរិក្កន្តំ ជាហន្តិ
 សភមិ មូឡោ មេ ឯតំ កាតត្ថំ ឯវម្យំ មំ វុត្តមាថា
 ចោធន្តេរ សាគាយស្មា ឯកុដ្ឋិ អាបត្តិ អាបត្តិកាតំ
 សោហំ អម្ពុឡា តតិយម្យំ កន្ត ឯសង្ឃំ អម្ពុឡាវិជយំ
 យាថាមីតំ ។

[១៧] ព្យាគ្គន កំត្បាថា បដិទានេន សង្ឃោ ញាបេ-
 ត្រោ សុណាតុ មេ កន្ត សង្ឃោ អយំ កត្តោ កំត្បា
 ឧម្មត្ថកោ អហោសំ ចិត្តវិបរិយាសកកោ ភេទ ឧម្មត្ថ-
 កេទ ចិត្តវិបរិយាសកកេទ តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋា-
 ចិណ្ឌំ កាសិភបរិក្កន្តំ ។ កំត្បា កត្តំ កំត្បំ ឧម្មត្ថកោ-
 ទ ចិត្តវិបរិយាសកកេទ អដ្ឋា ចិណ្ឌាទ អាបត្តិយា

ព្រោះតែចិត្តមានចិត្តវិបរិយាសាប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថាថា លោក
 ដ៏មានអាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតាមត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ខ្ញុំក៏បានយាយដឹងក៏កុំទាំងឡាយនោះវិញ យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អកុសាទាំងឡាយ ខ្ញុំជាតិកុដ្ឋនមានចិត្តវិបរិយាសាប្រែប្រួល កាលដែល
 ខ្ញុំកុដ្ឋនមានចិត្តវិបរិយាសាប្រែប្រួលនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បាន
 កាលនឹងឡាយមឃ្លើស ខ្ញុំក៏ចង់មិនមែនជាបេសសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើក
 មិនឃើញខ្ញុំអំពីនោះថា អំពីនេះនាគាអញបានរុំហើយ ដោយសេចក្តី
 វៃឆ្លើ ឯកុដ្ឋទាំងឡាយនោះបានខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មាន
 អាយុចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតាមត្តិមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
 បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ដ៏ ខ្ញុំបានវៃឆ្លើហើយ មកសូមអម្ពុឡាវិជយនិសង្ឃ
 ជាគំរប់ដ៏ដ៏ ។

[១៨] កំត្បាដែល ឈ្លាសប្រក្រតីលំដាប់រុំផ្សំនិសង្ឃថា បពិត្រព្រះ
 សង្ឃដ៏ដ៏ មូសសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ គន្លឹកត្បាថាថា កំត្បាមានចិត្តវិបរិយាសា
 ប្រែប្រួល កាលដែលលោកកុដ្ឋនមានចិត្តវិបរិយាសាប្រែប្រួលនោះ ក៏
 បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងឡាយមឃ្លើស ខ្ញុំក៏ចង់មិនមែនជា
 បេសសមណៈជាច្រើន ។ ឯកុដ្ឋទាំងឡាយនោះបានគន្លឹកត្បាថាថា អបត្តិ
 ព្រោះតែលោកកុដ្ឋនមានចិត្តវិបរិយាសា ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថាថា

ចោទេន្តិ សាភាយស្មា ឯវុប្បិ អាចត្តិ អាចជ្ជិតានិ ។ សោ
 ឯវុ រណេ អហំ ទោ អាវុសោ ឧម្ពត្តតោ អហោសិ
 ចិត្តវិចារិយាសកតោ តេន មេ ឧម្ពត្តតោន ចិត្តវិចារិ-
 យាសកតេន ធម្មំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈាចិន្តំ កាសិក-
 បក្កន្តំ ចាហន្តំ សរាមិ មូឡេន មេ ឯតិ កតន្តំ ។
 ឯវុ ឯវុ វុប្បាចា ចោទេន្តិ សាភាយស្មា ឯវុប្បិ អាចត្តិ
 អាចជ្ជិតានិ ។ សោ អម្ពឡោ សឡំ អម្ពឡវិធមំ យាទតិ ។
 យេនិ សឡស្ស មត្តកលំ សឡោ កត្តស្ស កិក្ខុនោ
 អម្ពឡស្ស អម្ពឡវិធមំ នធម្យ ។ ឯសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ ភន្តេ សឡោ អយំ កត្តោ កិក្ខុ ឧម្ពត្តតោ
 អហោសិ ចិត្តវិចារិយាសកតោ តេន ឧម្ពត្តតោន ចិត្ត-
 វិចារិយាសកតេន ធម្មំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈាចិន្តំ
 កាសិកបក្កន្តំ ។ កិក្ខុ កត្តំ កិក្ខុ ឧម្ពត្តតោន ចិត្តវិ-
 ចារិយាសកតេន អជ្ឈាចិន្តាន អាចត្តិយា ចោទេន្តិ

លោកដ៏មានកាយ ចូរលើកមើលចុះ លោកដ៏អ្នកត្រូវអាចដឹងបានសកត
 យ៉ាងនេះហើយ ។ ឧត្តកិក្ខុនោះឆ្លើយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលោកដ៏មានកា-
 យ ខ្ញុំជាកិក្ខុនោះបានចិត្តប្រសាសន៍ប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងមានចិត្ត
 ប្រសាសន៍ប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងឡាយាម
 លើសន្លឹកចូមនៃមេធាបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើកមើលឃើញនូវកំរើ
 នោះថា កំរើនេះគេក៏ក្រាបបាត់ទៅហើយ ដោយសេចក្តីរំភ័យ ។ ឯកិក្ខុនោះ
 ឡាយកំរើនៅក្រោយចោទឧត្តកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះទៀតថា លោកដ៏មានកា-
 យចូរលើកមើលចុះ លោកដ៏អ្នកត្រូវអាចដឹងបានសកតយ៉ាងនេះហើយ ។
 ឧត្តកិក្ខុនោះបាត់រំភ័យហើយ មកសួរអម្ពម្ពន្ធស្វនិយមន័យសិរី ។ បើការ
 សួរអម្ពម្ពន្ធស្វនិយម មានកាលគួរដល់សិរីហើយ សិរីឧប្បន្នអម្ពម្ពន្ធស្វនិយម
 ដល់ឧត្តកិក្ខុនោះបាត់រំភ័យហើយចុះ ។ ទេដោញត្តិ ។ បពិត្រព្រា
 សិរីដ៏ចំរើន សូមសិរីស្តាប់ខ្ញុំ ឧត្តកិក្ខុនោះជាកិក្ខុនោះបានចិត្តប្រសាស-
 ន៍ប្រែប្រួល កាលដែលលោកកំពុងមានចិត្តប្រសាសន៍ប្រែប្រួល បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពាលនឹងឡាយាមលើសន្លឹកចូមនៃមេធាបស់
 សមណៈជាច្រើន ។ ឯកិក្ខុនោះឡាយកំរើចោទឧត្តកិក្ខុនោះយ៉ាងកម្រិត ព្រោះ
 ក្រោយលោកដ៏កំពុងមានចិត្តប្រសាសន៍ប្រែប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថាថា

សាតាយស្នា ឯវិជ្ជា អាមត្តិ អាមជ្ជតាតំ ។ សោ ឯវិ
 វិនិតិ អហំ ចោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អយោសិ ចិត្តវិប-
 រិយាសកតោ គេន មេ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសកតោ
 តហំ អស្សាមណាភំ អជ្ឈា ចិន្តា កាសិកបរិក្កន្តំ ជាហន្តិ
 សវាមិ មុន្នោ មេ ឯវិ កកត្តិ ។ ឯវិ មុន្នំ ចំ វិជ្ជាមាតា
 ចោ ធន្តោ សាតាយស្នា ឯវិជ្ជា អាមត្តិ អាមជ្ជតាតំ ។
 សោ អម្ពុន្នោ សង្ឃំ អម្ពុន្នវិនយំ យាទតិ ។ សង្ឃោ
 កត្តស្ស ភិក្ខុនោ អម្ពុន្នស្ស អម្ពុន្នវិនយំ ធម៌តំ ។
 យស្សាយស្សតោ ឧមតិ កត្តស្ស ភិក្ខុនោ អម្ពុន្នស្ស
 អម្ពុន្នវិនយស្សតាទិ សោ កុណ្ឌស្ស យស្ស ឧត្តមតិ
 សោ កាសេយ្យ ។ ធុតិយម្បិ ឯវិ មត្តំ វិជ្ជាមិ ។ មេ ។
 តតិយម្បិ ឯវិ មត្តំ វិជ្ជាមិ ។ មេ ។ ចិន្នោ សាវ្រ្តា
 កត្តស្ស ភិក្ខុនោ អម្ពុន្នស្ស អម្ពុន្នវិនយោ ឧមតិ
 សង្ឃស្ស តស្នា តុណ្ហំ ។ ឯវិ មតិ តាវយាមតិ ។

ចូរលោកដ៏មានកាយលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតែបង្កាន់សភាព
 យ៉ាងនេះហើយ ។ ឧត្តភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំលោកវិសោទិស្ថ
 ខ្សោយ ខ្ញុំជាភិក្ខុធម្មានចិត្តវិបលាសប្រែប្រួល កាលដែលខ្ញុំកំពុងគូសមាន
 ចិត្តវិបលាសប្រែប្រួលនោះ បានប្រព្រឹត្តអត្ថាធារ បានកាលនឹងព្យាយាម
 លើសន្ធុភិក្ខុមិនមែនជាបេសសមណៈជាច្រើន ខ្ញុំលើកមិនឃើញខ្លាអីតើ
 ទោះជា អីតើនេះអាត្មាអញបានធ្វើហើយ ដោយសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងខ្សោយក៏នៅតែកាលនោះឧត្តភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះទៀតថា លោក
 មានកាយចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកត្រូវតែបង្កាន់សភាពយ៉ាងនេះ
 ហើយ ។ ឧត្តភិក្ខុនោះបានប្រាប់វិនិច្ឆ័យហើយ មកសូមអម្បិវិនយនឹងសង្ឃ ។
 សង្ឃឲ្យអម្បិវិនយ ដល់ឧត្តភិក្ខុជាអ្នកប្រាប់វិនិច្ឆ័យហើយ ។ ការឲ្យអម្បិ-
 វិនយ ដល់ឧត្តភិក្ខុជាអ្នកប្រាប់វិនិច្ឆ័យ គួរដល់លោកដ៏មានកាយអន្តរា
 លោកដ៏មានកាយស្មើនោះត្រូវស្មើម មិនគួរដល់លោកដ៏មានកាយអន្តរា
 លោកដ៏មានកាយអន្តរានោះត្រូវនិយាយឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះ
 ជាដំបើកដំបង ។ មេ ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះជាដំបើកដំបង ។ មេ ។
 សង្ឃបានឲ្យអម្បិវិនយ ដល់ឧត្តភិក្ខុជាអ្នកប្រាប់វិនិច្ឆ័យហើយ ការឲ្យអម្បិ-
 វិនយនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះរាល់សង្ឃស្មើម ។ ខ្ញុំសូមបំរើ
 ទុកខ្លួនសេចក្តីនេះដោយតាមការស្មើយ៉ាងនេះ ។

[២០] ឥធម៌ ចង កិច្ចវេទ កិច្ច អាចន្តិ អាចន្តោ ហោតិ ។
 តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សង្កហុលា វា ឯកបុគ្គលេ
 វា សាគាយស្នា ឯវុច្ចី អាចន្តិ អាចន្តិ តាតិ ។ សោ
 អបុគ្គតោ ឧបុគ្គតាលយំ ករោតិ អហំមិ ឯវំ ករោមិ
 ឧបុគ្គតិ ឯវំ ករោមិ មន្តេមិ ឯវំ កប្បតិ ឧបុគ្គតិ កប្បតិ
 កប្បតិ ។ តស្ស សង្ឃោ អម្ពន្ធព្វិយំ ធម៌ ។ អធម្មកំ
 អម្ពន្ធព្វិយស្ស ធានំ ។ ឥមាច តិណំ អធម្មកាច
 អម្ពន្ធព្វិយស្ស ធានាច ។

[២១] កតតាច តិណំ ធម្មកាច អម្ពន្ធព្វិយស្ស
 ធានាច ។ ឥធម៌ ចង កិច្ចវេទ កិច្ច ឧបុគ្គតោ ហោតិ
 កិច្ចវិចារិយាសកតោ ។ តេធម៌ ឧបុគ្គតោ ធម្មកាច ធម្មកាច
 សកតោ តហំ អស្សាមណាតិ អន្តិចណំ ហោតិ កាសិ-
 តបរិក្កតំ ។ តមេធំ ចោទេតិ សង្ឃោ វា សង្កហុលា វា
 ឯកបុគ្គលេ វា សាគាយស្នា ឯវុច្ចី អាចន្តិ អាចន្តិ តាតិ ។
 សោ អសាគាយោ វ ឯវំ វាធម៌ ធម៌ ចោ អហំ អាវុសោ

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវតាមគ្នាហើយ ។
 បង្សក្ខិ ភិក្ខុច្រើនបង្ខំ បុគ្គល ១ បង្ខំ ចោទភិក្ខុនោះថា លោកជំទាវអាយុ
 ច្រើនណាស់ លោកត្រូវតាមគ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុ
 នាមេធម៌នេះភិក្ខុក្នុង តែភិក្ខុធ្វើជាដួងនិយាយថា ខ្ញុំមិនធ្វើយ៉ាងនេះ
 បូជ្ឈិយោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ អំពើនេះសមគួរដល់ខ្ញុំផង អំពើ
 នេះសមគួរដល់លោកទាំងឡាយផង ។ សង្ឃភិក្ខុអម្បាលនិយមដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ ការឱ្យអម្បាលនិយម (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាមិនប្រកបដោយធម៌ ។
 ការឱ្យអម្បាលនិយម ដែលមិនប្រកបដោយធម៌នោះ ឲ្យ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះឯង ។

[២៣] ការឱ្យអម្បាលនិយម ដែលប្រកបដោយធម៌នោះ ឲ្យ យ៉ាង
 (នោះ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះភិក្ខុ
 ក្នុងមានចិត្តវិចារិយាសាស្ត្រប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុក្នុងនោះមានចិត្តវិចារិយាសាស្ត្រប្រែប្រួល
 ហើយក៏ប្រតិក្កអនាថា បាទ ខាងនឹងព្យាយាមស្ម័គ្រចិត្តមិនមែនជា
 របស់សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃក្ខិ ភិក្ខុច្រើនបង្ខំ បុគ្គល ១ បង្ខំ ចោទ
 ភិក្ខុនោះថា លោកជំទាវអាយុច្រើនណាស់ លោកត្រូវតាមគ្នា មាន
 សភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុក្នុងនោះរាល់មិនឃើញសោះ ក៏និយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអ្នកត្រូវតាមគ្នា មាន

សកម្ម ឯកុប្បិ អាចត្តិ អាចច្ឆិកាតិ ។ តស្ស សង្កេត
អនុទ្ធីវិជយំ ធនតិ ។ ធម្មតិ អនុទ្ធីវិជយស្ស ធាតំ ។

[២២] ដំបូង ចង ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ ឧប្បត្តកោត ហោតិ
 ជំនួសវិចារសាតតោ ។ តេន ឧប្បត្តកោត ជំនួសវិចារ-
 សាតតេន ឈឺ អស្សាមណាតិ អដ្ឋាជំនួស ហោតិ
 កាសិវិចារត្តិ ។ តេន ចោតេន សាដ្ឋា វា សាដ្ឋា
 ហុណ វា ឯកបុត្តលោ វា សាតាយស្នា ឯកបុត្ត អាបត្ត
 អាបត្តតាត ។ សោ អសាតាតោ វា ឯក វាតេន សាតិ
 តោ អហិ អាសោ យថាសុបិណ្ឌតាត ។ តស្ស សាដ្ឋា
 អម្ពត្តវិចារ តេន ។ ឯត្ថត អម្ពត្តវិចារស្ស តាត ។

[៦៣] ឥឡូវ បង កិត្យានុ កិត្យានុ ឧប្បត្តកោ ហោតិ
 ចិត្តវិបរិយាសកាតោ ។ តេន ឧប្បត្តកោន ចិត្តវិបរិយា-
 សកតេន ឥហំ, អស្សាមណកំ អជ្ឈំ ចិត្តំ ហោតិ
 កាលិកបរិក្កាមំ ។ តថេនំ ហោនេតិ សង្ខេបំ វា សម្ម-
 ហុណ វា ឯកបុគ្គលោ វា សាគាយស្នា ឯក្ខមំ អាចត្តំ
 អាច្ឆិកាតិ ។ ឯសោ ឧប្បត្តកោ ឧប្បត្តកាលយំ ករោតិ

សភាឃាំងនេះ ផ្ដល់និមិត្តរូបយ៉ាងច្រើន សព្វទូទៅទូទាំងដល់ក្រុមនានា
ការចូរអង្គប្រជុំ (ឃាំងនេះ) ឈ្មោះជាប្រភពនៃយុទ្ធិ ។

(២២) ខ្ញុំស្មោះត្រង់ច្បាស់ ក៏គ្មានស្មោះត្រង់ជាងគេទេ ខ្ញុំ
ចង់ប្រែប្រួលស្រីប្រែប្រួល ។ ក៏គ្មានគ្មានចិត្តប្រែប្រួលស្រីប្រែប្រួល បាទ
ប្រព្រឹត្តអត្ថបារ បាទពាលនឹងព្យាយាមស្វែង ខ្ញុំក៏ចង់ដឹងថា
មេស៊ីសម្លាប់ជាច្រើន ។ សង្ឃក៏ ក៏ច្រើនប្លែក បុគ្គលទ្រព្យ
បោទក៏គ្មានជា លោកដ៏មានការច្នៃប្រឌិតមើលចុះ លោកប្រែវាបង្ក
មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ក៏គ្មានដល់កម្រិតឃើញសោះ តែនិយាយ
យ៉ាងនេះ ខ្ញុំស្មោះត្រង់ច្បាស់ ខ្ញុំស្មោះត្រង់ដែរ តែជាដុចជា
យល់សប្តិ ។ សង្ឃក៏ឱ្យអម្បាលនិយមន័យក៏គ្មាន ។ ការឱ្យអម្បាលនិយម
(យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះជាប្រកបដោយធម៌ ។

[២៣] ឆ្មារក្សត្តតាំងឡាយ ភិក្ខុភិក្ខុសាសនានេះជាភិក្ខុគួរមាន
ចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួល ។ ភិក្ខុគួរនោះមានចិត្តវិបល្លាសប្រែប្រួលហើយ
បានប្រព្រឹត្តអតថា ពុទ្ធភោលនឹងព្យាយាមលើសន្តិក្ខមទីនៃមជ្ឈិមគម
សមណៈជាច្រើន ។ សង្ឃភិក្ខុច្រើនបួន ឬបួន ១ បួន បោទភិក្ខុ
នោះថា លោកនឹងមានកាយចូរលើកមើលចុះ លោកជាអ្នកស្រូវអាចក្តីមាន
សភាពយ៉ាងនេះហើយ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា ក៏ធ្វើការការជាមួយហើយ

អហម្យំ ឯវំ ករោមិ តុម្ពេចំ ឯវំ ករោមិ មយ្ហម្យំ ឯវំ
 កប្បតិ កុត្តាកាម្យតិ កប្បតិ កុត្តាកាម្យតិ ។ កស្ស សង្ខារ អម្ព-
 ជ្ឈវិទយំ នេតិ ។ ធម្មតំ អម្ពជ្ឈវិទយស្ស នាថិ ។
 ឥនាថិ កំណិ ធម្មកាថិ អម្ពជ្ឈវិទយស្ស នាថាថិតិ ។

[២២] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយោ កំក្ខ
 អប្បជញ្ញាយ កំក្ខតំ កុត្តាថិ ករោត្តិ តដ្ឋនិយម្យ
 និយស្សអ្យំ បព្វាជនិយម្យំ បដិសារណីយម្យំ ឧត្តេ-
 បនិយម្យំ ។ យេ តេ កំក្ខ អប្បជញ្ញា ។ យេ ។ តេ
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កដំ ហំ បាម ធម្មតិយោ
 កំក្ខ អប្បជញ្ញាយ កំក្ខតំ កុត្តាថិ ករោត្តិ តដ្ឋ-
 និយម្យំ និយស្សអ្យំ បព្វាជនិយម្យំ បដិសារណីយម្យំ
 ឧត្តេបនិយម្យិតិ ។ អដទោ តេ កំក្ខ កតវតោ
 ឯតមត្តំ ករោត្តេសំ ។ សទ្ធិំ កំ កំក្ខវេ ។ យេ ។
 សទ្ធិំ កតវតិ ។ យេ ។ វិករោត្តា ធម្មំ កដំ កត្តា

និយាយថា ខ្ញុំវិនិច្ឆ័យនេះ សូម្បីលោកទាំងឡាយក៏ធ្វើយ៉ាងនេះដែរ
 ក៏ព្រោះសមត្ថភាពលំដាប់ ក៏ព្រោះសមត្ថភាពលំដាប់លោកទាំងឡាយផង ។
 សង្ខារអម្ពជ្ឈវិទយផលកំក្ខនោះ ។ ការឲ្យអម្ពជ្ឈវិទយ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះ
 ថាប្រកបដោយធម៌ ។ ការឲ្យអម្ពជ្ឈវិទយដែលប្រកបដោយធម៌ មាន ៣
 យ៉ាងចំណេះដឹង ។

[២២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយកំក្ខត្តិទាំងឡាយ គឺ
 កដ្ឋនិយម្យន្ត្រៈ និយស្សកម្មន្ត្រៈ បព្វាជនិយម្យន្ត្រៈ បដិសារណីយកម្មន្ត្រៈ
 ។ កុបនិយម្យន្ត្រៈ ផលកំក្ខទាំងឡាយដោយមិនតាមការប្រែប្រួល ។ កំក្ខ
 ទាំងឡាយលោកនាសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ កំក្ខទាំងនោះក៏ពោល
 ពោល នេះដៀល បន្តិចបន្តួច ពួកធម្មតិយកំក្ខនិយម្យន្ត្រៈ បដិសារណីយកម្មទាំង
 ឡាយ គឺកដ្ឋនិយម្យន្ត្រៈ និយស្សកម្មន្ត្រៈ បព្វាជនិយម្យន្ត្រៈ បដិសារ-
 ណីយកម្មន្ត្រៈ ។ កុបនិយម្យន្ត្រៈ ផលកំក្ខទាំងឡាយដោយមិនតាមការ
 ប្រែប្រួលនោះ ។ គ្រានោះកំក្ខទាំងនោះក្របបន្តិចលំដាប់សេចក្តីនេះ ចំពោះ
 ព្រះគោត្តមព្រះភាគ ។ ព្រះគន្ធីទ្រង់គ្រាស់សួរថា អ្នាលកំក្ខទាំងឡាយ ដំណើរ
 នោះក៏មែន ។ យេ ។ កំក្ខទាំងឡាយក្របបន្តិចលំដាប់ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ក៏មែន ។ យេ ។ លុះទ្រង់នេះដៀលហើយទ្រង់ធ្វើឧត្តរថា

ក៏ត្រូវ អាមន្តសិ ឯ កិច្ចការ អប្បជញ្ញាយ ក៏ត្រូវ តាម
ការតម្រូវ តម្លៃឈ្នួល ក៏ ឈ្នួលស្បៀង បញ្ចូលឈ្នួល ក៏
បង្កើតសារធាតុ ក៏ ទុក្ខបង្កើត ក៏ យោ ការយ្យ
អាមន្ត ទុក្ខបង្កើត ។

(២៨) ឋវំ ចោ ភិក្ខុវេ អធិប្បតិ ហោតិ បដិញ្ញា-
 តករណំ ឋវំ ធិប្បតិ ។ តាមព្យ ភិក្ខុវេ អធិប្បតិ
 ហោតិ បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជីកំ អដ្ឋ-
 បន្ថោ ហោតិ ។ តមេជំ ចោធនិ សុដ្ឋេ ក សម្ព-
 ហុលា ក ឯកបុគ្គលោ ក ចារាជីកំ អាយស្មា
 អដ្ឋបន្ថោតិ ។ សោ ឋវំ វធនិ ឧ ចោ អហំ អារុសោ
 ចារាជីកំ អដ្ឋបន្ថោ សុដ្ឋេនិសេសំ អដ្ឋបន្ថោតិ ។
 តំ សុដ្ឋេ សុដ្ឋេនិសេសេន កាវតិ ។ អធិប្បតិ
 បដិញ្ញាតករណំ ។ ភិក្ខុ ចារាជីកំ អដ្ឋបន្ថោ
 ហោតិ ។ តមេជំ ចោធនិ សុដ្ឋេ ក សម្ពហុលា
 ក ឯកបុគ្គលោ ក ចារាជីកំ អាយស្មា អដ្ឋបន្ថោតិ ។
 សោ ឋវំ វធនិ ឧ ចោ អហំ អារុសោ ចារាជីកំ
 អដ្ឋបន្ថោ ធុល្លុយ្ហំ អដ្ឋបន្ថោតិ ។ តំ សុដ្ឋេ

ប្រាសហៅភិក្ខុពុទ្ធសាសនាថា ឆ្ងល់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុមិនប្រកាសថា ប្រាស
និយមន្ត្រី និយមន្ត្រី បញ្ជាជននិយមន្ត្រី បដិសារណនិយមន្ត្រី
ទេវតានិយមន្ត្រី ដល់ភិក្ខុពុទ្ធសាសនា យើងនាមពាក្យប្រាស ភិក្ខុ
ណា ប្រកាស ប្រកាស ប្រកាស ។

[២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការធ្វើតាមភាគប្បដ្ឋាប្បិមនប្រកបដោយ
ធម៌យ៉ាងនេះ ការធ្វើតាមភាគប្បដ្ឋាប្បិមនប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកឯការធ្វើតាមភាគប្បដ្ឋាប្បិមនប្រកបដោយធម៌
នោះដូចម្តេច ។ ភិក្ខុត្រូវតាមភិក្ខុបាណ្ឌវិយ ។ សង្ឃត្តិ ភិក្ខុច្រើនបួន
បួន ១ បួន បោះភិក្ខុនោះថា លោកមានកាយត្រូវតាមភិក្ខុបាណ្ឌវិយ ។
ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាណា ខ្ញុំមិនត្រូវតាមភិក្ខុបាណ្ឌវិយទេ
ត្រូវតាមភិក្ខុសង្ឃទិសេសទេ ។ សង្ឃត្តិភិក្ខុនោះធ្វើ (វង្វេងវិច័យ) ដោយ
តាមភិក្ខុសង្ឃទិសេស ។ ការធ្វើតាមភាគប្បដ្ឋាប្បិមន (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា
ខ្វែងប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុត្រូវតាមភិក្ខុបាណ្ឌវិយ ។ សង្ឃត្តិ ភិក្ខុច្រើនបួន
បួន ១ បួន បោះភិក្ខុនោះថា លោកមិនមានកាយត្រូវតាមភិក្ខុបាណ្ឌវិយ
ឡើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាណា ខ្ញុំមិនត្រូវតាមភិក្ខុ
បាណ្ឌវិយទេ ត្រូវតាមភិក្ខុសង្ឃទិសេសទេ ។ សង្ឃត្តិភិក្ខុនោះធ្វើ (វង្វេងវិច័យ)

ផ្សេងៗទៀត ការ ៗ អនុម័ត បដិសេធការណា ៗ
 ក៏ត្រូវ ចាត់ទុក អនុម័ត យោគី ៗ តាមដំណើរ
 សង្ឃ ក៏ សម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏ ឯកបុគ្គល ក៏ ចាត់ទុក
 អាយស្ម អនុម័ត យោគី ៗ សេ ឬ រដេត ១ ទៅ
 អស់ អាវុស ចាត់ទុក អនុម័ត ចាត់ទុក អនុម័ត
 យោគី ៗ តំ សង្ឃ ចាត់ទុក យោគី ៗ អនុម័ត
 បដិសេធការណា ៗ ក៏ត្រូវ ចាត់ទុក អនុម័ត
 យោគី ៗ តាមដំណើរ សង្ឃ ក៏ សម្មាសម្ពុទ្ធ
 ក៏ ឯកបុគ្គល ក៏ ចាត់ទុក អាយស្ម អនុម័ត
 យោគី ៗ សេ ឬ រដេត ១ ទៅ អស់ អាវុស ចាត់
 ទុក អនុម័ត ចាត់ទុក អនុម័ត យោគី ៗ
 តំ សង្ឃ ចាត់ទុក យោគី ៗ តាមដំណើរ ការណា ៗ អនុម័ត
 បដិសេធការណា ៗ ក៏ត្រូវ ចាត់ទុក អនុម័ត យោគី ៗ
 តាមដំណើរ សង្ឃ ក៏ សម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏ ឯកបុគ្គល
 ក៏ ចាត់ទុក អាយស្ម អនុម័ត យោគី ៗ សេ
 ឬ រដេត ១ ទៅ អស់ អាវុស ចាត់ទុក អនុម័ត

ដោយការបង្កើតបុណ្យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា
 មិនប្រកបដោយធម៌ ៗ ក៏ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ សង្ឃ ក៏ត្រូវ
 បង្កើត បុណ្យ ១ បង្កើត បោទក៏ត្រូវការ លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវការបង្កើត
 បុណ្យ ៗ ក៏ត្រូវការ មិនយាយ យ៉ាងនេះ ឬ ឈ្មោះថា ត្រូវការ
 បង្កើត ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ សង្ឃ ក៏ត្រូវ
 បង្កើត (ឧទាហរណ៍) ដោយការបង្កើតបុណ្យ ៗ ការបង្កើតបុណ្យ
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយធម៌ ៗ ក៏ត្រូវការបង្កើត
 បុណ្យ ៗ សង្ឃ ក៏ត្រូវបង្កើត បុណ្យ ១ បង្កើត បោទក៏ត្រូវការ លោក
 ដ៏មានអាយុ ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ ក៏ត្រូវការ មិនយាយ យ៉ាងនេះ
 ឬ ឈ្មោះថា ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ សង្ឃ
 ក៏ត្រូវបង្កើត (ឧទាហរណ៍) ដោយការបង្កើតបុណ្យ ៗ
 មិនយាយ ៗ ការបង្កើតបុណ្យ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ៗ ក៏ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ សង្ឃ ក៏ត្រូវបង្កើត បុណ្យ ១ បង្កើត
 បោទក៏ត្រូវការ លោកដ៏មានអាយុ ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ ក៏ត្រូវការ
 មិនយាយ យ៉ាងនេះ ឬ ឈ្មោះថា ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ ត្រូវការបង្កើតបុណ្យ ៗ

ធុត្តង្គំ អដ្ឋបទ្ទោតំ ។ តំ សង្ឃោ ធុត្តង្គំ កាវេ-
 តំ ។ អនុម្ពតំ បដិញ្ញាតកាវេ ។ ភិក្ខុ ចារាជិតំ
 អដ្ឋបទ្ទោ ហោតំ ។ តមេជំ ចោទេតំ សង្ឃោ វា
 សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ចារាជិតំ អាយស្មា
 អដ្ឋបទ្ទោតំ ។ សោ ឋវី វនេតិ ន ទោ អហំ
 អារុសោ ចារាជិតំ អដ្ឋបទ្ទោ ធុត្តង្គិកំ អដ្ឋបទ្ទោ-
 តំ ។ តំ សង្ឃោ ធុត្តង្គិកេន កាវេតំ ។ អនុម្ពតំ
 បដិញ្ញាតកាវេ ។ ភិក្ខុ សង្ឃាទិសេសំ អដ្ឋ-
 បទ្ទោ ។ បេ ។ ជុល្លក្ខយំ ។ បេ ។ ចាតិក្ខយំ ។ បេ ។
 ចាតិទេសន្តិយំ ។ បេ ។ ធុត្តង្គំ ។ បេ ។ ធុត្តង្គិកំ
 អដ្ឋបទ្ទោ ហោតំ ។ តមេជំ ចោទេតំ សង្ឃោ វា
 សម្ពហុលា វា ឯកបុគ្គលោ វា ធុត្តង្គិកំ អាយស្មា
 អដ្ឋបទ្ទោតំ ។ សោ ឋវី វនេតិ ន ទោ អហំ អារុសោ
 ធុត្តង្គិកំ អដ្ឋបទ្ទោ ចារាជិតំ អដ្ឋបទ្ទោតំ ។
 តំ សង្ឃោ ចារាជិកេន កាវេតំ ។ អនុម្ពតំ បដិញ្ញា-
 តកាវេ ។ ភិក្ខុ ធុត្តង្គិកំ អដ្ឋបទ្ទោ ហោតំ ។

តម្រេង ចោទនៃ សង្ឃោ ក សម្ពុហុណ ក ឯកបុគ្គលោ
 ក ឧត្តសាតិ អាយស្មា អដ្ឋបច្ឆោតិ ។ សោ ឯវ
 វនេតិ ឧ ទោ អហំ អវុសោ ឧត្តសាតិ អដ្ឋបច្ឆោ
 សង្ឃាធិសេសំ ។ មេ ។ ដុល្លត្ថយំ ។ មេ ។ ចាចិត្តិ
 យំ ។ មេ ។ ចាធិទេសនីយំ ។ មេ ។ ឧត្តដំ អដ្ឋ
 បច្ឆោតិ ។ តំ សង្ឃោ ឧត្តដេន តារេតិ ។ អធិដ្ឋតំ
 បដិញ្ញាតតារណំ ។ ឯវំ ទោ កិត្តុវេ អធិដ្ឋតំ
 ហោតិ បដិញ្ញាតតារណំ ។

[២៦] តាមឆ្មាំ កិត្តុវេ ធិដ្ឋតំ ហោតិ បដិញ្ញាត
 តារណំ ។ កិត្តុ ចារាជិតំ អដ្ឋបច្ឆោ ហោតិ ។ តម្រេង
 ចោទនៃ សង្ឃោ ក សម្ពុហុណ ក ឯកបុគ្គលោ ក
 ចារាជិតំ អាយស្មា អដ្ឋបច្ឆោតិ ។ សោ ឯវ វនេតិ
 អវុសោ ចារាជិតំ អដ្ឋបច្ឆោតិ ។ តំ សង្ឃោ ចា
 រាជិតេន តារេតិ ។ ធិដ្ឋតំ បដិញ្ញាតតារណំ ។ កិត្តុ
 សង្ឃាធិសេសំ ។ មេ ។ ដុល្លត្ថយំ ។ មេ ។ ចាចិត្តិយំ
 ។ មេ ។ ចាធិទេសនីយំ ។ មេ ។ ឧត្តដំ ។ មេ ។

សង្ឃត្តិ កិត្តុច្រឹត្តបុគ្គិ បុគ្គល ឧបុគ្គិ ចោទកិត្តុនាថា លោកជំនាន់
 ត្រូវតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិហើយ ។ កិត្តុនាទិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោក
 ជំនាន់អាយុ ខ្ញុំមិនត្រូវតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិទេ ត្រូវតាមត្តិសង្ឃាធិសេស
 ។ មេ ។ ដុល្លត្ថយំ ។ មេ ។ ចាចិត្តិយះ ។ មេ ។ ចាធិទេសនីយះ ។ មេ ។
 ត្រូវតាមត្តិទុក្ខ ។ សង្ឃទ្យតិត្តុនាថា (ទេសនាវិទ) ដោយតាមត្តិ
 ទុក្ខ ។ ការធ្វើតាមតាមប្លង់ (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថា មិនប្រកប
 ដោយធម៌ ។ ម្ចាស់កិត្តុវាងឡាយ ការធ្វើតាមតាមប្លង់ដែលមិនប្រកប
 ដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

[២៦] ម្ចាស់កិត្តុវាងឡាយ ចំណែកការធ្វើតាមតាមប្លង់ដែល
 ប្រកបដោយធម៌ (នោះ) ដូចម្តេច ។ កិត្តុត្រូវតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិហើយ ។
 សង្ឃត្តិ កិត្តុច្រឹត្តបុគ្គិ បុគ្គល ឧបុគ្គិ ចោទកិត្តុនាថា លោកជំនាន់
 អាយុ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិហើយ ។ កិត្តុនាទិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់
 អវុសោវាងឡាយ អើប្បត្រូវតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិទេ ។ សង្ឃទ្យតិត្តុនាថា
 (ការប្លង់ខ្លួនជាត្រហស្ថ) ដោយតាមត្តិទុក្ខសិទ្ធិ ។ ការធ្វើតាមតាមប្លង់
 (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ កិត្តុត្រូវតាមត្តិសង្ឃាធិសេស ឬ
 ដុល្លត្ថយំ ។ មេ ។ ចាចិត្តិយះ ។ មេ ។ ចាធិទេសនីយះ ។ មេ ។ ទុក្ខ ។ មេ ។

ទុក្ខាសិតំ អដ្ឋាបន្នោ ហោតំ ។ តមេវំ ពោធិនិ សង្ក្យា
 វា សម្ពុត្តាលា វា ឯកបុគ្គលា វា ទុក្ខាសិតំ អាយស្កា
 អដ្ឋាបន្នោតំ ។ សោ ឯវំវាធិនិ អាហរិសា ទុក្ខាសិតំ
 អដ្ឋាបន្នោតំ ។ តំ សង្ក្យា ទុក្ខាសិតេន កាមតំ ។
 ធម្មិកំ បដិញ្ញាតករណំ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ធម្មិកំ
 ហោតំ បដិញ្ញាតករណំ ។

(២៧) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សង្ក្យមជ្ឈ
 កណ្តាធិនា កលហនា វា វាបន្តា អញ្ញមត្តា
 មុទសត្តិហិ វត្ថុនន្តា វិហារិ ធម្មសញ្ញា តំ អធិការណ៍
 វុបសមេត្តិ ។ តេ ភិក្ខុ^(១) ភក្កវតោ ឯតមន្តំ អាហរេសំ ។
 អទុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឯវុបំ អធិការណ៍ យេកុយ្យសិកាយ
 វុបសមេត្តិ ។ បញ្ចហន្តិហិ សមន្តាតតោ ភិក្ខុ សលា-
 កត្តាហាមកោ សម្មន្តតតោ យោ ន ធម្មាតតិ កច្ចេយ្យ
 ន ធម្មាតតិ កច្ចេយ្យ ន មោហាតតិ កច្ចេយ្យ ន
 កយាតតិ កច្ចេយ្យ កហិតាតតិ កច្ចេយ្យ ។ ឯវត្ថុ

១ ឧ. ឧ. ពោធិពេស្យ ពេ ភិក្ខុ បទ្យយំន វិស្សិទ្ធ ។

ទុក្ខាសិតំ ។ សង្ខត្តំ ភិក្ខុប្រិទ្ធបក្ខំ បុគ្គល ១ បេក្ខំ ចោទភិក្ខុនោះថា
 លោកអីមានកាយ ប្រវត្តិភាវត្តិទុក្ខាសិតហើយ ។ ភិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់កាយទាំងឡាយ ធ្វើឲ្យនូវភាវត្តិទុក្ខាសិតមែន ។ សង្ខន្យ
 ភិក្ខុនោះធ្វើ (ទេសនាវិធី) ដោយភាវត្តិទុក្ខាសិត ។ ការធ្វើភាវត្តិភាវ
 ប្តេជ្ញា (យ៉ាងនេះ) ឈ្មោះថាប្រកបដោយធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការធ្វើភាវត្តិភាវប្តេជ្ញា ដែលប្រកបដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។

(២៨) សមយេនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយចម្លើយតាម ឈ្មោះ ចាស់នៃនិ
 ត្ត ក្នុងកល្យាណបិដក្ខុសង្ឃ ពោលភាវប្តេជ្ញាដោយភាវវិញ្ញាបន្នកដោយ
 លំនែងនិមាត់ ភិក្ខុទាំងឡាយមិនអាចញ្ជើនអធិការណ៍នោះឡើយច្បាប់បាន ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នហិនអនុញ្ញាតឲ្យច្បាប់អធិក-
 រណ៍ បានសភាពយ៉ាងនេះដោយយេកុយ្យសិកា^(១) ។ សង្ឃធម្មសង្គតភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយគន្លង ៥ គឺភិក្ខុដែលមិនលុះឡើងត្នាគតិ ១ មិនលុះឡើងចេ-
 សាគតិ ១ មិនលុះឡើងមោហាគតិ ១ មិនលុះឡើងកយាគតិ ១ ដឹងខ្លួនស្លាកដែល
 បានបាច់ហើយនិងមិនទាន់បានបាច់ ១ ឲ្យ(ធ្វើ)ជាសលាកត្តាហមពកៈ (អ្នក
 ចានិច្ចនិទ្ទេសបំស្ការ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសលាកត្តាហមពកៈនោះ

១ គឺសលាកត្តាហមពកៈនោះមានបិទ្ទនាប្រើដោយ ។

ហោតិ ឧ ច សវិតសាវិតំ ហោតិ ជាបាតិ អធម្មវាដិ
 ឧហុតភតិ អប្បេវោម អធម្មវាដិ ឧហុតភ អស្សុតិ
 ជាបាតិ សង្ខេ ភិដ្ឋិស្សតិភិ អប្បេវោម សង្ខេ
 ភិដ្ឋិយ្យាតិ អធម្មេ កុល្លាដ្ឋិ វត្តា កុល្លាដ្ឋិ ឧ ច
 យថាជិដ្ឋិយា កុល្លាដ្ឋិ វេម ធម្ម អធម្មិកា ស-
 ណកក្កាហា ។

(២៩) កតមេ ធម្ម ធម្មិកា សណកក្កាហា ។
 ឧ ច ខុមត្តកំ អធម្មិកា ហោតិ កតិកតត្ត ហោតិ
 សវិតសាវិតត្ត ហោតិ ជាបាតិ ធម្មវាដិ ឧហុតភតិ
 អប្បេវោម ធម្មវាដិ ឧហុតភ អស្សុតិ ជាបាតិ សង្ខេ
 ឧ ភិដ្ឋិស្សតិភិ អប្បេវោម សង្ខេ ឧ ភិដ្ឋិយ្យាតិ
 អធម្មេ កុល្លាដ្ឋិ សមត្តា កុល្លាដ្ឋិ យថាជិដ្ឋិយា ឧ
 កុល្លាដ្ឋិ វេម ធម្ម ធម្មិកា សណកក្កាហាតិ ។

ដែលភិក្ខុមិនចាត់បានលើកឃើញខ្លួនឯងនឹងលើកអ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុដឹងថា ពួក
 អធម្មវាដិមានចំនួនប្រាំបួនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្ហូបបង្ហាត់បង្ហាត់អធម្មវាដិមាន
 ចំនួនប្រាំបួនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងមិនមែន ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្ហូបបង្ហាត់បង្ហាត់
 សង្ឃមែន ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយចាប់ស្នាក់ដោយមិនតាមធម៌(១) ១ ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយចាប់ស្នាក់ជាពួកៗ ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយមិនចាប់ស្នាក់តាមសមត្ថភាព
 ចំដុំ(២) ១ ការឱ្យចាត់ស្នាក់ដែលមិនប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង
 ប៉ុណ្ណោះ ។

(២៩) ការឱ្យចាត់ស្នាក់ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាង (ទោះ)
 កើតឡើង ។ គឺមិនមានអធម្មិកាល្មើចបន្តិច ១ អធម្មិកាល្មើចប្រព្រឹត្តទៅតាម
 អតិ ១ អធម្មិកាល្មើដែលភិក្ខុបានលើកឃើញខ្លួនឯងមុនជាងលើកអ្នកដទៃ ១
 ភិក្ខុដឹងថា ពួកអធម្មវាដិមានចំនួនប្រាំបួនជាង ១ ភិក្ខុគិតថា ធ្វើម្ហូបបង្ហាត់បង្ហាត់
 អធម្មវាដិមានចំនួនប្រាំបួនជាង ១ ភិក្ខុដឹងថា សង្ឃនឹងមិនមែន ១ ភិក្ខុគិតថា
 ធ្វើម្ហូបបង្ហាត់បង្ហាត់សង្ឃមែន ១ ភិក្ខុចាំនិទ្យាយចាប់ស្នាក់ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១ ព្រមព្រៀងគ្នាចាប់ស្នាក់ ១ ចាប់ស្នាក់ដោយសមត្ថភាពចំដុំ ១
 ការឱ្យចាត់ស្នាក់ដែលប្រកបដោយធម៌មាន ១០ យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ។

១ ពួកអធម្មវាដិមានចំនួនប្រាំបួនជាង ហើយចាប់ស្នាក់ ១ ម្ខាង ។
 ២ ពួកអធម្មវាដិមានចំនួនប្រាំបួនជាង ហើយចាប់ស្នាក់តាមសមត្ថភាពចំដុំ ។

[៣១] តេជ ទេ បទ សមយេន ឧបវាឡោ^(២)
 កិក្ខុ សង្ឃមាជ្ឈ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយមាថា អវ-
 ជាធិត្វា បដិជាធិតិ បដិជាធិត្វា អវជាធិតិ អញ្ញាទ
 អញ្ញំ បដិចរតិ សម្មាសាទុសា កាសតិ ។ យេ តេ
 កិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ បេ ។ តេ ឧស្ម័យន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កាដំ ហិ ធាម ឧបវាឡោ កិក្ខុ សង្ឃមាជ្ឈ អាបត្តិយា
 អនុយុត្តិយមាថា អវជាធិត្វា បដិជាធិស្សតិ បដិជា-
 ធិត្វា អវជាធិស្សតិ អញ្ញាទ អញ្ញំ បដិចរស្សតិ
 សម្មាសាទុសា កាសស្សតិ ។ អដេចា តេ កិក្ខុ
 ភកាតោ ឯតមន្តិ អាភេទេសំ ។ សង្ឃំ តិវ កិក្ខុវ
 ។ បេ ។ សង្ឃំ ភកាតិ ។ បេ ។ វិចារជាត្វា ធម្មំ កាដំ
 កាត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេជហិ កិក្ខុវ សង្ឃោ ឧប-
 វាឡស្ស កិក្ខុវោ តស្សចាបិយសំ កាតាម្ពំ^(២) កាភេតុ ។
 ឯវត្វា បទ កិក្ខុវ កាតាម្ពំ ។ បឋមំ ឧបវាឡោ កិក្ខុ
 កោរេតេត្វោ ចោទេត្វា សាវេតត្វោ សាវេត្វា អាបត្តិ

១ បេវាឡោដិបំ បេវាឡោដិបំ ចាហិ ទិស្សតិ ។ ២១- ចោទេតេសុ តស្សចាបិយ-
 សំកាតាម្ពំ ឧបេវា អាតោ ។

[៣១] សម្មាសាទុសា បេវាឡោកិក្ខុវោ តសាវេតត្វោ តសាវេតត្វោ
 កុតិកត្តា លាដំបូសង្ឃ កំភេតកែសំដិហិយេ ទុលដិវិហិយេ បេ
 ជាភេតកែសំដិវិញ បេ ប៉ាវិហេតុដេវា ដោយេ បេតុដេវា ពោលសម្ម-
 ជាធម្មសាវេត តិ ពោលពាក្យកុហកដោយដំបូន ។ កិក្ខុវាធិទ្ធករ
 កាតាមាសចក្កិប្រាជ្ញាភិច ។ បេ ។ កិក្ខុវាធិទ្ធករ ឆានកំពោលចោស
 តំរដៀល បន្តុបត្ថាបំថា បេវាឡោកិក្ខុវោ តសាវេតត្វោ តសាវេតត្វោ
 កុតិកត្តា លាដំបូសង្ឃ បេសមាមេនិវេតកែសំដិហិយេ បេ ទុលដិវិហិយេ
 ដិវិហិយេ បេ ជាភេតកែសំដិវិញ បេ ប៉ាវិហេតុដេវា ដោយេ បេតុដេវា ពោល
 សម្មជាធម្មសាវេតសោះ ។ ត្រាឆាន កិក្ខុវាធិទ្ធករ ឆានកំពោល
 អ្វីតំរុចំពោះព្រះមាតាព្រាហ្មណ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ខ្ញាលកិក្ខុ
 វាធិទ្ធករ ដំណើរឆាន ពិតមែនឬ ។ បេ ។ កិក្ខុវាធិទ្ធករ ត្រាបបន្តិទ្ធករ
 បតិទ្រព្រះមាតា ពិតមែន ។ បេ ។ លុះទ្រង់ចម្លាស់ហើយទ្រង់ទ្រង់
 ភាពត្រាស់ហៅកិក្ខុវាធិទ្ធករមកថា ខ្ញាលកិក្ខុវាធិទ្ធករ ចើថ្កាឆានសង្ឃ
 ចូរធ្វើ តស្សចាបិយសំកាតាម្ព ធម៌បេវាឡោកិក្ខុវ ។ ខ្ញាលកិក្ខុវាធិទ្ធករ
 តស្សចាបិយសំកាតាម្ពឆាន សង្ឃធម្មវិជ្ជាដំណេះ ។ មុនធម្មវិជ្ជា សង្ឃធម្ម
 ចោទបេវាឡោកិក្ខុ លុះចោទហើយ ធម្មវិលីក លុះវិលីកហើយ ធម្មវិលីក

អាហោចេតតា អាបត្តិ អាហោបេតា ឡត្ថេន កំកុតា
 បដិទេសន សង្ឃោ ញាបេតតោ សុណាតុ មេ កន្ត
 សង្ឃោ អយំ ឧបវាឡោ កំកុ សង្ឃមន្តោ អាបត្តិយា
 អនុយុត្តិយមាណោ អវជានិកា បដិជានាតិ បដិជានិកា
 អវជានាតិ អញ្ញោ អញ្ញំ បដិចារតិ សម្បជានមុសា
 កាសតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាលំ សង្ឃោ ឧបវា-
 ឡស្ស កំកុតោ តស្សនាបិយសិកាកម្មំ កាមយ្យ ។
 ឋសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កន្ត សង្ឃោ អយំ
 ឧបវាឡោ កំកុ សង្ឃមន្តោ អាបត្តិយា អនុយុត្តិយ-
 មាណោ អវជានិកា បដិជានាតិ បដិជានិកា អវជានាតិ
 អញ្ញោ អញ្ញំ បដិចារតិ សម្បជានមុសា កាសតិ ។
 សង្ឃោ ឧបវាឡស្ស^(១) កំកុតោ តស្សនាបិយសិ-
 កាកម្មំ កាហេតិ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតិ ឧបវា-
 ឡស្ស^(២) កំកុតោ តស្សនាបិយសិកាកម្មស្ស កាណំ
 សោ តុណ្ហស្ស យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។

១ - ២ ឧបក្ខន្ធគិក្ខុតោ កន្តិ យោន្តរោ ទិស្សតិ ។

អាបត្តិឡើង លុះលើកអាបត្តិឡើងហើយ ក៏ក្នុងសម្បទាសម្រកលក្ខណ៍
 ផ្សំសង្ឃថា ចង់ត្រូវសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ។ ចរក្សកិក្ខុនេះ
 កាលត្រូវគេសាតស្តរដោយអាបត្តិ ក្នុងកល្យាណដ៏ទុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដី
 ហើយថែវដោះទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយថែវដោះគេចកែសំដីវិញ ចំណុះ
 ហេតុដ៏ទៃដោយហេតុដ៏ទៃ គោលសម្បជានមុសាវាទ ។ បើការធ្វើតស្សនា-
 បិយសិកាកម្ម មានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃប្បវត្តតស្សនា-
 បិយសិកាកម្មដល់ចរក្សកិក្ខុ ។ នេះជាញត្ថំ ។ ចង់ត្រូវសង្ឃដ៏ចំរើន
 សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ។ ចរក្សកិក្ខុនេះកាលត្រូវគេសាតស្តរដោយអាបត្តិក្នុង
 កល្យាណដ៏ទុំសង្ឃ ក៏គេចកែសំដីហើយថែវដោះទទួលដឹង ទទួលដឹងហើយ
 ថែវដោះគេចកែសំដីវិញ ចំណុះហេតុដ៏ទៃ ដោយហេតុដ៏ទៃ គោលសម្ប-
 ជានមុសាវាទ ។ សង្ឃធ្វើតស្សនាបិយសិកាកម្ម ដល់ចរក្សកិក្ខុ ។
 ការធ្វើតស្សនាបិយសិកាកម្មដល់ចរក្សកិក្ខុ សមគួរដល់លោកដ៏មាន
 កាយអន្តិណ លោកដ៏មានកាយអន្តិនោះត្រូវស្រៀមមិនសមគួរដល់លោក
 ដ៏មានកាយអន្តិណ លោកដ៏មានកាយអន្តិនោះត្រូវនិយាយឡើង ។

។ មេ ។ អបបេហំមិ ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្ស-
 ចាមិយសិកាភក្ខំ អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយ-
 កម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ អាបត្តិ អនាគេយេត្វា កតំ ហោតិ
 អន្តរា កតំ ហោតិ វត្តន កតំ ហោតិ ឥសេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្សចាមិយសិកាភក្ខំ
 អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយកម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ ។

[៣៣] តីហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្ស-
 ចាមិយសិកាភក្ខំ ឧប្បកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយកម្មត្ថ
 ស្ស្រុសន្តត្ថ សម្មា កតំ ហោតិ បដិប្បត្តា កតំ ហោតិ
 បដិញ្ញាយ កតំ ហោតិ ឥសេហំ ទោ ភិក្ខុវេ តីហន្តេ-
 ហំ សមន្តាភតំ តស្សចាមិយសិកាភក្ខំ ឧប្បកម្មត្ថោ
 ហោតិ វិជយកម្មត្ថ ស្ស្រុសន្តត្ថ ។ មេ ។ អបបេហំមិ
 ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្សចាមិយសិកា-
 ភក្ខំ ឧប្បកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយកម្មត្ថ ស្ស្រុ-
 សន្តត្ថ អាបត្តិ អនាគេយេត្វា កតំ ហោតិ អន្តរា កតំ
 ហោតិ សមក្កេន កតំ ហោតិ ឥសេហំ ទោ ភិក្ខុវេ

។ មេ ។ អបបេហំមិ ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្ស-
 ចាមិយសិកាភក្ខំ អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយ-
 កម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ អាបត្តិ អនាគេយេត្វា កតំ ហោតិ
 អន្តរា កតំ ហោតិ វត្តន កតំ ហោតិ ឥសេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្សចាមិយសិកាភក្ខំ
 អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយកម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ ។

[៣៤] អបបេហំមិ ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្ស-
 ចាមិយសិកាភក្ខំ អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយ-
 កម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ អាបត្តិ អនាគេយេត្វា កតំ ហោតិ
 អន្តរា កតំ ហោតិ វត្តន កតំ ហោតិ ឥសេហំ ទោ
 ភិក្ខុវេ តីហន្តេហំ សមន្តាភតំ តស្សចាមិយសិកាភក្ខំ
 អន្តកម្មត្ថោ ហោតិ វិជយកម្មត្ថ ធុរ្ភសន្តត្ថ ។

តីហ៍ឡើយ សមញ្ញតត្ថ តស្សនាបិយសំណាកម្មំ ធម្ម-
កម្មៈត្បេវ ហោតិ វិធីយកម្មក្ខ ឡុវសន្តក្ខ ។

[៣២] តីហ៍ កំត្តុវេ អឡើយ សមញ្ញតត្ថ កំត្តុ-
វេ អាកាត្ថមាទោ សឡើយ តស្សនាបិយសំណាកម្មំ
កម្មយ្យ កល្យាណការកោ ហោតិ កល្យាណការកោ
វិវាទការកោ កស្សការកោ សឡើយ អធិការណការ-
កោ ពាលោ ហោតិ អត្បត្តោ អាមត្តិពហុលោ អធម-
ណាទោ កំហំសំសឡោ វិហារតិ អនុលោមិកេហំ កំហំ-
សំសឡេហំ ឥមេហំ ទោ កំត្តុវេ តីហ៍ឡើយ សមញ្ញ-
តត្ថ កំត្តុវេ អាកាត្ថមាទោ សឡើយ តស្សនាបិយ-
សំណាកម្មំ កម្មយ្យ ។

[៣៣] អបរេហិមិ កំត្តុវេ តីហ៍ឡើយ សមញ្ញត-
ត្ថ កំត្តុវេ អាកាត្ថមាទោ សឡើយ តស្សនាបិយ-
សំណាកម្មំ កម្មយ្យ អធិសីលេ សីលវិបឡោ ហោតិ
អន្តរាចារេ អាចារិមឡោ ហោតិ អតិធិដ្ឋយា ធិដ្ឋវិបឡោ
ហោតិ ឥមេហំ ទោ កំត្តុវេ ។ បេ ។

តស្សនាបិយសំណាកម្ម ជាតម្រូវដោយធម៌ធី ជាតម្រូវដោយវិធី
ធី ជាតម្រូវដោយល្អធី ប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ ខេង ។

[៣៤] ឆ្លាតកំត្តុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ (ទី១៥) កំសប្ប
ធ្វើតស្សនាបិយសំណាកម្ម ដល់កំត្តុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ធាតុ ធីត្តុ
អនុវត្តសេចក្តីបង្គំហេតុ ធ្វើដោះ ធ្វើសេចក្តីសំខែង បង្កើតច្បាប់
ធ្វើអធិការក្នុងសង្ឃ ១ កំត្តុល្អធីមនុស្សាស មានកម្មត្រឹម មិនមានការ
កំលាំងកម្ម ១ កំត្តុនៅច្រឡំប្រឡំដោយគ្រឿង ដោយការប្រឡូក
ប្រឡំមិនសមរម្យ ១ ឆ្លាតកំត្តុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ កំសប្បធ្វើ
តស្សនាបិយសំណាកម្ម ដល់កំត្តុដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៣ ខេង ។

[៣៥] ឆ្លាតកំត្តុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃប្រាជ្ញ កំសប្បធ្វើតស្ស-
នាបិយសំណាកម្ម ដល់កំត្តុដែលប្រកបដោយអង្គ ៣ ដទៃទៀត ធីត្តុមាន
សីលវិបត្តិក្នុងអធិសីល ១ មានអាចារិបត្តិក្នុងកថា ១ មានធិដ្ឋបត្តិ
ក្នុងកតិដ្ឋ ១ ។ បេ ។

[៤៥] គេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុនំ កណ្ណាទ-
 ជាតានំ កលហជាតានំ វិភាបញ្ចានំ វិហាតំ ពហុ
 អស្សាមណាភំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ ហោតិ ភាសិតបរិក្ខន្ធី ។
 អថទោ គេឯ កិក្ខុនំ ឯតទហោសំ អម្ពាតំ ទោ
 កណ្ណាទជាតានំ កលហជាតានំ វិភាបញ្ចានំ វិហាតំ
 ពហុ អស្សាមណាភំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ ភាសិតបរិក្ខន្ធី សធន
 មយំ ឥមាហំ អាចត្តិហំ អញ្ញមញ្ញំ កាមស្វាទ^(១)សិយាបិ
 តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វិឡតាយ^(២) កេតាយ
 សិរុត្តយ្យ កងំ ទុ ទោ អម្ពាហំ បដិបដ្ឋិតត្ថន្តំ ។
 កក្កុតោ ឯតមត្តំ អាភោទសុំ ។

[៤៦] ឥន បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ កណ្ណាទជាតានំ
 កលហជាតានំ វិភាបញ្ចានំ វិហាតំ ពហុ អស្សាម-
 ណាភំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ ហោតិ ភាសិតបរិក្ខន្ធី ។ កត្រ ចេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ ឯវំ ហោតិ អម្ពាតំ ទោ កណ្ណាទជាតានំ
 កលហជាតានំ វិភាបញ្ចានំ វិហាតំ ពហុ អស្សាម-

- ១ ឧ. កាមស្វាទ ។ ២ ឧ. កក្កុឡតាយ វិឡតាយ ។

[៤៧] សមយេនាឯនំ ភូតិកុត្តាភិក្ខុបន្តិហេតុ ឈ្មោះ គាស៍វៃន្ទគា
 ហើយក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិវត្តន្តយាមល្មើស ខ្ញុំកិច្ចមិន
 មែនជាបេសសមណៈជាច្រើន ។ គ្រាដោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តីបរិភោគ
 យ៉ាងនេះថា ភូតាយេនិក្ខុតាបន្តិហេតុ ឈ្មោះ គាស៍វៃន្ទគា ហើយក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិវត្តន្តយាមល្មើស ខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជាបេស
 សមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើភូតាយេនិក្ខុទាំងនោះបានសេចក្តី
 ទាំងឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះគប្បីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 វិនិស្វេ ដើម្បីកិលាន ដើម្បីវិលាម (សន្សំ) ភិក្ខុយេនិក្ខុប្រតិបត្តិដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីទុះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងសាសនានេះភិក្ខុបន្តិ
 ហេតុ ឈ្មោះ គាស៍វៃន្ទគាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិវត្តន្ត-
 យាមល្មើសខ្ញុំកិច្ចមិនមែនជាបេសសមណៈជាច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភូតាភិក្ខុគង្វារនោះបានសេចក្តីត្រូវយ៉ាងនេះថា ភូតាយេនិក្ខុតាបន្តិហេតុ
 ឈ្មោះ គាស៍វៃន្ទគាហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានពោលនិវត្តន្តយាម

មេចត្រា ឥន្ទ្រវង្ស៍^(១) មេចត្រា កិហិវង្ស៍ ជំសំយុត្តន្តំ ។ ឯកសោ-
 បត្តិកាធំ កិក្ខុធំ ព្យាគ្គធំ កិក្ខុធំ បដិសេស ឯកសោ
 បត្តិកា ញាបេតត្រា សុណាធំ មេ អាយស្មន្តា អត្តកំ
 កណ្តាធំជាតាធំ កលហជាតាធំ វិរាជមន្តាធំ វិហារធំ
 តម្លា អស្សមណី អស្សមណី កាសិកបិក្ខុធំ សេ
 មយំ ឥសាហិ អាបត្តិហិ អត្តមញ្ញំ កាសិកបិក្ខុធំ សិយាបិ
 តំ អធិការណី កាសិកបិក្ខុធំ កាសិកបិក្ខុធំ កាសិកបិក្ខុធំ
 សំវត្តយ្យ ។ យនាយស្មន្តាធំ បត្តកល្យ អហិ យា ចេ
 អាយស្មន្តាធំ អាបត្តិ ហិ ឯ អត្តមញ្ញំ អាបត្តិ អាយស្មន្តា-
 ចត្រា អត្តមញ្ញំ អត្តមញ្ញំ ឯ អត្តមញ្ញំ សុដ្ឋមញ្ញំ កិណ-
 វត្តា កេត ធនេសយ្យ មេចត្រា ឥន្ទ្រវង្ស៍ មេចត្រា កិហិវង្ស៍
 ជំសំយុត្តន្តំ ។

[២២] អជាបេសី ឯកសោបត្តិកាធំ កិក្ខុធំ
 ព្យាគ្គធំ កិក្ខុធំ បដិសេស ឯកសោ បត្តិកា ញាបេ-
 តត្រា សុណាធំ មេ អាយស្មន្តា អត្តកំ កណ្តាធំជាតាធំ

វៀរលេងតែតាបត្តិកាសម្ភេស៍^(១) វៀរលេងតែតាបត្តិកាសម្ភេស៍ ជាតិបាច្យដិ-
 សំយុត្តន្តំ^(២) ។ ចណ្ហកិក្ខុតាំងខ្យងដែលជាត្រកូលជាមួយគ្នា កិក្ខុកណ្តាល
 ប្រតិបត្តិ ត្រូវផ្ញើត្រកូលរបស់ខ្លួនថា សូមលោកជំទាវអាយុតាំងខ្យង
 ស្តាប់ខ្ញុំ ពួកយើងនាំគ្នាចង្អុលពុទ្ធិ ព្រោះតាសិវង្ស៍ ហើយបាច្យប្រតិបត្តិ
 អនាថា ប៉ុន្តែពលនឹងត្រូវយាមាស្មីស ឱ្យកិក្ខុមិនមែនជារបស់សមណៈ
 ជាច្រើន ប្រសិនបើយើងនាំគ្នាខ្យងនឹងនាំគ្នាថ្វីហើយអាបត្តិកាសិវង្ស៍នេះក៏បាន
 ដែរ តែអធិការណ៍នោះអប្បប្រតិបត្តិ ដើម្បីសេចក្តីស្វែង ដើម្បីកំណាច
 ដើម្បីចំណាយ (សង្ស័យ) ។ បើកម្មមានកាលគួរ ផលរលាកមានអាយុតាំង
 ខ្យងហើយ ខ្ញុំសូមសិវង្ស៍តាបត្តិ របស់លោកជំទាវអាយុតាំង ខ្យងជន
 តាបត្តិរបស់ខ្លួនខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ស័យ ដោយពិណ្ឌិត្យកថាសម្ភេសៈ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ផលរលាកជំទាវអាយុតាំងខ្យងជន ដើម្បីប្រយោជន៍
 ផលខ្លួនខ្ញុំផង វៀរលេងតែតាបត្តិកាសម្ភេស៍ ទី៣វៀរលេងតែ
 តាបត្តិកាសម្ភេស៍ជាតិបាច្យដិសំយុត្តន្តំ ។

[២២] ចណ្ហកិក្ខុតាំងខ្យងដែលជាត្រកូលជាមួយគ្នាដទៃទៀត កិក្ខុ
 ដែលល្អាសប្រតិបត្តិ ត្រូវផ្ញើត្រកូលរបស់ខ្លួនក្នុងវិហារនោះថា សូមលោក
 ជំទាវអាយុតាំងខ្យង ស្តាប់ខ្ញុំ យើងនាំគ្នាខ្យងនាំគ្នាចង្អុលពុទ្ធិ ព្រោះ

១ ឥន្ទ្រវង្ស៍ ថា បាទដល់តាបត្តិកាសម្ភេស៍ ។ សង្ស័យចំណេញ ។ ២ បាទដល់តាបត្តិកាសម្ភេស៍
 កិក្ខុត្រូវដោយដើម្បីប្រយោជន៍ក្នុងក្រុង ដោយពាក្យលោកជំទាវអាយុតាំងខ្យងជន ប្រកប
 ដោយចម្លើយ ។

កាលបរិច្ឆេទនៃការបង្កើតនៃវិសាមញ្ញភាពនៃអស្សាមណាភិ
 អដ្ឋានិក្ខំ កាសិកម្មក្នុង សុខ មយំ ឥតាហិ
 អាចត្តិកំ អត្ថមញ្ញំ កាសិកម្ម សិយាច តំ អនិក-
 រណំ កត្តុន្តរាយ វិជ្ជុន្តរាយ កេតាយ សំវត្ថុយ្យ ។
 យាយស្ម័ន្តានំ ចត្តកល្យំ អហំ យា ទេវ អាយស្ម័ន្តានំ
 អាចត្តិ យា ច អត្ថនោ អាចត្តិ អាយស្ម័ន្តានោ
 អត្ថាយ អត្ថនោ ច អត្ថាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណ្ហត្ថារកេន
 ទេសយ្យំវេយ្យា ធុល្យាជ្ជំ វេយ្យា តិហំប្បជិសំយុត្តនំ ។

(២៥) ឯកតោចត្ថកានំ កិក្ខុនំ ឡាន្តេន កិក្ខុនា
 បដិគលេន សង្ឃោ ញាបេតញោ សុណាតុ មេ កន្តេ
 សង្ឃោ អត្តាភំ កណ្ឌានជាតានំ កាលបរិច្ឆេទនៃការបង្កើតនៃវិសាមញ្ញភាពនៃអស្សាមណាភិ
 អដ្ឋានិក្ខំ កាសិកម្មក្នុង សុខ មយំ ឥតាហិ អាចត្តិកំ អត្ថមញ្ញំ
 កាសិកម្ម សិយាច តំ អនិករណំ កត្តុន្តរាយ
 វិជ្ជុន្តរាយ កេតាយ សំវត្ថុយ្យ ។ យេន សង្ឃស្ម
 ចត្តកល្យំ អហំ យា ទេវ ឥមេសំ អាយស្ម័ន្តានំ

ចាស់នៃនគរ ហើយបានប្រព្រឹត្តអនាថា បានរកលទ្ធិនៃព្យាយាមល្មើស
 នូវកិច្ចមិនមែនជាបេសសមណជាច្រើន ប្រសិនបើគេយើងនឹងឆ្លាក់នគរ
 នឹងគ្មានឡើយដោយការក្នុងទាំងនេះ តែអតិករណ៍នោះឆ្លើយប្រព្រឹត្ត
 ទៅដើម្បីសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកំណត់ ដើម្បីវិលាញ (សន្យ) ។ បើកម្ម
 មានកាលដ៏សមគួរដល់លោកដ៏មានអាយុចាស់ខ្លះៗហើយ ខ្ញុំសូមសំដែង
 អាចត្តិរបស់លោកដ៏មានអាយុចាស់ខ្លះៗ អាចត្តិរបស់ខ្ញុំខ្ញុំផង ក្នុង
 កល្យាណដ៏សុខស្រួល ដោយភិណ្ឌត្ថារកេសបថ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
 ដ៏មានអាយុចាស់ខ្លះៗផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង វៀរលេចតែ
 ភាវត្តិមាននោះសព្វថ្ងៃ វៀរលេចតែភាវត្តិដែលជាតិហិប្បជិសំយុត្តនំ ។

(២៥) ចល្ហាកិក្ខុចាស់ខ្លះៗដែលជាបុគ្គលជាមួយគ្នា ខ្ញុំដែល
 ល្អាសប្រតិភាវ ត្រូវផ្ទៀងសន្យាថា បពិត្រព្រះសង្ឃមិច្ឆេន សូមសន្យា
 ល្អាបំប៉ុនៗយើងខ្ញុំចាស់ខ្លះៗនាំគ្នាចង្អុលហេតុឈ្មោះ ចាស់នៃនគរ ហើយក៏បាន
 ប្រព្រឹត្តអនាថា បានរកលទ្ធិនៃព្យាយាមល្មើស នូវកិច្ចមិនមែនជាបេស
 សមណជាច្រើន ប្រសិនបើគេយើងនឹងឆ្លាក់នគរនឹងគ្មានឡើយ ដោយ
 ការក្នុងទាំងនេះ តែអតិករណ៍នោះឆ្លើយប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដើម្បីកំណត់ ដើម្បីវិលាញ (សន្យ) ។ បើកម្មមានកាល
 ដ៏សមគួរដល់សន្យាហើយ ខ្ញុំសូមសំដែងអាចត្តិ របស់លោកដ៏មានអាយុ

អាចត្តិ យា ៥ អត្តនោ អាចត្តិ ននេសេសោ អាចត្តិ យា ៥ អត្តនោ
 អត្តនោ ៥ អត្តនោ សង្ខមន្តោ វិណិច្ឆ័យកថា កេន ទេសេយ្យំ វេយ្យា
 ធុល្លវន្តំ វេយ្យា តិហិប្បដិសំយុត្តំ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណានុ មេ កន្ត
 សង្ខម អត្តនំ កន្តាទជាតាមី កលហជាតាមី វិក
 ជាចន្ទានំ វិហាតំ ឧហំ អស្សាមណាតំ អជ្ឈានិលំ
 កាសិកម្មត្តន្តិ សាចេ មយំ ននាហិ អាចត្តិហិ
 អញ្ញាមញ្ញំ កាសេស្កាម សំយាមី តំ អនិការណំ កក្កដ្ឋ
 តាយ ភិធម្មតាយ កេនាយ សំវត្ថេយ្យ ។ អហិ យា
 ទេវ ននេសំ អាចត្តិ យា ៥ អត្តនោ
 អាចត្តិ ននេសេសោ អាចត្តិ យា ៥ អត្តនោ
 អត្តនោ ៥ អត្តនោ សង្ខមន្តោ វិណិច្ឆ័យកថា កេន ទេសេយ្យំ វេយ្យា
 ធុល្លវន្តំ វេយ្យា តិហិប្បដិសំយុត្តំ ។ យស្សា
 យស្សកោ ឧមតិ អត្តនំ ននាសំ អាចត្តិ យា សង្ខមន្តោ
 វិណិច្ឆ័យកថា កេន ទេសេយ្យំ វេយ្យា ធុល្លវន្តំ វេយ្យា
 តិហិប្បដិសំយុត្តំ យោ តុណ្ហាស្ស យស្ស ឧក្ខមតិ

តំនិរនេវេន កាបត្តិរប បំរុងខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ខមន្តោ ដោយវិណិច្ឆ័យកថា
 កសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកដ៏មានអាយុច្រើនឡើយនេះផង ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង វៀរលែងតែកាបត្តិ ដែលមានទោសច្រើន វៀរ
 លែងតែកាបត្តិ ដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត ។ នេះជាញត្តិ ។ ចក្រព្រាសន្យ
 ដំបើមី សូមសង្ខមន្តោ ត្រូវយើងនាំគ្នាបង្កើត ឈ្មោះ កាសិកម្មត្ត
 ហើយបាទប្រព្រឹត្តអនាថា បាទកាលនឹងព្យាយាមស្វែង ខ្ញុំក៏ចង់មែន
 ជាចេតនាសមណៈជាច្រើន ប្រសិនបើយើងចង់ឲ្យយើងនាំគ្នាធ្វើ ដោយ
 កាបត្តិច្រើនឡើយនេះក៏បានដែរ តែអនិការណ៍នោះឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្វែង ដើម្បីកំណាច ដើម្បីចំលាយ (សង្ខម) ។ ខ្ញុំសូមសំដែង
 កាបត្តិ របស់លោកមានអាយុច្រើនឡើយនេះផង កាបត្តិរបស់ខ្ញុំខ្ញុំផង ក្នុង
 កណ្តាលដំខ្ញុំសង្ខមន្តោ ដោយវិណិច្ឆ័យកថា កសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក
 ដ៏មានអាយុច្រើនឡើយនេះផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង វៀរលែងតែ
 កាបត្តិដែលមានទោសច្រើន វៀរលែងតែកាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត ។
 កាសិកម្មត្តិច្រើនឡើយនេះ របស់ត្រូវយើង ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ខមន្តោ
 ដោយវិណិច្ឆ័យកថា កសមថៈ វៀរលែងតែកាបត្តិដែលមានទោសច្រើន វៀរ
 លែងតែកាបត្តិដែលជាតិហិប្បដិសំយុត្ត គួរដល់លោកមានអាយុក្លាយ
 លោកមានអាយុក្លាយច្រើនស្រៀម មិនគួរដល់លោកមានអាយុក្លាយ

សោ ភាសេយ្យ ។ ទេសិកា អម្ពានំ ឥមា អាចត្តិយា
 សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកោន វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋំ វេយ្យា
 តំហិប្បដិសំយុត្តំ មមតិ សង្ឃស្ស ភស្មា ធុល្លវ ។
 ឯវមតិ បារយាមិទំ ។

[២៦] អតោបវសំ ឯវតោបត្តិកានំ កំភូរំ
 ព្យត្តេន កំភូរំ បដិគលេន សង្ឃោ ញាបេតព្វោ
 សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពានំ កណ្តាលជាតិ
 កាលបរិច្ឆេទំ វិចិត្របណ្ឌិតំ វិហារំ ទហំ អស្សាម-
 ណាតំ អស្សាមណ្ឌំ កាសិបរិក្កន្តំ សទេ មយំ ឥមាហិ
 អាចត្តិហិ អញ្ញមញ្ញំ កាសិបរិក្កន្តំ សិយាមិ តំ អធិការណ៍
 កក្កដាសយ វិជ្ជាសយ កេតិយ សិវត្ថយ ។ យដិ
 សង្ឃស្ស បត្តកាស្មំ អហំ យា ទេវ ឥមេសំ អាយស្មញ្ញំ
 អាចត្តិ យា ច អត្តោ អាចត្តិ ឥមេស កោវ អាយស្មញ្ញំ
 អត្តោ អត្តោ ច អត្តោ យ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកោន
 ទេសេយ្យ វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋំ វេយ្យា តំហិប្បដិសំយុត្តំ ។
 ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពានំ

លោកដ៏មានអាយុក្នុងនាមត្រូវនិយាយឡើង ។ ភាចត្តិទាំងឡាយនេះ
 យើងទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ក្នុងកណ្តាលដ៏ទុំសង្ឃ ដោយតិណាវត្តា-
 កេសមថៈ វៀរលែងតែភាចត្តិដែលមានទោសច្រើន វៀរលែងតែភាចត្តិដែល
 ជាតិហិប្បដិសំយុត្ត កាលសំដែងនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជា
 សង្ឃស្ស ។ ខ្ញុំសូមទំនុកទូកសច្ចៈនេះ ដោយការស្នើសុំយ៉ាងនេះ ។

[២៦] បណ្តាភិក្ខុដែលជាពួកជាមួយគ្នាដទៃទៀត ភិក្ខុដែលឈ្មោះ
 ប្រតិកលត្រូវផ្សំសង្ឃក្នុងវេលានោះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូម
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ យើងទាំងឡាយនាំគ្នាបង្គំហេតុ ឈ្មោះ ទាន់ខែកក្កដា បានប្រ-
 ព្រឹត្តកុសាលា បានពេលនឹងឡាយមឃ្លើស ខ្ញុំក៏ចង់មែនជាមេសំសម-
 ណៈជាច្រើន ច្រើនមែនយើងទាំងឡាយញាតិគ្នាមិនគ្នាឲ្យធ្វើ ដោយភាចត្តិ
 ទាំងឡាយនេះ អធិការណ៍នោះធម្មប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិន័យ ដើម្បី
 កំណាច ដើម្បីទំលាយ (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំ
 ធម្មសំដែងភាចត្តិ មេសំលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយនេះផង ភាចត្តិមេសំ
 ខ្ញុំផង ក្នុងកណ្តាលដ៏ទុំសង្ឃ ដោយតិណាវត្តាកេសមថៈ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយផង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង វៀរ
 លែងតែភាចត្តិដែលមានទោសច្រើន វៀរលែងតែភាចត្តិដែលជាតិហិប្បដិ-
 សំយុត្ត ។ នេះជាញត្ថំ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

កណ្តុរជាតាមំ កាលហជាតាមំ វិរាជបន្ទាមំ វិហាវតំ
 តហំ អស្សាមណតំ អដ្ឋាចន្តំ ភាសិតបរិក្កដំ ។
 សាទ មយំ ឥនាហំ អាបត្តិហំ អត្តាមត្តា កាសេស្វាម
 សិយាមិ តំ អនិកាណំ កត្តាធម្មតាយ វិធម្មតាយ
 កេតាយ សិវត្តយ្យ ។ អហំ យា ទេវ ឥមេសិ អាយ-
 ស្មន្តាមំ អាបត្តិ យា ច អត្តោ អាបត្តិ ឥមេសតោ
 អាយស្មន្តាមំ អត្តាយ អត្តោ ច អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ
 តិណវត្តារកោន ទេសេនិ វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋិ វេយ្យា
 តិហិច្ឆដិសំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មតោ មមតិ អត្តាតំ
 ឥនាសំ អាបត្តិមំ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកោន ទេសនា
 វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋិ វេយ្យា តិហិច្ឆដិសំយុត្តំ សោ ធុល្លាស្ស
 យស្ស ចក្ខុមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទេសិតា អត្តាតំ
 ឥនា អាបត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណវត្តារកោន វេយ្យា

យើងខ្ញុំចាំឲ្យយល់ដឹងថា ពាក្យ ភាសិត ហើយបានប្រព្រឹត្ត
 អនាមាបានកាលខ្ញុំនិពន្ធយាយាស្មីស ខ្ញុំក៏ចង់ដឹងថា ចេសសមណៈ ជា
 ប្រើប្រាស់សេចក្តីយើងចាំឲ្យយល់ដឹងថា ភាសិតនេះ
 អនិកាណំ ជាតាមុនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីវិន័យ ដើម្បីកំណត់ ដើម្បី
 វង្វេង (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសម្តែងភាសិតចេសសមណៈ ជាតាមុនចាំឲ្យយល់
 នេះផង ភាសិតចេសសមណៈ ក្នុងកណ្តាលដំបូងសង្ឃ ដោយឥណ្ឌវត្តារក-
 សម្ភៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកជំទាវតាមុនចាំឲ្យយល់នេះផង ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង រឿយៗលែងតែភាសិតដែលមានទោសទូទៅ រឿយៗ
 តែភាសិតដែលជាតិច្បងដ៏សំយុត្ត ។ ការសម្តែងភាសិតនេះ របស់យើង
 ចាំឲ្យយល់ក្នុងកណ្តាលដំបូងសង្ឃ ដោយឥណ្ឌវត្តារកសម្ភៈ រឿយៗ
 តែភាសិតដែលមានទោសទូទៅ រឿយៗលែងតែភាសិតដែលជាតិច្បងដ៏សំយុត្ត
 ក្នុងដល់លោកជំទាវតាមុនក្នុងលោក លោកជំទាវតាមុនក្នុងនោះ គ្រូស្រៀម
 មិនក្នុងដល់លោកជំទាវតាមុនក្នុងលោក លោកជំទាវតាមុនក្នុងនោះ គ្រូ
 វិយាយាឡើង ។ ភាសិតនេះ យើងចាំឲ្យយល់ដឹងថា ហើយក្នុង
 កណ្តាលដំបូងសង្ឃ ដោយឥណ្ឌវត្តារកសម្ភៈ រឿយៗលែងតែភាសិតដែលមាន

ជុំល្អវង្ស មេត្តា កំហុស្ស័យសំយុត្តំ ទមតិ សង្ឃស្ស
តស្មា តុល្លា ។ ឯមេតិ ធារយាមីតិ ។

[២៧] ឯកោ បទ កិក្ខុវេ តេ កិក្ខុ តាហិ អាបត្តិហិ
វង្សា ហោត្តិ មេត្តា ជុំល្អវង្ស មេត្តា កំហុស្ស័យ
សំយុត្តំ មេត្តា ជុំល្អវង្ស មេត្តា យេ ឧ
តត្ថ ហោត្តិ ។

[២៨] តេ ឯកោ បទ សមយេ ឧ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេហិ
វង្សា ។ កិក្ខុវេហិ កិក្ខុវេហិ វង្សា ។ ឯមេតិ
កិក្ខុ កិក្ខុវង្ស អនុប្បវត្ត កិក្ខុហិ សង្ឃ វង្សា កិក្ខុវង្ស
បត្តិ កាហាតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បវត្ត ។ បេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តិ វង្សា វង្សា វង្សា តាហិ ឯម ឯម
កិក្ខុ កិក្ខុវង្ស អនុប្បវត្ត កិក្ខុហិ សង្ឃ វង្សា
កិក្ខុវង្ស បត្តិ កាហាស្ស័យតិ ។ អថេតោ តេ កិក្ខុ

រោសប្បត្តំ វៀរលេខិតអាបត្តិ ដែលជាតិបាច្យដ៏សំយុត្ត កាសិវេនិកាបត្តិ
នោះអស់សង្ឃ គ្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក
ខ្ញុំសង្ឃនេះដោយភាពស្សៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៩] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សាយ កិក្ខុវង្សាយនោះឈ្មោះថាបាទាច្យបាទ
អាបត្តិវង្សាយនោះ ដោយភាពស្សៀមយ៉ាងនេះហើយ វៀរលេខិតអាបត្តិ
ដែលបានរោសប្បត្តំ វៀរលេខិតអាបត្តិដែលជាតិបាច្យដ៏សំយុត្ត វៀរលេខិត
តែការធ្វើឱ្យច្បាស់ខ្ញុំដឹង វៀរលេខិតកិក្ខុវង្សាយណាដែលមិនបាន
នៅក្នុងទីនោះ ។

[៣០] សមយោធន៍ កិក្ខុវង្សាយទាំងនៃនិវត្តកិក្ខុវង្ស ។
ក្នុងកិក្ខុវង្សាទាំងនៃនិវត្តកិក្ខុវង្ស ។ ចំណែកនៃកិក្ខុវង្សាប្រៀបប្រដាប់
នៅក្នុងកិក្ខុវង្សា ហើយទាំងនៃនិវត្តកិក្ខុវង្ស ប្រកាន់ ឥច្ចលវេទនា
កិក្ខុវង្ស ។ កិក្ខុវង្សាយណាបានសេចក្តីប្រាជ្ញាដឹង ។ បេ ។ កិក្ខុវង្សាយនោះ
កំពាលចោស កំពាល បន្តបង្កប់ថា ក្នុងកិក្ខុវង្សាសមហើនិវត្តល
ប្រៀបប្រដាប់នៅក្នុងកិក្ខុវង្សា ហើយមកទាំងនៃនិវត្តកិក្ខុវង្ស ប្រកាន់
វាងក្នុងកិក្ខុវង្សា ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុវង្សាយនោះក្រាបបង្គំ

១ កិក្ខុវង្សាយនោះ ឬមេត្តាឱ្យដឹងហើយ តែនៅក្នុងកិក្ខុវង្សា មានបីពាក្យ
នាធិដ ។

អនុប្បត្តិ អាចត្ថិក ក យំ តត្ថ កណ្ឌំ កលហោ
វិក្កហោ វិក្កោ ឆាតាវោ អត្តាថាវោ វិបត្តតាយ
វេហារោ មេធនំ ឥតិ វុទ្ធតិ វិកាធិការណំ ។

[៥១] តត្ថ កតមំ អនុប្បត្តិការណំ ។ ឥធម៌
តិក្កាវ កិក្កាវ កិក្កំ អនុវត្តំ សីលវិបត្តិយា ក អាចារ-
វិបត្តិយា ក ធិដ្ឋវិបត្តិយា ក អាជីវិបត្តិយា ក យោ
តត្ថ អនុវាទោ អនុវត្តោ អនុលុប្បោ អនុកណ្ឌោ
អនុសម្បវត្តោ អនុស្សហនោ អនុតលប្បនាមំ ឥតិ
វុទ្ធតិ អនុប្បត្តិការណំ ។

[៥២] តត្ថ កតមំ អាចត្តាធិការណំ ។ ចត្តាប្បិ
អាចត្តិក្កុទ្ធា អាចត្តាធិការណំ សត្តប្បិ អាចត្តិក្កុទ្ធា
អាចត្តាធិការណំ ឥតិ វុទ្ធតិ អាចត្តាធិការណំ ។

[៥៣] តត្ថ កតមំ កិក្កាធិការណំ ។ យា សធម្មស្ស
កិក្កយតា កាណិយតា អបលោកានកម្មំ ញត្តិកម្មំ
ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិធម្មត្ថកម្មំ ឥតិ វុទ្ធតិ កិក្កាធិ-
ការណំ ។

មិនមែនជាអាចត្តិកាត្រង់ ចល្យាវត្តការណំ ទាំង ២ នោះ ការបង្កើត
ការឈ្លោះ ការប្រកាន់ជ្រុងខ្លា ការទាស់ខ្លា ការពាលជ្រូង ។ គ្នា
ការពាលដោយឡែកគ្នា ការពាលដើម្បីសេចក្តីទុក្ខបដិបត្តិ ការប្រកួត
ប្រកាន់ណា ការបង្កើតជាដើមនោះ គឺជាគតហៅថា វិកាធិការណំ ។

[៥៤] ចល្យាវត្តការណំ ទាំង ២ នោះ អនុវត្តាធិការណំ ក៏ដូចម្តេច ។
ច្បាប់កិច្ចទាំងឡាយ ពួកកិច្ចក្នុងសាសនានេះចាត់កិច្ចផងគ្នា ដោយសីល-
វិបត្តិ ដោយកាចារវិបត្តិ ដោយធិដ្ឋវិបត្តិ ដោយអាជីវិបត្តិ ចល្យា
វត្តការណំ ទាំង ២ នោះ ការចោទ ការគំរាម ការពាលរឿយ ។
ការទំយាបរឿយ ។ ការចង្ក្រានទៅ (កាន់អធិការណំ) ការច្រើនប្រុងច្រើន
ការចង្អុលកំណត់ណា ការចោទជាដើមនោះ គឺជាគតហៅថា កត្តា-
ធិការណំ ។

[៥៥] ចល្យាវត្តការណំ ទាំង ២ នោះ អាចត្តាធិការណំ ក៏ដូចម្តេច ។
អាចត្តិទាំង ៩ គឺ ជាអាចត្តាធិការណំ ក៏មាន អាចត្តិទាំង ៧ គឺ ជាអាចត្តា-
ធិការណំ ក៏មាន នេះគឺជាគតហៅថា អាចត្តាធិការណំ ។

[៥៦] ចល្យាវត្តការណំ ទាំង ២ នោះ កិក្កាធិការណំ ក៏ដូចម្តេច ។ កិច្ច
បេសសន្យា(១)កម្មវេលសន្យាត្រូវធ្វើបាន(ដូចយ៉ាង)កម្មលោកធម្ម ញត្តិ-
កម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ឆឺញត្តិធម្មត្ថកម្ម នេះគឺជាគតហៅថា កិក្កាធិការណំ ។

អនុក្ខាយ អហិតាយ ធុក្ខាយ ទេវមនុស្សាដ៏ ។ ឯវិជ្ជាតោ
 តុម្ពេ កិក្ខុវេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ កំ កហិត្តា កំ សម-
 មុបស្សយ្យាថ គត្រ តុម្ពេ កិក្ខុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស
 វិវាទមូលស្ស បហាតាយ កាយមេយ្យាថ ។ ឯវិជ្ជាតោ
 តុម្ពេ កិក្ខុវេ វិវាទមូលំ អជ្ឈត្តំ កំ កហិត្តា កំ ឧ សម-
 មុបស្សយ្យាថ គត្រ តុម្ពេ កិក្ខុវេ តស្សេវ ចាបកស្ស
 វិវាទមូលស្ស អាយតី អនុស្សវាយ បដិបទ្ទេយ្យាថ ។
 ឯវិជ្ជាតោ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស បហាដំ ហោតិ ។
 ឯវិជ្ជាតោ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតី អនុ-
 វស្សវេ ហោតិ ។

(៥៤) ចុន ចមវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មត្តិ ហោតិ ប-
 ណ្ឌសី ។ មេ ។ ឥស្សកិ ហោតិ មជ្ឈិវ ។ មេ ។ សហោ
 ហោតិ មាយាវី ។ មេ ។ ចាដិដ្ឋោ ហោតិ មិច្ឆា-
 ទិដ្ឋិ ។ មេ ។ សន្និដ្ឋិបរមាសី ហោតិ អាធានក្កាហ៍(១)
 ធុម្ពេទិដិស្សត្តិ ។ យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្និដ្ឋិបរមាសី

១៩. ម. អាធានក្កាហ៍ ។

ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខផលទៅកាន់និមន្តស្ស ព័ន្ធក្លាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្លាយ បើអ្នកព័ន្ធក្លាយកិច្ចការណាមួយ ឬមូលនៃសេចក្តី
 រំពៃទង្គិកក្នុងក្តី ភាវៈក្រៅក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ព័ន្ធក្លាយ អ្នកព័ន្ធក្លាយត្បិតត្បាញមេ ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃសេចក្តី
 រំពៃទង្គិកមកនោះឯង ក្នុងអំណាចនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្លាយ បើ
 អ្នកព័ន្ធក្លាយមិនបានកិច្ចការណាមួយ ឬមូលនៃសេចក្តីរំពៃទង្គិកក្នុង ទិដ្ឋិ
 ភាវៈក្រៅ មានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្លាយ អ្នកព័ន្ធក្លាយ
 ត្បិតត្បាញមូលនៃរំពៃទង្គិកមកនោះ ចំរើនទៅភាវៈមុខ ក្នុងអំណាច
 នោះទៀតទៀត ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា ការលះបង់នូវមូលនៃសេចក្តី
 រំពៃទង្គិកមកនេះ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថា មិនឱ្យមូលនៃសេចក្តី
 រំពៃទង្គិកមកនោះ ចំរើនទៅភាវៈមុខទៀតបាន ។

(៥៥) ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្លាយ ហេតុអ្វីមានការទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
 ល្មមគុណគេ ជាអ្នកប្រណីតកំសតា ។ មេ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រសូត
 ជាអ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ ។ មេ ។ ជាអ្នកអ្នកសាវ ជាអ្នកមានមាយាវ ។ មេ ។
 ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាជ្ញាលាមក ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស ។ មេ ។
 ជាអ្នកបាចសកល្បិចទិដ្ឋិបរមសំខ្លួន ប្រកាន់ខ្ជាប់មាំ លាបតិបាទ ជាយកប្រ
 ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធក្លាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកបាចសកល្បិចទិដ្ឋិបរមសំខ្លួន ប្រកាន់

ហោតិ អាទានត្ថាហិ ធុច្ឆន្តិមំស្សន្តិ សោ សត្វិមិ
 អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេមំ អការេវ វិហាតិ
 អប្បតិស្សោ សង្ខេបំ អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ
 សិក្ខាយមំ ទ បរិច្ឆិកាវី ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្វិមិ អការេវ វិហាតិ អប្បតិស្សោ ធម្មេ-
 មិ ។ ចេ ។ សង្ខេបំ ។ មេ ។ សិក្ខាយមិ ទ បរិច្ឆិ-
 កាវី ហោតិ សោ សង្ខេបំ វិវាទំ ជនេតិ យោ ហោតិ
 វិវាទោ ធម្មជនអហំតាយ ធម្មជនអសុខាយ ធម្មា-
 បោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហំតាយ ធុក្ខាយ ទេម-
 ទុស្សនំ ។ ឯកុមេត្វេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្ហលំ អជ្ឈត្ថំ វា
 ធម្មាត្ថា វា សមទុបស្សយ្យាជ គត្រ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
 គស្សវេ ចាមកាស្ស វិវាទម្ហលស្ស បហាធាយ វាយ
 មេយ្យាជ ។ ឯកុមេត្វេ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ វិវាទម្ហលំ អជ្ឈត្ថំ
 វា ធម្មាត្ថា វា ធុ សមទុបស្សយ្យាជ គត្រ តុម្ពេ

ភាវំហំ លេចនំបាទោដោយកម្រ ភិក្ខុវេនាឈ្មោះថា វេទនាសេចក្តីគោរព
 វេទនាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផល វេទនាសេចក្តីគោរព វេទ
 នាសេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ផល វេទនាសេចក្តីគោរព វេទនា
 សេចក្តីកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃផល មិនធ្វើឱ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផល
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឯណាវេទនាសេចក្តីគោរព វេទនាសេចក្តី
 កោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តាផល ក្នុងព្រះធម៌ផល ។ ចេ ។ ក្នុងព្រះសង្ឃផល
 ។ ចេ ។ មិនធ្វើឱ្យពេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផល ភិក្ខុវេនាឈ្មោះថា ញាតិវិវាទ
 ដែលកំពុងកើតឱ្យកើតឡើងក្នុងសង្ឃ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីមិនបាទសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនបាទសេចក្តីចំរើន
 ដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនបាទប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់ទេវតាទាំង
 មនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយពិចារណា
 ឃើញមូលនៃសេចក្តីវិវាទ វាទីក្នុងក្តី វាទីក្រៅក្តី វាទីសភាពយ៉ាងនេះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវមូលនៃ
 សេចក្តីវិវាទដ៏លាមកនោះឯង ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនពិចារណាឃើញមូល នៃវិវាទវាទីក្នុងក្តី វាទី
 ក្រៅក្តី ដែល វាទីសភាពយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

ភិក្ខុវេ ឧស្សេវ ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតិ
 អនុស្សវាយ បដិបដ្ឋេយ្យាន ។ ឯវមេតស្ស ចាប-
 កស្ស វិវាទមូលស្ស បហាមិ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស
 ចាបកស្ស វិវាទមូលស្ស អាយតិ អនុស្សវេ ហោតិ
 សមាទិ ធិ វិវាទមូលានិ វិវាទាទិការណស្ស មូលំ ។

[៥៥] កតតមាធិ តិណិ អកុសលមូលានិ វិវាទ-
 ទិការណស្ស មូលំ ។ សធិ បធិ ភិក្ខុវេ^(១) ភិក្ខុ លុទ្ធ-
 ទិក្ខា វិវាទន្តំ ទុដ្ឋទិក្ខា វិវាទន្តំ មុដ្ឋទិក្ខា វិវាទន្តំ ឆម្មោតិ
 វា អឆម្មោតិ វា វិទយោតិ វា អវិទយោតិ វា កា-
 សិតិ លបិតំ តថាគតេយាតិ វា អកាសិតំ អលបិតំ
 តថាគតេយាតិ វា អាទិណ្ឌំ តថាគតេយាតិ វា អនា-
 ទិណ្ឌំ តថាគតេយាតិ វា បញ្ចត្តំ តថាគតេយាតិ វា
 អប្បញ្ចត្តំ តថាគតេយាតិ វា អាចត្តិតំ វា អនាចត្តិតំ
 វា លហុកា អាចត្តិតំ វា តុកា អាចត្តិតំ វា សាវ-
 សេសា អាចត្តិតំ វា អនុសេសា អាចត្តិតំ វា ទុដ្ឋល្លា
 អាចត្តិតំ វា អនុដ្ឋល្លា អាចត្តិតំ វា សមាទិ តិណិ
 អកុសលមូលានិ វិវាទាទិការណស្ស មូលំ ។

១ ឧ. ឧ. បិដកសុ ប្រ. កំណត់ ចទ្បយំ ១ ទំណើប ។

អនុប្រតិបត្តិកុំឱ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាបកះដាច់ពីខ្លួនទៅភាវីមុខ ក្នុងករណី
 នោះទៀតឡើយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាការលះបង់ នូវមូលនៃវិវាទដ៏លា-
 បកុំឱ្យ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះថាមិនឱ្យមូលនៃវិវាទដ៏លាបកុំឱ្យ ចំរើនទៅ
 ភាវីមុខទៀតបាន មូលនៃវិវាទឯយ៉ាងនេះ ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាទិការណ៍ ។

[៥៦] អកុសលមូល ធិ ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទាទិការណ៍នោះ
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុបំរើឱ្យយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានចិត្ត
 លោភទាស់នៃនិក្ខា មានចិត្តច្រឡំស្តាប់នៃនិក្ខា មានចិត្តផ្អែម ទាស់
 នៃនិក្ខាថា នេះជាចិត្ត នេះមិនមែនជាចិត្ត នេះជាវិន័យក្តី នេះមិន
 មែនជាវិន័យក្តី នេះជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
 ហើយក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ត្រាស់សំដែងទុកមក
 ទេក្តី នេះជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកហើយក្តី នេះមិន
 មែនជាកិច្ចដែលព្រះតថាគត ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកក្តី នេះជាពាក្យដែល
 ព្រះតថាគត ទ្រង់បញ្ជាទុកក្តី នេះមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះតថាគត ទ្រង់
 បញ្ជាទុកក្តី នេះជាភាចត្តិតំ នេះមិនមែនជាភាចត្តិតំ នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី
 នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី
 នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី
 មិនទាន់ចំណែកសេសសល់ក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី នេះជាភាចត្តិត្រាលក្តី
 កាត្រក់ក្តី អកុសលមូលទាំង ធិ នេះឯង ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាទិការណ៍ ។

(៥៦) កាតមាធិ ភីណិ កុសលមូលានិ វិវាទាធិ-
 ការណស្ស មូលំ ។ ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ(១) ភិក្ខុ អនុជ្ជចិត្តា
 វិវេទន្តំ អនុជ្ជចិត្តា វិវេទន្តំ អនុជ្ជចិត្តា វិវេទន្តំ ធម្មោតិ វា
 អនុជ្ជោតិ វា ។ ថេ ។ ទុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ វា អនុដ្ឋល្លា
 អាបត្តិកំ វា ឥតាធិ ភីណិ កុសលមូលានិ វិវាទាធិក-
 រណស្ស មូលំ ។

(៥៧) អនុកថាធិការណស្ស ភី មូលំ ។ ធម អនុកថ-
 មូលានិ អនុកថាធិការណស្ស មូលំ ភីណិមិ អកុសល-
 មូលានិ អនុកថាធិការណស្ស មូលំ ភីណិមិ កុសល-
 មូលានិ អនុកថាធិការណស្ស មូលំ តោយោមិ អនុក-
 ថាធិការណស្ស មូលំ វាធាមិ អនុកថាធិការណស្ស
 មូលំ ។

(៥៨) កាតមាធិ ធម អនុកថមូលានិ អនុកថាធិក-
 រណស្ស មូលំ ។ ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តោធមោ
 ហោតិ ទុបបាហិ ឃោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តោធមោ
 ហោតិ ទុបបាហិ សោ សត្វុបិ អតារាវ វិហាតំ អប្ប-

១ ឧ.ទ. បទ ភិក្ខុវេ បទ្បយំ ៥ ទិស្សនិ ។

(៥៦) កុសលមូល ញ យ៉ាង ដែលចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍
 នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសលសទានេះ មានចិត្ត
 មិនហេតុភាសនៃវិវាទ មានចិត្តមិនប្រទូស្តភាសនៃវិវាទ មានចិត្តមិនវេទន៍
 ភាសនៃវិវាទ ទោះជាចម្លែក ទោះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ ថេ ។ នេះជាអាបត្តិ
 កាត្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាអាបត្តិកាត្រក់ក្តី កុសលមូលទាំង ញ យ៉ាងនេះឯង
 ចាត់ជាមូលនៃវិវាទាធិការណ៍ ។

(៥៧) មូលនៃអនុកថាធិការណ៍នោះតើដូចម្តេច ។ មូលនៃការ
 ចោទគ្នាមាន ៦ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុកថាធិការណ៍ គឺអកុសលមូល
 ញ យ៉ាងគឺចាត់ជាមូលនៃអនុកថាធិការណ៍ កុសលមូល ញ យ៉ាងគឺចាត់ជា
 មូលនៃអនុកថាធិការណ៍ដែរ កាយគឺចាត់ជាមូលនៃអនុកថាធិការណ៍ ទាំង
 ៧ ចាត់ជាមូលនៃអនុកថាធិការណ៍ដែរ ។

(៥៨) មូលនៃការចោទគ្នាមាន ៦ យ៉ាង ចាត់ជាមូលនៃអនុកថាធិ-
 ការណ៍នោះ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសលសទានេះជា
 អ្នកមានសេចក្តីក្រោច ជាអ្នកចង់ដឹងខ្ពុក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអាក្រក់
 អ្នកមានសេចក្តីក្រោច ជាអ្នកចង់ដឹងខ្ពុក ភិក្ខុនោះឈ្មោះថាវិវាទាធិការណ៍សេចក្តី

តិស្សា ឆន្ទេមិ អការាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សា សាឡេមិ
អការាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សា សិក្ខាយមិ ១ បរិបូរីការិ
ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សក្កមិ អការាវេ វិហារតិ
អប្បតិស្សា ឆន្ទេមិ អការាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សា
សាឡេមិ អការាវេ វិហារតិ អប្បតិស្សា សិក្ខាយមិ ១
បរិបូរីការិ ហោតិ សោ សាឡេ អនុវាជំ ជនេតិ យោ
ហោតិ អនុវាជោ ពហុជនអហិកាយ ពហុជនអសុកាយ
ពហុជោ ជនស្ស អនុកាយ អហិកាយ ទុក្ខាយ នេ-
មទុស្សនំ ។ ឯវុបតោ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អនុវាជម្ពលំ អជ្ឈតំ
វា ពហំត្វា វា សមទុបស្សយ្យនំ តត្រ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
តស្សវេ ចាបតស្ស អនុវាជម្ពលស្ស បហាតាយ វាយ-
មេយ្យនំ ។ ឯវុបតោ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ អនុវាជម្ពលំ អជ្ឈតំ
វា ពហំត្វា វា ១ សមទុបស្សយ្យនំ តត្រ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ

គោត វេទនាសេចក្តីកោតក្រង ក្នុងព្រះសាស្តាវេន វេទនាសេចក្តី
គោត វេទនាសេចក្តីកោតក្រង ក្នុងព្រះធម៌វេន វេទនាសេចក្តីគោត
វេទនាសេចក្តីកោតក្រង ក្នុងព្រះសិវ្វេន មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខា
ថង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាវេទនាសេចក្តីគោត វេទនាសេចក្តី
កោតក្រង ក្នុងព្រះសាស្តាវេន វេទនាសេចក្តីគោត វេទនាសេចក្តីកោត
ក្រង ក្នុងព្រះធម៌វេន វេទនាសេចក្តីគោត វេទនាសេចក្តីកោតក្រង ក្នុង
ព្រះសិវ្វេន មិនធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសិក្ខាវេន ភិក្ខុនាមឈ្មោះថា ញាតិ
អនុវាជ វិការាចា ដែលកំពុងកើតឲ្យកើតក្នុងសិវ្វេន ដើម្បីមិនជាប្រយោ-
ជនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមានសេចក្តីស្ងាវដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនមាន
សេចក្តីចំរើនដល់ជនច្រើន ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខដល់
ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយ
ភិក្ខុណាឃើញមូលនៃអនុវាជទាំងនោះក្នុង ទីវារាត្រីក្រៅ មានសភាព
យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីព្យាយាមដើម្បីលះចង់
ខ្លួនមូលនៃអនុវាជនោះមកនោះ ក្នុងអំឡុងពេលនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើអ្នកទាំងឡាយមិនភិក្ខុណាឃើញមូល នៃអនុវាជទាំងនោះក្នុង
ទីវារាត្រីក្រៅមានសភាពយ៉ាងនេះទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ

តាមស្រ្តី ចាបកាស្ស អនុភិទ្ធកូលស្ស អាយតី អនស្ស-
ភាយ ចង្កីបាឆ្នេយ្យាដ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកាស្ស អនុ-
ភាយស្ស ចហាចំ ហោតិ ។ ឯវមេតស្ស ចាបកាស្ស
អនុភិទ្ធកូលស្ស អាយតី អនស្សកេ ហោតិ ។

(៥៩) បុព្វ ចេវី ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មគ្គំ ហោតិ ចន្ទាសិ
 ។ បេ ។ ឥស្សតិ ហោតិ មច្ឆរី ។ បេ ។ សហោ ហោតិ
 មាយាវី ។ បេ ។ តាមិស្តោ ហោតិ មិត្តាធិដ្ឋំ ។ បេ ។
 សន្និដ្ឋិមរាមាសី ហោតិ អាធានត្ថាហី ទុប្បដិច្ចស្សត្តិ យោ
 សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្និដ្ឋិមរាមាសី ហោតិ អាធានត្ថាហី
 ទុប្បដិច្ចស្សត្តិ សោ សត្វរិមំ អតារោ វិហាតិ អប្បតិស្សោ
 ទម្កេមំ ។ បេ ។ សង្ខេបិ អតារោ វិហាតិ អប្បតិស្សោ
 សិត្តាយមិ ឧ បរិបូរីការី ហោតិ យោ សោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សត្វរិមំ អតារោ វិហាតិ អប្បតិស្សោ ទម្កេមំ
 ។ បេ ។ សង្ខេបិ ។ បេ ។ សិត្តាយមិ ឧ បរិបូរីការី ហោតិ
 សោ សាធូ អនុភំជំ ជរោតំ យោ ហោតិ អនុភំជោ

ឧប្បត្តិបទនេះដើម្បីឱ្យមូលនៃអនុកថ្គ ដ៏លាមកនោះបើរតទៅវាដ៏ទុរ
ក្នុងអធិកាលនោះទៀតឱ្យយ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះជាលះចង់ ក្នុងមូល
នៃអនុកថ្គដ៏លាមកថ្គ ។ យ៉ាងនេះឯងឈ្មោះជាមិនឱ្យមូល នៃអនុកថ្គ
ដ៏លាមកថ្គបើរតទៅទៀតបាន ។

(៨៨) ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ ហេតុដ៏ទៃទាត់ទៅទៀត ភិក្ខុជាអ្នក
ល្មមគុណរេ ជាអ្នកប្រណាំងរំសាយ ។ ថេរ ជាអ្នកមានសេចក្តីចូស្សា ជា
អ្នកមានសេចក្តីសំណាញ់ ។ ថេរ ជាអ្នកមានកំខុត ជាអ្នកមានចាយ
។ ថេរ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ជាអ្នកមានសេចក្តីឃើញខុស
។ ថេរ ជាអ្នកបោសសម្អាតផ្លូវចម្លើយសំខ្លួន ប្រកាន់ទាំ លះបង់បានដោយ
កម្រ ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នកបោសសម្អាតផ្លូវចម្លើយសំខ្លួន
ប្រកាន់ទាំ លះបង់បានដោយកម្រ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោរ
រោ ឥតមានសេចក្តីកាតព្រក្តី ក្នុងព្រះសាស្តាវង្ស ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ ថេរ
ឈ្មោះថា ឥតមានសេចក្តីគោររោ ឥតមានសេចក្តីកាតព្រក្តី ក្នុងព្រះសង្ឃ
ផង ឈ្មោះថា មិនធ្វើឲ្យរេញលេញ ក្នុងសិក្ខាផង ម្ចាស់ភិក្ខុបំរើឡាយ ភិក្ខុ
ណា ឥតមានសេចក្តីគោររោ ឥតមានសេចក្តីកាតព្រក្តី ក្នុងព្រះសាស្តា
វង្ស ក្នុងព្រះធម៌ផង ។ ថេរ ក្នុងព្រះសង្ឃផង ។ ថេរ មិនធ្វើឲ្យរេញ
លេញក្នុងសិក្ខាផង ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ញឹកជិតទៅរកលក្ខណៈកើតឲ្យកើត

[២៣] កតតា ច(១) វា អនុវត្តន៍ការណ៍ស្បៀង ម្ចាស់ ។ ឥរិយាបថ ធម្មតា យោគី ធម្មតា ធម្មតា កលវាចា យាយ ធំ អនុវត្តន៍ អយំ វា អនុវត្តន៍ ការណ៍ស្បៀង ម្ចាស់ ។

[២៤] អាមត្តាធិការណ៍ស្បៀង ក៏ ម្ចាស់ ។ ច អាមត្តិសមុប្បាទ អាមត្តាធិការណ៍ស្បៀង ម្ចាស់ អត្តាមត្តិ កាយតោ សមុប្បាទិ ធម៌ វាចតោ ធម៌ ចិត្តតោ អត្តាមត្តិ វាចតោ សមុប្បាទិ ធម៌ កាយតោ ធម៌ ចិត្តតោ អត្តាមត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ច សមុប្បាទិ ធម៌ ចិត្តតោ អត្តាមត្តិ កាយតោ ធម៌ ចិត្តតោ ច សមុប្បាទិ ធម៌ វាចតោ អត្តាមត្តិ វាចតោ ធម៌ ចិត្តតោ ច សមុប្បាទិ ធម៌ កាយតោ អត្តាមត្តិ កាយតោ ច វាចតោ ធម៌ ចិត្តតោ ច សមុប្បាទិ ឥរិយាបថ អាមត្តិសមុប្បាទ អាមត្តាធិការណ៍ស្បៀង ម្ចាស់ ។

[២៥] កំប្បាធិការណ៍ស្បៀង ក៏ ម្ចាស់ ។ កំប្បាធិការណ៍ស្បៀង ដ៏កំ ម្ចាស់ សង្ខេប ។

១ ឧ. ឧ. បេដ្ឋកថា បស្ចេន ១ វិស្សន៍ ។

[២៦] ច្បាប់ប្រតិបត្តិ ដែលជាមូលនៃអនុវត្តន៍ការណ៍ ។ កិច្ច ព្រឹត្តិ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានវត្តមានក្រុង ជាអ្នកទិយាយជាប់ ជាអ្នកមានវត្តមានជាប់ប្រតិបត្តិ កិច្ចព្រឹត្តិឡាយបោះចិត្តនោះ ដោយវត្ត ណា វាបាននេះឈ្មោះជាមូលនៃអនុវត្តន៍ការណ៍ ។

[២៧] អ្វីដែលជាមូលនៃអាមត្តាធិការណ៍ ។ សមុប្បាទនៃអាមត្តិ ឯ យ៉ាង ជាមូលនៃអាមត្តាធិការណ៍ (សមុប្បាទនៃអាមត្តិ ឯ នោះធំ) អាមត្តិកើត ឡើងអំពីកាយ មិនកើតឡើងអំពីវា អំពីចិត្ត ១ អាមត្តិកើតឡើងអំពីវា មិនកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត ១ អាមត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវា មិនកើតឡើងអំពីចិត្ត ១ អាមត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីចិត្ត មិនកើតឡើង អំពីវា ១ អាមត្តិកើតឡើងអំពីវា អំពីចិត្ត មិនកើតឡើងអំពីកាយ ១ អាមត្តិកើតឡើងអំពីកាយ អំពីវា អំពីចិត្ត ១ សមុប្បាទនៃអាមត្តិ ឯ យ៉ាង នេះ ជាមូលនៃអាមត្តាធិការណ៍ ។

[២៨] អ្វីជាមូលនៃកិច្ចប្រតិបត្តិការណ៍ ។ មានតែសន្សំមួយជាមូល នៃកិច្ចប្រតិបត្តិការណ៍(១) ។

១ អំពីការកំណើតឡើងមានបុគ្គលច្រើន ប៉ុន្តែវាត្រូវបានកំណត់នេះមានមូលតែ ១ ។

សមព្ភន្ត្ត: វិភាជិកាលំ សំយា ឥស្សលំ សំយា អនុសលំ

[៦៦] វិភាជិកាលំ ឥស្សលំ អនុសលំ អនុ-
កតំ ។ វិភាជិកាលំ សំយា ឥស្សលំ សំយា
អនុសលំ សំយា អនុកតំ ។

[៦៧] តត្ថ កតមំ វិភាជិកាលំ អនុសលំ ។
ឥធម៌ កិក្ខុវេ^(១) កិក្ខុ អនុសលំ ឥត្តា វិទន្តំ ធម្មោតំ
កំ អធម្មោតំ កំ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ កំ អធុដ្ឋល្លា
អាបត្តិកំ កំ យំ តត្ថ កត្តាចំ កាលយោ វិក្កយោ វិភា-
ជោ ជាតាវនោ អត្ថជាតំនោ វិច្ឆុតាយេ ភេហារេ
មេធាតិ^(២) ឥតំ វិទន្តំ វិភាជិកាលំ អនុសលំ ។

[៦៨] តត្ថ កតមំ វិភាជិកាលំ ឥស្សលំ ។
ឥធម៌ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឥស្សលំ ឥត្តា វិទន្តំ ធម្មោតំ
កំ អធម្មោតំ កំ ។ បេ ។ ធុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ កំ
អធុដ្ឋល្លា អាបត្តិកំ កំ យំ តត្ថ កត្តាចំ កាលយោ

១ ឥ. ធម៌ កិក្ខុវេ ២ វិស្សុតិ ។ ២ ឥ. បេរា ។

សមព្ភន្ត្ត: វិភាជិកាលំ ជាតុសលំ ជាអតុសលំ ជា

[៦៦] (សំវេទិកំ) វិភាជិកាលំ ជាតុសលំ ជាអតុសលំ ជា
អនុកតៈ ។ វិភាជិកាលំ ជាតុសលំ កំ ជាអតុសលំ កំ ជា
អនុកតៈ កំ ។

[៦៧] បណ្ណាវិភាជិកាលំ តំ ឯ ពោ វិភាជិកាលំ ជាតុសលំ
កើត្តម្ពេទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាតុសលំ ឯដែកគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះ
ជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី ការបន្តិហេតុ ដូច្នេះ
សេចក្តីប្រកាន់ខ្ជាប់ ទាស់ទែន ការពាលផ្សេង ។ ការពាលដោយ
ច្រៀតគ្នា ការនិយាយដើម្បីឲ្យព្រួយចិត្ត សេចក្តីប្រកាន់ណា
ក្នុងអធិការនោះ ការបន្តិហេតុថាដើមនេះ គឺជាគមហាថា វិភាជិ-
កាលំ ជាតុសលំ ។

[៦៨] បណ្ណាវិភាជិកាលំ តំ ឯ ពោ វិភាជិកាលំ ជាតុសលំ
កើត្តម្ពេទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះឯង មានចិត្ត
ជាតុសលំ ឯដែកគ្នាថា នេះជាធម៌ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តី ។ បេ ។ នេះជា
ធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី នេះមិនមែនជាធម៌ក្តីកាត្រក់ក្តី ការបន្តិហេតុ ដូច្នេះ

អនុវិបត្តិ សីលវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ជិដ្ឋិវិបត្តិ-
យា វា អាជីវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវិនោ អនុវិ-
នោ អនុល្លបនា អនុគណនា អនុសម្បវត្តនា អនុស្ស-
ហននា អនុវលប្បនាមំ វនំ វុត្តតំ អនុវាទិករណ៍
អកុសលំ ។

[៧២] តត្ថ តាតមំ អនុវាទិករណ៍ កុសលំ ។
វនំ បនំ វិកត្តវេ វិកត្តំ វិកត្តំ កុសលជន្មា អនុវិបត្តិ សី-
លវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ជិដ្ឋិវិបត្តិយា វា អាជីវិ-
បត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវិនោ អនុវិនោ អនុល្លបនា
អនុគណនា អនុសម្បវត្តនា អនុស្សហននា អនុ-
វលប្បនាមំ វនំ វុត្តតំ អនុវាទិករណ៍ កុសលំ^(១) ។

[៧៣] តត្ថ តាតមំ អនុវាទិករណ៍ អក្ខរក្ស ។
វនំ បនំ វិកត្តវេ វិកត្តំ វិកត្តំ អក្ខរក្សតិក្ខា អនុវិបត្តិ សី-
លវិបត្តិយា វា អាចារិបត្តិយា វា ជិដ្ឋិវិបត្តិយា
វា អាជីវិបត្តិយា វា យោ តត្ថ អនុវិនោ អនុវិនោ

១ ឧ.ម. ចេត្តវិកត្ត បឋមី កុសលំ អនុវិ ចេត្ត កុសលំ អនុវិ ។

មានចិត្តជាអកុសល ចោទភិក្ខុផន្ទ្ខា ដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារ-
វិបត្តិ ដោយជិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាជីវិបត្តិ ការចោទ ការតិរច្ឆិល
ការចោទប្រឺយ ។ ការខំយាយប្រឺយ ។ ការពោលបង្គាប់ ការប្រឹងប្រែង
ការបន្ថែមកម្លាំងឲ្យលា ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ការចោទជាដើមនេះ គេ-
គេហៅថា អនុវាទិករណ៍ជាអកុសល ។

[៧៤] ចណ្ណាអនុវាទិករណ៍ចិន្ត ព ខោ អនុវាទិករណ៍ជា
កុសល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តជាអកុសល ចោទភិក្ខុផន្ទ្ខា ដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារវិបត្តិ
ដោយជិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាជីវិបត្តិ ការចោទ ការតិរច្ឆិល ការចោទ
ប្រឺយ ។ ការខំយាយប្រឺយ ។ ការពោលបង្គាប់ ការប្រឹងប្រែង ការបន្ថែម
កម្លាំងឲ្យលា ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ការចោទជាដើមនេះ គេគេហៅថា
អនុវាទិករណ៍ជាអកុសល ។

[៧៥] ចណ្ណាអនុវាទិករណ៍ចិន្ត ព ខោ អនុវាទិករណ៍ជា
អក្ខរក្ស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មានចិត្តជាអក្ខរក្ស ចោទភិក្ខុផន្ទ្ខា ដោយសីលវិបត្តិ ដោយអាចារ-
វិបត្តិ ដោយជិដ្ឋិវិបត្តិ ដោយអាជីវិបត្តិ ការចោទ ការតិរច្ឆិល

អនុស្សាបនា អនុគណនា អនុសម្បជ្ឈតា អនុស្សា-
 ហនតា អនុសម្បនាមំ ឥទំ វុទ្ធិនំ អនុវាទានិ-
 ការណំ អន្យាតានំ ។

[៧២] អាបត្តាធិការណំ អកុសលំ អន្យាតានំ ។
 អាបត្តាធិការណំ សិយា អកុសលំ សិយា អន្យាតានំ
 នត្ថំ អាបត្តាធិការណំ កុសលំ ។

[៧៣] តត្ថ កាតមំ អាបត្តាធិការណំ អកុសលំ ។
 យំ ជាទន្លោ សញ្ញាទន្លោ វេទន្ធ អនិវត្តវិគ្គា វិនិក្ខមា
 ឥទំ វុទ្ធិនំ អាបត្តាធិការណំ អកុសលំ ។ តត្ថ កាតមំ
 អាបត្តាធិការណំ អន្យាតានំ ។ យំ អជាទន្លោ អ-
 សញ្ញាទន្លោ វេទន្ធ អនិវត្តវិគ្គា វិនិក្ខមា ឥទំ វុទ្ធិនំ
 អាបត្តាធិការណំ អន្យាតានំ ។

ការចេញរឿយ ។ ការនិយាយរឿយ ។ ការរោលបង្គំចំ ការប្រើដីប្រេង
 ការប្រើធុរកម្មទាំងឡាយ ក្នុងអធិការណ៍នោះ ការចោទជាដើមនេះ គេបាន
 ហៅថា អនុវត្តន៍ធិការណ៍ជាអន្យាតានៈ ។

[៧៤] (សំដែងគំរូ) អាបត្តាធិការណំជាអកុសល ជាអន្យា-
 តានៈ ។ អាបត្តាធិការណំជាអកុសលកំហុស ជាអន្យាតានៈកំហុស អាបត្តា-
 ធិការណំជាអកុសលគ្មានទេ ។

[៧៥] ចណ្ណាអាបត្តាធិការណំ ទាំង ៦ នោះ អាបត្តាធិការណំជា
 អកុសល តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើដឹងស្គាល់ហើយ ត្រូវស្វាយមកទ្វង
 នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ គេហៅថា អាបត្តាធិការណំជាអកុសល ។
 ចណ្ណាអាបត្តាធិការណំទាំង ៦ នោះ អាបត្តាធិការណំជាអន្យាតានៈ តើដូច
 ម្តេច ។ ភិក្ខុកាលបើដឹងដឹង ស្គាល់ហើយ មិនត្រូវ មិនស្វាយមកទ្វង
 នូវអាបត្តិណា អាបត្តិនេះ គេហៅថា អាបត្តាធិការណំជាអន្យាតានៈ^(១) ។

* អន្យាតានំ ថា អាបត្តាធិការណំជាអន្យាតានៈនោះ គឺភិក្ខុមិនបានត្រង់ មិនបានដឹងគ្រឹះសារ
 ត្រូវអាបត្តិ (ជាអបិណ្ឌ) មានបឋមសហសេស្សសំភារៈជាដើម ។ ក្នុងន័យថា ដូចជាភិក្ខុ
 មានបិណ្ឌសំបក់កាន់កាប់ ហើយសំរង់ស្រព បើមានមាត្រាមកដាក់ជាមួយ ត្រូវអាបត្តិ
 ដោយភក្តិភក្តិរណៈនោះ តែមិនមានបិណ្ឌជាអកុសល បានជាហៅក្រៅថា អាបត្តាធិការណំ
 ជាអន្យាតានៈ ។

សមព្រឹទ្ធាចារ្យ ភិប្រតិបត្តិការណ៍ កុសល អកុសល អព្យាករណ៍

(៧៦) កិច្ចាធិការណ៍ កុសលី អកុសលី អព្យាករណ៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍ សំយា កុសលី សំយា អកុសលី សំយា អព្យាករណ៍ ។

(៧៧) ឥត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសលំ ។ យំ សង្ខារ អកុសលចិត្តោ កម្មំ ករោតិ អបរលោកានកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្ថតិ កិច្ចាធិការណ៍ អកុសលំ ។

(៧៨) ឥត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ កុសលំ ។ យំ សង្ខារ កុសលចិត្តោ កម្មំ ករោតិ អបរលោកានកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្ថតិ កិច្ចាធិការណ៍ កុសលំ^(១) ។

(៧៩) ឥត្ថ កតមំ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាករណ៍ ។ យំ សង្ខារ អព្យាករណ៍ចិត្តោ កម្មំ ករោតិ អបរលោកានកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិចតុត្ថកម្មំ ឥទំ វុត្ថតិ កិច្ចាធិការណ៍ អព្យាករណ៍ ។

១. ឧ. ប. ខេន្ទរាស្ត្រ បឋម កុសលី អាធិនំ ចញ្ច កុសលំ អាធិនំ ។

សមព្រឹទ្ធាចារ្យ ភិប្រតិបត្តិការណ៍ កុសល អកុសល អព្យាករណ៍

(៧៩) (សំដែងអំពី) កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល ជាអតុសល ជាអព្យាករណ៍ ។ កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសលកំមាឌ ជាអតុសលកំមាឌ ជាអព្យាករណ៍កំមាឌ ។

(៧៧) ចណ្ណកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៧ ព្រះ កិច្ចាធិការណ៍ជាអតុសល តើដូចម្តេច ។ សង្ខារធិក្ខណ៍ជាអតុសលច្រើនណា គឺ អបរលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាឥន្ទហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ជាអតុសល ។

(៧៨) ចណ្ណកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៧ ព្រះ កិច្ចាធិការណ៍ ជាតុសល តើដូចម្តេច ។ សង្ខារធិក្ខណ៍ជាតុសលច្រើនណា គឺ អបរលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាឥន្ទហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ជាតុសល ។

(៧៩) ចណ្ណកិច្ចាធិការណ៍ទាំង ៧ ព្រះ កិច្ចាធិការណ៍ជាអព្យាករណ៍ តើដូចម្តេច ។ សង្ខារធិក្ខណ៍ជាអព្យាករណ៍ច្រើនណា គឺ អបរលោកនកម្ម ញត្តិកម្ម ញត្តិទុតិយកម្ម ញត្តិចតុត្ថកម្ម កម្មនេះ គឺជាឥន្ទហៅថា កិច្ចាធិការណ៍ជាអព្យាករណ៍ ។

កតិមំមំ កាគក វិវធិតំ សហាយោមិ សហាយោ
 វិវធិតំ អយំ វិវធិនោ នោ អនិក្ខរណំ ។ ឧត្ត កតមំ
 អនិក្ខរណំ នោ វិវធិនោ ។ អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា
 កាណំ កតិក្ខេវរ្យា ឥទំ អនិក្ខរណំ នោ វិវធិនោ ។
 ឧត្ត កតមំ អនិក្ខរណាញោ វិវធិនោ ច ។ វិវធិនា
 កាណំ អនិក្ខរណាញោ វិវធិនោ ច ។

[៨២] អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា នោ
 អនិក្ខរណំ អនិក្ខរណំ នោ អនុរិក្ខេវរ្យា អនិក្ខរណាញោ
 អនុរិក្ខេវរ្យា ច ។ សិយា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា
 សិយា អនុរិក្ខេវរ្យា នោ អនិក្ខរណំ សិយា អនិក្ខរណំ
 នោ អនុរិក្ខេវរ្យា សិយា អនិក្ខរណាញោ អនុរិក្ខេវរ្យា ច ។

[៨៣] ឧត្ត កតមោ អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា ។
 ឥទំ បទ កិក្ខេវរ្យា កិក្ខេវរ្យា កិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា សិលវិបត្តិយា
 វា អនុរិក្ខេវរ្យា វា អនុរិក្ខេវរ្យា វា អនុរិក្ខេវរ្យា វា
 យោ ឧត្ត អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា
 អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា អនុរិក្ខេវរ្យា

ប្រសូត្តិ សម្មាសម្ពុទ្ធិសម្មាសម្ពុទ្ធិ នេះហៅថា ការព្រះនៃសម្មាសម្ពុទ្ធិ
 ដែលជាអនិក្ខរណំ ។ បណ្ណាអនិក្ខរណំទាំងនោះ អនិក្ខរណំដែលមិន
 ចាត់ជាការព្រះនៃសម្មាសម្ពុទ្ធិ តើដូចម្តេច ។ អនុរិក្ខេវរ្យា ១ កាបក្ខេវរ្យា
 ១ កិក្ខេវរ្យា ១ នេះហៅថា អនិក្ខរណំ ដែលមិនចាត់ជាការព្រះ
 នៃសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ បណ្ណាអនិក្ខរណំទាំងនោះ អនិក្ខរណំដែលចាត់ជាអនិ-
 ក្ខរណំផង ជាការព្រះនៃសម្មាសម្ពុទ្ធិ តើដូចម្តេច ។ វិវធិនាអនិក្ខរណំចាត់ជា
 អនិក្ខរណំផង ជាការព្រះនៃសម្មាសម្ពុទ្ធិ ។

[៨៤] (សំដែងអំពី) ការព្រះចាត់ជាអនុរិក្ខេវរ្យា ការព្រះមិន
 ចាត់ជាអនិក្ខរណំ អនិក្ខរណំមិនចាត់ជាការព្រះ ទាំងជាអនិក្ខរណំផង ចាត់
 ជាការព្រះផង ។ ការព្រះចាត់ជាអនុរិក្ខេវរ្យាគឺមាន ការព្រះ
 មិនចាត់ជាអនិក្ខរណំគឺមាន អនិក្ខរណំមិនចាត់ជាការព្រះគឺមាន ទាំងជា
 អនិក្ខរណំផង ចាត់ជាការព្រះផងគឺមាន ។

[៨៥] បណ្ណាអនិក្ខរណំទាំងនោះ ការព្រះចាត់ជាអនុរិក្ខេវរ្យា
 តើដូចម្តេច ។ ច្បាប់ក្នុងទាំងនេះ ក្នុងក្នុងសាសនានេះឯង ចោទ
 ប្រកាន់ក្នុងផង ដោយសីលប្រតិបត្តិ ដោយកថាប្រតិបត្តិ ដោយចម្លើ-
 ប្រតិបត្តិ ដោយកាសិប្រតិបត្តិ ការព្រះ ការនេះរៀប ការចោទរឿយ ។
 ការនិយាយរឿយ ។ ការព្រះចម្លើយ ការប្រតិបត្តិ ការប្រតិបត្តិ

អធិ ឬអុក្ខនោះ អនុក្ខន្ធមិត្តករណ៍ ។ តត្ថ ភាគនោះ
 អនុក្ខន្ធនោះ នោះ អនុក្ខន្ធករណ៍ ។ មាតាបិ ឬត្ថ អនុ-
 ធិតិ ឬត្ថ មាតា អនុធិតិ មាតាបិ ឬត្ថ អនុធិតិ
 ឬត្ថ មាតា អនុធិតិ ភាគាបិ ភាគា អនុធិតិ ភាគាបិ
 ភគីធិ អនុធិតិ ភគីធិបិ ភាគា អនុធិតិ សហាយោបិ
 សហាយ អនុធិតិ អធិ អនុក្ខន្ធនោះ នោះ អនុក្ខន្ធករណ៍ ។
 តត្ថ ភាគនៃ អនុក្ខន្ធករណ៍ នោះ អនុក្ខន្ធករណ៍ ។ អាបត្តាធិករណ៍
 តិប្បាធិករណ៍ វិភាធិករណ៍ វិនិ អនុក្ខន្ធករណ៍ នោះ
 អនុក្ខន្ធករណ៍ ។ តត្ថ ភាគនៃ អនុក្ខន្ធករណ៍ ត្រូវ អនុក្ខន្ធករណ៍ ច ។
 អនុក្ខន្ធករណ៍ អនុក្ខន្ធករណ៍ ត្រូវ អនុក្ខន្ធករណ៍ ច ។

[៨៤] អាបត្តិ អាបត្តាធិករណ៍ អាបត្តិ នោះ អនុ-
 ករណ៍ អនុករណ៍ នោះ អាបត្តិ អនុករណ៍ ត្រូវ
 អាបត្តិ ច ។ សិយា អាបត្តិ អាបត្តាធិករណ៍ សិយា
 អាបត្តិ នោះ អនុករណ៍ សិយា អនុករណ៍ នោះ
 អាបត្តិ សិយា អនុករណ៍ ត្រូវ អាបត្តិ ច ។

ឲ្យណា ក្នុងអធិករណ៍នោះ ការបោះជានិមន្ត ហៅថា អនុករ-
 ណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ ការបោះដែលមិនចាត់ជាអធិករ-
 ណ៍ តើដូចម្តេច ។ អាការោបប្រត្តិ ឬប្រះបាទមាតាភ្នំ បិការោបប្រត្តិ
 ឬប្រះបាទបិការភ្នំ ចន្ទប្បប្រសាទចន្ទប្បប្រសាភ្នំ បទ្បប្បប្រសាទ
 ចន្ទប្បប្រសាភ្នំ បទ្បប្បប្រសាទចន្ទប្បប្រសាភ្នំ សទ្បប្បប្រសាទសទ្បប្បប្រសាភ្នំ
 នេះឯងហៅថា ការបោះដែលមិនមែនជាអធិករណ៍ ។ បណ្តាអធិករណ៍
 ទាំងនោះ អធិករណ៍តែមិនចាត់ជាការបោះ តើដូចម្តេច ។ អាបត្តា-
 ធិករណ៍ ១ ភិប្បាធិករណ៍ ១ វិភាធិករណ៍ ១ នេះហៅថា អធិករណ៍ តែ
 មិនចាត់ជាការបោះទេ ។ បណ្តាអធិករណ៍ទាំងនោះ អធិករណ៍ដែល
 ចាត់លេញថាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការបោះផង តើដូចម្តេច ។ អនុក-
 រណ៍ ចាត់ជាអធិករណ៍ផង ចាត់ជាការបោះផង ។

[៨៥] (សំដែងអំពី) អាបត្តិចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ អាបត្តិមិនមែន
 ជាអធិករណ៍ អធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិ ទាំងអធិករណ៍ទាំងអាបត្តិ ។
 អាបត្តិចាត់ជាអាបត្តាធិករណ៍ក៏មាន អាបត្តិមិនមែនជាអធិករណ៍ក៏មាន
 អធិករណ៍មិនមែនជាអាបត្តិក៏មាន អធិករណ៍ផង អាបត្តិផងក៏មាន ។

(៨៥) ឥន្ទ កាតមា^(១) អាចត្តិ អាចត្តាធិការណ៍ ។
 មន្ទាប្បិ អាចត្តិកុម្មា អាចត្តាធិការណ៍ សន្ទប្បិ អាចត្តិ-
 កុម្មា អាចត្តាធិការណ៍ អយំ អាចត្តិ អាចត្តាធិការណ៍ ។
 ឥន្ទ កាតមា^(២) អាចត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ សោតាចត្តិ
 សមាចត្តិ អយំ អាចត្តិ នោ អធិការណ៍ ។ ឥន្ទ កាតមិ
 អធិការណ៍ នោ អាចត្តិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ វិភាជិត-
 រណ៍ អនុវាធិការណ៍ វិភាជិត អធិការណ៍ នោ អាចត្តិ ។
 ឥន្ទ កាតមិ អធិការណ៍ត្បោ អាចត្តិ ច ។ អាចត្តាធិការ-
 ណ៍ អធិការណ៍ត្បោ អាចត្តិ ច ។

(៨៦) កិច្ចំ កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចំ នោ អធិការ-
 ណ៍ អធិការណ៍ នោ កិច្ចំ អធិការណ៍ត្បោ កិច្ចត្ប ។
 សិយា កិច្ចំ កិច្ចាធិការណ៍ សិយា កិច្ចំ នោ អ-
 ធិការណ៍ សិយា អធិការណ៍ នោ កិច្ចំ សិយា
 អធិការណ៍ត្បោ កិច្ចត្ប ។

១-២ ១, ២. ពពេ ។

(៨៧) ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អាចត្តិដែលបានជាអាចត្តាធិការណ៍
 តើដូចម្តេច ។ អាចត្តិទាំង៨ ក៏គឺបានជាអាចត្តាធិការណ៍ អាចត្តិទាំង៨ វា
 ក៏បានជាអាចត្តាធិការណ៍ នេះហៅថា អាចត្តិដែលបានជាអាចត្តាធិការ-
 ណ៍ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អាចត្តិដែលមិនបានជាអធិការណ៍ តើ
 ដូចម្តេច ។ សោតាចត្តិទាំងសមាចត្តិ នេះហៅថា អាចត្តិ តែមិនបានជាអធិ-
 ការណ៍ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិការណ៍ដែលមិនបានជាអាចត្តិ
 តើដូចម្តេច ។ កិច្ចាធិការណ៍ ១ វិភាជិតរណ៍ ១ អនុវាធិការណ៍ ១ នេះ
 ហៅថា អធិការណ៍មិនមែនជាអាចត្តិ ។ ចល្ហាអធិការណ៍ទាំងនោះ អធិក-
 រណ៍ដែលបានជាអធិការណ៍ផង ជាអាចត្តិផង តើដូចម្តេច ។ អាចត្តាធិក-
 រណ៍បានជាអធិការណ៍ផង ជាអាចត្តិផង ។

(៨៨) (សំដែងអំពី) កិច្ចបានជា កិច្ចាធិការណ៍ កិច្ចមិនមែនជាអធិក-
 រណ៍ អធិការណ៍មិនមែនជា កិច្ច ជាអធិការណ៍ផង កិច្ចផង ។ កិច្ចបានជា
 កិច្ចាធិការណ៍ក៏មាន កិច្ចមិនមែនជាអធិការណ៍ក៏មាន អធិការណ៍មិនមែនជា
 កិច្ចក៏មាន ជាអធិការណ៍ផង កិច្ចផងក៏មាន ។

[៨៧] ឥត្ថ កាតមំ កំច្ចំ កំច្ចាធិការណំ ។
 យា សង្ឃស្ស កំច្ចយនា ការណីយនា អបលោក-
 ណកម្មំ ញត្ថិកម្មំ ញត្ថិទុតិយកម្មំ ញត្ថិទុត្តកម្មំ
 ឥធិ កំច្ចំ កំច្ចាធិការណំ ។ ឥត្ថ កាតមំ កំច្ចំ
 ទោ អធិការណំ ។ កាចរិយកំច្ចំ ឧបជ្ឈាយកំច្ចំ
 សមាទុបជ្ឈាយកំច្ចំ សមាទាចរិយកំច្ចំ ឥធិ កំច្ចំ
 ទោ អធិការណំ ។ ឥត្ថ កាតមំ អធិការណំ ទោ
 កំច្ចំ ។ វិវាទាធិការណំ អនុវាទាធិការណំ អាបត្តា-
 ធិការណំ ឥធិ អធិការណំ ទោ កំច្ចំ ។ ឥត្ថ កាតមំ
 អធិការណាញោ កំច្ចញ្ច ។ កំច្ចាធិការណំ អធិការ-
 ណាញោ កំច្ចញ្ច ។

[៨៨] វិវាទាធិការណំ កាតីហំ សមាថេហំ សម្ម-
 តំ ។ វិវាទាធិការណំ ម្លិហំ សមាថេហំ សម្មតិ សម្ម-
 ទាវិទយេន ច យេកុយ្យសិកាយ ច ។ សិយា
 វិវាទាធិការណំ ឯកំ សមមំ អនាកម្ម យេកុយ្យសិកា
 ឯកេន សមាថេន សម្មេយ្យ សម្មទាវិទយេនាតិ ។ សិ-
 យាភិស្ស វេទិយំ ។ យថាកាចំ វិយ ឥន្ធ ចន ភិក្ខុវេ

[៨៩] បណ្ណាអធិការណំទាំងនោះ កំច្ចដែលចាត់ដាក់កំច្ចាធិការណំ
 តើដូចម្តេច ។ កំច្ច ឬកម្មណាដែលសង្ឃឧប្បវេទី គឺ អបលោកនកម្ម ញត្ថិ-
 កម្ម ញត្ថិទុតិយកម្ម ញត្ថិទុត្តកម្ម ទាំងនោះហៅថា កំច្ចដែលចាត់ដាក់កំច្ចា-
 ធិការណំ ។ បណ្ណាអធិការណំទាំងនោះ កំច្ចដែលមិនមែនជាអធិការណំ តើ
 ដូចម្តេច ។ កាចរិយកំច្ច ឧបជ្ឈាយកំច្ច សមាទុបជ្ឈាយកំច្ច សមាទាច-
 រិយកំច្ច ទាំងនោះហៅថា កំច្ចមិនមែនជាអធិការណំ ។ បណ្ណាអធិការណំ
 ទាំងនោះ អធិការណំមិនមែនជាកំច្ច តើដូចម្តេច ។ វិវាទាធិការណំ អនុវា-
 ទាធិការណំ អាបត្តាធិការណំ នេះហៅថា អធិការណំមិនមែនជាកំច្ច ។
 បណ្ណាអធិការណំទាំងនោះ អធិការណំដែលចាត់ដាក់អធិការណំផង ជាកំច្ច
 ផង តើដូចម្តេច ។ កំច្ចាធិការណំ ចាត់ដាក់អធិការណំផង ជាកំច្ចផង ។

[៩០] វិវាទាធិការណំ ទ្រង់រាប់ដោយសមថៈប៉ុន្មានយ៉ាង ។ វិវាទាធិ-
 ការណំទ្រង់រាប់ដោយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ សម្មទាវិទយ ១ យេកុយ្យសិកា ១ ។
 វិវាទាធិការណំមិនកាស្រយសមថៈទី១ គឺ យេកុយ្យសិកា គ្រាន់តែទ្រង់រាប់ដោយ
 សមថៈតែ ១ គឺ សម្មទាវិទយកំនាង ។ ពាក្យដែលបណ្ឌិតឧប្បវេទីពោលថា
 កំនាងដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះតើដូចសំដែងគ្រងមែនណា ម្ចាស់ក៏កុំទាំងឡាយ

កំត្យ វិទន្តិ ធម្មោតិ វា អធម្មោតិ វា វិទយោតិ វា
អវិទយោតិ វា កាសិទ្ធំ លបិទ្ធំ តថាគតោតិ វា
អកាសិទ្ធំ អលបិទ្ធំ តថាគតោតិ វា អាទិណ្ឌិ តថា-
គតោតិ វា អធាទិណ្ឌិ តថាគតោតិ វា បញ្ចក្កំ
តថាគតោតិ វា អប្បញ្ចក្កំ តថាគតោតិ វា អា-
បត្តិទ្ធំ វា អធាបត្តិទ្ធំ វា លហុកា អាបត្តិទ្ធំ វា តុកា
អាបត្តិទ្ធំ វា សាវសេសា អាបត្តិទ្ធំ វា អនវសេសា
អាបត្តិទ្ធំ វា ធុដ្ឋល្លា អាបត្តិទ្ធំ វា អធុដ្ឋល្លា អាបត្តិទ្ធំ
វា តេ ចេ កំត្យាវ កំត្យ សក្កោន្តិ តិ អធិការណ៍
វ្យែសមេតុំ ឥទ្ធិ វ្យែតិ កំត្យាវ អធិការណ៍ វ្យែសន្តិ ។
កោធិ វ្យែសន្តិ ។ សម្មាវិទយេន ។ កំត្យ តត្ថ
សម្មាវិទយេស្មី ។ សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា វិទយេ-
សម្មាសា បុគ្គលសម្មាសា ។ កា ឧ តត្ថ សង្ឃសម្មា-
សា ។ យាវតីកា កំត្យ កម្មប្បត្តា តេ អាតតា ហោន្តិ

ពួកកំត្យាវ សាសនាទេវេន្តកតាថា នេជាធម៌ក្តី នេមិនមែនជាធម៌ក្តី
នេជាវិទយក្តី នេមិនមែនជាវិទយក្តី នេជាពាក្យដែលព្រះគោតមបាន
ទ្រង់ប្រាសសំដែងទុកក្តី នេមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះគោតមទ្រង់ប្រាស
សំដែងទុកមកទេក្តី នេជាកិច្ចដែលព្រះគោតម ទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំទុកក្តី
នេមិនមែនជាកិច្ចដែលព្រះគោតមទ្រង់ប្រព្រឹត្តសន្សំមកទេក្តី នេជាពាក្យ
ដែលព្រះគោតមទ្រង់បញ្ជាទុកក្តី នេមិនមែនជាពាក្យដែលព្រះគោតមទ្រង់
បញ្ជាទេក្តី នេជាអាបត្តិក្តី នេមិនមែនជាអាបត្តិក្តី នេជាអាបត្តិស្រាលក្តី
នេជាអាបត្តិធ្ងន់ក្តី នេជាអាបត្តិមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេជាអាបត្តិ
មិនមានចំណែកសេសសល់ក្តី នេជាអាបត្តិកាត្រក់ក្តី នេមិនមែនជាអាបត្តិ
កាត្រក់ក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុទាំងនោះម្ចាស់អធិការណ៍នោះ
បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហើយដែលគោតមហៅថា អធិការណ៍
ម្ចាស់ ។ អធិការណ៍នោះម្ចាស់ដោយអ្វី ។ អធិការណ៍នោះម្ចាស់ដោយ
សម្មាវិទយ ។ ក្នុងសម្មាវិទយនោះមានអង្គបីខ្លះ ។ ការបំពេញមុខ
សង្ឃ ការបំពេញមុខធម៌ ការបំពេញមុខវិទ្យា ការបំពេញមុខបុគ្គល (ជាអង្គ
ក្នុងសម្មាវិទយនោះ) ។ ការបំពេញមុខសង្ឃក្នុងសម្មាវិទយនោះ តើដូច
ម្តេច ។ ពួកភិក្ខុមានចំនួនបីខ្លះប្រើដែលគ្មានសេសសល់ក្នុងភិក្ខុទាំងនោះក៏បានមក

ធនាបារាធំ ធនោ អាហារោ ហោតិ សម្មទ័ក្ខតា ច
 បដិក្កោសន្តំ អយំ ភក្កុ សង្ឃសម្មទតា ។ កា ច
 ភក្កុ ធម្មសម្មទតា វិជយសម្មទតា ។ យេន ធម្មេន
 យេន វិជយេន យេន សត្តសាសនេន តំ អចិក-
 រណំ វ្រេសម្មតំ អយំ ភក្កុ ធម្មសម្មទតា វិជយ-
 សម្មទតា ។ កា ច ភក្កុ បុគ្គលសម្មទតា ។ យោ
 ច វិនិតិ យេន ច វិនិតិ ឧបោ អកុប្បច្ឆន្តិកា (១)
 សម្មទ័ក្ខតា ហោន្តំ អយំ ភក្កុ បុគ្គលសម្មទតា ។
 ឃី វ្រេសន្តំ ចេ ភិក្ខុវ អចិក្ករណំ តាវកោ ឧត្តោ-
 ជេតិ ឧត្តោជេតកំ ចាចិត្តយំ ។ ធនុនាយកោ ទិ-
 យតិ ទិយនកំ ចាចិត្តយំ ។

(៨៧) គេ ធំ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ ធំ សុភ័ក្ត្រ ធំ
អង្គការណ៍ តស៊ូ អាវស្ថ រួមសម្រេច គេហ៍ ក៏ត្រូវ
ក៏ត្រូវ យស្មី អាវស្ថ ចង្អុល (២) ក៏ត្រូវ លោ អា-
វស្ថា ក្នុងព្រះ ។ គេ ធំ ក៏ត្រូវ ក៏ត្រូវ ធំ អាវស្ថ
ក្នុងព្រះ អង្គការណ៍ សុភ័ក្ត្រ ធំ អង្គការណ៍ រួមសម្រេច

ចាំនឹងទុះរថស័កក្នុងវេលាដល់ទុះពីបានចាំមកហើយ ភិក្ខុចាំនឹងឡាយមក
 ប្រជុំចំពោះមុខ មិនយាងចោម នេះហៅថា ការចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុង
 សម្ភាវន័យនោះ ។ ការចំពោះមុខនិង ការចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្ភា-
 វាវិន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ ធម្មិករណីនោះទ្វាបដោយធម្មិករ ដោយ
 វិន័យណា ដោយពាក្យប្រៀនប្រដៅ រថស័ព្វសោស្តាណ នេះហៅ
 ថា ចំពោះមុខនិង ចំពោះមុខវិន័យ ក្នុងសម្ភាវន័យនោះ ឯការចំពោះ
 មុខបុគ្គលក្នុងសម្ភាវន័យនោះ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលណាចាំស្រែងគ្នា
 ទៅវិញទៅមក បុគ្គលចាំនឹងពីរនេះជាសក្រុមនឹងគ្នា មាននៅក្នុងចំពោះមុខ
 នេះហៅថា ចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្ភាវន័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនឹងឡាយ
 ចេញពីកណ្តាលទ្វាបដោយនេះហើយ មានភិក្ខុអ្នកធ្វើគ្រូបង្រៀនសិវិវិញ្ញ
 ត្រូវក្តោដនកបាចិត្តិយៈ (ត្រូវកាបភ្នំបាចិត្តិយៈព្រោះសិវិ) ។ ភិក្ខុអ្នកទូ-
 ទន្ទៈហើយគ្រូបង្រៀនសៀល ត្រូវវាយនកបាចិត្តិយៈ (ត្រូវកាបភ្នំបាចិត្តិយៈ
 ព្រោះគិរិសៀល) ។

(៨៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីឡាយ បើភិក្ខុចំណីនោះមិនអាចម្ចាស់អធិការណ៍
នោះក្នុងអារាមនោះបានទេ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីឡាយ (បើ) អារាមនោះមាន
ភិក្ខុច្រើនក្រោយព្រល ត្រូវភិក្ខុចំណីនោះទៅអោយសំនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចំណីឡាយ បើភិក្ខុចំណីនោះកំពុងទៅអោយសំនោះ អាចរៀបអធិការណ៍

អំពី វិទ្យុតិ កិក្ខុវេ អធិការណ៍ វិបសន្តិ ។ កោន វិប-
 សន្តិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេន ។ កំព្វ ឥន្ទ្រ សម្មាសម្ពុទ្ធាវិ-
 យេស្មី ។ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធា ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធា វិទយេសម្មាសម្ពុទ្ធា
 មុត្តលសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ កា ច ឥន្ទ្រ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ យាវ-
 តិកា កិក្ខុ កម្មវិជ្ជា កេ អាគតា ហោត្តិ ធម្មាហោតិ
 ធម្មា អាហាដោ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធា ច បដិក្កោសន្តិ
 អយំ ឥន្ទ្រ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ កា ច ឥន្ទ្រ ធម្មសម្មា-
 សម្ពុទ្ធា វិទយេសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ យេន ធម្មេន យេន វិទយេន
 យេន សង្ឃសាសនេន តំ អធិការណ៍ វិបសន្តិ អយំ
 ឥន្ទ្រ ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធា វិទយេសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ កា ច ឥន្ទ្រ
 មុត្តលសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ យោ ច វិទតិ យេន ច វិទតិ
 ឧភោ អនុវិជ្ជតិកា សម្មាសម្ពុទ្ធា ហោត្តិ អយំ ឥន្ទ្រ
 មុត្តលសម្មាសម្ពុទ្ធា ។ វិវិ វិបសន្តិ ច កិក្ខុវេ អធិការណ៍

នោះអធិការណ៍វិជ្ជា ខ្មោចកិក្ខុវេន្យាយ នេះចំពោះអធិការណ៍
 អធិការណ៍នោះ ។ អធិការណ៍នោះចំពោះអាយុចម្ងៃ ដូចម្តេច ។ ចំពោះ
 ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេន ។ ចំពោះសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេននោះមានអន្តរាគមន៍ ។ ការ
 ចំពោះពុទ្ធសម្ម ការចំពោះពុទ្ធនិមិត្ត ការចំពោះពុទ្ធវិទយេន ការចំពោះពុទ្ធ
 បុគ្គល (ជាអន្តរាគមន៍សម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេន) ។ ក៏ការចំពោះពុទ្ធសម្មាសម្ពុទ្ធា
 វិទយេននោះ តើដូចម្តេច ។ ពួកកិក្ខុវេន្យាយចំពោះពុទ្ធវិទយេននោះ តើដូចម្តេច ។ ពួក
 កិក្ខុវេន្យាយមានក្នុងចំពោះពុទ្ធ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា
 ការចំពោះពុទ្ធសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេននោះ ។ ឯការចំពោះពុទ្ធនិមិត្ត ការចំពោះ
 ពុទ្ធវិទយេន ក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេននោះ តើដូចម្តេច ។ អធិការណ៍នោះចំពោះ
 អយុត្ត ដោយវិទយេន ដោយកាត្យាប្រៀនប្រដៅ ចេសព្រះសាស្តា
 ណា នេះហៅថា ការចំពោះពុទ្ធនិមិត្ត ការចំពោះពុទ្ធវិទយេន ក្នុងសម្មា-
 សម្ពុទ្ធាវិទយេននោះ ។ ឯការចំពោះពុទ្ធបុគ្គលក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេននោះ តើដូចម្តេច
 បុគ្គលណាទៅវិទ្យាសាស្ត្រនោះ បុគ្គលទាំងពីររូបជាសម្រាប់វិទ្យា
 មានក្នុងចំពោះពុទ្ធ នេះហៅថា ការចំពោះពុទ្ធបុគ្គល ក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធាវិទយេន
 នោះ ។ ខ្មោចកិក្ខុវេន្យាយ បើអធិការណ៍នោះ យ៉ាងនេះហើយ

ការសោ ឧត្តោដេតិ ឧត្តោដេតិ ហិមិភិយំ ។
ឧត្តោដេតិ ឧត្តោដេតិ ហិមិភិយំ ។

(៧០) តេ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តំ អារាសំ កុច្ឆន្តា
អន្តរាមត្តេ ឧ សុត្តោន្តំ តំ អនិក្ការណំ វុចសមេត្តំ
តេហិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហិ តំ អារាសំ កុច្ឆន្តា អារាសំតា
ភិក្ខុ ឯវមស្ស វចនិយា ឥតំ ទោ អារាសោ អនិក្ការណំ
ឯវិចារិ ឯវិសមុច្ឆន្តំ សាធាយស្មត្ថោ(១) ឥមំ អនិក្ការណំ
វុចសមេត្តំ ឧច្ឆេទ វិទេយន សុត្តសាសនេន យជាយិទិ
អនិក្ការណំ សុច្ឆេទសន្តំ អស្សាតិ ។ សុចេ ភិក្ខុវេ អា-
រាសំតា ភិក្ខុ វុច្ឆន្តា ហោន្តំ អាត្មន្តតា ភិក្ខុ ឯវតតា
តេហិ ភិក្ខុវេ អារាសំតេហិ ភិក្ខុហិ អាត្មន្តតា ភិក្ខុ
ឯវមស្ស វចនិយា ឥត្ថំ កុច្ឆន្ត អាយស្មត្ថោ ឧបាតំ ឯ-
កាមន្តំ ហោច យាវ មយំ មន្តោមាតិ ។ សុចេ បទ
ភិក្ខុវេ អារាសំតា ភិក្ខុ ឯវតតា ហោន្តំ អាត្មន្តតា
ភិក្ខុ វុច្ឆន្តា តេហិ ភិក្ខុវេ អារាសំតេហិ ភិក្ខុហិ
អាត្មន្តតា ភិក្ខុ ឯវមស្ស វចនិយា តេហិ កុច្ឆ

១. សាធាយស្មត្ថោ ។

អាត្មន្តតា ឬត្រឡប់ស្រីស្រីវិញ ត្រូវស្រឡាដេតបាចិត្តយៈ ។ ភិក្ខុ
ឬកាត្រឡប់យាយត្រឡប់ភិក្ខុវេ ត្រូវវិធីបាចិត្តយៈ ។

(៧០) ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ បើភិក្ខុតាំងនោះភិក្ខុវេកាន់កាន់ស
នោះមិនកាច់ម្ចាស់អនិក្ការណំ ក្នុងស្ថានបុណ្យបាទ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
ត្រូវភិក្ខុតាំងនោះកាន់កាន់សនោះហើយ កាលយ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុតាំង
ឡាយជាម្ចាស់កាន់ស ម្ចាស់លោកភិក្ខុតាំងឡាយមានកាយ អនិក្ការណំនេះ
ភិក្ខុព្រាងដាយនេះហើយ សូមលោកមានកាយភិក្ខុតាំងឡាយម្ចាស់អនិក្ការ-
ណំនេះ តាមធម៌តាមវិធី តាមការប្រៀបប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយ
ប្រពៃ តាមចំណងដែលអនិក្ការណំនេះប្រើម្ចាស់ដោយប្រពៃពុះ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់កាន់សចាស់ជាង ពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់
នឹង ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុជាម្ចាស់កាន់សតាំងនោះនិយាយទៅ
នឹងពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានកាយភិក្ខុតាំងឡាយ បើ
ដូច្នេះចូរលោកភិក្ខុតាំងឡាយទៅនឹង ក្នុងសមុទ្រមួយវិចិត្រសិន ទឹក
យើងភិក្ខុតាំងឡាយប្រែក្លា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ប្រសិនបើពួកភិក្ខុជាម្ចាស់
កាន់សនឹង ពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់ចាស់ជាង ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ត្រូវភិក្ខុ
ជាម្ចាស់កាន់សតាំងនោះនិយាយទៅនឹងពួកភិក្ខុជាភាគខ្ពស់ យ៉ាងនេះថា

ឯវិ មយំ ឥមំ អធិការណ៍ បដិច្ចស្មាន^(១) ។ តោ ទេ
 តុត្ថោ អាយស្មន្តោ អន្តោកំ ឥមំ អធិការណ៍ យថាជាតំ
 យថាសធុច្បងំ អារោទេស្មន យថា ទ មយំ ឥមំ អធិ-
 ការណ៍ វុបសោស្មន ធម្មេន វិជយេន សុត្តសាសនេន
 តថា ទ សុវុបសង្គំ កវិស្សតំ ទ មយំ ឥមំ អធិការណ៍
 បដិច្ចស្មានាតំ ។ ឯវិ សុបវិត្តហិតំ ទោ ភិក្ខុវេ កត្វា
 អារាសិកោហំ ភិក្ខុហំ តំ អធិការណ៍ បដិច្ចតង្គំ ។ តេហិ
 ភិក្ខុវេ អត្ថនុកោហំ ភិក្ខុហំ អារាសិកា ភិក្ខុ ឯវមស្ស
 វិជជីយា យថាជាតំ យថាសធុច្បងំ ទោ^(២) មយំ ឥមំ
 អធិការណ៍ អាយស្មន្តាទំ អារោទេស្មន សនេ អា-
 យស្មន្តោ^(៣) សន្តោងំ ឯត្ថកោន វា ឯត្ថកោន វា^(៤)
 អន្តរេន ឥមំ អធិការណ៍ វុបសោសីតុំ ធម្មេន វិជយេន
 សុត្តសាសនេន តថា សុវុបសង្គំ កវិស្សតំ ឯវិ
 មយំ ឥមំ អធិការណ៍ អាយស្មន្តាទំ វិយ្យាទេស្មន

១២. សម្បត្តិស្តុក ។ ២៣. ម. បេតិកភណ្ឌ ទោស(ទ្រូ) ឥន្ទ្រ ។ ៣៤. វាយស្ម័គ្រ ។
 ៤៥. ម. បោកបោក អាមេរិកាំង ឥន្ទ្រ ។

ចើយ៉ាងនេះ យើងយើងចាំឱ្យយើងទទួលបានអំពីការណ៍នេះ ។ ម្ចាស់លោក
មានកាយចាំឱ្យយើង ប្រសិនបើលោកចាំឱ្យយើង មិនប្រាប់អំពីការណ៍នេះ
តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ ដល់យើងចាំឱ្យយើង ចំណែកនាងយើង
ចាំឱ្យយើងទទួលបានអំពីការណ៍នេះឱ្យសម្រាប់ តាមដំណើរ តាមវិធី តាមភាព
ប្រៀបធៀបរបស់ប្រាសាទ អំពីការណ៍នោះមុនជាមុនបំផុត ដោយ
ល្អឡើយ យើងចាំឱ្យយើងមិនប្រមូលអំពីការណ៍នេះទេ ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចាំឱ្យយើង ត្រូវពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាស័យដ្ឋានស្រុកភិក្ខុជាម្ចាស់
យើងនេះ ប្រហែលត្រូវទទួលបានអំពីការណ៍នោះចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយើង
ពួកភិក្ខុជាម្ចាស់នេះត្រូវនិយាយដោយទំនងពួកភិក្ខុជាម្ចាស់អាស័យដ្ឋាននេះ
ជា យើងចាំឱ្យយើងទទួលបានអំពីការណ៍នេះ តាមរឿងដែលកើតប្រាកដ
ដល់លោកមានកាយចាំឱ្យយើង ប្រសិនបើលោកមានកាយចាំឱ្យយើង
តាមទំនងម្ចាស់អំពីការណ៍នេះ តាមដំណើរ តាមវិធី តាមភាពប្រៀប
ធៀបរបស់ប្រាសាទ ដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះក្នុង អំពីការណ៍
នោះមុនជាមុនបំផុតដោយល្អ ចើយ៉ាងនេះទើបយើងចាំឱ្យយើងទទួលបាន

ចោ ធន អាយស្មន្តោ សាស្តាច្ចំ ឯកុកោន ក ឯកុកោន ក
អន្តរេន ឥមំ អធិការណំ វ្យាសមេតុំ ធម្មេន វិទយេន
សត្តសាសនេន តថា ន សុវ្យាសន្តំ កវស្សតិ ន មយំ
ឥមំ អធិការណំ អាយ.ប្បត្តាច្ចំ ធម្មាទេស្សនម មយមេវ
ឥម.ស្ស អធិការណាស្ស សាមីចោ កវិស្សនាតិ ។ ឯវិ
សុយវត្តហិតំ ចោ កិក្ខុវេ កត្វា អាគន្ធកេហិ កិក្ខុហិ
តំ អធិការណំ អាវសីកានំ កិក្ខុចំ ធម្មាទេតត្ថិ ។
តេ ធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កោច្ចំ តំ អធិការណំ វ្យាសមេតុំ
ឥនំ វុទ្ធតំ កិក្ខុវេ អធិការណំ សុវ្យាសន្តំ ។ កេន
វ្យាសន្តំ ។ សម្មទាវិទយេន ។ តត្ថ អន្ត សម្មទាវិ
នយស្មី ។ សង្ឃសម្មទតា ធម្មសម្មទតា វិទយសម្មទតា
បុគ្គលសម្មទតា ។ យេ ។ ឯវិ វ្យាសន្តំ ធន កិក្ខុវេ អធិ
ការណំ ការកេន ឧក្កោដេតិ ឧក្កោដេតិ ចាចិត្តយំ ។
ធននាយកោ ទ័យតំ ទ័យនកំ ចាចិត្តយំ ។

អធិការណ៍នេះ ឱ្យលោកមានអាយុទាំងឡាយ បើលោកមានអាយុទាំង
ឡាយមិនអាចនឹងរៀបអធិការណ៍នោះ តាមធម៌ តាមវិន័យ តាមភាគ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយរោគមានប្រមាណចំណេះក្តី ។ ធម៌
ការណ៍នោះ ក៏មុនជាដំបូងមុនគ្នា ដោយប្រពៃឡើយ យើងទាំងឡាយ
នឹងមិនប្រកល់អធិការណ៍នេះឱ្យលោកមានអាយុទាំងឡាយទេ យើងទាំង
ឡាយនឹងជាម្ចាស់អធិការណ៍នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវតែកត់ត្រា
អាគន្ធកេហ៍សច្ចៈក៏លាត់ឱ្យស្រួលមួយយ៉ាងនេះ ព្រោះហើយសម្របសម្រួល
អធិការណ៍នោះដល់ភិក្ខុជាម្ចាស់វត្តចុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ
ភិក្ខុនោះអាចនឹងរៀបអធិការណ៍នោះបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទើប
ដាច់គេហៅថា អធិការណ៍រៀបបានដោយស្រួលល្អ ។ អធិការណ៍នោះ
រៀបបានដោយអ្វី ។ រៀបបានដោយសម្មទាវិន័យ ។ គង់សម្មទាវិន័យ
នោះ មានអង្គបួនម្តេចខ្លះ ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌
ការចំពោះមុខវិន័យ ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គអង្គសម្មទាវិន័យនោះ)
។ ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើអធិការណ៍រៀបយ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុអ្នក
ធ្វើប្រឡងសិរីរៀងវិញ ត្រូវតែកត់ត្រាចិត្តយៈ ។ ភិក្ខុអ្នកឱ្យឆ្លុះ
ហើយត្រូវបំប៉នដៀលត្រូវរំលងទក់ចិត្តយៈ ។

[៨០] តេហំ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហំ តស្មី អនិការណោ
 វិនិច្ឆ័យមាទេ អនុត្តរំ^(១) ចេវ ភស្តុភិ ជាយន្តិ ធន
 ចេតស្ស^(២) កាសិភស្ស អត្ថោ វិញ្ញាយនិ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ ឯវុចំ អនិការណំ ឧត្តាហិកាយ វិបសមេតុំ ។
 ធនហង្កេហំ សមញ្ញតតោ ភិក្ខុ ឧត្តាហិកាយ សម្ម-
 ជ្ជតតោ សីលកំ ហោតិ ខានិមោតុសំវេសំវុតោ វិហាវនិ
 អាចារកោចៈសម្មាញ្ញ^(៣) អណ្តមត្តេស្យ វិទ្ខេសុ កយន-
 ស្សាវី សមាធាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ តហុស្សតោ
 ហោតិ សុតនេ សុតសង្ខតយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកា-
 ល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា
 សាគ្គិ សន្យញ្ញំ^(៤) តេវលបិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឧបាស្សន្តស្ស ធម្មា តហុស្សតោ ហោតិ ធនា
 វេសា បរិវិធា ឧបសាទុចេត្តិកា និច្ឆេយា សុប្បដិវត្តា
 ឧបយាមិ ទោ វេស្ស ចានិមោត្តរំ វិគ្គាបន ស្វាគតាមិ

១ ខ. អនុត្តរំ ។ ២ ខ. ចេវល្យ ។ ៣ ខ. អចារិកញ្ញ ។ ៤ សិក្ខា សន្យញ្ញតា

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលវិវធិការណ៍នោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះកំពុងវិនិច្ឆ័យ ក៏ទានពាក្យប្រយោជន៍ក៏ដឹងមានច្រើន ក៏មិនចេះអស់
 មិនចេះចោលក៏នាំឲ្យនឹង ចំនីសេចក្តីអត់ច្បាយនៃកាសិភស្តុ៖ ក៏មិនមាន
 នរណាដឹងច្បាស់នឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដើម្បីឲ្យទ្រង់
 អធិការណ៍បែបនេះដោយ ឧត្តាហំ^(១) កកម្កាត ។ សង្ឃធម្មសន្តតភិក្ខុ
 ដែលប្រកបដោយអង្គ១០ប្រការ ដោយ ឧត្តាហំកកម្កាត (ឯអង្គ ១០
 ប្រការនោះ) គឺ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ១ សង្ឃមន្តជាតំនាមសំវេ៖ បរិបូណ៌
 ដោយកាចារៈនិងភាចារៈ ១ ឃើញក៏យកក្នុងវាសម្បត្តិចម្បងហើយសមា-
 ទានសិក្សានិងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាធម្មស្សន្តប្រធានត្រូវចេះ ជាអ្នក
 សន្សំទ្រព្យចេះ ១ ធម៌ណាដែលមានពិរោចចារិនិម ពិរោច
 កក្កាឈ ពិរោចបច្ចុន ពោលសកស្ត្រេហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត-
 ចានិក្ខត្តនេះ ឲ្យបរិសុទ្ធបរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយ
 រាត (ស្តាប់ដឹងត្រូវ) ពាក់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត ក្រាស់ដឹងស្តាប់ដោយចិត្ត ១ មិន
 តែប៉ុណ្ណោះទៀត បាននាំទាំងយ៉ាងនឹងភិក្ខុនោះចាំបានដោយពិស្តារ

១ ធម្មតា ថា ត្រូវសង្ឃបទលោកហើយសន្តត ឬសន្តតដោយញឹកញាប់យ៉ាងណា ក៏ភិក្ខុ
 ដែលសង្ឃសន្តតយ៉ាងនេះហើយត្រូវតែសង្ឃធម្មសន្តត ភិក្ខុឡើងប្រកាសដឹងបរិស្សានោះថា
 អ្នកទាំងឡាយកុំឈរឡើយ ហើយសំដៅវិនិច្ឆ័យអធិការណ៍នោះ ។

ហោង្គំ បុរិកត្តាដំ សុប្បត្តិដំ សុវិច្ឆិតាដំ សុត្តសោ (១)
អនុត្តរាស្ថានសោ វិជយោ ហោ បទ មិត្តា (២) ហោតិ អម្ប-
ហិកេ បដិច្ចសោ ហោតិ ឧហោ អនុប្បត្តិភេត សុញ្ញាបេត្តិ
ចិដ្ឋាបេត្តិ បេត្តត្ថំ បស្សិត្ថំ បសាទេត្ថំ អនិគ្គរណស-
មុច្ឆាដំ វុបសាបេត្តំ ឥន្ទសរណ (៣) ហោតិ អនិគ្គរណំ
ជាតាតិ អនិគ្គរណសមុទយំ ជាតាតិ អនិគ្គរណាដំកេដំ
ជាតាតិ អនិគ្គរណាដំហេតុតាតិដំបដំបដំ ជាតាតិ អនុ-
ជាតាមិ កំឡាវ ឥមេហិ ឧសហាវ្មេហិ សម្មាសាសនំ កំត្តុ
ឧត្តាហិកាយ សម្មាសនំ ។

(៤២) វិវត្ត បទ ភិក្ខុវេ សម្មាសម្ពុទ្ធិតោ ។ បឋមំ
ភិក្ខុ យាមិតោ យាមិតា ក្បត្តន ភិក្ខុនា បដិពលេន
សង្ឃោ ញាបេតោ សុណតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ អម្ពាតំ
វិសស្មី អធិការណេ វិចិច្ចយនាទេ អនន្តានិ មេ កស្សនំ
នាយម្ពំ ទ មេតស្ស កាសិកស្ស អតោ វិញ្ញាយតិ ។
យមិ សង្ឃស្ស បត្តកាលំ សង្ឃោ វត្តនាមតា

၁၁. သုတေသန ၁၂၈ ခု-၈၄ (၁၉၈၄) ခု ခု ၁၂. အခြေခံသုတေသနနှင့် အခြေခံသုတေသန

ចេះតែគរលែកស្រួល ចេះស្ទាត់រត់ខាត់ វិទ្យុយបានដោយក្បួន តាមស្មុគ្រៈ
តាមអនុញ្ញាតៈ ១ ជាអ្នកទ្វាប់ខ្លួនក៏រកស៊ីចាប់ក្នុងផ្លូវវិទ្យុយ ១ ជាអ្នក
អត់ការដើម្បីធ្វើបុគ្គលទាំងពីរ ដែលជាសង្គ្រាមនឹងគ្នាឱ្យដឹងឡាស់ ឱ្យគង់ក្ស
ឱ្យចំពារណា ឱ្យឃើញ ឱ្យជ្រះថ្លាបាន ១ ជាអ្នកឈ្លាសដើម្បីទ្វាប់អធិការណ៍
ដែលកើតឡើងហើយ ១ ស្គាល់អធិការណ៍ ស្គាល់ហេតុដែលឱ្យកើតអធិក-
រណ៍ ស្គាល់ធម៌សម្រាប់រលត់អធិការណ៍ ទាំងស្គាល់ផ្លូវទៅកាន់ធម៌សម្រាប់
រលត់អធិការណ៍ ១ ខ្ជាល់ក្នុងទាំងឡាយ តាមតាមអនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យសង្គត
ភ័ក្ត្រដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ១០ ប្រការនេះ ដោយទុក្ខភាពកាតម្ម ។

(៧៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សុន្ទរត្រៃសម្ពត្តកិក្ខុនោះយ៉ាងនេះ ។
 សុន្ទរត្រៃសម្ពត្តកិក្ខុជាមុន លុះសូម្បីហើយ ភិក្ខុជាអ្នកឆ្លាស់ប្រតិបត្តិ ឆ្លើយ
 ឡើងសុន្ទរថា បពិត្រព្រះសុន្ទរជីវិតោ សូមសុន្ទរក្តាប់ខ្ញុំ អធិការណ៍នេះ
 យើងទាំងឡាយភិក្ខុវិនិច្ឆ័យ ក៏មានភាពប្រយោជន៍អធិការ មិនមានទីបំផុត
 កើតឡើង សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសិតនេះ ក៏មិនមាននរណាដឹងច្បាស់ ។
 ដើម្បីមានភាពគួរដល់សុន្ទរហើយ សុន្ទរត្រៃសម្ពត្តកិក្ខុនោះនេះផង

ឥន្ទ្រាមញ្ញ កំភ្នំ សម្មាសម្ពុទ្ធ ឧត្តាហិតាយ ឥម៌
 អធិការណ៍ វ្យាសមេត្តិ ។ ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ
 មេ កង្គ សង្ឃ អម្ពាតំ ឥមស្មី អធិការណ៍ វិច្ឆិ-
 យមាទេ អនន្តាទិ ចេវ កស្សាទិ ជាយទ្គំ ទ ចេតស្ស
 កាសិកស្ស អត្តោ វិញាយតំ ។ សង្ឃ ឥន្ទ្រាមញ្ញ
 ឥន្ទ្រាមញ្ញ កំភ្នំ សម្មាសម្ពុទ្ធ ឧត្តាហិតាយ ឥម៌ អធិ-
 ការណ៍ វ្យាសមេត្តិ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ ឥន្ទ្រា-
 មស្ស ច ឥន្ទ្រាមស្ស ច កំភ្នំ ឧត្តាហិតាយ ឥម៌ អធិ-
 ការណ៍ វ្យាសមេត្តិ ។ សោ គុណស្ស
 យស្ស ចតុមតិ សោ កាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃ
 ឥន្ទ្រាមា ច ឥន្ទ្រាមា ច កំភ្នំ ឧត្តាហិតាយ ឥម៌
 អធិការណ៍ វ្យាសមេត្តិ ទមតិ សម្មស្ស កស្មា គុណី ។
 ឯវិមតិ ជាយាមីតិ ។

[៩៣] តេ ចេ កំភ្នំវេ កំភ្នំ សង្ការាទិ ទំ អធិក-
 រណ៍ ឧត្តាហិតាយ វ្យាសមេត្តិ ឥម៌ វ្យាតិ កំភ្នំវេ
 អធិការណ៍ វ្យាសម្ពុទ្ធ ។ តេ ច វ្យាសម្ពុទ្ធ ។ សម្ម-
 ទាវិទយេន ។ កំភ្នំ តត្ថ សម្មទាវិទយេស្មី ។

ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឱ្យទ្រង់អធិការណ៍នោះ ដោយឧត្តាហិតាកម្មវិធី ។ នេះ
 ជាញត្តិ ។ ចង្រ្កព្រះសិវ្វិទ្ធិបិទ សូមសិវ្វិស្តាប័ទ្ធ អធិការណ៍នោះយើង
 ចាំបំប្រុងកំពុងវិទ្យុយ កំពុងពាក្យប្រយោជន៍អធិការ មិនមានច្រើនអ្នកកើត
 ច្រើន សេចក្តីអធិប្បាយនៃភាសាខ្មែរ ក៏មិនមានទេណាដឹងច្បាស់ ។ សិវ្វិ
 សន្មតក្តីឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង ដើម្បីឱ្យទ្រង់អធិការណ៍នោះ
 ដោយឧត្តាហិតាកម្មវិធី ។ ការសន្មតក្តីឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង
 ដើម្បីទ្រង់អធិការណ៍នោះ ដោយឧត្តាហិតាកម្មវិធី គួរដល់លោក
 មានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះស្រៀម មិនគួរដល់
 លោកមានកាយអង្គណា លោកមានកាយអង្គនោះ ស្រៀមច្រើន ។
 កិច្ចឈ្មោះនេះផង ឈ្មោះនេះផង សិវ្វិបាទសន្មត ដើម្បីឱ្យទ្រង់អធិ-
 ការណ៍នោះ ដោយឧត្តាហិតាកម្មវិធីហើយ ការសន្មតកិច្ចដើម្បីឱ្យទ្រង់
 អធិការណ៍នោះ គួរដល់សិវ្វិហើយ ព្រោះចេតនានោះបានជាសិវ្វិ
 ស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមបំភ្លឺក្នុងសេចក្តីនេះ ដោយភាសាស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[៩៤] ម្នាលភិក្ខុចាំបំប្រុង ច្រើនក្នុងនោះអាចដើម្បីទ្រង់អធិក-
 រណ៍នោះ ដោយឧត្តាហិតាកម្មវិធីបាន ម្នាលភិក្ខុចាំបំប្រុងនេះច្រើនថា-
 អនុហោថាអធិការណ៍ទ្រង់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះទ្រង់ដោយឧទ្ទិស ។
 ទ្រង់ដោយសម្មាវាទិយ ។ ក្នុងសម្មាវាទិយនោះ មានអង្គដូចខាងក្រោម ។

សម្មាសម្ពាសនេ ។ កំភូ ភក្ខុ សម្មាសម្ពាសនេ ។
 ធម្មសម្មាសនា វិធីសម្មាសនា ឬក្នុងសម្មាសនា ។ មេ ។
 បរិវេសន្តំ ធម្មកំភូ អនិច្ចារណំ កាមាគោ ទុក្ខោជនិ
 ទុក្ខោជនកំ ហនិក្ខយំ ។

[៨៨] តេហិ ធម្មកំភូ កំភូហំ តស្មី អនិច្ចារណា វិនិច្ឆ័យនាទេ តក្រល្យ កំភូ ធម្មកាមិកោ តស្មី សុត្តំ ហិ ទោ អាគតំ ហោតិ នោ សុត្តវិកោដ្ឋោ សោ អត្ថំ អសល្លត្តេនោ ព្យញ្ញនព្វាយាយ អត្ថំ មជ្ជិកាហតិ ព្យញ្ញន កំភូហា មជ្ជិកលេន តេ កំភូ ញាមេតញ្ចា សុណន្តំ មេ អាយស្មន្តា អយំ ឥន្ទ្រាមោ កំភូ ធម្មកាមិកោ ឥមស្មី សុត្តំ ហិ ទោ អាគតំ ហោតិ នោ សុត្តវិកោដ្ឋោ សោ អត្ថំ អសល្លត្តេនោ ព្យញ្ញនព្វាយាយ អត្ថំ មជ្ជិកាហតិ ។ យនាយស្មន្តានំ ចត្តកល្យឥន្ទ្រាមំ កំភូ វុដ្ឋាមេតា អវសសា ឥមំ អនិច្ចារណំ វេសមេយ្យនាតិ ។ តេ ធម្មកំភូ កំភូ កំ កំភូ វុដ្ឋាមេតា សក្កានំ កំ អនិច្ចារណំ វេសមេតុំ ឥន្ទិវុតិ កំភូ អនិច្ចារណំ វេសន្តំ ។ តេន វេសន្តំ ។

ម្ខាស់ដោយសម្មាសនេ ។ ចុក្ខុសម្មាសនេ មានអន្តរាម្ម ។
 ការបដិសេធិ ការបដិសេធិវិធី ការបដិសេធិបុគ្គល (ជាអន្តរាម្ម
 សម្មាសនេ) ។ បេ ម្ខាស់កំភូតាំងឡាយ បើអនិច្ចារណំ ម្ខាស់យ៉ាង
 នេះហើយ កំភូអត្ថប្រឡាប្បសិរិវិជ្ជា ត្រូវទុក្ខនកបាចិត្តិយៈ ។

[៨៩] ម្ខាស់កំភូតាំងឡាយ បើអនិច្ចារណំនោះ កំភូតាំងឡាយនោះ
 កំភូតាំងឡាយ មានកំភូជាធម្មកម្មកម្មនិច្ចារណំ ឬនោះ ឬអត្ថសុត្ត ឥន្ទិម
 ចំសុត្តវិកោដ្ឋ កំភូនោះកំភូសេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកវិជ្ជាញ្ញន ជា
 ប្រមាណ ហើយត្រូវបដិសេធិសេចក្តីចោលចេញ កំភូអត្ថសេចក្តី-
 ចោលត្រូវនិយាយបញ្ជាក់កំភូតាំងនោះថា សូមលោកមានអាយុតាំងឡាយ
 ស្តាប់ខ្ញុំ (ជូន) កំភូជាធម្មកម្មកម្មនោះនេះ ។ លោកជាអត្ថសុត្ត ឥន្ទិម
 ចំសុត្តវិកោដ្ឋ លោកកំភូសេចក្តីមិនបាន ប្រកាន់យកវិជ្ជាញ្ញន ជា
 ប្រមាណ ហើយត្រូវបដិសេធិសេចក្តីចោលចេញ ។ បើធម្មមានកាល
 គួរដល់លោកដឹងមានអាយុតាំងឡាយហើយ យើងតាំងឡាយដឹងសេស គឺប្រ
 ញ្ញនកំភូឈ្មោះនេះត្រូវត្រាហូច ហើយសម្រាប់អនិច្ចារណំនោះ ។
 ម្ខាស់កំភូតាំងឡាយ បើកំភូតាំងនោះបានវិជ្ជាញ្ញនកំភូនោះត្រាហូច ហើយ
 អាចដើម្បីនិវត្តន៍អនិច្ចារណំនោះបាន ម្ខាស់កំភូតាំងឡាយ នេះទើបគាត់
 គេហៅថា អនិច្ចារណំម្ខាស់ហើយ ។ អនិច្ចារណំនោះម្ខាស់ ដោយធម្មកម្ម ។

តស្មា តុស្មា ។ ឯវាមេតំ បាវាយាមីតិ ។ តេន
 សលាតត្តាហាមកោន កំភូតា សលាតា តាហាមេ-
 តញ្ចា^(១) ។ យថា តហុតា កំភូ ធម្មវាទិយោ វាទេន្តិ
 តថា តំ អធិការណំ វ្យាបសមេតត្ថំ វំ វំ វុច្ឆតិ កំភូវេ អធិ-
 ការណំ វ្យាបសន្តំ ។ តេន វ្យាបសន្តំ ។ សម្មាសាវិទយេន
 ច យេកុយ្យសិកាយេ ច ។ កំភូ តត្ថ សម្មាសាវិទយស្មី ។
 សង្ឃសម្មាសា ធម្មសម្មាសា វិទយសម្មាសា បុគ្គល-
 សម្មាសា ។ តា ច តត្ថ សង្ឃសម្មាសា ។ យោភិកា កំភូ
 កម្មប្បត្តា តេ អាកា ហោន្តិ ធម្មាហាមី ធម្មោ អាហាថា
 យោភិ សម្មាសា ធម្មោ ធម្មោ សង្ឃ អយំ តត្ថ សង្ឃសម្ម-
 ាសា ។ តា ច តត្ថ ធម្មសម្មាសា វិទយសម្មាសា ។
 យេន ធម្មោ យេន វិទយេន យេន សត្តសាសនេន
 តំ អធិការណំ វ្យាបសន្តិ អយំ តត្ថ ធម្មសម្មាសា
 វិទយសម្មាសា ។ តា ច តត្ថ បុគ្គលសម្មាសា ។ យោ

១៩. ម. ធម្មោត្តា ។

ប្រាសាទនោះបោះបង់សង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមបំភ្លឺសេចក្តីនេះ ដោយ
 គាតារស្រៀមយ៉ាងនេះ ។ សលាតត្តាហាមកំភូនោះ គឺប្បវត្តកំភូទាំង
 ឡាយចាប់ស្លាកចុះ ។ (បើ) កំភូទាំងឡាយជាធម្មវាទិយោច្នៃច្រើនជាង
 គោលរឿងយ៉ាងណា សង្ឃត្រូវប្រាប់អធិការណ៍នោះយ៉ាងនោះចុះ ឬល
 កំភូទាំងឡាយ នេះវិចិត្រជាតិហៅអធិការណ៍ហ្ន៎ ។ អធិការណ៍
 នោះម្យ៉ាងដោយធម៌ក្តី ។ ម្យ៉ាងដោយសម្មាសាវិទយវិទ្យាសិកា ។
 ចុះក្នុងសម្មាសាវិទយនោះមានអង្គដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំ-
 ពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទ្យា ការចំពោះមុខបុគ្គល (ជាអង្គក្នុងសម្ម-
 ាវិទ្យានោះ) ក៏ការចំពោះមុខសង្ឃក្នុងសម្មាសាវិទ្យានោះ តើដូចម្តេច ។
 ពួកកំភូមានចំនួនប៉ុន្មានរូប ដែលគួរដល់ធម៌ កំភូទាំងនោះក៏បានមក ធម្មៈ
 របស់កំភូទាំងឡាយដែលគួរដល់ធម្មៈ ក៏បានតាមការហើយ កំភូទាំងឡាយ
 ដែលបាននៅក្នុងចំពោះមុខ ក៏មិនបានហាមឃាត់ នេះហៅថា ការ
 ចំពោះមុខសង្ឃ ក្នុងសម្មាសាវិទ្យានោះ ។ ឯការចំពោះមុខធម៌ក៏ការចំពោះ
 មុខវិទ្យា ក្នុងសម្មាសាវិទ្យានោះ តើដូចម្តេច ។ អធិការណ៍នោះម្យ៉ាង
 តាមធម៌ តាមវិទ្យា តាមតាមប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តាណា នេះ
 ហៅថា ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទ្យា ក្នុងសម្មាសាវិទ្យានោះ ។
 ការចំពោះមុខបុគ្គល ក្នុងសម្មាសាវិទ្យានោះ តើដូចម្តេច ។ កំភូណ៍

[illegible]

(៨៩) គេឯង ទៅ បង សមយេន សាវត្ថុយា បរិដានំ
 បរិសមុប្បន្នំ អធិការណ៍ ហោតំ ។ អធិទោ តេ ភិក្ខុ
 អសន្តដ្ឋា សាវត្ថុយា សង្ឃប្ប អធិការណ៍ បសមនេន
 អស្សោសំ ទោ អម្ពតាស្មី តិវរ អាវាស សម្ពហុលា
 ដេវា វិហារិណ្ឌ ធម្មប្បតា អាគតាគមា ធម្មធរា
 វិជយធរា មាតិកាធរា បណ្ឌិតា វិយត្តា មេតាវិចេ
 លដ្ឋិចេ តុក្កុច្ឆតា សិក្ខាតាមា តេ ខេ ដេវា ឥទ្ធ
 អធិការណ៍ វិបសមេយ្យំ ធម្មេន វិជយេន សត្តសា
 សនេន បរិមនំ អធិការណ៍ សុវិបសន្តំ អស្សាតិ ។

ទាស់វែងគ្នាទៅវិញទៅមក ក៏កុំចាំនឹកចុះនោះជាសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ ព្រោះការ
 ទាស់វែងគ្នា ក៏មាននៅក្នុងទីចំពោះមុខ នេះហៅថា ការចំពោះមុខបុគ្គល
 ក្នុងសមាគមនិយមនោះ។ ក្នុងរយៈកុយ្យសិកាភម្មនោះមានវិធីច្រើនមួយៗការ
 ធ្វើ គឺវិធានធ្វើ ការចូលរួមផង ការចូលរួមក្រៅសហគមន៍ ការចូលនឹងការមិន
 ហាមឃាត់ឡើយកុយ្យសិកាភម្មណៈនេះហៅថា វិធីធ្វើក្នុងរយៈកុយ្យសិកា-
 ភម្មនោះ។ ខ្លាស់ក៏កុំចាំនឹកឡើយ បើអធិបតីរង់ចាំយ៉ាងនេះហើយ ក៏កុំអួត
 ធ្វើច្របូបសំរាប់វិនិច្ឆ័យ ត្រូវក្តោបក្តាយចិត្តយៈ។ ក៏កុំអួតឱ្យឆ្គងហើយ
 ត្រូវចំពោះគ្រឿងសម្រាប់វិនិច្ឆ័យនកធាចិត្តយៈ ។

(៧) សម័យនោះឯង ក្នុងក្រុងសាវត្ថី មានអធិការណ៍កើតប្រាកដ
យ៉ាងនេះឡើង ។ គ្រានោះឯង គិតចំពោះនោះជាអ្នកមិនប្រកាស ដោយវិធី
ទ្វេបំណងរបស់សិរី ក្នុងក្រុងសាវត្ថីឡើយ ហើយបានឮដំណឹងថា
មានព្រះជនប្រើអង្គ គឺនៅក្នុងភាគសង្គណោះ ជាពហុស្ស័ត ចេះចាំ
និកាយ ទ្រទ្រង់ចម ទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់មាតិកា ជាអ្នកប្រាជ្ញរាជវិ មាន
ប្រាជ្ញា មានគុណស ជាអ្នកមានល្បីស ជាអ្នកប្រាជ្ញាពាសិក្ខុ បើព្រះ
ចៅចំពោះនោះទ្វេបំណងនេះតាមចម តាមវិន័យ តាមភាគប្រៀនប្រ-
ដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះទ្រទ្រង់អធិការណ៍នោះទ្វេបំណងដោយស្រួល ។

ឧទ្ទេស វិទាយេន សក្កសាសនេន ឯវមិទំ អធិការណ៍
 វុចសន្តំ អស្កន្ត ។ អថេតោ តេ ភិក្ខុ តំ អាកាសំ
 តត្ថា តំ ថេវំ ឯតនពេទ្ធំ ឥនំ កន្តេ អធិការណ៍
 ឯវមិទំ ឯវសមុច្ចន្តំ សាទុ កន្តេ ថេរោ ឥមំ អធិ-
 ការណ៍ វុចសមេតុ ឧទ្ទេស វិទាយេន សក្កសាសនេន
 យថាយិទំ អធិការណ៍ សុវុចសន្តំ អស្កន្ត ។ អថេតោ
 សោ ថេរោ យថា សាវត្ថុយា សង្ឃន អធិការណ៍
 វុចសមិទំ យថា សម្ពហុលេហំ ថេរេហំ អធិការណ៍
 វុចសមិទំ យថា តិហំ ថេរេហំ អធិការណ៍ វុចសមិទំ
 យថា អ្វីហំ ថេរេហំ អធិការណ៍ វុចសមិទំ យថា-
 សុវុចសន្តំ^(១) តថា តំ អធិការណ៍ វុចសមេសំ ។ អថេតោ
 តេ ភិក្ខុ អស្កន្តា សាវត្ថុយា សង្ឃស្ស អធិការណ៍
 វុចសមនេន អស្កន្តា សម្ពហុលានំ ថេរេទំ អធិការ-
 ណវុចសមនេន អស្កន្តា តិណ្ឌំ ថេរេទំ អធិការណវុច-
 សមនេន អស្កន្តា ទ្វិន្ទំ ថេរេទំ អធិការណវុចសមនេន
 អស្កន្តា ឯកស្ស ថេរស្ស អធិការណវុចសមនេន

១. ឧបាស្សវុចសន្តំ ។

កាមធម៌ កាមវិន័យ កាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា យ៉ាងនេះ
 រើបរិក្ខណ៍នេះទាំងអស់ដោយស្រួល ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ ទាំងឡាយ
 នោះបានទៅកាន់កាលសាវត្ថុ ហើយនិយាយពាក្យខ្លះនឹងព្រះបរមនារោថ
 ចិត្តស្រឡាត់ស្រឡាយដ៏ចំរើន អធិការណ៍នេះក៏ប្រាកដយ៉ាងនេះ ចិត្តស្រ-
 ឡាត់ស្រឡាយដ៏ចំរើន យើងខ្ញុំសូមអភ័យ សូមព្រះបរមនារោថអធិការណ៍នេះ
 កាមធម៌ កាមវិន័យ កាមពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ដោយ
 ទំនងដែលអធិការណ៍នេះ គប្បីទ្រង់បានដោយស្រួល ។ គ្រានោះ
 ឯង ព្រះបរមនារោថបានទ្រង់អធិការណ៍នោះ កាមទំនងដែលអធិការណ៍
 ទ្រង់ទៅដោយស្រួល ដូចជាអធិការណ៍ដែលសង្ឃបានទ្រង់ហើយក្នុង
 គ្រូសាវត្ថុ ដូចជាអធិការណ៍ដែលព្រះបរមនារោថបានទ្រង់ហើយ ដូច
 ជាអធិការណ៍ដែលព្រះបរមនារោថទាំងឡាយបីអង្គបានទ្រង់ហើយ ដូចជាអធិក-
 រណ៍ដែលព្រះបរមនារោថទាំងឡាយបីអង្គបានទ្រង់ហើយ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ ក៏ទៅតែមិនត្រេកអរដោយការទ្រង់អធិការណ៍របស់សង្ឃ
 ក្នុងគ្រូសាវត្ថុ មិនត្រេកអរដោយការទ្រង់អធិការណ៍របស់ព្រះបរមនារោថទាំង
 ឡាយច្រើនអង្គ មិនត្រេកអរដោយការទ្រង់អធិការណ៍ របស់ព្រះបរមនារោថ
 ទាំងឡាយបីអង្គ មិនត្រេកអរដោយការទ្រង់អធិការណ៍របស់ព្រះបរមនារោថ ទាំង
 ឡាយបីអង្គ មិនត្រេកអរដោយការទ្រង់អធិការណ៍របស់ព្រះបរមនារោថ ទាំង

យេន កកវា តេនុបសន្តិមិស្ស ទុបសន្តិមិត្តា កកវាតោ ឯក.
 មត្តំ អាហេសេសំ ។ ចំហតថេតំ កិក្ខុវេ អនិករណំ សន្តិ
 វុបសន្តិ សន្តិបសន្តិ(១)។ អនុជាជាតិ កិក្ខុវេ តេសំ កិក្ខុវេ
 សញ្ញត្តិយោ គយោ សលាភត្តាហោ គុដ្ឋត្ថំ សកណ្តា-
 ជញ្ញត្ថំ វិជេតំ ។ កថេត្វា កិក្ខុវេ គុដ្ឋត្ថោ សលាភ-
 ត្តាហោ ហោតិ ។ តេន សលាភត្តាហាមតេន កិក្ខុវេ
 សលាភាហោ វណ្ណវណ្ណយោ កត្វា ឯកោតោ កិក្ខុ
 ទុបសន្តិមិត្តា ឯវមស្ស វេជិយោ អយំ ឯវាជិស្ស ស-
 លាភា អយំ ឯវាជិស្ស សលាភា យំ ឥន្ទសំ
 តំ កណ្តាហិតំ ។ កហិតេ វត្ថុត្វោ មា ០ កស្សចិ
 នស្សហិតំ ។ សវេ ជាជាតិ អនុត្តរាជំ ពហុត-
 រាតិ ឥន្ទុហារិ បច្ចុក្កន្តិកត្ថំ ។ សវេ ជាជាតិ

១ ឧ.ម. សុវត្ថសន្តិ ។

ហើយក៏តាំងតាមលទ្ធផលនៃការប្រាសាទនៃការប្រាសាទ លុះត្រូវបានដឹងហើយ ក៏
 គ្រាបង្ខំខ្លួនដំណើរនេះចំពោះប្រាសាទនៃការប្រាសាទ ។ ប្រះអង្គទ្រង់ប្រាសាទ
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីខ្យង គឺជាអំណាចនៃសិទ្ធិបាត់បង់នូវស្វាមីភាពហើយ
 ឈ្មោះថាគ្រប់ដោយប្រពៃហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីខ្យង គឺជាអំណាចនៃ
 ការចាប់ស្វាមីយ៉ាង ក៏ គួរឱ្យក្រ (បិទមុខ) ។ សកណ្តាជញ្ញកៈ (ឡើងប្រាប់)
 ១ វិជេតៈ(១) (រីកចំបា) ១ ដើម្បីបញ្ជាក់ដល់ភិក្ខុចំណីនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំណីខ្យង ចុះការចាប់ស្វាមីឈ្មោះគួរឱ្យក្រនោះដូចម្តេច ។ ត្រូវសលាភត្តា-
 ហាមភិក្ខុនោះឱ្យស្លាប់ឱ្យបានដល់ផ្លូវនៃហើយចូលទៅក្នុងភិក្ខុ ១ ប្រ-
 ស្ថានហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា នេះស្វាមីរបស់ភិក្ខុមានន័យយ៉ាងនេះ នេះ
 ស្វាមីរបស់ភិក្ខុមានន័យយ៉ាងនេះ លោកជនចាប់ស្វាមីណា ចូរលោកចាប់
 ស្វាមីនោះចុះ ។ លុះភិក្ខុអ្នកចាប់នោះចាប់យកទៅហើយ សលាភត្តាហាមភិ-
 ក្ខុត្រូវប្រាប់ថា លោកកុំបង្ហូញអ្នកណាឱ្យសោះ ។ បើសលាភត្តាហា-
 មភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុជាអច្ឆារ្យមានបំណងប្រើដឹង ត្រូវប្រាប់ថាការចាប់
 នេះមិនល្អទេ ហើយស៊ើបជាថ្មីទៀត(២) ។ បើសលាភត្តាហាមភិក្ខុដឹងថា

១ ឧត្តង្គថា ថា កាលបើកុំបង្ហូញស្វាមីនៃស្វាមីប្រើដឹង ត្រូវធ្វើស្វាមីបិទមុខ ។ បើភិក្ខុ
 បង្ហូញស្វាមីប្រើដឹង ត្រូវធ្វើស្វាមីបិទមុខ ។ បើភិក្ខុបង្ហូញស្វាមីប្រើដឹង
 ត្រូវប្រាប់ដឹងត្រឡប់ ។ ឧត្តង្គថា ថា ត្រូវប្រាប់ដឹងថ្មីទៀត ពិតប្រាកដប្រែ ។

[៨៨] អនុភតាធិការណ៍ កតិហិ សមាថហិ សម្មតិ។
 អនុភតាធិការណ៍ ចត្វហិ សមាថហិ សម្មតិ សម្មទាវិ-
 នយេន ច សតិវិនយេន ច អម្ពជ្ឈវិនយេន ច កស្សចា-
 មិយសិកាយ ច ។

[៨៩] សំយា អនុភតាធិការណ៍ ធួ សមាថេ អនាគម្ម
 អម្ពជ្ឈវិនយេត្ថ កស្សចាមិយសិកេត្ថ ទ្ធិហិ សមាថហិ
 សាម្មេយ្យ សម្មទាវិនយេន ច សតិវិនយេន ចាតិ ។
 សំយាភិស្ស វចនីយំ ។ យេនា កតិ វិយ ។ វេន បទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អម្ពលិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុជ្ឈិ-
 សេន្តិ ។ កស្ស ទោ ភំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ សតិវេបុល្ល-
 ប្បត្តស្ស សតិវិនយោ នាគតោ ។ ឯវេត្ថ បទ ភិក្ខុវេ
 នាគតោ ។ វេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនា សង្ឃំ ទមសង្កម្ពត្ថា
 ឯកំសំ ឧត្តរសង្កំ ការិក្ខា ។ វេ ។ ឯវេស្ស វចនីយោ
 មំ កង្ក ភិក្ខុ អម្ពលិកាយ សិលវិបត្តិយា អនុជ្ឈិសេន្តិ
 សោហំ កង្ក សតិវេបុល្លប្បត្តោ សង្ឃំ សតិវិនយំ
 យាចាមិភិ ។ ធុត្ថយឡិ យាធិតតោ ។ តតិយឡិ
 យាធិតតោ ។

[៨៨] អនុភតាធិការណ៍ ទ្វាបំដោយសមថៈចុំខ្លួនយ៉ាង ។ អនុ-
 ភតិការណ៍ទ្វាបំដោយសមថៈ ៤ យ៉ាង គឺ សម្មទាវិនយ ១ សតិវិនយ ១
 អម្ពជ្ឈវិនយ ១ កស្សចមិយសិកា ១ ។

[៨៩] អនុភតាធិការណ៍ មិនបាច់ស្រ្តីយសមថៈពីរយ៉ាង គឺ
 អម្ពជ្ឈវិនយ និងកស្សចមិយសិកាទេ គ្រាន់តែទ្វាបំដោយសមថៈពីរ
 យ៉ាង គឺ សម្មទាវិនយ និងសតិវិនយ (ចុំខ្លួន) ក៏បាន ។ ពាក្យដែល
 ចណ្ឌិតអប្បិការណ៍ថា ក៏បាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះគឺដូចសំដែងត្រង់ច្បា-
 លា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះចោទភិក្ខុផងឬ
 ដោយសិលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សតិវិនយសង្ឃ
 ត្រូវឱ្យផល់ភិក្ខុដែលមានសតិច្ចរិទ្ធិនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សង្ឃត្រូវឱ្យសតិវិនយយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះត្រូវចូល
 ទៅកសង្ឃធ្វើចិញ្ចឹមស្មោះ ។ វេ ។ ហើយនិយាយនឹងសង្ឃយ៉ាង
 នេះថា ចតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងឡាយចោទខ្ញុំដោយសិលវិបត្តិ
 ឥតមានមូល ចតិក្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំជាអ្នកមានសតិរាជញ្ញាច្ចរិទ្ធិ
 ហើយ មកសួរសតិវិនយនឹងសង្ឃ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសួរសតិវិនយជាតំរូវ
 ពីផងផង ។ ភិក្ខុនោះត្រូវសួរសតិវិនយជាតំរូវបីផងផង ។

[១០០] ភិក្ខុត្ថេន ភិក្ខុតោ បដិច្ចាលេន សាដ្ឋោ ញា-
 បេតញោ សុណាតុ មេ កាទ្ធ សាដ្ឋោ ភិក្ខុ ឥត្ថន្ទាមំ ភិក្ខុ
 អម្ពលំកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តិ ។ លោ សតិ-
 វេយ្យាប្បត្តា សង្ឃំ សតិវិទយំ យាចតិ ។ យនិ សង្ឃស្ស
 បត្តកាលំ សាដ្ឋោ ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុតោ សតិវេ-
 យ្យាប្បត្តស្ស សតិវិទយំ ឧទេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថិ ។
 សុណាតុ មេ កាទ្ធ សាដ្ឋោ ភិក្ខុ ឥត្ថន្ទាមំ ភិក្ខុ អម្ព-
 លំកាយ សីលវិបត្តិយា អនុទ្ធិសេន្តិ ។ លោ សតិវេ-
 យ្យាប្បត្តា សង្ឃំ សតិវិទយំ យាចតិ ។ សាដ្ឋោ
 ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុតោ សតិវេយ្យាប្បត្តស្ស សតិវិទយំ
 ឧតិ ។ យស្សាយស្មតោ ខមតិ ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុតោ
 សតិវេយ្យាប្បត្តស្ស សតិវិទយស្ស ធានំ លោ កុណ្ឌាស្ស
 យស្ស ឧត្តមតិ លោ កាសេយ្យ ។ ធុតិយម្យំ ឯតមតុ
 វោមិ ។ បេ ។ តតិយម្យំ ឯតមតុ វោមិ ។ បេ ។ ធិន្ទោ
 សាដ្ឋេន ឥត្ថន្ទាមស្ស ភិក្ខុតោ សតិវេយ្យាប្បត្តស្ស
 សតិវិទយោ ខមតិ សង្ឃស្ស តស្មា កុណ្ឌិ ។ ឯវេមតិ

[១០០] ភិក្ខុអកុណ្ឌាសតិវិគ្គេវេន្តិសង្ឃោ បតិគ្រប្រាសង្ឃ
 ជីវិតំសេសុមសង្ឃស្តាប់ន្តំ ភិក្ខុតំវិទ្យាយោ ភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីល-
 វិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសតិពេញបរិច្ចណ៍ ហើយមក
 សូមសតិវិទយនឹងសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវ
 ឲ្យសតិវិទយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ជាអ្នកមានសតិពេញបរិច្ចណ៍ហើយ ។
 នេះជាញត្ថិ ។ បតិគ្រប្រាសង្ឃជីវិតំសេសុមសង្ឃស្តាប់ន្តំ ភិក្ខុតំវិទ្យាយោ
 ភិក្ខុឈ្មោះនេះដោយសីលវិបត្តិឥតមានមូល ។ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមាន
 សតិពេញបរិច្ចណ៍ ហើយមកសូមសតិវិទយនឹងសង្ឃ ។ សង្ឃបានឲ្យឲ្យ
 សតិវិទយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិច្ចណ៍ហើយ ។
 ការឲ្យឲ្យសតិវិទយដល់ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិច្ចណ៍
 ហើយ គួរដល់លោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិនោះ ឥឡូវ
 ស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិនោះ
 ឥឡូវគោរពឡើង ។ ខ្ញុំប្រកាសសេចក្តីនេះដល់បិដកនិកាយ ។ ថេ ។ ខ្ញុំប្រ-
 កាសសេចក្តីនេះដល់បិដកនិកាយ ។ ថេ ។ សតិវិទយសង្ឃបានឲ្យដល់
 ភិក្ខុឈ្មោះនេះ ដែលជាអ្នកមានសតិពេញបរិច្ចណ៍ហើយ ការឲ្យសតិវិទយ
 នេះគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះបោះចោលវិចិត្រសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមបំពេញ

តេជ មេ ឧម្ពត្តកោន ចិត្តវិបរិយាសកាតេជ តហំ អស្សម-
 ណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កាសិគបរិក្កន្តំ មំ កិក្ខុ ឧម្ពត្តកោន
 ចិត្តវិបរិយាសកាតេជ អដ្ឋាចិណ្ឌំ អាបជ្ជិតាយ ចោទេន្ត
 សាភាយស្នា ឯកុម្មី អាចន្តិ អាបជ្ជិតាតិ ក្យាហំ ឯវិ
 វនាមិ អហំ ចោ អាវុសោ ឧម្ពត្តកោ អហោសិ ចិត្តវិបរិ-
 យាសកាតេ តេជ មេ ឧម្ពត្តកោន ចិត្តវិបរិយាសកា-
 តេជ តហំ អស្សមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កាសិគបរិក្កន្តំ
 ចាហន្តំ សវាមិ មុឡោន មេ ឯតិ កាតន្តំ ។ ឯវិប
 មំ វុត្តាណ ចោទេន្ត សាភាយស្នា ឯកុម្មី អាចន្តិ
 អាបជ្ជិតាតិ ។ សោហំ កន្ត អម្ពឡោ សង្ឃំ អម្ព-
 ឡោវិលំ យាចាមីតិ ។ ឧត្តយម្យំ យាចិត្តោ ។
 តត្ថយម្យំ យាចិត្តោ ។

(១០៦) ក្យត្តេន កិក្ខុនា បដិច្ចលេន សង្ឃោ ញាបេតោ
 សុណាតុ មេ កន្ត សង្ឃោ អយំ ឥត្តនាមោ កិក្ខុ ឧម្ពត្ត-
 កោ អហោសិ ចិត្តវិបរិយាសកាតេ តេជ ឧម្ពត្តកោន

ប្រែប្រួល កាលខ្ញុំនូវមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រ-
 ព្រឹត្តអនាថា បានដោយនឹងព្យាយាមធ្វើល្មើស ខ្ញុំក៏ចង់លេមនមែនជា
 របស់សមណៈជាច្រើន គ្រោះតែខ្ញុំជាមនុស្សឆ្គួន មានចិត្តវិបរិយាសប្រែ
 ប្រួល បានប្រព្រឹត្តអនាថា ក៏កុំទាំងឡាយក៏ទាំងឡាយទាំងឡាយកាចន្តិថា
 លោកមានអាយុត្រូវតាមក្តី មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ខ្ញុំក៏
 បានឆ្លើយដល់នឹងកុំទាំងឡាយនោះវិញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់កុំសោតាំង
 ឡាយ ខ្ញុំជាមនុស្សឆ្គួនមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំឆ្គួនមានចិត្តវិប-
 រិយាសប្រែប្រួលហើយនោះ ក៏បានប្រព្រឹត្តអនាថា បានដោយនឹងព្យាយាម
 ធ្វើល្មើស ខ្ញុំក៏ចង់លេមនមែនជារបស់សមណៈជាច្រើន ខ្ញុំនឹកអំពីនោះ
 មិនឃើញវេ អំពីខ្ញុំបានធ្វើហើយដោយសេចក្តីវេទន៍ ។ ក៏កុំទាំងឡាយ
 ក៏នាំគ្នាតោលចោទខ្ញុំយ៉ាងនេះទៀតថា លោកមានអាយុត្រូវតាមក្តី មាន
 សភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរនឹកមើល ។ បញ្ចក្រព្រះសង្ឃជំចំរើន ខ្ញុំបាត់
 វេទន៍ហើយ មកសូមអម្បវិទ្យនឹងសង្ឃ ។ ក៏កុំទោះត្រូវសូមអម្បវិ-
 ទ្យនឹងអស់ព្រះភិក្ខុផង ។ ត្រូវសូមអម្បវិទ្យនឹងអស់ព្រះបិដកផង ។

(១០៦) កុំអ្នកឆ្គួនប្រតិបត្ត ត្រូវផ្អៀងសង្ឃថា បញ្ចក្រព្រះ
 សង្ឃជំចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ក៏កុំឆ្កោននេះជាមនុស្សឆ្គួន ជាអ្នក
 មានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួល ក៏ឆ្គួនមានចិត្តវិបរិយាស ប្រែប្រួលហើយនោះ

ចិត្តវិបរិយាសក្កោ តេ ធម៌ អស្សាមណាសី អដ្ឋាចិណ្ឌី
 កាសិកបរិក្កដំ ។ តំ កិត្តុ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយា-
 សក្កោ អដ្ឋាចិណ្ឌី អាចន្តិយា ចោទេន្តិ សាតា-
 យស្មា ឯវុប អាចន្តិ អាចន្តិកាតំ ។ សោ ឯវុ វេទនំ
 អហំ ចោ អាវុសោ ឧម្មត្តកោ អយោសី ចិត្តវិបរិយាស-
 ក្កោ តេ ធម៌ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសក្កោ តេ ធម៌
 អស្សាមណាសី អដ្ឋាចិណ្ឌី កាសិកបរិក្កដំ ជាហន្តិ ស-
 កមំ មូឡោ មេ ឯតំ កតត្ថំ ។ ឯវុប ឯវុប ចោ
 ទេន្តិ សាតាយស្មា ឯវុប អាចន្តិ អាចន្តិកាតំ ។ សោ
 អម្ពិយ្យ សង្ឃ អម្ពិយ្យវិស័យ យោ ចតំ ។ យេនិ សង្ឃស្ស
 ចត្តកាលំ សាដ្ឋំ វេទនាសស្ស កិត្តុយោ អម្ពិយ្យស្ស
 អម្ពិយ្យវិស័យ ធម៌យេ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ
 កត្ថំ សាដ្ឋំ អយំ វេទនាចោ កិត្តុ ឧម្មត្តកោ អយោសី
 ចិត្តវិបរិយាសក្កោ តេ ធម៌ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសក្កោ
 តេ ធម៌ អស្សាមណាសី អដ្ឋាចិណ្ឌី កាសិកបរិក្កដំ ។
 តំ កិត្តុ ឧម្មត្តកោ ចិត្តវិបរិយាសក្កោ អដ្ឋាចិណ្ឌី

កំបាទប្រត្រឹមតាថា បាទោលនីតិព្យាយាមធ្វើល្មើស ទូរិក្ខវិស័យ
 ជាបរិស័ទ្ធនាម្បោ ។ ព្រោះតែកិត្តុមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួល
 ប្រត្រឹមតាថា កិត្តុវិនិច្ឆ័យតំភាពាទកិត្តុនោះដោយអាចន្តិ លោក
 មានអាយុត្រូវកាចន្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ ចូរមើល ។ កិត្តុនោះ
 កំប្លែងយ៉ាងនេះ ម្ចាស់លោកមានអាយុតំភាពាទ ខ្ញុំជាមនុស្សត្រួត
 មានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួលមែន ខ្ញុំត្រូវមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួលហើយ
 នោះកំបាទប្រត្រឹមតាថា បាទោលនីតិព្យាយាមធ្វើល្មើស ទូរិក្ខវិស័យ
 មិនមែនជាបរិស័ទ្ធនាម្បោ ។ ខ្ញុំនឹកអត់ចេះមែនយើង អំពីខ្ញុំ
 ខ្ញុំបាទធ្វើហើយដោយសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ កិត្តុវិនិច្ឆ័យតំភាពាទកិត្តុនោះ
 យ៉ាងនេះទៀត លោកមានអាយុត្រូវកាចន្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះហើយ
 ចូរមើល ។ កិត្តុនោះបាត់វិនិច្ឆ័យ មកសូមអម្ពិយ្យវិស័យនឹងសង្ឃ ។
 បើមកមានសម្ភារៈសង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវទូរិក្ខវិស័យដល់
 កិត្តុលោកនេះ ជាអ្នកបាត់វិនិច្ឆ័យ ។ នេះជាញត្ថំ ។ ចិត្តប្រាសេស្សដ៏
 ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិត្តុយោនេះជាមនុស្សត្រួតមានចិត្តវិបរិយាស
 ប្រែប្រួល កិត្តុត្រូវមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួលហើយនោះ កំបាទប្រត្រឹម
 តាថា បាទោលនីតិព្យាយាមធ្វើល្មើស ទូរិក្ខវិស័យមិនមែនជាបរិស័ទ្ធនាម្បោ
 សម្បោ ។ ព្រោះតែកិត្តុមានចិត្តវិបរិយាសប្រែប្រួល ប្រត្រឹម

ពារយាមីតិ ។ ឥតិ វុច្ចតិ ភិក្ខុវេ អនិករណ៍ វុច្ចសន្តិ ។
 កេន វុច្ចសន្តិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ច អម្ពុជ្ឈវិទយេន
 ច ។ កំពុ ភក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយស្មី ។ សង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធវិទ
 យសម្មាសម្ពុទ្ធវិទយសម្មាសម្ពុទ្ធវិទយសម្មាសម្ពុទ្ធវិទ ។ ថេ ។
 កំពុ ភក្ខុ អម្ពុជ្ឈវិទយស្មី ។ យា អម្ពុជ្ឈវិទយស្មី
 កម្មស្មី កំរិយា ករណ៍ ឧបកម្មចំ អដ្ឋបកម្មចំ អនិ-
 វាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥតិ ភក្ខុ អម្ពុជ្ឈវិទយស្មី ។
 ឃីវុច្ចសន្តិ ច ភិក្ខុវេ អនិករណ៍ កាវតា ឧក្កោជតិ
 ឧក្កោជនកំ ចាតិក្ខយំ ។ ធនុនាយកោ ទ័យតិ
 ទ័យនកំ ចាតិក្ខយំ ។

(១១៣) សិយា អនុវាទិករណ៍ ទ្រូ សមថេ អ-
 នាគម្ម សត្វវិទយេតុ អម្ពុជ្ឈវិទយេតុ ទ្វិហិ សមថេហិ
 សម្មេយ្យ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ច ភស្សនាមិយសិកាយ
 ចាតិ ។ សិយាតិស្ស វិទធីយំ ។ យថា កាតំ វិយ ។
 ឥន បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សង្ឃមាជ្ឈ កុកាយ
 វាបត្តិយា ចោធនតិ សវតាយស្មា ឃីវុច្ច កុកំ វាបត្តិ

ដោយភាគស្បៀមយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាឧបាសមា
 ជាអនិករណ៍ម្ខាងហើយ ។ អនិករណ៍នោះម្ខាងដោយធម៌អ្វី ។ ម្ខាងដោយ
 សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ។ ចុះក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេនោះមានអង្គដូចម្តេច ។
 ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខវិទ្យា ការចំពោះ
 មុខគ្រូប (ជាអង្គក្នុងសម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេនោះ) ។ ថេ ។ ក្នុងអម្ពុជ្ឈវិទយេនោះ
 មានកិច្ចដូចម្តេច ។ ការធ្វើ កិរិយាធ្វើ ការចូលទៅជិត ការចូលទៅអោយ
 ការចូល និងការមិនហាមឃាត់នូវអម្ពុជ្ឈវិទយេនកម្មណា នេះជាកិច្ចក្នុង
 អម្ពុជ្ឈវិទយេនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអនិករណ៍ម្ខាងយ៉ាងនេះ
 ហើយ ភិក្ខុអ្នកធ្វើត្រូវចំសើបឡើងវិញ ត្រូវកោតខំបញ្ជាក់ចិត្តយៈ ភិក្ខុ
 អ្នកទៀតចុះត្រូវចំនង់ជឿល ត្រូវរិះរកបញ្ជាក់ចិត្តយៈ ។

(១១៣) អនុវាទិករណ៍មិនបាច់អាស្រ័យសមថេតិយោនី ឥសតិ-
 វិទយ ១ អម្ពុជ្ឈវិទយ ១ ត្រាន់តែម្ខាងដោយសមថេតិយោនី ឥ សម្មា-
 វិទយ ១ ភស្សបាចិយសិកា ១ ក៏មាន ។ ពាក្យដែលបណ្តាំអម្បិកោលថា
 ក៏មាន ដូច្នេះ ។ ពាក្យនោះក៏ដូចសំដែងត្រង់ចំណា ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ហេតុភិក្ខុនឹងនោះដោយអកុកាបត្តិ ក្នុង
 កណ្តាលដ៏ខ្ពស់ថា លោកមានអាយុត្រូវអកុកាបត្តិ មានសិភាពយ៉ាងនេះ

អាមជ្ជិកា ចារាជីកំ វា ចារាជីកាសាមន្តំ វាតំ ។ សោ
 ឯវំ វាទតិ ឧ ទោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឯវុច្ឆិ កុក្កំ
 អាមត្តិ អាមជ្ជិកា ចារាជីកំ វា ចារាជីកាសាមន្តំ វាតំ ។
 តមេធំ សោ ឯវំ វេច្ឆិ អតិវេច្ឆិ ឥឡាយ ស្មា សាធុកាមេវ
 ជាចាហំ យទិ សវាសិ ឯវុច្ឆិ កុក្កំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជីកំ វា ចារាជីកាសាមន្តំ វាតំ ។ សោ ឯវំ វាទតិ ឧ
 ទោ អហំ អាវុសោ សវាមិ ឯវុច្ឆិ កុក្កំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជីកំ វា ចារាជីកាសាមន្តំ វា សវាមិ ឧ ទោ អហំ
 អាវុសោ ឯវុច្ឆិ អប្បមន្តុកំមិ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា វា
 តមេធំ សោ ឯវំ វេច្ឆិ អតិវេច្ឆិ ឥឡាយ ស្មា សាធុកាមេវ
 ជាចាហំ យទិ សវាសិ ឯវុច្ឆិ កុក្កំ អាមត្តិ អាមជ្ជិកា
 ចារាជីកំ វា ចារាជីកាសាមន្តំ វាតំ ។ សោ ឯវំ វាទតិ
 ឥមំ ហិ ចាមាហំ អាវុសោ អប្បមន្តុកំមិ^(១) អាមត្តិ
 អាមជ្ជិកា^(២) អប្បមន្តុកំមិ មជ្ជិមាធិស្សនិ កិ ចាមាហំ

១. វ. ម. បិណ្ឌាទំ វិស្សនិ ។ ២. វ. ម. អាមជ្ជិកា ។

គី អាមត្តិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិបាវជិត^(១) ហើយ ចូរនឹកមើលទៅ ។ ភិក្ខុ
 នោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុចាំវិទ្យាយ ខ្ញុំនឹកមិន
 ឃើញថា ខ្ញុំត្រូវតែបាត់អាមត្តិសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបាវជិត ឬ អាមត្តិ
 វេទិបាវជិតទេ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែលប្រកែកនោះ
 ដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមដាស់តឿន លោកចូរជំនិះដោយ
 ស្រួលចូលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវតែបាត់ អាមត្តិសភាពយ៉ាងនេះ
 គឺ អាមត្តិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិបាវជិតហើយ នឹករកឃើញ ។ ភិក្ខុនោះ
 ក៏ឆ្លើយតបវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកមិនឃើញថា ខ្ញុំត្រូវតែបាត់
 អាមត្តិសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិបាវជិតទេ ម្ចាស់
 លោកមានអាយុ ខ្ញុំនឹកឃើញត្រឹមតែថា ខ្ញុំត្រូវតែបាត់ចិត្តចម្លង អាម
 សភាពយ៉ាងនេះចុះឆ្កោះ ។ ភិក្ខុនោះក៏នៅតែចោទប្រកាន់ភិក្ខុ ដែល
 ប្រកែកនោះដោយពាក្យថា លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូមដាស់តឿន លោក
 ចូរជំនិះដោយស្រួលចូលចុះ បើលោកមានអាយុត្រូវតែបាត់ អាមត្តិសភាព
 យ៉ាងនេះ គឺ អាមត្តិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិបាវជិតហើយ នឹករកឃើញ ។
 ភិក្ខុនោះក៏ឆ្លើយតបយ៉ាងនេះវិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ ខ្ញុំត្រូវតែបាត់
 ឈ្មោះនេះចិត្តចម្លង ទោះបីវិវាទស្នេហានោះ ក៏មិនដែលប្តូរ ជំនាន់បីខ្ញុំ

១. អដ្ឋកថាថា អាមត្តិវេទិ ឈ្មោះថា អាមត្តិវេទិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិមន្តុកំមិ ។
 អាមត្តិវេទិវត្ថុ ឈ្មោះថា អាមត្តិវេទិបាវជិត ឬ អាមត្តិវេទិមន្តុកំមិ ។

ឯវត្ថុនី ក្នុងកំ ១១ បន្តិ អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ ១ ចារាជិកា
 សាមន្តំ ១ ឬត្ថា ១ បដិជានិស្សសិ ១ ។ សោ ឯវ វាជតិ
 ឥតិ ឯវ ធាម ត្ថំ អាវុសោ អប្បមត្តតិ ១ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា
 អប្បត្ថា ១ បដិជានិស្សសិ តិ ជន ត្ថំ ឯវត្ថុនី ក្នុងកំ
 អាបត្តិ អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ ១ ចារាជិកាសាមន្តំ ១
 អប្បត្ថា បដិជានិស្សសិ ឥតិ យស្មា សាធុកមេ
 ជាតាហិ យនិ សរសិ ឯវត្ថុនី ក្នុងកំ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា
 ចារាជិកំ ១ ចារាជិកាសាមន្តំ ១ តំ ។ សោ ឯវ វាជតិ
 សរាមិ ។ ខោ អរា អាវុសោ ឯវត្ថុនី ក្នុងកំ អាបត្តិ
 អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ ១ ចារាជិកាសាមន្តំ ១ តំ ។ មេ
 ឯវត្ថុនី ១ ១ មេ ឯវត្ថុនី ធាហម្ពំ សរាមិ ឯវត្ថុនី
 ក្នុងកំ អាបត្តិ អាបជ្ជិតា ចារាជិកំ ១ ចារាជិកាសាមន្តំ
 ១ តំ ។ ឧស្ស ទ្រតំ(១) ឥតិ ត្ថា ឧស្ស ទ្រតំ ឧស្ស ទ្រតំ ឧស្ស
 សិក្សាសាស្ត្រ តាតត្ថំ ។

១ ឧស្ស ទ្រតំ ឧស្ស ទ្រតំ ឧស្ស ទ្រតំ ។ ឧស្ស ទ្រតំ ឧស្ស ទ្រតំ ។
 អាជតិ ។

ត្រូវត្រូវបង្ក មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាទជិត ឬ អាបត្តិ
 បាទជិត គេសួរហើយ ខ្ញុំនឹងមិនប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន ។ ភិក្ខុនោះក៏ឆ្លើយតប
 វិញថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ លោកត្រូវតាមត្តិឈ្មោះនេះ បន្តិចបន្តួច
 ទោះបីឯគេសួរសោះ ក៏គង់តែលោកមិនប្តេជ្ញា ចំណង់បើលោកត្រូវ
 ត្រូវត្រូវ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាទជិត ឬ អាបត្តិបាទជិត
 គេមិនសួរហើយ លោកនឹងប្តេជ្ញាដូចម្តេចបាន លោកមានអាយុ ខ្ញុំសូម
 ជាប់ភ្លើង លោកច្បាស់នឹងដោយស្រួលច្បាស់ចុះ បើលោកត្រូវត្រូវត្រូវ មាន
 សភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាទជិត ឬ អាបត្តិបាទជិតហើយ គឺក៏
 ឃើញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ឆ្លើយតបវិញយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់លោកមានអាយុ
 ខ្ញុំនឹងឃើញត្រឹមតែថាខ្ញុំត្រូវត្រូវត្រូវ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិបាទ-
 ជិត ឬ អាបត្តិបាទជិត ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយរាល់នេះ ពាក្យនេះខ្ញុំនិយាយ
 គ្រាន់ ខ្ញុំនឹងមិនឃើញថាខ្ញុំត្រូវត្រូវត្រូវ មានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ អាបត្តិ
 បាទជិត ឬ អាបត្តិបាទជិត ។ ម្ចាស់ក៏ត្រឡប់ទៅរក ឧស្ស បាទជិត
 សិក្សាសាស្ត្រនេះ សន្សំត្រូវតែប្តេជ្ញាដល់ភិក្ខុនោះកុំខានឡើយ ។

[illegible]

(១១៨) អាបត្តាង័ករណំ ភាតីហិ សមថេហិ
សម្មតិ ។ អាបត្តាង័ករណំ ភីហិ សមថេហិ សម្មតិ
សម្មតាវិធសេន ច បដិក្ខាតករណេន ច វិណាវត្ថុ
រកេន ច ។

ដល់កិត្តិយសនេះ ការធ្វើឲ្យសង្ឃប្រជុំយសិកាគម្ភានេះ សមគួរដល់សង្ឃ
ប្រារព្ធបោះនោះទើបសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុក្ខនូវសេចក្តីនេះ ដោយ
ការស្រៀមយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិត្តិយសច្បាស់ ទេវតាគង្គាលោក អចិ-
ករណ៍រង្វាប់ហើយ ។ អធិការណ៍នោះម្ខាងដោយធម៌អ្វី ។ ម្ខាងដោយ
សម្បទាផ្ទៃយ ឆ័ត្រសង្ឃប្រជុំយសិកា ។ ចុះក្នុងសម្បទាផ្ទៃយនោះមានកត្ត
ដូចម្តេច ។ ការចំពោះមុខសង្ឃ ការចំពោះមុខធម៌ ការចំពោះមុខផ្ទៃយ
ការចំពោះមុខគ្រួសារ (ជាអត្ថក្នុងសម្បទាផ្ទៃយនោះ) ។ បើ ។ ក្នុងសង្ឃប្រជុំ-
យសិកាគម្ភានេះមានកិរិយាធ្វើដូចម្តេច ។ ការធ្វើកិរិយាធ្វើ ការចូលរោងជិត
ការចូលរោងសែសែ ការចូល ឆ័ត្រការមិនយាត់ហាមម្តងសង្ឃប្រជុំយ-
សិកាគម្ភានោះ នេះជាកិរិយាធ្វើក្នុងសង្ឃប្រជុំយសិកាគម្ភានោះ ។ ម្ចាស់កិត្ត
ច្បាស់ បើអធិការណ៍ម្ខាងយ៉ាងនេះហើយ កិត្តអ្នកធ្វើត្រឡប់សិរី
រៀងវិញ ត្រូវរក្សាដទៃបាច់ក្តីយៈ ។ កិត្តអ្នកឱ្យនេះហើយត្រឡប់និ-
រៀងវិញ ត្រូវរក្សាដទៃបាច់ក្តីយៈ ។

(១០៥) កាចត្តាជិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្ព័ន្ធប្រាំយ៉ាង ៗ កាចត្តា-
ជិករណ៍ រម្ងាប់ដោយសម្ព័ន្ធប្រាំយ៉ាង ៧ សម្ពាទ័យ ១ បដិព្វាគករណ៍ ១
ភិណ្ឌវត្ថុករណ៍ ១ - ១

[១០៦] សិលា អាចន្តាធិការណ៍ ឯកំ សម្មាសម្ពុទ្ធ

អនាគត តិណវត្តារតំ ផ្ទុំហិ សមវេហិ សម្មេយ្យ
 សម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន ច បដិញ្ញាតការណ៍ ច ចាតិ ។ សិលា
 តិស្ស វេទិយំ ។ យេថា កាចិ វិយ ។ ឥន បទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សហុតំ អាចន្តិ អាចន្តោ ហោតិ ។ តេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុថា ឯកំ ភិក្ខុំ ទុបសន្តិមិត្តា ឯកំសំ ទុក្ខកសន្តិ
 ការិក្ខា ទុក្ខនិកំ ចិសីនិក្ខា អញ្ញាលី បត្តហេត្វា ឯវេស្ស
 វេទិយោ អហំ អាវុសោ ឥត្ថន្ទាមិ អាចន្តិ អាចន្តោ តំ
 បដិទេសេមីតិ ។ តេន វត្តោ បស្សសីតិ ។ អាច
 បស្សមីតិ ។ អាយតិ សិវាយ្យសីតិ ។ ឥន វត្តតិ ភិក្ខុវេ
 អនិការណ៍ វុបសន្តិ ។ តេន វុបសន្តិ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធ
 វេទិយេន ច បដិញ្ញាតការណ៍ ច ។ ភិក្ខុ តន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ
 វេទិយស្មី ។ ធម្មសម្មាសម្ពុទ្ធវិទយេន សម្មាសម្ពុទ្ធវិទ បុគ្គលសម្មា
 សម្ពុទ្ធវិទ ។ ថេ ។ កា ច តន្ត បុគ្គលសម្មាសម្ពុទ្ធវិទ ។ យោ ច
 ទេសេតិ យស្ស ច ទេសេតិ ទុកោ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទ ហោតិ

[១០៦] អាចន្តាធិការណ៍មិនបាច់ស្រាយសម្រេច គឺ តិណវត្តារតៈ

គ្រាន់តែប្រាប់ដោយសម្រេចតិណវត្ត គឺ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទ ច បដិញ្ញាតការណ៍ ច
 ចាតិ ។ កាត្យវេទិយបណ្ឌិតធម្មតោលថា តំនាម ដូច្នេះ ។ កាត្យវេទិយ
 ដូចសំដែងត្រង់បទណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះត្រូវ
 លោកបតី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះធម្មបទលោកភិក្ខុ ទុប
 ហើយធ្វើចិវ្រៀនស្មាមាតិ គន្ថយប្រាថាវន្តអញ្ញាសិទ្ធិវិទយោកោល
 យ៉ាងនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់លោកនាមតាយុ ខ្ញុំត្រូវអាចន្តិឈ្មោះនេះ
 ហើយ សម្មាសម្ពុទ្ធវិទតាមតាមនេះ ។ ភិក្ខុអ្នកទទួលអាចន្តិនោះត្រូវតោល
 ថា លោកយើងឮថា ។ ភិក្ខុអ្នកសំដែងឆ្លើយថា កុណា ខ្ញុំឃើញហើយ ។
 ភិក្ខុអ្នកទទួលត្រូវប្រាប់ថា លោកត្រូវសង្កេតទៅទៀត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ នេះគឺជាធម្មតាជាអធិការណ៍ប្រាប់ដោយ ។ អធិការណ៍នោះ
 ប្រាប់ដោយធម៌អ្វី ។ ប្រាប់ដោយសម្មាសម្ពុទ្ធវិទ នឹងបដិញ្ញាតការណ៍ ។
 ពុទ្ធវិទសម្មាសម្ពុទ្ធវិទនោះមានគន្ថដូចម្តេច ។ ការចិញ្ចឹមមុខធម៌ ការចិញ្ចឹម
 មុខវិទ្យា ការចិញ្ចឹមមុខបុគ្គល (ជាអន្តរាគមន៍សម្មាសម្ពុទ្ធវិទនោះ) ។ ថេ ។
 ៦ ការចិញ្ចឹមមុខបុគ្គលនឹងសម្មាសម្ពុទ្ធវិទនោះគឺដូចម្តេច ។ បុគ្គលទាំងពីររូប
 ដែលសំដែងតាមបុគ្គលនឹងភាពនឹងភាពនៅក្នុងទីចិញ្ចឹមមុខ នេះហៅថា

កន្លែង សង្ឃ អង្គកំ កណ្តាលជាតានំ កាលហជាតានំ
 វិវាទបន្ទាបំ វិហារំ តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កា-
 សិវតបក្កន្តំ ។ សង្ឃ មយំ ឥហហិ អាមគ្គីហិ អត្តាមតំ យ យ
 កាលស្សាម សំយាបំ តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វាឡ-
 តាយ កោតាយ សិវត្តយ្យ ។ យនំ សង្ឃស្ស បត្តកល្យ
 សង្ឃ ឥមំ អធិការណំ វិណ្ឌវគ្គកថា វិសមេយ្យ
 វេយ្យា ថុល្លវ្មំ វេយ្យា ឥហិប្បជីសីយ្យត្ថន្តំ ។ ឯកោ
 បក្ខិកានំ ភិក្ខុនំ ឡត្តេន ភិក្ខុនា បដិសេសន សកោ
 បក្ខោ ញាបេតតោ សុណន្ត មេ កាយស្មន្តានំ អម្ពានំ
 កណ្តាលជាតានំ កាលហជាតានំ វិវាទបន្ទាបំ វិហារំ
 តហំ អស្សាមណកំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ កាសិវតបក្កន្តំ ។
 សង្ឃ មយំ ឥហហិ អាមគ្គីហិ អត្តាមតំ កាលស្សាម
 សំយាបំ តំ អធិការណំ កក្កុឡតាយ វាឡតាយ ក-
 តាយ សិវត្តយ្យ ។ យនាយស្មន្តានំ បត្តកល្យ មហំ
 យា វេ កាយស្មន្តានំ អាមគ្គី យា ធម៌ អត្តនា អាមគ្គី

កាលយេនីតាំងឡាយចង្អុលហេតុ ឈ្មោះ ពាស្យនិក្ខា ហើយក៏បានប្រព្រឹត្ត
 អនាថា បានកាលនឹងឡាយមធ្យោល្មីស ខ្ញុំក៏ចង់មិនមែនជាថេស្យសមណៈ
 ជាច្រើន ។ ហើយនីតាំងឡាយនឹងក្លាន់គ្នាទីតាំងឡើយ ដោយកាបត្តិទាំង
 ឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះឆ្ងល់ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីស្វែង
 ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃឆ្ងល់ទៅទុកចិត្តកាលនេះ ដោយនិរោធន៍ក្នុងការងារ រៀនរាល់
 នៃកាបត្តិដែលមានពេលនេះ រៀនរាល់នៃកាបត្តិដែលជាភិក្ខុប្រសិទ្ធកុ
 រេញ ។ ចល្ហក៏ទុកទាំងឡាយដែលជាបក្ខក្នុងមួយឆ្នាំ ភិក្ខុក្នុងឆ្នាំស
 ប្រតិកាលត្រូវឡើងក្នុងកាលបរិច្ឆេទថា លោកមានកាយទាំងឡាយប្រស្តាប់ខ្ញុំ
 កាលយេនីតាំងឡាយនាំគ្នាបង្ហាត់ហេតុ ឈ្មោះ ពាស្យនិក្ខា ហើយបានប្រ-
 ព្រឹត្តអនាថា បានកាលនឹងឡាយមធ្យោល្មីស ខ្ញុំក៏ចង់មិនមែនជាថេស្យសមណៈ
 ជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយេនីតាំងឡាយនឹងក្លាន់គ្នាទីតាំងឡើយ ដោយកាបត្តិទាំង
 ឡាយនេះក៏បានដែរ តែអធិការណ៍នោះឆ្ងល់ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្វែង
 ដើម្បីកំណាច ដើម្បីបំបែក (សង្ឃ) ។ បើកម្មមាន
 កាលដ៏សមគួរដល់លោកមានកាយទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំឆ្ងល់សំដែងការ
 បក្ខិបស្ថានលោកមានកាយទាំងឡាយផង កាបត្តិប្រសិទ្ធកុផង ដោយ

(១១៧) ឯកោតោបត្តិកាចំ កិច្ចបិ ឡត្តេន

កំត្តុយា បដិទេសេន សង្ឃោ ញាបេតេត្វា សុណាតុ
មេ កន្តេ សង្ឃោ អន្តាភំ កណ្ឌាទជាតាចំ កលហជាតាចំ
វិវាទបញ្ចាចំ វិហាតំ គហំ អស្សាមណាភំ អដ្ឋា-
ចិណ្ឌំ កាសិកបរិក្កដំ ។ សទេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិ-
ហិ អញ្ញមញ្ញំ កាបស្សាម សយាមិ តំ អនិករណំ
កត្តុឡកាយ វិជ្ជកាយ កេតាយ សំវត្ថុយ្យ ។ យនិ
សង្ឃស្ស បត្តកាតំ អហំ យា ទេវ ឥនេសិ អាយ-
ស្មន្តាចំ អាបត្តិ យា ច អត្តោ អាបត្តិ ឥមេសត្ថោ
អាយស្មន្តាចំ អត្តាយ អត្តោ ច អត្តាយ សង្ឃមន្តោ
តិណាវត្តាភេទ ធមេសយ្យំ វេបេត្វា ជុល្លវដ្ឋំ វេបេត្វា
កិហិច្ឆដិសំយត្តំ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ
កន្តេ សង្ឃោ អន្តាភំ កណ្ឌាទជាតាចំ កលហជាតាចំ
វិវាទបញ្ចាចំ វិហាតំ គហំ អស្សាមណាភំ អដ្ឋាចិណ្ឌំ
កាសិកបរិក្កដំ ។ សទេ មយំ ឥមាហិ អាបត្តិហិ

(១១៨) ចណ្ណកិច្ចចំនិច្ចាយដែលជាបច្ចុប្បន្នជាមួយគ្នា កិច្ចអកណ្ឌាស
ប្រតិទល្យត្រូវត្រៀមសង្ឃថា ចតិប្រាសសង្ឃជីវិតនៃ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ
កាលដែលយេនិកាវត្តាភេទនាំគ្នាបន្តិហេតុ ឈ្មោះថាសំខែនីត្តា កំទានប្រ-
ត្រឹមត្រូវ បានពោលនិក្ខយាមធ្វើល្មើសឡូកិច្ចមិនមែនជាបេសស-
មណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយេនិកាវត្តាភេទនាំគ្នាបន្តិហេតុធ្វើដោយ
អាបត្តិចំនិច្ចាយនេះកំទានដែរ តែអនិករណៈនេះគប្បីប្រត្រឹមត្រូវដើម្បី
សេចក្តីត្រូវស ដើម្បីអំណាច ដើម្បីចំបែក(សង្ឃ) បើកម្មមានកាលជ័សម
គួរដល់សង្ឃហើយ ខ្ញុំតប្បសំដែនអាបត្តិបេសសណៈមានកាយុចំនិច្ចាយ
នេះផង អាបត្តិបេសសង្ឃផង ដោយនិណាវត្តាភេទ ក្នុងកណ្ឌាទនិក្ខបង្គំ
ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោក មានកាយុចំនិច្ចាយនេះផង ដើម្បីប្រ-
យោជន៍ដល់ខ្លួនខ្ញុំផង វៀរវែលនៃកាបត្តិដែលខានទោសចំ វៀរវែលនៃ
កាបត្តិដែលជាតិហើយដ៏សំយត្តុចញ ។ នេះជាញត្ថំ ។ ចតិប្រាសសង្ឃ
ជីវិតនៃ សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កាលដែលយេនិកាវត្តាភេទនាំគ្នាបន្តិហេតុ
ឈ្មោះថាសំខែនីត្តា ហើយបានប្រត្រឹមត្រូវ បានពោលនិក្ខយាម
ធ្វើល្មើសឡូកិច្ចមិនមែនជាបេសសមណៈជាច្រើន ។ ប្រសិនបើយេនិ
កាវត្តាភេទនាំគ្នាបន្តិហេតុធ្វើដោយ អាបត្តិចំនិច្ចាយនេះកំទានដែរ

អញ្ញាមញ្ញំ កាស្យាបស្យាម សិយាម តំ អនិកាសាណំ កត្តា-
 ឡតាយ វិឡតាយ វេទាយ ។ សិរត្តយ្យ ។ អហំ យា
 វេ វេសេសំ អាយស្មន្តានំ អាចត្តិ យា ច អត្តោ
 អាចត្តិ វេសេសញ្ចេ អាយស្មន្តានំ អត្តាយ អត្តោ ច
 អត្តាយ សង្ឃមជ្ឈេ តិណាវត្តារកោ វេសេមំ វេយ្យា
 ធុល្លវដ្ឋំ វេយ្យា តិហិប្បជិសំយុត្តំ ។ យស្សាយស្មោ
 ទមតិ អញ្ញាតំ វេសាសំ អាចត្តិ វេសង្ឃមជ្ឈេ តិណា-
 វត្តោ វេសេសា វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋំ វេយ្យា តិហិប្បជិសំ-
 យុត្តំ សោ តុល្លាស្ស យស្ស ទត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។
 វេសេសា អញ្ញាតំ វេសា អាចត្តិយោ សង្ឃមជ្ឈេ តិណា-
 វត្តារកោ វេយ្យា ធុល្លវដ្ឋំ វេយ្យា តិហិប្បជិសំយុត្តំ
 ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា តុល្លា ។ វេសេតំ វាសយាមតិ ។

តេតិកាលោភោ ធម្មប្រតិក្កាមវេសេសាសង្ឃស្ស វេស្មិកិណាម
 វេស្មិច័តេ (សង្ឃ) ។ ខ្ញុំសូមសំដែងតាមតួរបស់លោកមានកាយុទាំង
 ឡាយនេះផង តាមតួរបស់ខ្ញុំខ្ញុំផង ដោយតិណាវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំ
 សង្ឃ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់លោកមានកាយុទាំងឡាយនេះផង ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ខ្ញុំខ្ញុំផង វៀរលែងតែតាមតួដែលមានទោសចំ វៀរលែងតែ
 តាមតួដែលជាធិបិយ្យជិសំយុត្តចេញ ។ ការសំដែងតាមតួទាំងឡាយនេះ
 របស់យើងទាំងឡាយដោយតិណាវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ វៀរលែង
 តែតាមតួដែលមានទោសចំ វៀរលែងតែតាមតួដែលជាធិបិយ្យជិសំយុត្ត
 ចេញ ។ ការសំដែងតាមតួនេះសមគួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា លោក
 មានកាយុអង្គនោះ ត្រូវស្យៀម មិនសមគួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា
 លោកមានកាយុអង្គនោះធម្មតាឡើយ ។ តាមតួទាំងឡាយនេះ យើង
 ទាំងឡាយបានសំដែងហើយ ដោយតិណាវត្តារកៈ ក្នុងកណ្តាលដំខ្ញុំសង្ឃ
 វៀរលែងតែតាមតួដែលមានទោសចំ វៀរលែងតែតាមតួដែលជាធិបិ-
 យ្យជិសំយុត្តចេញ ការសំដែងនេះសមគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះទើប
 សង្ឃស្យៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកសេចក្តីនេះ ដោយអាការស្យៀមយ៉ាងនេះ ។

អង្គុយកម្រង អធិវាសនា អប្បដិក្ខោសនា ឥតិ តត្ថ
 តំណាវត្តាភាស្មី ។ ឯវ រូបសង្ខ ទេ កិត្តុវ អធិការណ៍
 ចង់ត្តាហរោក ឧត្តោដតិ ឧត្តោធមតិ ចាតិគ្គិយ ។
 ចទ្ធាយោក ជ័យតិ ជ័យធកំ ចាតិគ្គិយ ។

[១១០] កិច្ចាធិការណ៍ កាតិហំ សមដេហំ សម្ម-
 តិ ។ កិច្ចាធិការណ៍ ឯកោធសមដេហំ សម្មតិ
 សម្មទាវិយោតាតិ ។

សមបិប្ផកំ ឥត្ថិ បុគ្គ ។

ការចូលទៅក្នុងបន្ទប់ ការចូល ឥតការបិទបិទយាត់ខ្លួនតំណាវត្តាភាស្មី
 ណា នេះជាកិច្ចាធិការណ៍ភាស្មីនោះ ។ ខ្លួនកំពុងខ្លាច បើ
 អធិការណ៍ម្នាក់យាត់ខ្លួនហើយ កំពុងអង្គុយត្រឡប់ស៊ីប្រើប្រាស់ ត្រូវ
 ទៅកាន់ទីកំពុងខ្លាច ។ កំពុងអង្គុយនេះហើយត្រឡប់កំពុងខ្លាច ត្រូវ
 ទីយន្តកំពុងខ្លាច ។

[១១០] កិច្ចាធិការណ៍ម្នាក់យាត់ខ្លួនហើយ ។ កិច្ចាធិ-
 ការណ៍ម្នាក់យាត់ខ្លួនហើយ គឺសម្មទាវិយោ ។

ឬចំ សមបិប្ផកំ ទី ២ ។

ទទួកវិធីកន្តក់

[១១១] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកក កដកយោ
វិហារតិ វេណ្ឌវេន កលន្តកាចិវិយេ ។ គេន ទោ បន
សមយេន ធម្មតិយា កិក្ខុ ធម្មាយមាធា រុក្ខេ កាយ
ឧក្ស័សេន្តិ ឧរុម្យ កាហុម្យ^(១) ឧរុម្យ មិដ្ឋម្យ ។ មនុស្ស
មស្សិទ្ធា^(២) ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយេន្តិ វិហារេន្តិ កាចិ ហិ ធាម
សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មាយមាធា រុក្ខេ កាយ
ឧក្ស័សេស្សន្តិ ឧរុម្យ កាហុម្យ ឧរុម្យ មិដ្ឋម្យ សេយ្យ-
ដាមិ មល្លមុដ្ឋិតា កាមម្ពដកតិ^(៣) ។ អស្សន្តស្មំ ទោ
កិក្ខុ គេសំ មនុស្សនំ ឧជ្ឈាយន្តនំ ទិយន្តនំ
វិហារេន្តនំ ។ ថេ ។ អដទោ គេ កិក្ខុ កកក ឯតបត្តិ
អាហារេស្មំ ។ អដទោ កកក ឯតស្មំ ឯតានេ ឯតស្មំ
មករណេ កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិទាតាមទ្វា កិក្ខុ មជ្ជមុដ្ឋិ
សង្ឃិ កក កិក្ខុវេ ធម្មតិយា កិក្ខុ ធម្មាយមាធា រុក្ខេ
កាយ ឧក្ស័សេន្តិ ឧរុម្យ កាហុម្យ ឧរុម្យ មិដ្ឋម្យតិ ។

១ ឧក្ស័សេន្តិ កាហុម្យតិ ហេតុ អាគារ ។ ២ ឯត ហេតុ ឧ. ម. ហេតុកាល
ឧទិស្សនិ ។ ៣ ឧក្ស័សេន្តិ កាហុម្យតិ ហេតុ កកក ។

ទទួកវិធីកន្តក់

[១១១] សមយេនោះ ព្រះពុទ្ធបានព្រះភោគទ្រង់គង់នៅក្នុងវិហារ
ជាគល់ទុកនឹងបស្ចាន ទៀបត្រង់រាជគ្រឹះ ។ សមយេនោះឯង ពួកពុទ្ធគ្នីយ-
ភិក្ខុនាំគ្នាទុកទឹកហើយត្រង់សកាយ ត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ឬ
ខ្លះ នឹងដើមរោង ។ មនុស្សទាំងឡាយបានឃើញហើយ ក៏ពោលរោស
គំរះចៀល បន្ទុះបង្ហូរថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយមិនសមដើមនឹងមកទុក
ទឹកត្រង់សកាយ ត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ឬខ្លះនឹងដើមរោង ដូច
អ្នកប្រដាល់ ឬដូចពួកមនុស្សអ្នកនៅក្នុងគ្រង ដែលជាអ្នកទូលំទូលាយនឹងការ
ប្រដាល់កាយដូច្នេះសោះ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោល
រោស គំរះចៀល បន្ទុះបង្ហូរ ។ ថេ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ប្រាបបង្គំ
ទូលរសចក្កីខ្លះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភោគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះមាតាព្រះភោគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយ ទ្រង់សួរបញ្ជាក់ពួកភិក្ខុ ក្នុង
វេលានោះថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក ពួកពុទ្ធគ្នីយភិក្ខុនាំគ្នាទុកទឹកត្រ-
ង់សកាយត្រង់ភ្លៅខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ច្រូងខ្លះ ឬខ្លះនឹងដើមរោង ភិក្ខុមនុស្ស

សន្តិ ភក្តាភិ ។ វិការហំ ពុល្លោ ភក្តា អនុច្ឆរិត្ត^(១)
 កិក្ខុវេ តេសំ មោយវុរិសាចំ អនុលោមិកិ អប្ប-
 ជំរុបំ អស្សាមណកំ អកម្យំយំ អកាណិយំ កងំ ហិ
 ធាម តេ កិក្ខុវេ មោយវុរិសា ធម្មាយមាធា វុក្ខ
 កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧរុម្ប កាហុម្ប ឧរុម្ប បិដ្ឋម្ប ធនំ
 កិក្ខុវេ អប្បសន្ធាមំ វា បសាធាយ ។ បេ ។ វិការហំត្វា
 ធម្មិ កងំ កត្វា កិក្ខុ ភាមាទ្គសំ ឧ កិក្ខុវេ ធម្មាយ-
 មាធន^(២) វុក្ខ កាយោ ឧក្ខំសេតោ យោ ឧក្ខ-
 សេយ្យ ភាមន្តិ ធុត្តដស្សន្តិ ។

[១១២] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ
 ធម្មាយមាធា ជន្តេ កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧរុម្ប កាហុម្ប
 ឧរុម្ប បិដ្ឋម្ប ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជិយន្តិ វិចារេន្តិ
 កងំ ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មាយ-
 មាធា ជន្តេ កាយំ ឧក្ខំសេស្សន្តំ ឧរុម្ប កាហុម្ប
 ឧរុម្ប បិដ្ឋម្ប សេយ្យថាមំ មល្លឧដ្ឋិកា តាមច្ឆដ-
 វាភំ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធំ

១ ឧ, ឧទុយ្យំ ។ ២ និកា បំ ឧរុម្បធម្មាយេនេន កិក្ខុភិ ធាហេ បក្ខាយំ ។

កិក្ខុភិវង្សាយក្រាបបង្គំទូលថា បព៌ត្រព្រះនាមព្រះភាគ ភិក្ខុវេ ។
 ព្រះពុទ្ធនាមព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កិក្ខុភិវង្សាយ អំពើរបស់មោយ-
 បុរសទាំងនោះជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវទំនង មិនត្រូវបែប មិនមែន
 ជារបស់សមណៈ មិនអប្បិ មិនគួរធ្វើឡើយ នៃកិក្ខុភិវង្សាយ មោយបុរស
 ទាំងនោះមិនសមបើនឹងមកនាំគ្នាស្ទឹងទឹក ត្រឡប់មកយកត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើម
 ដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងដើមឈើទេ ម្ចាស់កិក្ខុភិវង្សាយ អំពើនេះមិន
 មែននាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លាដល់ពួកជន ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។
 លុះទ្រង់បន្ទោសហើយក៏ធ្វើធម្មិកថា ត្រាស់ទៅកិក្ខុភិវង្សាយបទថា ម្ចាស់
 កិក្ខុភិវង្សាយ កិក្ខុភិវង្សាយមិនត្រូវត្រឡប់មកយកត្រង់ក្បែរខ្លះ កិក្ខុណា
 ត្រឡប់ ត្រូវតាមច្ឆដក្ខន្ធ ។

[១១២] សម័យនោះឯង ពួកធុត្តដកិក្ខុភិវង្សាយត្រឡប់មកយកត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹងសសរ^(១)។ មនុស្សទាំងឡាយ
 ក៏គោលទោស និងឱ្យល បន្តិះបន្តប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ៍មិន
 សមបើនឹងស្ទឹងទឹកត្រឡប់មកយកត្រង់ក្បែរខ្លះ ដើមដៃខ្លះ ទ្រូងខ្លះ ខ្នងខ្លះ នឹង
 សសរ ដូចអ្នកប្រដាប់ ដូចពួកមនុស្សគ្រោះទុក្ខត្រង់ ដែលជាអ្នកទូល
 ខ្លះនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ កិក្ខុភិវង្សាយពួកធុត្តដកិក្ខុភិវង្សាយនោះ

១ សសរដែលឆេះទុកក្បែរកើតសម្រាប់ស្ទឹងទឹក ។

ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារន្តានំ ។ មេ ។ អថាទា
 តេ ភិក្ខុ កករតោ ឯតមន្តំ អាគេនេសុំ ។ មេ ។ សន្តំ
 កករ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។ សន្តំ កករតេ ។ វិចារហិត្វា ធម្មិកាចំ
 កាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ន ភិក្ខុវេ ឧបាយមាធន
 ថេរោ កាយោ ឧក្ស័សេតត្វា យោ ឧក្ស័សេយ្យ អាមត្តិ
 ឧត្តរេស្សាតិ ។

[១១៣] តេន ទោ បន សមយេន ធម្មតិក្កយា ភិក្ខុ
 ឧបាយមាធន កុរុន្ត កាយំ ឧក្ស័សេន្តំ ឧក្ស័សេយ្យ ឧក្ស័
 ឧក្ស័ បិដ្ឋម្យំ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារន្តំ
 កាចំ ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ឧបាយមាធន
 កុរុន្ត កាយំ ឧក្ស័សេស្សន្តំ ឧក្ស័សេយ្យ ឧក្ស័
 បិដ្ឋម្យំ សេយ្យថាបិ មល្លមុត្តិកា កាមប្បដកតិ ។ មេ ។
 ន ភិក្ខុវេ ឧបាយមាធន កុរុន្ត កាយោ ឧក្ស័សេតត្វា
 យោ ឧក្ស័សេយ្យ អាមត្តិ ឧត្តរេស្សាតិ ។

ភិក្ខុពោលពោស តិរេជ្យល ចន្ទុបង្គាប់ ។ មេ ។ វេណនោះ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ភិក្ខុបបន្តិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពិសមេឫ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
 បង្គំទូលថា បពិត្រព្រះហឫទ័យព្រះភាគ ពិសមេ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើចម្លងថា ឬត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ មកថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆ្លងទឹកមិនត្រូវត្រជុសកាយនឹងសសរទេ ភិក្ខុ
 ណាត្រជុស ត្រូវតាបត្តិទុក្ខជ ។

[១១៣] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិក្កយាប្បន្នំចិត្តត្រជុស
 កាយ ត្រង់ក្តៅខ្លះ ដើម្បីជ្រុះ ទ្រង់ខ្លះ ខ្លងខ្លះនឹងដក់ក្តៅ ។ មទុស្សា
 ទាំងឡាយភិក្ខុពោលពោស តិរេជ្យល ចន្ទុបង្គាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យ
 បុត្តិយមិនសមចំនឹងមកឆ្លងទឹកត្រជុសកាយ ត្រង់ក្តៅខ្លះ ដើម្បីជ្រុះ ទ្រង់ខ្លះ
 ខ្លងខ្លះនឹងដក់ក្តៅ ដូចអ្នកប្រដាប់ ឬដូចពួកមទុស្សាអ្នកនៅ ក្នុងក្រុង
 ដែលជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយនឹងការប្រដាប់កាយសោះ ។ មេ ។ ព្រះមានបុណ្យ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឆ្លងទឹក មិនត្រូវត្រជុសកាយនឹង
 ដក់ក្តៅទេ ភិក្ខុណាត្រជុស ត្រូវតាបត្តិទុក្ខជ ។

[១១២] គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា កំភូ
 ធម្មាយមាណ អដ្ឋាន ធម្មាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យជាថ កំហិ តាមគោ-
 តិវាតិ ។ អស្សាសំ ទោ កំភូ គេសំ មនុស្សាធិ
 ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារន្តានំ ។ មេ ។ អថទោ គេ
 កំភូ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសំ ។ មេ ។ សទ្ធិ តេ
 កំភូវេ ។ មេ ។ សទ្ធិ កតវតិ ។ មេ ។ វិគរហិតា ធម្ម
 តាជំ កត្វា កំភូ អាមន្តសិ ន កំភូវេ ធម្មាយមាណ
 អដ្ឋាន ធម្មាយិតតំ យោ ធម្មាយេយ្យ អាមតិ ធម្មា-
 ជស្សាតិ ។

[១១៥] គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយា កំភូ
 កត្វាបាតុគេន ធម្មាយន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ

[១១២] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុកាលស្ថិតទឹក កំចាតា
 ពេទ្យភ្នក្ខន្ធវិមិទគួរ^(១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោសគំរេងៗបន្តិះ
 ចង្អាច់ថា ។ មេ ។ ដូចជាពួកគ្រូយស្មុគ្រចរិតភាគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានឮមនុស្សទាំងនោះ កំពុងពាលទោស គំរេងៗ ចង្អាច់ ។ មេ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះពាន
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយពិតមែនឬ
 ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន
 ។ មេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើដំបូងថា ព្រះក្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលស្ថិតទឹក មិនត្រូវភ្នក្ខន្ធវិមិទ
 គួរទេ ភិក្ខុណាស្ថិត ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។

[១១៥] សម័យនោះឯង ពួកធម្មតិយភិក្ខុទាំងឡាយស្ថិតទឹក ដោយឈើ
 ដែលគេធ្វើជាដងគួរ^(២) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពាលទោស គំរេងៗបន្តិះ

១ ឈើដែលគេយកទៅដាក់ធ្វើជាដងគួរ ហើយដូចឡានស្នាមដងគួរដូចជាព្រឡា
 ធាត្រង់ ហើយដងគំរេងៗគ្រប់ដងគ្រប់ដង ហៅថា វិមិទគួរ មនុស្សយកប្រៀងសំគ
 រៅជាដងគំរេងៗគ្រប់ដងគ្រប់ដង ហើយត្រដុសកាយ ។ ២ ឈើដែលគេធ្វើដូចជាដងមនុស្សហើយគេ
 ក្បែរដុតភ្លើងដងគ្រប់ដងគ្រប់ដង មនុស្សទាំងឡាយយកប្រៀងដងគំរេងៗគ្រប់ដងគ្រប់ដង
 នោះ ហើយត្រដុសកាយដោយឈើនោះ (អដ្ឋកថា) ។

ពាចេន្នំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ កំហី កាមភោគិណោតិ ។
 អស្សាសំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ទុដ្ឋាយន្តានំ
 ទិយន្តានំ វិចារេន្នំ ។ មេ ។ អដិទោ តេ ភិក្ខុ ភក្កវេ
 ឯកមត្ថំ អាហារេសំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ កុដ្ឋាហត្ថតោ
 នហាយិតតំ យោ នហាយេយ្យ អាបត្ថិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(១១៦) តេន ទោ មន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ
 កុដ្ឋាហត្ថតោ នហាយន្តំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ
 ទិយន្តំ វិចារេន្នំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ កំហី កាមភោ-
 គិណោតិ ។ មេ ។ ភក្កវេ ឯកមត្ថំ អាហារេសំ ។ មេ ។
 ន ភិក្ខុវេ កុដ្ឋាហត្ថតោ នហាយិតតំ យោ នហា-
 យេយ្យ អាបត្ថិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(១១៧) តេន ទោ មន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ វិកាយ
 បរិកម្មំ កាមយេន្នំ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចា-
 រេន្នំ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ កំហី កាមភោគិណោតិ ។ មេ ។

បន្តបន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តអ្នកបរិភោគតាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានព្យមនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលទោស គំរងៀល ចន្លប់បន្តិចថា ។ មេ ។
 គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏បានក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះធាន
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្រូវស្លឹក
 ទឹកដោយឈើដែលគេធ្វើជាដៃឆន្ទព្រះ ភិក្ខុណាភ្នំត ត្រូវតាបត្តិទុក្ខ ។

(១១៦) សម័យនោះឯង ពួកឆ្មាភ្នំភ្នំភ្នំតទាំងនោះដុល-
 អិតច្នៃឈ្មោះកុដ្ឋាហត្ថ (១) ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស គំរងៀល
 ចន្លប់បន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តអ្នកបរិភោគតាម ។ មេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក៏ក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ មេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនស្រូវស្លឹកទឹក ដោយ
 ដុលអិតច្នៃឈ្មោះកុដ្ឋាហត្ថ ភ្នំភ្នំត ត្រូវតាបត្តិទុក្ខ ។

(១១៧) សម័យនោះឯង ពួកឆ្មាភ្នំភ្នំភ្នំតទាំងនោះដុល-
 បរិកម្ម (២) ទៅវិញទៅមក ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស គំរងៀល
 ចន្លប់បន្តិចថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូហស្តអ្នកបរិភោគតាម ។ មេ ។

១ ឆេយកលំអិតច្នៃឈ្មោះកុដ្ឋាហត្ថ មកហាយក្របលំអិតច្នៃឈ្មោះកុដ្ឋាហត្ថ ហើយស្រែ
 ដោយឆ្មាភ្នំភ្នំតទាំងនោះបានប្រាប់គ្នាដឹង ហើយដូចកាយកុដ្ឋាហត្ថទាំងនោះ (ឧទ្ទិស
 ថា) ។ ២ ដុលបន្តិចបន្តួចទៅវិញទៅមក ។

កកវតោ ឯកមត្តំ អាហារេស្មំ ។ បេ ។ ១ កំត្វវេ
វិត្តយេ បរិកម្មំ តាហមេតត្ថំ យោ តាហមេយ្យ អាបត្តិ
ធុត្តជស្សាតិ ។

[១១៨] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មតិយោ កំត្វ
មល្លតោន នហយន្តិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ វិយន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ តាមភោតិចាតិ
។ បេ ។ អដទោ តេ កំត្វ កកវតោ ឯកមត្តំ អាហារេស្មំ
។ បេ ។ ១ កំត្វវេ មល្លតោន នហយន្តត្ថំ យោ នហា
យេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។

[១១៩] ភេទ ទោ បទ សមយេន អត្ថាភរស្ស កំត្វវោ
កត្តរោតាតាដោ ហោតិ ។ តស្សវិចា មល្លតោ ន ជាស្ស
ហោតិ^(១) ។ បេ ។ កកវតោ ឯកមត្តំ អាហារេស្មំ ។ បេ ។
អនុជាធាមិ កំត្វវេ តិលានស្ស អតាតមល្លកត្តិ ។

១ ម. ន តស្ស វិចា បុណ្យកេត ជាស្ស ហោតិ ។

កំត្វតាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្វតាំងឡាយ កំត្វមិនត្រូវប្តូរទីតាំងនោះឡើយ
ធ្វើចំពោះព្រះវិញ្ញាណដ៏អរិយ កំត្វណាឡើយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខជ ។

[១២៨] សម័យនោះឯង ពួកទេវត្តិយកំត្វទីតាំងដោយឈើមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា^(១) ។ មនុស្សតាំងឡាយក៏ពោលថាស តំរៀល
ចន្ទបង្គំថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកចំពោះភាគភាម ។ បេ ។ កំត្វតាំង
នោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្វតាំងឡាយ កំត្វមិនត្រូវប្តូរទីតាំងដោយឈើមាន
សណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា^(១) កំត្វណាឡើយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខជ ។

[១២៩] សម័យនោះឯង មានកំត្វទូលរំពឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ។ កំត្វ
នោះរៀបចំដោយឈើមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ក៏មិនបោះសេចក្តីសម្រេច
។ បេ ។ កំត្វតាំងឡាយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះមាតាព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្វតាំងឡាយ គេជាគត
អនុញ្ញាតឈើមានសណ្ឋានដូចជើងកន្ត្រា ដែលគេមិនបោះបង្គំថាគួរ
ធ្វើញមក ដល់កំត្វមានជម្ងឺ ។

១ ឈើដែលធ្វើដូចជាពួកចំពេញនគរ ហើយធ្វើឲ្យមានព្រះព្រាហ្មណ៍ដឹងគេថា(ឧទ្ទិស) ។

[១២០] តែង ទៅ បង សមយេន អ្នកតភោ
កិក្ខុ ដ៏រាជ្យលោ ធម្មាយមាថា ន សក្កោតិ អត្ត-
ថោ កាយំ ឧបយំសេត្តិ^(១) ។ យេ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ
អាហារេសំ ។ យេ ។ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តាសិក្ខន្តំ ។

[១២១] តេជ ទោ បន សមយេន អន្តរាត្រេ
 ភិក្ខុ បិដ្ឋបរិកម្មំ គាតុំ កុក្កុញ្ចយតិ^(២) ។ បេ ។ ភគ.
 វគោ ឯតមន្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
 ភិក្ខុវេ បុដ្ឋិវាណិកន្តិ^(៣) ។

[១២២] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា
 កិក្ខុ វិល្លាសំ ជាបន្តំ ។ បេ ។ ទាមន្តំ ជាបន្តំ ។
 កណ្ណសុត្តន្តំ ជាបន្តំ ។ កង្ខេបសុត្តន្តំ ជាបន្តំ ។
 ឱវន្តិកំ ជាបន្តំ ។ កាយវិ ជាបន្តំ ។ ហត្ថាករណំ
 ជាបន្តំ ។ អន្តរិមន្តិកំ ជាបន្តំ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
 យន្តំ ជ័យន្តំ វិចារន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាមី កំហំ

• ១. គ. ចក្ខុសេដ្ឋី ។ ២ ១. ខ. យេន្ទ្រកេស្យ ទ្រង់ ពោ បង សាវណេត ភិក្ខុ បដិ-
បាតិក្ខ័ ពាត្ថ ពុទ្ធកាយខ្ចីត រិទ្ធិ អាគត ។ ៣ ១. បុត្រយាសកាយខ្ចី ។

[១២០] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ ប្រោសដកកំឡុងវិជយ
កាលមើលឮទឹកមិនអាចនឹងបុសកាយខ្លួនឯងបាន ។ ២ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏ក្រាបបង្គំទូលរសនក្ខន្ធាៈ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ២ ។ ព្រះគង្គ្រង់
ប្រាសថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេវាឥតអនុញ្ញាតឡាត់សំពត់^(១) (សម្រាប់
ភិក្ខុបាសដកក្នុងទីកន្លែងបុសខ្លួនបាន) ។

(១២១) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ១ រូបទៀត ស្រីសីការបរិកម្មខ្លួន
(ដុះស្ទួន) របេវ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបចង្ហែងលាសេចក្តីខ្ញុះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ របេវ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាគតតណ្ហគតាដុះស្ទួនដោយដៃបាន ។

(១២២) សម័យនោះឯង ពួកឧត្តម្តាយភិក្ខុប្រធានគ្រឿងប្រដាប់
 គ្រា(១) ។ បេ ។ ប្រធានសង្ឃ ។ ប្រធានគ្រឿងប្រដាប់ក
 ប្រធានគ្រឿងប្រដាប់ចាន្តៈ ។ ភាគកង ។ ប្រធានគ្រឿងប្រដាប់ដំ
 ផែ(៣) ។ ប្រធានគ្រឿងប្រដាប់ដៃ ។ ភាគចំព្រោះ ។ មនុស្សតាំងច្បាប់
 ក៏រោលទោស គំរាមផ្សល បន្តបង្ហាត់ ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

[illegible]

កាខកោតំនាតំ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ កេសំ
 មទុស្សាចំ ទុដ្ឋាយន្តាចំ ទិយន្តាចំ វិហារេន្តាចំ ។ បេ ។
 អជំទោ ភេ ភិក្ខុ ភកវនោ ឯតមភ័ក្ខុ អាភោជនុំ ។ បេ ។
 សន្នំ កវំ ភិក្ខុវេ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ វល្លិកំ ជាវេន្តំ ។
 ចាមន្តំ ជាវេន្តំ ។ កណ្ណាសុត្តន្តំ ជាវេន្តំ ។ កាដិសុត្តន្តំ
 ជាវេន្តំ ។ ឱវដ្តន្តំ ជាវេន្តំ ។ កាយវំ ជាវេន្តំ ។ ហត្ថា-
 ភរណំ ជាវេន្តំ ។ អន្តរិមុន្តន្តំ ជាវេន្តំ ។ សន្នំ
 ភកវតំ ។ បេ ។ វិកាហិត្តា ធម្មំ កាថំ កត្តា ភិក្ខុ
 អាមន្តេស ឯ ភិក្ខុវេ វល្លិកំ ជាវេន្តំ ឯ ចាមន្តំ ជាវេ-
 ន្តំ ឯ កណ្ណាសុត្តន្តំ ជាវេន្តំ ឯ កាដិសុត្តន្តំ
 ជាវេន្តំ ឯ ឱវដ្តន្តំ ជាវេន្តំ ឯ កាយវំ ជាវេន្តំ
 ឯ ហត្ថាភរណំ ជាវេន្តំ ឯ អន្តរិមុន្តន្តំ ជាវេន្តំ
 យោ ជាវេយ្យ អាមន្តិ ទុត្តជស្សានិ ។

(១៦៣) ភេន ទោ មឯ សមយេន ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ ជីវេយ កេសេ(១)ជាវេន្តំ ។ មទុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ
 ទិយន្តំ វិហារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាថិ តំថា

១ ក្នុង បេដ្ឋក ទិយកេសេនិ យោ ទិស្សនិ ។

អ្នកបរិភោគកាម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងនោះភិក្ខុពោល
 ពោស គំរងៀល ចន្ទុះបង្ហាប់ ។ បេ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនេះ បើពោះប្រោមប្រោមភាន ។ បេ ។ ព្រះគង្គប្រង្រាស់
 សួរថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់
 ត្រឡៀក ។ ប្រឡង់សត្វា ។ ប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ក ។ ប្រឡង់
 ត្រឡប់ប្រដាប់ចន្ទុះ ។ ភាគកង ។ ប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ដើមដៃ ។
 ប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ដៃ ។ ភាគចំពោះ ឯតមមេធុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក៏ក្រាបបង្គំទូលថា សូមប្រង្រាមមគ្គាប្រោស ឯតមមេ ។ បេ ។ លុះ
 ប្រង្រាមមគ្គាហើយប្រង្រាមប្រដាប់ភិក្ខុទាំងឡាយមកថា
 ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ត្រឡៀក មិនត្រូវ
 ប្រឡង់សត្វា មិនត្រូវប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ក មិនត្រូវប្រឡង់ត្រឡប់
 ប្រដាប់ចន្ទុះ មិនត្រូវភាគកង មិនត្រូវប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ដើមដៃ
 មិនត្រូវប្រឡង់ត្រឡប់ប្រដាប់ដៃ មិនត្រូវភាគចំពោះ ភិក្ខុណាប្រឡង់
 ត្រូវកាបត្តិទុក ។

[១៦៣] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុទុកសក់វែង ។ មនុស្ស
 ទាំងឡាយពោលពោស គំរងៀល ចន្ទុះបង្ហាប់ ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថ

ឧត្តរត្ថម្ភៈ ព្រះធម្មត្ថិក្ក ពោធិ៍ កេសសណ្ឋាតិ

តាមភោតិយោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេ-
ស៊ី ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ ធិយា កេសា ជាតេត្វា
យោ ជាយេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តេស្ស ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
ធុតាសំគំ ក ធុត្ថលំ ឯតិ ។

[១២២] តេជ ។ បេ ។ សមយេន ធម្មត្ថិយា
ភិក្ខុ កោធូន កេសេ ឱសណ្ឋោន្តំ ។ ផណកោន
កេសេ ឱសណ្ឋោន្តំ ។ ហត្ថផណកោន កេសេ
ឱសណ្ឋោន្តំ ។ សិក្ខុតេលកោន កេសេ ឱសណ្ឋោន្តំ ។
ឧទកតេលកោន កេសេ ឱសណ្ឋោន្តំ ។ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យដាច់
តិហំ តាមភោតិយោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
អាណេស៊ី ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ កោធូន កេសា
ឱសណ្ឋាត្វា ឧ ផណកោន កេសា ឱសណ្ឋាត្វា
ឧ ហត្ថផណកោន កេសា ឱសណ្ឋាត្វា ឧ សិក្ខុ-
តេលកោន កេសា ឱសណ្ឋាត្វា ឧ ឧទកតេលកោន
កេសា ឱសណ្ឋាត្វា យោ ឱសណ្ឋាយ្យ អាមត្ថំ
ធុត្តេស្សតិ ។

ឧត្តរត្ថម្ភៈ ព្រះធម្មត្ថិក្ក កាសិណសក្កោយស្វិគ្គាសីម

អ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង្គំត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទុកសក់វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាមត្ថិក្កដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យទុកសក់កំណត់កាលត្រឹមពីរខែ ឬកំណត់
ត្រឹមពីរថ្ងៃ(?) ។

[១២២] សមយោនោឯន៍ ពួកធម្មត្ថិក្កសិក្ខុសិក្ខុសក់ដោយស្មិក ។
សិក្ខុសក់ដោយក្រាស ។ ជ្រន់សក់ដោយក្រាស តិវេរ្យិក្ខុក្រាស ។
សិក្ខុសក់ដោយក្រមួនឱន៍ប្រេង ។ សិក្ខុសក់ដោយប្រេងដែលឈាយដោយ
ទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយចោលភោស គំរេងៗ មនុស្សបំប៉ង ។ បេ ។
បូជន្តក្រោស្តអ្នកបរិភោគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង្គំត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវសិក្ខុសក់ដោយស្មិក មិនត្រូវសិក្ខុសក់
ដោយក្រាស មិនត្រូវជ្រន់សក់ដោយវិវេរ្យិក្ខុក្រាស មិនត្រូវសិក្ខុសក់
ដោយក្រមួនឱន៍ប្រេង មិនត្រូវសិក្ខុសក់ដោយប្រេង ដែលឈាយដោយ
ទឹកទេ ភិក្ខុណាសិក្ខុ ត្រូវតាមត្ថិក្កដ ។
ឧ តាមដាច់ទាំងក្រាស ។

[១២៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ជន្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ អាណាសេនំ ឧទគមេត្ថេ មុខនំមិត្តំ ឱលោ-
 កេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជីយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។
 សេយ្យថាមិ ភិមី តាមរោតំលាតិ ។ បេ ។ ភកវតា
 ឯតមត្តំ អាណេស្មី ។ បេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ អាណាសេ វា
 ឧទគមេត្ថេ វា មុខនំមិត្តំ ឱលោកេន្តំ យោ ឱលោ-
 កេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តាស្សាតិ ។

[១២៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស ភិក្ខុ-
 យោ មុខេ វិលោក ហោតិ ។ សោ ភិក្ខុ បុន្នំ តីនិសោ
 មេ អាវុសោ វិលោកិ ។ ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ វ្លិនិសោ^(១)
 តេ អាវុសោ វិលោកិ ។ សោ ឧ សន្និហតិ ។ ភកវតា
 ឯតមត្តំ អាណេស្មី ។ បេ ។ មនុស្សាថាមិ ភិក្ខុវេ អាណា-
 ជជ្ឈត្ថយា អាណាសេ វា ឧទគមេត្ថេ វា មុខនំមិត្តំ
 ឱលោកេន្តំ ។

[១២៧] សមីយោនាឯនី ភុក្ខត្ថិយភិក្ខុមេលមុខនិមិត្តស្រមោល
 មុខក្ខណ្ឌក្ការៈ ក្ខណ្ឌក្ការៈ ។ មនុស្សាទាំងឡាយរោលរោស
 ភិវេជ្យេ បន្តិបន្តិបថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថក្សបរិភោគកាម ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវមើលមុខនិមិត្ត ក្នុង
 កញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនទី៣១ ភិក្ខុណាមើល ត្រូវកាបបង្គំខ្លួន ។

[១២៨] សមីយោនាឯនី មានភិក្ខុ ១ ប្រកើតជម្លៀសក្រង់មុរ ។
 ភិក្ខុនោះស្នើភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្ញាលលោកមានកាយ ជម្លៀសដូចម្តេច
 ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា ខ្ញាលលោកមានកាយ ជម្លៀស
 លោកដូច្នេះ ។ ភិក្ខុនោះមិនជឿ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 ខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើមានកាយដូចហេតុ តថាភក្កអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុមើលមុខនិមិត្ត^{មុរ}
 ក្នុងកញ្ចក់ ឬក្នុងភាជនទី៣១បាន ។

(១២៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភជនោ ភិក្ខុ-
 សមដោ ហោតិ ។ ធម្មក្ខិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុសមជ្ជំ ធម្ម-
 បាយ អនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ
 កាដំ ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តយា ធម្មម្យ តីតិម្យ
 វិនិតម្យ ធម្មបាយ កុដ្ឋិស្សន្តំ^(១) សេយ្យថាបំ គិហិ
 កាមកោតិយោតិ ។ មេ ។ ភក្កវតោ ឯកមន្តំ អាហារេស្កំ
 ។ មេ ។ ធម្ម ភិក្ខុវេ ធម្មំ វំ តីតំ វំ វិនិតំ វំ ធម្មបាយ
 កុដ្ឋន្តំ យោ កុដ្ឋយ្យ អាហន្តំ កុដ្ឋជស្សនិ ។

(១៣០) ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មក្ខិយា ភិក្ខុ
 អាយតកោន ភិក្ខុស្សនេ ធម្មំ កាយន្តិ ។ មនុស្សា
 ឧដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារេន្តំ យេវេ មយំ កាយាម វិវ-
 រោវេយ ធម្ម សមណា សក្យបុត្តយា អាយតកោន
 ភិក្ខុស្សនេ ធម្មំ កាយន្តិ ។ អស្សោស្កំ ទោ ភិក្ខុ
 ភេសិ មនុស្សាធិ ឧដ្ឋាយន្តាធិ ទ័យន្តាធិ វិចារេន្តាធិ ។
 យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ

១ ម. អាគ្គិស្សន្តំ ។

(១២៨) សម័យនោះឯង មានវិស្សនមហាស្រឡាសកំពូលភ្នំ
 ទៀចក្រវាត់ជ្រក ។ ពួកធម្មក្ខិយភិក្ខុទាំងឡាយទៅមើលវិស្សនមហាស្រឡាស
 កំពូលភ្នំ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស គំរងៀល ចន្ទុះចង្អៀល ពួក
 សមណសក្យបុត្តិយ៍មិនសមរើសទៅមើលកំពូលភ្នំច្រៀងនឹងស្លាប់ក្មេង
 ច្រងំ ដូចពួកប្រហស្តអ្នកបរិភោគតាមផ្លូវចុងសោះ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទៅមើលកំពូលភ្នំច្រៀង
 ឬក្មេងច្រងំទេ ភិក្ខុណារទៅ ត្រូវតាមផ្លូវក្នុង ។

(១៣០) សម័យនោះឯង ពួកធម្មក្ខិយភិក្ខុច្រៀងធម៌ដោយសម្លេង
 ច្រៀងដំរែង ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលពោស គំរងៀល ចន្ទុះចង្អៀល
 ថា យើងច្រៀងយ៉ាងណាមិញ ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងឡាយក៏ច្រៀង
 ធម៌ដោយសម្លេងច្រៀងដំរែង ។ យ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាទពួក
 មនុស្សទាំងនោះកំពុងពោលពោស គំរងៀល ចន្ទុះចង្អៀល ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលពោស

បុគ្គលត្រូវបាន អោយគោរព ជំនួយរួម ឱ្យស្មោះ ឆ្លើយតប យ៉ាងស្មោះ ត្រូវបាន។

ឱយដ្ឋ វិហារដ្ឋ កាដិ ហិ ឆាម ឆត្រត្រិយា កំភូ អាយ-
 តតោន ភីតស្សរោន ធម្មំ កាយស្សន្តិកំ ។ អថទោ តេ
 កំភូ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេសី ។ យេ ។ សត្វំ តា
 កំភូវេ ។ យេ ។ សត្វំ កកវតំ ។ យេ ។ ធម្មំ កដ
 កត្វា កំភូ អាមន្តេសំ បញ្ចមេ កំភូវេ អាដិណ អា-
 យតតោន ភីតស្សរោន ធម្មំ កាយន្តស្ស អត្តោច្ឆេ(៤)
 តស្មី សវ សារជ្ជតិ បរេមេ តស្មី សវ សារជ្ជន្ត កហា-
 បតិកាមិ ឧដ្ឋាយន្ត សាភ្នត្តិមិ ជិកាមយមាធស្ស
 សមាទិស្ស កង្ខា យោតិ បដិមា ជនតា ជិដ្ឋានុកត-
 មាចជ្ជតិ ឥមេ ទោ កំភូវេ បញ្ច អាដិណ អាយត-
 តោន ភីតស្សរោន ធម្មំ កាយន្តស្ស ឧ កំភូវេ អាយត-
 តោន ភីតស្សរោន ធម្មោ កាយតតោ យោ កាយយ្យ
 អាបន្តិ ធុត្តន្តស្សាតិ ។

១. ២. ៣. អត្ថបទ។

បុគ្គលត្រូវបាន គោរព ៥ ប្រការ នៃកិរិយាច្រៀតបំបោកដោយសម្លេងច្រៀងនៃវង្ស

នេះច្រៀល បន្តបញ្ជាក់ថា ពួកយើងយកកុម្មុយនិស្តមិនមែនជាមន្ត្រីនៃសម្តេចដោយ
 សម្លេងច្រៀងនៃវង្ស ។ ដូច្នេះសោះ ។ លំដាប់នោះ កិច្ចព័ន្ធនោះក៏នាំយក
 សេចក្តីខ្លះ ទៅគ្របបង្ខំទូលព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ឆ្នាលកិច្ចព័ន្ធខ្វាយ ពិតមែនឬ ។ បេ ។ កិច្ចព័ន្ធខ្វាយ
 ត្រាបបង្ខំទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ធ្វើចម្លើយថា ហើយត្រាស់ហៅកិច្ចព័ន្ធខ្វាយថា ឆ្នាលកិច្ចព័ន្ធខ្វាយ
 គោសព័ន្ធទាំងនេះនឹងមានដល់កិច្ចអ្នកច្រៀងនិមន្តដោយសម្លេងច្រៀងវង្ស ។
 គំ កិច្ចនោះព្រះអង្គសម្លេងរបស់ខ្លួននោះ ១ ដល់ព័ន្ធខ្វាយដទៃមែន
 ព្រះអង្គសម្លេងនោះ ១ គហបទព័ន្ធខ្វាយតែងពោលគោស ១ បុគ្គល
 ដែលគេឆ្លៀតចិត្តនិកាយសូត្រលាភវលក សម្លេងរំលងទូចសមាធិ ១ ពួក
 ជនខាងក្រោយនឹងរំលងវង្សនុតិ (យកតម្រាប់តាម) ១ ឆ្នាលកិច្ចព័ន្ធ
 ខ្វាយ គោសព័ន្ធទាំងនេះនឹង មិនមានដល់កិច្ចអ្នកច្រៀងនិមន្តដោយសម្លេង
 ច្រៀងនៃវង្ស ។ ឆ្នាលកិច្ចព័ន្ធខ្វាយ កិច្ចព័ន្ធច្រៀងនិមន្តដោយសម្លេង
 ច្រៀងនៃវង្ស ។ ខ កិច្ចព័ន្ធច្រៀង ត្រូវតាមកិច្ចព័ន្ធទាំងនេះ ។

[១៣១] ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សារកញ្ច
កុក្កុយយន្តិ ។ អដោ ភេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯតមភ្នំ
អាណេស្កំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវ សារកញ្ចន្តិ ។

[១៣២] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
តាហិរលោមិ ឧណ្ហិ ជារន្តិ ។ មនុស្ស ឧណ្ហយន្តិ
ទិយន្តិ វិចារន្តិ ។ មេ ។ សេយ្យថាមិ ភិហិ តាមភោ-
តិបោតិ ។ កកវតោ ឯតមភ្នំ អាណេស្កំ ។ មេ ។ ន
ភិក្ខុវ តាហិរលោមិ ឧណ្ហិ ជារន្តិ យោ ជារយ្យ
អាបត្តិ ឧក្កជស្សនិ ។

[១៣៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន រត្នា មាគនស្ស
សេនិយស្ស ភិម្ពិសាស្ស អាណមេ អម្ពា ជនិបោ(៦)
យោន្តិ ។ រត្នា ច មាគនេន សេនិយេន ភិម្ពិសារេន
អនុញ្ញាតិ យោតិ យេនាសុទ្ធិ អយ្យា អម្ពំ បរិកុញ្ញន្តិ ។
ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុណាញោ អម្ពំ ចាតារេញា បរិកុញ្ញសុ ។

៦ ១. វិលីតា ។

[១៣១] សមយោនេន ភិក្ខុវាវិទ្យាយោន្តិ សក្កសារកញ្ច ភិ
កាស្សតោយប្រសំវិទ្យន(៦) ។ ឯវាវាវាវា ភិក្ខុវាវិទ្យាពោគប្រាប
បន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុវាវិទ្យាយោ គឺជាអនុញ្ញាតិសូត្រសារកញ្ចបាន ។

[១៣២] សមយោនេន ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុប្រើប្រាស់សំគត់ដែល
នៅធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ។ មនុស្សវាវិទ្យាយោ
ពោលចោស ក៏រង្ស៊ីល ចន្ទបង្ហាត់ថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រហស្ថម្ភបរិភោគ
កាម ។ ភិក្ខុវាវិទ្យាយោគ្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ មេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាវិទ្យាយោ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើ
ប្រាស់សំគត់ដែលនៅធ្វើដោយរោមសត្វ មានរោមចេញមកខាងក្រៅ ។
ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។

[១៣៣] សមយោនេន ភិក្ខុសូត្រសាស្ត្រាចារ្យច្រង់ព្រះនាមមា-
គនសេនិយភិម្ពិសា មានស្វាយថ្ងៃជាប្រើន ។ ព្រះរាជ្យច្រង់ព្រះនាមមា-
គនសេនិយភិម្ពិសាច្រង់បរិណាមិ សូមរោគម្ចាស់វាវិទ្យាយោមិនម្នាតាវ
ថ្ងៃស្វាយកាមសប្បាយមុន ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុតាមរោគស្វាយថ្ងៃជាតាវ ។

៦ អនុគតា ថា វត្ថុសម្រាប់សូត្រសាស្ត្រាចារ្យ ៧២ ឈ្មោះ មានធម្មត្ថិយ កោលាវត្ថុ មិន
និយមថ្ងៃជាតាម ។ ភិក្ខុពេញចិត្តចង់សូត្រដោយថ្ងៃ វិចិត្រកាវចន ដូច្នេះត្រូវប្រើប្រាស់ថ្ងៃ
និងព្យញ្ជនៈឡើយ ត្រូវសូត្រដោយនិយមថ្ងៃជាតាម សមត្រូវតាមសណ្ឋានខ្លាំងរបស់សមណៈ ។

អង្គទេវតា ក៏ក្នុង ភក្ត្រទេវតា ឯកទេវតា អាណេស៊ី ។ បេ ។
ន ក៏ក្នុង អង្គ បរិក្ខណ្ឌគង្គ យោ បរិក្ខណ្ឌយុ អាមត្ត
ធុត្តនស្សាត ។

[១៣២] តេជ ទេវ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
បុតស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ សូម អម្ពេសេសិកា^(១)
បក្ខិកា ហោតិ ។ ក៏ក្នុង កក្កដាយន្ត ធុ បដិក្កណ្ឌិ
។ បេ ។ បដិក្កណ្ឌិ ក៏ក្នុង បរិក្ខណ្ឌ អនុជាតាម
ក៏ក្នុង អម្ពេសេសិកា ។

[១៣៣] តេជ ទេវ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
បុតស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ តេ ធុ បរិយាប្បនិស្ស
អម្ពេសេសិកា តាត្ថ ។ ភក្ត្រេស្ត សកលេយោ អម្ពេហិ
នេត្តិ ។ ក៏ក្នុង កក្កដាយន្ត ធុ បដិក្កណ្ឌិ ។ បេ ។
បដិក្កណ្ឌិ ក៏ក្នុង បរិក្ខណ្ឌ អនុជាតាម ក៏ក្នុង បញ្ចវា
សមណកថ្យេហិ ឯលំ បរិក្ខណ្ឌត្ថំ អត្ថបរិច្ឆិកំ សត្វបរិច្ឆិកំ

លំដាប់ទាវ ក៏ក្នុងទាំងនោះក្រោយបង្គំខ្ញុំសេចក្តីក្តី ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ ក៏ក្នុងប្រព័ន្ធនៃ
ផ្ទៃស្រាយ ក៏ក្នុងនោះ ត្រូវតាមបង្គំខ្ញុំផង ។

[១៣៤] សម័យនោះ មានសង្ឃកក្កដាយប្រជុំផង ១ ពួក ។
ប្រជុំផងនោះបានដាក់ចំណិតផ្ទៃស្រាយក្នុងសម្ប ។ ក៏ក្នុងទាំងឡាយនោះ
សេចក្តីរត្នៀសមិនហិទទួល ។ បេ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលទាំងចុះ ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ
នោះគឺអនុញ្ញាតចំណិតផ្ទៃស្រាយ ។

[១៣៥] សម័យនោះផង មានសង្ឃកក្កដាយប្រជុំផង ១ ពួក ។
មនុស្សទាំងនោះមិនអាចនឹងប្តូរចំណិតផ្ទៃស្រាយបាន ។ ដល់ទាំងនោះក៏
នាំយកផ្ទៃស្រាយទាំងមូលទៅក្នុងកេរ្តិ៍ ។ ក៏ក្នុងទាំងឡាយនោះសេចក្តី
រត្នៀសមិនហិទទួល ។ បេ ។ ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខណៈ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទទួលទាំងចុះ ខ្ញុំលក្ខណៈទាំងឡាយ នោះគឺ
អនុញ្ញាតឱ្យក៏ក្នុងផ្ទៃស្រាយដោយសមណកថ្យ^(១) ៥ យ៉ាង គឺ ផ្ទៃស្រាយ
ដែលគេផ្សព្វផ្សាយដោយភ្លើង ១ ដែលគេចោទបិទដោយសស្រ្តា ១

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

មា ចំ ចតុប្បនោ ហិសិ
 មា មំ ហិសិ តត្ថប្បនោ ។
 សាទ្ធ សត្តា សាទ្ធ ចាណា
 សាទ្ធ ភូតា ច កេវលា
 សាទ្ធ កម្រោង ចស្សន្ត
 មា តត្ថ ចាបមាតមា ។

អប្បមាណា តុនោ អប្បមាណា ធម្មោ អប្បមាណា
 សង្ឃោ បមាណាវន្តាចិ សិរិសោចិ អមាវិជ្ជតា សាតបដិ
 ទុណ្ណតាភី សាទ្ធ តុសិកា កតា មេ តត្ថា កតា
 មេ បរិក្ខា បដិក្ខមន្ត ភូតាចិ សោហំ នរោ កតវតា
 នរោ សត្តន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធានន្តិ^(១) ។

[១៣៨] តេន ទោ បទ សមយេន អត្តតោ ភិក្ខុ
 អនិក្ខតិយោ បិដ្ឋិកោ អត្តនោ អន្តិជាតិ ជិដ្ឋិ ។ បេ ។
 កតវតា ឋិតមត្តិ អាគោនេស្សំ ។ បេ ។ អត្តម្ហិ

១ ពេក បេ ឧបេក្ខេយ្យោ ឧបេក្ខេយ្យោ ឧបេក្ខេយ្យោ ឧបេក្ខេយ្យោ ។

ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន ទី១

សត្តមាធនិច្ឆន កុំបៀតបៀនយិសី សត្តមាធនិច្ឆន
 កុំបៀតបៀនយិសីឡើយ ។ ពួកសត្វ^(១) តាំងអស់ផង
 ពួកបាណៈ^(២) តាំងអស់ផង ពួកក្អក^(៣) តាំងអស់ផង គ្រប់យ៉ាង
 សត្វតាំងអស់ (ចោទ) ចូរឃើញ ខ្ញុំអាមេណាជីបិយេ អំពី
 ជំនក្រក់ភិក្ខុបក្សប្រែប្រួលឡើយ ។

ព្រះក្មេងមានគុណប្រមាណមិនបាន ព្រះចម្រើនគុណប្រមាណ
 មិនបាន ព្រះសង្ឃមានគុណប្រមាណមិនបាន ពួកសត្វជ័យដាច់គឺ
 លស់ ខ្លួន ក្នុង ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់ ត្រង់
 គុណសម្បត្តិ (និច) ការក្ស យើងបានច្រើនហើយ សេចក្តីការពារយើង
 បានច្រើនហើយ សត្វតាំងអស់យូរច្រើនស្រេចហើយ យើងក៏យាងមក
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើកិរិយាមក ចំពោះព្រះសង្ឃសម្ពុទ្ធតាំង ៧
 ព្រះអង្គ (ពានព្រះក្មេងទ្រង់ព្រះនាមវិស្សង្គិយោ) ។

[១៣៩] សមីយាចានេន ភិក្ខុទ្ធរូបមាទសេចក្តីអន្តរាបៀន
 ហើយភិក្ខុន្តរូបមាទសេចក្តីអន្តរាបៀន ។ បេ ។ ភិក្ខុភិក្ខុន្តរូបមាទសេចក្តីអន្តរាបៀន
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ដាច់

១-២-៣ តាមកំណត់នេះជាតាមប្រែប្រួលខ្លះៗនៃប្រាសាទបុរាណសាស្ត្រ

សោ កិក្ខុវេ មោឃបុរិសោ ជិដ្ឋិត្យង្គិ^(១) អញ្ចំ ជិដ្ឋិ ឧ
 ហិ^(២) កិក្ខុវេ អត្តោ អត្តជានំ ជិដ្ឋិត្យង្គិ^(៣) យោ
 ជិដ្ឋេយ្យ អាចត្ថំ ជុល្លច្ចយស្សាតំ ។

[១៣៤] គេន ទោ បទ សមយេន រាជគហាតស្ស
 សេដ្ឋិស្ស មហាត្សស្ស ចន្ទនសារស្ស ចន្ទនគណ្ឌិ
 ឧប្បត្តា ហោតិ ។ អដទោ រាជគហាតស្ស សេដ្ឋិស្ស
 ឯតនហោសិ យទ្ធាហំ នោយ ចន្ទនគណ្ឌិយា បត្តិ
 លិទាមេយ្យំ លិទត្ថា^(៤) ខេ បរិភោតិ ភវិស្សតិ បន្តត្ស
 នាជំ នស្សាមីតិ ។ អដទោ រាជគហាតោ សេដ្ឋិ តាយ
 ចន្ទនគណ្ឌិយា បត្តិ លិទាមេត្វា សិក្ខាយំ ឧទ្ទិក្ខា^(៥) វេ-
 ណ្ឌ្យត្ថេ^(៦) អាសត្តេត្វា វេណ្ឌ្យបាម្យរាយេ វាហិត្វា^(៧) វិវាហ
 យោ សមណោ វា ប្រាហ្មណោ វា អរហោ ទេវេ និទ្ទិហា
 ច ជិដ្ឋិយេវ បត្តិ ឧហាត្ថតិ ។

១ ខ. ទេវត្ថំ ។ ២ ខ. ហិសទោ ឧដ្ឋិ ។ ៣ ខ. ទេវត្ថំ ។ ៤ ខ. លេខត្ថ
 ៥ ខ. ចន្ទបិដ្ឋា ។ ៦ ខ. វេណ្ឌ្យ ។ ៧ ខ. ម. ឧទ្ទិក្ខា ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ វគ្គដទៃ^(១) ដែលខ្លួនគេកាត់កំទេច តែតោយបុរស
 ចោទៅកាត់ឯវគ្គដទៃ (អង្គជាន់) វិញ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 កាត់កង្គជានរបស់ខ្លួនទេ ភិក្ខុណាកាត់ ត្រូវអាចត្តិចុក្កាវត្ថុ ។

[១៣៥] សមីយានោះឯង រាជគហាសេដ្ឋី (ជាសេដ្ឋីនៅក្នុងគ្រូន
 រាជគ្រូ) បានពកចង្អុលនៃទ្វីបចង្អុលទានកម្មច្រើន ។ លំដាប់នោះ រាជ-
 គហាសេដ្ឋីទានសេចក្តីព្រះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះចូលទៅក្នុងអញ្ញាឱ្យជាង
 ត្រឡឹងបាត្រដោយពកចង្អុលនេះ លំអិតដែលបានកំក្រើនកំក្រឡឹង
 ប្រើប្រាស់របស់អាត្មាអញផង ហើយអាត្មាអញនឹងទានឱ្យបាត្រទៅជា
 ទានផង ។ គ្រានោះ រាជគហាសេដ្ឋីក៏ឱ្យជាងត្រឡឹងបាត្រដោយពកចង្អុល
 នោះហើយច្រកក្នុងសម្រែកត្បូរលើចុងឫស្សី ហើយលើកឫស្សី ។ គ្នា
 (ឱ្យខ្ពស់) ឡើង រួចនិយាយយ៉ាងនេះថា លោកណាបានបិទសមណៈក្តី
 ក្រាញរឹកក្តី ដែលជាគ្រូអោយខ្លួនទានបូជ្ជ លោកនោះចូរដាក់យកបាត្រ
 ដែលយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។

១ ព្រះជីវិត រាជគហាសេដ្ឋី ហៅថា វគ្គដទៃ ។

(១២៦) អដ្ឋកថា ប្រាសាទ កសិកថា យេន ១៨-
 កថាភោគ សេដ្ឋី ភេទុបសង្កម្មំ ឧបសង្កម្មំក្នុង រាជកថា
 សេដ្ឋី ឯកទេវតា អហំ ហិ កថាបតិ អយោ ទេវ
 ឥន្ទ្រមា ច ទេវតា មេ បត្តន្តំ ។ សុច កន្ត្ត អាយស្មា
 អយោ ទេវ ឥន្ទ្រមា ច ទិដ្ឋិយេវ បត្តំ ឧបាស្កតំ ។ អដ-
 កថា មកុលំ កោសាលោ អដ្ឋកថា កេសកម្ពុលោ^(១)
 បទុកោ កត្តាយោ សក្កាយោ វេជ្ជបុត្តា^(២) ឯកុល្លោ
 តាជបុត្តា^(៣) យេន រាជកថាភោគ សេដ្ឋី ភេទុបសង្កម្មំ
 ឧបសង្កម្មំក្នុង រាជកថា សេដ្ឋី ឯកទេវតា អហំ ហិ
 កថាបតិ អយោ ទេវ ឥន្ទ្រមា ច ទេវតា មេ បត្តន្តំ ។
 សុច កន្ត្ត អាយស្មា អយោ ទេវ ឥន្ទ្រមា ច ទិដ្ឋិយេវ
 បត្តំ ឧបាស្កតំ ។

(១២៧) កេន ទោ បទ សមាយន អាយស្មា
 ច មហាមោគ្គលាដោ អាយស្មា ច បិណ្ឌលកា-
 ត្វាដោ បុត្តស្រីសម័យំ ឯវាសេនា បត្តនិវាសនាយ
 រាជកថា បិណ្ឌយ ចាវិសីសុ ។ អាយស្មាមិ ទោ

១ ១. កេសកម្ពុលំ ។ ២ ១. ១. កេសបុត្តា ។ ៣ ១. តាជបុត្តា ។

(១២៨) ត្រាតោ ត្រាឈ្មោះប្រាណកស្រុះចូលទៅកេនដកហាសដ្ឋី
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏និយាយយ៉ាងនេះនឹងរាជកថាសេដ្ឋីថា នែភាបតិ
 ភាគាជាព្រះអរហន្តទាំងមានប្អូនមែន សូមអ្នកឱ្យបាត្រមកភាគាចុះ ។ សេដ្ឋី
 និយាយថា ចិត្តប្រាណកដ៏ចំរើន បើលោកមានកាយជាព្រះអរហន្ត ទាំង
 មានប្អូនមែន ចូរលោកដាក់យកបាត្រដែលយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។ លុ-
 ងៗនោះ ត្រាឈ្មោះទុក្ខបិណ្ឌសាល ត្រាឈ្មោះអដ្ឋកថាសកម្ពុល ត្រាឈ្មោះ
 ចកុចកត្តាយនៈ ត្រាឈ្មោះសក្កាយវេជ្ជបុត្ត ត្រាឈ្មោះឯកុល្លាតាជបុត្ត
 បានចូលទៅរករាជកថាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយយ៉ាងនេះ
 នឹងរាជកថាសេដ្ឋីថា នែភាបតិ ភាគាជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្អូនមែន
 សូមអ្នកឱ្យបាត្រមកភាគាចុះ ។ សេដ្ឋីនិយាយថា ចិត្តប្រាណកដ៏ចំរើន
 បើលោកមានកាយជាព្រះអរហន្ត ទាំងមានប្អូនមែន ចូរលោកដាក់យក
 បាត្រដែលយើងឱ្យហើយទៅចុះ ។

(១២៩) សម័យនោះឯង ព្រះមហាមោគ្គលាដោមានកាយនឹងព្រះ
 បិណ្ឌលកាត្វាចៈមានកាយ ស្បៀកដ៏ល្អបំផុតបុត្តស្រីសម័យ ហើយទ្រង់
 បាត្រនឹងចិត្តចូលទៅ កាន់ត្រង់ក្នុងគ្រឿងដ៏ម្សិមិល្អបាត ។ បិណ្ឌលកា

បិណ្ឌាលការត្រាដោ អរហ លេវ ឥន្ទ្រមា ច ។ អាយស្មាច ទោ មហាមោក្ខល្លាតោ អរហ លេវ ឥន្ទ្រមា ច ។ អដទោ អាយស្មា បិណ្ឌាលការត្រាដោ អាយស្មន្ត្រ មហាមោក្ខល្លាតំ ឯកនកេត កត្តាសោ មោក្ខល្លាតុ ឯតំ បត្តំ ខុហា គុយ្យេសោ ចត្តាតិ ។ អាយស្មាច ទោ មោក្ខល្លាតោ អាយស្មន្ត្រ បិណ្ឌាលការត្រាដោ ឯកនកេត កត្តាសោ ការត្រាដ ឯតំ បត្តំ ខុហា គុយ្យេសោ ចត្តាតិ(១) ។ អដទោ អាយស្មា បិណ្ឌាលការត្រាដោ វេហាលំ អក្កក្ខត្តា តំ បត្តំ គាហោត្វា តិក្កុត្តំ រាជកហំ អនុបរិយាយិ(២) ។

១ ឧ.ម. ហេតុហស្ថ លេខ ទោ ចខ សមរយៈ អាយស្មា ច មហាមោក្ខល្លាតោ ។ ច ។ ធារិសីសុ ។ អថទោ អាយស្មា បិណ្ឌាលការត្រាដោ អាយស្មន្ត្រ មហាមោក្ខល្លាតំ ឯកនកេត អាយស្មា ទោ មហាមោក្ខល្លាតោ អរហ លេវ ឥន្ទ្រមា ច កត្តាសោ មោក្ខល្លាតុ ឯតំ បត្តំ ខុហា គុយ្យេសោ ចត្តាតិ ។ អាយស្មា ទោ បិណ្ឌាលការត្រាដោ អរហ លេវ ឥន្ទ្រមា ច កត្តាសោ ការត្រាដ ឯតំ បត្តំ ខុហា គុយ្យេសោ ចត្តាតិ ។ អយេវ វេតំ អនតំ ។
 ២ ឧ. អនុបរិយាយិ ។ ឧ. អនុបរិយាយិ ។

ព្រះបិណ្ឌាលការត្រាដោ មានកាយ ជាព្រះអរហន្ត ចំណែកប្លង់ផង ។
 ព្រះមហាមោក្ខល្លាតុមានកាយ ជាព្រះអរហន្ត ចំណែកប្លង់ផង ។
 គ្រាទោ ព្រះបិណ្ឌាលការត្រាដោ មានកាយ គឺយាយនិងព្រះមហាមោក្ខ-
 ល្លាតុមានកាយយ៉ាងនេះថា ខ្លួនកាយសាមាញ្ញល្លាតុ ចូរលោកនិងខ្លួនវា
 ដាក់យកបាត្រខ្ញុំមក បាត្រខ្ញុំដាក់បាត្ររបស់លោកយើង ។ ៦ ព្រះមហា-
 មោក្ខល្លាតុមានកាយ គឺយាយនិងព្រះបិណ្ឌាលការត្រាដោ មានកាយ
 យ៉ាងនេះវិញថា ខ្លួនកាយសាមាញ្ញល្លាតុ ចូរលោកនិងខ្លួនវាដាក់យកបាត្រ
 ខ្ញុំមក បាត្រខ្ញុំដាក់បាត្ររបស់លោកយើង ។ លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌ-
 លការត្រាដោ មានកាយ គឺយាយនិងកាយសាមាញ្ញល្លាតុ យើង
 ហៅប្រឡងប្រឡងប្រឡងប្រឡង ។

[១២២] តេជ ទោ បទ សមយេន រាជគហនោ
 សេដ្ឋី សប្បត្តតាហ សកេ ធិវេសនេ មិគោ ហោតិ បញ្ចា-
 លិកោ នមស្មហោ ឥនេ គន្ធិ អយេកា ការាដា
 អម្ពាតិ ធិវេសនេ បតិដ្ឋាត្ថតិ ។ អថទោ អាយស្មា
 មិណ្ឌាលការាដា រាជគហនស្ស សេដ្ឋីស្ស ធិវេសនេ
 បតិដ្ឋាតិ(១) ។ អថទោ រាជគហនោ សេដ្ឋី អាយស្មតា
 មិណ្ឌាលការាដាស្ស ហត្ថតោ បត្តិ គហេតា មហាស្ស
 ទានធិយស្ស ធូរេតា អាយស្មតោ មិណ្ឌាលការាដាស្ស
 អនាសិ(២) ។ អថទោ អាយស្មា មិណ្ឌាលការាដា
 តិ បត្តិ គហេតា អារម្ម អគមាសិ ។ អស្សាសិ ទោ
 មនុស្សា អយេន តិ មិណ្ឌាលការាដានេ រាជគហ-
 នស្ស សេដ្ឋីស្ស បន្តោ ឧហារិតាតិ ។ តេ ធម មនុស្សា
 ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា អាយស្មន្ត មិណ្ឌាលការាដា
 មិដ្ឋិតោ មិដ្ឋិតោ អនុត្ថិសុ ។ អស្សាសិ ទោ ភគវ
 ឧត្តាសន្ត មហាសន្ត សុត្តាន អាយស្មន្ត អនុត្ថ
 អនាសិ តិ ធុ ទោ សា អនន្ត ឧត្តាសន្តោ

១១. បតិដ្ឋាសិ ។ ២១. អនាសិ ។

[១២២] សមិយទោនេ រាជគហនស្ស ត្រេមតំវិក្ខន្ធនិវប្រតន្ត
 ឈរនៅទីផ្ទះរបស់ខ្លួន ផ្គុំគ្នាប្រាប់មគ្គារម្មណ៍ថា បក្ស្រណេកដ៍
 ចំរើន សូមព្រះការព្វាជៈជាម្ចាស់ មកប្រតិស្នាទក្នុងផ្ទះរបស់យើងនេះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈបានកាយ ក៏មកប្រតិស្នាទក្នុងផ្ទះ
 របស់រាជគហសេដ្ឋី ។ លំដាប់នោះ រាជគហសេដ្ឋីទទួលយកបុត្រ ក៏
 ព្រះហស្តព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈបានកាយ ហើយដាក់ទានធិយវេស
 បានវែងច្រើនពេញ ច្រប្រទេសលំព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈបានកាយ ។ ៦
 ព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈបានកាយ ក៏ទទួលយកបុត្រនោះហើយ ដើរទៅ
 កាន់ភាគម មនុស្សទាំងឡាយបានឮច្បាស់ថា ឥឡូវបាត្ររបស់រាជគហ-
 សេដ្ឋីព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈជាម្ចាស់ បានដាក់យកទៅហើយ ។ មនុស្ស
 ទាំងនោះក៏ហើតម្រៀងដើរទៅកម្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌលការព្វាជៈបាន
 កាយ ។ ព្រះនាងព្រះភាគទ្រង់បានស្ងៀមស្ងៀមហើតម្រៀង លុះគួរហើយ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះនាងនាងកាយមកសួរថា ឆ្ងល់អាន្ត សំឡេងហើ

មហាសន្តោក ។ អាយស្សតា កន្ត បិណ្ឌាលការទ្វាដេន
 កជកហកស្ស សេដ្ឋីស្ស មន្តា ឱហារិតា អស្សស្ស
 ទោ កន្ត មនុស្សា អយ្យេន ក៏រ បិណ្ឌាលការទ្វា
 ដេន កជកហកស្ស សេដ្ឋីស្ស មន្តា ឱហារិតា កេ
 ន កន្ត មនុស្សា ឧទ្ទាសន្តា មហាសន្តា អាយស្សន្ត
 បិណ្ឌាលការទ្វាដិ បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ អនុតថា សោ
 ឯសោ ភគវ(១) ឧទ្ទាសន្តា មហាសន្តោក ។

[១២៣] អថទោ ភគវ ឯស្សន្ត ឯនាទេ ឯស្សន្ត មក
 រណោ ភិក្ខុសង្ឃ សន្តិទាតាបត្តា អាយស្សន្ត បិណ្ឌា
 លការទ្វាដិ បដិបុដ្ឋេ សង្ឃ ក៏រ គយា ការទ្វាដ កជក
 ហកស្ស សេដ្ឋីស្ស មន្តា ឱហារិតា ។ សង្ឃ ភគ
 វតិ ។ ក៏រហិ តុន្តា ភគវ អនុតថ្និកំ ការទ្វាដ អនុ
 លោមិកំ អប្បជុរុបំ អស្សមណកំ អតប្បិយំ អតា
 ណិយំ កុដិ ហិ ធាម ភ្នំ ការទ្វាដ ជស្ស ធាបត្តស្ស
 ការណា កិហិមំ ឧត្តរិមនុស្សនដ្ឋិ ឥន្ទិយ្យាដិហារិយំ
 នស្សស្សសំ សេយ្យថាបិ ធាម ការទ្វាដ មាតុត្តាមា
 ចរស្ស មាសតរុបស្ស ការណា កោបិដិ(២) នស្សតិ

១ ឧទ. ភគវ ភគវ ។ ២ ឧ. កោបិដិ ។

កាត្រៀវនោ ជាសំឡេង្គី ។ ព្រះរាជគ្រូបន្តិទូលថា បពិត្រព្រះគង្គ
 ដ៏ចម្រើន អប្បបរមាប្រយោជន៍សេដ្ឋី ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាដៈមានកាយ
 បានដាក់យកទៅហើយ បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន មនុស្សតាំងឡាយបានឮ
 ដំណឹងថា បាត្របេសកជសេដ្ឋី លោកម្ចាស់បិណ្ឌាលការទ្វាដៈបាន
 ដាក់យកទៅហើយ បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន មនុស្សតាំងឡើងទៅហើយ កាត្រៀវ
 ឡើងទៅទៅតាមគ្រោយ ។ ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាដៈមានកាយ បពិត្រ
 ព្រះរាជគ្រូភាគ សំឡេងហើយកាត្រៀវនោ គឺជាសំឡេងខ្លះឯង ។

[១២៤] ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះរាជគ្រូភាគទ្វា
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយទ្រង់សួរព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាដៈ មានកាយថា ម្ចាស់
 ការទ្វាដៈ ឮថាអ្នកបានដាក់យកបាត្របេសកជសេដ្ឋី ពិតមែនឬ ។
 ព្រះបិណ្ឌាលការទ្វាដៈត្រាបបន្តិទូលថា សូមទ្រង់ត្រួតត្រាស ពិតមែន
 ព្រះគុដ្ឋមានព្រះភាគទ្រង់ចម្លាស់ថា ម្ចាស់ការទ្វាដៈ (កំពើនេះ) មិន
 សមគួរ មិនត្រូវទ្រង់ មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសកជសេដ្ឋី មិនត្រូវ
 មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់ការទ្វាដៈ អ្នកមិនសមច្រើនសំដែងឥន្ទ្រប្បជុរុបតារាវត្ថុ
 ជាបេសកជសេដ្ឋីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដល់ពួកគ្រហស្ថ ព្រោះវាបាត្រាឈឺជា
 បេសកជសេដ្ឋី ម្ចាស់ការទ្វាដៈ មាតុត្តាមាចរត្រូវក្តីខ្លាស់ ព្រោះ
 ត្រូវបាត្រ(១) ដូចជាសាសនាជាបេសកជសេដ្ឋី យ៉ាងណាមិញ

១ ត្រូវបាត្រឈឺជាបេសកជសេដ្ឋី ។

តំបន់យំស៊ីសមយុទ្ធ ។ ភូមាលាង បុត្តមណ្ឌលាង
 ១ អនុបិយន្ត្រី ។ ភពវត្ត ឯតមន្ត អាហារេស៊ី ។
 អនុបិយន្ត្រី ភិក្ខុវេ សិទ្ធិន្ត្រី ។ វសិ ហោន្ត្រី ។ បេ ។
 អនុបិយន្ត្រី ភិក្ខុវេ មគ្គវន្តន្ត្រី ចិន្ត្រី ។

(១២៧) គេង ទោ បង សមយេង ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 ជីត្រាង បត្តមស្ថាសាង ជាត្រង បុប្ផាស័ណ្ណាង ភិក្ខុ
 កម្មកតាង(១)តាង រដិកាយមិ ធម្មេស្សតា អាហ័ស្ឋាង ។
 មនុស្ស ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិហារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យ
 ដាមី ភិហី កាមភោគីយោតិ ។ ភកវតោ វេតមត្ត
 អាហារេស្សី ។ ង ភិក្ខុវេ ជីត្រាង បត្តមស្ថា
 សាង ជាត្រាង បុប្ផាស័ណ្ណាង ភិក្ខុកម្មកតាង
 យោ ជាបយ្យ អាបត្តិ ធម្មេស្ស អនុបាទាមិ ភិក្ខុវេ
 បតតិមស្ថាសន្តិ ។

၈၈ ဝိသုဒ္ဓါဝါဒိ ဗျာကုဏ်ဝါဒိ ၈ အနုပုဗ္ဗိယဒ္ဓိ ၁၆၈ ၉. ၂၈. ဝိသုဒ္ဓါဝါဒိ ဝိသုဒ္ဓါဝါဒိ ၇

គឺធ្វើដោយសំណាច់បំភាន់ឱ្យរឹង ធ្វើដោយសំណាច់កំប្លែង ។ ផែន
បាត់ប្រាស់ពេក ភិក្ខុចាប់កាន់មិនស្មើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបង្គំខ្យល់
សេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គង់គណនុញ្ញាតឱ្យត្រឡប់ទៅ(១) ។ លួសកំភើតបាន(ស្រស់
ពួកភិក្ខុក្នុងសម័យនោះ) ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គង់គណនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុកាន់លួសនោះ ធ្វើជាគ្រាប់ចេញមក ។

(១២៧) សម័យនោះឯង ពួកគេក្លាយភិក្ខុប្រើប្រាស់ជើងបាត្រចំរើន
 ឡាយពីរច្រក ភ្នាក់ ដេរដាសាដាយប្រស្រីនឹងប្រុសជាដើម ហើយលាង
 ឡានឥតលាងផ្សេង ។ ក៏ដើរចង្ហាញជើងបាត្រចំរើននោះ (ដល់មនុស្សចំរើន
 ក្នុង) ភាមថ្មីច្បាប់ ។ មនុស្សចំរើនឡាយកាលទោស និងរៀល ចង្កុបភ្លើប
 ជា ។ បេ ។ ដូចជាពួកគ្រូបាស្ត្រកម្មសាសនា ។ ភិក្ខុចំរើនឡាយគ្រប
 ចង្កុបខ្លួនសេចក្តីខ្លះ ចំនោះព្រះនាមព្រះកាត ។ ព្រះអង្គប្រើប្រាស់ជា
 ខ្នាលភិក្ខុចំរើនឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ជើងបាត្រពីរច្រក ភ្នាក់ ដេរ
 ដាសាដាយប្រស្រីនឹងប្រុសជាដើម នឹងលាងឡានឥតលាងផ្សេង ។ បេ
 ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវភាមថ្មីច្បាប់ ខ្នាលភិក្ខុចំរើនឡាយ គឺជាគត
 កុណាគរជើងបាត្រជាប្រក្រតី(២) ។

၁။ အခွန်ကုန်သွယ်ခြင်း ၂။ ချေးငွေပေးအပ်ခြင်း ၃။ အခြားအခွန်ကုန်သွယ်ခြင်း ၄။

[១២៨] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សោធនកំ
 បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។ បត្តោ ទុក្ខស្មតិ ។ កតវតោ ឯក-
 មត្តំ អាហារេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សោធតោ បត្តោ
 បដិសាមេត្តោ យោ បដិសាមេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស-
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឱតាបេត្តា បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។

[១២៩] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សទ្ធនកំ
 បត្តំ ឱតាបេត្តំ ។ បត្តោ ទុក្ខតោ ហោតិ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ សទ្ធតោ
 បត្តោ ឱតាបេត្តោ យោ ឱតាបេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឱតាបេត្តំ ។ កតា ឱតាបេត្តា បត្តំ
 បដិសាមេត្តំ ។

[១៣០] គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទុក្ខោ
 បត្តំ ចិន្ទហត្ថំ ។ បត្តស្ស ទុក្ខោ ទុក្ខស្មតិ ។ កតវតោ
 ឯកមត្តំ អាហារេស្មំ ។ ន ភិក្ខុវេ ទុក្ខោ បត្តោ ចិន្ទហិ-
 តោ យោ ចិន្ទហេយ្យ អាបត្តំ ទុក្ខដស្ស អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ មុហុត្ថំ ទុក្ខោ ឱតាបេត្តា បត្តំ បដិសាមេត្តំ ។

[១២៨] សមយោនេន ភិក្ខុតាំងឡាយទុកដាក់បាត្រចាំនិវេទន៍ ។
 បាត្រភិក្ខុសទ្ធតោ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនត្រូវទុកដាក់បាត្រចាំនិវេទន៍ទេ ភិក្ខុណាទុកដាក់ ត្រូវតាមភិក្ខុដ
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុហាលបាត្រសិនបើយើងសម-
 ទុកដាក់ ។

[១២៩] សមយោនេន ភិក្ខុតាំងឡាយហាលបាត្រចាំនិវេទន៍ ។
 បាត្រភិក្ខុមិនត្រូវ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនត្រូវហាលបាត្រចាំនិវេទន៍ទេ ភិក្ខុណាហាល ត្រូវតាមភិក្ខុដ
 ម្ចាស់ ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុផ្តល់បាត្រ ឱ្យស្អាតទឹកសិនបើយើង
 សមហាលទុកដាក់ចុះ ។

[១៣០] សមយោនេន ភិក្ខុតាំងឡាយទុកបាត្រក្នុងចិញ្ចៀន ។ បាត្រ
 ភិក្ខុចណ្ឌិ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយគ្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុក
 បាត្រក្នុងចិញ្ចៀន ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាមភិក្ខុដ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជា-
 គតអនុញ្ញាតឱ្យហាលបាត្រក្នុងចិញ្ចៀនយើងរំពេច បើយើងសមទុកដាក់ចុះ ។

ព្រះបាទសីហនុវរ្ម័ន ទី១

(១៩១) តេជ ទោ បទ សមយេន សម្ពុហុលា
បត្តា អះជ្ឈាណសេ អនាចារា ជិត្តិកា ហោន្តិ ។ កត្តា
មណ្ឌលីកាយ អាវុដ្ឋិតា បត្តា ភិដ្ឋិសុ ។ ភគវត្ថា
ឯតមភ្នំ អាណេស្សី ។ យេ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ
បត្តាធារតន្តិ ។

(១៩២) តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មិសេន្ត
បត្តិ ជិត្តិមន្តិ ។ ឯវុដ្ឋិតា^(១) បត្តា ភិដ្ឋិកិ ។ ភគវត្ថា
ឯតមភ្នំ អាណេស្សី ។ យេ ។ ន ភិក្ខុវេ មិសេន្ត បត្តា
ជិត្តិមន្តិកា យោ ជិត្តិមេយ្យ អាបត្តិ ធុត្តឧស្សាតិ ។

(១៩៣) តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បរិ
ភណ្ឌន្ត បត្តិ ជិត្តិមន្តិ ។ ឯវុដ្ឋិតា បត្តា ភិដ្ឋិកិ ។
ភគវត្ថា ឯតមភ្នំ អាណេស្សី ។ យេ ។ ន ភិក្ខុវេ បរិ
ភណ្ឌន្ត បត្តា ជិត្តិមន្តិកា យោ ជិត្តិមេយ្យ អាបត្តិ
ធុត្តឧស្សាតិ ។

១. ឧ. ម. ឯវុដ្ឋិតា ។

(១៩៤) សម័យនោះឯង បានប្រកាសច្រើន នៃមិសេន្តនានា
ត្រៀមរើសរក ភិក្ខុទុកដាក់ក្នុងវិសាលស្រឡះ ។ ប្រាកដនោះក៏
មៀលបែកខូចទៅដោយរូបរាងបុគ្គល ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុល
សេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ តាមអនុញ្ញាតត្រៀមរើសរកប្រាស្រ័យ^(១) ។

(១៩៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់ប្រាស្រ័យចំផ្សែងនៃគ្នា
រាំង^(២) ។ ប្រាកដមៀលខ្លីចំបែក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី
ខ្ពុះ ចំពោះព្រះនាមព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់ប្រាស្រ័យចំផ្សែងនៃគ្នារាំងទេ ភិក្ខុណា
ដាក់ ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខជ ។

(១៩៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុដាក់ប្រាស្រ័យចំផ្សែងរាំង^(៣) ។
ប្រាកដមៀលទ្វារបែក ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះ
នាមព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិន
ត្រូវដាក់ប្រាស្រ័យចំផ្សែងរាំងទេ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខជ ។

១. តាមអនុញ្ញាត ថា ត្រៀមរើសរកប្រាស្រ័យនៃសេចក្តីដោយពួកនិរាសន៍ដើម ។
នៃនិរាសន៍និកាយ ត្រៀមរើសរកប្រាស្រ័យនៃសេចក្តីដោយពួកនិរាសន៍
និកាយ (ឬនិរាសន៍ ហៅថា មៀល ឬប្រាស្រ័យ ឬច្រើនឬធាន) ។ ២. អនុញ្ញាត ថា ភិក្ខុមិនចំផ្សែង
នៃនិរាសន៍និកាយនៃសេចក្តីដោយពួកនិរាសន៍ដើម ។ ៣. សាសន៍បរិស័ទនិកាយ នៃនិរាសន៍
និកាយស្នើសុំឲ្យមានវិសាលដីដីដាំដុះក្នុងព្រៃ ហៅថា ភ្នំ (ក្នុងប្រទេស) ។

[១៨២] កេន កោ បន សម្ភារបន កិក្ខុ ធម៌ាយ
 បត្តិ ធិក្កុដ្ឋត្តិ ។ ឱដ្ឋោ យំសិយតិ ។ ភគវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោធម៌ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ កំណា-
 សប្បារកាដ្ឋិ ។ កំណាសប្បារកោ ឱបចិត្តាហិ ទដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោធម៌ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
 ចោធូត្តិ ។ ចោធូត្តិ ឱបចិត្តាហិ ទដ្ឋតិ ។ ភគវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោធម៌ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ បត្ត-
 មាធូត្តិ ។ បត្តមាធូត្តិ ឯតមត្តំ បេត្តា កិក្ខុវេ ។
 ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោធម៌ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
 បត្តត្ថុល្លាសិត្តិ ។ បត្តត្ថុល្លាសិតាយ បេត្តា ឱក្ខំ-
 សិយតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្តំ អាហោធម៌ ។ បេ ។ អនុ-
 ជាធាមិ កិក្ខុវេ បត្តត្ថុកាដ្ឋិ ។ កំណាសប្បារកោ ឯតមត្តំ ។

[១៨២] សម្ភារបន កិក្ខុតាំងឡាយព្រមគ្នាស្រីវេនដី ។
 មេតាមព្រះក្រមសីលកេន ។ កិក្ខុតាំងឡាយព្រមគ្នាស្រីវេនដី
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 តាំងឡាយ គឺជាគណនក្រាលស្មៅ ។ ពួកកណ្តៀរកំពាត់ក្រាល
 ស្មៅ ។ កិក្ខុតាំងឡាយព្រមគ្នាស្រីវេនដី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគណនក្រាល
 កំណាត់សំពត់ ។ ពួកកណ្តៀរកំពាត់កំណាត់សំពត់ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រមគ្នាស្រីវេនដី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគណនក្រាលស្រាប់ទុកបាត ។
 បាត្រក៏មៀលទ្រាំកំណាត់ស្រាប់ទុកបាត្រក៏មៀល ។ កិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រមគ្នាស្រីវេនដី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគណនក្រាលស្រាប់ទុកបាត
 (ប្រាំ) ស្រាប់ទុកបាត្រ ។ បាត្រក៏ស្រាយកាត់ដី មានមាត់ដី
 ស្រាប់ទុកបាត្រ ។ កិក្ខុតាំងឡាយព្រមគ្នាស្រីវេនដី ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ
 គឺជាគណនក្រាលស្រាប់ទុកបាត្រ ។ យោគបាត្រមិនទាន់មាននៅឡើយ ។

កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេស្មំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
អំសវទ្ធកំ វាទ្ធនសុត្តន្តំ ។

(១៨៥) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ភិក្ខុទិសេមិ
ធាតទន្តកោមិ បត្តំ លក្ខន្តំ ។ បរិមត្តិកា បត្តោ
ភិជ្ជតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ
បត្តោ លក្ខន្តកា យោ លក្ខយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

(១៨៦) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មត្តោ
បត្តំ ធិត្ថំបត្តំ ។ សតិសម្មោសា ធិសីទត្ថា ឡិក្ខិត្តា
បត្តំ ភិទ្ធន្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេស្មំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ មត្តោ បត្តោ ធិត្ថំបិកត្តោ យោ ធិត្ថំបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

(១៨៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មីវេ
បត្តំ ធិត្ថំបត្តំ ។ សតិសម្មោសា ធិសីទត្ថា ឡិក្ខិត្តា
បត្តំ ភិទ្ធន្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទេស្មំ ។ បេ ។
ន ភិក្ខុវេ មីវេ បត្តោ ធិត្ថំបិកត្តោ យោ ធិត្ថំបេយ្យ
អាបត្តិ ទុក្ខាជស្សាតិ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគរគុញ្ញាធរយាគប្រា
ន័នវិទ្យសម្រាប់ចង ។

(១៨៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយព្យាបាទ្រន័នវេជញ្ជ័ន្ត
ន័នវិវេកវិទ្យុះ ។ បាទ្រកំរម្យល្បាត់ចេកៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវព្យាបាទ្រទេ ភិក្ខុណាព្យា ត្រូវតាបត្តិទុក្ខជ ។

(១៨៩) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកបាទ្រាលីគ្រៃ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយភេទស្មារតីកត្តិយសន្តត្តបាទ្រវេកៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
បង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកបាទ្រាលីគ្រៃទេ ភិក្ខុណាទុក
ត្រូវតាបត្តិទុក្ខជ ។

(១៩០) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទុកបាទ្រាលីតាំង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយភេទស្មារតីកត្តិយសន្តត្តបាទ្រវេកៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកបាទ្រាលីតាំងទេ ភិក្ខុ
ណាទុក ត្រូវតាបត្តិទុក្ខជ ។

[១៨៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អង្គ
 បត្តិ ឯត្ថបត្តិ ។ សតិសម្មាសា ទុដ្ឋហន្តិ^(១) ។ បរិ-
 បតិក្ខា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 រេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ អង្គ បត្តោ ឯត្ថបិកត្តោ
 យោ ឯត្ថបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៨៩] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ធម្ម បត្តិ
 ឯត្ថបត្តិ ។ វាគមណ្ឌលំកាយ ធម្មំ ទុក្ខបិយតិ ។
 បរិបតិក្ខា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 រេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ ធម្ម បត្តោ ឯត្ថបិកត្តោ យោ
 ឯត្ថបេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

[១៩០] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ បត្តហត្ថា
 កាភិដ្ឋំ បណាមេត្តិ ។ កាភិដ្ឋិ^(២) អាភិដ្ឋិកា បត្តោ ភិដ្ឋតិ ។
 ភគវតោ ឯតមត្ថំ អាហេរេស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បត្ត-
 ហត្ថេន ភិក្ខុតា កាភិដ្ឋំ បណាមេត្តិ យោ បណាមេយ្យ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្សាតិ ។

១ ឧ. វិជ្ជាហន្តិ ។ ២ ឧ. ម. ភវិវេហិ ។

[១៨៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រាល្អៗទាំង
 ក្រែង ។ ប្រោសឡើងដោយភ្លេចស្មាន ។ បាត្រក៏ទៀងធ្លាក់ចេញទៅ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រាល្អ
 ទៅទាំងក្រែង ។ ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខ ។

[១៨៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដាក់បាត្រក្នុងច្រក ។
 រូបកំបុតក្នុងកំបក់ដើមបើងត្រឡើង ។ បាត្រក៏ធ្លាក់ចេញទៅ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដាក់បាត្រក្នុងច្រក
 ភិក្ខុណាដាក់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខ ។

[១៩០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានបាត្រនៅដៃ ប្រាស
 សន្ទុះទ្វារ ។ បាត្រក៏ទង្គិចទង្គិសន្ទុះទ្វារចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានបាត្រនៅដៃ មិនត្រូវប្រាសសន្ទុះទ្វារ ។ ភិក្ខុ
 ណាប្រាស ត្រូវកាចក្តីទុក្ខ ។

[១៦១] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ កុដ្តកាដា-
 ហេន^(១) បិណ្ឌាយ ជន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិទាជន្តិ ។ មេ ។ សយ្យជាមិ តិក្ខុយាតិ ។ ភក្កតា
 ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ កុដ្តកាដាហេន
 បិណ្ឌាយ ជន្តិ យោ ជេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តជស្សតិ ។

[១៦២] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ យជិតាដា-
 ហេន^(២) បិណ្ឌាយ ជន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិទាជន្តិ ។ មេ ។ សយ្យជាមិ តិក្ខុយាតិ ។ ភក្កតា
 ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ មេ ។ ន ភិក្ខុវេ យជិតាដាហេន
 បិណ្ឌាយ ជន្តិ យោ ជេយ្យ អាបត្តិ ឧត្តជស្សតិ ។

[១៦៣] គេន ទោ ចន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 សត្វបិសុត្តលិកោ ហោតិ ។ សោ ជេសិសស្ស បត្តិ
 ជាមតិ ។ អញ្ញតរា ឥត្ថំ បស្សិតា ភិកា វិស្សាមតាសិ អ-
 ត្ថុន្ទេ បិសាទោវតាយន្តិ^(៣) ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ

១ ទ. ម. កុដ្តកាដាហេ ។ ២ ទ. យជិតាដាហេ ។ ៣ ទ. ម. វាចន្តិ ។

[១៦៤] សមីយាឆានេន ភិក្ខុតាំងឡាយដើរទៅចិណ្ឌបាតដោយ
 សំបកឃ្លោក (កាន់សំបកឃ្លោក) ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស គំរ-
 ងៀល ចន្ទៈបង្គំបំបា ។ មេ ។ ដូចពួកគេយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរទៅចិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្លោកទេ
 ភិក្ខុណារដើរទៅ ត្រូវតាមក្តីខ្ញុំក្នុង ។

[១៦៥] សមីយាឆានេន ភិក្ខុតាំងឡាយដើរទៅចិណ្ឌបាតដោយអវ្យាជ
 ឆ្នាំង ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស គំរងៀល ចន្ទៈបង្គំបំបា ។ មេ ។
 ដូចពួកគេយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ដើរទៅចិណ្ឌបាតដោយអវ្យាជឆ្នាំងទេ ភិក្ខុណារដើរទៅ ត្រូវតាមក្តីខ្ញុំក្នុង ។

[១៦៦] សមីយាឆានេន ភិក្ខុទម្រ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយកវត្ថុចិណ្ឌ-
 បាតប្រចំបុរា^(១) ។ ភិក្ខុនោះប្រើប្រាស់បាតព្រាហ្មណ៍ ។ មានស្រី
 ម្នាក់ឃើញហើយខ្លាចស្រែកក្លាត់សំឡេងថា ទោះជាបិសាចប្តីសេចក្តី
 វិទាសដល់អញ្ចតិ ។ មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស គំរងៀល

១ យកវត្ថុចិណ្ឌបាតមកប្រទះ ដឹកទៅចិណ្ឌបាត ។

វិចារេន្ត កង់ ហ៊ី បាម សមណ សក្យបុត្តិយា ធរ-
 សីសស្ស បុត្ត បាមស្សន្ត ឈេយ្យមាមិ ធម្មាចារ្យតា-
 តំ ។ កកវនោ ឯតមត្ថំ អាហោធម្មំ ។ ចេ ។ ធម្មត្ថេ
 ធរសីសស្ស បាតា បាមតេជោ យោ បាមយ្យ អាមត្ថំ
 ធុត្តជស្ស ធម្ម ធម្ម កិក្ខុវេ សព្វធម្មសុត្វលកោ កវត្តំ
 យោ កវេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តជស្សតំ ។

[១៦៤] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ ធម្មតា-
 ធម្មិ អដ្ឋិកាធម្មិ ឧដ្ឋិដ្ឋានតំមិ បត្តេន ធម្មារន្តំ ។
 មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្ត យស្មីយេវមេ-
 សមណ សក្យបុត្តិយា បុត្តន្តិ សោ វ ធម្មំ បដិក្ខុ-
 ហោតិ ។ កកវនោ ឯតមត្ថំ អាហោធម្មំ ។ ចេ ។ ធម្មត្ថេ
 ធរសីសស្ស ធម្ម ធម្ម អដ្ឋិកាធម្មិ វា ឧដ្ឋិដ្ឋានតំ វា
 បត្តេន ធម្មារត្ថំ យោ ធម្មារយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តជស្ស
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ បដិក្ខុហន្តិ ។

មនុស្សប្រាសាទ មនុស្សប្រាសាទសមណសក្យបុត្តិយ៍ប្រើប្រាស់បាមត្រកូល
 បាមត្រកូលបាមត្រកូល ។ កិក្ខុតាំងឡាយប្រាមបដិក្ខុសេចក្តីនេះ ចំពោះ
 ប្រាមត្រកូល ។ ចេ ។ ប្រាមត្រកូលប្រាសាទ បាមត្រកូលតាំងឡាយ
 កិក្ខុមិនប្រើប្រាស់បាមត្រកូលបាមត្រកូល កិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ប្រាមត្រកូល
 ក្នុង បាមត្រកូលតាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត កិក្ខុមិនប្រើប្រាស់បាមត្រកូលក្នុង
 បាមត្រកូលប្រាសាទ កិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ប្រាមត្រកូលក្នុង ។

[១៦៥] សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយយកបាមត្រកូលកាកភាមិសៈ
 ដែលគេចោលខ្លះ ផ្លូវខ្លះ ទឹកដីដែលខ្លះ ហើយនាំយកទៅចោល ។
 មនុស្សតាំងឡាយចោលចោល ក៏ដើរ បន្តបន្តបន្តបន្ត ក្នុងសមណសក្យ-
 បុត្តិយ៍តាំងឡាយនោះឯងបាមត្រកូល បាមត្រកូលឯងតាំងឡាយចោល ។
 កិក្ខុតាំងឡាយបាមត្រកូលបាមត្រកូលសេចក្តីនេះ ចំពោះប្រាមត្រកូល ។ ចេ ។
 ប្រាមត្រកូលប្រាសាទ បាមត្រកូលតាំងឡាយ កិក្ខុមិនប្រើប្រាស់បាមត្រកូល
 ភាមិសៈដែលគេចោល ផ្លូវ ទឹកដីដែល ហើយនាំយកទៅចោល ។
 កិក្ខុណាហើយនាំយកទៅចោល ប្រាមត្រកូលក្នុង បាមត្រកូលតាំងឡាយ គឺជា
 អនុភាគកាកភាមិសៈ ។

[១៦៨] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ កុក្កុដ-
 ចក្កេនមិ វេស្សនេសិកាយមិ ជីវំ សិទ្ធជន្តំ ។ ជីវំ
 ទុស្ស័វ្យុតិ ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្តំ កាហោសេសុ
 ។ ថេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ស្វចន្តំ ។ ស្វចន្តយោ
 កាណ្ឌកិកាយោ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 ស្វចន្តាឡិកត្តំ ។ ធាឡិកាយមិ កាណ្ឌកិកាយោ
 ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កាណ្ឌោ ឫមត្តំ ។
 កាណ្ឌោមិ កាណ្ឌកិកាយោ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ សត្តយា^(១) ឫមត្តំ ។ សត្តយាមិ កាណ្ឌកិកា-
 យោ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សវិគតត្តំ ។
 សវិគតេមិ កាណ្ឌកិកាយោ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជា-
 ធាមិ ភិក្ខុវេ មនុស្សតោន សាវេត្តំ ។ សវិគតាម្បិ
 បរិភិដ្ឋតិ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ សវិគសីទាដកត្តំ ^(២) ។

១ ឧ. សត្តយា ។ ២ ឧ. សវិគតសីទាដកត្តំ ។

[១៦៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដោយចីវរដោយស្លាបមាន
 រូង ដោយចីវរក្របួស្សីរូង ។ ចីវរមានថ្មីទិសល្អ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះនាងព្រះកោត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតមូល ។ មូលទាំងឡាយ
 កំពានច្រើនចាប់ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជា
 គតអនុញ្ញាតបំពេញមូល ។ ច្រើនចាប់ក្នុងចំណងមូលទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យដាក់លំអិតចំពោះ
 (ក្នុងចំណងមូល) ។ ច្រើនចាប់ក្នុងចំណងមូលទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត ឲ្យចំពោះចំណងមូល
 ដោយលំអិតឲ្យដឹងឈាមដោយឡើយ ។ ច្រើនចាប់ក្នុងចំណងមូល
 ដឹងឈាមដោយឡើយទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតលំអិត ។ ច្រើនចាប់ក្នុងចំណងមូល
 ទៀត ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឲ្យឈប់ដោយក្រមួនយុំ ។ ក្រមួនយុំដែលភិក្ខុឈាមហើយក៏បែក
 រាងឈាម ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតកំណត់សំណង់សម្រាប់ក្រមួនយុំ ។

[១២៨] គេច ចោ មន សមយេន កិត្យ តត្ថ តត្ថ

ទិសំ និទណ្ឌត្វា សម្ពុទ្ធិត្វា ជីវំ សំទ្វេន្តំ ។ ជីវំ វិកាណ្ណំ

ហោតិ ។ កករោ ឯតមន្តំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ អនុ-

ជាធាមិ កិត្យេ កមិចំ កមិចំ តត្ថ តត្ថ ធិតត្ថត្វា

ជីវំ សំទ្វេន្តំ ។ វិសមេ កមិចំ បត្តន្តំ ។ កមិចំ

បរិក្ខតំ ។ បេ ។ ន កិត្យេ វិសមេ កមិចំ បត្តតត្ថំ

យោ បត្តយេ អាមត្តិ ធុត្តជស្សាតិ ។ នមាយំ

កមិចំ បត្តន្តំ ។ កមិចំ បិសុតតិ ហោតិ ។ បេ ។

អនុជាធាមិ កិត្យេ តិណសន្តារតន្តំ ។ កមិចស្ស

អន្តា ជីវំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិត្យេ អនុភតិ

បរិក្ខតំ អាហារេស្សំ ។ កមិចំ នប្បហោតិ ។ បេ ។

[១២៩] សមីយោនោធនំ ភិក្ខុទាំងឡាយដឹកនាំចង្ហែងក្នុងទីនោះ ។

ដោយចង្ហែងដើរ ។ ចំរើកស្មារតីមិនស្មើគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាប

បង្គំទូលាសចក្កៈ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យឈើស្ពឺន(១)និងឱ្យ

ស្ពឺន(២)ដើម្បីឱ្យភិក្ខុចង់ពីរហើយដេកក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាត

ឈើស្ពឺនក្នុងទីនោះស្មើ ។ ឈើស្ពឺនក៏បែកបាក់ទៅ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ

ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវលាតឈើស្ពឺនក្នុងទីនោះស្មើ

ទេ ភិក្ខុណាលាត ត្រូវតាមក្តីទុក្ខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលាតឈើស្ពឺនឈើ

ផែនដី ។ ឈើស្ពឺនក៏ប្រឡាក់ដោយធូលី ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់

ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតក្រាបទូលាស្មៅ ។ ដោយចំរើ

ដែលចង់នឹងឈើស្ពឺនក៏ខក់ខក់ស ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់

១ ឈើឈើ ២ កំណាត់មកត្រង់ជា ២ ជ្រុងក្នុងព្រះវិហារ ឱ្យឈូកដាក់ចំពោះជើង មាន ទាំងទ្រព្យចំណែកឈើស្ពឺននោះផង ២ ឱ្យសម្រាប់ដេកពីរឈើស្ពឺនចំពោះភិក្ខុដែលដេក ចំណងជាន់ ។ ៣ ឈើស្ពឺនដែលធ្វើឱ្យស្ពឺនភិក្ខុស្មើ លុះដើរចំរើ ភិក្ខុទាំងអស់ស្មើ ។

[១៧១] តេជោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អល្លេហំ
 ចានេហំ កម្មំ អក្កមន្តំ ។ កម្មំ ទុស្សតិ ។ ភក្ក
 វគ្គ ឯតមន្តំ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ទ ភិក្ខុវេ អល្លេហំ
 ចានេហំ កម្មំ អក្កមិត្តំ យោ អក្កមេយ្យ អាមន្តិ
 ទុក្ខជស្សនតិ ។

[១៧២] តេជោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សទ្ធា-
 ហនា កម្មំ អក្កមន្តំ ។ កម្មំ ទុស្សតិ ។ ភក្កវគ្គ
 ឯតមន្តំ អាណេស្មំ ។ បេ ។ ទ ភិក្ខុវេ សទ្ធា-
 ហនេន កម្មំ អក្កមិត្តំ យោ អក្កមេយ្យ អាមន្តិ
 ទុក្ខជស្សនតិ ។

[១៧៣] តេជោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ធិកំ
 សំព្វេត្តា អន្តរិយា បដិគ្គហន្តិ ។ អន្តរិយា ទុក្ខា
 ហន្តិ ។ ភក្កវគ្គ ឯតមន្តំ អាណេស្មំ ។ បេ ។ អនុ-
 បាទាមិ ភិក្ខុវេ បដិគ្គហន្តិ ។

[១៧៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយបានជើងទឹក ដើរដាច់
 ឈើស្លឹក ។ ឈើស្លឹកតិចៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានជើងទឹក មិនត្រូវដាច់ឈើស្លឹកទេ ភិក្ខុណាដាច់
 ត្រូវកាបក្តីទុក្ខផ ។

[១៧៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយពាក់ស្បែកជើងដើរដាច់
 ឈើស្លឹក ។ ឈើស្លឹកតិចៗ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវពាក់ស្បែកជើងដាច់ឈើស្លឹកទេ ភិក្ខុណា
 ដាច់ ត្រូវកាបក្តីទុក្ខផ ។

[១៧៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដើរចេញពីកន្លែងដោយប្រាម
 វៃ ។ ប្រាមវៃដ៏ឈឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំ-
 ពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គង់គន់អនុញ្ញាតស្លាប់ប្រាមវៃ^(១) ។

១ ស្លាប់វៃដែលគេកាត់ស្រាប់ដើរ ដើម្បីកុំឲ្យឆ្ងល់មុខផង ។

[១៧៤] គេ ទោ បទ សមយោ ធម្មត្ថយោ កិក្ខុ
 ឧបាសេ បដិក្ខយោ ធារត្ថំ ភោគ្គោ មយំ រូចិ មេ មយំ ។
 មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ ជិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យ-
 ជាមិ កិច្ចំ កាមភោគិចោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អា-
 រោទេសុំ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវេ ឧបាសេ បដិក្ខយោ ធារ-
 ត្ថោ យោ ធារេយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តនស្ស អនុជាធាមិ
 កិក្ខុវេ អដ្ឋិមយំ ។ បេ ។ សន្តិចារិមយន្តំ ។

[១៧៥] គេ ទោ បទ សមយោ ធម្មត្ថយោ ចិ
 សក្កកាមិ បដិក្ខយោមិ ធម្មត្ថំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អារោទេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អាវសនវិគ្គកត្ថំ ។
 អាវសនវិគ្គកោ សមាគុណ យោន្តំ ។ កកវតោ ឯត-
 មត្ថំ អារោទេសុំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ បដិក្ខយោមិ
 កត្ថំ ។ អិសវត្ថុកោ ឧ យោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
 កិក្ខុវេ អិសវត្ថុកំ ឧទ្ធហស្កត្តកត្ថំ ។

[១៧៦] សមយោនោវេ ភូតភូតិយកិក្ខុប្រាស្តាប្រាស្តាប្រាស្តា
 វេជ្ជសុវិទិតាម វិចារេយោសវិទិតាវេជ្ជាប្រាស្តា ។ មនុស្សតាម
 ឡាយ កំពោលវោស វិចារេយ មនុស្សតាម ។ បេ ។ ដូចជាភូតប្រាស្ត
 ភូតបិកាភាម ។ កិក្ខុតាមឡាយ បាតប្រាស្តបដិក្ខុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាមឡាយ
 កិក្ខុមិក្ខុប្រាស្តប្រាស្តាប្រាស្តាវេជ្ជសុវិទិតាម ។ កិក្ខុធារេប្រាស្ត
 ប្រាស្តាប្រាស្ត ខ្ញុំលក្ខតាមឡាយ កថាគមនុក្ខតាមស្លាប់ប្រាមវេជ្ជ
 វេជ្ជត្ថិ ។ បេ ។ វេជ្ជវេជ្ជត្ថិ ។

[១៧៧] សមយោនោវេ មុល កាមិ វិទិតាប្រាស្តាវេជ្ជតាម ។
 កិក្ខុតាមឡាយ បាតប្រាស្តបដិក្ខុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាមឡាយ កថាគមនុក្ខតាមវេជ្ជស្រាប់
 ជាន់(១) ។ (លុះជាន់) ក្នុងវេជ្ជស្រាប់ជាន់កំពើតនៅឯកាយ ។ កិក្ខុតាម
 ឡាយ បាតប្រាស្តបដិក្ខុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខតាមឡាយ កថាគមនុក្ខតាមវេជ្ជស្រាប់ជាន់ស្លាប់
 ប្រាមវេជ្ជ ។ ឡែយោគមិចារេយោវេជ្ជ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ខ្ញុំលក្ខតាមឡាយ កថាគមនុក្ខតាមវេជ្ជស្រាប់ជាន់វេជ្ជស្រាប់ជាន់ ។

១ វេជ្ជស្រាប់ជាន់ ឬ វេជ្ជស្រាប់ជាន់ (អនុកថា) ។

[១៧៦] គេង ទោ បប សមយេន កិក្ខុ អាជ្ឈា-
 កាសេ^(១) ទីវ សិទ្ធិញ្ញា សីតេនបិ ឧស្ម័នបិ កំល-
 មន្តិ ។ ភកវតោ ឯតមន្តិ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ កមិទសាលំ កមិទសាលាបន្តិ ។ កមិទសាលា
 ធិបត្តកា ហោតិ ។ ឧទកោន ឱត្តវយតិ ។ ភកវតោ
 ឯតមន្តិ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តវត្តក
 កាតុន្តិ ។ ធម្មោ បរិបតតិ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចំណិត្ត
 តយោ ធម្មោ ឥដ្ឋកាចយំ សិលាចយំ ធារុយន្តិ ។
 អាហារញ្ញា វិហារន្តិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 តយោ សោចាលំ ឥដ្ឋកាសោចាលំ សិលាសោចាលំ
 ធារុសោចាលន្តិ ។ អាហារញ្ញា បរិបតតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ អាសន្តនាហន្តិ ។

[១៧៧] គេង ទោ បប សមយេន កមិទសា-
 លាយ តិលាធុណ្ឌំ បរិបតតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ ឱត្តវត្តក^(២) ឧត្តវត្តកលីន្តិ កាតុ សេតវណ្ណំ

[១៧៦] សម័យនោឯន៍ ភិក្ខុទាំងឡាយ ដោយក្នុងចំណោម លំបាក
 ដោយប្រព័ន្ធនៃក្រុម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតរោងសម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក បាក់សម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក ។ រោង
 សម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹកមានបីបាប ។ ទឹកកំលិច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើឱ្យខ្ពស់ឡើង ។ ឡើងក៏
 រលះ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យពពួនឡើង ព្យាយាម ឆ័ ឡើងអង្គ ១ ឡើងរលើ ១ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក៏លំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតដណ្តើម ព្យាយាម ឆ័ ដណ្តើមដង្ក ១ ដណ្តើមរលើ ១
 ដណ្តើមរលើ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយឡើងដាក់ធាតុមកវិញ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតបង្កាច់ដៃ ។

[១៧៧] សម័យនោឯន៍ កំទេចស្មៅ ព្រះភ្នំរោងឈើស្លឹក
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យកាចដង្កូល ហើយបូកទាំងទឹកភ្នំទាំងប្រាំ ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស

១ ១. អញ្ញកាសេ ។ ២ ១. ឱត្តវត្តក ។

[១៨០] អង្គទេ គតក កងកោ យោជិត្តិ
 វិហារិកា យេន វេសាលី ភេន ចារិតំ បញ្ញាមិ ។ ភេន
 ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សុចិត្តាម្យិ សត្វតាម្យិ
 កេសជ្ជៈម្យិ បញ្ចេន អាជាយ កង្ខត្តិ ។ កតវតោ ឯត-
 មត្តំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ កេសជ្ជៈក្រិ-
 កង្ខត្តិ ។ អំសវទ្ធកោ ទ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធកំ កង្ខត្តិ ។

[១៨១] ភេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតកេ ភិក្ខុ
 ឧបាសកោយោ កាយតទ្ធលេន^(១) កង្ខត្តិ តាមិ បិណ្ឌា-
 យ ចារិតំ ។ អញ្ញាតកេ ឧបាសកោ តំ ភិក្ខុ អត្ថ-
 វេន្តោ ឧបាសកោយោ សំសេន យេន្តសិ ។ សោ
 ភិក្ខុ មត្តំ អហោសិ ។ អង្គទេ សោ ភិក្ខុ អាជមិ
 កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាហោសេសំ ។ ភិក្ខុ កតវតោ
 ឯតមត្តំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧបាស-
 កក្រិកង្ខត្តិ ។ អំសវទ្ធកោ ទ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជា-
 តាមិ ភិក្ខុវេ អំសវទ្ធកំ កង្ខត្តិ ។

១. ពាយតទ្ធលេ ។

[១៨២] គ្រោះនាងឯង ព្រះមាតាប្រះភាគទ្រង់នឹងនៅក្នុងក្រុងរាជ-
 ត្រិះតាមសមគួរដល់ក្នុងអញ្ញាស្រ័យ ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់បារិកក្រុង
 វេសាលី ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយយកម្ហូបខ្លះ កាប់ចុះ កេសជ្ជៈ
 ខ្លះ ដាក់ក្នុងបាត្រមើរទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះមាតាប្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតបដិសម្រាប់ដាក់កេសជ្ជៈ ។ វៀរយោធម៌នាងមាតាទៅ
 ហើយ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតវៀរយោធម៌នៃសម្រាប់ចង ។

[១៨៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទូលបដិស្សករជើងនឹងវត្តក្នុងខ្លះ
 ហើយចូលទៅបិណ្ឌាតកក្នុងស្រុក ។ មានទុកសត្វម្នាក់ថ្វាយបង្គំភិក្ខុនោះ
 ក៏ទទួលបាននឹងស្សករជើង ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បំណែក
 នាងភិក្ខុនោះទៅកាន់អាមាម ហើយក៏បានប្រាប់សេចក្តីខ្ញុំ ដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ ពួកភិក្ខុបានយកកេសជ្ជៈ ទៅក្រាបបង្គំទូលចំពោះព្រះមាតា
 ប្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតបដិសម្រាប់ដាក់ស្សករជើង ។ វៀរយោធម៌នាងមាតាទៅហើយ
 ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតវៀរ
 យោធម៌នៃសម្រាប់ចង ។

[១៨២] តេជ ទោ មន សមយេន អន្តរាមត្តេ
 ឧទកំ អកាច្ឆិយំ ហោតិ ។ បរិស្សាវនំ ន ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 បរិស្សាវនម្ហិ ។ ចោឡកំ នប្បហោតិ ។ យេ ។ អនុ
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ កាដទ្ធិបរិស្សាវនម្ហិ ។ ចោឡកំ
 នប្បហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នប្បហោតិ ។

[១៨៣] តេជ ទោ មន សមយេន ទេ ភិក្ខុ
 កោសលេសុ ឧបទេសុ អន្តរាមត្តយ្ហិមប្បា ហោតិ ។
 ឯតោ ភិក្ខុ អនាចារំ អាចារិ ។ ធុតិយោ ភិក្ខុ ភិ
 ភិក្ខុ ឯតនរោច មា អាវុសោ ឯវុចមកាសិ ទេតិ
 កាច្ឆតិ ។ សោ តស្មី ឧបទេស្មិ^(១) ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុ បិចាសាយ បិឡិកោ ឧបទេស្មិ^(២) ភិក្ខុ ឯតនរោច
 ទេហិ មេ អាវុសោ បរិស្សាវនំ ចានិយំ បរិស្សាវនិ ។
 ឧបទេសោ ភិក្ខុ ន អនាសំ ។ សោ ភិក្ខុ បិចាសា
 យ បិឡិកោ កាលមកាសិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ

១. ឧបទេស្មិ ។ ២. ឧបទេស្មិ ។

[១៨៤] សម័យៈនារង្គ មានទឹកជាកកប្បិយៈក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។
 សំពត់ប្រដិទ្ធិទឹកមិនទាន់បានទៅឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តើអត់អនុញ្ញាតសំពត់ប្រដិទ្ធិទឹក ។ កំណត់សំពត់មិនគ្រាន់
 ។ យេ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តើអត់អនុញ្ញាត
 កម្រងទឹកដែលគេតភ្ជាប់នឹងរោងបិក្ខុណាស់ ។ កំណត់សំពត់មិនគ្រាន់ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តើអត់អនុញ្ញាតប្រក្រត ។

[១៨៥] សម័យៈនារង្គ ក្នុងកោសលធម្មបទ មានភិក្ខុពីរប្រឆាំងគ្នា
 លើទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុមួយប្រព្រឹត្តអនាថារ ។ ភិក្ខុមួយប្រឆាំង
 និយាយនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុសោ អ្នកប្រើគំនុំយ៉ាងនេះឡើយ អំពី
 ទេមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថារនោះក៏ចង់គំនុំនឹងភិក្ខុនោះ ។
 ចំណែកភាគភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តអនាថារនោះស្រេចទឹក ក៏និយាយទៅនឹងភិក្ខុ
 ដែលខ្លួនចង់គំនុំយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុសោ ចូរលាភិក្ខុប្រដិទ្ធិទឹកមកម្តង ។
 នឹងតាមទឹក ។ ភិក្ខុដែលគេចង់គំនុំមិនព្រមឲ្យ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថារ
 នោះស្រេចទឹកក្តី ក៏ប្រើមណោកាលទៅ ។ កាលភិក្ខុដែលគេចង់គំនុំនោះ

[illegible]

(១៥៤) អដោ ភកក ឯកស្មី ឯតា ឯ ឯកស្មី
 បកកលោ កិត្តសង្ឃី សង្ឃិតាតាមេត្តា តំ កិត្តំ បដ្ឋ-
 បុត្តំ សង្ឃំ កក ត្វំ កិត្តុ បរិស្សាវនំ យាចិយមាតោ
 ន អតាសីតំ ។ សង្ឃំ ភកកតំ ។ វិភាហំ តុត្តោ ភកក
 អនុទ្ធវិកំ តេ មោឃបុរិស អនុលោមិតំ អប្បដ្ឋវ្វំ
 អស្សាមណកំ អកម្យិយំ អកាណិយំ កតំ ហំ
 បាម ត្វំ មោឃបុរិស បរិស្សាវនំ យាចិយមាតោ ន
 ធម្មសិ ធនំ មោឃបុរិស អប្បសង្ខាតំ វា បសា-
 តាយ ។ មេ ។ វិភាហិត្តា ធម្មំ កតំ កត្តា កិត្តុ
 អាមន្តេសំ ន កិត្តុវ អន្តរមគ្គប្បនិមន្តេន កិត្តុតា

នៅកាកបាទ កំពុងប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏
 ឆ្លើយថា អាល្លោះសា កាលគេស្ម័គ្រគំនិតប្រុងទឹក លោកមិនឲ្យគេ
 មែនឬ ។ ភិក្ខុនោះឆ្លើយថា មែនហើយអាល្លោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាដូច្នេះ ។ បើ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកាលនោះ ក៏ដើរ
 ចុះបង្គាប់ថា កាលបើគេស្ម័គ្រគំនិតប្រុងទឹក ភិក្ខុមិនសមបើមិនឲ្យគេ
 ទេ ។ ដំបូងនោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
 ព្រះមហាក្សត្រ ។

(១៨៤) ព្រោះឱទាននេះ ធំណាស់នេះ ព្រះមានព្រះភាគច្រើនឲ្យ
ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃក្នុងវេលានោះ ហើយត្រាស់សួរភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បាន
ឮថាគេខ្ចីសំពត់ចម្រើនទឹក អ្នកមិនឲ្យគេ ពិតមែនឬ? ភិក្ខុនោះត្រាចបង្គំទូល
ថា សូមច្រើនត្រាមគ្គាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះមានព្រះភាគច្រើនបញ្ជូន
ថា ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើរបស់អ្នកជាអំពើមិនសមគួរ មិនត្រូវមែន
មិនត្រូវបែប មិនមែនជាបេសសមណៈ មិនធម្មី មិនត្រូវធ្វើ ម្ចាស់មោឃ-
បុរស កាលបើគេខ្ចីសំពត់ចម្រើនទឹក អ្នកមិនសមបើមិនមែនឲ្យគេ
ម្ចាស់មោឃបុរស អំពើនេះមិនមែនជាពួកផនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លា
ឡើយទេ ។ ចេ ។ លុះច្រើនបញ្ជូនហើយច្រើនធ្វើធម្មកថា រួចត្រាស់
ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដ៏ល្អតាមផ្លូវមោឃ

បរិស្សាវនី យោជិយមាណេន ន ជាតត្ថំ យោ ន នេនេយ្យ
 អាចត្តំ ធុត្តាវស្ស ទ ទ ភិក្ខុវេ អបរិស្សាវនកោន
 អន្តានមត្តោ បដិបដ្ឋិតតោ យោ បដិបដ្ឋេយ្យ អាចត្តំ
 ធុត្តាវស្ស សនេ ទ យោតិ បរិស្សាវនំ វា នធុ-
 ករកោ វា សង្ខារកល្យាណចិ អដិដ្ឋាតតោ ឥមិទា
 បរិស្សាវនត្វា បរិស្សាមិតិ ។

[១៨៥] អដិទោ ភកវា អនុបុត្រេន ចារិកត្ថានាមោ
 យេន វេសាលី តនេសវា ។ តត្រ សុនំ ភកវា វេសាលីយំ
 វិហារតិ មហាវិទ ក្នុងការសាលាយំ ។

[១៨៦] តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ នរកម្ម
 ករេន្តិ ។ បរិស្សាវនំ ន សម្មតំ ។ ភកវាតោ ឯតមត្ថំ
 អាភោជនី ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ នល្លាបរិស្សាវនន្តិ ។
 នល្លាបរិស្សាវនំ ន សម្មតំ ។ ភកវាតោ ឯតមត្ថំ អាភោ-
 ជនី ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ន វិហារន្តិ(១) ។

១ ន ទ ១៨៦ ។

កាលបើអង្គប្រជុំ កុំប្រជុំទិវ ភិក្ខុណាមិទិវ ត្រូវតាមត្រូវក្នុង
 ខ្នាតភិក្ខុតាំងឡាយ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុនានាសំពត់តម្រងទឹក មិនត្រូវ
 ដើរថ្មីត្រាយទេ ភិក្ខុណាមិទិវ ត្រូវតាមត្រូវក្នុង បើមិនបានសំពត់តម្រង
 ទឹកក្តី ច្បាប់ក្តី ទុកជាដោយសព្វធី ក៏ត្រូវតែដាក់បាត កាតាអញ
 ទឹកត្រង់ទឹកដោយដោយសព្វធីនេះឆាប់ ។

[១៨៧] លីដាច៍នោះ ព្រះមោឃព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធជំណើរទៅកាន់
 ពារិវាដោយលំដាប់ ទ្រង់សំដៅទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ។ បានឮថា ព្រះ
 មោឃព្រះភាគទ្រង់នឹងនៅ ក្នុងក្នុងការសាលា ព្រះមហាវិទ ទៀតក្រុង
 វេសាលីនោះ ។

[១៨៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយធ្វើនរកម្ម (ការអាក្រក់) ។
 ភិក្ខុតាំងនោះ មិនបានសុខសំពត់តម្រងទឹកនៅឡើយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ត្រាបបង្ខំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់
 ថា ខ្ញុំភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកសំពត់តម្រងទឹកមានជង ។
 ភិក្ខុមិនបានសុខសំពត់តម្រងទឹកមានជងនៅឡើយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ត្រាបបង្ខំទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមោឃព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ខ្ញុំភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាអនុក្ការកសំពត់តម្រងក្រាំ(១) ។

១ សំពត់ដែលធ្វើធាតុដោយឥដ្ឋ ឬឥដ្ឋបង្កើតឡើង ដែលធ្វើឡើងក្រោយសង្គតិ
 ត្រង់ពល្លាសនៃតាំងនោះ ឬទឹកត្រាបចូលមក ហើយយកមាត់ទៅដំណាក់នោះ ។

ដីកាំ កោសារកន្ត្រៃ ធម្មិយា កតាយ សទ្ធិស្សសិ សមា-
 ធម្មសិ សមុត្តដេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថេវា ដីកោ
 កោសារកតោ កតតា ធម្មិយា កតាយ សទ្ធិស្សតោ
 សមាធម៌តោ សមុត្តដេសោ សម្បហំសិកោ ឧដ្ឋាយាស-
 តា កតត្ថំ អតិវាទេត្វា បទត្ថុលំ កត្វា បញ្ញាមិ ។

[១៨៩] អថេវា កតតា ឯតស្មី ឯតាទេ ឯតស្មី បក-
 រណោ ធម្មំ កតំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ
 កិក្ខុវេ ធម្មមក្ខា ធម្មាយាស្យាតិ ។

[១៩០] តេន វោ បទ សមយេន កិក្ខុវេ សមេ ធម្មមេ
 ធម្មមន្តំ ។ ចាតា ធុត្វា យោន្តំ ។ កតតោ ឯតមន្តិ
 អាហេទេស្យំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ សមំ កាតុន្តំ ។

[១៩១] តេន វោ បទ សមយេន ធម្មមោ ធម្ម-
 វត្ថុកោ យោតិ ។ ឧទកោ ឧត្តរាយតិ ។ បេ ។ អនុ-
 ជាបាមិ កិក្ខុវេ ឧត្តរត្ថុកំ កាតុន្តំ ។ ធម្មោ បរិបតតិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ធម្មតិ តាយោ ធម្មេ
 វត្ថុកាធម៌ សិលាធម៌ ធាតុធម្មន្តំ ។ អាហេបាត្តា

ទ្រង់ឲ្យលំដៅកោសារកត្វា ឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យកែ
 កយ ដោយធម្មតា ។ វេលានោះ ដីកោសារកត្វា កាលដែលព្រះ
 មានព្រះភាពទ្រង់ឲ្យលំដៅឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យកែ
 កយ ដោយធម្មតាច្បាស់យកក្រោកចាកតាសនៈ ក្លាយបង្ខំព្រះមានព្រះ
 ភាព ធ្វើប្រទក្សណ៍ចៀសចេញទៅ ។

[១៨៩] ព្រោះចំពោះនេះ ដំណើរនេះ ព្រះមានព្រះភាពទ្រង់ធ្វើ
 ធម្មតាច្បាស់វេលានោះ ហើយក្រសាំងហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាគតត្ថុកត្តាទីបង្អស់នៃភិក្ខុភិក្ខុ ។

[១៩០] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនមកទីបង្អស់មកប
 ស្មើ ។ ជើងទាំងឡាយគឺឈរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាព ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតត្ថុកត្តាទីបង្អស់ឲ្យធ្វើទីបង្អស់ឲ្យឈរស្មើ ។

[១៩១] សម័យនោះឯង ទីបង្អស់ទីបង្អស់ ។ ទីកន្លែងបង្អស់ទី
 បង្អស់នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 ត្ថុកត្តាទីបង្អស់ឲ្យធ្វើទីបង្អស់ឲ្យឈរស្មើ ។ ឡើងកំពែង ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតត្ថុកត្តាទីបង្អស់ឲ្យធ្វើ ឲ្យ យ៉ាង
 គឺ ឡើងដង្កូវ ឡើងថ្ម ឡើងឈើ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាឡើង

[១៧៦] គេ ទេ បទ សម្រាប់ ជន្មាយុ ដ៏ធំ-
 ត្រូវ ហោតិ ។ ទុក្ខតោ ឡើយ តិ ។ បេ ។ អនុជា-
 បាមិ កំត្រូវ ទុក្ខតោ កាត្រូវ ។ ធម្មា បរិបត្តិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ ចំពង្ស គយោ ធម្ម
 ឥដ្ឋកា ធម្ម សិលា ធម្ម ធាតុ ធម្ម ។ អាភេហត្ថា
 វិហត្ថា ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ គយោ សា-
 ចារណា ឥដ្ឋកា សោចារណំ សិលា សោចារណំ ធាតុ សា-
 ចារណំ ។ អាភេហត្ថា បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
 កំត្រូវ អាស្រ័យ កាត្រូវ ។ ជន្មាយុ ស្ស កាត្រូវ ធម្ម
 ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ កាត្រូវ បិដ្ឋ-
 សង្ខារំ ទុក្ខតោ ឡើយ ទុក្ខតោ អនុជ្ឈាមិ កាត្រូវ
 សិលា ឡើយ ធម្មតិ ធម្មតិ ធម្មតិ អាភេហត្ថា
 អាភេហត្ថា ។ ជន្មាយុ ស្ស កាត្រូវ ធម្មតិ ។
 គត្តោ ធម្មតិ អាភេហត្ថា ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ

[១៧៦] សម្រាប់ គេ ទេ បទ សម្រាប់ ជន្មាយុ ដ៏ធំ-
 ត្រូវ ហោតិ ។ ទុក្ខតោ ឡើយ តិ ។ បេ ។ អនុជា-
 បាមិ កំត្រូវ ទុក្ខតោ កាត្រូវ ។ ធម្មា បរិបត្តិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ ចំពង្ស គយោ ធម្ម
 ឥដ្ឋកា ធម្ម សិលា ធម្ម ធាតុ ធម្ម ។ អាភេហត្ថា
 វិហត្ថា ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ គយោ សា-
 ចារណា ឥដ្ឋកា សោចារណំ សិលា សោចារណំ ធាតុ សា-
 ចារណំ ។ អាភេហត្ថា បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
 កំត្រូវ អាស្រ័យ កាត្រូវ ។ ជន្មាយុ ស្ស កាត្រូវ ធម្ម
 ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ កាត្រូវ បិដ្ឋ-
 សង្ខារំ ទុក្ខតោ ឡើយ ទុក្ខតោ អនុជ្ឈាមិ កាត្រូវ
 សិលា ឡើយ ធម្មតិ ធម្មតិ ធម្មតិ អាភេហត្ថា
 អាភេហត្ថា ។ ជន្មាយុ ស្ស កាត្រូវ ធម្មតិ ។
 គត្តោ ធម្មតិ អាភេហត្ថា ។ អនុជាបាមិ កំត្រូវ

ឧទ្ទករធម្មបទ ធម្មនេត្តស្ស អនុជាតាមិ

មណ្ឌលីកា កាតុត្ថំ ។ ជន្លាយវេស្ស ទូមនេត្ថំ ន ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ទូមនេត្ថំ ។

[១៧៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឧទ្ទករ
ជន្លាយវេស្ស អត្ថដ្ឋាជំ កាតុត្ថំ ។ ឧបសាភេ ន ហោតិ
។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ទករ ជន្លាយវេ ឯកមន្តំ
អត្ថដ្ឋាជំ កាតុ មហាប្បតោ មន្ត្រិតិ ។ ជន្លាយវេ អត្ថ
មុចំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មុចមត្ថកត្ថំ ។
ហេតុន មត្ថកំ តេមន្តំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
មត្ថកាណោណីតត្ថំ ។ មត្ថកា ជុត្តនា ហោតិ ។ បេ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វាសេត្ថំ ។

[១៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ជន្លាយវេ អត្ថ
កាយំ ឧហតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧទតំ
អតិហរិត្ថំ ។ ហេតុយា បិ បត្តនិ ឧទតំ អតិហរិត្ថំ

ឧទ្ទករធម្មបទ កាតុត្ថក្កន្ត្រាហនសម្រាប័ច្ឆយវិស្សនោនេន
ភថាគតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីដ៏ឆ្ងល់ចង្អុល^(១) ។ ប្រហោនសម្រាប័ច្ឆយ
វិស្សនោចសំរោងភ្លើងមិនទាន់ហេតុឆ្ងល់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីដ៏ឆ្ងល់ចង្អុលវិស្សនោ ។

[១៧៧] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលរោងភ្លើងតូច ។
ធិកាសសម្រាប់ចេញចូលមិនទាន់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើរោងភ្លើងតូច ភថាគតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីស្រ្តី
កណ្តាលដ៏សមអរម្ម កាលបើរោងភ្លើងធំ ឲ្យធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាល
ចុះ ។ ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក៏ដទៃហេតុមកស្រីមុខ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលមុខ ។
ពួកភិក្ខុធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលដោយដៃ (របស់ខ្លួន) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលដាក់ដីស្លឹក ។ ដីស្លឹក
ក៏ជុំភ្លើងស្អុយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថា-
គតតុក្កាតត្ថិធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលដោយគ្រឿងក្រអូប ។

[១៧៨] សម័យនោះឯង ភ្លើងក្នុងរោងភ្លើងក៏ដទៃហេតុមក
ស្រីកាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាគត
តុក្កាតត្ថិធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាល ។ ពួកភិក្ខុធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលដោយទាន្ទ្រ ដោយបាត្រខ្លះ

១ ធ្វើទីស្រ្តីកណ្តាលដោយដៃឬដោយគ្រឿងក្រអូប ។

។ ឬ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧទកាធិបាតំ^(១) ឧទកាស-
 ភវកន្តិ ។ ជន្មាយវំ តិណ្ឌធម្មំ ឧ សេនេតិ ។ ឬ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តមេត្តា ឧល្លាស្រិត្តំ កាតុន្តិ ។
 ជន្មាយវំ ចិត្តល្អំ ហោតិ ។ ឬ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 សន្តវត្តំ តយោ សន្តារេ ឥដ្ឋកាសន្តារំ សិលាសន្តារំ
 នារុសន្តារន្តិ ។ ចិត្តល្អំយេវ ហោតិ ។ ឬ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ នោវត្តន្តិ ។ ឧទកា សន្តិទ្គតំ ។ ឬ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ ឧទកាធិបាតន្តិ ។

(១៧៧) តេន ខោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ជន្មាយវេ
 នមាយិ ធិសីនន្តិ កត្តាធិ កល្យាណន្តិ^(២) ។ ឬ ។ អនុជា-
 តាមិ ភិក្ខុវេ ជន្មាយវមីវន្តិ ។

(១៧៨) តេន ខោ បទ សមយេន ជន្មាយវំ អប-
 រិក្ខិត្តំ ហោតិ ។ ឬ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បរិក្ខិត្តំ
 តយោ ចាការេ ឥដ្ឋកាចាការំ សិលាចាការំ នារុចា-
 ការន្តិ ។ តោដ្ឋកោ ឧ ហោតិ ។ ឬ ។ អនុជាតាមិ

១. ឧ. ឧទកាធិបាតំ ។ ២. ឧ. កល្យាណន្តិ ។

។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 សៀវភៅនិងម្ចាស់ ។ ពេទ្យភិក្ខុដែលប្រក់ដោយស្ម័គ្រគ្នាចំពោះយោធាស
 ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតទូ
 រាបដូច្នេះហើយបូកលាបដ៏ស្ម័គ្រគ្នាទាំងឡាយគ្រប់គ្រាន់ ។ ពេទ្យភិក្ខុក៏មាន
 កក់ជ្រៅ ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុ
 ញ្ញាតទូរាបកម្រាល ឯ យ៉ាង គឺ កម្រាលដង្កូវ ១ កម្រាលថ្ម ១
 កម្រាលឈើ ១ ។ ពេទ្យភិក្ខុក៏នៅតែមានកក់ជ្រៅដដែល ។ ឬ ។ ព្រះ
 អង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតទូរាបកម្រាល
 ចេញ ។ ឯកក់ដង្កូវនៅ ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាអនុញ្ញាតទូរាបកម្រាលច្រើន ។

(១៧៩) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុក៏ច្រើនជាងមុនដ៏មាន
 ភិក្ខុ យកដៃអេទ្ធី ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាអនុញ្ញាតទាំងស្រាប់ពេទ្យភិក្ខុ ។

(១៨០) សម័យនោះឯង ពេទ្យភិក្ខុមិនមានកម្រិតប៉ុន្មាននៅឡើយ
 ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 ទូរាបកម្រាលក៏តែ ឯ យ៉ាង គឺ កំណែដង្កូវ ១ កំណែថ្ម ១ កំណែ
 ឈើ ១ ។ ឯដប់មិនមាននៅឡើយ ។ ឬ ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាន់ថា

ន ឧត្តម អភិបាលបេតិកភណ្ឌ ន ឧត្តម ឧត្តម បរិក្ខេប
 ភាគទាំង ន ឧត្តម បរិក្ខេប ភាគទាំង ន ឧត្តម
 ឧត្តម ភាគទាំង ន ឧត្តម បេតិកភណ្ឌទាំង ន ឧត្តម
 ទាំងនោះ ន ឧត្តម ក្រុមទាំង ន ឧត្តម សាលាទាំង ន
 ឧត្តម ទាំងនោះ យោ បរិយាយ អាចត្តិ ឧត្តមស្រាវជ្រាវ ។

[២០០] គេន ទៅ បង សមយោ ន ក៏ត្រូវ ដំណើរ
 ធម៌យ៉ាង ច្រើន ចំពោះបង្គំ ។ ច្រើន បំណង យោ ។ គេន
 តោ ឯកម្ម អាចត្តិ ។ បេ ។ អនុវត្តន៍ ក៏ត្រូវ
 ដំណើរ ច្រើន ចំពោះបង្គំ ។ គេន វិស្សន្ទ ច្រើន វិស្សន្ទ
 ។ បេ ។ អនុវត្តន៍ ក៏ត្រូវ ដំណើរសាលា ។ ដំណើរ
 យសាលា ដំណើរតា យោ ។ ឧត្តម ឧត្តមយោ
 ។ បេ ។ អនុវត្តន៍ ក៏ត្រូវ ឧត្តមតា ភាគទាំង ។ បេ
 បរិក្ខេប ។ បេ ។ អនុវត្តន៍ ក៏ត្រូវ ចំណង ។ បេ ។
 អាចត្តិ វិស្សន្ទ ។ បេ ។ អាចត្តិ បរិក្ខេប
 ។ បេ ។ អនុវត្តន៍ ក៏ត្រូវ សាលា ឧត្តមតា ។

ក៏ត្រូវការបង្កើនការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 ការងារ ក៏ត្រូវការបង្កើនការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 ឱ្យបង្កើនការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 ត្រូវបានស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ

[២០១] សម័យនោះនឹង ឆ្លងកាត់ពីរដំណាក់កាល ។
 ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ ក៏ត្រូវការបង្កើនការងារស្រាវជ្រាវ
 ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ បេ ។ ប្រទេសនេះដោយសារតែ
 តាំងពីឡើយ គេបានអនុវត្តន៍ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 កាលដែលក្រុងភ្នំពេញបានប្រកាស ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ បេ ។ ប្រទេសនេះដោយសារតែ
 ឡើយ គេបានអនុវត្តន៍ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 កាលដែលក្រុងភ្នំពេញបានប្រកាស ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ បេ ។ ប្រទេសនេះដោយសារតែ
 ឡើយ គេបានអនុវត្តន៍ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 កាលដែលក្រុងភ្នំពេញបានប្រកាស ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ បេ ។ ប្រទេសនេះដោយសារតែ
 ឡើយ គេបានអនុវត្តន៍ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ
 កាលដែលក្រុងភ្នំពេញបានប្រកាស ចំពោះប្រទេសនេះដោយសារតែ ។ បេ ។ ប្រទេសនេះដោយសារតែ
 ឡើយ គេបានអនុវត្តន៍ការងារស្រាវជ្រាវ និងការងារផ្សេងៗ

(៦០២) តេជោ មន សមយេន ជន្មាយសាលាយំ
 ភិណ្ឌុណ្ណំ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 ឡិក្ខុម្ពត្តា ឡិក្ខុវាលំភ្នំ កាតុំ ។ បេ ។ ជំរំសំជំរំវដ្តន្តិ ។

(៦០៣) តេជោ មន សមយេន កិក្ខុ ជន្មាយ
 រេមិ ឧនកេមិ បិដ្ឋបរិកាម្មិ^(១) កាតុំ កុក្កុទ្ធាយន្តិ ។
 ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេនេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
 ភិស្សាចដិប្បាទិយោ ជន្មាយវ្យដិប្បាទិ^(២) ឧនកេមិ
 ដិប្បាទិ វត្ថុវ្យដិប្បាទិ ។

(៦០៤) តេជោ មន សមយេន ជន្មាយវេ ឧនកំ ឧ
 ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេនេសុំ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ ឧនចានន្តិ ។ ឧនចានស្ស ក្យលំ លុដ្ឋតិ ។ បេ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចិន្តិតុ តយោ យេ ឥដ្ឋតាចយំ
 សិលាចយំ ឆានុយន្តិ ។ ឧនចានា ឯចវត្ថុតោ ហោតិ ។
 ឧនកេន ឡិក្ខុវាយតិ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហេនេសុំ ។

១ ឧ.ម. បរិកម្ម ។ ២ ម. យេនដិប្បាទិ ។

(៦០៥) សម័យនោឯនំ កំទេចស្មៅ កំប្រាក់ចុក្កុវេរេនិភ្នំ ។ បេ ។
 ប្រាអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តរាធិវ្យាប
 ជម្រុញហើយចូកលាចងាយដ៏ទាំងឡាយក្នុងក្រៅ ។ បេ ។ (ភថាឧត្ត
 រាធិវ្យាប) ស្បៀនស្មៅច្រើនត្រូវស្បៀនចិរ ។

(៦០៦) សម័យនោឯនំ ភក្កិកុមារសេចក្តីរៀនសិន្ធិធ្វើបរិកម្ម
 ខន្ធ (ដុសខន្ធ) ក្នុងរោងភ្នំនេះ ក្នុងទីកន្លែង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តរាធិវ្យាបទីបីទាំង ព្យាយាម គឺ ទីបីទាំងដោយ
 រោងភ្នំ ១ ទីបីទាំងដោយចីត ១ ទីបីទាំងដោយសំពត់ ១ ។

(៦០៧) សម័យនោឯនំ រោងភ្នំនិងទាំងនោះទីកន្លែងឡើយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តរាធិវ្យាបធ្វើអណ្តូង
 ទឹក ។ ប្រាស្រ្តអណ្តូងកំប៉ាកចុះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភថាឧត្តរាធិវ្យាប (ឡើយ) ឡើយ ព្យាយាម គឺ ឡើយដ៏ដូច
 ឡើយដ៏ដូច ឡើយឈើ ១ ។ អណ្តូងទឹកមានទីបី ។ ទឹកក៏ដោយដ៏
 លិច ។ ភក្កិកុមារសេចក្តីរៀនសិន្ធិធ្វើបរិកម្ម ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។

ឱក្ខត្តេត្តា ឱក្ខត្តាវលំភ័ក្ត្រ កាតុំ សេតវណ្ណំ កាត្បវណ្ណំ
កេតុកម្មកម្មំ មាលាកម្មំ លកាកម្មំ មការទន្ធកំ
មញ្ចមជ្ជកំ ចិវវិសំ ចិវវដ្ឋន្តំ ។

[២០៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧទតាតោ អតា.
រុតោ ហោតិ ។ ឥណទុស្តោហិមិ មិសុកេហិមិ ឱកិវិ.
យតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិត្តាវ អបិបាទន្តំ ។

[២០៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧទតាកាជនំ
ន សិវិជ្ជតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិត្តាវ ឧទតាកោណិ
ឧទតាកាជាហន្តំ ។

[២០៩] តេជ ទោ បទ សមយេន កិត្តុ អាករេ
តហិ តហិ ធម្មាយន្តំ ។ អាករោ ចិត្តុល្លា ហោតិ ។
កកវតោ វិសមត្ថំ អាករេសុំ ។ អនុជាតាមិ កិត្តាវ
ឧទកាទន្ធនិកន្តំ^(១) ។ ចន្ធនិកា ចាកតា ហោតិ ។
កិត្តុ ហិវិយន្តំ ធម្មាយន្តំ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ កិត្តាវ

១ ឱ. ម. ចន្ធនិកន្តំ ។

ភព៌គតអនុញ្ញាត ឱវាបជ័យ្យលោយេយ្យកលាបជិស្ថិត ពិនិវាតិកុតិវាតិ
ក្រៅ ឱវាបជ័យ្យលោយេយ្យកលាបជិស្ថិត ពិនិវាតិកុតិវាតិ
ក្រៅ ឱវាបជ័យ្យលោយេយ្យកលាបជិស្ថិត ពិនិវាតិកុតិវាតិ
ក្រៅ ឱវាបជ័យ្យលោយេយ្យកលាបជិស្ថិត ពិនិវាតិកុតិវាតិ

[២០៧] សមីយោនោធិនំ អណ្តូងទឹកមិនទាន់មានទឹកនៅឡើយ។
កិច្ចស្រាវជ្រាវ កាចម៍ជិវ្វៈ កិរេយពយចុះ (ក្នុងអណ្តូងនោះ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌គតអនុញ្ញាតឱវាបជ័យ្យលោយេយ្យកលាបជិស្ថិត ។

[២០៨] សមីយោនោធិនំ ភព៌គតសម្រាប់ជិតទឹកមិនទាន់មាននៅ
ឡើយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌គត
អនុញ្ញាតស្កុសសម្រាប់ជិតទឹក ឆិនិវេនិសម្រាប់ជិតទឹក ។

[២០៩] សមីយោនោធិនំ ពួកភិក្ខុន្តទឹកក្នុងទីពឹងសទ្ធាសក្កីភាពម។
ពាណិជ្ជកម្មកក្រង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ក្រាបបង្គំទូល រមចក្កិម្ពៈ ចំ.
ពោះស្រពាចស្រពោត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភព៌.
គតអនុញ្ញាតអណ្តូងសម្រាប់ជិតទឹកក្រង ។ អណ្តូងសម្រាប់ជិតទឹកក្រង
កំរិតនៅក្នុងទីពឹង មិនទាន់បានបិទបិទនៅឡើយ ។ ពួកភិក្ខុក៏ស្រឡាត
មិនហ៊ានបិទទឹក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

ចរិត្តិច្ឆ័ត្តិ តយោ ចាការ វេទនាចាការ សំណា-
 ចាការ ធាតុចាការន្តិ ។ ឧទ្ធចកា ចិត្តល្អា យោតិ
 ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ សន្តិវត្តិ តយោ សន្តាវ
 វេទនាសន្តាវ សំណាសន្តាវ ធាតុសន្តាវន្តិ ។ ឧទក
 សន្តិដ្ឋតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ឧទកធិន្តមន្តិ ។

[៦១០] គេន ចោ មន សមយេន កិត្តិច្ឆ កិត្តិច្ឆ
 សិក្ខតតាធិ ហោន្តិ ។ ភកវេហា ឯតមន្តិ អាហោស្មិ ។
 អនុជាបាមិ កិត្តវេ ឧទកមុញ្ញិ ចោធម្មតេន មន្តិ
 វិត្តិ ។

[៦១១] គេន ចោ មន សមយេន អត្តាភរេ
 ឧចាសតោ សន្តិស្ស អត្តាយ ចោត្តាវណិ កាបត្ត-
 កាមោ យោតិ ។ ភកវេហា ឯតមន្តិ អាហោស្មិ ។
 អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចោត្តាវណិន្តិ ។ ចោត្តាវណិយា
 ក្កលំ សុដ្ឋតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចិច្ចត្តិ
 តយោ ចាយ វេទនាចាយ សំណាចាយ ធាតុចាយន្តិ ។
 អាហោស្មា វិហាញន្តិ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ

វិទ្យាវចនប្បករណ៍ ១១២
 ភកវេហា ឯតមន្តិ អាហោស្មិ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ
 ចោត្តាវណិន្តិ ។ ចោត្តាវណិយា ក្កលំ សុដ្ឋតិ ។ ថេ ។
 អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចិច្ចត្តិ តយោ ចាយ វេទនាចាយ
 សំណាចាយ ធាតុចាយន្តិ ។ អាហោស្មា វិហាញន្តិ ។
 អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចោត្តាវណិន្តិ ។ ចោត្តាវណិយា
 ក្កលំ សុដ្ឋតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចិច្ចត្តិ តយោ
 ចាយ វេទនាចាយ សំណាចាយ ធាតុចាយន្តិ ។ អាហោស្មា
 វិហាញន្តិ ។ អនុជាបាមិ កិត្តវេ ចោត្តាវណិន្តិ ។

[៦១២] សមយេនាធិ ពួកកិត្តមាន១១ប្រភេទ (ដោយដំណាក់
 ទីក) ។ ពួកកិត្តក្រាបបង្គំខ្មួលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើវត្ថុ
 សម្រាប់ដូនតែ (មានកុកជាដើម) ឬមិនដូចេដោយភិក្ខុភិក្ខុនី ។

[៦១៣] សមយេនាធិ មានទុក្ខសក្ខារមានចំណងនឹងធ្វើ
 ស្រេចប្រយោជន៍ដល់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្មួលសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើស្រេច ។ (វេលាពោះ) គឺស្រេចចេញ ។ ថេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរឿង
 ៣ យ៉ាង គឺ រឿងដង្កូវ រឿងថ្ម រឿងឈើ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក៏លំបាក ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត

តយោ សោចាណំ ឥដ្ឋកាសោចាណំ សិលាសោចាណំ
 ឆារុសោចាណំ ។ អាហេហន្តា បរិបតន្តំ ។ ថេ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាសន្តនកហន្តំ ។ ចោក្កាណិយា
 ឧទកំ បុរណំ ហោតិ ។ ថេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 ឧទកហតិកំ(១) ឧទកាធិត្ថមន្តំ ។

[២១២] ភេត ទោ បទ សមយេន អត្ថាភរោ
 ឧបាសកោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អត្ថាយ ធិស្សនំ ជន្មាយវំ
 កក្កុកាមោ(២) ហោតិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហេ-
 សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ធិស្សនំ ជន្មាយវំ ។

[២១៣] ភេត ទោ បទ សមយេន ចរុត្តិយា ភិក្ខុ
 ចាតុម្ហាសិ ធិសីននេន វិប្បវេសន្តំ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ ចាតុម្ហាសិ ធិសីននេន វិប្បវេ-
 សិតត្ថិ យោ វិប្បវេសយ្យ អាបត្ថំ ធុត្តាជស្សាតិ ។

១ ១. ទទាយនំ ។ ២ ១ ថ. កក្កុកា ភិក្ខុ សង្ឃស្ស អត្ថាយ ធិស្សនំ ជន្មាយវំ
 កក្កុកាមោ ។

ឆារុត្ថិ ឆ យាតិ ឆ ឆារុត្ថិវេ ១ ឆារុត្ថិវេ ១ ឆារុត្ថិវេ ១ ។ ភិក្ខុ
 ចាំនីតោចាំត្រាវ្យិក៍ វេកិក្កាត្ថេមវិញ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ អជាតតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើបង្គំដៃ ។ (វេលាពោះ)
 ភ្នំស្រីមានទឹកចាស់ផងនៅ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនីឡាយ អជាតតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ទឹកចង្អុលទឹក ។

[២១៤] សម័យពោះឯង មានឧបាសកម្នាក់មានចំណង់ទីវិភេទ
 ភ្លើង ជាទីក្សតាយ(ប្រកបដោយ)ជហ្វិជនីក្កា ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់
 ភិក្ខុសង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុខ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ អជាតតអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើរោង
 ភ្លើងជាទីក្សតាយមានជហ្វិជនីក្កា ។

[២១៥] សម័យពោះឯង ពួកធម្មតិក្ខុភិក្ខុនៅប្រាសចាកនិស័ទនៈ
 អស់២១ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុខ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនីឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវនៅប្រាសចាក
 និស័ទនៈអស់ ២១ ។ ភិក្ខុណាដែលនៅប្រាស ត្រូវអបង្គំទុកផង ។

ឯកឧបោសិ ឧបតកំ អធិដ្ឋាតតំ ទុ ទោ ឧបាហុ
 វិកាច្យតត្ថន្តំ ។ មេ ។ ឧ កំត្វាវេ ឧបតកំ អធិដ្ឋាតតំ
 ឧ វិកាច្យតត្ថន្តំ ។

(២១៧) តេជ ទោ មជ សមយេន ធម្មត្ថំយា
 ភិក្ខុ អាសិទ្ធកុម្មុយនា(១) កុញ្ញន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈា-
 យន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ ។ មេ ។ សយ្យជាមិ ភិមិ
 តាមភោតំចោតំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាណេសំ ។
 ឧ កំត្វាវេ អាសិទ្ធកុម្មុយនា(២) កុញ្ញតត្ថំ យោ កុញ្ញោយ្យ
 អាមត្តំ ទុក្ខដស្សាតិ ។

(២១៨) តេជ ទោ មជ សមយេន អនាគតេ ភិក្ខុ
 តិណោ យោតិ ។ សោ កុញ្ញាណោ ឧ សន្តោតិ
 ហត្ថេន មន្តំ សន្តាមកុំ ។ ភកវតោ ឯតមន្តំ អាណេសំ ។
 អនុជាថាមិ ភិក្ខុវេ មន្ទោវិកត្តំ ។

• ១. អាសិទ្ធកុម្មុយនា ។

មាទាសេចក្តីព្រិះថា កម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើដោយរោមចៀមនេះ យើង
 គួរអធិដ្ឋាន ឬធូរកិច្ច ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំ
 ឡាយ ភិក្ខុមិនបាច់អធិដ្ឋាន មិនបាច់កិច្ចប្បទានកម្រាលស្មាច់ដែលគេធ្វើ
 ដោយរោមចៀមនេះ ។

(២១៩) សម័យនោឯនី ពួកធម្មតិយភិក្ខុធានាំភាជនក្នុងភាជន
 ចំសេស(១) សម្រាប់នើបង្ហាត់ ។ មនុស្សចំឡាយពាលពោស គិះ
 ជឿស បន្តិចបង្ហាត់ ។ មេ ។ ដូចគ្នាគ្រហស្ថអ្នកចាំភាគកាម ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមាឡាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវចាំភាជន ក្នុងភាជនចំសេស
 សម្រាប់នើបង្ហាត់ ភិក្ខុណាធានាំ ត្រូវកាចក្តីក្តង ។

(២២០) សម័យនោឯនី ភិក្ខុទម្រង់មានជម្ងឺ ។ កាលដែលភិក្ខុ
 នោះធានាំមិនកាចនឹងទប់ប្រដោយដៃបាន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមាឡាព្រះភាគ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំឡាយ គេគិតអនុញ្ញាតភាជនសម្រាប់នើដែលធ្វើដោយរោម ។

• អត្ថកថា កុញ្ញាណ សីលធ្វើដោយស្មាច់ឬខ្នងនៃនឹងប្រាត់ ។

វត្ថុនេះ អយ្យាតិ ។ ឯវិ វត្ថុ មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ
 ចាលបិសុ ។ ធុតិយម្យ ទោ វត្ថុ លំដ្ឋវិ មេត្តិ-
 យក្នុងដកា ភិក្ខុ ឯគណេវ វត្ថុនេះ អយ្យាតិ ។ ធុតិ-
 យម្យ ទោ មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ ចាលបិសុ ។
 ធុតិយម្យ ទោ វត្ថុ លំដ្ឋវិ មេត្តិយក្នុងដកា
 ភិក្ខុ ឯគណេវ វត្ថុនេះ អយ្យាតិ ។ ធុតិយម្យ ទោ
 មេត្តិយក្នុងដកា ភិក្ខុ ចាលបិសុ ។ ក្បាហំ អយ្យាទិ
 អបរដ្ឋាមំ តិស្ស មំ អយ្យា ចាលបន្តិច ។ តថា ហំ
 បទ ភិ អាវុសោ វត្ថុ អន្តេ ធាតុន មល្លបុត្តេន វិហា-
 បិយមារេ អន្តរាបក្ខសីតិ ។ ក្បាហំ អយ្យា ករោ-
 មីតិ ។ សធន ទោ ភិ អាវុសោ វត្ថុ ឆន្ទេយ្យាសិ
 អន្តេ កកល អាយស្មន្តំ ធាតុ មល្លបុត្តំ ចាសា-
 បេយ្យាតិ ។ ក្បាហំ អយ្យា ករោមី ភី មយា សក្កោ

លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រាកដណាថាបង្គំ ។ កាលវត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយយ៉ាងនេះ
 ហើយ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុមិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងវត្ថុនោះទេ ។
 វត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយនៅក្នុងមេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ជាដំបូងដឹងទៀតថា
 លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រាកដណាថាបង្គំ ។ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ក៏មិន
 បាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ជាដំបូងដឹងទៀត ។ វត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយនៅក្នុង
 មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុ ជាដំបូងដឹងទៀតថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំប្រាកដណា
 ថាបង្គំ ។ មេត្តិយក្នុងដកាភិក្ខុក៏មិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធ ជា
 ដំបូងដឹងទៀត ។ វត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយថា ខ្ញុំប្រាកដណាម្ចាស់
 ដូចម្តេច ហេតុអ្វីបានថា លោកម្ចាស់មិនបាននិយាយពាក់ព័ន្ធនឹងវត្ថុ ។ មេត្តិយ-
 ក្នុងដកាភិក្ខុនិយាយថា នៃអាវុសោ វត្ថុ បានជាយើងមិនបាននិយាយ
 ពាក់ព័ន្ធនៅក្នុង ព្រោះព្រះមល្លបុត្រចៀនចៀនយើង អ្នកមិនអាច
 សោះ ។ វត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងផ្តើមដូចម្តេច ។ មេត្តិយ-
 ក្នុងដកាភិក្ខុនិយាយថា នៃអាវុសោ វត្ថុ ប្រសិនបើអ្នកចង់ដឹង (ពុល
 វិដង្គ) ព្រោះព្រះភាគអប្បវិទ្យាព្រះមល្លបុត្រ បានកាយវិការក្នុងវិទ្យា
 ទេវធីន ។ វត្ថុលំដ្ឋវិទិយាយថា លោកម្ចាស់ ខ្ញុំនឹងផ្តើមដូចម្តេច ខ្ញុំនឹងកាត់

(២២០) អដ្ឋាទា កករា ឯកស្មី ធិនាទេ ឯកស្មី
 ឧកាណេ កិក្ខុសង្ឃី សង្ឃតាតាមេតា អាយស្មន្តំ ធាតុ
 មល្លបុត្តំ បដិបុត្តំ សាសិ ភ្នំ ធាតុ ឯកស្មី កក្កា យថា យំ
 វឌ្ឍន អាហាតិ ។ យថា មំ កណ្ត កករា ជាតាតិ ។
 ធាតុយម្យំ ទោ កករា ។ បេ ។ តតិយម្យំ ទោ កករា
 អាយស្មន្តំ ធាតុ មល្លបុត្តំ ឯកស្មី ធិនាទេ សាសិ ភ្នំ ធាតុ
 ឯកស្មី កក្កា យថា យំ វឌ្ឍន អាហាតិ ។ យថា មំ កណ្ត
 កករា ជាតាតិ ។ ឧទោ ធាតុ ធាតុ ឯកស្មី ធាតុ ឯកស្មី
 តយា តតិ តតិ វឌ្ឍន សាសិ អកាតិ អកាតិ
 វឌ្ឍន ។ យថា យំ កណ្ត ជាតា តតិ ជាតា មំ សុបិ-
 ធាតុធាតុ មេធាតុ ធាតុ បដិសេវិតា បកេវ ជាតករិក ។

(២២០) ព្រះវិទ្យាទេ មិណ្ឌុនេ ទេវព្រះពានព្រះកាតព្វ
 ប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយព្រះគ្រាបំស្ករព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តនាអាយុថា ម្ចាស់
 ទព្វៈ អ្នកស្រីកមិល អ្នកបាទាវិក្ខុយាវិក្ខុនេវុបជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុប
 ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រព្រះធម៌ធម៌ ព្រះពាន
 ព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។ ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាប
 ព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ជាតិបេតិកភណ្ឌ ។ បេ ។ ជា
 តិបេតិកភណ្ឌថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកស្រីកមិល អ្នកបាទាវិក្ខុយាវិក្ខុនេវុប
 ជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុប ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រ
 ព្រះអង្គធម៌ធម៌ ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
 ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំទូលថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកស្រីកមិល អ្នកបាទាវិក្ខុ
 យាវិក្ខុនេវុបជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុប ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រ
 ព្រះអង្គធម៌ធម៌ ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
 ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំទូលថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកស្រីកមិល អ្នកបាទាវិក្ខុ
 យាវិក្ខុនេវុបជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុប ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រ
 ព្រះអង្គធម៌ធម៌ ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។
 ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំទូលថា ម្ចាស់ទព្វៈ អ្នកស្រីកមិល អ្នកបាទាវិក្ខុ
 យាវិក្ខុនេវុបជាវិទ្យុនេវុបជាវិទ្យុនេវុប ។ ព្រះពុទ្ធមល្លបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា បតិក្រ
 ព្រះអង្គធម៌ធម៌ ព្រះពានព្រះកាតព្វគ្រាបបង្គំព្រះអង្គស្រាប់ហើយ ។

អនុវិសេសិ យោគា ធិ ទោ ភ្នំ អាវសោ វង្ស អនុយ
 អនុយោគា ធិស្វា យថាធម្មំ បដិករោសិ តន្ត្រ មយ
 បដិក្កណ្ឌម វង្ស យោសា អាវសោ វង្ស អវិយស្ស វិទ-
 យេ យោ អនុយេ អនុយោគា ធិស្វា យថាធម្មំ បដិក-
 រោតិ អាយតិ សិកំ អាយជ្ជតិ ។

(២២៦) អថទោ ភក្កា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ តេធម៌
 ភិក្ខុវេ សាវ្យា វង្សស្ស លិច្ឆវិស្ស បត្តិ ឧត្តជ្ជតុ
 សម្ពោតិ សាវ្យា ករោតុ ។ អថហិ ភិក្ខុវេ អវិច្ឆហិ
 សមម្ពាតតស្ស ឧបាសកស្ស បាតា ឧត្តជ្ជតោ ធិ
 ភិក្ខុធិ អលាភាយ បរិសន្តតិ ធិ ភិក្ខុធិ អនតាយ
 បរិសន្តតិ ធិ ភិក្ខុធិ អនាភសាយ បរិសន្តតិ ធិ ភិក្ខុ
 អក្កោសតិ បរិកាសតិ ធិ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ កេធម៌ ធិ
 តុទ្ធស្ស អវិស្សា កាសតិ ធិ ធម្មស្ស អវិស្សា កាសតិ
 ធិ សង្ឃស្ស អវិស្សា កាសតិ អនុជាធានិ ភិក្ខុវេ
 ធិ អថហិ អថហិ វង្សហិ សមម្ពាតតស្ស ឧបាសកស្ស
 បត្តិ ឧត្តជ្ជតុ ។

ម្នាលភាវូណ វង្សៈ (វង្សវង្ស) អ្នកឃើញសេចក្តីផ្តុំផ្គុំ តាមរយៈសេចក្តី
 ផ្តុំផ្គុំ ហើយសំដែងទោសសមត្ថភាពដល់លោកទោស យើងអត់ទោស
 ទោសសេចក្តី ម្នាលភាវូណ វង្សៈ អ្នកឃើញសេចក្តីផ្តុំផ្គុំ តាម
 ហើយសេចក្តីផ្តុំផ្គុំ ហើយសំដែងទោសសមត្ថភាពដល់លោកទោស ដល់
 ទោសសេចក្តីសម្រាប់ ទោះជាសេចក្តីបំរើរបស់អ្នកនោះក៏ដោយដែរ ។

(២២៦) ត្រាឆោ ព្រះឆោត្រាឆោ ច្រវ័ត្រាសំហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មើលទ្វារ សង្ឃច្បាប់បាត្រដល់វង្ស-
 លិច្ឆវិស្ស អវិច្ឆវង្សលិច្ឆវិស្សសង្ឃរាជតាមវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃ
 ត្រូវបាត្រដល់ទោសកដែលប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺ ទោសក
 មិនព្យាយាមដើម្បីទីឱ្យសាច់ស្លូនលាភរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនព្យា-
 យាមដើម្បីទីទូចប្រយោជន៍របស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនព្យាយាមដើម្បីទី
 ភិក្ខុទាំងឡាយទានបាតដល់ទោ ។ មិនព្រមទេភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិន
 ញុះញង់ភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យបែកបាក់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ មិនពោលគំរាមដៀល
 ព្រះគុដ្ឋ ។ មិនពោលគំរាមដៀលព្រះធម៌ ។ មិនពោលគំរាមដៀលព្រះសង្ឃ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបាត្រ ដល់ទោសក
 ដែលប្រកបដោយអង្គទាំង ៨ នេះ ។

ទេត្តាវំ វត្ថុតំ សង្ខំ បត្តត្តាដ្ឋងំ យាទតំ ។ សង្ខេប
 វឌ្ឍស្ស លំច្ឆវិស្ស បត្តំ ឧត្តាដ្ឋងំ សម្ពោតំ សង្ខេប
 កាលតំ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតំ វឌ្ឍស្ស លំច្ឆវិស្ស
 បត្តស្ស ឧត្តាដ្ឋងំ សម្ពោតំ សង្ខេប កាលំ សោ
 តុល្លាស្ស យស្ស ទត្ថមតំ សោ កាលេយ្យ ។ ឧត្តា-
 ដ្ឋងំតោ សង្ខេប វឌ្ឍស្ស លំច្ឆវិស្ស បត្តោ សម្ពោតោ
 សង្ខេប ទមតំ សង្ខេបស្ស តស្មា តុល្លា ។ ឯវមតំ
 ជាយាមីតំ ។

(២២៩) អថទោ កតវំ វេសាលេយំ យថាគិរុន្តិ
 វិហរិត្តា យេន កត្តា តេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុបទ្វេន
 ចារិតំ កាមាធា យេន កត្តា តនេសវិ ។ តត្រ សុខំ
 កតវំ កត្តសុ វិហរិតិ សុសុមារិតេ ភេសកធុរាទេ
 មិគធាយេ ។

(២៣០) តេន ទោ មន សមយេន ពោធិស្ស វដ.
 កុមារប្ប តោកធុរោ ធាម ចាសាធា អចិន្តរិក
 ពោតិ អនុជ្ឈាវិត្តា សមលោន វ ប្រាហ្មលោន វ

លោស្មុខោចេញចាកទោស ឧកស្វមឱសស្មីវាបាត្រឡើងវិញ ។ សស្ស
 ក៏ដូចជាត្រដល់វឌ្ឍលិច្ឆវិ គឺធ្វើឱសស្មីរាប់តាមឡើងវិញ ។ កាត្រាបាត្រ
 ដល់វឌ្ឍលិច្ឆវិ គឺធ្វើឱសស្មីរាប់តាមឡើងវិញ គួរដល់លោកមានអាយុ
 អន្តរា លោកមានអាយុអន្តរាត្រូវស្ងៀម មិនគួរដល់លោកមាន
 អាយុអន្តរា លោកមានអាយុអន្តរាត្រូវនិយាយឡើង ។ សស្សបាត
 ដូចជាត្រដល់វឌ្ឍលិច្ឆវិ គឺធ្វើឱសស្មីរាប់តាមឡើងវិញ ហើយ កាត្រាបាត្រនោះ
 គួរដល់សស្ស ព្រោះហេតុនោះបាតដាសសស្សស្ងៀម ។ ខ្ញុំសូមចំណុច
 សេចក្តីនេះ ដោយតាមស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

(២២៩) ត្រាតានេន ព្រះមានព្រះភោគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រះ
 វេសាលីគួរដល់តុល្លាអនុស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធជីវិតនៅកាន់ចារិកក្នុង
 កត្តដទបទ យាងវេតាមលំដាប់ ក៏បាត់ទៅដល់កត្តដទបទនោះ ។
 ពួក ព្រះមានព្រះភោគទ្រង់គង់នៅក្នុងភេសកធុរាទេ^(១) ជាទីឱ្យអភ័យដល់
 សត្វម្រឹក ទៀបត្រង់សុសុមារិតេក្នុងកត្តដទបទនោះ ។

(២៣០) សមយេនេន គោតិកឥន្ទ្រាបាត់ការកសាងប្រាសាទ
 ឈ្មោះកាកខុ^(២) ទើបតែងឈើយថ្មី ។ ដែលសមណៈទីត្រាហ្មាល់

១ ព្រៃឈើព្រៃ ចូលព្រៃឈើព្រៃ ឈ្មោះ ភេសកធុរា ដោយត្រូវត្រង់ ។ ២ កាកខុ
 ឈ្មោះ កាកខុ ព្រះប្រាសាទនោះមានការពេញលេញដល់អន្តរាប្បក្រម ។

កោនចំ កំ ឧទុស្សត្ថតេន ។ អដ្ឋោ ពោធិ កដកុមារោ
 សញ្ញកាបុត្តំ មាណវំ អាចារ្យសំ ឯហំ ត្វំ សឌ្ឍ សញ្ញ-
 កាបុត្ត យេន កករំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា មម
 វេនេន កករំតោ ចានេ សិរសា វន្ត អប្បពាធិ អប្ប-
 តង្គំ លហុដ្ឋាធិ ពលំ ជាសុវិហារំ បុត្ត ពោធិ កន្ត្រ
 កដកុមារោ កករំតោ ចានេ សិរសា វន្តតំ អប្បពាធិ
 អប្បតង្គំ លហុដ្ឋាធិ ពលំ ជាសុវិហារំ បុត្តតតំ(១) ឯវត្ថុ
 អនេហំ(២) អដ្ឋាសេតុ តំ កន្ត្រ កករំ ពោធិស្ស ឧទ-
 កុមារស្ស ស្វាគនាយ កត្តំ សន្តិ កិក្ខុសាធម្មនាតិ ។ ឯវ
 កោធិ ចោ សញ្ញកាបុត្តោ មាណវំ ពោធិស្ស កដកុ-
 មារស្ស បដិស្សត្វា យេន កករំ តេនុបសង្កមំ ឧបសង្ក-
 មិត្វា កករំតោ សន្តិ សម្មោធិ សម្មោធិយំ កាដំ សាក-
 ណីយំ វិភិសាបត្វា ឯកុមន្តំ ឯសីនំ ។ ឯកុមន្តំ ឯសីន្តោ
 ចោ សញ្ញកាបុត្តោ មាណវំ កករំ ឯវនេហំ ពោធិ(៣)
 កដកុមារោ កោតោ តោតមស្ស ចានេ សិរសា វន្តតំ

១ វេនេន ពោធិក ធិនេហំ ឧ បុត្តាយតិ ។ ២ កករំ ។ ៣ ឧ.ម. ពោធិ ចោ ។

បុប្ផលណនិមួយ ជាដំនាមនុស្សមិនដែលចាប់បាននៅក្រោយ ។
 លំដាប់នោះ ពោធិកដកុមារព្រះបាទសញ្ញកាបុត្តមាណវតមកប្រាប់ថា ខ
 សញ្ញកាបុត្ត សំឡាញ់ អកច្ឆរមក អកច្ឆរទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំទូទាត្រះមានព្រះភាគដោយត្បូង ទូលស្ក
 កាតាធិកច្ចុត សេចក្តីលំបាកកិច្ចច្ចុត សេចក្តីព្យាយាមស្រួល កម្លាំងកាយ
 នឹងមិនជាជ្រៀននៅសប្បាយ កាមកាម្យកញ្ចាញ់ បតិច្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ពោធិកដកុមារសូមថ្វាយបង្គំទូទាត្រះអង្គដោយត្បូង ទូលស្កកាតាធិ
 កច្ចុត សេចក្តីលំបាកកិច្ចច្ចុត សេចក្តីព្យាយាមស្រួល កម្លាំងកាយ នឹងមិន
 ជាជ្រៀននៅសប្បាយ ហើយទូលយាងនេះទៀតថា បតិច្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 សូមព្រះអង្គព្រមទាំងកិត្តសក្ខីទទួលកត្តាចសំពោធិកដកុមារ ដើម្បីតាម
 ក្នុងវិថីស្តេក ។ សញ្ញកាបុត្តមាណវតទទួលព្រះបទលុះពោធិកដកុមារថា
 ព្រះករុណារសេស ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យទាំងសំលេងសំណាម ទៅក្រែងមានព្រះ
 ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួរដើរតែង នឹងពាក្យដែលគួរទោសហើយ
 អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសញ្ញកាបុត្តមាណវតអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សម
 គួរហើយ ក៏ទូទាត្រះបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដោយពាក្យយាងនេះ
 ថា ពោធិកដកុមារសូមថ្វាយបង្គំទូទាត្រះព្រះភាគច្បាស់ដោយត្បូង

អប្បពាធំ អប្បកត្តិ លហុដ្ឋាធំ តសំ ជាសុវិហារំ បុទ្ធា
 ឋវញ្ច វនេតិ អធិវសេតុ តិវ ភវំ តោតមោ ពោធិស្ស
 រាជកុមារស្ស ស្វាគនាយ កត្តិ សទ្ធិ ភិក្ខុសង្ឃបាតិ ។
 អធិវសេសិ កកវ ត្ថុល្អិកាវេទ ។ អថទោ សញ្ញកា
 បុត្តា មាលារំ កកវតោ អធិវសធំ វិធីត្វា ឧដ្ឋាយា
 សនា យេន ពោធិ រាជកុមារោ តេទុរសង្កមំ ឧប
 សង្កមិត្វា ពោធិ រាជកុមារំ ឋតនេវេន អភេត្ថេ ទោ
 មយំ កោតោ វេនេន តំ កកវត្ថុ កោតមំ ពោធិ
 រាជកុមារោ កោតោ តោតមស្ស ចានេ សិរសាវ វន្តតិ
 អប្បពាធំ អប្បកត្តិ លហុដ្ឋាធំ តសំ ជាសុវិហារំ
 បុទ្ធា ឋវញ្ច វនេតិ អធិវសេតុ តិវ ភវំ តោតមោ
 ពោធិស្ស រាជកុមារស្ស ស្វាគនាយ កត្តិ សទ្ធិ ភិក្ខុ
 សង្ឃបាតិ អធិវត្ថុត្វា បទ សមណេន តោតមេបាតិ ។

[២៣០] អថទោ ពោធិ រាជកុមារោ តស្ស
 ត្ថិយា អទ្ធកេន បណីតំ ទាធិយំ កោធិយំ បដិ
 យាធាបេត្វា តោតទុរញ្ច ចានេ ឧដ្ឋាយា ឧស្ស
 ហិ សទ្ធកេត្វា យាវ បដិមា សោចាលាតោធម្មោ

ទូលស្មារភាពាធិចក្ខុ វេចក្តីលំបាកធិចក្ខុ វេចក្តីព្យាយាមស្រួល
 កម្លាំងកាយធិធិចក្ខុ វេចក្តីសម្រួល មួយទៀត ពោធិរាជកុមារោ
 ក្រាបចូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
 ទទួលកត្ត របស់ពោធិរាជកុមារ ដើម្បីទាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះនាមព្រះភាគ
 ទ្រង់ទទួលដោយត្រង់ភាព ។ ព្រះនាម សញ្ញកបុគ្គលាណធិជីវា ព្រះ
 នាមព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រាបចូលពោធិរាជកុមារយ៉ាងនេះថា
 កុមារ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ក្រាបចូលពោធិរាជកុមារយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានក្រាបបង្គំទូលព្រះនាមមាតាព្រះភាគ តាមចូលរបស់ទ្រង់
 ហើយថា ពោធិរាជកុមារសូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមដោយ
 ឡូតិ៍ ទូលស្មារភាពាធិចក្ខុ វេចក្តីលំបាកធិចក្ខុ វេចក្តីព្យាយាមស្រួល
 កម្លាំងកាយធិធិចក្ខុ វេចក្តីសម្រួល មួយទៀត ពោធិរាជកុមារោ
 ក្រាបចូលព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា សូមព្រះភាគមជ្ឈិមព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ
 ទទួលកត្ត របស់ពោធិរាជកុមារ ដើម្បីទាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែក ព្រះសមណ
 ភោគមជាត្វាសំ បានទទួលនិមន្តហើយ ។

[២៣១] លុះព្រឹកៈឡើង ពោធិរាជកុមារក៏ចាត់ចែងទាន់យកោដ
 និយាហរដ៍ក្នុងម ហើយទូលព្រះភាគទទួលបាន ដោយសំពត់ស
 ព័ន្ធភាយ ដកបដល់កំពស់ល្អិតទាំងព្រះមជ្ឈិម ហើយត្រាស់ហៅ

វិញ្ញាណប្បវត្តន៍ កថាខណ្ឌ ពោធិវគ្គបិដក ឧបសម្ព័ន្ធ វេយ្យាករណ៍

សញ្ញាភាស្តុក្ខំ មាណវំ អាមាណ្ឌសំ វិហំ ភិ សុខ្ខ សញ្ញា-
ភាស្តុក្ខំ យេន កកា តេទុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមំ កកា-
តោ កាលំ អាមាណ្ឌសំ កាលោ កន្តេ ធិដ្ឋិតំ កន្តុក្ខំ ។
វិហំ កោតិ ទោ សញ្ញាភាស្តុក្ខំ មាណវំ កោតិស្ស
រាជកុមារស្ស បដិស្សតា យេន កកា តេទុបសន្តិមំ
ឧបសន្តិមំ កកាតោ កាលំ អាមាណ្ឌសំ កាលោ
ទោ កន្តេ ធិដ្ឋិតំ កន្តុក្ខំ ។

[៦៣៦] អថទោ កកា បុព្វហ្គសម័យំ ធិកសេត្វា
បន្តិមំវាសាយ យេន កោតិស្ស រាជកុមារស្ស ធិវេសនំ
តេទុបសន្តិមំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន កោតិ រាជ-
កុមារោ ធិហំត្វារកោដ្ឋតេ បិកោ យោតិ កកាវន្តំ អាត-
មយមាតោ ។ អន្តសា ទោ កោតិ រាជកុមារោ កកាវន្តំ
ទ្វារតោ វា អាតវន្តំ ធិស្វាទ តតោ បុព្វហ្គសំ កកាវន្តំ អភិក-
នេត្វា បុរិស្ថិតា យេន កោតិកុមារោ ចាសារតោ តេទុប-
សន្តិមំ ។ អថទោ កកា បន្តិមំ សោចាសារតោវិ
ធិស្សាយ អដ្ឋាសំ ។ អថទោ កោតិ រាជកុមារោ
កកាវន្តំ វិគតរោទ អក្កមតុ កន្តេ កកា ធិស្សាទំ

វិញ្ញាណប្បវត្តន៍ ព្រះមាតាព្រះភាគយាងទៅតាមព្រះមាតាធិវេសនំរបស់ព្រះកោតិកុមារ
សញ្ញាភាស្តុក្ខំ មាណវំ អាមាណ្ឌសំ វិហំ ភិ សុខ្ខ អញ្ច អញ្ច អញ្ច អញ្ច
ចូរទៅកាលព្រះមាតាព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំទូល
កកាភាសដល់ព្រះមាតាព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គធិបតី កាលគួរហើយ
កកាសម្រេចហើយ ។ សញ្ញាភាស្តុក្ខំ មាណវំ កោតិស្ស បទសមយេន កោតិ-
រាជកុមារោ ព្រះកោតិវេស ហើយក៏ចូលទៅកាលព្រះមាតាព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំទូលកកាភាស ដល់ព្រះមាតា
ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គធិបតី កាលគួរហើយ កកាសម្រេចហើយ ។

[៦៣៦] ព្រះមាតា ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀមស្ងៀមទ្រង់ប្រាស
ចំវារក្នុងបុព្វហ្គសម័យ ទ្រង់ពុទ្ធជំណើរទៅកាន់ធិវេសនំស្ថានរបស់កោ-
តិកុមារ ។ សម័យនោះឯង កោតិកុមារឈរនៅទាបក្រៅទ្វារ
រង់ចាំព្រះមាតាព្រះភាគ ។ កោតិកុមារបានឃើញព្រះមាតាព្រះភាគ
ទ្រង់ស្តេចយាងមកដល់ចំណីយលិម ។ លុះឃើញហើយក៏ក្រោកទៅទទួល
កុមារនោះ ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមាតាព្រះភាគ និងព្រះអង្គទ្រង់ស្តេច
យាងទៅទាបមុខ ហើយចូលទៅកាន់ភាគទុក្ខបាណ ។ វេលានោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ទ្រង់ឈប់អាស្រ័យនៅកំពែងដាច់ខាងក្រោមដីគុក ។
លំដាប់នោះ កោតិកុមារក្រាបថ្វាយបង្គំ ទូលព្រះមាតាព្រះភាគយំ
នេះថា បពិត្រព្រះអង្គធិបតី សូមព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ជាន់សំពត់

អត្តមតុ កន្លែ សុភកោ ទុស្សនំ យំ មម អស្ស ធិយ-
 ត្តិ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ ឯវំ វុត្ត ភកា កុណ្ឌ
 អហោសិ ។ ធុតិយម្យំ ទោ ។ ថេ ។ តតិយម្យំ ទោ
 ពោធិ រាជកុមារោ ភកាវុំ ឯតនរោ អត្តមតុ កន្លែ
 ភកា ទុស្សនំ អត្តមតុ កន្លែ(១) សុភកោ ទុស្សនំ យំ
 មម អស្ស ធិយត្តិ ហិតាយ សុខាយាតិ ។ អថទោ
 ភកា អាយស្មន្តិ អាទន្តិ អវលោកេសិ(២) ។ អថទោ
 អាយស្ម អាទន្តោ ពោធិ រាជកុមារំ ឯតនរោ ឥហារតុ
 រាជកុមារ ទុស្សនំ ឯ ភកា ចេន្ទបដកំ អត្តមិស្សតិ
 បដិមំ ឯតតំ តថាគតោ អទុកម្យតិ ។ អថទោ ពោធិ
 រាជកុមារោ ទុស្សនំ សំហារមេត្វា ឧបរំ កោកានុន
 ឆាសាន អាសនំ បញ្ចាបេសិ ។ អថទោ ភកា កោ-
 កានុនំ ឆាសានំ អភិវុត្តេត្វា បញ្ចក្កេ អាសាន ធិសិទ្ធិ
 សន្តិ ភិក្ខុសង្ឃំ ។ អថទោ ពោធិ រាជកុមារោ តុទ្ធិប្ប-
 មុទំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតេ ទានមិយេន កោដមិយេន

១ ធី អាសនំ ២ យេន ៣ ទិស្សតិ ។ ៤ ឧ.ម. អវលោកេសិ ។

ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះសុគតទ្រង់ជាប់សំរាប់ទាំង
 ឡាយ ដើម្បីជាប្រយោជន៍នៃសេចក្តីសុខដល់ព្រះអង្គ អស់កាល ជា
 យូរអង្វែង ។ កាលពោធិរាជកុមារក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះ
 អង្គទ្រង់នៅស្ងៀម ។ ពោធិរាជកុមារក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ
 ជាតំបើជនិវេន ។ ថេ ។ ជាតំបើជនិវេនថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ជាប់សំរាប់ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះសុគតទ្រង់ស្តេចយាងជាប់សំរាប់ទាំងឡាយ ដើម្បី
 ជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ព្រះអង្គ អស់កាលជាយូរអង្វែង ។
 គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បែរត្រាតក្រួ ទៅរកព្រះកាន់ទូមាន
 កាយ ។ ព្រះកាន់ទូមានកាយក៏បានដេញចោលទៅខាងពោធិរាជកុមារយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះរាជកុមារ សូមទ្រង់សារសំរាប់ចេញ ព្រះមានព្រះ
 ភាគ ព្រះអង្គមិនទ្រង់ជាប់ស្រាលសំរាប់ទេ ព្រះអង្គមិនទ្រង់អនុគ្រោះ
 ដល់ប្រជុំជនជាទាំងក្រោយ ។ គ្រានោះ ពោធិរាជកុមារទ្រង់ឲ្យសារសំរាប់
 ទាំងឡាយចេញ ហើយទ្រង់ឲ្យស្រាលសារនោះទាំងស្រុងទុកប្រាសាទ
 វិញ ។ ព្រះមានព្រះភាគស្តេចយាងឡើងកាន់កាន់ទុកប្រាសាទ ហើយ
 គង់លើកាសនៈវេលាស្រាលស្រេចហើយព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ។ លំដាប់
 នោះ ពោធិរាជកុមារបានអង្គុសទាននិយោជន៍យាហន៍(ប្រព័ន្ធបច្ចុប្បន្ន)

មន្ត្រីលក្ខាយ យាងយាង ចេញបង្គំ អញ្ជើញ
 មិស្សប្តីតំ ។ អស្សាសំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស ឥន្ទ្រយា
 ទុដ្ឋាយន្ទ្រយា ឡាយន្ទ្រយា វិចារន្ទ្រយា ។ អថទោ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមភ្នំ អាណេស្សំ ។ តំហំ ភិក្ខុវេ
 មន្ត្រីវតោ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ តំហំ មន្ត្រីលក្ខាយ
 យាងយាង ចេញបង្គំ អញ្ជើញ មិស្សប្តី ។

[២៣៥] តេ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ឆោតចា
 ធីតំ អញ្ជើញ ភិក្ខុ ឡាយន្ទ្រ ។ ភគវតោ ឯតមភ្នំ
 អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឆោតចា ធីតំ
 អញ្ជើញ ។

ទុដ្ឋាយន្ទ្រ ។

[២៣៦] អថទោ ភគវ ធីតាសុ យថាភិក្ខុ
 វិហារិចា យេន សាវត្ថី តេ ចារិកំ បញ្ញាមិ អនុ
 បុត្រេន ចារិកញ្ចុរោនោ យេន សាវត្ថី តេ ធរសវិ ។

តាំងឡាយ កាលបើគេឮឃើញប្រយោជន៍ជាមន្ត្រី មិនសមបើនិមន្ត
 ហ៊ានដាក់ព្រលសំពត់សោ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយបានឮស្រីនោះកំពុង
 កាលទោស គង់ទៀង ចន្ទៈចង្អុល ។ ភិក្ខុកុមារនោះក្របបង្គំទូល
 សេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ (យី) គ្រហស្ថត្រូវការមន្ត្រី ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ តបវត
 អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលត្រូវស្នូតឱ្យ ឃើញប្រយោជន៍ជាមន្ត្រី ដាក់ព្រល
 សំពត់បាន ។

[២៣៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយភ្ញៀវនឹងដាក់ព្រល
 សម្រាប់ភិក្ខុដែលមានជើងស្អាតបាន ។ ភិក្ខុតាំងនោះ ក្របបង្គំទូល
 សេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ តបវតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដាក់លើកព្រល សម្រាប់ភិក្ខុ
 ដែលមានជើងស្អាតបាន ។

ចំពោះព្រះ ដំណើរ ។

[២៣៨] ព្រះនោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នឹងនៅក្នុងក្នុងដង
 គូរដល់ក្នុងក្នុងស្រីយ ហើយយោងទៅកាន់ចារិកក្នុងសាវត្ថី ទ្រង់
 ត្រូវដំណើរទៅកាន់ចារិកដោយលិដាប់ ក៏បានដល់ទៅក្រុងសាវត្ថីនោះ ។

អដទោ អគតំ វិសាទំ អំគារមាតំ ធម្មំយា តតិយ
សទ្ធស្សេង ៧ ថេ ៧ មនុស្សំ តត្ថា ធម្មាទំ ៧

[២៣៩] អដិបោ គតក ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី
 ឯតានេ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី
 ឯតានេ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី ឯតានេ ឯតស្មី

[២២០] តេជ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
មតាសវីជនី ឧប្បត្តា ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អា-
រេនេសុំ ។ អនុជានិមំ កំភូវេ មតាសវីជនី ។ តា-
មវីជនី ឧប្បត្តា ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមន្តំ អា-
រេសុំ ។ ឧ កំភូវេ តាមវីជនី តាមត្យា យោ តា-
មយ្យ អាមត្តំ ឱត្តដស្ស អនុជានិមំ កំភូវេ តំស្ស
វីជនីយោ កំតាមយំ ឧស្សាមយំ ហោតិព្រាមយន្តំ ។

ដើមព្រះនាងព្រះភារត្យុទ្ធ៍ឥឡូវនៅទីសាលាវិទ្យាល័យ ឈប់ (ប្រ-
យោជន៍) ជាបេក្ខជន ។ ថេ ៗ ធ្វើប្រគល់ឯកសារចូលរួមការងារ ។

(២៧៩) ក្រោមនិមិត្តនេះ ដំណើរនេះ រឿងគ្រាន់តែគ្រាន់តែ
 ប្រសើរឡើង ព្រោះស្រីកុំភ័យខ្លាច ឬស្រីកុំភ័យខ្លាច
 ភរិយាឬក្រុមគ្រួសារ ២ ប្រសិនបើប្រសើរ (ស្រីកុំភ័យ) ។

(២៤០) សម័យនោះឯង ផ្គុំសម្រាប់បក់មូល តើគេទៀងដល់
សង្ឃ ។ ភិក្ខុចាំវិន្យាយក្រាបបង្គំខួលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
ភាគ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ជ្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុចាំវិន្យាយ គង់ឥតអនុញ្ញាតផ្គិត
សម្រាប់បក់មូល ។ (សម័យនានាក្រោយមក) ផ្គិតដែលគេធ្វើដោយរោម
ចាមរឹតតែទៀង (ដល់សង្ឃ) ។ ភិក្ខុចាំវិន្យាយក្រាបបង្គំខួលសេចក្តីនេះ
ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះគង្គទ្រង់ជ្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុចាំវិន្យាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ផ្គិតដែលគេធ្វើដោយរោមចាមរឹត ភិក្ខុណារប្រើប្រាស់
ត្រូវតាមផ្លូវខ្ពង់ ខ្មាលភិក្ខុចាំវិន្យាយ គង់ឥតអនុញ្ញាតផ្គិត ជា យ៉ាង គឺ
ផ្គិតដែលគេធ្វើដោយសំបកឈើ ១ ផ្គិតដែលគេក្រងដោយស្បូវភ្នាំង ១
ផ្គិតដែលគេធ្វើដោយរោមកខ្ចុយភ្លោក ១ ។

[២២១] តេជ ទោ មន សមយេន សាស្ត្រស្ស
 ធម្មំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ ភពវតោ ឯតធម្មំ អាណេ-
 សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ធម្មន្តំ ។

[២២២] តេជ ទោ មន សមយេន ធម្មត្ថិយា
 ភិក្ខុ ធម្មប្បត្តហិតា^(១) អាហិស្មាដ្ឋំ ។ តេជ ទោ មន
 សមយេន អញ្ញតោ ឧបាសកោ សន្តហុលេហិ អា-
 ជីវតស្សារតេហិ សន្និ ឧប្បាទំ អគមាសំ ។ អន្ត-
 សំសុ ទោ តេ អាជីវតស្សារតោ ធម្មត្ថិយេ ភិក្ខុ
 ទូរតោ ។ ធម្មប្បត្តហិតេ រាគព្ភន្ត ធិស្វាទ តំ ឧបា-
 សតំ ឯតធម្មំ ឯតេ ទោ អយ្យា តុញ្ញតំ កន្តត្ថា
 ធម្មប្បត្តហិតា អាគព្ភន្តំ សេយ្យជាមិ កណ្តាតមហាបត្តា-
 តិ ។ ន អយ្យា ឯតេ ភិក្ខុ បរិព្វាជនាតិ ។ ភិក្ខុ ន
 ភិក្ខុតិ អត្តតិ អតំសុ ។ អជទោ សោ ឧបាសកោ
 ឧបតតោ^(២) សញ្ញាធិត្ថា ឧជ្ឈរេនតំ ទីយតិ វិចារេតិ
 តជំ ហិ យាម កន្តត្ថា ធម្មប្បត្តហិតា អាហិស្មាដ្ឋន្តិ-
 តិ ។ អស្សោសំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស ឧបាសកស្ស

។ ខ. ប. ច្ប. បន្តយោ ។ ២ ខ. ប. ឧបតតោ ។

[២២៣] សម័យនោឯនំ ពានុក្រមិតាវ្យាជនសង្ឃ ។ ភិក្ខុ
 ពំនិឡាយក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្ចី៖ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះគន្ធី
 ជ្រងំត្រាស់ថា ព្រះភិក្ខុពំនិឡាយ ភពវតោអនុញ្ញាតព្រះ ។

[២២៤] សម័យនោឯនំ ពុទ្ធកន្ធីយភិក្ខុពុំនិព្រឺដើរទៅ ។
 សម័យនោឯនំ ពានុបាសកម្នាក់ដើរទៅកាន់ទូរទ ជាមួយទំនិញ
 សាវ័ករបស់គាត់ដឹកជាច្រើនទាក់ ។ សាវ័ករបស់គាត់ដឹកពំនិឡាយនោះ
 បានឃើញពុទ្ធកន្ធីយភិក្ខុពុំនិព្រឺដើរមកដល់ចម្ងាយល្មម ។ លុះឃើញ
 ហើយភិក្ខុយាយទំនិញបាសកនោះយាងនេះថា លោកពុំនិព្រឺដើរមកនេះថា
 ឯកុំទៅរបស់អ្នក លោកពុំនិព្រឺដើរមក ដូចជាពុទ្ធមហាមាត្យត្រួតពល ។
 ។ បាសកនោះក៏តបថា លោកពុំនិព្រឺដើរមកនេះមិនមែនជាភិក្ខុទេ គឺជា
 បរិព្វាជក ។ ពុទ្ធសាវ័កគាត់ដឹកទំនិញបាសក ក៏នាំយកគ្នាដោយពាក្យថា
 ភិក្ខុ (ឬ) មិនមែនជាភិក្ខុ ។ ច្បាប់បាសកនោះដើរចូលទៅដល់មើលស្គាល់
 ច្បាស់ ក៏កាលនោះស ក៏រៀប បន្តបង្គាប់ថា ហេតុអ្វីក៏លោក
 ម្ចាស់ដំបើម ពុំនិព្រឺដើរ ។ ភិក្ខុពំនិឡាយបានឮបាសកនោះ

ឧដ្ឋាយទ្គស្ស វិច្ឆយទ្គស្ស វិចារទ្គស្ស ។ អថោ
 តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។ សត្វំ តេ
 ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សត្វំ កតវតិ ។ បេ ។ វិចារហិត្វា
 ធម្មំ តាមំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តសំ ធន ភិក្ខុវេ ធន្តំ
 ជាវេតតំ យោ តាវយ្យ អាចត្តំ ធុត្តាដស្សាតិ ។

[២២៣] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតវា
 ភិក្ខុ ភិណ្ឌោ ហោតិ ។ តស្ស វិចារ ធន្តំ^(១) ជាស្ស
 ធន្តំ^(២) ហោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។ អនុជា-
 ជាមិ ភិក្ខុវេ ភិណ្ឌាទស្ស ធន្តំ ។

[២២៤] តេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ភិណ្ឌា-
 ទស្សវេ កតវតោ ធន្តំ អនុញ្ញាតំ យោ អភិណ្ឌាទស្សាតិ
 អាហារេ អាហារុបបាវេ ធន្តំ ជាវេតិ កុត្តាទាយន្តំ ។
 កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។ បេ ។ អនុជាជាមិ
 ភិក្ខុវេ អភិណ្ឌាទេធម៌^(៣) ភិក្ខុវា^(៤) អាហារេ អាហារុប-
 បាវេ ធន្តំ ជាវេតតំ ។

១ ឧ. ធម្មេ ។ ២ ឧ. ម. ៩ ជាវេ ។ ៣ ឧ. ភិណ្ឌាទេធម៌ ភិណ្ឌាទេធម៌ ។
 ៤ ឧ. ម. ធម្មេស្ស ភិក្ខុភាតិ ធម៌ ៩ វិស្សតិ ។

ភោគភោស តិរច្ឆ័យ បន្តបេជ្ជាបដិដ្ឋានេ ។ ទេបភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ (អំពើនោះ) ពិតមែន ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងអស់នោះ
 ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពិតមែន ។ បេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់បន្ទោស ព្រះហើយទ្រង់ធ្វើដ្ឋកថា ត្រាស់ពោរភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ធាតុ ភិក្ខុណាប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវតាបត្តិទុក្ខដ ។

[២២៥] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ១ ប្រទេសមានដើម ។ ភិក្ខុនោះ
 បើមានបំរើព្រះ មិនបានសេចក្តីសប្បាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលដំណើរខ្ញុំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺគតអនុញ្ញាតធម៌ដល់ភិក្ខុមានដើម ។

[២២៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយដឹងថា ព្រះមានព្រះភាគ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតធម៌ដល់ភិក្ខុមានដើមតែម្នាក់ មិនបានទ្រង់អនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ
 គ្មានដើមទេ ហើយអង្គុយនឹងការបំរើព្រះក្នុងភាពម ទាំងបញ្ចាបបស្ថ
 ភាពម ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺគត
 អនុញ្ញាតធម៌ភិក្ខុមិនមានដើមបំរើព្រះក្នុងភាពម ទាំងបញ្ចាបបស្ថ
 ភាពម ។

[២៤៩] តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 សិក្ខាយ មន្តិ ទុទ្ធានា^(១) ធន្នោ អាណត្តោ វិការេ
 អញ្ញាតោ តាមនាមេន អត្ថក្កមនិ ។ មនុស្សា ឯសយ្យា^(២)
 ចោរោ ឥច្ឆតិ អសិស្ស វិជ្ជាតលីតិ អនុបតិក្ខា គរោត្តា
 សត្វាធិក្ខា មុត្តិសុ ។ អដិទោ សោ ភិក្ខុ អាណមិ តត្ថា
 ភិក្ខុមិ ឯតមន្តិ អាណេសិ ។ កំ មន ភំ អាវុសោ
 ធន្នាសិក្ខំ ធារេសិកំ ។ ឯវាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិថា ។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ វិទ្យាយន្តិ វិចារេន្តិ កាមិ
 មា ធាម ភិក្ខុ ធន្នាសិក្ខំ ធារេស្សតិកំ ។ អដិទោ តេ
 ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តិ អាណេសិ ។ មេ ។ វិចារេន្តិ
 ធន្តិ កាមិ កាត្វា ភិក្ខុ អាណេសិ ធន្តិ ភិក្ខុវេ ធន្នា
 សិក្ខា ធារេន្តា យោ ធារេយ្យ អាមន្តិ ធន្តាដស្សតិ ។

[២៥០] តេជ ទោ មន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
 តិលាទោ ហោតិ ធន្ត ភិក្ខុវេ វិចារ ធន្នាធន អា
 ហិណ្ឌិកុ ។ កតវតោ ឯតមន្តិ អាណេសិ ។ អនុដាចាមិ
 ភិក្ខុវេ តិលាធន្ស ភិក្ខុវេ ធន្នាសម្មតិ ធាតិ ។

១ វ. ទុទ្ធានា ។ ២ ឧ. ម. ឯសយ្យា ។

[២៥១] សម្មយេនាធនិ ភិក្ខុ ទ ប្រប្រគេតាប្រគេតសាស្ត្រិក ហើយ
 ពាក់លើឈើច្រត់ ដើរទៅតាមគ្នាប្រគេតយ្យ ក្នុងវេលាវិការេ ។ មនុស្ស
 តាំងឡាយនាំគ្នាដោយថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់តាំងឡាយ បុរសនេះជាចារ
 ដើរទៅ ជាវិចារេន្ត (តាមមុខ) ភ្នំស្វាយ ហើយតាំងឡាយតាមចាប់ លុះ
 ចាប់បានហើយ ស្គាល់ថា (ជាភិក្ខុ) តាំងឡាយទៅវិញ ។ ទើបភិក្ខុនោះទៅ
 កាន់កាម ប្រាប់សេចក្តីដល់ភិក្ខុដទៃ ។ ភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះសួរថា
 ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកប្រទ្រង់ឈើច្រត់តាំងសាស្ត្រិកឬអ្វី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់ថា
 មើលអាវុសោ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយឆោតឆោសចក្តីប្រាប់ដទៃ ។ មេ ។ ភិក្ខុតាំង
 នោះពោលចោស គំរូដៀល ចន្ទុបង្គាប់ថា ភិក្ខុមិនសមរម័យនឹងប្រទ្រង់ឈើ
 ច្រត់តាំងសាស្ត្រិកសោះ ។ ទើបភិក្ខុតាំងអម្បាលនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តី
 ទុះចំពោះព្រះរាជប្រកាស ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជា ហើយទ្រង់ធ្វើ
 ធម្មតា ត្រាស់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ប្រើប្រាស់ឈើច្រត់តាំងសាស្ត្រិកទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

[២៥២] សម្មយេនាធនិ ភិក្ខុ ទ ប្រមាធម្មំ តែវៀវេលាឈើ
 ច្រត់ចេញហើយមិនរោចនឹងដើរទៅមកបាន ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបចង្អុល
 ដំណើរនេះចំពោះព្រះរាជប្រកាស ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃឱ្យធន្នាសម្មតិដល់ភិក្ខុនាមធម្មំ ។

សង្ឃ ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនោ ធន្ទាសម្មតិ នេតិ ។
 យស្សយស្សតោ ទមតិ ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនោ ធន្ទា-
 សម្មតិយា ទាមិ សោ ឥន្ទ្រាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ
 កាសេយ្យ ។ ធិន្ទា សង្ឃំ ឥន្ទ្រាមស្ស ភិក្ខុនោ
 ធន្ទាសម្មតិ ទមតិ សង្ឃស្ស កស្មា កុណី ។ ឯវមតិ
 ធារយាមីតិ ។

[២២៨] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ
 ភិណ្ឌោ យោតិ ន សក្កោមិ វិថា សិក្ខាយ បត្តិ
 បរិហារិកុំ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ អារោទេសំ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ភិណ្ឌាធស្ស ភិក្ខុនោ សិក្ខាសម្មតិ ធាតុំ ។

[២២៩] ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ធាតុត្ថា ។ តេន ភិណ្ឌា-
 ធន ភិក្ខុនោ សង្ឃំ ទុបសង្កមិត្ថា ឯតីសំ ទុត្តរាស្សន្តិ
 តារិក្ខា វុឌ្ឍនំ ភិក្ខុនំ ទាទេ វុឌ្ឍនំ ទុត្តរិកំ ធិសិទិត្ថា
 អញ្ញសំ បត្តយេត្ថា ឯវមស្ស វចនំយោ អហំ កន្លេ ។
 លាទោ ន សក្កោមិ វិថា សិក្ខាយ បត្តិ បរិហារិកុំ
 សោហំ កន្លេ សង្ឃំ សិក្ខាសម្មតិ យោធាមីតិ ។ ធុតិយម្បិ
 យាមិត្ថា កតិយម្បិ យាមិត្ថា ។

សង្ឃទ្យទណ្ឌសម្មតិវេលំភិក្ខុឈ្មោះនេះ ។ កាឡិទណ្ឌសម្មតិ វេលំភិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះ គួរវេលំលោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិនោះ
 ត្រូវស្ងៀម មិនគួរវេលំលោកមានកាយុអន្តិណា លោកមានកាយុអន្តិ
 នោះត្រូវតោលឡើង ។ សង្ឃបាទទ្យទណ្ឌសម្មតិ វេលំភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ហើយ កាឡិទោះនោះវេលំសង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។
 ខ្ញុំសូមចាំទុកទូលេចក្តីនេះ ដោយកាសារស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[២២៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុ ទុបសាទដម្ចី តែវៀវលេងសង្រ្គិក
 ចេញ ក៏មិនអាចនឹងនាំយកបាត្រទៅបាន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្របបង្ខំខ្លួន
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាត ឲ្យសង្ឃឲ្យសិក្ខាសម្មតិវេលំភិក្ខុមានដម្ចី ។

[២៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃត្រូវឲ្យយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុមាន
 ដម្ចីនោះត្រូវចូលទៅកេសស្ស ហើយធ្វើទុក្ខកសង្ខារឲ្យស្មាមាត់ថ្វាយបង្គំ
 បាទាបសំភិក្ខុចាស់ទាំងឡាយ ហើយអង្គុយប្រហានផ្គងអញ្ញាលំរោល
 កក្សយ៉ាងនេះថា បតិត្រាសសង្ឃដ៏ចំរើន ខ្ញុំមានដម្ចី បើវៀវលេងសង្រ្គិក
 ចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបាត្រទៅបាន បតិត្រាសសង្ឃដ៏ចំរើន (ដឡើ
 នេះ) ខ្ញុំមកសូមសិក្ខាសម្មតិវេលំភិក្ខុ ។ ភិក្ខុនោះឮហើយសូមជាតំបើបដិសេធ
 ផង ឮហើយសូមជាតំបើបដិសេធ ។

[២៥០] ឲ្យក្មេង កំភ្លុក មិនបាន ឬ ឲ្យក្មេង
 ប្រាកដថា សុណាតុ មេ កន្ត្រៃ សង្ឃ អយំ ឥត្តន្តា-
 មោ កំភ្លុក កំលាមោ ឧ សាត្តានិ វិចា សិក្ខាយ
 បន្តិ បរិហរិកុំ សោ សង្ឃំ សិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។
 យនិ សង្ឃស្ស បន្តកាស្ស សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស កំភ្លុក
 សិក្ខាសម្មតិ ធម្មេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ
 កន្ត្រៃ សង្ឃ អយំ ឥត្តន្តាមោ កំភ្លុក កំលាមោ ឧ
 សាត្តានិ វិចា សិក្ខាយ បន្តិ បរិហរិកុំ សោ សង្ឃំ
 សិក្ខាសម្មតិ យាចតិ ។ សង្ឃោ ឥត្តន្តាមស្ស កំភ្លុក
 សិក្ខាសម្មតិ ធម្មេ ។ យស្សាយស្សោ ឧមតិ ឥត្ត-
 ន្តាមស្ស កំភ្លុក សិក្ខាសម្មតិយា ធម្មេ សោ ឧត្តន្តាស្ស
 យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ឯត្ថា សង្ឃោ
 ឥត្តន្តាមស្ស កំភ្លុក សិក្ខាសម្មតិ ឧមតិ សង្ឃស្ស
 កស្មា កុណិ ។ ឯវេនិ ធម្មេយ្យ ។

[២៥១] កិច្ចដែលឈ្លាសច្រើនតាម ឧប្បន្ន៍នៃសង្ឃ ចំពោះ
 សង្ឃដំបង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិច្ចឈ្លាននេះមានផ្ទៃ កែវីវេលន
 សង្រ្គោះចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបានទេ (ឥឡូវនេះ) កិច្ចនោះមក
 សូមសិក្សាសម្មតិសង្ឃ ។ បើកម្មមានកាលក្នុងសង្ឃហើយ សង្ឃ
 ឧប្បន្ន៍សិក្សាសម្មតិដល់កិច្ចឈ្លាននេះ ។ នេះជាញត្ថំ ។ ចំពោះសង្ឃ
 ដំបង សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិច្ចឈ្លាននេះមានផ្ទៃ កែវីវេលនសង្រ្គោះ
 ចេញ ក៏មិនអាចនាំយកបានទេ (ឥឡូវនេះ) កិច្ចនោះមកសូម
 សិក្សាសម្មតិសង្ឃ ។ សង្ឃក៏ឲ្យសិក្សាសម្មតិ ដល់កិច្ចឈ្លាននេះ ។
 ការឲ្យសិក្សាសម្មតិ ដល់កិច្ចឈ្លាននេះ ក្នុងលោកមានអាយុក្មេង
 លោកមានអាយុក្មេង ត្រូវស្រៀម មិនក្នុងលោកមានអាយុក្មេង
 លោកមានអាយុក្មេងត្រូវពេលឡើង ។ សង្ឃបានឲ្យសិក្សា-
 សម្មតិដល់កិច្ចឈ្លាននេះហើយ ការឲ្យនោះក្នុងសង្ឃ ព្រោះហេតុ
 នោះបានជាសង្ឃស្រៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកក្នុងសង្ឃនេះ ដោយអាការ
 ស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[២៨៦] គេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញករោ កំគុ
 តិណោ ហោតិ ន សក្កោតិ វិនា ធម្មោន អាហំល្លាតិ
 ន សក្កោតិ វិនា សិក្ខាយ បត្ថំ បរិហរិតំ ។ កតវតោ
 ឯតទត្ថំ អាហោសំ ។ អនុជានាមិ កំគុវ តិណោស្ស
 កំគុវោ ធម្មាសិក្ខាសម្មតិ ធាតុំ ។ ឯវត្ថុ បទ
 កំគុវ ធាតុត្ថា ។ គេន តិណោនេន កំគុវោ សង្ឃ
 ទុបសង្កម្ពត្ថា ឯតិសំ ទុក្ខាសង្កំ ករិត្ថា វិញ្ញា
 កំគុវំ ចានេ វិញ្ញា ទុក្ខាសង្កំ ឯបិដិត្ថា អញ្ញាសិ
 បត្ថោត្ថា ឯមស្ស វិចារីយោ អហំ កន្ត តិណោ ធម្ម
 សក្កោមិ វិនា ធម្មោន អាហំល្លាតិ ន សក្កោមិ
 វិនា សិក្ខាយ បត្ថំ បរិហរិតំ សោហំ កន្ត សង្ឃ
 ធម្មាសិក្ខាសម្មតិ យាចាមិកំ ។ ទុតិយម្យំ យាចិត្ថា
 កតិយម្យំ យាចិត្ថា ។

[២៨៧] ព្យុត្តេន កំគុវោ បដិវលេន សង្ឃោ ញាបេ-
 តញ្ចា សុណតុ មេ កន្ត សង្ឃោ អហំ វត្ថុត្ថា ហោ កំគុ
 តិណោ ធម្ម សក្កោតិ វិនា ធម្មោន អាហំល្លាតិ
 ន សក្កោតិ វិនា សិក្ខាយ បត្ថំ បរិហរិតំ សោ សង្ឃ

[២៨៨] សមីយាធានេន កំគុ ទុបសមាទជ្ជិ តេវៀវលេនឈីច្រកំ
 ចេញ កំមិនភាចនិវេទិយេតេ មេវៀវលេនសត្រៃចេញ កំមិនភាច
 និវេទនាយកបាត្រេវេវេ ។ កំគុតំនិទ្យាយ ក្រាបចន្ទិទ្យាយសេចក្តីខ្លះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រជុំគ្រាស់ថា ម្ចាស់កំគុតំនិទ្យាយ
 គង់ឥតអនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃទ្យាយសិក្ខាសម្មតិ ដល់កំគុមាទជ្ជិ ។
 ម្ចាស់កំគុតំនិទ្យាយ សង្ឃត្រូវឱ្យយ៉ាងនេះ ។ កំគុដែលមាទជ្ជិចោះត្រូវ
 ចូលទៅរកសង្ឃ ហើយឱ្យកំគុសង្ឃនោះឱ្យស្នាមមាត់ ថ្វាយចន្ទិបាតនៃ
 កំគុចាស់តំនិទ្យាយ ហើយអង្គុយច្រហោងផ្គុំដៃអញ្ជាសំពាសពាក្យយ៉ាង
 នេះថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមាទជ្ជិ តេវៀវលេនឈីច្រកំចេញ
 កំមិនភាចនិវេទិយេតេ តេវៀវលេនសត្រៃចេញ កំមិនភាចនិវេទនា
 យកបាត្រ ទៅបាត បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន ខ្ញុំមកសូមទទួលសិក្ខាសម្មតិ
 សង្ឃ ។ កំគុនោះគប្បីសូមថា តំបត្រដៃដៃ គប្បីសូមថា តំបត្រដៃដៃ ។

[២៨៩] កំគុដែលឈ្លាសប្រតិពល គប្បីឱ្យសង្ឃថា បពិត្រ
 ព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កំគុឈ្លាសនេះមាទជ្ជិ តេវៀវ
 លេនឈីច្រកំចេញ កំមិនភាចនិវេទិយេតេ វៀវលេនតែសត្រៃ
 ចេញ កំមិនភាចនិវេទនាយកបាត្រេវេវេ (ឥឡូវនេះ) កំគុនោះមក

ឧទ្ទិសសិក្ខាសម្មតិ យាទតិ ។ យទតិ សង្ឃស្ស បត្ត-
 កល្យ សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឧទ្ទិសសិក្ខាសម្មតិ
 ធរោយេ ។ ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ គន្ធិ សង្ឃេ
 អយំ ឥត្តន្ទាមោ ភិក្ខុ តិលានោ ន សក្កោតិ វិថា
 ឧទ្ទានំ អាហំណ្ហំភិ ឧ សក្កោតិ វិថា សិក្ខាយ បត្ត-
 បរិហារិកុ សោ សង្ឃំ ឧទ្ទិសសិក្ខាសម្មតិ យាទតិ ។
 សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឧទ្ទិសសិក្ខាសម្មតិ ធម៌ ។
 យស្សយស្សតោ ទមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ ឧទ្ទិ-
 សិក្ខាសម្មតិយា ឆានំ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ធម្ម-
 មតិ សោ ភាសេយ្យ ។ ធិត្ថា សង្ឃេ ឥត្តន្ទាមស្ស
 ភិក្ខុនោ ឧទ្ទិសសិក្ខាសម្មតិ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
 តុណ្ហំ ។ ឯវិមត្តំ ជាយោមីតិ ។

[៦៩៤] តេជ ទោ បទ សមយេន អនាគតេ
 ភិក្ខុ រោមដ្ឋតោ អហោយិ^(១) ។ សោ រោមដ្ឋតោ
 រោមដ្ឋតា^(២) អដ្ឋោហានិ ។ ភិក្ខុ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ
 វិចារេន្តិ វិចារាយិ^(៣) ភិក្ខុ គោជនិ គុត្តតិ ។

១ ឧ. ប. រោមគ្គុតោ រោគន័ ។ ២ ឧ. ម. រោមគ្គុតោ រោមគ្គុតោ ។ ៣ ឧ. វិកលេ ឈ ។

សូមទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិធីសង្ឃ ។ បើក្នុងមានការបង្កផលសង្ឃហើយ
សង្ឃធម្មទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិធីកិច្ចឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្តិ ។ ចតុត្រ
ព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិច្ចឈ្មោះនេះមានដូច្នេះ តែវៀរ
លែងឈឺច្រវ៉ៃចេញ គឺមិនអាចទំងន់ដើរទៅមក វៀរលែងសង្រួតចេញ
មិនអាចទំងន់នាំយកពុទ្ធត្រឥវាន (ដូច្នេះនោះ) កិច្ចនោះមកសូមទណ្ឌសិក្ខា-
សម្មតិវិធីសង្ឃ ។ សង្ឃទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិធីកិច្ចឈ្មោះនេះ ។ ការ
ទណ្ឌសិក្ខាសម្មតិវិធីកិច្ចឈ្មោះនេះ គួរដល់លោកមានការយុត្តណា
លោកមានការយុត្តនោះ ត្រូវស្យៀម មិនគួរដល់លោកមានការយុត្ត
ណា លោកមានការយុត្តនោះត្រូវពោលឡើង ។ សង្ឃទណ្ឌសិក្ខា-
សិក្ខាសម្មតិវិធីកិច្ចឈ្មោះនេះហើយ ការទីនោះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះ
ហេតុនោះបានជាសង្ឃស្យៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្លួនសេចក្តីនេះ ដោយ
តាមការស្យៀមយ៉ាងនេះ ។

(២៥៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទ្ធចូចចំពោះអ្វីនាំច្រក្រពើ ។
ភិក្ខុនោះចំពោះអ្វី ។ ហើយរលមចូលទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងពាល
ទោស នឹងបៀល ចន្លងចង្កាប់ថា ភិក្ខុនោះនាំទោសនឹងរលមទោស ។

កករតោ ឯតមន្តិ អាភេតេស្មំ ។ ឯសោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អចំរី
 តោយោឯយា ទុកោ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ រោមដ្ឋកាស្ស
 រោមដ្ឋំ ឈ ច កិក្ខុវេ តហិមុទទ្ធារំ វិហរិត្វា អដ្ឋោហារិ
 តត្ថំ យោ អដ្ឋោហារេយ្យ យថាធម្មោ តាមតោត្ថំ ។

(២៨៨) តេជ ទោ បច សមយេន អត្តាតស្ស
 បុតស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ កត្តត្ថេ តហ្វ សិក្ខាធិ
 បរិកិរិស្ម(១) ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ វិយន្តំ វិចារេន្តំ កដិ
 ហិ ជាម សនណា សក្យបុត្តិយា ឱនេន វិយ្យាមេន
 ឈ សក្កត្តិ បដិក្កហោស្សន្តំ ឯកាមេតំ សិក្ខំ តាម្មស
 តេជ វិជ្ជាយតិកំ ។ អស្សាស្មំ ទោ កិក្ខុ តេសំ ម
 ទុស្សាធិ ឧដ្ឋាយន្តាធិ វិយន្តាធិ វិចារេន្តាធិ ។ អដ
 ទោ តេ កិក្ខុ កករតោ ឯតមន្តិ អាភេតេស្មំ ។ យេ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ យំ វិយ្យាមាធិ បតតិ តិ សាមិ
 កហោត្វា បរិវត្តិកំ តិ តិស្ស ហោតុ(២) បរិវត្តិ តិ
 កិក្ខុវេ ឆាយតេហិតំ ។

១ ឧ. ម. ឈិយស្ម ។ ២ ឧទ្ទិសន្តយំ ឧ. ម. ឆោត្តរេស្ម ឧ វិស្សតិ ។

កិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុនេះទើបតែចូលមកដល់កំណើន
 វិនៃតោ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគណៈកម្មាធិការនៃកិក្ខុអង្គជំពា
 ភៀនដ៏ប្រក្រតី ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ប៉ុន្តែកិក្ខុកុំភ្ញាក់ភាហារចេញមក
 រាងក្រៅទ្វារទាត់ហើយលេចចូលទៅវិញ បើកិក្ខុណាលេចចូលទៅវិញ
 នៃយេនេច្បីឱ្យកិក្ខុនោះធ្វើតាមដំ (សំដែងភាគនិរុទ្ធ) ។

(២៨៩) សម័យនោះឯង មានសិក្ខុកត្តរបស់ប្រជុំជន ១ គូក ។ គ្រាប់
 បាយដ៏ច្រើនក៏ជ្រុសរោយរាងក្នុងកត្ត ។ មនុស្សតាំងឡាយពោល
 ពោសន៍នៀល បន្ទុះចង្អាច់ថា តួសមណសក្យបុត្តិយ កាលបើគេក្នុង
 ព្រះគន្ធបាយ មិនសមបើមិនទទួលបានយោសធាត្តិគោរពសោះ ធម្មតាគ្រាប់
 បាយមួយគ្រាប់វាមែនញ៉ាំងកាច់ ច្រើនឱ្យសម្រេចចុះ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ
 បានឮមនុស្សតាំងនោះពោលពោស ន៍នៀល បន្ទុះចង្អាច់ (ថ្កុញ្ចោះ) ។
 ទើបកិក្ខុតាំងម្នាក់នោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គប្រជុំត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ គ្រាប់បាយ
 ណា ដែលគេក្នុងឱ្យហើយពាក់ចុះ គឺជាគណៈកម្មាធិការនៃកិក្ខុស្រាប់
 បាយនោះខ្លួនឯង ហើយទាំងចុះ ព្រោះហេតុអ្វី ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ
 ព្រោះគេគ្រាប់បាយនោះ បាយគុណៈ គឺប្រភេទប្រេស្របហើយ ។

ធិយេ នទេ ជាតេស្សតិក ។ អថ ខោ ភេ កិក្ខុ ភក្ខវតោ
ឯតមត្ថំ អាហេចេសំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ ធិយា នទា
ជាតេត្វា យោ ជាតេយ្យ អាចត្ថិ ធុត្តាដស្សតិ ។

(២៥៧) ភេន ខោ បទ សមយេន កិក្ខុ នទេន-
បិ នទំ ធិន្ទត្ថំ ។ មុខេនពំ នទំ ធិន្ទត្ថំ ។ កុខេន ធិ
យំសេន្ទ ។ អន្ទលំយោ ធុត្តា យោន្ទ ។ ភក្ខវតោ
ឯតមត្ថំ អាហេចេសំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ នទទ្រេ-
នន្ទត្ថំ ។ សលោហិតំ នទំ ធិន្ទត្ថំ ។ អន្ទលំយោ ធុត្តា
យោន្ទ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ មិសប្បមាណេន
នទំ ធិន្ទត្ថំ ។

(២៥៨) ភេន ខោ បទ សមយេន ចត្វត្ថិយា
កិក្ខុ វិសតិមជ្ឈិ(១) កាកមេន្ទ ។ បទុស្សា ទន្ទ្រយន្ទ
ទិយន្ទ វិចាចេន្ទ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហិ កាមភោ-
តិចោតិ ។ បេ ។ ភក្ខវតោ ឯតមត្ថំ អាហេចេសំ ។ បេ ។
ន កិក្ខុវេ វិសតិមជ្ឈិ កាកមេតត្ថំ យោ កាកមេយ្យ
អាចត្ថិ ធុត្តាដស្ស អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ មលមត្ថំ
អមកេ ឡឹកុត្ថំ ។

១. វិសតិមជ្ឈិ ។

និធិទុកក្រចកវិវិសោ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងអស់នោះគ្របបង្អំទូល
ដំណើរនៃ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវទុក ក្រចកវិវិសោ កិក្ខុណាទុក ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។

(២៥៩) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយកាត់ក្រចកដោយក្រចក
ខ្លះ ។ កាត់ក្រចកដោយទាក់ខ្លះ ។ ត្រូវសក្រចកនឹងជញ្ជាំងខ្លះ ។ ប្រាមវែង
ទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្របបង្អំទូលដំណើរនៃចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
គេវាឥតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ក្រចក ។ កិក្ខុទាំងនោះកាត់ក្រចកត្រាតែដល់
ឈាម ។ ប្រាមវែងទាំងឡាយក៏ឈឺចាប់ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេវាឥតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់ក្រចកត្រឹមទីដំណាច់ ។

(២៦០) សម័យនោះឯង ពួកចត្វត្ថិយកិក្ខុឱ្យគេទាក់ក្រចកទាំង
២០ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលចោស គំរង្សៀល ចុះបង្អំបាត់ ។ បេ ។
ដូចពួកគ្រហស្ថអ្នកបរិភោគភាម ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយគ្របបង្អំទូល
ដំណើរនៃចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេទាក់ក្រចកទាំង ២០ ទេ កិក្ខុណាឱ្យគេ
ទាក់ ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេវាឥតអនុញ្ញាតឱ្យកាត់
តែជម្រក្រាលប៉ុណ្ណោះ ។

[២៥៧] តេជ ចោ បន សមយេន ភិក្ខុនំ តេសា
 ធិយា ហោន្តិ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។
 ឧស្សហន្តិ បន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាមញ្ញំ តេសេ ឧហេ-
 បេតុន្តិ ។ ឧស្សហន្តិ ភក្កវតំ ។ អថចោ ភក្កវតំ ឯតស្មី
 ចំនាធន ឯតស្មី បកាណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃបាតាបេ-
 ត្វា ។ បេ ។ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
 ទុរំ ទុរសំសំ ទុរសំបាដំតំ ឧមតតំ សង្ឃំ ទុរកណ្ណន្តិ ។

[២៦០] តេជ ចោ បន សមយេន ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ
 ឧស្សំ កប្បាបេន្តិ ។ ឧស្សំ វត្តាបេន្តិ ។ តោរណាមិតិ
 កាវាបេន្តិ ។ ចតុរស្សតិ កាវាបេន្តិ ។ បរិមុទំ កាវា-
 បេន្តិ ។ អន្តរាគំ កាវាបេន្តិ ។ ធារិកំ វេបេន្តិ ។
 សត្តាទេ លោមំ សំហារបេន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារបេន្តិ ។ បេ ។ វេសយ្យជាដំ ភិហិ កាវាភាគិ-
 យោតិ ។ បេ ។ ភក្កវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ បេ ។

[២៥៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានសក់វែង ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដ៏ណើរមុខ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា តែភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយអាចនឹងការសក់ឆ្មារៅ
 វិញទៅមកបានឬទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បត់ត្រព្រះមាន
 ព្រះភាគ អាចនឹងការបាន ។ ព្រោះនេះនោះនេះ ដ៏ណើរនេះ ទើបព្រះ
 មានព្រះភាគប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយមកអនុភូតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវអនុភូតកំចិនការ
 ថ្មសំលៀងកំចិនការ ស្រោចកំចិនការ គ្រឿងស្លាប់ដែលគេធ្វើដោយ
 រោមចៀម នឹងគ្រឿងប្រដាប់កំចិនការទាំងពួង ។

[២៦០] សម័យនោះឯង ពួកពួកមួយភិក្ខុឱ្យគេកាត់ពួកមាន (ដោយ
 កន្ត្រៃខ្លះ) ។ ទុកពួកទាត់ (ឱ្យវែង) ខ្លះ ។ ឱ្យគេធ្វើពួកចង្កាឱ្យវែងដូចជាពួក
 ចង្កាពង្សខ្លះ ។ ឱ្យគេធ្វើពួកទាត់ជា ២ ជ្រុងខ្លះ ។ ប្រមូលផ្សារពេញគ្រឿង
 ទ្រង់ខ្លះ ។ ទុកផ្ការពេញគ្រឿងពោះខ្លះ ។ ទុកពួកមានឱ្យដូចជាចង្កាខ្លះ ។ ឱ្យ
 គេដកពេញក្នុងចង្កាខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយគោលរោស ដំបៀល
 ចង្កាបង្កប់ថា ។ បេ ។ ដូចពួកគ្រូបាស្សអ្នកចំពោះភាគភាគ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដ៏ណើរមុខ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។

១ ភិក្ខុវេ មស្ស តាប្បាមេតង្គំ ១ មស្ស វង្សាមេតង្គំ ១
 តោលោមិតី តាវាមេតង្គំ ១ ចន្ទរស្មតី តាវាមេតង្គំ
 ១ បរិមុទ្ធំ តាវាមេតង្គំ ១ អង្គរតី តាវាមេតង្គំ ១
 ឆាប័តា មេតង្គំ ១ សង្ហាមេ លោមី សំហាមេតង្គំ
 យោ សំហាមេយ្យ តាមង្គំ ធុត្តមស្សតី ។

(២៦០) គេច ទៅ បង សមយោជន អភិរក្ស
កិត្តិយស សម្ពាធន វណ្ណ ហោតី ។ គេសង្ឃឹម ថា
សង្គមខ្មែរ ។ បើ ។ កត់ត្រា រ៉ូម៉ាន់ អាណាចក្រ ។
អនុជាតាម កិត្តិយស អាណាចក្រខ្មែរ សម្ពាធន លោក
សំហារបេតុង ។

២២២ តេជ ទោ បទ សម្ភារៈ ធម្មត្ថយា
 ភិក្ខុ កត្តាភិក្ខុ កេសេ ធម្មាបេន្តំ ។ មនុស្ស
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទីយន្តំ វិហារេន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យជាបិ
 តិប្បី កាសោភាតិបាតិ ។ ប ។ កកវតោ ឯតមន្តំ
 ភារេនេសី ។ មេ ។ ឧ ភិក្ខុវេ កត្តាភិក្ខុ កេសា
 ធម្មាបេត្តា យោ ធម្មាបេយ្យ អាមន្តំ មុត្តាជស្សាតិ ។

ប្រភេទទ្រង់ស្រាស់ ឆ្មារភ័ក្ត្រទាំងឡាយ ភ័ក្ត្រមិនត្រូវឱ្យគេកាត់ពុកទាត់
(ដោយកាំភ្លើង) មិនត្រូវទុកពុកទាត់ឱ្យរីង មិនត្រូវឱ្យគេធ្វើពុកចង្កាឱ្យ
រីង (ដូចជាពុកចង្កាពិរ) មិនត្រូវឱ្យគេធ្វើពុកទាត់ ២ ជ្រុង មិនត្រូវប្រ-
មូលផ្តុះរោមត្រង់ទ្រង់ មិនត្រូវទុកផ្តុះរោមត្រង់រោះ មិនត្រូវទុកពុកទាត់
ឱ្យដូចជាចង្កឹម មិនត្រូវឱ្យគេដករោមក្នុងចំបង្កៀក ភ័ក្ត្រណាឱ្យគេដក ត្រូវ
អាចត្តិទុក ។

(២៦១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុមួយរូបកើតជំងឺក្នុងទីចង្អុល ។
 ហេតុដ៏មិនដឹង ។ រថៗ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុលដល់ស្រីម្នាក់ ចំពោះព្រះ
 មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ (១៥) មាន
 ការណ៍ដូច្នេះហេតុ តើជាតិអនុស្សាវរីយ៍ភិក្ខុឲ្យគេផ្សាយក្នុងទីចង្អុល ។

(២២២) សម័យនោះឯង ពួកឆ្មោធិយភិក្ខុប្រើឧប្បត្តសក់ដោយ
ក៏ត្រូវ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលទោស គឺជឿល បន្តិចបន្តួចថា ។ ថេរ
ដូចពួកគ្រូយស្នេហាថ្វីរោតតាម ។ ថេរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏គ្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីម៉្លេះ ប៉ារោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ថេរ ។ ព្រះគង្គ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេកាត់សក់ដោយក៏ត្រូវទេ ។ ភិក្ខុណា
ឱ្យគេកាត់ ត្រូវតាចក្តីក្តីផង ។

[២៦៣] តេជ ទោ បទ សមយេន អន្តរាស្ស
 ភិក្ខុវេ ធីសេ វិលោក ហោតិ ។ ន សក្កោតិ ឧរោ
 កេសេ ឱរោបេត្ថំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហេសេស្គំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាតាជយ្យធូយា កត្តវិកាយ កេសេ
 វេតាបេត្ថន្តំ ។

[២៦៤] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ធីយាធិ
 ជាសិកាឈាមមិ ជាតេន្តំ ។ ឧទុស្សា ឧជ្ឈាយន្តំ
 ទិយន្តំ វិហារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាមិ ចិសាធិល្លិកាតិ
 ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហេសេស្គំ ។ ន ភិក្ខុវេ
 ធីយិ ជាសិកាឈាមិ ជាតេត្ថំ យោ ជាយេយ្យ អាចត្តិ
 ឧត្តរាស្សនិ ។

[២៦៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ សក្កវិកាយមិ
 ឧទុស្គតេ ធម៌ ជាសិកាឈាមិ តាហាបេន្តំ ។ ជាសិកា
 ឧត្តរា ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សណ្ឋាសន្តំ ។

[២៦៦] សមីយនោឯនិ ភិក្ខុម្ហេបូកេសដិបុត្រនិក្ខាល ។
 ភិក្ខុនោមិទកាចនិការសកំហោយកំបិកោកោតោ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាប
 បង្គំខ្លួនរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ (បេ) មានកោតាងថាហេតុ គេជាឧទុក្ខាន្តកម្មភិក្ខុវេ
 តាមសកំហោយកំប្រែប្រួល ។

[២៦៧] សមីយនោឯនិ ភិក្ខុតាំងឡាយទុកកេមច្រមុះវែង ។ ឧទុស្ស
 តាំងឡាយពាលភោស កិះដៀល បន្ទុះបង្ហូរថា ។ បេ ។ ដូចជា
 ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបង្គំខ្លួនដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទុកកេមច្រមុះវែង
 វែងទេ ភិក្ខុណាទុក ត្រូវតាមត្ថិត្ថត ។

[២៦៨] សមីយនោឯនិ ភិក្ខុតាំងឡាយឱវេទកកេមច្រមុះ ដោយ
 ដុំក្រួសខ្លះ ដោយក្រមួនយុំខ្លះ ។ ច្រមុះកំណើត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គេជាឧទុក្ខាន្តកម្មសណ្ឋាស ។

[២៦៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្តិយោ ភិក្ខុ
 បណ្ឌិតំ កាហាចេត្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ វិចា-
 ចេត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កាមកោតិចោតិ ។ បេ ។
 ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។ ន ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតំ
 កាហាចេត្តិ យោ កាហាចេយ្យ អាមត្តំ ឧត្តជស្សតិ ។

[២៦៧] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាស្ស
 ភិក្ខុយោ កណ្ណាត្ថបេកេហំ កណ្ណា ដតិកា ហោត្តិ
 ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កណ្ណាមលហារណំត្ថិ ។

[២៦៨] តេជ ទោ បទ សមយេន ធាតុក្តិយោ
 ភិក្ខុ ឧត្តាវតា កណ្ណាមលហារណំយោ ជាមត្តិ ស្មោ-
 វណ្ណមយំ រូមិយមយំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ជ័យន្តិ
 វិចាចេត្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាមិ តិហិ កាមកោតិចោតិ
 ។ បេ ។ ភកវតោ ឯតមត្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។ ន
 ភិក្ខុវេ ឧត្តាវតា កណ្ណាមលហារណំយោ ជាមត្តា
 យោ ជាមយ្យ អាមត្តំ ឧត្តជស្ស អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

[២៦៩] សម័យោនេន ពួកធាតុក្តិយភិក្ខុគ្រូគេដកសក់ស្កូវ ។
 មនុស្សទាំងឡាយពេលទោស គំរេងៀល ចន្ទបង្ហាញថា ។ បេ ។ ដូចពួក
 គ្រូហស្តម្ពតិកោតកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំណើរត្រង់
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យគេដកសក់ស្កូវទេ ភិក្ខុណាឱ្យគេដក ត្រូវកាបត្តិទុក្ខផ្លូវ
 [២៧០] សម័យោនេន ភិក្ខុមួយរូបមានគ្រូចៀកច្រងំ ដោយភាគម
 គ្រូចៀក ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលដំណើរត្រង់ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេដកគេទុក្ខញ្ច
 ចង្អៀលភាគមគ្រូចៀក ។

[២៧១] សម័យោនេន ពួកធាតុក្តិយភិក្ខុ ប្រើប្រាស់ចង្អៀលភាគម
 គ្រូចៀកខ្ពស់នឹងតាប (មិធសសា) គឺធ្វើដោយមាសខ្លះ ដោយប្រាក់
 ខ្លះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពេលទោស គំរេងៀល ចន្ទបង្ហាញថា ។ បេ ។
 ដូចពួកគ្រូហស្តម្ពតិកោតកាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលដំ-
 ណើរត្រង់ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ចង្អៀលភាគមគ្រូចៀកខ្ពស់នឹងតាប
 (មិធសសា) ទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខផ្លូវ ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ

កត្តាសលហារណំ យោ អដ្ឋមយំ ទទ្ធមយំ វិសាលាមយំ
ទទ្ធមយំ វេជ្ជមយំ កដ្ឋមយំ ជនុមយំ ផលមយំ
លោហមយំ សង្កតាភិមយន្តំ ។

(២២៨) តេន ទោ បទ សមយេន ចក្ខុត្តយា កំត្តា
តហំ លោហិតល្អំ កំសកល្លំ សង្កតយំ កត្តាទាំង ។
អនុស្សា វិហារោកំ អាហិតល្អំ បស្សិតា ទទ្ធមយន្តំ
ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កត្តំ ហិ ធាម សមណា សក្យ-
មុត្តយា តហំ លោហិតល្អំ កំសកល្លំ សង្កតយំ
កត្តាទាំង សេឃ្យោចិ កំសមត្តិកាតំ ។ បេ ។
កត្តាតោ ឯតមន្តំ អាហិតល្អំ ។ បេ ។ ទ កំត្តា
លោហិតល្អំ កំសកល្លំ សង្កតយោ កាតតោ យោ
កត្តាយេ អាហិត ទុក្ខដស្សិតំ ។

(២២៩) តេន ទោ បទ សមយេន កំត្តា អញ្ញាចិឃ្មំ
អញ្ញាចិសលាកម្មំ កត្តាសលហារណំឃ្មំ កត្តាទាំង
កត្តាទាំង ។ កត្តាតោ ឯតមន្តំ អាហិតល្អំ ។ បេ ។
អនុបាទាម កំត្តាតោ អញ្ញាចិ អញ្ញាចិសលាកំ កត្តាស-
លហារណំ កត្តាទាំង ។

កតាតកត្តាភាវន្ត្រៀលភាវន្ត្រៀល ដែលធ្វើដោយផ្អែក ក្នុង ស្មែង
បុស្ស ឬស្សី ឈើ ដំណើរ ឆ្នាំឈើ លោហជាតិ គូបស័ន្ទ ។

(២២៩) សមយោនៈឯន កត្តាទាំងកំត្តាសម្បទុកដាក់ត្រៀង
លោហជាតិ ទាំងសិរិទ្ធីនៈ ។ អនុស្សាទាំងឡាយដើរកាតាវិហារ-
ចារិកយើងហើយ កំសាលោហិត ត្រៀង បន្ទុះបង្ហាត់ មិនសម្រេច
សមណសក្យបុគ្គល្យ សម្បទុកដាក់ត្រៀងលោហជាតិទាំងត្រៀងសិរិទ្ធីនៈ
អនុស្សាសិរិទ្ធីនៈ ។ បេ ។ កត្តាទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កត្តាទាំងឡាយ
កំត្តាមិនត្រូវសម្បទុកដាក់ត្រៀងលោហជាតិទាំងសិរិទ្ធីនៈ កំត្តាណាសម្បទុក
ដាក់ ត្រៀងតាមក្តីទុក្ខ ។

(២៣០) សមយោនៈឯន កត្តាទាំងកំត្តាសម្បទុកដាក់ត្រៀងតែឯង
ចំពោះក្នុងក្រុង (តិចនៈចង្កៀ) ចង្កៀចំពោះក្នុងក្រុង ចង្កៀលភាវន្ត្រៀល
នេះ ។ កត្តាទាំងឡាយកំត្រាបបង្គំទូលដំណើរនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កត្តាទាំងឡាយ កតាតកត្តាភាវន្ត្រៀ
តែភាវន្ត្រៀលចំពោះក្នុងក្រុង ចង្កៀចំពោះក្នុងក្រុង ចង្កៀលភាវន្ត្រៀល ។

កត្តាសលហារណំ ឃ្មំ កត្តាសលហារណំ ឃ្មំ ឃ្មំ ឃ្មំ ឃ្មំ ។

[២៧១] គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ
 សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសីទត្ថិ ។ សង្ឃាដិយា ចត្តា
 លុដ្ឋត្ថិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទស្សំ ។ បេ ។ ន
 កិក្ខុវេ សង្ឃាដិបល្លត្តិកាយ ធិសីទត្ថិ យោ ធិសី-
 ធម្មេ អាមត្ថំ ធុត្តនស្សតិ ។

[២៧២] គេន ទោ បទ សមយេន អត្តាភោ កិក្ខុ
 កិលានោ យោតិ ។ កស្ស វិថា អាយោតា^(១) ន ជាស្ស
 យោតិ ។ បេ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទស្សំ ។ បេ ។
 អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ អាយោតត្ថិ ។ អថាទា កិក្ខុនំ ឯត-
 នយោសិ តាថំ ទុ ទោ អាយោតោ វេទិទក្កោតិ^(២) ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាភោទស្សំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
 ធម្មត្ថិ វេទត្ថំ វេទំ សាលាតំ សត្វំ តត្ថកត្តាតត្ថំ ។

[២៧៣] គេន ទោ បទ សមយេន អត្តាភោ
 កិក្ខុ អតាយពទ្ធលោ តាថំ ចិល្លាយ ចាវិសិ ។
 កស្ស វេទិយាយ អន្តរាសទោ ឯតស្សិត្ថំ ។

១ ឧ. ម. អាយោតា ។ ២ ឧ. ប. កកវតោ ។

[២៧១] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុកុំយកបាមក្បាល
 ជង្គង់ទាំងសង្វាដី ។ ដួតសង្វាដីក៏ដក់ចូលអស់ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុល
 ទូលដ៏លើកខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវកុំយកបាមក្បាលជង្គង់ទាំងសង្វាដីទេ
 ក៏កុណាអង្គុយ ត្រូវតាមកិក្ខុផ្កា ។

[២៧២] សម័យនោះឯង កិក្ខុទទួលបានធម្មិ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
 លែងសំពត់ការយោគបញ្ញា ក៏មិនបានសេចក្តីសប្បាយតាយ ។ បេ ។ ចើប
 ពួកកិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេឯតតមត្តាភោសំពត់ការយោគ ។
 ចើបកិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីត្រិះរយ៉ាងទេថា សំពត់ការយោគយើង
 រាល់គ្នា គប្បីដឹងដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី
 ខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គេឯតតមត្តាភោម្យ ដេញឈើ ឡែសម្រាបីន ចម្កាល់
 នឹងប្រដាប់តម្រាញ់ទាំងអស់ ។

[២៧៣] សម័យនោះឯង កិក្ខុមួយរូបមិនបានកាយពន្ធ គឺវត្ថុពន្ធចង្កៀរ
 ចូលទៅចម្លងបាមក្បាលក្នុងប្រក ។ ស្បង់រលស់កិក្ខុទាំងឡាយក៏ចង្អុលច្រកផ្កា ។

អាមត្តំ ឧត្តរស្ស អនុបាតាមី ភិក្ខុវេ វិលេ(១) អដ្ឋមយំ
 ឧត្តមយំ វិសាលាមយំ ឧដ្ឋមយំ វេដ្ឋមយំ ។ លេ ។
 សុត្តន្តភិមយំ សុត្តមយន្តំ ។

[illegible]

(២៨៨) គេ ទៅ បទ សមយោ ព្រឹត្តិយា គិត
 ឡាវតា គណ្ឌិតយោ ជាបង្គំ សោត្តមយ៍ ប្រិយ
 មយ៍ ។ មនុស្ស ឧជ្ឈាយន្ត ធិយន្ត ចិត្តចន្ត ។ បេ ។
 សេយ្យជាបិ គិត កាមភោគិត ។ បេ ។ កត
 តោ ឯតមត្តិ អាភោជន្តិ ។ បេ ។ ៨ គិត្ត ឡាវតា
 គណ្ឌិត ជាបត្តា យោ ជាយេ អាមត្តិ ធិត្តិយស្ស

១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

[illegible][illegible]

អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កណ្ឌិកំ^(១) អដ្ឋមយំ ធន្តមយំ
វិសាលាមយំ ធន្តមយំ វេជ្ជមយំ កាដ្ឋមយំ ជគុមយំ
ជលមយំ លោហមយំ សង្កតាភិមយំ សុត្តមយន្តំ ។

[២៧៥] តេន ទោ ចន សមយេន កិក្ខុ កណ្ឌិ-
កាម្យំ ចាសកាម្យំ ជីវិវ អប្បេន្តំ ។ ជីវិវ ជីវិវ ។
កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ ។ យេ ។ អនុជាបាមិ
កិក្ខុវេ កណ្ឌិកាជលកំ ចាសកាជលកាដ្ឋំ ។ កណ្ឌិ-
កាជលកាម្យំ ចាសកាជលកាម្យំ អន្តេ អប្បេន្តំ ។
តោណោ វិរិយកំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេចសុំ
។ យេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ កណ្ឌិកាជលកំ អន្តេ
អប្បេន្តំ ចាសកាជលកំ សន្តត្ថលំ វា អដ្ឋម្ពលំ វា
ឱកាហោត្វា អប្បេន្តុន្តំ ។

[២៧៦] តេន ទោ ចន សមយេន ធន្តត្ថិយា
កិក្ខុ កិមាជីវត្ថំ ជីវិវសេន្តំ ហត្ថិសោណ្ឌិកំ ឧត្តវាឡាតំ

១ ឧ.ម. ចេន្តេនេសុ កណ្ឌិកត្ថំ សាទ្រោ ឧ វិស្សនិ ។

សមណសក្កប្បត្តិយំទាំងនេះ ពាលចេត្តកាយេនិយាយថា បដិគ្រលោក
ទាំងឡាយជីវិវនៃ ចូរលោកស្រីនៅផ្ទះចុះ ហើយលោកមិនពាលឧបសិទ្ធ
យើងសា ។ ពួកកិក្ខុក្រាបចង្អុលសេចក្តីថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាគ្រហស្ថទាំង
ឡាយនៃប្រាជ្ញាការដោយមន្ត្រីល ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ គេបានអនុញ្ញាត
ឲ្យកិក្ខុដែលគ្រហស្ថទាំងឡាយនិយាយថា បដិគ្រលោកជីវិវនៃ លោក
ចូរស្រីនៅ ផ្ទះចុះ ឲ្យនិយាយតបទៅវិញថា អ្នកចូរស្រីនៅកសលា
យូរៗចុះ ។

[២៧៧] សម័យនោះឯង ព្រះមានព្រះភាគមានបរិសទ្ធច្រ័ត
បោមកេមទ្រង់និស្សំផងនាម ។ កិក្ខុមួយរូបទាន់ខ្លីម ។ កិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទី
ចម្រុះដោយគិតថា ពួកកិក្ខុកុំជុំគ្នាឡើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទត
ឃើញកិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីចម្រុះ លុះឃើញហើយទើបត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុ
មកសួរថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងទីចម្រុះនោះដោយ
ហេតុអ្វី ។ ពួកកិក្ខុក្រាបចង្អុលថា បដិគ្រលោកជីវិវនៃ
(ព្រោះ) កិក្ខុនោះទាន់ខ្លីម បានជាកិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីចម្រុះដោយគិតថា
ពួកកិក្ខុកុំជុំគ្នាឡើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុ
ដែលនៅឡាយពីមុនថា មានសភាពយ៉ាងនេះ ព្រោះតែទាន់ខ្លីមណា

[២៨៥] គេន ទោ បទ សមយេន អត្ថាភាស្យ
 កិច្ចាដោ អតិមន្តាហតំ^(១) ធន្តកដ្ឋំ ទាធន្តស្យ កាលោ
 វិលត្តិ យោតិ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសំ ។ បេ ។
 ន កិច្ចាដោ អតិមន្តាហតំ ធន្តកដ្ឋំ ទាធន្តត្វំ យោ ទា-
 ធម្យ អាចត្តំ ធន្តកដ្ឋស្យ អនុដាធាចិ កិច្ចាដោ ធម្មត្ថំ
 សំ បដិមិ^(២) ធន្តកដ្ឋន្តំ ។

[២៨៦] គេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិច្ច
 ធាយំ អាធម្មេបេន្តំ^(៣) ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តិ
 វិទាធន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យជាចិ ធរវាហកាតិ ។ បេ ។
 កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសំ ។ បេ ។ ន កិច្ចាដោ
 ធាយោ អាធម្មេបេតតោ យោ អាធម្មេបេយ្យ អាចត្តំ
 ធន្តកដ្ឋស្យតិ ។

[២៨៧] គេន ទោ បទ សមយេន វិហារា តិណ
 កហណា យោន្តំ ។ ធរវាហា ឧយ្ហមាទេ វិហារា
 ឧយ្ហន្តំ ។ កិច្ចា កក្កត្តាយន្តំ បដត្តិ ធាតុំ បរិក្ខំ
 កាតុំ ។ កតវតោ ឯតមត្តំ អាហោចសំ ។ អនុដាធាចិ
 កិច្ចាដោ ធរវាហា ឧយ្ហមាទេ បដត្តិ ធាតុំ បរិក្ខំ កាតុន្តិទុ

១ ឧ. ម. ធន្តិមន្តាហតំ ។ ២ ឧ. ច. បដិមិធន្តិមិ ។ ៣ ឧ. ឧ. អាណិយ្យន្តិ។

[២៨៨] សមីយាដោធនំ ភិក្ខុម្ហាយបុរោហិតស្មន្តិវិចិត ឈើស្មន្ត
 កិច្ចមនុស្សាវត្ថុនិបបតិក ។ ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបន្តិទូលសេចក្តីខ្លះ ចំ
 ពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គប្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុមិនត្រូវចំពោះឈើស្មន្តិវិចិត ភិក្ខុណាទីតា ត្រូវតាបត្តិទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ គឺជាឧត្តមកុញ្ញកាលើស្មន្តិវិចិតវិចិតត្រឹម ៤ ប្រាប់ ។

[២៨៩] សមីយាដោធនំ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុដុតព្រៃ ។ ពួកមនុស្ស
 កាលទោស កិះដៀល មន្ត្រៈបដិបត្តិ ។ បេ ។ ដូចអ្នកដុតព្រៃ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតាំងឡាយក្រាបបន្តិទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គប្រង់ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដុតព្រៃទេ ភិក្ខុ
 ណាដុតព្រៃ ត្រូវតាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៩០] សមីយាដោធនំ វិហារតាំងឡាយ កំស្មកស្មាញដោយ
 ស្មៅ ។ កាលដែលភ្លើងធាតុព្រៃ(កលមក)កំនេះតាំងវិហារផង ។ ភិក្ខុតាំង
 ឡាយរឿងសនិទិការដុតភ្លើងតទល់គ្នា ដើម្បីនិមិច្ឆេសេចក្តីការពារ ។ ភិក្ខុ
 តាំងឡាយក្រាបបន្តិទូលរឿងខ្លះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គប្រង់
 ប្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើភ្លើងព្រៃនេះមក គឺជាឧត្តមកុញ្ញក
 ធម្មត្ថិយភ្លើងតទល់ ដើម្បីនិមិច្ឆេសេចក្តីការពារបាន ។

ឧទ្ធរណ៍ អាហារមេត្តិ យោ អាហារមេយ្យ អាហារមេត្តិ ឧក្ខន្ធ
ជស្ស អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សកាយ ឃ្លែងយោ តុដ្ឋវចន៍
ចំណែកបុណ្យត្ថិ ។

[២៧០] គេន ទោ ចន សមយេន ចន្ទត្ថិយោ ភិក្ខុ
លោកាយតិ ចំណែកបុណ្យត្ថិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយត្ថិ
ទ័យត្ថិ វិចារេត្ថិ ។ បេ ។ សេយ្យថាចិ តិហិ កាម-
កោតិចោតិ ។ អស្សន្ទស្យ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ
ឧដ្ឋាយត្ថានំ ទ័យត្ថានំ វិចារេត្ថានំ ។ បេ ។ អន ទោ
តេ ភិក្ខុ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្យ ។ បេ ។ អបិ
ទុ ទោ ភិក្ខុវេ លោកាយតេ សារនស្សន្ទី ឥមស្មី
ឧដ្ឋវចនេ វុឡី វិច្ឆី វេតុល្យំ អាហារេយ្យាតិ ។ នោ
ហោតិ កន្តតិ^(១) ។ ឥមស្មី វិ ចន ឧដ្ឋវចនេ សារនស្សន្ទី
លោកាយតិ ចំណែកបុណ្យត្ថិ ។ នោ ហោតិ កន្តតិ ។
ន ភិក្ខុវេ លោកាយតិ ចំណែកបុណ្យត្ថិ យោ បរិ-
យាប្បលាយ្យ អាហារមេត្តិ ឧក្ខន្ធគស្សតិ ។

១ ខ. ឧ. ឃោតេស្យ ឥតិសម្ភោ ឧ ទិស្សតិ ។

ភមនុទេ ភិក្ខុណារសិក ត្រូវអាហារមេត្តិ ឃ្លាភិក្ខុតាំងខ្យង កោត
អនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុវេត្ថិចនៈតាមសកកាល (១) គឺអនុញ្ញាត ។

[២៧១] សម័យនារេន ពួកឧដ្ឋាយភិក្ខុវេត្ថិចនៈលោកាយនៈ (២) ។
មនុស្សតាំងខ្យងកាលនោស ភិរេយ្យល ចន្ទៈចន្ទៈចំ ។ បេ ។ ដូចពួក
គ្រូស្រាវជ្រាវភាគភាគ ។ ពួកភិក្ខុវេត្ថិចនៈមនុស្សតាំងនោភិក្ខុវេត្ថិចនៈ
នោស ភិរេយ្យល ចន្ទៈចន្ទៈចំ ។ បេ ។ ចើបភិក្ខុតាំងអម្បាលនោគ្រាប
ចន្ទៈចន្ទៈចំ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឃ្លា
ភិក្ខុតាំងខ្យង ភិក្ខុវេត្ថិចនៈយើងមានខ្ញុំមកភិក្ខុវេត្ថិចនៈលោកាយនៈហើយ គួរ
ផ្តល់ឱ្យសេចក្តីចំរើនឈ្នួលសំដីឈ្នួលក្នុងធម៌វិទ្យានេះដែរ ។ ពួកភិក្ខុ
គ្រាបចន្ទៈចន្ទៈចំ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ សេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់សួរទៀតថា ចុះភិក្ខុដែលយើងមានខ្ញុំមកភិក្ខុវេត្ថិចនៈលោកាយនៈហើយ
គួរត្រូវឱ្យឆ្លើយលោកាយនៈដែរឬ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបចន្ទៈចន្ទៈចំ បពិត្រព្រះមាន
ព្រះភាគសេចក្តីនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឃ្លាភិក្ខុតាំង
ខ្យង ភិក្ខុវេត្ថិចនៈត្រូវឱ្យឆ្លើយលោកាយនៈទេ ភិក្ខុណារសិកត្រូវអាហារមេត្តិ ។

១ ពួកអង្គភិក្ខុ ធម្មវិចារេត្ថិ (ពាក្យពោល) ចេតន្តាស្រាវជ្រាវដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ដែលពោល លេខៈថា សកកាល ។ ២ ធម្មវិចារេត្ថិយដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រយោជន៍មាន
កញ្ចប់ ឱ្យតាំងពួកជាចេតន្តាស្រាវជ្រាវ (គេលះចោល) ឱ្យតាំងពួកមិនមែនជាចេតន្តាស្រាវជ្រាវ ដំបូង
ថ្នាក់ ព្រឹក្សស ជាដើមព្រោះហេតុនេះ ពួកជាដើមថ្នាក់ ព្រោះហេតុនេះជាដើម ពេញលេញ
លោកាយនៈ ។

[២៧២] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វត្ថិយា
 កិក្ខុ លោកាយតិ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
 ទិយន្តិ វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោ-
 តិចោតិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។
 ន កិក្ខុវេ លោកាយតិ វាចេន្តំ យោ វាចេយ្យ
 អាមត្តំ ឧត្តរជស្សាតិ ។

[២៧៣] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វត្ថិយា
 កិក្ខុ តិវច្ឆានិវិជ្ជំ បរិយាប្បណន្តំ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯត-
 មន្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។ ន កិក្ខុវេ តិវច្ឆានិវិជ្ជំ បរិយា-
 ប្បណិត្តា យោ បរិយាប្បណាយ្យ អាមត្តំ ឧត្តរជស្សាតិ ។

[២៧៤] តេជ ទោ បទ សមយេន នព្វត្ថិយា កិក្ខុ
 តិវច្ឆានិវិជ្ជំ វាចេន្តំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តំ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ តិហី កាមកោតិចោ-
 តិ ។ បេ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោស្មំ ។ បេ ។
 ន កិក្ខុវេ តិវច្ឆានិវិជ្ជំ វាចេន្តំ យោ វាចេយ្យ អាមត្តំ
 ឧត្តរជស្សាតិ ។

[២៧៥] សមីយនោឯនំ ពួកនព្វត្ថិយភិក្ខុបាទ្រៀនគម្ពីរលោកា-
 យនៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយពោលគោសន៍ដៀល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ។ បេ ។ ដូចពួក
 គ្រូបាស្សអ្នកបដិភាគតាម ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបាទ្រៀនគម្ពីរលោកាយនៈទេ ភិក្ខុណាបាទ្រៀន
 ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខផ ។

[២៧៦] សមីយនោឯនំ ពួកនព្វត្ថិយភិក្ខុបាទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជំ ។ បេ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបាទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជំទេ
 ភិក្ខុណាបាទ្រៀន ត្រូវតាមបង្គំទុក្ខផ ។

[២៧៧] សមីយនោឯនំ ពួកនព្វត្ថិយភិក្ខុបាទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជំ ។
 មនុស្សទាំងឡាយពោលគោសន៍ដៀល បន្ទុះបង្ហាច់ថា ។ បេ ។ ដូចពួក
 គ្រូបាស្សអ្នកបដិភាគតាម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបាទ្រៀនតិវច្ឆានិវិជ្ជំទេ ភិក្ខុណាបាទ្រៀន ត្រូវ
 តាមបង្គំទុក្ខផ ។

[២៧៤] គេន ទោ ចន សមយេន កុត្តា កកា

មហាតិយា បរិសាយ បរិភោ ធម្មំ នេសេត្តោ ទំបិ ។

កិក្ខុ ជីវតុ កន្ត កកា ជីវតុ សុគតោតិ ទុក្ខាសន្និ

មហាសន្និ អតីសុ ។ គេន សន្និ ធម្មកថា អន្ត-

ក អហាសិ ។ អថាទា កកា កិក្ខុ អាមន្តសិ អបិ ទុ

ទោ កិក្ខុវេ ទំបិគេ ជីវតិ កុត្តា^(១) កម្មត្ថយា ជីវេយ្យ

កា មេយ្យ ភតិ ។ នោ ហេតិ កន្តតិ^(២) ។ ័ន

កិក្ខុវេ ទំបិគេ ជីវតិ វត្តោ យោ វេយ្យ អាមត្តិ

ទុក្ខាសន្និ ។

[២៧៥] គេន ទោ ចន សមយេន មនុស្សា កិក្ខុនំ

ទំបិគេ ជីវតិ កន្តតិ វន្តិ ។ កិក្ខុ កុក្កត្ថយត្ថា តាល-

ចន្តិ ។ មនុស្សា ទុក្ខាយន្តិ ទីយន្តិ វិគាខេន្តិ កតិ ហំ

១ ឧ. ម. កុត្ត ។ ២ ឧ. ម. យោក្ខត្ថយ វន្តិ ។ ៣ ចក្ខុវិស័យ ។

[២៧៦] សមីយោនាធិន ព្រះពុទ្ធច្រង្រ្តាភាគ មាគហិសទ្យ

ជាត្រៃតោមាគហិស ច្រង្រ្តសិវជនិមិហិយច្រង្រ្តកណ្តាស ។ ពុកកិក្ខុកំរុ

សម្បត្តិកកាធិនំតំរិទ្ធ បពិត្រព្រះអង្គជីវិតិ សូមព្រះមាគហិស

កាគចំរើនច្រង្រ្តធម្មយុស្សោ សូមព្រះសុគតិវិទ្យាច្រង្រ្តធម្មយុស្សោ^(១) ។

ធម្មកថាគីដាច់កាតកណ្តាស ដោយសំឡេងនោះ ។ ទើបព្រះមាគហិស

កាគច្រង្រ្តសំហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកសួរថា អាលកិក្ខុតាំងឡាយ ចុក្ខុ

ដែលនិយាយថា អ្នកចូលសំខៅដូច្នេះ ក្នុងវេលាដែលកណ្តាស ចុក្ខុ

នោះស្រស់ទៅ ឬអស្រស់ ព្រោះហេតុចុក្ខុកណ្តាសដែល ។ កិក្ខុតាំងនោះ

ក្រាបចង្អុលថា បពិត្រព្រះអង្គជីវិតិ ហេតុនេះមិនមែនទេ ។ ព្រះអង្គ

ច្រង្រ្តសំហៅ អាលកិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកដទៃ កិក្ខុមិនស្រួលថា អ្នកចូរ

សំខៅក្នុងវេលាកណ្តាស(ចុក្ខុកណ្តាស)ទេ កិក្ខុកណ្តាស ត្រូវតាមតិក្ខុកណ្តាស

[២៧៧] សមីយោនាធិន មនុស្សតាំងឡាយទៅនិយាយនឹងពុកកិក្ខុ

ក្នុងវេលាដែលកណ្តាសថា បពិត្រលោកតាំងឡាយជីវិតិ ចូរលោក

សំខៅ ។ ពុកកិក្ខុមាគហិសចក្ខុវិស័យ មិនហ៊ានពោលតបវិញ ។

មនុស្សតាំងឡាយពោលទោស គំរេងៗ ចុក្ខុមេត្តាថា មិនសមទេ

១ ច្រង្រ្តកាត្រា ព្រះមាគហិសច្រង្រ្តសំខៅ នឹងកាត្រា ព្រះសុគតិវិទ្យាសំខៅ កាត្រាតាំង
នឹងនេះ កាត្រាតាំងព្រះពុទ្ធ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ច្រង្រ្តហោម ។

កកវតា ឯកមត្តំ អាណេសំ ។ បេ ។ ន កិត្យវេ
សំវេល្យំ ឯកសេតត្តំ យោ ឯកសេយ្យ អាមត្តំ
ទុក្ខដស្សតិ ។

[២៨២] គេន ទោ បទ សមយេន ទុក្ខក្លិយា កិត្យ
ទកតោកាដំ ហវន្តំ ។ មទុស្ស ទុក្ខាយន្តិ ជ័យន្តិ
វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ វក្ខា មុណ្ឌវដ្តិតិ ។ បេ ។
កកវតា ឯកមត្តំ អាណេសំ ។ បេ ។ ន កិត្យវេ ទកតោ-
កាដំ ហវន្តំ យោ ហវយ្យ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស អទុ-
ជាជាមិ កិត្យវេ ឯកតោកាដំ អន្តរកាដំ សីសការៈ
ទទ្ធការំ កាដិការំ ឱលម្ពកន្តិ ។

[២៨៣] គេន ទោ បទ សមយេន កិត្យ ទុក្ខកាដ្ឋំ
ន ទាទន្តំ ។ មុទំ ទុក្ខន្តំ ហោតិ ។ កកវតា ឯកមត្តំ
អាណេសំ ។ បេ ។ បត្តាមេ កិត្យវេ អាជីនវា ទុក្ខ-
កាដ្ឋស្ស អទាទនេ អទក្កស្ស មុទំ ទុក្ខន្តំ ហោតិ ។ ស-
ហវណិយោ ន វិសុជ្ឈន្តិ បិក្ខិបិ សេម្ពិបិ កត្តិ បរិ-
យោទន្តតិ^(១) កត្តមស្ស ន ជាទតិ វមេ ទោ កិត្យវេ

១ ។ ឧ. បិយោទុតិ ។

ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មនៃសម្រាប់
រើបស្សៈ ។ ក្នុងភិក្ខុបំបាត់នឹងមន្ទិយបន្ទោបដិបស្សៈ ។ បេ ។ ប្រាស្រ្ត
ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មនៃសម្រាប់
បន្ទោបដិបស្សៈ ។ ទ្រង់បដិសម្រាប់បន្ទោបដិបស្សៈ នៅទីកលមិន
បំបាត់ ។ ក្នុងភិក្ខុអៀនទាំងបន្ទោបដិបស្សៈ ។ បេ ។ ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់
ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មនៃភិក្ខុបំបាត់ដោយកំរែត
កាយិ កំរែតដង្ក ១ កំរែតដង្ក ១ កំរែតដង្ក ១ ។ ឆ្នាំសម្រាប់
រើបស្សៈមិនទាន់បានប្រម កិច្ចក្នុងស្តុយ ។ បេ ។ ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់ថា
ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មប្រម ។

[២៨៤] សវីយភេនេន ក្នុងភិក្ខុបន្ទោបដិបស្សៈគឺជាសក្កកា-
កម ។ កាតាមាមិន កុត្ត ។ បេ ។ ក្នុងភិក្ខុប្រាមបដិបស្សៈសេចក្តីទុះ ចំពោះ
ប្រាមប្រាម ។ បេ ។ ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជា-
អនុកុញ្ញកម្មនៃបន្ទោបដិបស្សៈនៃភិក្ខុទាំងឡាយ ។ កាតាមាមិន កុត្ត ។ បេ ។
ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មនៃប្រាមប្រាម
ទាំងប្រាមប្រាម ។ បេ ។ ប្រាស្រ្តទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាអនុកុញ្ញកម្មនៃភិក្ខុអៀន កាយិ កំរែតដង្ក ១ ភ្លើងដង្ក ១
ភ្លើងដង្ក ១ ។ ប្រាមប្រាម ។ កំរែតដង្ក ១ ភ្លើងដង្ក ១ ។ បេ ។

អនុជាតាម កិត្យវេ កណ្ឌិកំ^(១) អដ្ឋមយំ ធម្មមយំ
វិសាលាមយំ ធម្មមយំ វេទ្យមយំ កដ្ឋមយំ ជតុមយំ
ដលមយំ លោហមយំ សុត្តន្តាភិមយំ សុត្តមយន្តិ ។

[២៧៨] តេន ទោ បទ សមយេន កិត្យ កណ្ឌិ
កម្យំ ចាសកម្យំ ចិវេ អប្បេន្នំ ។ ចិវំ ចិវតិ ។
កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហេទេសំ ។ បេ ។ អនុជាតាម
កិត្យវេ កណ្ឌិកដលកំ ចាសកដលកន្តិ ។ កណ្ឌិ
កដលកម្យំ ចាសកដលកម្យំ អន្តេ អប្បេន្នំ ។
កោណោ វិវិយតិ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហេទេ
។ បេ ។ អនុជាតាម កិត្យវេ កណ្ឌិកដលកំ អន្តេ
អប្បេន្នំ ចាសកដលកំ សុត្តន្តលំ វា អដ្ឋន្តលំ ។
ឱតាហេត្វា អប្បេន្នន្តិ ។

[២៧៩] តេន ទោ បទ សមយេន ចក្ខុភិយ
កិត្យ កិវាចិវត្ថំ ចិវិសេន្នំ ចាត្ថិសោណ្ឌិកំ មជ្ឈភិជ្ឈកំ

១. ឧ.ប. បោទ្ធកេសុ កណ្ឌិន្នំ សក្កេ ៩ វិស្សនិ ។

ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
ធ្វើជំនឿន្តរៈឡើង ។ ឡើងកំណត់លេខចេញ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ
ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឡើង ចា យ៉ាង គំ
ឡើងដង្កូ ឡើងដង្កូ ឡើងឈើ ។ ភូតភិក្ខុឡើងកំណត់ ។ បេ ។ ប្រា
ជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតដល់ភិក្ខុ ចា យ៉ាង
គំ ដល់ដង្កូ ដល់ដង្កូ ដល់ឈើ ។ ភូតភិក្ខុឡើងវិវាទិកដ្ឋល
។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
បណ្ឌិត ។ ភូតភិក្ខុអង្គុយក្នុងជំនឿន្តរៈឡើងវិញៈភិក្ខុកំណត់ ។ បេ ។
ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុ
ក្រាលគ្នាហើយចេញប្រហោងកណ្តាលហើយចេញបង្កាច់វិញៈ ។ ភូតភិក្ខុ
កំណត់ឱ្យអង្គុយចេញបង្កាច់វិញៈ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតប្រាប់ដឹងសម្រាប់ចេញបង្កាច់វិញៈ ។ ភូតភិក្ខុ
ចេញបង្កាច់ស្បូវៈភាវៈក្រៅ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យសម្រាប់ដឹងស្បូវៈ ។ ឈើឡើងសម្លាប់តាម
នៅឡើយ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុ
ញ្ញាតឈើឡើង ។ គ្រូសម្រាប់ដឹងឈើឡើងសម្លាប់តាមនៅ
ឡើយ ។ បេ ។ ប្រាជ្ញាបណ្ឌិតៈ ប្រាស័ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត

អរិយធម៌បដិសេធ ។ វិទូកុមារ គតិកុមារ មុន្និយោ យោគី
។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ អបិដាមន្ត ។

(៣០០) គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ^(១) អន្តោ-
តាសេ វិទូ កាណត្តា សីតេនបិ ឧត្តរាទបិ តិលមន្ត ។
តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តិ អាណេស្មី ។ បេ ។ អនុ-
ជាតាម ភិក្ខុវេ វិទូកុមារ ។ វិទូកុមារ កាណត្ត ឧ
យោគី ។ បេ ។ អនុជាតាម ភិក្ខុវេ កាណត្ត បិដ្ឋសាម្ពាជី
ឧទុក្ខលកំ ឧត្តរាទាសនំ អន្តរាជ្យន្តំ កាណត្តាសីតេ
សុចិត្តំ យជិតំ តាលប្បិដ្ឋំ អាវិច្ឆិទប្បិដ្ឋំ អាវិច្ឆិទប្បិដ្ឋំ ។
វិទូកុមារ តិលាតុល្លា យជិតតេ ។ បេ ។ អនុជាតាម
ភិក្ខុវេ ឧកុមារ ឧត្តរាទាសនំ កាណត្ត សេកាណត្ត កាណត្ត-
វិល្លា កេរុកមរិតម្មំ មាណាសម្មំ លតាតេម្មំ មគារទន្ធកំ
បញ្ចមន្តិកំ ចិវិសំ ចិវិសំ ។

១ គេន ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុវេ កាណត្តាសីតេនបិ ឧត្តរាទាសនំ អន្តរាជ្យន្តំ ។

ត្រេសប្រាថងកំលីន្ទៀស ។ កណ្តាវិទូមិនទាន់មានគ្រប កិច្ចកុម
ស្តុយ ។ បេ ។ ត្រេអន្ត្រ័ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតគ្រប ។

(៣០១) សមីយោនោឯង ពួកភិក្ខុបន្ទោបង់វិទូគតិកុណាលកលកំ
លីតុកដោយគ្រងកំខ្លះ ក្តៅខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក្របចង្អុលសេចក្តី
ខ្ពំ ចំពោះព្រះធានព្រះភោគ ។ បេ ។ ត្រេអន្ត្រ័ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតវិទូកុមារ សន្ទុះប្រាវច្ឆកុមិនទាន់បាន ។ បេ ។ ត្រេ
អន្ត្រ័ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះប្រា
ក្សាល (ដំណាច់ក្រោម) អន្តាភិក្ខុ (ដំណាច់លើ) សសរាចសសន្ទុះប្រា
ត្រាជិតប្រា មុតប្រា អម្ពិសប្រា មេសោ ប្រយោជិសប្រាថងកាញនី
វិទូសប្រាថងកាញ ។ កំទេសេវាថាភិក្ខុវេវិទូកុមារ ។ បេ ។ ត្រេអន្ត្រ័ទ្រង់
ត្រាស់ថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតភិក្ខុទាំងឡាយហើយ
ចូកជាបទាំងនាងភិក្ខុវេវិទូកុមារ^(២) នឹងឃើញមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ចំរើម
ដោយស្រី ក្បាលភិក្ខុ ក្បាលភិក្ខុ ក្បាលភិក្ខុ ក្បាលមានស្រទាប់
សរសៃរាងកាយ ទាំងវិទូសរសៃរាងកាយ ។

១ អនុញ្ញាត ថា ត្រង់អនុញ្ញាតប្រាថងកាញនី ដោយពួកទាំងនាងភិក្ខុ
នាងភិក្ខុដោយដីស្តី ។

(៣០៦) តេជ ទោ បទ សមយេន អន្តរាគរេ
 ភិក្ខុ ជនទុក្ខលោ វិច្ឆិ កាត្វា វុដ្ឋហន្តោ បរិបត្តិ ។ តេ
 ភិក្ខុ កតវតោ ឯកមង្គំ អាភេទេសំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ឱលម្ពកង្គំ ។

(៣០៧) តេជ ទោ បទ សមយេន វិច្ឆិកុដិ
 អបរិស្ថិត្តា ហោតិ ។ តេ ភិក្ខុ កតវតោ ឯកមង្គំ អា-
 ភេទេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ បរិស្ថិមិត្តំ តយោ ឆាតាវេ
 ឥដ្ឋកាឆាតាវ សំលាឆាតាវ ឆាវុឆាតាវង្គំ ។

(៣០៨) តោដ្ឋកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អនុជា-
 ធាមិ ភិក្ខុវេ តោដ្ឋកង្គំ ។ តោដ្ឋកោ មិច្ឆត្ថកោ
 ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧទ្ធរត្ថកំ តាត្ថង្គំ ។
 ធយោ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ចំដិត្តំ តយោ
 ធយេ ឥដ្ឋកាធយំ សំលាធយំ ឆាវុធយង្គំ ។ អាភេហន្តា
 វិហាញង្គំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ តយោ សោចាលោ
 ឥដ្ឋកាសោចាលំ សំលាសោចាលំ ឆាវុសោចាលង្គំ ។
 អាភេហន្តា បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

(៣០៩) សមយេនេន ភិក្ខុមួយបូជនទុក្ខលោ កាលនឹងបោះចោល
 វិច្ឆិ ហើយស្រាកឡើង ក៏ដួលចោលវិញ ។ ភិក្ខុទាំងនោះប្រាបបង្គំទូល
 សេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតរបស់សម្រាប់ពោធិ ។

(៣១០) សមយេនេន វិច្ឆិកុដិមិនទាន់មានរបេន ភិក្ខុទាំងនោះ
 ប្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុបិទបាំងដោយកំពែង ឬ
 យ៉ាង គឺ កំពែងឥដ្ឋ ១ កំពែងថ្ម ១ កំពែងឈើ ១ ។

(៣១១) បន្ទប់មិនទាន់មាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយតថាគតអនុញ្ញាតបន្ទប់ ។ បន្ទប់មានទីដីដីបាប ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើទី
 ដីទទួលសំឡេង ។ ឡើងកំបាំងលុះអលាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុឡើង ឬ យ៉ាង
 គឺ ឡើងឥដ្ឋ ១ ឡើងថ្ម ១ ឡើងឈើ ១ ។ ភូតភិក្ខុលំបាកនឹងឡើង ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតអនុញ្ញាតដណ្តើរ ឬ
 យ៉ាង គឺ ដណ្តើរឥដ្ឋ ១ ដណ្តើរថ្ម ១ ដណ្តើរឈើ ១ ។ កាលពួកភិក្ខុទាំងនោះ
 ឡើងកំបាំងវិញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

កករាតា ឯកមន្ត អាណេសិ ។ បេ ។ ឧ កិក្ខុវេ វិជ្ជ
 អនាថា អាណេសិ យោ អាណេយ្យ យថាធម្មោ
 កាវតោតិ ។

[៣១៦] តេជ ទោ បទ សមយេន អាយស្មន្តេ
 ឡុវសកស្សមេ បទ្ធវិគេ សង្ឃស្ស តប្បំ លោហា-
 កណ្តំ ធាតុកណ្តំ មគ្គិកាកណ្តំ ឧប្បន្នំ យោតិ ។ អថ-
 ទោ កិក្ខុវេ ឯកមន្ត អាណេសិ តន្ត្រី ទោ កករាតា លោហា-
 កណ្តំ អនុញ្ញាតិ កិ អនុញ្ញាតិ កិ ធាតុកណ្តំ អនុញ្ញា-
 តិ កិ អនុញ្ញាតិ កិ មគ្គិកាកណ្តំ អនុញ្ញាតិ កិ
 អនុញ្ញាតិ ។ កករាតា ឯកមន្ត អាណេសិ ។ អថទោ
 កករា ឯកស្មំ ឯនាម ឯកស្មំ បក្សវេលា ធម្មំ កាចិ
 កាតា កិក្ខុ អាណេសិ អនុញ្ញាតិ កិក្ខុវេ វេចតា
 បហវេសិ សត្វំ លោហកណ្តំ វេចតា អាសន្នំ បល្ល័ង្កំ
 ធាតុបត្តិ ធាតុបាទុកំ សត្វំ ធាតុកណ្តំ វេចតា កក-
 រាតា កុក្កុលាវតតា លត្វំ មគ្គិកាកណ្តំ ។

ពួកកិក្ខុប្រាជ្ញបច្ច័យសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះគង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា អាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអោយរេស្ស ។
 ។ កិក្ខុណាប្រព្រឹត្ត វិន័យធម៌ឲ្យកិក្ខុនោះធ្វើតាមធម៌ ។

[៣១៦] សម័យនោះឯង កាលព្រះអរិយកស្សបទាននាយកចូលមក
 បូសរោង កំពុងត្រៀមលាហៈ ត្រៀមឈើ ត្រៀមដី ជាច្រើនកើត
 ឡើងដល់សត្វ ។ ពួកកិក្ខុតែងយំទំនេរថា ត្រៀមលាហៈ ព្រះមាតាព្រះភាគ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតយើង ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ត្រៀមឈើព្រះមាតាព្រះភាគ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតយើង ឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ត្រៀមដីព្រះមាតាព្រះភាគ
 ទ្រង់អនុញ្ញាតយើងឬមិនទាន់អនុញ្ញាតទេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយប្រាជ្ញបច្ច័យ
 សេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រោះទីនោះនេះ ដំណើរនេះ
 ព្រះមាតាព្រះភាគទ្រង់ធ្វើម្នាក់ថា ត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកថា អាល
 កិក្ខុតាំងឡាយ ដោយអនុញ្ញាតត្រៀមលាហៈតាំងក្នុង វៀវលេងកៃ
 លោហៈដែលជាត្រៀមសម្រាប់ប្រហារ អនុញ្ញាតត្រែតាំងក្នុង វៀវលេង
 កៃភាសនៈកន្លងហួសប្រមាណដែលហៅថាភាសនៈ អនុញ្ញាតត្រៀមឈើ
 តាំងក្នុង វៀវលេងកៃបាតឈើ ឯងទ្រង់បំបែងឈើ អនុញ្ញាតត្រៀមដី
 តាំងក្នុង វៀវលេងកៃត្រៀមដីក្នុងដីដែលនាំឲ្យជាពន្លឺស្រួចរាវឡើងមាន
 ភាពផ្លាស់ប្តូរស្រាប់ផ្លែឈូកនិងក្នុងដីដូចដោយដីស្រួច (ដូចក្នុងដីដូចដីកិក្ខុ) ។

វិទ្យាវិទ្យុត្ថវៈ ទ្វាវគ្គាថា

អន្តរ ជន្ត បណ្ណាមនា (១)

កុម្មុយ ជន្តសីសី

ឧលតានិ បដិក្កហោ

វិដាលំ ឧស្មាសោវណ្ណំ

បត្ត បេសិ ច ជាឱត្តា

កំណ្លា សត្ត សវិតត្វា

មនុស្សំ ភិសានិកំ

វិទ្យាវណ្ណំ ពទ្ធិវិសមំ

ឧមា ជិប្បហោតិ ច

កេឱត្តំ មោយ សុត្តន្ទា

អនោតលំ ឧបាហរា

វិទ្យាវិទ្យុត្ថវៈ ទ្វាវគ្គាថា

ដាក់បាត្រលើក្នុង ទុកបាត្រក្នុងក្រ ទឹកមានបាត្រក្នុងដៃប្រាង
 សន្ធុខ្លា ។ រឿងភិក្ខុគ្រាប់ទៅបិណ្ឌបាតដោយសំបកឃ្លោក
 ដោយអំពែងថ្នាំ ។ រឿងភិក្ខុប្រើបាត្រក្បាលខ្លា ។ រឿង
 ភិក្ខុយកបាត្រទៅដាក់កាកសំណល់ ហើយយកទៅចាក់ចោល
 ទ្រង់អនុញ្ញាតគេឆ្ពោះ ។ រឿងភិក្ខុចែកចំរៃដោយដៃ ។ រឿង
 កំបិតមានធន កើតឡើងដល់សង្ឃ ភិក្ខុប្រើផងកំបិតធ្វើ
 ដោយមាស(ដើម) ។ រឿងភិក្ខុដេចចំរៃដោយស្លាបមាន់ ទឹក
 ចំរៀងធូស្ស៍ ទ្រង់អនុញ្ញាតបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឱ្យយកលំអិត
 តូចស្កុត (ដើម) ច្រកក្នុងបំពង់ម្ជុល អនុញ្ញាតឱ្យយកលំអិត
 ច្រវិលដោយដោយទៀត ឱ្យយកលំអិតច្រកក្នុងបំពង់ម្ជុល
 ត្រឡប់ ទឹកស្រោចលំអិតច្នៃ ។ រឿងដេចចំរៃមានមុំបិណ្ឌ
 ខ្លា ទ្រង់អនុញ្ញាតលើស្ពីង ទឹកវិទ្យុស្ពីងឱ្យភិក្ខុចង់ដេចចំរៃ ។
 រឿងភិក្ខុលាងស្ពីងក្នុងទីមិនកម្រាប ភិក្ខុប្រាសធូលាលើ
 ស្ពីងលើដៃធម៌ លើស្ពីងចោលត្រង់ដោយចុំវិញ ។ រឿងអនុ-
 ញ្ញាតខ្លាសប្រាប់ពស់ចំរៃ ទឹកវិទ្យុចខ្លា ។ រឿងភិក្ខុបំពង់លាង
 ដើរដោយដាច់លើលើស្ពីង ភិក្ខុពាក់ស្បែកស្ពីងជាម៉ាលើ

អង្គុលេ បដិក្កហត្ថ
 អាវស្សនត្ថ វិគ្គតិ
 បដិក្កហត្ថវិកត្ថ
 អិសស្មត្ថ ធ ពទ្ធកា (១)
 អង្គុលេ បដិក្ក
 ចាយោ ចាមិ វិហត្ថ
 បរិមតិ តិណទ្គណ្ឌ
 ឧប្បត្តញ្ញាវលិត្តតិ
 សេតិ កាឡាត្ថណ្ឌត្ថ
 បរិកត្ថត្ថ ត្ថត្ថ
 ហលាកត្ថ លកកត្ថ
 ឧត្តរទ្គតាដិកា (២)
 ចិវរសិ វដ្ឋត្ថ
 អនុញ្ញាសិ វិហាយតោ ។
 ឧជ្ឈតា បត្តមត្ថ ធ

ឈើស្លឹក ១ ប្រើក៏ក្នុងប្រាមដែរ ប្រាមដែរចិវ ទ្រង់អនុញ្ញាត
 ស្លាប់ប្រាមដែរ ប្រាមសម្រាប់ដាក់ម្តងក៏បិទ ស្លាប់ប្រាម
 ដែរ ដងសម្រាប់ដាក់ស្លាប់ប្រាមដែរ វិទ្យាយាននិងវិទ្យ
 ចង ១ ប្រើក៏ក្នុងដែរក្នុងចិវល ពេលសម្រាប់ដាក់ឈើស្លឹក
 មានចិវតាប ១ ប្រើក៏ទៀតប្រាក់បុរេឈើចិវ ក៏ក្នុងបុរេ
 ទៀតទៀតដែលខ្លាចដណ្តើម ក៏ក្នុងមូលប្រាក់ដោយឡែកដណ្តើម
 ក៏ទៀតស្រាប់ប្រាក់ក្នុងក្នុងឈើស្លឹក ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យប្អូន
 លាមដ៍មូលចំណិតចំណិតក្រៅ ធ្វើឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ
 និងចំណិតដោយចិត្ត ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើក្បាច់ក៏ដា ក៏វិស្វ ក្បាច់
 ធ្វើឱ្យមក ក្បាច់មានស្រពចំប្រាំ ចំណិតអនុញ្ញាតស្នេហា និង
 វិទ្យាប្រើក៏ ១ ប្រើក៏ក្នុងប្រាមឈើស្លឹកចិវយាទៀតសម្រាប់

១ ខ. ម. អង្គុលេ

ឧប្បត្តញ្ញាវលិត្តតិ វិគ្គតិ បរិកត្ថត្ថ ។ ២ ខ. ឧ. ឧត្តរទ្គតា ធម៌តា ។

វិសេស ជីវិតកុសល

គយោ ឆយេ វិហត្ថាធិ

សោតាលាសម្ពុវេនី

អដ្ឋោតាសេ តិណាធុណ្ឌ

ឧស្ស័ត្តញ្ចវល្លត្ថកំ (១)

សេតកំ កាធុណ្ឌញ្ច

បរិកម្មញ្ច កេរុកំ

មាលាភន្នំ លតាភន្នំ

មករទន្ធតាជីតំ (២)

វិសំ ចីវរដ្ឋញ្ច

ឧត្ថំ (៣) វត្ថុកំ តារ

ឆយោ សោតាលាតាហញ្ច

តាវាជំ បិដ្ឋសង្ឃាជំ

ឧទុក្ខលុក្ខនាសកំ

វដ្តញ្ច តាបិសីសកំ

ស្វជិយេ ជីតាលជិទ្ធិ

រឿងភិក្ខុប្រមុខទី១ ប្រមុខទី២ ទី៣ ប្រមុខទី៤ ប្រមុខទី៥ ប្រមុខទី៦ ប្រមុខទី៧ ប្រមុខទី៨ ប្រមុខទី៩ ប្រមុខទី១០ ប្រមុខទី១១ ប្រមុខទី១២ ប្រមុខទី១៣ ប្រមុខទី១៤ ប្រមុខទី១៥ ប្រមុខទី១៦ ប្រមុខទី១៧ ប្រមុខទី១៨ ប្រមុខទី១៩ ប្រមុខទី២០ ប្រមុខទី២១ ប្រមុខទី២២ ប្រមុខទី២៣ ប្រមុខទី២៤ ប្រមុខទី២៥ ប្រមុខទី២៦ ប្រមុខទី២៧ ប្រមុខទី២៨ ប្រមុខទី២៩ ប្រមុខទី៣០ ប្រមុខទី៣១ ប្រមុខទី៣២ ប្រមុខទី៣៣ ប្រមុខទី៣៤ ប្រមុខទី៣៥ ប្រមុខទី៣៦ ប្រមុខទី៣៧ ប្រមុខទី៣៨ ប្រមុខទី៣៩ ប្រមុខទី៤០ ប្រមុខទី៤១ ប្រមុខទី៤២ ប្រមុខទី៤៣ ប្រមុខទី៤៤ ប្រមុខទី៤៥ ប្រមុខទី៤៦ ប្រមុខទី៤៧ ប្រមុខទី៤៨ ប្រមុខទី៤៩ ប្រមុខទី៥០ ប្រមុខទី៥១ ប្រមុខទី៥២ ប្រមុខទី៥៣ ប្រមុខទី៥៤ ប្រមុខទី៥៥ ប្រមុខទី៥៦ ប្រមុខទី៥៧ ប្រមុខទី៥៨ ប្រមុខទី៥៩ ប្រមុខទី៦០ ប្រមុខទី៦១ ប្រមុខទី៦២ ប្រមុខទី៦៣ ប្រមុខទី៦៤ ប្រមុខទី៦៥ ប្រមុខទី៦៦ ប្រមុខទី៦៧ ប្រមុខទី៦៨ ប្រមុខទី៦៩ ប្រមុខទី៧០ ប្រមុខទី៧១ ប្រមុខទី៧២ ប្រមុខទី៧៣ ប្រមុខទី៧៤ ប្រមុខទី៧៥ ប្រមុខទី៧៦ ប្រមុខទី៧៧ ប្រមុខទី៧៨ ប្រមុខទី៧៩ ប្រមុខទី៨០ ប្រមុខទី៨១ ប្រមុខទី៨២ ប្រមុខទី៨៣ ប្រមុខទី៨៤ ប្រមុខទី៨៥ ប្រមុខទី៨៦ ប្រមុខទី៨៧ ប្រមុខទី៨៨ ប្រមុខទី៨៩ ប្រមុខទី៩០ ប្រមុខទី៩១ ប្រមុខទី៩២ ប្រមុខទី៩៣ ប្រមុខទី៩៤ ប្រមុខទី៩៥ ប្រមុខទី៩៦ ប្រមុខទី៩៧ ប្រមុខទី៩៨ ប្រមុខទី៩៩ ប្រមុខទី១០០

អនុញ្ញាតឡើង ឬ យ៉ាង ពួកភិក្ខុបំបាត់នឹងឡើង ព្រោះគ្មាន

ជណ្តើរ ទ្រង់អនុញ្ញាតជណ្តើរ នឹងបង្ហាត់ដៃ នឹងដៃបែនទី

ច្រើន ១ រឿងភិក្ខុប្រមុខទី១៧ កំចេចស្រូវថ្នាក់ចុះក្នុង

រោងច្រើន ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យបូកឈាបបាំងក្នុងទាំងស្រុង ទ្រង់

អនុញ្ញាតថាមានពលិស ពលិវេ បរិកម្មដោយរង់ ធ្វើស្រាវភ័

ដ្ឋា ភិវល្លិ ក្បាច់ចេញមក ក្បាច់មានស្រពប្រាប់ប្រាប់ ស្រពិវល្លិ

វិទ្យុស្សៀន ១ រឿងអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីដីរោងភ្នំឱ្យខ្ពស់ឡើង

រឿងជណ្តើរនឹងបង្ហាត់ដៃជណ្តើរ សន្ទុះទ្វារ រោងភ្នំ ក្របទ្វារ

ក្បាល (ដំណាច់ក្រាម) គ្នាភ័ក្ត្រភ័ក្ត្រ (ដំណាច់លើបូក្សៈ)

សសរនៃសន្ទុះទ្វារ ក្រាមក្បាល ខុកទ្វារ គន្ធីសទ្វារ មេសា

១ ១. ឆ. ឧបាសម្ព័ន្ធ ១ ២ ៣. ឆរាវត្តបដិវត្ត ១ ឆ. ឆរាវត្តបដិវត្ត ១ ៣ ១. ឆ. ឆរាវត្ត ១ ១

បរិសុទ្ធ អនុប្បត្តត្ថ
 ធារិ សម្ពាសសីហា
 អាត្មាធា តាត្ថវ វណ្ណា
 ដំរី សត្វវិភាយ ធ
 មលិក ជតិក ឧត្តា
 លោហកណ្ឌាញដី សហ
 បល្លង្កត្ថត្ថ អាឈាតា
 វដ្ត ធ កាយត្ថត្ថ
 តាលាតុត្ថ ធម្មត្ថត្ថ
 ឧត្ត មន្តវណ្ណត្ថ
 បដ្ឋតា សុភវត្ថត្ថ
 ធាសា ឧត្តវណ្ណតា
 អន្តា សោភវណ្ណតា

ប្រមូលដូររោមត្រង់ដើមច្រូង ទុកដូររោមត្រង់ពោះ ទុកតុក
 ទាក់ដូចចង្កូម ១ រឿងច្រង់អនុញ្ញាតឲ្យដករោមក្នុងទីចង្អៀត
 ដោយមានការពារជាហេតុ ១ រឿងកិច្ចតាត់សក់ដោយកន្ត្រៃ
 រឿងកិច្ចតែងចំប្រើក្បាល ១ រឿងកិច្ចទុករោមប្រមុះលើ កិច្ចទុក
 រោមរោមប្រមុះដោយច្រស កិច្ចទុករោមសក់ស្ល ១ រឿងកិច្ច
 ចង្អៀត ឲ្យខ្លួនកិច្ចប្រើចង្អៀតច្រព្រៀត បំបិទទាប កិច្ចសង្វ័
 ទុកត្រឡឹងលាហៈជាច្រើន ១ រឿងកិច្ចសង្វ័សនិងចង្អៀតកាត់
 ដាក់ថ្នាំសម្រាប់លាបភ្នែក ១ រឿងកិច្ចកង្កែបច្រព្រាបក្បាល
 ផង្កន់ទាំងសង្វាដី ១ រឿងកិច្ចសង្វ័យនិងសក់កាយោស ច្រង់
 អនុញ្ញាតស្តារសម្រាប់ធ្វើសំពត់កាយោស ១ ច្រង់អនុញ្ញាត
 កាយោស កិច្ចប្រើកាយោសមានវិទ្យាច្រើន មានសណ្តាន
 ដូចក្បាលពស់ទឹក មានសណ្តានដូចវិទ្យាសម្ភារ ទាំង
 មានសណ្តានដូចសត្វ ច្រង់អនុញ្ញាតកាយោសព័រយ៉ាង គំ
 សំពត់ផ្ទាំងមួយ សំពត់ដូចការរៀនច្រកមួយ រឿងដោយ
 កាយោស ច្រង់អនុញ្ញាតកាយោសមានសណ្តានដូចវិទ្យា
 វិទ្យាសម្ភារ ទាំងមានសណ្តានដូចសត្វ រឿងដោយកាយោស
 ច្រង់អនុញ្ញាតវិទ្យាសម្ភារ ទាំងដោយមានសណ្តានដូចក្បាលពស់

វិទ្យាបុគ្គល ឧទាហរណ៍

បវន្តោបិ ជីវតិ

កណ្ឌំកា ឧទ្ទាវចន្ត

ជលកន្ត្របិ ឱកមោ

កិមាវត្ថុ គោណ្ឌំ មច្ច

វាជ្យតំ ចក្កកណ្ឌំ

កាលវណ្ណំ សតវល្លិ

កិហិចារុតចារុមំ

សំវេល្លិ ឧកតោកាដិ

ឧទ្ធកដ្ឋាភិកោដេ(១)

កណ្ឌោ វិលក្កំ ឆាយញ្ច

បដត្តិ ក្រុមាត្ថនា

សត្តេដ្ឋ(២) លោកាយតកំ

ចរិយាបុណ្យសុ វាជយំ

តិរច្ឆានកដា វិជ្ជា

ចំចំ មន្តលី ទានិ ច

វាគាពាដោ ទុស្សតំ ច

វិទ្យាបុគ្គល ឧទាហរណ៍

រឿងកន្លាក់កាយឧត្តរ ឆិប្បឿងកិកុប្រេច្យវក្កុសនីតាប ១

រឿងកិកុប្រេច្យវក្កុសនីតាប ១ ប្រាប័កន្លាក់កុដិច្ចផ្សេងៗ ច្រើន

អនុញ្ញាតឱ្យដាក់ប្រាប័កន្លាក់កុដិច្ចផ្សេងៗ ច្រើន រឿង

កិកុស្យ្យកស្យង់ដូចប្រាស រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ ដូចប្រ-

មោយដំរី រឿងកស្យង់ស្មុយមុខដូចកុដិច្ចផ្សេងៗ រឿងកស្យង់

ច្រើនស្យង់ទាំង ២ ឱ្យប្រាស រឿងកស្យង់ស្មុយមុខដូចកុដិច្ច

ក្នុងរឿងកស្យង់ស្មុយមុខដូចកុដិច្ចផ្សេងៗ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ រឿងកស្យង់ស្មុយមុខ

១ ១. វិទ្យាបុគ្គល ឧទាហរណ៍ ២ ២. វិទ្យាបុគ្គល ឧទាហរណ៍ ៣ ៣. វិ. ឧ. យល់ឃើញ ។

កាកកំ កុក្កកាក
 ម្យ៉ាងៗ កាកកាក
 ស្កម្យំ ម្កត្តកាក
 អនុញ្ញាសិ អនុកម្មកាក ។
 យស្ស វត្ថុស្ស ធិន្ទោសា
 ពុក្ខិមេន យេន សមិ
 កម្មំ សង្ខតំ ទុក្ខានេ
 នយតោ តំ វិជានិយា ។
 ឯវំ ធម្មសតា វត្ថុ
 វិជយេ ទុក្ខកាវត្ថុកោ
 សទ្ធម្មដ្ឋិតិកោ ធម៌
 មេសលានព្វទុក្ខហោ
 សុសិត្តិកោ វិជយនោ
 ហិតធីត្តោ សុមេសលោ
 ចដ៏មការណោ ធិរោ
 បូជារណោ ធម្មស្សតោតំ ។

រឿងព្រះគម្ពីរមានសេចក្តីអនុគ្រោះច្រើនអនុញ្ញាតស្រ្តីនិង
 ទាំងពួង រឿងវិលង្វើក្រឡាច់សម្រាប់ជួនអើង ដែលគេធ្វើ
 ខានពររឿង ទាំងកុម្មារីយោជន៍សុទ្ធ ។ កិរិយាសំដែងចេញ
 ខ្លះក្រណា ក្រណាដូចគ្នាទាំងកុម្មារីដែល យើងបានពោល
 ទុកដោយសង្ខេបក្នុងទូន អ្នកប្រាជ្ញបង្កើនខ្លះក្រណាតាម
 ន័យ (សមគ្គុទ្ទេ) ។ អ្នកប្រាជ្ញជាវិន័យនា មានចិត្តប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍ មានសីលជាច្រើនទ្រព្យដោយប្រពៃ អ្នក
 ធ្វើនូវប្រព័ន្ធប្រះសង្ឃ ក្នុងការប្រើប្រាស់ ជាធម្មស្សត
 ជាអ្នកញ៉ាំងប្រះសង្ឃឲ្យភាវនាទាំងអស់ ជាអ្នកអនុគ្រោះដល់
 ភិក្ខុមានសីលជាច្រើនទ្រព្យទាំងឡាយផង បានសិក្សាហើយ
 ដោយប្រពៃ ខ្លះវិញមានចំនួន ១១០ ក្នុងខ្លះក្រណា
 ក្នុងប្រព័ន្ធន័យ ដោយប្រការផ្សេងៗហោង ។

លេខ ៣៧ កក្កដា ២០០៧

[៣០៨] តេជ សមយេន តុត្តោ ភក្កវ ភក្កសោ
វិហារិ វេទ្យវេន កលន្តកង្កវេ ។ តេជ ទោ បទ
សមយេន ភក្កវា ភិក្ខុនំ សេនាសនំ អប្បញ្ញត្តិ
យោភិ ។ តេ ជ(១) ភិក្ខុ តហំ តហំ វិហារន្តំ អនោ
វុត្តម្ភលេ បទ្ធតេ កន្តវាយំ ភិក្ខុហាយំ សុសារេ វេ-
បច្ឆេ អដ្ឋោតាសេ បលាលប្បញ្ញេ ។ តេ កាលស្សេវ
តតោ តតោ ឧបទិក្ខុន្តំ អនោ វុត្តម្ភលេ
បទ្ធតោ កន្តវា ភិក្ខុហា សុសារេ វេបត្តា អដ្ឋោ-
តាសា បលាលប្បញ្ញា ចាសាធិតេន អភិក្ខុន្តេន
បទិក្ខុន្តេន អាលោកិតេន វិលោកិតេន សម្មត្តិតេន
បសាវិតេន ឧត្តិតេន វិយាបទសម្បត្តា ។

(៣០៩) តើ ទៅ បង សម័យ រាជគហិត
ស្មើ កាលស្មើ ឧប្បាស អតីត ។ អនុសា
ទៅ រាជគហិត ស្មើ តែ គំនូ កាលស្មើ
តោ តោ ឧប្បាស អនុសា បុគ្គល
តោ តោ ឧប្បាស អនុសា បុគ្គល

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន៖

[៣០៨] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធបានប្រែភាគ គង់នៅក្បែរឡើង
កលខ្ពស់ដល់ស្ថាន ក្បែរក្រុងរាជធានី ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទព្រះ
រាជមិត្តទាំងបួនចក្ខុវិស័យសាសនៈ ដល់ពួកកុំព្មានៅឡើយ ។ កុំព្មាទាំងនោះ
គឺនៅក្នុងទីនោះ ។ អី ព្រៃ គល់ឈើ ក្នុង ច្រក គូហារទៀបក្នុង ព្រៃ
ស្នាម ព្រៃធំ ទឹកល្អកាលវេលា និងគំនិតចម្លែង ។ លុះព្រលឹមឡើង
កុំព្មាទាំងនោះដើរចេញមកពីទីនោះ ។ អី ព្រៃ គល់ឈើ ក្នុង ច្រក គូហារទៀប
ក្នុង ព្រៃស្នាម ព្រៃធំ ទឹកល្អកាលវេលា និងគំនិតចម្លែង សឹងមាន
ចក្ខុសម្បជញ្ញៈ ចរិយៈឈរកាយវិការចម្រើន គឺឈរនៅមុខ ថយច្រាយ
ព្រះឡូកស្ត ព្រះឡូកេន្ទ្រ ចតុស្ត គោរពញ គូឡើងគោរពស្ថិតិព្រះថ្វា ។

(៣០៩) ត្រាវោះឯង កដសហេសម្ពីកុបាទពៅទ្បានអំពីព្រលឹម ។
កដសហេសម្ពីកុបាទយញ្ញភិក្ខុចាំនោះ កំពុងរំមួលឆ្ងោចខ្លាំង ៗ គឺព្រៃ
- គល់ឈើ ភ្នំ ច្រក ដូរការទៀងភ្នំ ព្រៃស្មៅ ព្រៃធំ ចំណូលកាល

កត្តិ សន្ធិ កិក្ខុសង្ឃនាគី ។ អធិវាសេសិ កតក
 តុល្លាការីន ។ អធិទោ រាជគហនោ សេដ្ឋី កកវតា
 អធិវាសនំ វិធានា ឧដ្ឋាយាសនា កកវត្ថុ អធិវាទេត្វា
 បទត្ថាណំ កត្វា បញ្ញាមិ ។ អធិទោ រាជគហនោ
 សេដ្ឋី តស្សា វត្តិយា អនុយេន បណីតំ ទាននិយមំ
 ភោជនិយេ បដិយានាមេត្វា កកវតា ភាវិ អាហោ
 យេសិ តាលោ កន្ត្ថំ ធម្មតំ កត្តន្តំ ។

[៣១២] អធិទោ កកវា បុព្វត្ថាសមយំ ធិវាសេត្វា
 បត្តចិវនាធាយ យេន រាជគហកស្ស សេដ្ឋីស្ស ធិវា-
 សនំ តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា បញ្ញាត្ត អាសនេ
 ធិសីទិ សន្ធិ កិក្ខុសង្ឃន ។ អធិទោ រាជគហនោ
 សេដ្ឋី តុនុប្បមុខំ កិក្ខុសង្ឃំ បណីតេន ទាននិយេន
 ភោជនិយេន សហត្វា សន្តមេត្វា សម្បវាចត្វា កកវត្ថុ
 កុត្តាវំ ឧធិកបត្តចាណំ ឯកមន្តំ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសីទោ ទោ រាជគហនោ សេដ្ឋី កកវត្ថុ ឯកមន្តំ

មួយអន្លើដោយកិក្ខុសង្ឃទទួលភត្តបេសន៍ប្រាកដ ដើម្បីធ្វើភត្តកិច្ចក្នុងវត្ថុ
 ស្រែក ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្ត ដោយតុល្លាការី ។ គ្រូនោះ
 រាជគហសេដ្ឋីជីវិតច្បាស់ថា ព្រះមានព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រាប
 បាតភាសនៈថ្វាយបង្គំលាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណៈប្រាជ្ញាសាចញ្ញា
 ទៅ ។ គ្រាកាលពន្លឺព្រឹកនោះទៅ រាជគហសេដ្ឋីក៏ឱ្យកាត់ឆែវភា-
 និយភោជនិយាចារជីវត្តម ហើយឱ្យទៅក្រាបបង្គំទទួលភត្តកាល ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគថា បតិទ្រព្រះភត្តិជីវិត វេលាគួរហើយ ភត្ត
 សម្រេចហើយ ។

(៣១២) លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់នឹងបាត្រ
 ចិវ្យភ្នំវេលាបុព្វត្ថាសមយ ហើយទ្រង់យាងទៅកាន់លំនៅនៃរាជគហ-
 សេដ្ឋី លុះយាងទៅដល់ហើយក៏គង់លំនៅភាសនៈវេលាគ្រាល (បម្រុងទុក)
 មួយអន្លើដោយកិក្ខុសង្ឃ ។ ឯរាជគហសេដ្ឋីបានអង្គុយទានិយភោជនិ-
 យាចារជីវត្តមក្រីស្រាដោយវេទន៍ឯង ថ្វាយចំពោះព្រះកិក្ខុសង្ឃមានព្រះ
 ក្បួនជាប្រភាន ឱ្យវត្តស្តង់ស្តង់ លុះព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ហោយ
 ប្រសព្វ លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ (សេដ្ឋីនោះ) ក៏គង់យ
 ក្នុងទីសមគួរ ។ រាជគហសេដ្ឋី លុះគង់យក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
 ក្រាបបង្គំទទួលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា បតិទ្រព្រះភត្តិជីវិត

សេនាសទ្ធក្ខន្ធ សេនាសទ្ធក្ខន្ធច្បាត

ឯតេ មេ កន្ត្ត សង្ឃិ វិហារា បុត្តានិកេន សត្តន្តិកេន
 តារាវចិត្តា កាថាហំ កន្ត្ត តេសុ វិហារេសុ បដិច្ចា-
 មីតិ ។ តេនាហំ ភំ កថាបតិ តេ សង្ឃិ វិហារេ អាគតា-
 នាគតស្ស ចាតុន្តិសស្ស សធុស្ស បតិច្ចាថេហំ ។
 ឯវំ កន្ត្តតិ ទោ រាជគហតោ សេដ្ឋំ ភគវតោ បដិស្សត្វា
 តេ សង្ឃិ វិហារេ អាគតានាគតស្ស ចាតុន្តិសស្ស
 សធុស្ស បតិច្ចាថេសំ ។ អថេទោ ភគវំ រាជគហតំ
 សេដ្ឋំ ឥនាហំ កាថាហំ អនុមោទិ

(៣១៣) សីតំ ឧត្តរំ បដិហន្តិ
 តតោ កាឡមិកាទំ ច
 សិរីសមេ ច មគាសេ
 សិសិរេ ចាបំ វុដ្ឋិយោ
 តតោ វាតាតតោ យោរោ
 សញ្ញតោ បដិហត្ថតិ ។
 លេណត្ថត្ថ សុខត្ថត្ថ
 ឈាយិត្ថត្ថ វិបស្សិត្ថ
 វិហារនាទំ សធុស្ស

សេនាសទ្ធក្ខន្ធ ភាសិតប្រាជ្ញនាមាត្រសេនាសទ្ធក្ខន្ធ

ភំព្រះអង្គជាអ្នកស្រ្តីការងារបុរាណនិងហិស្តរិក បានសាងវិហារតាំង
 ៦០ គ្រុះស្រេចហើយ បដិច្ចាគ្រូអង្គបដិច្ចាគ្រូ ភំព្រះអង្គនិងប្រតិបត្តិក្នុង
 វិហារតាំងនោះប្តូរម្តង ។ ព្រះអង្គច្រើនគ្រាស់ថា ម្ចាស់គហបតិ ចើម្បីព្រះ
 អ្នកប្តូរប្រតិស្ថានវិហារតាំង ៦០ នោះ សម្រាប់សង្ឃដែលមកហើយ នឹង
 មិនខានមកគំរើសតាំង ៤ ចុះ ។ រាជគហសេដ្ឋិទទួលស្តាប់ព្រះក្មេង
 ព្រះរាជគហដោយពាក្យថា ព្រះកេរ្តណា ព្រះអង្គ រួចក៏ប្រតិស្ថានវិហារ
 តាំង ៦០ នោះ ដើម្បីសង្ឃ ដែលមកហើយតាំងមិនខានមក គំរើស
 តាំង ៤ ។ ទើបព្រះរាជព្រះភាគច្រើនត្រូវបាននា ចំពោះរាជគហសេដ្ឋិ
 ដោយភាពតាំងឡាយនេះថា

[៣១៤] (វិហារ គឺ ទំហំស ឬសេនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃ
 តាំងឡាយ) រមែងការងារដើម ក្តៅជើង ម្រឹមសាហាវតាំង
 ឡាយដង ពស់ក្នុងនិងពស់តាំងឡាយដង មូសតាំងឡាយ
 ដង ត្រងាក់តាំងឡាយដង គ្រាប់ភ្លៀងតាំងឡាយដង ឡល់
 (និងកំដៅវិបស្សិត្ថតាំងដែលកើតឡើងហើយ រមែងបាត់ទៅវិញ
 ព្រោះវិហារនោះ ។ វិហារនោះ គឺ ការឡល់នៅ (ដែល
 បុគ្គលបានឡាយហើយ) ដល់សង្ឃដើម្បីជាទីជ្រកកោដង ដើម្បី
 នៅជាស្ថានដង ដើម្បីជុកបាបធម៌ដង ដើម្បីចំរើនវិបស្សនាដង

អង្គ កុរុយ៍(៦) វិស្វតី ។
 តស្មា ហំ បណ្ឌិតោ ចោសោ
 សឡស្សំ អនុមត្តោ
 វិហារេ កាមយេ អន្ត
 វិសយេតុ វហស្សតេ ។
 តេសំ អន្តេត្ថ ចានេត្ថ
 វត្ថុសេវាសនាធំ ច
 ធនេយ្យ ឧជ្ឈតេស្ថ
 វិប្បសន្នោ ចេតសា ។
 តេ តស្ស ធម្មំ ធនេសេន្ត
 សត្វនុត្តា បទ្ធនធំ
 យំ សោ ធម្មំ វិជញ្ជាយ
 បរិនិព្វានំ អនាសវាភិ ។

[៣០៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ទ
 សន្តោន្តិ កកវំ អនុជាតាមិ ។ កកវតោ ឯតមន្តំ អា-
 រោធសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ កាលន្តំ តំណំ កាលាច
 លោហកាលំ កដ្ឋកាលំ វិសាលាកាលន្តំ ។ យេច
 តេ ឧត្តរាជត្វា បវសន្តំ ។ វិហារក អនុត្តា ហោន្តំ ។
 កកវតោ ឯតមន្តំ អរោធសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 យន្តកំ ស្វចិត្តន្តំ ។

[៣០៦] តេជ ទោ បទ សមយេន វិហារក តំណាង-
 ននា ហោន្តំ សិកកាលេ សីតា ឧត្តរកាលេ ឧត្តរា
 កកវតោ ឯតមន្តំ អរោធសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
 ឧត្តរេត្តា ឧត្តរាសីតំ កាតុន្តំ ។

[៣០៧] តេជ ទោ បទ សមយេន វិហារក អភិកតា-
 នកា ហោន្តំ អនុត្តស្សា ឧត្តរា ។ កកវតោ ឯតមន្តំ

[៣០៨] សម័យនោះ ពួកភិក្ខុបិទសន្តទៅមិនកើត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ព្រះបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត(ឱ្យធ្វើ)ព្រះហសីសាខីនសា
 ព្វ យ៉ាងនីមួយៗ សោះធ្វើដោយលោហជាតិ ។ សោះធ្វើដោយឈើ ។ សោះធ្វើ
 ដោយស្រួច ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាបើគេទាញមេរៀន ។ (ភិក្ខុទាំងនោះ)
 មិនទាន់បិទវិហារទៅវិញ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយព្រះបង្គំទូលរឿងខ្ចី ចំពោះ
 ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាត(ឱ្យធ្វើ)គ្រឿងយន្តនិងគន្លឹះ ។

[៣០៩] សម័យនោះឯង វិហារច្រក់ស្មៅ រដូវវស្សាដែលណាស់
 រដូវក្ដៅដែលណាស់ ។ ពួកភិក្ខុព្រះបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យអម ឬឱ្យតាមផ្លូវលំហើយចូលទៅកាន់កន្លែងនិងកន្លែងក្រៅ ។

[៣១០] សម័យនោះឯង វិហារមិនទាន់មានបង្គំទៅឡើយ ទៅជា
 នឹងមើលភូមិមួយ ទាំងចំរុះស្រុក ។ ពួកភិក្ខុព្រះបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី

អាហោស្មី ។ អនុជាធម៌ ពិភ្ចុវេ តិណិ វាគហោនាមិ
 វេទិកាវាគហោនាមិ ជាលវាគហោនាមិ សុលាភាវាគហោនាមិ ។
 វាគហោនាមិ កាលកាមិ វត្ថុលំយោមិ ចរិសន្តិ ។
 កកវតា ឯតមត្ថំ អាហោស្មី ។ អនុជាធម៌ ពិភ្ចុវេ
 វាគហោនាមិ កាលកាមិ វត្ថុលំយោមិ ចរិសន្តិ ។ មេ ។ អនុជាធម៌ ពិភ្ចុវេ
 វាគហោនាមិ កាលកាមិ វត្ថុលំយោមិ ចរិសន្តិ ។

[៣០៨] តេជ ទោ បទ សមយេន កំភូ ធម៌យំ

សយន្តិ ។ កត្តាធម៌ ធម៌វេទិកា ធម៌ យោន្តិ ។ កកវ-
 តា ឯតមត្ថំ អាហោស្មី ។ អនុជាធម៌ ពិភ្ចុវេ តិណិ
 សន្តិកា ។ តិណិ សន្តិកា^(១) ឧបទេហិ ឧបទេហិ ឧបទេហិ

១ ឧ.ម. ធម៌សន្តិកា ធម៌សន្តិកា ។

ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក់កុំចាំឱ្យយ
 គឺជាគម្ពីរអនុញ្ញាតបង្គំ ឲ្យ យ៉ាង គឺ បង្គំចង់បានវេទិកា^(១) (ដូចវេទិកាធម៌) ។
 បង្គំចង់បានវេទិកាសម្រាប់ប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។ បង្គំចង់បានវេទិកា
 ចំរើន ។ សព្វកន្លែងនេះប្រៀបប្រដាប់ ចូលទៅតាមចង្កោចង្កោចង្កោ ។ ពួក
 កំភូក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាស
 ថា ខ្ញុំលក់កុំចាំឱ្យយ គឺជាគម្ពីរអនុញ្ញាតបង្គំ ឲ្យ សព្វកន្លែងនេះ
 ប្រៀបប្រដាប់ គឺចូលទៅតាមចង្កោចង្កោចង្កោ (នោះទៀត) ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក់កុំចាំឱ្យយ គឺជាគម្ពីរអនុញ្ញាតបង្គំ ឲ្យ បង្គំចង់បាន
 ពួកបង្គំ ។

[៣០៩] សម័យនោះឯង ពួកកំភូគេក៏ដាក់វេទិកាធម៌ ។ គួននី
 ចំរើនបង្គំកុំប្រឡាក់ដោយធម៌ ។ កំភូចង់បានព្រះបង្គំទូលរឿងនេះ
 ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក់កុំចាំឱ្យយ
 គឺជាគម្ពីរអនុញ្ញាតបង្គំ ឲ្យ បង្គំចង់បាន ។ សព្វកន្លែងនេះប្រៀបប្រដាប់

១ ជាពាក្យប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ របស់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីសម្រាប់ប្រើប្រាស់
 ចំពោះប្រើប្រាស់ បង្គំចង់បានប្រើប្រាស់បង្គំចង់បានប្រើប្រាស់ ឬប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់
 ជាប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ គឺប្រើប្រាស់ប្រើប្រាស់ បង្គំចង់បាន បង្គំចង់បាន បង្គំចង់បាន បង្គំចង់បាន ។

ទង្គតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កំត្វាវ មិសិទ្ធំ ។ មិសិយា
 កត្តាទិ ធុត្វាទិ ហោទិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កំត្វាវ
 វិទលមត្តកាទិ(*) ។

[៣១៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
 សោសាទិកោ មសារកោ មត្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសុំ ។ អនុជាបាមិ កំត្វាវ
 មសារកំ មត្តាទិ ។ មសារកំ បិមំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសុំ ។ អនុជាបាមិ កំត្វាវ
 មសារកំ បិមន្តំ ។

[៣២០] ភេទ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
 សោសាទិកោ ធុត្តកាតាទិ មត្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសុំ ។ អនុជាបាមិ កំត្វាវ
 ធុត្តកាតាទិ មត្តាទិ ។ ធុត្តកាតាទិ បិមំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។

១ ។ បិទលមត្តកាទិ ។

កតំសុត្វាវស្សេ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតបន្តការសម្រាប់ជន ។ ពួកកិក្ខុយ្យទ្បទ្បព្រាហ្មណ៍
 បន្តការ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតស្រែដំណាំ ។

[៣១៨] សម័យនោះឯង គ្រូដែលបានមេធាវីក្នុងដំណាំ
 ដើម ដែលគេចាត់ក្នុងព្រៃស្មាតាតែឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតគ្រូដែលបានមេធាវីក្នុង
 ព្រៃក្នុងដំណាំដើម ។ (ធម្មករទៀត) បានកាន់ដែលបានមេធាវីក្នុង
 ព្រៃក្នុងដំណាំដើមកើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល
 រឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតកាន់ដែលបានមេធាវីក្នុងព្រៃក្នុងដំណាំដើម ។

[៣២០] សម័យនោះឯង គ្រូដែលគេបង្ហាត់ដើមដោយមេគ្រូ
 ។ ចាត់ក្នុងព្រៃស្មាតាតែឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំ
 ទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញាល
 កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតគ្រូដែលគេបង្ហាត់ដើមដោយមេគ្រូ ។
 (ធម្មករទៀត) កាន់ដែលគេបង្ហាត់ដើមដោយមេគ្រូកើតឡើង(ដល់សង្ឃ) ។

កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។

[៣២៥] តេជ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ កុដ្ឋវិចារនកោ មញ្ញា ឧប្បន្នោ ហោតិ ។
កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋវិចារនកំ មញ្ញំ ។ កុដ្ឋវិចារនកំ បីបី ឧប្បន្នំ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កុដ្ឋវិចារនកំ បីបដ្ឋំ ។

[៣២៦] តេជ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
សោសាធិកោ អាហាទូចារនកោ មញ្ញា ឧប្បន្នោ
ហោតិ ។ កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ អាហាទូចារនកំ មញ្ញំ ។ អាហាទូចារនកំ បីបី

សេនាសន្តត្ថកថា កាត្រង់អនុញ្ញាតតាំងដែលទេពតាំងដើមជាប់គ្នាជាដើម
កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។ កុដ្ឋកាត្ថកថាវិចិត្រនិកាយ
កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។

[៣២៧] សម័យនោះឯង ព្រះមហាជេតវុទ្ធដើមក្លាយ^(១) ដែលគេ
ចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។ កុដ្ឋកាត្ថកថាវិចិត្រនិកាយ
កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។

[៣២៨] សម័យនោះឯង ព្រះមហាជេតវុទ្ធដើមក្លាយ^(២) ដែលគេ
ចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ
ភិក្ខុវេ កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។ កុដ្ឋកាត្ថកថាវិចិត្រនិកាយ
កកវតោ ឯកមង្គំ អាណេចស្មំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
កុដ្ឋកាត្ថកថំ បីបដ្ឋំ ។

*.២ ព្រះមហាជេតវុទ្ធដើមក្លាយ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្នាមកើតឡើងដល់សង្ឃ ។

ឧប្បន្និ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាហាទូចាទកំ មីមន្តិ ។

(៣២៣) គេ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
 អាសន្និកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ អាសន្និកាទិ ។
 ឧត្ថកោ អាសន្និកោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្ថកម្យ
 អាសន្និកាទិ ។ សត្តន្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ សត្តន្តិ ។
 ឧត្ថកោ សត្តន្តោ ឧប្បន្នោ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
 អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្ថកម្យ សត្តន្តិ ។

ភិក្ខុវេ (ផលសង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រះត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 កាំងមានជើងខ្ពស់កើតឡើង ចូរកាំងដែលគេបញ្ចូលជើងនៅក្នុងដំណាច់មេ ។

(៣២៣) សម័យនោះឯង កាំង ២ ជ្រុងភិក្ខុវេ (ផលសង្ឃ) ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រះ
 អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតកាំង ២ ជ្រុង ។
 (ធម្មករទៀត) កាំង ២ ជ្រុងមានជើងខ្ពស់កើតឡើង (ផលសង្ឃ) ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រះ
 អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតកាំង ២ ជ្រុងសូម្បី
 មានជើងខ្ពស់^(១) ។ (ធម្មករទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ កើតឡើង (ផលសង្ឃ) ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រះ
 អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧^(២) ។
 (ធម្មករទៀត) គ្រែមានអង្គ ៧ មានជើងខ្ពស់កើតឡើង (ផលសង្ឃ) ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រះ
 អនុញ្ញាតថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គ ៧

• អង្គនោះ គឺ កាំង ២ ជ្រុងសូម្បីមានជើងខ្ពស់ប្រមាណកំពូល បើកាំងដែលដៃ ឈរលើ
 គ្រែមានជើងខ្ពស់ជ្រុងម្ខាងទៀត ។ ២ គ្រែដែលមានអង្គ ៧ កាំងដែល ២ ខាងជើង ២
 ក្រោយមានអង្គប្រមាណកំពូល ។

កន្លែងបី ឧប្បន្ន ហោតិ ។ មេ ។ អនុបាសនា កិក្ខុវេ
 កន្លែងបី ឧប្បន្ន ។ បីវិភា ឧប្បន្ន ហោតិ ។ កកវតា
 ឯកមត្ថំ អាហោស្មំ ។ អនុបាសនា កិក្ខុវេ បីវិភា ឧប្បន្ន ។
 ឯឧបាសនា កំ បីវិ ឧប្បន្ន ហោតិ ។ កកវតា ឯកមត្ថំ
 អាហោស្មំ ។ អនុបាសនា កិក្ខុវេ ឯឧបាសនា កំ
 បីវិ ឧប្បន្ន ។ អាមលកវណ្ណកំ បីវិ ឧប្បន្ន ហោតិ ។
 កកវតា ឯកមត្ថំ អាហោស្មំ ។ អនុបាសនា កិក្ខុវេ
 អាមលកវណ្ណកំ បីវិ ឧប្បន្ន ។ ឧបាសនា ឧប្បន្ន ហោតិ ។
 កកវតា ឯកមត្ថំ អាហោស្មំ ។ អនុបាសនា
 កិក្ខុវេ ឯឧបាសនា កំ ។ កោត្តំ ឧប្បន្ន ហោតិ ។

សូត្រនាមធម៌ន្តសំគីបាត ។ (ឧបករៀត) មានតាំងចាត់ថ្នាក់(១) កើត
 ឡើង (ផលសង្ឃ) ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់អនុញ្ញាតថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ
 គឺជាឧបាសនាតាំងចាត់ថ្នាក់ ។ (ឧបករៀត) មានតាំងសំគីបាត
 ឡើង (ផលសង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ គឺជាឧ
 បាសនាតាំងសំគីបាត ។ (ឧបករៀត) តាំងចាត់ដើម្បីដើរតាម
 ឡើង (ផលសង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ គឺជាឧបាសនា
 តាំងចាត់ដើម្បីដើរតាម ។ (ឧបករៀត) តាំងចាត់ (មានដើម្បីច្រើន
 ដែលគេប្រកបដោយ) ភាគរដ្ឋជាដ្ឋាននៃព្រះអង្គឡើង (ផល
 សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះរាជ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ គឺជាឧបាសនាតាំង (មាន
 ដើម្បីច្រើនដែលគេប្រកបដោយ) ភាគរដ្ឋជាដ្ឋាននៃព្រះអង្គ ។ (ឧបក
 រៀត) ផែនការកើតឡើង (ផលសង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 នេះ ចំពោះព្រះបាទព្រះរាជ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញុំលក្ខណ៍ទាំងឡាយ
 គឺជាឧបាសនាផែនការ ។ (ឧបករៀត) កើតកើតឡើង (ផលសង្ឃ) ។

១ ឧបាសនា ឧបាសនាធម៌ន្តសំគីបាត គឺជាឧបាសនាដែលតាំងចាត់ដើម្បីដើរតាម
 ឯឧបាសនាធម៌ន្តសំគីបាត

កកវតោ ឯតមន្តំ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
តោន្តន្តំ ។ មលាលមិមិ ឧប្បន្តំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯត-
មន្តំ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ មលាលមិមិ ។

(២៦៤) តេជ ទោ មន សមយេន នក្ខត្តិយា កិក្ខុ
ឧក្ខេ មញ្ច សយន្តំ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ អា-
ហំស្គាតា មស្សិតា ឧជ្ឈាយន្តំ វិចាយន្តំ វិចារេន្តំ ។ មេ ។
សេយ្យជាមិ តិហិ កាមកោតំចោតិ ។ មេ ។ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាហារេស្មំ ។ ន កិក្ខុវេ ឧក្ខេ មញ្ច សយន្តំ
យោ សយេយ្យ រាមន្តំ មុត្តជស្សតិ ។

(២៦៥) តេជ ទោ មន សមយេន អនាតកេ កិក្ខុ
មិចេ មញ្ច សយន្តោ អហំចា នក្ខា ហោតិ ។ កកវតោ
ឯតមន្តំ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ មញ្ចព្យជិ-
ចានកន្តំ ។

(២៦៦) តេជ ទោ មន សមយេន នក្ខត្តិយា
កិក្ខុ ឧក្ខេ មញ្ចព្យជិចានកោ ជាមន្តំ ។ សហ មញ្ច-
ព្យជិចានកោហិ មវេន្តំ ។ មនុស្សា វិហារចារិកំ
អាហំស្គាតា មស្សិតា ឧជ្ឈាយន្តំ វិចាយន្តំ វិចារេន្តំ

ក្នុងកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកអនុញ្ញាតសាវ័ ។ (ឧបករៈ១) ត
តាំងដែលធ្វើកិច្ចបម្រើក៏កើតឡើង ។ ក្នុងកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះ
ព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបាសកអនុញ្ញាតតាំងដែលធ្វើកិច្ចបម្រើ ។

(២៦៦) សម័យនោះឯង ក្នុងនក្ខត្តិយកិក្ខុវេកលើគ្រឿងស្រស់ ។
មនុស្សទាំងឡាយនើមកកាទិហាចារិកបាធាយិញ កំពាលទោស តិះ
ជឿយ បន្ទុះបង្គំថា ។ មេ ។ ដូចក្នុងគ្រូសាស្ត្រកម្មវិភាគសាម ។ មេ ។
ក្នុងកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុវេកលើគ្រឿងស្រស់ កិក្ខុណាដេក
ត្រូវតាមត្ថវក្កដ ។

(២៦៧) សម័យនោះឯង កិក្ខុ ទម្ងន់កលើគ្រូតាម តសំកិវិក(កិក្ខុ
នោះ) ។ ក្នុងកិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីមុន ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកអនុញ្ញាតទ្រង់បម្រើ ។

(២៦៨) សម័យនោះឯង ក្នុងនក្ខត្តិយកិក្ខុវេប្រើប្រាស់ទ្រង់បម្រើគ្រូ
ស្រស់ ។ កិក្ខុវេកលើគ្រឿងស្រស់ទ្រង់បម្រើ ។ មនុស្សទាំងឡាយនើមក
កាទិហាចារិកបាធាយិញ កំពាលទោស តិះជឿយ បន្ទុះបង្គំថា

។ បេ ។ សេយ្យជាមិ កំហី កាមកោតំនោតិ ។ ច ។
 កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។ បេ ។ ន កំត្វវេ
 ទុត្តា មញ្ចប្បដិបាទកា ជារតត្វា យោ ជារយ្យ អាចត្ថិ
 ទុត្តាស្ស អនុជាធាមិ កំត្វវេ អដ្ឋង្គលចរមិ មញ្ច-
 ប្បដិបាទកា ខ្ញុំ ។

(៣២៧) គេន ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស សុត្ថំ
 ទុប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។ អ-
 នុជាធាមិ កំត្វវេ សុត្ថំ^(១) មញ្ចំ វេវេតុន្តិ^(២) ។ អដ្ឋង្គំ
 តហំ សុត្ថំ វរយានិយន្តិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំត្វវេ
 អដ្ឋង្គំ វិជ្ជិត្វា អដ្ឋបទកំ វេវេតុន្តិ ។ ចោឡកំ ទុប្បន្នំ
 ហោតិ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។ អនុជាធាមិ
 កំត្វវេ ជិមិលិកំ កាតុន្តិ ។ មូលិកា ទុប្បន្នា ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កំត្វវេ វិជ្ជេត្វា កំម្ពោហនំ កាតុ
 តិលំ ភូលានំ វុត្តុភូលំ លតាភូលំ ចោដតិភូលន្តិ ។

១ ឈ្មោះសុត្ថសន្យា ២. ឈ្មោះសេនាសន្យា ៣ សុត្ថិ ។ ៤ វេវេតុន្តិ ។ ៥ ជេវេតុន្តិ ។

។ បេ ។ ដូចក្នុងប្រាសាទស្នាមក្នុងភោគកាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវប្រើប្រាស់ទ្រព្យសម្ភារៈ ក៏ក្នុងការ
 ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមភិក្ខុក្តី ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាឧបាសិកា
 ទ្រព្យសម្ភារៈត្រូវយកទ្រព្យសម្ភារៈត្រឹមត្រូវ ។ ពួកសេនាសន្យា

(៣២៧) សម័យនោះដែរ អម្បោតក៏ទៀងដល់សង្ឃ ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាឧបាសិកា ឲ្យយកសេនាសន្យាប្រតិបត្តិ ។
 ភិក្ខុបង្គំប្រតិបត្តិ (ទាំងនោះ) ក៏ដល់អម្បោតប្រើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាឧបាសិកា ឲ្យបោះត្រង់ក្នុងគ្រូ
 ហើយបង្គាប់ជាគ្រូឲ្យបង្រៀន ។ (ឧបាសិកា) ក៏លាត់សំពត់ក៏ក៏
 ទៀង (ដល់សង្ឃ) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាឧបាសិកា
 ឲ្យធ្វើទ្រព្យសម្ភារៈ ។ (ឧបាសិកា) ត្រៀមសេនាសន្យាដែលពួកគេហើយថ្វីយ
 ក៏ក៏ទៀង (ដល់សង្ឃ) ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គឺជាឧបាសិកា ឲ្យភិក្ខុជំនុំចេញហើយធ្វើជាថ្មីយ ។ ថ្មីយ
 នាម ព្យាយាម គឺ ថ្មីយវេលា ១ ថ្មីយវេលា ១ ថ្មីយវេលា ១ ។

[៣២៨] តេន ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
 អន្សកាយិកានំ តិម្កោហានំ ជាបន្តិ ។ មនុស្ស
 វិហារនាវិកា អាហារល្អាតា ចស្សីតា ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ
 វិហារន្តំ ។ មេ ។ សេយ្យនាមំ ភិក្ខុ កាមភោគីនោភិ
 ។ មេ ។ កករតា ឯតមត្ថំ អាហារេសិ ។ ន ភិក្ខុវេ
 អន្សកាយិកានំ តិម្កោហានំ ជាបន្តិ យោ ជាបយ្យ
 អាបន្តំ ឧត្តរេស្ស អនុជាបាមំ ភិក្ខុវេ សិសច្ចហណំ
 តិម្កោហានំ កាតុន្តំ ។

[៣២៩] តេន ទោ បទ សមយេន កជគាហ ភិ
 រក្ខសមន្នោ ហោតិ ។ មនុស្សា មហាមគ្គានំ អត្តាយ
 ភិសំយោ បដិយាទន្តិ ឧត្តារិសិ ចោជ្ឈរិសិ វាការិ
 សិ តិណារិសិ បណ្ណារិសិ ។ តេ វិភិវត្តេ សមន្នោ ជរិ
 ឧប្បរដេត្វា^(១) ហរន្តិ ។ អនុសំសុ ទោ ភិក្ខុ សមជ្ឈដ្ឋា
 នេ កហំ ឧត្តរម្យំ ចោជ្ឈម្យំ វាការម្យំ តិណាម្យំ បណ្ណាម្យំ

១ ឧ. ឆ. គោរពតា ។

[៣២៨] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុប្រើប្រាស់ឆ្នើយដាក់
 កណ្តាលកាយ ។ មនុស្សទាំងឡាយដើរទៅកាន់វិហារចារឹក របើញហើយ
 កំពោលទោស គំរង្សីល ចក្កុះចង្ហាវថា ។ មេ ។ ដូចពួកគ្រូស្មោះ
 មហាភោគកាម ។ មេ ។ ពួកភិក្ខុគ្រាបចង្ហាវលុះសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនច្រើនប្រើប្រាស់
 ឆ្នើយដាក់កណ្តាលកាយទេ ភិក្ខុណាប្រើប្រាស់ ត្រូវតែបន្តិកក្នុង ឆាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គេបានអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុធ្វើឆ្នើយ ឱ្យឈប់ពីឆាល ។

[៣២៩] សម័យនោះឯង ភាគមហាស្រាសលេងលើកំពូលភ្នំ ដឹក
 ត្រង់កជគ្រឹះ ។ មនុស្សទាំងឡាយនាំគ្នាដាក់ត្រង់ពួកជាន់ច្រើន ភិក្ខុ
 ញាត់រោមកែវ ញាត់សំពត់ ញាត់សម្បកឈើ ញាត់ស្មៅ ញាត់
 ស្លឹកឈើ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ពួកមហាមាត្យ ។ លុះមហាស្រាស
 ស្ងប់ស្ងាត់យប់លេងហើយ មនុស្សទាំងនោះក៏បកស្រោមពួក យក
 ទៅ ។ ពួកភិក្ខុក៏បកស្រោមពួកទាំងឡាយញាត់រោមកែវៗ ញាត់សំពត់
 ៗ ញាត់សម្បកឈើៗ ញាត់ស្មៅៗ ញាត់ស្លឹកឈើៗ ជាន់ច្រើន

ឧទ្ទិស៖ ១ ឱស្វាទ ភក្តិវិញ ឯតម្កំ អាហារេស្មំ ។
អនុជានាមី ភិក្ខុវេ ចន្ទ ភិសិយោ ឧស្ម័នភិសិ ចោឡៈ
ភិសិ វគ្គភិសិ វិណាភិសិ ចន្ទភិសិ ឡ ។

(៣៣០) គេនាំទៅ បង សមយេន សង្ឃស្ស ឲ្យសាស.
 ឧបត្ថម្ភាភិក្ខុ^(២) ឲ្យសង្ឃ ឲ្យបង្គំ ហោតិ ។ ភក្តិភា ឯមន្ត
 អាហារេស្ស ។ អនុជាតាម គិត្យា ភិស្ស ឲ្យបង្គំ^(៣) ។

[៣៣១] តែង ទៅ មិន សមយោជន៍ ក៏ ត្រូវ មក ក្នុង
សី បី ប្រាំ សំហាន្ត (២) បី ប្រាំ សី មក ក្នុង សំហាន្ត ។ ក៏
សិយោ ចំក៏ ដូច្នេះ ។ ក៏ ត្រូវ តាម ឯកសារ ក៏ ត្រូវ តាម ។
អនុជាបាមី ក៏ ត្រូវ តាម ឯកសារ ក៏ ត្រូវ តាម ។ ឧទាហរណ៍
អត្ថបទ សំណួរ (៣) ។ ហេតុតោ ឯកសារ (៤) ។ បើ
អនុជាបាមី ក៏ ត្រូវ តាម ឯកសារ ក៏ ត្រូវ តាម ។ ឧទាហរណ៍
ក៏ សី ឯកសារ ក៏ ត្រូវ តាម ឯកសារ ក៏ ត្រូវ តាម ។ បើ ។

ក. ឧ. ធម្មិកា ១ ២ ៣. សេដ្ឋានីយ៍វិញ្ញាបនបត្រ ១ ៣ ៤. ច. ឧបត្ថម្ភ ១ ២ ៣. សុត្តន្ត ១ ២ ៣. សំហេតុ ១ ២ ៣. ច. ឧបត្ថម្ភ ១

ឯពេលនោះ ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ បានប្រើប្រាស់ ក្នុង
សេនាសនៈក៏បានឡើងដល់សន្ធិ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំឲ្យយ ឥឡូវនេះពួកយើង យើង គឺ ពួកញាតិរាជ ។ ពួកញាតិ
សំពត់ ។ ពួកញាតិសម្បករឈើ ។ ពួកញាតិស្មៅ ។ ពួកញាតិស្លឹកឈើ ។
[២០១] សម័យនោះឯង បានសំពត់ជាដាច់ស្រេចប្រើប្រាស់ ក្នុង
សេនាសនៈក៏បានឡើងដល់សន្ធិ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះ
ព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៧ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យយ ឥឡូវនេះ
ពួកយើង យើង គឺ ពួកញាតិរាជ ។ ពួកញាតិសំពត់ ។ ពួកញាតិសម្បករឈើ ។
ពួកញាតិស្មៅ ។ ពួកញាតិស្លឹកឈើ ។

(ព្យា. ១) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុយកពួកសម្រាប់គ្រែនៅក្រាល
លើដំរី យកពួកសម្រាប់កាន់នៅក្រាលគ្រែព្រា ។ ពួកទាំងឡាយក៏
ដំរីមាត់អស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ជាគតកុដ្ឋក្សាន្ត្រីដែល
ញាត់ភ្ជាប់ ឆឹងកាន់ដែលញាត់ភ្ជាប់ (ដោយស្រឡាញ់) ។ ពួកភិក្ខុ
មិនបោះចោលច្រឡោះពីក្រោមហើយក៏ត្រាល ។ គ្រឿងញាត់ទាំងនោះក៏
ស្ងៀមចេញទៅខាងក្រោម ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ក៏ជាគតកុដ្ឋក្សាន្ត្រីភិក្ខុប្រាប់ ខ្ញុំច្រឡោះចេញក្រាលហើយ
សឹមញាត់ពួក ។ ពួកនោះក៏ចាកក្រោមពួកយកទៅ ។ បេ ។

អនុជាតាម កំគូរ ដោយស្មើគ្នា^(១) ។ ហោង្គយេវ ។ បេ ។
 អនុជាតាម កំគូរ កំគូរឬធ្ម័ ។ ហោង្គយេវ ។ បេ ។
 អនុជាតាម កំគូរ ហត្ថកំគូរ^(២) ។

[៣៣២] តេជ ទោ បទ សមយេន តំគូយាធំ
 សេយ្យាយោ សេតវណ្ណាយោ ហោង្គ ។ តាឡវណ្ណាកតា
 ក្នុង ។ តេត្រាធិត្ថកតា កំគូ ។ តហ្វ មនុស្ស
 សេយ្យាយោកា ត្រង្គ ។ តតវតោ ឯតមន្ត អាហេ
 ធន្យ ។ អនុជាតាម កំគូរ វិហារ សេតវណ្ណំ តា
 ឡវណ្ណំ តេត្រាធិត្ថកតា ។

[៣៣៣] តេជ ទោ បទ សមយេន ដុសាយ
 កំគូយា សេតវណ្ណា ឯ ឯបតត ។ តតវតោ ឯតមន្ត
 អាហេធន្យ ។ អនុជាតាម កំគូរ ដុសបិណ្ឌំ ឯតា
 ចាណិកាយ បដិកាយត្រា^(៣) សេតវណ្ណំ ឯតាតត្រង្គ ។

១ ១. យេស្ម័ ។ ២. យេស្ម័ ។ ៣ ១. ម. កំគូរឬធ្ម័ ។ ២. បដិកាយត្រា ។

ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ គេអនុញ្ញាតឱ្យច្រង់
 ត្រង់^(១) ។ ពួកចារក៏នៅលេចយកទៀង ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយគេអនុញ្ញាតឱ្យ កុំគួសដោយឱ្យសាស្ត្រ ។
 ពួកចារក៏នៅលេចយកទៀង ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំ
 ចាំឱ្យយ គេអនុញ្ញាតឱ្យកុំខ្ចីឆ្មើត្រាមដែ ។

[៣៣៤] សម័យនោះឯង ចំណែកសំពត់ភ្លើយ មានពណ៌ស ។
 ដែលបណ្តើរ ។ ដក់ឯងឈរដោយរង់ ។ ឧត្តស្វតាំងឱ្យយ
 ជាច្រើន (ដែលរាងដល់ចំនា) មៀនមើលទំនេរហើយទើបដើរ
 ទៅ ។ កុំចាំឱ្យយក្របចង់ចូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។
 ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ គេអនុញ្ញាតឱ្យបូកលាប
 វិហារឱ្យមានពណ៌ស ពណ៌ខ្មៅ ឯងឈរដោយរង់ ។

[៣៣៥] សម័យនោះឯង ពណ៌សដ៏តម្លៃស្នំ ព្រាវដ្ឋ
 ដក់ឯងមិនស្អាត ។ ពួកកុំក្របចង់ចូលរៀនខ្ចី ចំពោះព្រះធានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គច្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ គេអនុញ្ញាត
 ឱ្យលាបអង្គមហើយកៀសដោយខ្យស ឱ្យពណ៌សដ៏តម្លៃស្នំ ។

១ ឆ្មើត្រា ឆ្មើត្រា ព្រះឱ្យកុំយកទំនេរដល់ចំនាច្រង់ត្រា ។

ឈោសត្ថក្កៈ ឥត្តាសិបដ្ឋក្កៈកំណត់

សេតវណ្ណា អធិតទ្ធិយោ ហោតិ ។ កកវតា ឯតមត្ថំ
អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ សុណ្ហមត្ថកំ ធម្មា
ចាណិកាយ ចដិពាហេត្វា សេតវណ្ណំ ធិតាតេត្ថន្តំ ។
សេតវណ្ណា អធិតទ្ធិយោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
កិក្ខុវេ ឥត្តាសិ បិដ្ឋមទ្ធី ។

(៣៣៤) តេន ទោ បទ សមយេន ដុសាយ
កិត្តិយា តេត្ថា ន ធិបតតិ ។ កកវតា ឯតមត្ថំ
អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ឥសបិណ្ឌំ ធម្មា
ចាណិកាយ ចដិពាហេត្វា តេត្ថំ ធិតាតេត្ថន្តំ ។
តេត្ថា អធិតទ្ធិយោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
កិក្ខុវេ ឥស្សាតមត្ថកំ ធម្មា ចាណិកាយ ចដិពាហេត្វា
តេត្ថំ ធិតាតេត្ថន្តំ ។ តេត្ថា អធិតទ្ធិយោ ហោតិ ។
កកវតា ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
សាសបត្ថន្តំ^(១) សិក្ខុតលក្ខន្តំ ។ អនុស្សន្តំ ហោតិ ។
កកវតា ឯតមត្ថំ អាហោសេសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ
ចោឡតេន បដ្ឋន្តិក្ខន្តំ ។

១. ឥ. សាសបត្ថន្តំ ។ ឆ. សាសបត្ថន្តំ ។

ឈោសត្ថក្កៈ ក្រដ្ឋន្ត្រាសនិយមនិយមនិយមនិយម

ពណិសកំនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរឿងនេះ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់-
គតអនុញ្ញាតឱ្យឈាយដីស្អិតដ៏មង្គលិយកៀស ដោយឡើយស្វិទណិស
ដ៏អស្មិ ។ ពណិសកំនៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតដ៏ឈើ ឬបាយទាំងកំណុំ ។

(៣៣៥) សម័យនោះឯង ផ្អែមញ៉ាំងកាព្រក់ ដំរើដ៏មិនស្មើ ។
ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរឿងនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតឱ្យឈាយអត្ថិម ហើយ
កៀសដោយឡើយស្វិទណិសដ៏អស្មិ ។ ដំរើកំនៅតែមិនស្មើ ។ បេ ។
ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាតឱ្យឈាយដីដែល
ឈាយដោយកុណ្ឌកហើយកៀស ដោយឡើយស្វិទណិសដ៏អស្មិ ។ ដំរើ
កំនៅតែមិនស្មើ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាត
ឱ្យឈាយក្របីក្របី ឬប្រសិទ្ធិឈាយក្របី ។ ដំណាក់ប៉ុន្មានកំណើត
រឿង (ចូលហៅរចនា) ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំខ្លួនរឿងនេះ ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គតអនុញ្ញាត
ឱ្យផ្គុំដោយកំណាត់សំគាល់ចេញ ។

[៣៣៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ឧបសាយ ក្នុង
 មិយា កាឡាវណ្ណា ន ធម៌បតិ ។ បេ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ករេ ឌុសមិល្លំ ធម្មា ចាណិកាយ បដិកាហោត្វា
 កាឡាវណ្ណំ ធម៌តេត្ថុន្តំ ។ កាឡាវណ្ណា អធិតត្ថុនិយោ
 ហោតិ ។ កករោ ឋិតមន្តិ អាហោទេសំ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ករេ លណ្ឌមន្តិកំ^(១) ធម្មា ចាណិកាយ បដិកាហោត្វា
 កាឡាវណ្ណំ ធម៌តេត្ថុន្តំ ។ កាឡាវណ្ណា អធិតត្ថុនិយោ
 ហោតិ ។ កករោ ឋិតមន្តិ អាហោទេសំ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ករេ ឥត្តាសំ កាសាវន្តំ ។

[៣៣៦] តេជ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ករេ
 វិហារេ បដិកាណាចិក្កំ កាហាបេត្តិ ឥត្តិបតំ បុរិសរូបតំ ។
 មនុស្សា វិហារោចិតិ អាហាណ្ឌា បស្សិតា ឧដ្ឋា-
 យន្តិ ធម្មន្តិ វិចារេន្តិ ។ បេ ។ សុយ្យជាមិ តិហិ កា-
 មកោតិយោតិ ។ បេ ។ កករោ ឋិតមន្តិ អាហោទេសំ ។
 ន កិក្ករេ បដិកាណាចិក្កំ កាហាបេត្តិ ឥត្តិបតំ បុរិ-
 សរូបតំ យោ កាហាបេយ្យ អាបត្តិ ធម្មត្ថិយា

១ ម. ឧណ្ឌមន្តិ ។ ខ. ឧណ្ឌមន្តិ ។

[៣៣៧] សមយោនោធន វិជ្ជាភិក្ខុក្រាស្រី ពណ៌ខ្មៅដ៏តមិ
 សព្វ ។ បេ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភព៌ភក
 កុញ្ញាភព្វលាយភក្តិច្បើយកៀស ហើយកៀស ឲ្យពណ៌ខ្មៅដ៏ត
 ស្មើ ។ ពណ៌ខ្មៅក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិចល
 ក្ស័ន្ទៈ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ភព៌ភកកុញ្ញាភព្វលាយដ៏តចម្រើន ហើយកៀសដោយ
 កៀសឲ្យពណ៌ខ្មៅដ៏តស្មើ ។ ពណ៌ខ្មៅក៏នៅតែមិនស្អិតជាប់គ្នា ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបន្តិចលក្ស័ន្ទៈ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភព៌ភកកុញ្ញាភព្វលាយដ៏តចម្រើនវិភពតំ^(១) ។

[៣៣៨] សមយោនោធន ពួកពុទ្ធគ្នីយភិក្ខុឲ្យគេនូវតិច្ចវាចាប្រស្រី
 នឹងរួមបុរសក្នុងវិហារ ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយ តើមកតាន់វិហារចារិក ឃើញ
 ហើយក៏តាសាងសក់រង្វៀល ចង្កុលដង្ហប់ថា ។ បេ ។ ដូចគ្នាស្រឡា
 អ្នកបំពានភាម ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបន្តិចលក្ស័ន្ទៈ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះភ័ក្ត្រទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុមិនត្រូវ
 ឲ្យគេនូវតិច្ចវាចាប្រស្រីនឹងរួមបុរសទេ ភិក្ខុណាឲ្យគេនូវ ត្រូវតាបត្តិពុកដ

១ គឺភាពថា ហៅកាត់សំដៅយកកិច្ចសម្របសម្រួលចិត្ត ។

អនុជាតាម កិច្ចវេ អន្តរាគមន៍ ។ អន្តរាគមន៍
 ឧបត្ថម្ភ ឱលោកេន្ត ។ កកវត្ថុ ឯកមន្ត អាណេស្ត ។
 អនុជាតាម កិច្ចវេ តយោ កត្តេ សិវិតាកត្តិ ធាន្យតា-
 កត្តិ ហម្មិយកត្តន្ត ។

[៣៣៩] គេន ទោ បទ សមយេន កិច្ច ទុន្តកេ
 វិហារេ មជ្ឈេ កត្តិ កត្តេន្ត ។ ឧបតាហ ឧ ហោតិ ។
 កកវត្ថុ ឯកមន្ត អាណេស្ត ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ
 ទុន្តកេ វិហារេ ឯកមន្ត កត្តិ កត្តេ មហាប្បកេ
 មជ្ឈេតិ ។

[៣៤០] គេន ទោ បទ សមយេន វិហារស្ស
 កុទ្ធានោ ជិតិ ។ កកវត្ថុ ឯកមន្ត អាណេស្ត ។
 អនុជាតាម កិច្ចវេ កុល្យត្ថនាទត្តន្ត ។ វិហារស្ស
 កុទ្ធា ឱវស្សតិ ។ បេ ។ អនុជាតាម កិច្ចវេ មរិត្តាណ-
 កត្តិកិ ឧទ្ធាស្សន្តន្ត(១) ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគត្តកុញ្ញកម្មវេទ្ធ
 ជញ្ជាំងភ្លឺ ។ ពួកអនុស្សក៍នៅតែតែមើលតំរាងលើជញ្ជាំងភ្លឺទៀត ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងមុន៖ ប៉ារោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគត្តកុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នីបន្តបំបាត់យ៉ាង
 គឺ បន្តបំបាត់ជ្រុងជ្រួន ១ បន្តបំបាត់បណ្តោយវែង ១ បន្តបំបាត់ដង្កូល
 ខ្ពស់ ១ ។

[៣៣៩] សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុធ្វើបន្តបំបាត់កុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នីបន្តបំបាត់
 បំបាត់ប៉ាន់ខាង ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងមុន៖ ប៉ារោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគត្តកុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នី
 បន្តបំបាត់សម្បត្តិវិហារក្នុង ឱវស្សត្រង់កុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នីបន្តបំបាត់ ។

[៣៤០] សម័យនោះឯង ដើរជញ្ជាំងវិហារក៏ពួកជ័យទៅ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងមុន៖ ប៉ារោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគត្តកុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នីបន្តបំបាត់
 ជញ្ជាំង ។ ភ្លឺតំរាងមកត្រង់ជញ្ជាំងវិហារ ។ បេ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គេនគត្តកុញ្ញកម្មវេទ្ធជ្នីបន្តបំបាត់
 សម្រាប់ការការភ្លឺ ហើយលាបដីស្អិត(១) ។

(៣២១) ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្ថស្ស ភិក្ខុ-
 ទោ ភិក្ខុនិកាយា អហំ ទានុ បបតិ ។ សោ ភិក្ខោ
 វិស្សាមកាសិ ។ ភិក្ខុ ឧបទាវិត្តា ភិ ភិក្ខុ ឯតន្តរោត្ត
 ភិស្ស ភិ អារុសោ វិស្សាមកាសិភិ ។ អថទោ សោ
 ភិក្ខុនំ ឯតន្តរោត្ត អារោចសំ ។ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតន្តរោត្ត
 អារោចសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិកាទន្តិ ។

(៣២២) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មញ្ញ-
 ទោនេមិ បិវេទានេមិ ជវិកាយោ លុត្តន្តិ ។ ឧទ្ធករ-
 ហិមិ ឧបទិកាហិមិ ឧទ្ធត្តិ ។ ភគវតោ ឯតន្តរោត្ត អា-
 រោចសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនិកាយា ធាត-
 ន្តន្តន្តិ ។

(៣២៣) ភេទ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មញ្ញាមិ
 បិវេមិ ជវំ ឯត្តន្តន្តិ ។ ជវំ បរិក្ខិដ្ឋតិ ។ ភគវតោ
 ឯតន្តរោត្ត អារោចសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វិហារ-
 ជវំសំ ជវំឧទ្ធត្តិ ។

(៣២៤) សម័យនោះឯង មានសំនាក់ពីដង្កូវល្បីមកលើក
 ភិក្ខុ ទួល ។ ភិក្ខុនោះខ្លាចក៏ស្រែកភ្លាត់សំឡេង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏ស្ទុះ
 ទៅសួរភិក្ខុនោះដូច្នេះថា ខ្ញាលតាវសោ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកស្រែក
 ភ្លាត់សំឡេងដល់ម៉្លេះ ។ ទើបភិក្ខុនោះបានប្រាប់សេចក្តីថា ដល់ពួកភិក្ខុ ។
 ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនោះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ប្រាសថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត (ឱ្យធ្វើ) ពិការទៀត ។

(៣២៥) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្បាប់ចង្អុលជើងស្រូវ ទើបដើរ
 កាត់ខ្វះ ។ អស់ទាំងសក្ការៈ ទើបស្លៀក កាត់ដាច់ជាប់អស់ ។ ពួកភិក្ខុ
 ក្រាបបង្គំទូលរឿងនោះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា
 ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត (ឱ្យធ្វើ) ចិវីដ៍ព្យាប័ន្ននិវេទន៍ ។

(៣២៦) សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុច្បាប់ចង្អុលស្រូវ លើកាត់ខ្វះ ។
 ចិវីក៏ចុះថ្វាយអស់ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលរឿងនោះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 សួរចិវីទាំងឡាយស្យៀងទុកក្នុងវិហារ ។

[៣២៤] តេជ ទោ បទ សមយេន វិហារក អ-
 នាលិទ្ធកា ហោត្តំ អប្បដិសារណា ។ កករតោ ឯត-
 មត្ថំ អាហោទេសំ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ អាលិទ្ធិ បយធំ
 ចក្កដ្ឋំ^(១) ឱសារកិទ្ធិ^(២) ។ អាលិទ្ធា មាគាជា ហោត្តំ ។
 ភិក្ខុ ហិរិយទ្ធិ ធិបជ្ជិតុ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ
 សិសារណាកំដតំ ឱក្ខដនកំដតត្ថំ ។

[៣២៥] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ អដ្ឋោ-
 ការសេ កត្តវិស្សត្តំ តរោត្តា សំតេជថ ឧណ្ហោធិ
 តាលមទ្ធិ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ អនុ-
 ជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧបដ្ឋានសាលទ្ធិ ។ ឧបដ្ឋានសាលា
 ធិជត្តកា ហោតិ ។ ឧទកេន ឱត្តវិយតិ ។ បេ ។
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តវត្តកំ កាតុទ្ធិ ។ ធម្មោ
 បរិមតតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ធិជត្តិ
 តយោ ធមេ ឥដ្ឋកាធមេ សិលាធមេ នាវុធមទ្ធិ ។
 អាហោត្តា វិហាញទ្ធិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ

១ ឱ. ច. បក្កដា ។ ២ ឱសារកិទ្ធិ ។ ៣ ឱសារកិទ្ធិ ។

[៣២៦] សម័យនាវេន វិហារនាវិមិទតាតាចេរៀន ឥតមាន
 ទិញកម្រិតកាតាចេន ។ ពួកភិក្ខុត្រាចបដ្ឋិទ្ធីល្បឿន^១ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ តថាគតអនុញ្ញាត
 យំមុខ ផែនដីក្លាំងថ្មពរណី ជុំវិញសាច់ដុំវិញទំនិញពរណី ។ យំមុខក៏នៅ
 វាល (ឥតមានវត្ថុចាំនិទ្យាយ) ។ ពួកភិក្ខុអត្តមានភៀនខ្មាស (មិនមាន)
 ទំនិសិទ្ធិ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ តថា-
 គតអនុញ្ញាតនៅនឹងព្រលនសម្រាប់រួចចុះឡើង ទំនិច្ចប់វិញ ។

[៣២៧] សម័យនាវេន ពួកភិក្ខុធ្វើការតាមការ-
 ក្នុងវាលលំបាកដោយគ្រង់ក្នុង ក្បែរ ។ ពួកភិក្ខុត្រាចបដ្ឋិទ្ធីល្បឿន^១
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ តថាគតអនុញ្ញាតឧបដ្ឋានសាលា^(២) ។ ឧបដ្ឋានសាលាគឺមាន
 ទំនាប ។ ទំនកំលិច ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទំនៀងសំឡើង ។ ឡើងសាលានោះក៏រស់ ។ បេ ។
 ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ តថាគតអនុញ្ញាតឱ្យរៀន
 ព្រះយាន គឺ រឿនឥន្ទ ។ រឿនឥន្ទ ។ រឿនឈី ។ ។ ពួកភិក្ខុឡើងទៅ
 តាមរឿននោះក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ

១ សាលាសម្រាប់សម្រេចសាធារណកិច្ចស្របយ៉ាង ។

ក្រយោ សេនាបតី ឧបាសក សេនាបតី សីលាសេនាបតី
 ធាតុសេនាបតី ។ អាមេហន្តា បរិបត្តិ ។ បេ ។
 អនុជាបាមី កិត្តុវេ អាស្រ័យនាបតី ។ ឧបាសក-
 លាយ តិណ្ឌត្ថ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមី កិត្តុវេ
 ធិតុមេត្តា ឧបាសក តាតុ សេនាបតី តាតុស្រី
 តេត្តបរិកម្ម មាលាតម្ម លតាតម្ម មត្តនេត្ត
 បញ្ចបដិកំ ចិវរិសំ ចិវរដ្ឋត្ថ ។

[៣២៦] តេន ទោ បទ សមយេន កិត្តុ អដ្ឋា-
 តាសេ ធម្មាយំ ចិវ បត្តន្តិ ។ ចិវ បំសុតិវ ហោតិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមី កិត្តុវេ អដ្ឋាតាសេ ចិវរិសំ
 ចិវរដ្ឋត្ថ ។ បេ ។ ចាជយំ ឱត្តប្បតិ ។ បេ ។ អនុជា-
 បាមី កិត្តុវេ ចាជយសាលំ ចាជយមស្វាបត្ថ ។ ចាជ-
 យសាលា ធិតុត្ថតា ហោតិ ។ ឧនេតេន ធិតុវេតិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមី កិត្តុវេ ឧត្តវត្ថតំ តាតុត្ថ ។ ច-
 យោ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមី កិត្តុវេ ចិវត្ថុ កយោ

ភថាឧត្តត្ថាឧប្បាទ្ធិវេលី ព្យ យ៉ាតិ គី ជេលីវេ ១ ជេលីវេ
 ៥ ១ ជេលីវេ ១ ។ ពួកគេច្បាប់នាមជេលីវេនាមក្រាត់ចេញ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តត្ថាឧ-
 ប្បាទ្ធិវេលីវេ ។ ក៏ទេពស្រីក្រាត់ពេយកយចុះមកក្នុងមជ្ឈា-
 យាយ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្ត-
 ត្ថាឧប្បាទ្ធិវេលីវេ ហើយលាប ទាំងទាំងក្នុងទាំងក្រៅ ហើយបរិកម្ម
 ឲ្យទានធម៌ស ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ ធម៌វេ
 មតា ធម៌វេស្រពាច់ ៥ ស្រពិវេ ធម៌វេស្រពិវេ ។

[៣២៦] សមីយនោរេន ពួកភិក្ខុហាលវិវេលីវេនាមក្រាត់ចេញ ។
 ចិវត្ថុប្រឡាក់នាមក្រាត់ចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភថាឧត្តត្ថាឧប្បាទ្ធិវេលីវេ ធម៌វេស្រពិវេ ធម៌វេស្រពិវេ ។ បេ ។ ចិវ-
 សប្រាប័នាមក្រាត់ចេញ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភថាឧត្តត្ថាឧប្បាទ្ធិវេលីវេសប្រាប័នាមក្រាត់ចេញ ធម៌វេស្រពិវេសប្រាប័នាមក្រាត់ចេញ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តត្ថាឧ-
 ប្បាទ្ធិវេលីវេសប្រាប័នាមក្រាត់ចេញ ។ ឆៀនរោងនោរេលីវេ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភថាឧត្តត្ថាឧប្បាទ្ធិវេលីវេ ព្យ យ៉ាតិ គី ឆៀន

ចម្លើយ ឥដ្ឋកាចយំ សំណាចយំ នាវាចយន្តំ ។ អាភេ-
 ហត្ថា វិហត្ថាដ្ឋំ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ តាយោ
 សោតាលោ ឥដ្ឋកាសោតាលំ សំណសោតាលំ នាវា-
 សោតាលាដ្ឋំ ។ អាភេហត្ថា បរិបកដ្ឋំ ។ ថេ ។ អនុ-
 ជាបាមិ កិក្ខុវេ អាសម្ពុទ្ធភាហត្ថំ ។ ចាតិយសាលាយ
 កិណ្ឌាចុណ្ឌំ បរិបកតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ធិតុអ្នក
 ឧល្លិក្កាវល្លិក្កំ កាធិ រសតវល្លិក្កំ កាធូវល្លិក្កំ កេតុបរិ-
 កត្ថំ មាលាធិតុ លតាធិតុ មករាធិតុ បញ្ចបដិក
 ជីវវិសំ កិក្ខុដ្ឋំ ។ ចាតិយភាជនំ ឧ សិវិដ្ឋតិ ។ ថេ ។
 អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ ចាតិយសុដ្ឋំ ចាតិយសកវេក្ខន្តំ ។

[៣២៧] តេ ទោ បច សមយេន វិហារក អប-
 រិក្ខុត្ថា ហោត្ថំ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ បរិក្ខុចិត្តិ
 តាយោ ចាការ ឥដ្ឋកាចាការំ សំណាចាការំ នាវាចា-
 ការាដ្ឋំ ។ កោដ្ឋកោ ឧ កោតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ
 កិក្ខុវេ កោដ្ឋកេដ្ឋំ ។ កោដ្ឋកោ ធិតុវត្ថុកោ កោតិ ។
 ឧទកោ ធិតុវត្ថុយតិ ។ ថេ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ

ឥដ្ឋ ។ ឡើងដ្ឋ ។ ឡើងឈើ ។ ពួកកិក្ខុឡើងវេតាមឡើងនោះក៏លំបាក
 ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេជាឧកអនុញ្ញាត
 ឱ្យធ្វើដំណើរ ព យ៉ាង គឺ ដំណើរឥដ្ឋ ។ ដំណើរថ្ម ។ ដំណើរឈើ ។
 ពួកកិក្ខុឡើងវេតាមដំណើរក៏ប្លាត់មកវិញ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេជាឧកអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបង្គោលដំណើរ ។ ក៏ទេ
 រស្មីក៏ប្លាត់រោយរាយចុះមក ក្នុងរាងសម្រាប់ដាក់ទឹកតាម ។ ថេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេជាឧកអនុញ្ញាតឱ្យតាមដំបូល
 ហើយឱ្យលាបទាំងទាញក្នុងទាញស្រែ បរិកម្មឱ្យបានណាស់ ពណ៌រស្មី
 បរិកម្មដោយរស្មី គួរឱ្យក្រិក គឺឱ្យក្រិក ក្បាប់ចេញមក ក្បាប់ទាន
 ស្រេចថា ស្រេចរំលឹកឱ្យស្រៀង ។ (ត្រាចោះ) ភាវនសម្រាប់ដាក់
 ទឹកតាមទឹកទាន ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 គេជាឧកអនុញ្ញាតស្ម័គ្រសម្រាប់ដាក់ទឹកតាមទឹកទាន ។

[៣២៨] សម្មយុទ្ធានឯង វិហារមិនមានគ្រឿងបិទបាំង ។ ថេ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេជាឧកអនុញ្ញាតឱ្យបិទបាំងដោយ
 កំរែង ព យ៉ាង គឺ កំរែងឥដ្ឋ ។ កំរែងថ្ម ។ កំរែងឈើ ។ បន្ទប់ទឹកមិន
 ទាន់ខាន ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គេជាឧកអ-
 នុញ្ញាតបន្ទប់ទឹក ។ បន្ទប់ទឹកមានទីតាម ។ ទឹកក៏លិច ។ ថេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់

(៣២៤) គេន ទោ បទ សមយេន កិត្ត បរិវេណ
 ភហំ ភហំ អត្ថិដ្ឋានំ កាភោន្តំ ។ បរិវេណំ ឧត្តាបំ ហោតិ ។
 កករោ ឯកមត្ថំ អាហេនេសំ ។ អនុជាធាមិ កិត្តេ
 ឯកមត្ថំ អត្ថិសាលំ កាភោន្តំ ។ អត្ថិសាលា ធិនេត្តភា
 ហោតិ ។ ឧទកោ ឧត្តាយតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិត្តេ
 ឧត្តេត្តកំ កាភោន្តំ ។ ធម្មោ បរិបត្តតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
 កិត្តេ ចិដ្ឋតំ តយោ ធម្មេ វដ្ឋកាធម៌ សិលាធម៌ ពា-
 រយដ្ឋំ ។ អាហេហន្តា វិហារាដ្ឋំ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ
 កិត្តេ តយោ សោចាលោ វដ្ឋកាសោចាលំ សិលា-
 សោចាលំ ពាសោចាលាដ្ឋំ ។ អាហេហន្តា បរិបត្តតិ
 ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិត្តេ អាលម្ពនកាហន្តំ ។ អត្ថិសា-
 លាយ កាភំ ធម៌ ហោតិ ។ បេ ។ អនុជាធាមិ កិត្តេ
 កាភំ ចិដ្ឋសដ្ឋានំ ឧត្តាបំ ឧត្តាបាសកំ អត្ត-
 ឧត្តេត្ត- កាភំ សីសកំ សូចិតំ យដ្ឋិតំ កាលដ្ឋិតំ

(៣២៤) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយធ្វើប្រតិបត្តិដូច្នេះនោះ ។ ក្នុង
 បរិវេណ ។ ចំបរិវេណក៏ដូចជាយសប្រាម ។ ពួកភិក្ខុក្រាបចង្អុល
 រឿងនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើពេទ្យភ័ក្ត្រ ក្នុងទីដ៏សមរម្យ ។ ពេទ្យ
 ភ័ក្ត្រមានទីជាប ។ ទីកំណើត ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើទីស្ងួតស្ងួត ។ រឿង (ពេទ្យភ័ក្ត្រ
 នោះ) លើ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យរឿង ៣ យ៉ាង គឺ រឿងផ្ទះ ១ រឿងផ្ទះ ១ រឿងឈើ ១ ។
 ពួកភិក្ខុរឿង (តាមរឿងនោះ) ក៏លំបាក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើដំណើរ ៣ យ៉ាង
 គឺ ដំណើរផ្ទះ ១ ដំណើរផ្ទះ ១ ដំណើរឈើ ១ ។ ពួកភិក្ខុរឿងនោះ
 (តាមដំណើរ) ក៏ធ្លាក់ចុះមក ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើបណ្តឹងដៃរឿង ។ សន្ទុះខ្លាវនៃពេទ្យភ័ក្ត្រ
 ទៅមិនអាចមាន ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតសន្ទុះខ្លាវ ប្រពង្ស ដំណាច់ក្រោម ដំណាច់លើ មេត្តា
 ប្រដាក់ត្បា អង្គុះខ្លាវភាគលើ ប្រហោងសោ ប្រហោងសម្រាប់ដាក់

អាវិញ្ញាបន្នដ៏ធំ អាវិញ្ញាបន្នដ៏តូច ។ អត្ថសាលាយ តំណ-
 ទុក្ខនាំ បរិបត្តិ ។ បេ ។ អនុជាបាមី ភិក្ខុវេ ឱក្ខុម្ពត្តា
 ឧប្បត្តាវលំភ័ តាតុ សេតវណ្ណំ តាដ្ឋវណ្ណំ កេរកប-
 រិតាម្មំ មាលាតម្មំ លតាតម្មំ មករទទ្គតំ មញ្ញបដំតំ
 ជីវវិសំ ជីវវដ្ឋន្តំ ។ អាភោមោ អបរិក្ខតោ ហោតំ ។
 អនិកាមិ បសុកាមិ ឧបរោមេ វិហោវេន្តំ ។ ភកវតោ
 ឯតមត្ថំ អាភោមេសុំ ។ អនុជាបាមី ភិក្ខុវេ បរិក្ខតំបត្ថំ
 តយោ វដ វេជ្ជវដំ តាណ្ហាភវជំ^(១) បរិទន្តំ ។ តោដ្ឋតោ
 ឧ ហោតិ ។ តាជេវ អនិកាមិ បសុកាមិ ឧបរោមេ វិហោ-
 វេន្តំ ។ អនុជាបាមី ភិក្ខុវេ តោដ្ឋតំ អបេសិ យមកក-
 វដំ តោវណំ បលិយន្តំ ។ តោដ្ឋតោ តំណទុក្ខនាំ បរិបត្តិ
 ។ បេ ។ អនុជាបាមី ភិក្ខុវេ ឱក្ខុម្ពត្តា ឧប្បត្តាវលំភ័

។ ឧ. ម. វិ. វដ្ឋវដំ កណ្តាភវជំ ។ ម. ឧក្កាភវជំ ។

វិញ្ញាបន្ន ឆិនវិញ្ញាបន្ន ។ កំទេចស្មៅ ព្រំកំរាយកយចុះមក ក្នុងរោងភ្លើង
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាត
 ឱ្យតាមដម្បូល ហើយធ្វើប្រជុំសាលា ព្រំកំរាយកយចុះមក ក្នុងរោងភ្លើង
 មានគណៈស គណៈទៅ លាបដោយឆ័ន្ទ ធ្វើជាក្បាច់ភ្នំ ក្បាច់ភ្នំវល្លិ
 ក្បាច់ធូញមក ក្បាច់មានស្រទាប់ ៥ ស្រទាប់ ឆិនវិញ្ញាបន្ន ។ ភាគ
 នៅមិនទាន់បានបេសិ ។ ពួកសត្វព្រៃឆិនវិសត្វចិញ្ចឹម (ឯទៀត ។)
 នៃឆិនវិញ្ញាបន្ន បៀតបៀនដំណាំ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះ
 ព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យបិទបាំងបេសិ ព្យ យ៉ាង គី បេសិបុស្សី ១ បេសិបទ្វា ១ ឆិនវិញ្ញាបន្ន
 ក្លោះ ១ ។ ខ្លោងទ្វារនៅមិនទាន់បាន ។ ពួកសត្វព្រៃឆិនវិសត្វចិញ្ចឹម
 (ឯទៀត ។) នៅឆិនវិញ្ញាបន្ន បៀតបៀនដំណាំបានដដែល ។ ព្រះអង្គ
 ច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតខ្លោងទ្វារ ទ្វារតាម
 ចន្ទា^(១) សន្ទុះទ្វារទាំងនួ បេសិសស ឆិនវិញ្ញាបន្ន ។ កំទេចស្មៅ ព្រំ
 កំរាយកយចុះមកក្នុងរោងភ្លើង ។ បេ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យតាមដម្បូលធ្វើប្រជុំស ហើយលាប

។ ឧ. ម. វិ. វដ្ឋវដំ កណ្តាភវជំ ។ ម. ឧក្កាភវជំ ។
 ។ ឧ. ម. វិ. វដ្ឋវដំ កណ្តាភវជំ ។ ម. ឧក្កាភវជំ ។

កាតុំ សេនាណំ កាឡាណំ កេតុលាណំ មាណាណំ
 លតាណំ មគ្គន្តកំ បញ្ចបដិសន្ធិ ។ អារម្ម
 ណេតុលា យោគំ ។ យេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មុត្ត
 ឧបកំវិគុណំ ។ ន បរិយាចុណាណំ ។ យេ ។ អនុជាតាមិ
 ភិក្ខុវេ បណសិលំ ធិកុម្មតុណ្ហំ ។ ឧត្ត ។ សន្តិដ្ឋតិ
 ។ យេ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ឧត្តកាណំ ឧត្តមន្តំ ។

[៣៥០] តេន ទោ បទ សមយេន កុជា មាគរោ
 សេនិយោ ធិម្ពិសារោ សង្ឃស្ស អត្ថាយ សុជាមន្តិ-
 ការលមនំ ចាសានំ កាណេតុលាណោ យោគំ ។
 អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតនយោសិ តេ ទុ ទោ ភគវតា
 ធននំ អនុញ្ញាតន្ត ។ ភគវតោ ឯតមម្ពំ អារោចសំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធននាមិ សដ្ឋកាធននំ
 សិលាធននំ សុជាធននំ តណ្ហន្តនំ ចណ្ហន្តនន្តំ ។

តំភត្តក្កតាណាម្រា លាបឱ្យតាមណិស កណ៍ទៅ លាបដោយរន្ទ
 ធ្វើក្បាច់ភ្នំ ក្បាច់ដៀល ក្បាច់ចេញមក ឆ័ត្រក្បាច់ដោយប្រដាប់ ។
 អាណត្តិមាគតកំប្រា ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ចាំឱ្យយ
 គង់គតអនុញ្ញាតឱ្យក្រាលក្រូសរោង ។ ក្រូសនោះក៏មិនបានកម្រើក
 ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ចាំឱ្យយ គង់គតអនុញ្ញាត
 ឱ្យក្រាលក្រូសយ ។ មីក៏ធុក់នៅ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ចាំឱ្យយ គង់គតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើប្រឡាយទឹក ។

[៣៥១] សម័យនោះឯង ព្រះបាទធិម្ពិសារមេតទស្សន៍យកដ៏ទ្រង់
 តាមចំណង់ឱ្យគេសាងប្រាសាទលាបដោយបាយអ ដ៏ប្រយោជន៍
 ដល់សង្ឃ ។ វេលានោះ ក្នុងភិក្ខុទាទសេនក្តីប្រែរំលោភ ត្រៀមសម្រាប់
 ប្រក់គ្រែមាត់ព្រះភោគ បាទអនុញ្ញាតហើយផ្ទុំ ។ ក្នុងភិក្ខុក្របបន្តិក្ខុល
 សេនក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាត់ព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ គង់គតអនុញ្ញាតត្រៀមប្រក់ ៥ យ៉ាង គឺ ប្រក់ដោយដង្កូវ
 ប្រក់ដោយថ្ម ១ ប្រក់ដោយបាយអ ១ ប្រក់ដោយស្មៅ ១ ប្រក់ដោយ
 ស្លឹករាប ១ ។

[៣៩១] គេន ទោ បទ សមយេន អនាថិបណ្ឌិតោ
កហមតិ រាជតហាតស្ស សេដ្ឋីស្ស កតិដិបតិកោ
ហោតិ ។ អនទោ អនាថិបណ្ឌិតោ កហមតិ រាជតហា
អកមាសិ គេនចំនេរ ករណីយេន ។

[៣៩២] គេន ទោ បទ សមយេន រាជតហាគេន
សេដ្ឋីតា ស្វាភាយ តុទ្ធម្មតុទោ សាដ្ឋា ឯមន្តិកា
ហោតិ ។ អនទោ រាជតហាគោ សេដ្ឋី ធាសេ ច កម្ម
ករេ ច អាណាបេសិ គេនហំ កណោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ
យាតុយោ បទេ កត្តាឯ បទេ សុចាឯ សម្បានេន
ឧត្តរិកម្ពីឯ សម្បានេថាតិ ។

[៣៩៣] អនទោ អនាថិបណ្ឌិតស្ស កហមតិស្ស
វតនាហាសិ បុត្រេ ទ្វាយំ កហមតិ មយំ អាគតេ
សព្វកំហុឯ ឯកុម្មតា មមត្តោ សុទ្ធិ បដិសម្រោធំ
សោធាយំ វត្ថុត្តរោ ធាសេ ច កម្មករេ ច
អាណាបេសិ គេនហំ កណោ កាលស្សេវ ឧដ្ឋាយ

[៣៩៤] សម័យនោះឯង អនាថិបណ្ឌិតភាគទី១ប្តូរស្រីចេស
រាជតហាសេដ្ឋី ដឹងប្តូររាជតហាសេដ្ឋី ។ គ្រានោះ អនាថិបណ្ឌិតភា
គទី១ទៅកាន់ក្រុងរាជគ្រឹះដោយកិច្ចការនីមួយ ។

[៣៩៥] សម័យនោះឯង រាជតហាសេដ្ឋីនិងមន្ត្រីព្រះសិរីមានព្រះពុទ្ធ
អង្គជាប្រធាន ដើម្បីកត់ត្រាចូលចេញស្តុក ។ ឯរាជតហាសេដ្ឋី ក៏បានចង្អាត
ខ្ញុំច្រុសស្រីខ្លះ និងពួកអ្នកធ្វើការឈ្នួលខ្លះថា នៃនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះ
ចូរអ្នករាល់គ្នាព្រាភក្តីព្រលឹមហើយ ចំអិនបបរ ចំអិនមុយ ចាត់ចែងសម្ប
និងកាក់តែងសម្បទន៍កន្លះ (ឲ្យល្អ) ។

[៣៩៦] លំដាប់នោះ អនាថិបណ្ឌិតភាគទី១សេចក្តីត្រិះរិះ
ថា កាលវាដើម្បីចេញបានមកដល់ហើយ គេចតិរន្ទិះមែននៃបញ្ចប់
កិច្ចការទាំងពួង ហើយនិយាយរាក់ទាក់មកនឹងអញ ក៏អញរត់ហា
ចតិរទៅអ្នកគោរវរើយ (បែរទៅ) បង្គាប់ខ្ញុំច្រុសស្រីខ្លះ ពួកអ្នកធ្វើ
ការឈ្នួលខ្លះថា នៃនាយរាល់គ្នា បើដូច្នោះចូរអ្នករាល់គ្នាព្រាភក្តីព្រលឹម

[illegible]

• ឆ្នាំ ២០១២ ៖ ប. យោធាក្រុង ១ ទីស្នាក់ ១ ២ វិស័យ ១. ប. យោធាក្រុង
ស្រុក ១ ទីស្នាក់ ១ ៣ ១. ប. យោធាក្រុង ១ ទីស្នាក់ ១

ឆ័ត្រភាវៈត្រីសម្បត្តិក្នុង៖ (ឡូស្ក) នៃឧបាសិកាភាវៈបាចន្តលនីតិវិកាបាចន្តល
 ឬ មហាយញ្ញាតិឆ័ត្រភាវៈឡើងប្រាកដដល់អ្នកឬអ្វី ឬមួយអ្នកបាន
 អញ្ជើញព្រះបាទក្រិស្ណាមរណសេនាបតី ព្រមទាំងពួកពលទ្បមកទទួល
 គ្រូយាយាក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ រាជឧបាសិកាបដិសេធយោងថា នៃឧបាសិកាភាវៈ
 បាចន្តលនីតិវិកាបាចន្តលរបស់ខ្ញុំមិនបានទេ ឬមួយខ្ញុំអញ្ជើញព្រះបាទក្រិស្ណាម
 រណសេនាបតី ព្រមទាំងពួកពលទ្បមកទទួល គ្រូយាយាក្នុងថ្ងៃស្អែក
 នេះក៏ទៅដែរ ខ្ញុំបានកែមហាយញ្ញាតិមែន គឺនិមន្តព្រះសង្ឃទានព្រះក្បួន
 ក្នុងប្រធានមកទទួលកត្តក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ ។ អនាថបិណ្ឌិកឧបាសិកា
 នៃឧបាសិកា អ្នកពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះឬ ។ រាជឧបាសិកាបដិសេធយោងថា
 ខ្ញុំពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកឧបាសិកា សួរទៀតថា នៃ
 ឧបាសិកា អ្នកពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះឬ ។ រាជឧបាសិកាបដិសេធយោងថា
 ខ្ញុំពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកឧបាសិកា សួរទៀត
 ថា នៃឧបាសិកា អ្នកពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះឬ ។ រាជឧបាសិកាបដិសេធយោង
 ថា ឆ័ត្រភាវៈ ខ្ញុំពោលថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះមែន ។ អនាថបិណ្ឌិកឧបាសិកា
 ពោលទៀតថា ឆ័ត្រភាវៈ សម្បត្តិក្នុងថា កុំឆ្ងា ដូច្នេះ នេះជា
 សម្បត្តិដែលអោយបាន ដោយកម្រក្នុងលោក ម្ចាស់ឧបាសិកា ក៏ខ្ញុំនឹងគាប់

តំមី កាលំ តំ កក្កន្តំ ឧស្សនាយ ឧបសង្កម្ភិតំ អាហន្តំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។ អតោលោ ទោ កហមតំ តំមី កាលំ
 តំ កក្កន្តំ ឧស្សនាយ ឧបសង្កម្ភិតំ អាហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធ
 ស្សនានិ ភ្នំ កាលេន តំ កក្កន្តំ ឧស្សនាយ ឧបសង្ក-
 មិស្សសិ អាហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។

[៣៨៤] អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ ស្សនា-
 នាហំ កាលេន តំ កក្កន្តំ ឧស្សនាយ ឧបសង្កមិស្សសិ
 អាហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ទុក្ខកតាយ សនិយា វិបជ្ជិ(*)
 ភត្តិយា សុនំ តិក្កតុំ ឧដ្ឋាសិ បកាតំ មត្តាទាមោ ។
 អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ យេន សីក្កន្តាវ
 តេនុបសង្កម្ភិតំ ។ អមនុស្សា ទ្វារំ កើសុ ។ អថទោ អនា-
 ថបិណ្ឌិកស្ស កហមតំស្ស ទកាត្តា វិញ្ញាបន្តស្ស អា-
 លោកោ អន្តរាយំ ។ អន្តកាតោ ចាតុរោសិ ។
 កយំ ជម្ពីតត្ថំ លោមហិសោ ឧទកានិ ។ តតោ វ បុន
 វិវត្តិតុកាមោ អហោសិ ។

ចូលទៅដល់ព្រះបាទព្រះភោគ ជាអរោហិតសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទាំងមូល
 នេះបានដែរ ។ រាជហស្តប្បិស្ស ខ្មោចបាបតិ កាលនេះជាកាល
 ដ៏ឧត្តមបីឡើងចូលទៅដល់ព្រះបាទព្រះភោគ ជាអរោហិតសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ
 ទាំងមូលនេះទេ បំផុតដែលវិញ្ញាបន្តសម្ពុទ្ធចូលទៅដល់ព្រះបាទ
 ព្រះភោគជាអរោហិតសម្មាសម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ ។

[៣៨៥] ព្រះនោះ អនាថបិណ្ឌិកបាបតិគឺថា វិញ្ញាបន្តសម្ពុទ្ធនោះ
 ស្រួតទេ អញ្ជើញចូលទៅដល់ព្រះបាទព្រះភោគ ជាអរោហិតសម្មា-
 សម្ពុទ្ធនោះទើបគួរ គឺហើយគឺដ៏កល់ស្មារតី ចំពោះព្រះព្រះពុទ្ធជា
 ការធូលី ហើយគឺដ៏កល់ស្មារតី (នោះ) អនាថបិណ្ឌិក-
 កហមតិស្មានថាអ្វីហើយ គឺព្រះភោគឡើង ព្រ. ៥៤. ។ ដំបូងនោះ
 អនាថបិណ្ឌិកបាបតិចូលទៅកាន់ទ្វារសីកាន (ព្រះបាទ) ។ ក្នុង
 អមនុស្ស(*) ក៏ចាំគ្នាបើកទ្វារឲ្យ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិកបាបតិចេញផុត
 ក៏ឆ្ងល់ហើយ ពន្លឺ ក៏បាត់ទៅវិញ ។ ប្រាប់គេបានដ៏នឹកអរឡើង ។
 ក៏យសចក្ខុគឺស្រួតដ៏ព្រំរោមក៏អរឡើង ។ អនាថបិណ្ឌិកបាបតិច៏
 ច្រឡំដ៏ដ៏នឹកនោះមកវិញ ។

សេនាសន្តត្ថក អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ សិវភោគា

សេនាសន្តត្ថកៈ រឿងអនាថបិណ្ឌិកសហមតិ ទំសិវភោគា

[៣៩២] អថោ សិវភោ យត្ថា អន្តរហិកោ

[៣៩២] ប្រាគាះ សិវភោក្សវេលបាត់ទៅ កំចោញសម្លេង

ទៀងថា

សន្តត្ថសន្តត្ថសេសិ

ដី ១ សែន រោះ ១ សែន រេទីម៉ាដាយាមសេនស្សតា ១

សែន ប្រជុំទង់ដែលប្រដាប់ដោយកុណ្ឌល ក៏កោះវែងកែវមណី

១ សែន ក៏មិនដល់មួយចំណិត វែងកោះឈានទៅ ១ ចំហាន

ដែលបណ្តឹងបែកឡង់ចំណែក ១៦ អស់វារៈ ១៦ ជន ១ ។

ម្ចាស់សហមតិ អ្នកចូលឈានដើរទៅ ម្ចាស់សហមតិ អ្នកចូលឈាន

ដើរទៅ កោះឈានដើរទៅរបស់អ្នកប្រាសិរណាស់ ការត្រឡប់ទៅវិញ

មិនប្រាសិរទេ ។

សតិ ហត្ថិ សតិ អស្សា សតិ អស្សន្តរីជា

សតិ កត្តា សហស្សនិ អាមុត្តមណីកុណ្ឌលា

ឯកស្ស បទវិសហាស្ស កាលំ ខាត្បន្តិ សោឡសី ។

អភិក្កម តហមតិ អភិក្កម តហមតិ អភិក្កន្តន្ត

សេយ្យោ ចោ បដិក្កន្តន្ត ។

[៣៩៧] អថោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស តហមតិស្ស

អនុកាហេ អន្តរាយិ ។ អាសោកោ ចាតុរហាសំ ។

យំ អហោសំ កយំ ធម្មតត្ថំ លោមហិសោ សោ បដិ-

ប្បស្សម្ពំ ។ ទុតិយម្យំ ទោ ។ បេ ។ តតិយម្យំ ទោ អនា-

ថបិណ្ឌិកស្ស តហមតិស្ស អាសោកោ អន្តរាយិ ។

អនុកាហេ ចាតុរហាសំ ។ កយំ ធម្មតត្ថំ លោមហិសោ

ទុទាមិ ។ តតោ ។ បុទ ឱវត្តិកុកាមា អហោសំ ។

តតិយម្យំ ទោ សិវភោ យត្ថា អន្តរហិកោ សន្តត្ថ-

ទុស្សាវេសិ

[៣៩៧] លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ កំបាត់ទង់ទៅ

វិញ ។ ភិក្ខុភិក្ខុក៏ប្រាកដទៀង ។ ក៏យសេចក្តីកត់ស្លុតព្រឹកមនៈឯងក៏

ម្លេចបាត់ទៅ ។ អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ កំបាត់ភិក្ខុអស់វារៈពីរជនផង ។ បេ ។

អស់វារៈបីជនផង ។ ឆិទីឆិក៏ក៏ប្រាកដទៀង ។ ក៏យសេចក្តីកត់ស្លុត

ព្រឹកមនៈក៏ក៏ទៀង ។ អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ ចង់ត្រឡប់មកពីទីនោះមក

វិញ សិវភោក្សវេលបាត់ទៅហើយនោះ ស្រាប់តែបញ្ចេញសម្លេងរបស់

វារៈជាដំបូងផងថា

យេន កកក កេតុបស្ថាមិ ឧបស្ថាមិកា កកកោ
ចាធសុ សិរសា ធិបតិកា កកក្តិ ឯតទេវេន កកក្តិ
កកក កកក សុទ្ធំ សយំត្ថាតិ ។

(៣៥៧) សត្វតា វេ សុទ្ធំ សេតិ
ក្រាហ្មណោ បរិជិត្តោ
យោ ន លំប្បតិ តាមសុ
សិកិត្តោ ធិរេនិ ។
សត្វា អាសត្តិយោ ធម្មា
វិធម្យ ហធម្មេ ធនំ
ឧបសម្ពោ សុទ្ធំ សេតិ
សង្កិ បប្បយ្យ^(១) ធម្មសោតិ ។

(៣៦៦) អថោ កកក អថាថវិកាស្ស កកា
បតិស្ស អនុបុត្តិកមិ កកាសិ ។ សេយ្យធីធំ ។
តាធសតិ សិលតិធី សត្តតិធី កាមាធី អាធិធី
ឧត្តារំ សង្កិលេសំ ធម្មាធម្ម អាធិសំសំ បតិកាសេសំ ។

១ ឧ. ឧប្បយ្យ ។ ឧ. សង្កត្តិ ។

កំច្ចល វេសាលំព្រាមានព្រះភាគ សុវច្ឆលាវេសាលំហើយ កិក្រាបទៀប
ព្រះបាទតាំងគូ នៃព្រះបាទព្រះភាគ ហើយក្រាបបង្គំទូលព្រះបាទព្រះ
ភាគថា ចតិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គទ្រង់ផ្គុំស្តាប់ស្រួលទេឬ ។

(៣៧៧) ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់ថា បុគ្គលណាមានសេចក្តីគ្រ-
ង់មិនមានកិលេសគ្រឿងសៅហ្មងមិនជាចំរើនក្នុងការទាំង
ឡាយ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍អ្នកមានទុក្ខរម្ងាប់ហើយ
វេសិណេកនៅជាសុទ្ធគ្រប់កាលទាំងពួង ។ (មនុស្សណា)
កាន់ចង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងនាមទាំងពួង ហើយនាំវង់នូវ
សេចក្តីគ្រវល់គ្រវាយក្នុងហឫទ័យចេញ (មនុស្សនោះ) ឈ្មោះ
ថាជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដល់ហើយនូវសេចក្តីរម្ងាប់នៃចិត្ត វេសិ
ណេកនៅជាសុទ្ធ ។

(៣៦៦) លំដាប់នោះ ព្រះបាទព្រះភាគទ្រង់សម្តែងអនុបុត្តិកថា
ដល់អថាថវិកាសាសនា ។ អនុបុត្តិកថានោះធីត្ថុ៖ ។ អនុបុត្តិកថា
នោះគឺ ទ្រង់ប្រកាសនូវនាមថា ១ សិលតិថា ១ សត្តតិថា ១ កាមាធី
នាមវេសិណេកសៅហ្មង ១ ធីត្ថុនាមសង្កត្តិការចេញកសាងផ្ទះ ។

យោ គគវ អញ្ញាសិ អនាថបិណ្ឌិកា គហបតី កាល្យាណ្ឌិក្កំ
 មុន្តិក្កំ វិជិត្តាណិក្កំ ឧទត្តិក្កំ បស្ចន្តិក្កំ អថ យា
 តុត្តាណិ សាមញ្ញិក្កំ ធម្មនេសថា តំ បតាសេសិ
 ទុក្ខំ សមុទយំ វិរោធិ មត្តំ ។ សេយ្យថាមិ បាម សុទ្ធំ
 វត្ថុ អបគតតាឡាភិ សម្មនេវ វេជំ បដិក្កុណ្ណាយ្យ
 វិរាមេវ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គហបតីស្ស គស្មីយេវ
 អាសនេ វិជិ វិគមលី ធម្មទក្ខំ ឧទចាទិ យេន្តិក្កំ
 សមុទយនម្ពំ សព្វន្តំ វិរោធិធម្មន្តំ ។

[៣៦៦] អថោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតី ជំនុ-
 ធម្មោ បក្កន្តោ វិជិតន្តោ បរិយោកាឡាធម្មោ និណ្ឌិ-
 ចិត្តន្តោ វិគតកដិកថោ វេសាជ្ជប្បត្តោ អថប្បន្តយោ
 សក្កុ សាសនេ ភកវន្តំ វិគននរោធិ អភិក្កន្តំ កន្ត

ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាស្រឡាត់ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី មានចិត្ត
 ស្រួល មានចិត្តទន់ មានចិត្តប្រាសចាកអវិរោធិមិ មានចិត្តកណ្តាលរឿង
 មានចិត្តប្រដាប់ក្នុងគោលណា ក៏ធម្មទេសនាដែលព្រះពុទ្ធវាងឡាយ ទ្រង់
 លើកឡើងសម្តែងដោយព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គទ្រង់ច្រកាសនូវធម្មទេសនា
 នោះ គឺ ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច វិរោធិសច្ច មត្តសច្ច ក្នុងពេលនោះ ។
 សំគង់ស្តាប់ដែលមិនមានពណ៌នៅ ក៏នឹងទទួលយកនូវទឹកជ្រលក់ដោយ
 ប្រពៃយ៉ាងណាមិញ ក៏ដូចជាធម្មបក្ក គឺ រោគាចក្កផលមានចូលរួម
 ប្រាសហើយ មានមម្ពលនៅប្រាសហើយ ក៏បាត់រាងឡើងដល់អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតី លើតាមនេះនោះដូច្នេះថា ធម្មជាន់ឯណាមីមួយ មានស-
 ភាពក៏នឹងឡើងហើយជាធម្មតា ធម្មជាន់ទាំងស្រុងនោះមានសភាព លេច
 ទៅវិញជាធម្មតា ។

[៣៦៧] ព្រោះនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីបាចឃើញធម៌ហើយ
 បានលុះធម៌ហើយ បានប្រាថ្នាស្រឡាត់ធម៌ហើយ មានចិត្តចុះកាន់ចម្លើយ
 ហើយ គួរពិការសម្តីសង្ស័យហើយ ប្រាសចាកសេចក្តីឡើងចូលហើយ
 ដល់ខ្មែរសេចក្តីក្លៀវក្លា លែងឡើងតាមបុគ្គលដទៃក្នុងសាសនា របស់
 ព្រះសាស្តា ហើយបានប្រាថ្នាចង់ទទួលពាក្យនេះ នឹងព្រះមានព្រះភាគថា
 ចិត្តប្រាថ្នាអង្គដ៏ចម្រើន ពិរោធិនកណ្តាល ចិត្តប្រាថ្នាអង្គដ៏ចម្រើន

អភិក្កន្តំ កន្លែង ឈេយ្យថា កន្លែង ក្នុងដី ក ឡើយ
 បដិច្ចដ៏ ក វិវេយ្យ មន្ត្រីស្រី ក បត្តិ អាជីវេយ្យ អនុ-
 ភាវ ក គេលប្បដ្ឋោតិ ជាយេយ្យ ធម្មមន្តោ រូបាចិ
 ធម្មត្ថ្នតិ ឯវមេវ(១) កកវតា អនេកចរិយាយេន ធម្មោ
 មតាសិកោ ឯសាហំ កន្លែង កកវត្ថុ សារណំ កត្តាមិ
 ធម្មត្ថ កំភូសធម្មត្ថ ឧចាសតំ មំ កកវ ជាវត្ថុ អដ្ឋ-
 តក្កេ ចាល្យយេតិ សារណំ កតិ អដ្ឋកំសេតុ ច មេ កន្លែង
 កកវ ស្វាគនាយ កត្តិ សដ្ឋិ កំភូសធម្មតាតិ ។ អដ្ឋកំ-
 សេសិ កកវ តុល្លិកាវេន ។ អដ្ឋតោ អនាថចំណុំកោ
 កលាបតិ កកវតា អដ្ឋកំសដ្ឋិ វិធីតា ឧដ្ឋាយាសតា
 កកវត្ថុ អភិវរេត្ថា បដិច្ចដ៏ណំ កេត្តា បត្តាបិ ។

១ សព្វដ្ឋ ឯវមេ ឧស្សតិ ។

កិរាមនាសាសំ បតិគ្រូប្រាអន្តជីវិកោ ធម៌ដែលប្រាកដទ្រង់សម្តែង
 ហើយ ដោយការកើតឡើងយ៉ាងនេះ (ក្នុងច្បាប់ណាស់) គួរឲ្យដឹងថា
 មនុស្ស បើក្នុងដែលគេដាក់ឲ្យថ្វី ឬដូចជាមនុស្សបើកបង្ហាញរបស់
 ដែលគេលាក់បិទបាំងទុក គួរឲ្យដឹងថាមនុស្សប្រាប់ថ្វី ដល់គ្នា
 ក្នុង ឬដូចមនុស្សកាន់ប្រទេសប្រាសាទ ក្នុងចំនីនយោបាយនិងជាមនុស្ស
 ដែលបានក្លែងនិយមលើក្បួនទាំងឡាយបាទ បតិគ្រូប្រាអន្តជីវិកោ
 ខ្ញុំប្រាកដនេះសូមដល់ ខ្ញុំប្រាកដនេះប្រាកដនឹង ខ្ញុំប្រាកដនឹង ខ្ញុំប្រាកដ
 ក៏កុសល្យនឹង ជាជាតិទាំងឡាយ សូមប្រាកដនេះប្រាកដទ្រង់ប្រាប់ ខ្ញុំ
 ប្រាកដថា ជាមនុស្សដល់ហើយខ្ញុំប្រាកដនេះប្រាកដនឹង ស្មើដោយដំរី
 ចាប់ដើមតាំងពីដំបូងនេះដើម្បីទៅ បតិគ្រូប្រាអន្តជីវិកោ មួយវិញ
 ទៀត សូមប្រាកដនេះប្រាកដមួយទៀតដោយប្រាកដកុសល្យ ទទួលកត្តាបស់
 ខ្ញុំប្រាកដ ដើម្បីកត្តាទាំងឡាយ ។ ប្រាកដនេះប្រាកដទ្រង់ទទួល
 ចំណេះដោយកុសល្យកាល ។ ប្រាកដនេះ អនាថចំណុំកម្រិតប្រដាប់ជា
 ប្រាកដនេះប្រាកដទ្រង់ទទួលចំណេះដោយ កំក្រាតចាកអាសនៈថ្វីយបត្តិ
 លាប្រាកដនេះប្រាកដធ្វើប្រទេសណាមួយទៀតសរុបទៅ ។

[៣៦២] អស្សាសិ ទោ វាជគហាកោ សេដ្ឋី អនាថ-
 បិណ្ឌិកោន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុទោ
 សង្ឃោ ធិមន្តិកោតិ ។ អថទោ វាជគហាកោ សេដ្ឋី អ-
 នាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯគន្ថោន គយា កំរ គហបតី
 ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុទោ សង្ឃោ ធិមន្តិកោ ឫញាសិ
 អាគន្ធកោ ធម៌ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ យេន ភ្នំ
 ពុទ្ធប្បមុទស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវេយ្យាសិកំ ។ អលំ
 គហបតី អត្ថំ មេ វេយ្យាយិកំ យេនាហំ ពុទ្ធប្បមុទស្ស
 សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវេយ្យាសិកំ ។

[៣៦៣] អស្សាសិ ទោ វាជគហាកោ ធនមោ
 អនាថបិណ្ឌិកោន កំរ គហបតីនា ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្ប-
 មុទោ សង្ឃោ ធិមន្តិកោតិ ។ អថទោ វាជគហាកោ
 ធនមោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតី ឯគន្ថោន គយា
 កំរ គហបតី ស្វាគនាយ ពុទ្ធប្បមុទោ សង្ឃោ ធិមន្តិកោ
 ឫញាសិ អាគន្ធកោ ធម៌ តេ គហបតី វេយ្យាយិកំ
 យេន ភ្នំ ពុទ្ធប្បមុទស្ស សង្ឃស្ស ភត្តំ កាវេយ្យាសិកំ ។

[៣៦៤] វាជគហសេដ្ឋីបាទព្វថា អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ធិមន្ត-
 ព្រះសង្ឃមានព្រះក្មេងជាប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្តុកផ្សំចូរហើយ ។
 ចំណែកទាំងវាជគហសេដ្ឋី បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអនាថបិណ្ឌិកគហបតី
 ថា ម្ចាស់គហបតី បាទព្វថា អ្នកនិមន្តព្រះសង្ឃមានព្រះក្មេងជាប្រធានដើម្បី
 កត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្តុក តែអ្នកជាអាគន្ធកៈ នឹងធ្វើអត្ថុដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះ
 ក្មេងជាប្រធានដោយវត្ថុសម្រាប់បាយវាយ (ស្បៀង) ឯណា ម្ចាស់គហបតី
 ខ្ញុំនឹងឱ្យវត្ថុសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។ អនាថបិណ្ឌិកគហបតីឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់គហបតី កុំព្រះ ខ្ញុំមានវត្ថុសម្រាប់បាយវាយធ្វើកត្តាដើម្បីសង្ឃមាន
 ព្រះក្មេងជាប្រធានហើយ ។

[៣៦៥] អ្នកនិមន្តព្រឹទ្ធរត្រី បាទព្វដំណឹងច្បាស់ថា អនាថ-
 បិណ្ឌិកគហបតីបាននិមន្តព្រះសង្ឃ មានព្រះក្មេងជាប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ច
 ក្នុងវិថីស្តុក ។ វេយ្យាយិកៈ អ្នកនិមន្តព្រឹទ្ធរត្រីនិយាយពាក្យនេះទៅនឹង
 អនាថបិណ្ឌិកគហបតីថា បងគ្រូគហបតីព្រួយ អ្នកបាននិមន្តព្រះសង្ឃមាន
 ព្រះក្មេងជាប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងវិថីស្តុក តែអ្នកជាអាគន្ធកៈ នឹងធ្វើ
 កត្តកិច្ចដើម្បីព្រះសង្ឃ មានព្រះក្មេងជាប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់បាយ
 វាយឯណា ម្ចាស់គហបតី ខ្ញុំឱ្យវត្ថុសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។

អលី អយ្យ អន្ត មេ វេយ្យាយិកំ យេតាហំ ពុទ្ធម្ម-
មុទុស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ ករិស្សាមីតិ ។

[៣៦២] អស្សោសំ ទោ វាជា មាគតោ សេនិយោ
តិម្ពិសារោ អនាថិបណ្ឌិតោ កិរ កហមតំនា ស្វាគនាយ ។
ពុទ្ធម្មមុទោ សង្ឃោ វិមជ្ជិកោតិ ។ អថទោ វាជា មាគ-
តោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ អនាថិបណ្ឌិតំ កហមតំ
ឯគណេច តយា កិរ កហមតំ ស្វាគនាយ ពុទ្ធម្មមុទោ
សង្ឃោ វិមជ្ជិកោ ឫក្ខាសំ អាគន្ធកោ ធម៌ តេ កហ-
មតំ វេយ្យាយិកំ យេន ភំ ពុទ្ធម្មមុទុស្ស សង្ឃស្ស
កត្តំ ករិយ្យាសីតិ ។ អលី នេវ អន្ត មេ វេយ្យាយិកំ
យេតាហំ ពុទ្ធម្មមុទុស្ស សង្ឃស្ស កត្តំ ករិស្សាមីតិ ។

[៣៦៣] អថទោ អនាថិបណ្ឌិតោ កហមតំ តស្ស
ត្ថិយា អន្តរយេន វាជកហាកាស្ស សេដ្ឋីស្ស វិវេសនេ ។
បណីតំ វាជនីយំ កោជនីយំ បជិយោនាមេត្វា កករកោ
កាលំ វាជនាមេសិ កាលោ កន្តេ វិជ្ជិតំ កត្តន្តំ ។

អនាថិបណ្ឌិតនិយមថា តែអ្នក ពុំចុះ ខ្ញុំមានវត្ថុសម្រាប់បាយវាយ ធ្វើកត្ត
ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះក្បួនប្រធានហើយ ។

[៣៦៤] ព្រះបាទពិម្ពិសារមាគតោសន្តិយកជ្រាបច្បាស់ថា ពួក
អនាថិបណ្ឌិតអហមតិ មានវិមជ្ជព្រះសង្ឃមានព្រះក្បួនប្រធាន ដើម្បី
កត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក ។ ឯព្រះបាទពិម្ពិសារមាគតោសន្តិយកជ្រាប ជ្រងំមាន
បទ្ទលនេះទៅនឹងអនាថិបណ្ឌិតអហមតិថា ថ្វាលអហមតិ ពួកអ្នកមាន
វិមជ្ជព្រះសង្ឃមានព្រះក្បួនប្រធាន ដើម្បីកត្តកិច្ចក្នុងថ្ងៃស្អែក តែអ្នកជា
មាគតុកៈនឹងធ្វើកត្តដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះក្បួនប្រធាន ដោយវត្ថុសម្រាប់
បាយវាយឯណា យើងនឹងឱ្យខ្ញុំវត្ថុសម្រាប់បាយវាយនោះដល់អ្នក ។
អនាថិបណ្ឌិតអហមតិក្រាបបទ្ទលរថថា បពិត្រព្រះសេដ្ឋីទេព ពុំបាច់ទេ
ខ្ញុំព្រះគង្គមានវត្ថុសម្រាប់បាយវាយធ្វើកត្ត ដើម្បីព្រះសង្ឃមានព្រះក្បួន
ប្រធានហើយ ។

[៣៦៥] គ្រាទោះ អនាថិបណ្ឌិតអហមតិ លុះកន្លងត្រីនោះ
ទៅ ក៏ឱ្យជនកាន់កែវនិកាទនិយោភាជនីយាហារជំនុក្ខម ក្នុងសំនេររបស់
វាជកហសដ្ឋី ហើយឱ្យជនក្រាបបង្គំទូលកត្តកាលចំពោះព្រះមានបុណ្យ
ថា បពិត្រព្រះគង្គដ៏ចម្រើន កាលអូរហើយ កត្តក៏សម្រេចហើយ ។

អដទោ កករា ធូត្តស្រាសមយំ ធិរាសេត្វា បត្តចិវេមា-
 នាយ យេន វាជតហាតាស្ស សេដ្ឋីស្ស ធិរាសេនី កេតុ-
 បសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីទំ សន្តិ-
 កិត្យុសង្ខេប ។ អដទោ អនាថមិល្លាតោ កហាបតិ
 តុទ្ធម្មមុទំ កិត្យុសង្ខេប បណីកេន ទាធិនិយេន កោដនិ-
 យេន សហត្វា សន្តប្បេត្វា សម្មាសេត្វា កករាទ្ធិ កុត្តារី
 ធិនីតបត្តបាលី ឯកមន្តំ ធិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសីទ្វោ
 ទោ អនាថមិល្លាតោ កហាបតិ កករាទ្ធិ ឯកមន្តំ អនិ-
 រាសេត្វ មេ កន្ត កករា សាវត្ថុយំ សាវត្ថុសំ សន្តិ-
 កិត្យុសង្ខេបនាតិ ។ សុញ្ញាភារេ ទោ កហាបតិ តថាគតា
 អភិរមន្តិកំ ។ អញ្ញាតិ កករា អញ្ញាតិ សុត្តន្តាតិ ។
 អដទោ កករា អនាថមិល្លាតំ កហាបតិ ធិនិយេន កហាយ
 សន្តប្បេត្វា សហនេត្វា សមុត្តេត្វា សម្មាសេត្វា
 ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាតិ ។

សំដាប់នោះ ព្រះមហាប្រភោគទ្រង់ស្ងៀមស្ងៀមត្រង់ក្នុងបុព្វសម័យ
 ហើយទ្រង់ពុទ្ធបរិណិរោទីកាន់លំនៅរបស់វាជតហាសេដ្ឋី លុះចូលទៅដល់
 ហើយក៏នឹងលើកស្ទួយនេះដែលកុមារប្រាសថ្វាយ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។
 សំដាប់នោះ អនាថមិល្លាតហាបតិ បានកត្តាសង្ខេបនាធិនិយេន
 ហាវដ៍ត្រាញត្រាហើយដៃខ្លួនឯង ចំពោះព្រះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជា
 ប្រភោគ ឱ្យឆ្អែតស្របស្រួលត្រាតែដល់លោកប្រកែកលែងទទួលទៀត លុះ
 ព្រះមហាប្រភោគទ្រង់សោយស្រេច លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត
 ហើយ ក៏ក្អមក្អិនដីសមគួរ ។ អនាថមិល្លាតហាបតិលុះក្អមក្អិន
 ដីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបទូលនាមរួច ចំពោះព្រះមហាប្រភោគជា
 បិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមហាប្រភោគព្រមទាំងភិក្ខុសង្ឃ ទទួល
 និមន្តន៍ចាំស្សាភ្នំគ្រួសារក្តីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ហាបតិ ព្រះភាគកត់ទ្រង់រាយរើមនិព្រាហ្ម ចំពោះក្នុងលំនៅ
 ដ៏ស្ងាត់ស្ងៀមនេះ អនាថមិល្លាតហាបតិក្រាបបង្គំទូលថា បិត្រព្រះមហា
 ប្រភោគ ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ចម្រើនរបស់ហើយ បិត្រព្រះសុភត ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ចម្រើនរបស់
 ហើយ ។ ព្រះនោះ ព្រះមហាប្រភោគទ្រង់នាមរួចអនាថមិល្លាតហាបតិឱ្យ
 ឃើញព្រម ឱ្យកាន់យកព្រម ឱ្យទស្សន៍ព្រម ឱ្យរីករាយព្រម ហើយធម៌-
 កថា ហើយព្រះអង្គក៏ប្រកាសនាសនៈ ទ្រង់ពុទ្ធបរិណិរោទីសេចក្តីទៅ ។

[៣៦៦] តេជ ទោ ចន សមយេន អនាថចិត្តា-
 តោ កហមតិ កហមិត្តោ ហោតិ កហសហាយោ អា-
 ធម្មេយ្យានតោ ។ អថទោ អនាថចិត្តាតោ កហមតិ
 កធិកហេ តី កាណិយំ តិរេកា យេន សាវត្ថិ តេជ
 ចក្កាមិ ។ អថទោ អនាថចិត្តាតោ កហមតិ អន្តរ-
 មក្ខ មនុស្ស អាណាថេសំ អាណេ អយ្យា តារេជ
 វិហារេ បតិដ្ឋាបេជ ឆាតាជំ បដ្ឋាបេជំ ឥឆាជំ តុត្តា
 លោកេ ឧប្បន្នោ សោ ជ មយា កកា ធិមន្តិកោ ឥ-
 មីនា មក្កេន អាគម្ពស្សតិ ។ អថទោ តេ មនុស្ស
 អនាថចិត្តាតេន កហមតិថា ឧប្បេជីតា អាណេ អ-
 តំសុ វិហារេ បតិដ្ឋាបេសុំ ឆាតាជំ បដ្ឋាបេសុំ ។ អថទោ
 អនាថចិត្តាតោ កហមតិ សាវត្ថិ តត្ថា សមន្តា សាវត្ថិ
 អនុវិលោកោសិ កក្ខ ទុ ទោ កកា វិហារេយ្យ យំ អស្ស
 តាមតោ លេ អតិទុរេ ជ អន្តាសន្តេ កមតាគមន-
 សម្បជ្ជំ អត្ថកាជំ អត្ថកាជំ មនុស្សជំ អតិក្កបជំយំ
 ធិវា អប្បតិណ្ឌំ វត្ថំ អប្បសន្តំ អប្បជំត្បោសំ វិជន-
 កតំ មនុស្សកហសេយ្យកំ បដិសល្លាទសារ្យ្យន្តំ ។

[៣៦៦] សម័យនោះឯង អនាថចិត្តក្រិក្ខណបដិ ជាបុគ្គលមាន
 មិត្តច្រើន មានសម្លាញ់ច្រើន មានវេទនាផ្សេងៗក៏មានដែរ ។ រឿង
 អនាថចិត្តក្រិក្ខណបដិវិចារណា ខ្លឹមក្នុងដែលគួរឲ្យនោះ ក្នុងក្រុងក្រុងត្រៃ
 ព្រះឃីយក៏ត្រូវបំបែកក្រុងសាវត្ថិវិញ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ អនាថ-
 ចិត្តក្រិក្ខណបដិចង្អាតមនុស្សទាំងឡាយថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
 កល់គ្នាធ្វើការកម សាងវិហារ ធ្វើទេវត្តិទូទាំង អន្តរៈនេះព្រះពុទ្ធត្រាស់
 ហើយក្នុងលោក ឯព្រះវន្តនោះសោត ខ្ញុំក៏បានមើលហើយ ព្រះអង្គនឹង
 ទ្រង់ត្រឡប់មើលមកតាមផ្លូវនេះ ។ ព្រោះនោះ ពួកមនុស្សដែលអនាថ-
 ចិត្តក្រិក្ខណបដិចង្អាតទៅនោះ ក៏បានធ្វើការកម សាងវិហារ ធ្វើទេវត្តិ
 ទូទាំង ។ លំដាប់នោះ អនាថចិត្តក្រិក្ខណបដិវេទនាដែលក្រុងសាវត្ថិហើយ
 ក៏ឆ្លងទៅមើល (កថាខណ្ឌ) ក្នុងក្រុងសាវត្ថិដ្ឋាននោះ ដោយគិតថា ព្រះ
 មានគ្រូភោគសមនឹងគង់នៅក្នុងទីណាហ្ន៎ ទីណាមិនដិតពេក មិនឆ្ងាយ
 ពេក អំពីស្រុក លំដាប់ល្អមកបាន ល្អមកមនុស្សដែលត្រូវការដោយ
 ប្រយោជន៍នឹងរស់នៅបក ជាទីមិនច្រឡំក្រឡំក្នុងវេទនាថ្ងៃ មានសម្លេង
 និង អនាថសម្លេងគឺកង ជាទីប្រាសចាកឲ្យលំបកមកអំពីសិរីៈ ខែជន
 គួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស នឹងជាទីគួរដល់វិវេកក្នុងវេទនាដ៏ ។

អនុសាសនា អនាថចំណិតកោ តថាបតិ ជេតស្ស កជកុ-
 មាស្ស៍^(១) ឡើយ ឯ កថាគោ ឆេវ អតំនុរ ឯ អនុសាសន៍
 តមទាតមទសម្បង្គំ អត្ថកាមំ អត្ថកាមំ មនុស្សាមំ
 អភិក្កមទិយំ ឯវា អក្កាតិក្កំ កត្ថំ អស្សសង្គំ អប្ប-
 និក្ខេបសំ វេទនាតំ មនុស្សកមាសេយ្យកំ បដិសល្លា-
 ទសាវុប្បំ ឯស្វាទ យេន ជេតោ កជកុមារោ^(២) តេ-
 នុបសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា ជេតំ កជកុមារំ ឯតទភេទ
 នេហំ មេ អយ្យបុត្ត ឡើយ ឯ អាកាមំ កាតុន្តំ ។ អ-
 នេយ្យោ តថាបតិ អាកាមោ អថ កោនិសង្កមនាតិ ។
 តថាគោ អយ្យបុត្ត អាកាមោតិ ។ ឯ តថាបតិ តថាគោ
 អាកាមោតិ ។ តថាគោ ឯ តថាគោតិ កេហារិកោ
 មហាមក្កេ បុត្តិសុ ។ មហាមក្កា ឯវាហំ បុ យេតោ
 តថោ អយ្យបុត្ត អក្ខេបោ តេតោ តថាគោ អាកាមោតិ ។

១ ឧ. ឧ. វិទ្យាស្ស. ។ ២ ឧ. ប. កុមារោ ។

អនាថចំណិតកមាមតិ បានឃើញទទួលរបស់កជកុមារោយេន ជា
 ទីមិនឆ្ងាយរោត មិនដកចោលអំពីស្រុក លុះទៅមកបាន លុះចូលមនុស្ស
 ដែលត្រូវការជាចម្រើយោជន៍នឹងទៅមកបាន មិនច្រឡំក្រឡំ ក្នុង
 វេលាថ្ងៃ មានសម្លេងកិច្ច ឯតទាមសម្លេងនឹងកកដាច់ច្រាសបាត់រាល់ចំ
 អភិក្កមទិយំនៃមនុស្ស គួរជាទីធ្វើការសម្ងាត់នៃមនុស្ស ជាទីគួរជល់វែក
 ក្នុងវេលាដប់ លុះឃើញហើយក៏ចូលទៅរកព្រះរាជកុមារោយេន លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ បានកាលពាក្យនេះ ទ័ត្រព្រះរាជកុមារោយេនដឹងថា
 បរិត្រេត្រះអយ្យបុត្រ សូមព្រះវង្សប្រហន្តទទួលមកក្នុងព្រះអង្គ ដើម្បីទ័ត្រ
 ធ្វើភាគម ។ ជេតរាជកុមារាឆ្លើយថា ម្ចាស់អបាមតិ អាកាមង្គ្គ (អ្នកទេវ) ។
 មិនបានទេ លុះតែ (អ្នកទូរ) ក៏ត្រូវដោយគោដ៏ខែកហាមលោះ (ទើបឲ្យ
 បាន) ។ អនាថចំណិតកមាមតិឆ្លើយថា បរិត្រេត្រះអយ្យបុត្រ អាកាមង្គ្គព្រះ
 អង្គីមុនជាទ័ត្រយកហើយ ។ ជេតរាជកុមារា ឆ្លើយថា ម្ចាស់អបាមតិអ្នកកុំកាល
 យកភាគម (ប៉ុន្តែយើងស្រឡាតមហាមាត្រអ្នកនៃច្បាប់យសឫក្ខិសិទ្ធ) ។ ជេត
 រាជកុមារាទ័ត្រអនាថចំណិតកមាមតិ ក៏ស្រឡាតមហាមាត្រអ្នកនៃច្បាប់យសឫ-
 ក្ខិថា អាកាមង្គ្គធ្វើអនាថចំណិតកមាមតិយក ឬមិនឲ្យយកទេ ។ តួកមហា
 មាត្រោលយ៉ាងនេះថា បរិត្រេត្រះអយ្យបុត្រ ព្រះអង្គបានកាត់ថ្ងៃភាគម
 ចំនួនប៉ុន្មាន ក៏ទទួលអនាថចំណិតកមាមតិទទួលយក ដោយថ្ងៃចុះឈ្មោះចុះ ។

សេនាបតីបុត្រ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ សកដេហំ ហិរតំ

ចិត្តាហារេត្តា ដេតវេន គោដិសន្តិ សន្តារេសំ ។
 សតិ ធិហនំ ហិរតំ ហេតុស្ស ឱកាសស្ស កោដ្ឋ-
 កសាមន្តា ធម្មហោតិ ។ អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហមតិ មនុស្ស អាណារេសំ កច្ចដ កណោ ហិរតំ
 អាហារេ ឥមំ ឱកាសំ សន្តិស្សារេតិ ។ អដទោ ជេ-
 តស្ស រាជគុមារស្ស ឯតនហោសិ ន ទោ ឥមំ ឱកា-
 សំស្សតិ យេហិយំ កហមតិ តាវតហំ ហិរតំ បរិក្ខេ-
 តិ ។ អដទោ ជេតោ រាជគុមារេ (១) អនាថបិណ្ឌិកំ
 កហមតិ ឯតនរោច អសំ កហមតិ នា តំ ឱកាសំ
 សន្តារេសំ ធម្មា មេ តំ ឱកាសំ មមេតំ ធានំ ក-
 រិស្សតិ ។ អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ អយំ
 ទោ ជេតោ រាជគុមារេ អនិញ្ញាតោ ញាតមនុស្សា
 មហិទ្ធិតោ ទោ បទ ឯកុមារិញ្ញាតមនុស្សំ ឥមស្ស
 ធម្មវិទុយេ បសានេតិ តំ ឱកាសំ ជេតស្ស រាជ-
 គុមារស្ស រាជសំ ។ អដទោ ជេតោ រាជគុមារេ

១ ឧ. ម. បោធនេ អនាថ ជេតោ រាជគុមារេតិ យាយេ ន ទំស្សតិ ។

សេនាបតីបុត្រ ប្រៀនអនាថបិណ្ឌិកោធម្មវិទុយេន

បំហំនោះ អនាថបិណ្ឌិកកហមតិបានឱ្យអនុគ្រាត់ដោយរទះចាន
 ឡាយហើយឱ្យគ្រាលទំរៀច ដោយគោដិកហមលា ក្នុងក្រែបសំ
 ជេតនដកុមារ ។ ប្រាស់ដែលដក្ខនយកមកតែម្តងប៉ុណ្ណោះ មិនគ្រាន់ត្រង់
 ធីតាសម្បត្តិផ្សំវិញទៀតទេ ។ ឯអនាថបិណ្ឌិកកហមតិក៏បានបង្ហាត់ក្នុង
 មនុស្សថា នៃនាយកល់គ្នា ចូរក្រៅទៅនាំយកប្រាក់មកទៀត យើងនឹង
 គ្រាលត្រង់ធីតាសោះ ។ គ្រានោះ ជេតនដកុមារមានសម្បត្តិគ្រប់វិធី
 ថា កហមតិរទះចំណាយប្រាក់ច្រើនដល់ម្ល៉ោះ ចិញ្ចឹមកុមារ កិច្ចនោះមិន
 មែនជាបេសំថា កហម ។ វេលានោះ ជេតនដកុមារគោលម្តៅរក្សានេះ
 នឹងអនាថបិណ្ឌិកកហមតិថា ឆ្លើយកហមតិ អ្នកកុំឱ្យគ្រាលធីតាសោះ
 ឆ្លើយ អ្នកចូរឱ្យធីតាសោះដល់ខ្ញុំ តាន់ខ្ញុំនឹងមានដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់
 នោះ អនាថបិណ្ឌិកកហមតិបានឡាយធីតាសោះ ដល់ជេតនដកុមារ
 ដោយគិតថា ជេតនដកុមារនេះ ជាមនុស្សស្បែកក្អកមានមនុស្សស្គាល់
 (ច្រើន) មានទ្រព្យច្រើន ឯសម្បត្តិប្រាថ្នាក្នុងចិត្តវិទុយេន (ធីតាខ) ។ វា
 ក្នុងមនុស្សដែលគេស្គាល់ មានសភាពយ៉ាងនេះ ។ គ្រានោះជេតនដកុមារ

តស្មី ឱកាសេ កោដ្ឋតំ ឆារេសំ ។ អថេវា អនា-
 ដំណ្ឌិកោ តហមតិ ជេតវេន វិហារេ តាការេសំ បរិ-
 វេណាធំ តាការេសំ កោដ្ឋតេ តាការេសំ ឧបដ្ឋាន-
 សាលាយោ តាការេសំ អត្ថសាលាយោ តាការេសំ
 កម្មវិយកុដិយោ តាការេសំ វត្ថុកុដិយោ តាការេសំ
 ឧត្តមេ តាការេសំ ឧត្តមនសាលាយោ តាការេសំ
 ឧទទានេ តាការេសំ ឧទទានសាលាយោ តាការេសំ
 ដង្ហាយេ តាការេសំ ដង្ហាយសាលាយោ តាការេសំ
 នោក្ខវណិយោ^(១) តាការេសំ មណ្ឌលេ តាការេសំ ។

(៣៦៧) អថេវា ភគវ ពជេតហោ យេវាភិក្ខុ-
 វិហរិត្វា យេន វេសាលី គេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុ-
 បុត្រេន ចារិតញ្ចានោ យេន វេសាលី តទសវិ។
 តត្រ សុទ្ធំ ភគវ វេសាលីយំ វិហរិតំ មហាវេន ក្សតា-
 ការសាលាយំ ។

១. ម. ឃោត្ថវណី ។

បុគ្គលាធិកោត្ថវាត្ថវាត្ថវិកោសនោ ។ យំជាប់នោះ អនាថបណ្ឌិត-
 បោមតំ ឱវេត្ថិវិហារ ឱវេត្ថិចារិវេណ ឱវេត្ថិបន្ទប់ ឱវេត្ថិបដ្ឋាន-
 សាលា ឱវេត្ថិកេនភិក្ខុ ឱវេត្ថិកម្មវិយកុដិ ឱវេត្ថិវត្ថុកុដិ ឱវេត្ថិវត្ថុត្រ័ម
 ឱវេត្ថិសាលាសម្រាប់ត្រ័ម ឱវេត្ថិអណ្ឌិតទំក ឱវេត្ថិសាលាទៀបអណ្ឌិត
 ទំក ឱវេត្ថិកេនភិក្ខុ ឱវេត្ថិសាលាទៀបកេនភិក្ខុ ឱវេត្ថិស្រះបាត្រាលី
 ឱវេត្ថិមណ្ឌបក្កនជេតវេន ។

(៣៦៧) គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រះក្រុង
 គួរដល់ពុទ្ធត្រាស្រ័យ ហើយទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ទារិកព្រះវិសាលា-
 លី ព្រះអង្គទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ទារិក ដោយលំដាប់នោះទ្រង់ទៅ
 ព្រះវិសាលី ។ មានសចក្តីដំណាលថា ព្រះមានព្រះភាគគង់នៅ
 ក្នុងក្នុងតាសាលា ក្នុងព្រះបារិវេន ទៀបព្រះវិសាលីនោះ ។

[៣៦៨] តេជ ទោ បទ សមយេន មនុស្ស
 សញ្ញត្តំ ធរកម្មំ ករណ៍ យេមំ កំភូ ធរកម្មំ អ-
 និដ្ឋេត្តំ តេមំ សញ្ញត្តំ ឧបដ្ឋេត្តំ ចីវរិយ្យាចាតសេចា-
 សនកំលាទឲ្យន្ទយកេសន្ទបក្ការេន ។

[៣៦៩] អថទោ អញ្ញករស្ស ទន្ស័ន្ធស្ស កុន្តវា-
 យស្ស ឯកទេហោសិ ន ទោ វនំ ឱកំ កវិស្សតិ
 យថាយមេ មនុស្ស សញ្ញត្តំ ធរកម្មំ ករណ៍ យន្ទ-
 ចាហិមំ ធរកម្មំ ករយ្យន្តំ ។ អថទោ សោ ទន្ស័ន្ធន្តោ
 កុន្តវាយោ សាមំ ចំកូលំ មន្តុក្ខា វដ្ឋកាយោ ចំនិក្ខា
 កុន្តិ(១) ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេជ អកុសលេន ចំនា វដ្ឋា
 កំភូ បរិបត្តិ(២) ។ ធុតយម្យ ទោ វ យេ ។ ធុតយម្យ
 ទោ សោ ទន្ស័ន្ធន្តោ កុន្តវាយោ សាមំ ចំកូលំ មន្តុក្ខា
 វដ្ឋកាយោ ចំនិក្ខា កុន្តិ ឧដ្ឋាបេសិ ។ តេជ អកុ-
 សលេន ចំនា វដ្ឋា កំភូ បរិបត្តិ ។ អថទោ សោ
 ទន្ស័ន្ធន្តោ កុន្តវាយោ ឧដ្ឋាយតិ វិយាចេតិ យេ

១ ឧ. ផ្ស ។ ២ ឧ. ប. ចំបង់ ។

[៣៦៨] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយកំពុងយកចិត្តទុក
 ដាក់ធ្វើឧបន្ទ្រាសន៍ គឺការងារធ្វើកំប៉ាន់ផ្គត់ផ្គង់ភ្នំភ្នំក្នុងផលជាអ្នកកំប៉ាន់ផ្គត់ផ្គង់ឧបន្ទ្រាសន៍
 ដោយចិត្ត បំណុល ឧបន្ទ្រាសន៍ ឯងកេសន្ទបក្ការេន ជាចិត្តយសប្រាថ្នា
 អ្នកដើរដោយគោរព ។

[៣៦៩] លំដាប់នោះ មានជាងផលប្បដេជាអ្នកកំសត់នោះ
 សេចក្តីគ្រង់ដូច្នេះថា ពួកមនុស្សទាំងនេះកំពុងយកចិត្តទុកដាក់ធ្វើឧបន្ទ្រាសន៍
 ព្រោះអំណើពា អំណើនេះមិនមែនជាចេសចេកទាបទេ បើដូច្នោះអ្នកតែ
 អញ្ញករស្សដែរ ។ ឯជាងផលប្បដេជាអ្នកកំសត់នោះជាងដ៏ប៉ាន់ផ្គត់
 ហើយធ្វើផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង ជាងផលប្បដេនិមន្តសម្រៀប ផ្គត់ផ្គង់រៀប
 ផ្គត់ផ្គង់កំលាំង ។ ជាងផលប្បដេនិមន្តនោះជាងដ៏ផ្គត់ផ្គង់ដោយខ្លួនឯង
 អស់ពីរដង ។ បេ ។ អស់ពីរដង ។ ជាងផល
 មិនល្អសោះធ្វើផ្គត់ផ្គង់រៀប ផ្គត់ផ្គង់កំលាំង ។ លំដាប់នោះជាងផល
 កំសត់នោះពាលាទោស គឺចៀល បន្តិចបន្តួចថា ផលទាំងឡាយណា

ឥមេសិ សមណាចំ សក្យធម្មត្ថយាចំ ទេវត្ថំ ចីវរិបិណ្ឌា
 ចាតសេនាសនកំលាទប្បន្ទយកេសជ្ជបរិក្ការំ ភេ ឥមេ
 ឱវន្តិ អនុសាសន្តិ ភេសញ្ច ទេវតាម្មំ អនិរេដ្ឋន្តិ
 អហំ បទម្ពំ ទទ្យតោ ទ មំ កោចិ ឱវនតំ វា អ
 នុសាសតំ វា ទេវតាម្មំ វា អនិរេដ្ឋតីតិ ។ អស្សោសុំ ទេ
 កិក្ខុ កស្ស ទទ្យន្តស្ស តុទ្ធវាយស្ស ឧទ្យាយន្តស្ស
 ទិយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។ អថទោ ភេ កិក្ខុ កកវតេ
 ឯតមត្ថំ អាហេថេសុំ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី វិចារេ
 ឯតស្មី បតារណោ ទម្ពំ កាចំ កត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ទេវតាម្មំ ធាតុំ ទេវតាម្មំកោ កិក្ខុ
 កិក្ខុ ឧស្សត្តំ អាមន្តេស្សតិ កំច្ចំ ទុំ ទោ វិហារេ
 ទិប្បំ បរិយាសាចំ កច្ឆេយ្យាតិ ទណ្ឌជ្ឈំ បដិសន្ធិ
 វិស្សតិ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ ធាតុត្ថំ ។ បថមំ កិក្ខុ
 យាចិតតោ ។ យាចិត្តា ឲ្យភ្លេង កិក្ខុតា បដិវារេ
 សង្ឃោ ញាបេតោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ

ឡត្ថិវ ចំណុចនាសនាសនៈ ឱវនេសជ្ជបរិក្ការថាវិបត្តិយសម្រាចំភក
 ជ្ជំ ផលំកុសមណោសក្យច្រក្ខិយំ ទេ កុសមណសក្យច្រក្ខិយំនេះខ្លាច
 ច្រៀនច្រាវដ្ឋានដ៏ទាំងឡាយផង ក៏ប៉ះពាល់ទៅកម្មរបស់ដ៏ទាំងនោះផង
 ចំណែកភាគអញ្ចាមុនស្រុកសត់ គ្មានអ្នកណាមួយជួយខ្លាចច្រៀន
 ច្រាវដ្ឋានដ៏ទាំងនោះ ខ្លាចទៅកម្មរបស់អញ្ចាសារឡើយ ។ ក្នុងកិក្ខុក៏បានព្យាបាល
 ជួលកំសត់នោះពោលពោស ក៏រៀប បន្តបន្ទាប់ ។ ក៏កុំចាំនោះ
 ក៏ក្រាបចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រោះចំពោះនេះ
 ជាលិកានេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្តូរម្នាក់ថា ហើយក្រាស់ហៅ
 ក៏កុំចាំឡាយមកថា ម្ចាស់ក៏កុំចាំឡាយ គាត់អនុញ្ញាត (ឱកិក្ខុ)
 ឱវនេស^(១) ម្ចាស់ក៏កុំចាំឡាយ ក៏កុំប្រកបដោយទៅកម្មនឹងផលខ្លាច
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយថា គំនម្តងម្តងនឹងឱវិហារហើយគាត់ នឹងជួសជុលខ្លាច
 ចំណែកពាក់បករបៀងវិញបាន ។ ម្ចាស់ក៏កុំចាំឡាយ សង្ឃត្រូវឱវ
 យាងនេះ ។ មុនកម្មត្រូវសង្ឃសូមកិក្ខុ ។ លុះសូមហើយត្រូវកិក្ខុដែល
 ឈ្លាសច្រកិលឆ្លៀតសង្ឃថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

(១) បើមានមហាសាមណេសត្រូវការដើម្បី គឺសាងវិហារក្នុងដីដាច់ដីច្រកេសង្ឃ សង្ឃ
 ត្រូវចាំកិក្ខុដែលចុះច្រកេសង្ឃសង្ឃជាមួយប៉ារង្គត្រូវតាមការនោះ ដូចការសាង
 វិហារសាងប្រាសាទ ព្រះសង្ឃសង្ឃទ្រង់ចាំព្រះមោក្ខសាងឱ្យបានត្រឹមត្រូវត្រូវព្រោះ ។

សេនាសន្តត្ថកៈ វេទក្កន្តិយាមំ កិច្ចំ អន្តោសិកា

យេនំ សង្ឃស្ស មគ្គកាណ្ឌំ សង្ឃោ ឥន្ទ្រាមស្ស ក.
 ហាមតំនោ វិហារំ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុតោ ធរកម្ម
 ននេយ្យ ។ ឋានា ញត្ថំ ។ សុណាតុ មេ កាន្ត
 សង្ឃោ សង្ឃោ ឥន្ទ្រាមស្ស កហាមតំនោ វិហារំ
 ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុតោ ធរកម្មំ នេតិ ។ យស្ស.
 យស្សៈតា ទមតិ ឥន្ទ្រាមស្ស កហាមតំនោ វិហារស្ស
 ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុតោ ធរកម្មស្ស នាទំ សោ គុណ្ឌស្ស
 យស្ស នក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ ទិដ្ឋោ សង្ឃេ
 ឥន្ទ្រាមស្ស កហាមតំនោ វិហារេ ឥន្ទ្រាមស្ស កិក្ខុ-
 តោ ធរកម្មំ ទមតិ សង្ឃស្ស គស្នា គុណ្ឌី ។ ឋាន
 មេតិ ចារយាមីតំ ។

[៣៧០] អដ្ឋតោ គគរំ វេសាលីយំ យថាភិក្ខុ
 វិហរិត្វា យេន សាវត្ថិ ភេន ចារិតំ បក្កាមិ ។ ភេន
 ទោ មន សមយេន ធម្មត្ថយាមំ កិច្ចំ អន្តោសិកា
 កិក្ខុ តុទ្ធម្មមុទស្ស សង្ឃស្ស បុរោ បុរោ គត្វា
 វិហារប បរិគ្គណ្ឌន្តំ សេយ្យាយោ បរិគ្គណ្ឌន្តំ ឥន្ទំ
 អត្តាភិ ឧបដ្ឋាយាមំ ភវីស្សតំ ឥន្ទំ អត្តាភំ អាចរិយាមំ

សេនាសន្តត្ថកៈ កាស្យនវិក្កន្តិយាមំ កិច្ចំ អន្តោសិកា

បើកម្មនាគកាល គួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃអប្បឱ្យទូទៅក្នុងបំភិក្ខុមាន
 ឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់កហាមតំឈ្មោះនេះ ។ នេះជាញត្ថំ ។ បពិត្រ
 ប្រាសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃឱ្យទូទៅក្នុងបំភិក្ខុឈ្មោះនេះ
 ចំពោះវិហារ របស់កហាមតំឈ្មោះនេះ - កាស្យនវិក្កន្តិយាមំ កិច្ចំ ឈ្មោះនេះ
 ចំពោះវិហារ របស់កហាមតំឈ្មោះនេះ គួរដល់សង្ឃប្រការ
 លោកមានភាយុអន្តរោធប្បិស្សៀម មិនគួរដល់លោកមានភាយុអន្តរោ
 លោកមានភាយុអន្តរោធប្បិស្សៀម ។ សង្ឃឱ្យទូទៅក្នុងបំភិក្ខុ
 ឈ្មោះនេះ ចំពោះវិហារ របស់កហាមតំឈ្មោះនេះ គួរដល់សង្ឃប្រការ
 ហេតុនោះពុទ្ធជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកខ្ញុំចំណាំនេះ ដោយ
 ការស្ងៀមយ៉ាងនេះ ។

[៣៧១] ត្រាថោះ ព្រះមានព្រះភោគឥន្ទ្រវេទក្កត្រង់វេសាលី គួរ
 ដល់ពុទ្ធអន្តរោធប្បិស្សៀម ហើយច្រង់ពុទ្ធជំណើរ ទៅកាន់ត្រង់សាវត្ថិ ។ សម័យ
 នោះឯង ពួកភិក្ខុជាអន្តរោធប្បិស្សៀម របស់ពួកអន្តរោធប្បិស្សៀម ទើបដឹង
 ទៅភាសិមុន ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ក៏ហ្វូងហែងវិហារ ហ្វូងហែង
 ទីផេកថា ទីនេះសម្រាប់បែបប្បាយរបស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់កាស្យនវិ

កវិស្សត្តិ ឥន្ទី អម្ពតំ កវិស្សត្តិ ។ អថេតោ អាយស្មា
 សាវិបុត្តោ តុទ្ធម្យមុទស្ស សង្ឃស្ស បិដ្ឋតោ បិដ្ឋតោ កត្តា
 វិហារេសុ បរិក្ខហិតេសុ សេយ្យេសុ បរិក្ខហិតេសុ
 សេយ្យំ អលកមាតោ អញ្ញាតវង្សំ កុត្តរេសុ ធិសីនំ ។
 អថេតោ កកវា វត្តិយា បទ្ធសសមយំ បទ្ធិដ្ឋាយ ទុក្ខា-
 សិ ។ អាយស្មាមិ សាវិបុត្តោ ទុក្ខាសិ ។ កោ
 ឯត្ថាតិ ។ អហំ កកវា សាវិបុត្តាតិ ។ កវិស្ស គ្លិ
 សាវិបុត្ត ឥន្ទ ធិសីន្ទាតិ ។ អថេតោ អាយស្មា សាវិ-
 បុត្តោ កកវតោ ឯត្ថមត្តំ អារាហេសិ ។

[៣៧០] អថេតោ កកវា ឯត្ថស្មី ធិតាទេ ឯត្ថស្មី
 បតារណោ កិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃតាតាមេតា កិក្ខុ បដិបុត្តិ
 សង្ឃំ កិក្ខុ កិក្ខុវេ ធម្មត្ថយាទំ កិក្ខុទំ អន្តរាសិកា
 កិក្ខុ តុទ្ធម្យមុទស្ស សង្ឃស្ស បុរោ បុរោ កត្តា
 វិហារេ បរិក្ខណ្ឌន្តំ សេយ្យេយោ បរិក្ខណ្ឌន្តំ ឥន្ទី អម្ពតំ
 ទុបជ្ឈាយាទំ កវិស្សត្តិ ឥន្ទី អម្ពតំ អាចរិយាទំ កវិស្សត្តិ

របស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ។ កាលនោះ ព្រះសាវិបុត្ត
 មានកាយនៅអំពីភាវៈក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះក្នុងច្បាប់ច្បាស់ កាលបើពួក
 អន្តរាសិក របស់ពួកគេក្នុងយុគកុល្លវិហារ ហ្នឹងហ្នឹងទាំងអស់ហើយ
 លោកសំរាប់សំណើនមុន ទើបទៅអង្វរទៀតដល់ឈើ ។ ព្រះនាង
 ព្រះនាងព្រះនាងទ្រង់តែងឡើង ក្នុងពេលច្បូនសម័យនៃក្រី ហើយ
 ទ្រង់ក្រព្រហ្ម ។ ព្រះសាវិបុត្តមានកាយក្នុងក្រព្រហ្មនោះ ។ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណានៅក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសាវិបុត្តក្រាបបង្គំទូលថា
 ចរិត្រព្រះនាងព្រះនាង ឯព្រះអង្គឈ្មោះសាវិបុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 ថា ឆ្ងល់សាវិបុត្ត ហេតុអ្វីអ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ឯព្រះសាវិបុត្ត
 មានកាយក្នុងក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះនាងព្រះនាង ។

[៣៧១] ព្រោះនឹងមាននេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះនាងព្រះនាងទ្រង់
 ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយសួរពួកកិក្ខុទាំងឡាយថា ឆ្ងល់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួក កិក្ខុនោះអន្តរាសិករបស់ពួកគេក្នុងយុគកុល្លវិហារ យើងឯងទៅភាវៈមុនៗ សង្ឃ
 មានព្រះក្នុងច្បាប់ច្បាស់ ហើយហ្នឹងហ្នឹងហ្នឹង ហ្នឹងហ្នឹងទាំងអស់ហើយ ទី
 នេះសម្រាប់ទទួលយករបស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់កាតាវារបស់ពួកយើង

ឥន្ទ អម្ពាតំ កវិស្សតីតិ ។ សង្ខំ កតវាតិ ។ វិគរហំ
 តុន្តោ កតវា កាដិ ហំ ឆាម តេ កិក្ខុវេ មោយ បុរិសា
 តុន្តប្បធុទស្ស សង្ខស្ស បុរោ បុរោ កត្តា វិហារេ
 ចរិត្តោ ហស្សន្តិ សេយ្យាយោ ចរិត្តោ ហស្សន្តិ ឥន្ទ អម្ពាតំ
 ឧបជ្ឈាយានំ កវិស្សតិ ឥន្ទ អម្ពាតំ អាចរិយានំ កវិស្សតិ
 ឥន្ទ អម្ពាតំ កវិស្សតិ ធនំ កិក្ខុវេ អប្បសន្ទានំ វា
 ចសាពាយ ។ មេ ។ វិគរហំត្វា ធម្មិ តាដិ តាត្វា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ តោ កិក្ខុវេ អរហតិ អត្តាសន្ទំ អត្តោនកំ
 អត្ថបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកេន្ទ កិក្ខុ ឯវមាហំសុ យោ កត
 វា ទត្ថិយកុលា បទ្ធាតោ សោ អរហតិ អត្តាសន្ទំ
 អត្តោនកំ អត្ថបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកេន្ទ កិក្ខុ ឯវមាហំសុ
 យោ កតវា ប្រាហ្មណកុលា បទ្ធាតោ សោ អរហតិ
 អត្តាសន្ទំ អត្តោនកំ អត្ថបិណ្ឌន្តិ ។ ឯកេន្ទ កិក្ខុ

ទំនេសម្រាប់ក្នុងយើង ព័ន្ធមែន ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រោស ព័ន្ធមែន ។ ព្រះពុទ្ធបានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកនាយបុរសនោះមិនសមរម្យទាំង ដើរជើងទៅរាងមុខ ។
 សង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយហ្នឹងហែរហែរ ហ្នឹងហែរទីដំណេក
 ជា ទំនេសម្រាប់ឧបស្សន្ទយ៍របស់ពួកយើង ទំនេសម្រាប់កាតារបស់
 ពួកយើង ទំនេសម្រាប់ពួកយើងដូច្នេះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អំពីនេះ
 មិនមែនដឹកនាំពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រាបថ្វា ឱ្យជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ មេ ។ លុះ
 ទ្រង់បន្ទោសហើយ ក៏ធ្វើធម្មិកជាគ្រាសំហៅភិក្ខុតាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុដូចម្តេចខ្លាចទទួលភាសនៈប្រសើរ^(១) ទឹកប្រ
 សើរ^(២) ទឹកដុំបាយប្រសើរ^(៣) បាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាង
 នេះថា ចតិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណារចន្តាអភិវត្តិយត្រកូលមកចូល
 ភិក្ខុនោះទើបខ្លះទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទឹកដុំបាយប្រសើរ
 បាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា ចតិត្រព្រះមានព្រះ
 ភាគ ភិក្ខុណារចន្តាអភិវត្តិយត្រកូលមកចូល ភិក្ខុនោះទើបខ្លះទទួល
 ភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ ទឹកដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ

១ ឥន្ទន្ទថា ជា សំដៅយកភាសនៈសម្រាប់ព្រះនេះ ។ ២ សំដៅយកទឹកទុំណែក។ ។
 ៣ សំដៅយកដុំបាយសម្រាប់សង្ឃនេះ ។

វេទាហំសុ យោ ភគវា ភហាបតីតុលា បព្វជិតោ សោ
 អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកោ ភិក្ខុ
 វេទាហំសុ យោ ភគវា សុត្តន្តិកោ សោ អាហតិ អត្តា-
 សនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកោ ភិក្ខុ វេទា-
 ហំសុ យោ ភគវា វិទ្យាធម៌ ។ បេ ។ យោ ភគវា ធម្មតា-
 ជិតោ សោ អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។
 ឯកោ ភិក្ខុ វេទាហំសុ យោ ភគវា បឋមស្ស ឈា-
 នស្ស លាភី សោ អាហតិ អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្ត-
 បិណ្ឌនំ ។ ឯកោ ភិក្ខុ វេទាហំសុ យោ ភគវា ធុតិ-
 យស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អាហតិ អត្តាសនំ
 អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកោ ភិក្ខុ វេទាហំសុ
 យោ ភគវា តតិយស្ស ឈានស្ស លាភី ។ បេ ។
 យោ ភគវា ទតុត្ថស្ស ឈានស្ស លាភី សោ អាហតិ
 អត្តាសនំ អត្តោនតំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯកោ ភិក្ខុ

ក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានបញ្ជាក់
 គោរពត្រឡប់មកម្តង ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួលភាសនាប្រសើរ ទឹកប្រសើរ
 នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បព្វគ្រូ
 ព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណា រៀនឆ្លាតវៃប្រាសូត្រ ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួលភា-
 សនាប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំ
 ទូលយ៉ាងនេះថា បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាទ្រទ្រង់វិទ្យា ។ បេ ។
 បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាជាធម្មតិក ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួល
 ភាសនាប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំ
 ទូលយ៉ាងនេះថា បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានបរិ-
 មជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួលភាសនាប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយ
 ប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំទូលយ៉ាងនេះថា បព្វគ្រូព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានទុតិយជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួលភាសនាប្រសើរ
 ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំទូលយ៉ាង
 នេះថា បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានតតិយជ្ឈាន ។ បេ ។
 បព្វគ្រូព្រះមាតាព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានធុតុត្ថជ្ឈាន ភិក្ខុនោះទើបគ្មានទទួល
 ភាសនាប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុទ្ធក្រាបបង្គំ

ឯវមាហំសុ យោ ភគវ សោតាបន្នោ សោ អរហតិ
 អត្តាសនំ អត្តោនកំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯតទ្ធ កំត្វ
 ឯវមាហំសុ យោ ភគវ សតិបាតាមី^(១) ។ ឬ ។ យោ
 ភគវ អនាតាមី ។ ឬ ។ យោ ភគវ អហោ សោ
 អរហតិ អត្តាសនំ អត្តោនកំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯតទ្ធ
 កំត្វ ឯវមាហំសុ យោ ភគវ តេវិជ្ជោ សោ អរហតិ
 អត្តាសនំ អត្តោនកំ អត្តបិណ្ឌនំ ។ ឯតទ្ធ កំត្វ
 ឯវមាហំសុ យោ ភគវ ចន្ទកិញ្ចោ សោ អរហតិ
 អត្តាសនំ អត្តោនកំ អត្តបិណ្ឌនំ ។

[៣៧២] អថទោ ភគវ កិស្ខ អមន្តេសំ ភូតបុត្តំ
 កំត្វេវ ហិមវន្តបស្ស^(២) មហាជិគ្រោតោ អហោសំ ។
 តំ ភយោ សហាយា ឧបទិស្សាយ វិហរីសុ តិក្កំរោ ច
 មត្តដោ ច មាតុបាតោ ច ។ តេ អត្តមតំ អតារា
 អប្បតិស្សា អសភាគុត្តិកា វិហរីសុ^(៣) ។ អថទោ
 កំត្វេវ តេសំ សហាយាជំ ឯតទ្ធ ហោសំ អហោ ទូច

១ ឧ. ម. សភាភាមិ ។ ២ ម. ហិមវន្តបស្ស ។ ៣ ឧ. ម. វិហរី ។

ក្រាបចន្តិទូលយាំងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាជាសោភា-
 បន្ត ភិក្ខុនោះទើបគូទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រ-
 សើបាន ។ ពួកភិក្ខុក្នុងក្រាបចន្តិទូលយាំងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះ
 ភាគ ភិក្ខុណាជាសតិបាតាមី ។ ឬ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណា
 ជាអនាតាមី ។ ឬ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាជាអហោសំ ភិក្ខុ
 នោះទើបគូទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។
 ពួកភិក្ខុក្នុងក្រាបចន្តិទូលយាំងនេះថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុ
 ណាបានវិជ្ជា ភិក្ខុនោះទើបគូទទួលភាសនៈប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹង
 ដុំបាយប្រសើរបាន ។ ពួកភិក្ខុក្នុងក្រាបចន្តិទូលយាំងនេះថា បពិត្រ
 ព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុណាបានអភិញ្ញា ៦ ភិក្ខុនោះទើបគូទទួលភាសនៈ
 ប្រសើរ ទឹកប្រសើរ នឹងដុំបាយប្រសើរបាន ។

[៣៧២] គ្រានោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំង
 ឡាយថា ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយហេតុ (នេះ) ចាប់ខានមកហើយ នៅខាង
 ហិមវន្តប្បទេសមានដើមជ្រៃធំ ១ ដើម ។ សត្វតូចៗ ១៣១ ត្បូង ១ ដំរី ១ ជា
 សំឡាញ់ភ្នំភ្នំនៅក្បែរយើងនឹងដើមជ្រៃនោះ ។ សត្វទាំងនោះមិនអា-
 រា មិនអាភក្រ្តន មិនប្រព្រឹត្តស្មោះស្ម័គ្រវិញទៅមកក្នុងរឿយ ។
 ឆ្ងល់ភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វជាសត្វត្រូវនឹងភ្នំទាំងនោះមានសច្ចៈគ្រប់រូប ។

២១២

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ

មយំ ជាធម្មោម យំ អម្ពាភំ ជាតិយា មហន្តកំ កំ
 មយំ សក្កោមយោម កុក្កោមយោម មាធម្មោម ឫ
 ធម្មោម ឧស្ស ច មយំ ឱវាធន ចិដ្ឋយោមាតិ ។
 អថទោ កំកូរេ តំតំរោ ច មក្កោដោ ច ហត្ថិបាតិ ឫជ្ជិ
 សុ ភំ សម្ម កំ ចោរាណំ សាសិតំ ។ យធាហំ សម្មា
 ចោតកោ(១) ហោមិ ឥមំ ជិក្ខោជំ អន្តរា សត្តំជំ ក
 វិត្វា អតំក្កមាមិ អត្តជ្ជកំ មេ ឧរំ ធុមតំ ឥមាហំ
 សម្មា ចោរាណំ សាមីតិ ។ អថទោ កំកូរេ តំតំរោ ច
 ហត្ថិបាតោ ច មក្កោជំ ឫជ្ជិសុ ភំ សម្ម កំ ចោរាណំ សា
 សិតិ ។ យធាហំ សម្មា បាទោ ហោមិ ធម្មាយំ ជំសំជិត្វា
 ឥមស្ស ជិក្ខោធស្ស អត្តជ្ជកំ ទាទាមិ ឥមាហំ សម្មា
 ចោរាណំ សាមីតិ ។ អថទោ កំកូរេ មក្កោដោ ច ហត្ថិ
 បាតោ ច តិក្កំ ឫជ្ជិសុ ភំ សម្ម កំ ចោរាណំ សា
 សិតិ ។ អម្ពាភស្មី សម្មា ឱត្តាសេ មហាជិក្ខោដា
 អមោសំ តតោ អហំ មលំ(២) ភក្កិត្វា ឥមស្មី ឱត្តា
 សេ វជ្ជំ អតោសី ឧស្សាយំ ជិក្ខោដោ ជាតោ តតា
 ហំ(៣) សម្មា ជាតិយា មហន្តករោ ។ អថទោ កំកូរេ

វិធីបិណ្ឌ បុណ្យវិញ

ព្រាហ្មណ៍ ធ្វើម្ហូបទាំងបីកំរិត គឺ គោរាជាតិ កំរិត កំរិត យើង ។ ត្រូវធ្វើ
 សក្ការៈ ធ្វើសេចក្តីគោរព រាប់គោរព ដូចជាគោរព ម្សៀតយើងត្រូវបែង
 នៅក្នុងទីកំរិតសក្ការៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រាស់នោះ ទទាទីស្តា
 ស្តារីយំ ម្ចាស់សម្លាញ់ អ្នកបាទសំភាយ៍ ព្រាហ្មណ៍មុនដូចម្តេច ។ ដើរឆ្លើយ
 ថា ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ កាលដែលខ្ញុំនៅក្នុង ខ្ញុំធ្វើដើម្បីជ្រោះ ក្នុង
 ចន្លោះភ្នំទាំងពីរហើយដើរទៅ ក្នុងគ្រូយ (ជ្រោះនេះ) ទទាទីនោះខ្ញុំ ម្ចាស់
 សម្លាញ់ទាំងឡាយ ខ្ញុំសំភាយ៍ព្រាហ្មណ៍មុនដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ កាលនោះ ទទាទីដ៏ស្តារីយំ ម្ចាស់សម្លាញ់ អ្នកសំភាយ៍ព្រា
 ហ្មណ៍មុនដូចម្តេច ។ ស្តារឆ្លើយថា ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ កាល
 ដែលខ្ញុំនៅក្នុង ខ្ញុំឆ្លើយលើដៃទីដី ហើយទំពាស្ត្រឆ្លើយជ្រោះនេះ ម្ចាស់
 សម្លាញ់ទាំងឡាយ ខ្ញុំសំភាយ៍ព្រាហ្មណ៍មុនដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រាស់នោះ ស្តារីយំដ៏ស្តារីយំទទាថា ម្ចាស់សម្លាញ់ អ្នកសំភាយ៍ព្រា
 ហ្មណ៍មុនដូចម្តេច ។ ទទាឆ្លើយថា ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ ក្នុងទីឯកោរ
 បាទដើម្បីជ្រោះ ដើម ខ្ញុំស្ត្រីជ្រោះហើយ ហើយកំរិតនោះ មកចន្លោះទី
 ជ្រោះក្នុងគោសនេះ ជ្រោះកំរិតកំរិតកំរិតកំរិត ម្ចាស់សម្លាញ់ទាំងឡាយ
 ខ្ញុំជាសត្វដ៏កំរិត កំរិតកំរិតកាលនោះមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

១ ឧ. ធាបេ ។ ២ ឧ. ធាបេ ។ ៣ ឧ. ធាបេ ។

មកដោយ ច ហត្ថិតាតោ ច តិក្កិវ ឯកទេវតំ គ្លី សឫ
 អម្ពតំ ជាតិយា មហន្តតរោ តំ មយំ សក្កាស្សាម ក
 រុក្ខាស្សាម មាណស្សាម បូជស្សាម តុយ្យក្ខ មយំ ខ្ល
 វំនេ តិដ្ឋយ្យាខាតិ^(១) ។ អថ ទោ ភិក្ខុវេ តិក្កិវេ មក្កដក្ខ
 ហត្ថិតាតក្ខ បញ្ចសុ សីលេសុ សមាធិបេសិ អន្តតា ច
 បញ្ចសុ សីលេសុ សមាធិយ វត្ថុតំ ភ តេ អញ្ញមតំ
 សការវំ សប្បតិស្សា សកាតវត្ថុតា វិហរិត្វា តាយស្ស
 គេតា បរម្មណា សុគតិ សត្តំ លោកំ ឧបបជ្ជីសុ ។
 ឯតំ ទោ ភិក្ខុវេ តិក្កិវយំ តាម ព្រហ្មចរិយំ អហោសិកំ ។

[៣៧៣] យេ វុឌ្ឍមបចាយន្តិ

នរា ធម្មស្ស កោវិទា

តិដ្ឋេ ធម្មេ ច ចាសិសា

សិម្បរាយោ ច សុត្តន្តិកំ ។

តេ ហំ តាម ភិក្ខុវេ តិក្កិវេ តាម ព្រហ្មចរិយា អញ្ញ
 មត្តំ សការវំ សប្បតិស្សា សកាតវត្ថុតា វិហរិត្វា
 ៥០ ទ្វេតំ^(២) ភិក្ខុវេ សោភេតិ យំ តុម្ពេ ឯវិស្វាត្វាតេ

១. ខ. តិក្កិវយំ ។ ២. ខ. តេតិ ។

ស្ថានីមិវាទាគាលោក្សានៈនិវេទនា មាសសម្ពាញ្ញំ អ្នកជាតិ ភិ
 ក្កិវេតាចរិយំ យេនិវិវិស្តាស្ថានៈ គោត កិច្ចការ ប្លង់អ្នក មួយ
 ទៀត យេនិវិវិវិស្តាស្ថានៈ ក្នុងក្រុង ក្នុងស្ថាន ។ មាសភិក្ខុវេតាចរិយ
 គ្រានោះ ទោម្បស្ថានីមិវាទាគាលោក្សានៈ ៥ ហើយ សមាគមប្រព្រឹត្តសីល
 តាំង ៥ ដោយ ១០០០ ។ សម្ពាញ្ញំ ដោយ គោត គោត គោត គោត គោត
 ស្ថានៈស្ថានៈ គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត
 ភិក្ខុវេតាចរិយ ក្នុងក្រុង សុគតិ ភិ ហេស្ថិតិ ។ មាសភិក្ខុវេតាចរិយ ព្រហ្ម
 ចរិយនិវេទនា ស្ថានៈភិក្ខុវេតាចរិយៈ ។

[៣៧៤] ព្រះអង្គប្រាស្រ័យ ពួកនៃសេនាស ក្នុង

ដង គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត

ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ពួកសុគតិក្នុងបរលោក ៥ ។

មាសភិក្ខុវេតាចរិយ អម្បាសពួកសម្ពាញ្ញំ តាំងនោះ ម្តងក៏ចេះ

គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត គោត

អ្នកតាំងឡាយ ឬសក្កិក្នុងមុខ ដែលគេកត់សំដែងហើយដោយប្រពៃ

ធម្មវិធីនេះ បង្កើតជា សមាគម អត្តាភិការ សក្ការៈ
 សម្បត្តិសម្បត្តិ សក្ការៈកុដ្តិកា វិហារយុទ្ធប ១៩៩ កិត្តវេ
 អប្បសង្ខារំ វា បសាទាយ ។ ចេ ។ វិញ្ញាណំ ធម្ម
 កតំ កត្តា កិត្ត អាមន្តេសិ អនុជាតាមិ កិត្តា
 យជាវុទ្ធិ អភិវឌ្ឍនំ បុគ្គលំ អញ្ញាណមិ សាមិកមិ
 អញ្ញាសនំ អញ្ញាទកំ អញ្ញាបិណ្ឌំ ១ ច កិត្តវេ សង្ខារំ
 យជាវុទ្ធិ បដិកាហិតំ យោ បដិកាហេយ្យ អបត្ត
 ទុក្ខជស្ស(១) ។

(៣៧៤) ធម្មវិធីនេះ កិត្តវេ អវិជ្ជាយា បុរ ១២.
 សម្បទ្ធន បន្ទា ឧបសម្បទ្ធន អវិជ្ជាយា អនុប-
 សម្បទ្ធន អវិជ្ជាយា ជាតាសិវាសាកោ វុទ្ធិកោ អ-
 ធម្មវិធី អវិជ្ជាយា មាតុក្កាមោ អវិជ្ជាយា បណ្ឌិតា
 អវិជ្ជាយា ជាវិវាសាកោ អវិជ្ជាយា មូលាយ បដិកាស្ស-
 តារោ អវិជ្ជាយា មាតុក្កាមោ អវិជ្ជាយា មាតុក្កា-
 វិកោ អវិជ្ជាយា អញ្ញាហោ អវិជ្ជាយា ឥមេ ។

១ ១. ២. ទុក្ខជស្ស ។

យាវនា ឧបសម្បទ្ធន អវិជ្ជាយា កិត្តវេ បុណ្យវិញ្ញាណំ ធម្ម
 កតំ កត្តា កិត្ត អាមន្តេសិ អនុជាតាមិ កិត្តា
 យជាវុទ្ធិ អភិវឌ្ឍនំ បុគ្គលំ អញ្ញាណមិ សាមិកមិ
 អញ្ញាសនំ អញ្ញាទកំ អញ្ញាបិណ្ឌំ ១ ច កិត្តវេ សង្ខារំ
 យជាវុទ្ធិ បដិកាហិតំ យោ បដិកាហេយ្យ អបត្ត
 ទុក្ខជស្ស(១) ។

(៣៧៥) ធម្មវិធីនេះ កិត្តវេ អវិជ្ជាយា បុរ ១២.
 សម្បទ្ធន បន្ទា ឧបសម្បទ្ធន អវិជ្ជាយា អនុប-
 សម្បទ្ធន អវិជ្ជាយា ជាតាសិវាសាកោ វុទ្ធិកោ អ-
 ធម្មវិធី អវិជ្ជាយា មាតុក្កាមោ អវិជ្ជាយា បណ្ឌិតា
 អវិជ្ជាយា ជាវិវាសាកោ អវិជ្ជាយា មូលាយ បដិកាស្ស-
 តារោ អវិជ្ជាយា មាតុក្កាមោ អវិជ្ជាយា មាតុក្កា-
 វិកោ អវិជ្ជាយា អញ្ញាហោ អវិជ្ជាយា ឥមេ ។

១ ១. ២. ទុក្ខជស្ស ។

កំភូមិ ទស អវត្ថុយា ។ កាយោ កំភូមិ វត្ថុយា
 បដ្ឋា ឧបសម្ពុត្តោ ឬរ ឧបសម្ពុត្តោ វត្ថុយា តាតា,
 សំរសកោ វុឡុតរោ ធម្មវត្ថុ វត្ថុយា សរេវកោ លោ-
 កោ កំភូមិ^(១) សមាសកោ សត្រឡកោ សស្សមណៈ
 ត្រាញណ័យា បដាយ សរេវមនុស្សាយ គតាកតោ
 អរហំ សង្កាសម្ពុត្តោ វត្ថុយា ឥមេ ទោ កំភូមិ
 កាយោ វត្ថុយាភិ ។

(៣៧៨) គេ ទា បទ សមយេន មនុស្ស
សង្ឃ ធុន្ទ្រស្ស មណ្ឌលេ បដិយាទេន្ត សន្តរេ បដិយា
ទេន្ត ឱកាសេ បដិយាទេន្ត ។ ធាតុយាមិ កិក្ខុ
អន្តរាសិកា កិក្ខុ សង្ឃិកាញា កកតា យថាវុឡ្យ
អនុញាតំ យោ ធុន្ទ្រស្សតាតន្តំ វុទ្ធប្បមុទស្ស សង្ឃស្ស
បុរោ បុរោ តន្តំ មណ្ឌលេ បរិក្ខណ្ឌន្តំ សន្តរេ
បរិក្ខណ្ឌន្តំ ឱកាសេ បរិក្ខណ្ឌន្តំ វិទិ អម្ពាតំ ឧបជ្ឈិ-
យាមិ ករិស្សតំ វិទិ អម្ពាតំ អាជវិយាមិ ករិស្សតំ វិទិ
អម្ពាតំ ករិស្សតំ ។ អថទោ អាយស្មា សាវ័យុត្តា

បុគ្គលដែលភិក្ខុមិនត្រូវសំពះមាន ១០ ចំពូកដូចខាងងង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំ
ខ្សោយ ឬមួយបុគ្គល (បុគ្គលដែលភិក្ខុត្រូវសំពះ) នេះមាន ៣ ពួក គឺភិក្ខុ
ដែលបានរួចសម្បទាគ្រោយត្រូវសំពះភិក្ខុ ដែលបានរួចសម្បទាមុន ១
ត្រូវសំពះភិក្ខុចាំសំពង់ ដែលមានសំពះសាស្ត្រនាំជាចម្បង ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំខ្សោយ ត្រូវថ្វាយបង្គំប្រារព្ធជាឥតអោយខុសម្ចាស់ម្តង ក្នុងលោកព្រម
ចាំទៅលោក មាណវក ព្រហ្មលោក ក្នុងតុល្យសត្វព្រមចាំសមណៈ
និងព្រាហ្មណ៍ចាំមនុស្សជាសម្បត្តិទទួលបាននិងមនុស្សជំនះសាស ១ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំខ្សោយ បុគ្គលដែលភិក្ខុត្រូវសំពះមាន ៣ ចំពូកដូចខាងងង ។

[២៧៥] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាគតែឯបណ្តា
ភាគតែឯកម្រាល ភាគតែឯទីក្រុមសង្គមសង្គម ៗ ក៏ក្នុងទីក្រុមជា
សិស្សរបស់ពួកគេក្នុងក្នុងគ្នាថា ក្នុងនោះរបស់សង្គម ព្រះមានព្រះភាគ
ច្រើនមនុស្សទៅរកមើលជាប់ចាប់ស្ទើរ ភាគមិនហើយ ក្នុងនោះដែលគេធ្វើ
ទុក្ខ (ផលសង្គម) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ច្រើនមនុស្សទៅឃើញ
(លុះគិតថ្លៃប្លែងហើយ) ក៏គាត់ផ្លាស់ផ្លាស់ទៅក៏បានមុខ ៗ សង្គមមានព្រះក្នុង
ជាប្រភេទ ហើយប្លែងច្រើនមនុស្ស ប្លែងច្រើនកម្រាល ប្លែងច្រើនទីក្រុមសង្គម
ថា ទីនេះសម្រាប់ចង្អុលរបស់ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ភាពរួមរស់
ពួកយើង ទីនេះសម្រាប់ពួកយើង ៗ សំដៅប៉ុន្មាន ព្រះសាមីច្រើនមនុស្ស

តុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស ចិដ្ឋតា ចិដ្ឋតា កុត្តា
 មណ្ឌបេស្ស បរិក្ខហិតេស្ស សន្និបេស្ស បរិក្ខហិតេស្ស
 ឧត្តារេស្ស បរិក្ខហិតេស្ស ឧត្តារេស្ស អនុកម្មាតោ
 អនុកម្មាតោ កុត្តា ចិសីទិ ។ អដថោ កកក
 វត្តិយា បទ្ធកសសមយំ បទ្ធកដាយ ឧត្តារេស្ស ។ អាយ-
 ស្មាបិ សារីរុត្តោតិ ឧត្តារេស្ស ។ តោ ឯកុតិ ។ អហំ
 កកក សារីរុត្តោតិ ។ តិស្ស ភំ សារីរុត្ត វេទ ចិ-
 សីរុត្តោតិ ។ អដថោ អាយស្មា សារីរុត្តោ កកកតា
 ឯកមត្តំ អាណេសំ ។

[៣៧៦] អដថោ កកក ឯកស្មំ ចិសីទិ ឯកស្មំ
 បកាណា កំកុសង្ឃំ សន្និបាតាចេត្តា កំកុ បដិបុត្តិ-
 សន្និ កំក កំកុរ ឧត្តិយាបិ កំកុចិ អន្តរាសិកា កំកុ
 សង្ឃិកតោ កកកតា យេវុទ្ធិ អនុកម្មាតំ តោ
 ឧទ្ធិស្សកាភន្តិ តុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស បុរាតា បុរាតា
 កុត្តា មណ្ឌបេ បរិក្ខណ្ឌន្តិ សន្និបេ បរិក្ខណ្ឌន្តិ ឧ-
 ត្តារេសេ បរិក្ខណ្ឌន្តិ វេទិ អន្តរា ឧបដ្ឋាយាចិ ករិស្សតិ

និមន្តាទៅពិភាន់ក្រោយ ។ សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន កាលដើម្បីកម្ពុត-
 សិករបេសឧត្តិយភិក្ខុ ហ្នឹងហែងមណ្ឌប ហ្នឹងហែងកម្រាស ហ្នឹងហែងទី
 ឧត្តារេស (ផ្លូវព្រះ) ។ លោកមិនបានទីឧត្តារេស ក៏ទៅរកទីបេសរំលឹ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់តែឡើង ក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃកម្រិត
 ហើយទ្រង់ក្នុងក្រៅហែង ។ ព្រះសារីរុត្តមានអាយុ កំពូលក្រៅហែងដែរ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា នរណាទៅក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីរុត្តក្រាបបង្គំទូលថា
 បដិប្រព្រះមានព្រះភាគ ឯព្រះអង្គនេះឈ្មោះសារីរុត្ត ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
 សួរថា ឆ្ងាយសារីរុត្ត ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមកអង្គុយក្នុងទីនេះ ។ ព្រះសារីរុត្ត
 មានអាយុក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។

[៣៧៦] ព្រះវិទ្យាបិដក ដំណើរនេះ ទើបព្រះមានព្រះភាគទ្រង់
 ឱ្យប្រជុំកុសស្ស ហើយទ្រង់សួរចេញកំពូលកំពូលថា ឆ្ងាយកំពូលកំពូល ឮ
 ថា កំពូលកំពូលកំពូល បេសឧត្តិយភិក្ខុភិក្ខុជា កុត្តារេស
 សង្ឃ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាតកាលដំណាប់ចាស់ខ្ញុំ ពិនមែនហើយ
 នៃកុត្តារេសឧទ្ធិស (ដល់សង្ឃ) ព្រះមានព្រះភាគមិនទាន់ទ្រង់អនុញ្ញាត
 នៅឡើយ (លុះតែអង្គុយហើយ) ក៏នាំគ្នាដើរដល់ពិភាន់មុខ ។
 សង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ហើយក៏នាំគ្នា ហ្នឹងហែងមណ្ឌប ហ្នឹងហែង
 កម្រាស ហ្នឹងហែងទីឧត្តារេសថា ទីនេះសម្រាប់បេសរំលឹ បេសរំលឹ

ឥន្ទ អម្ពាតំ អាចរិយាទំ កវិស្សតំ ឥន្ទ អម្ពាតំ កវិស្ស-

តំ ។ សទ្ធិ កកាតិ ។ បេ ។ វិកាហិតា ធម្មំ កាដិ

កកា កិក្ខុ អាមន្តសិ ឧ កិក្ខុវេ ឧទ្ទិស្សកាតម្ប

យថាវុទ្ធិ បដិកាហិតំ យោ បដិកាមោយ្យ អាបត្ត

ឧត្តរាស្សតំ ។

[៣៧៧] តេន ទោ បទ សមយេន មទុស្សា កក្កក្ក អ-

ន្តរាយេ ឧទ្ទាសយនមហាសយថាទំ បញ្ញាបេន្តំ សេយ្យ-

ឥន្ទ អាសន្តំ បល្លង្គំ កោណាតំ វិក្កតំ បដិកំ បដលំកំ

ត្ថលំកំ វិកាដិកំ ឧទ្ធកលាមី ឯកាន្តលោមី កាដិស្ស្រី^(១)

• ១. កន្ស៊ីយ្យ ។

ទីនេះសម្រាប់ការប្រយោជន៍ ទីនេះសម្រាប់យើងពិនិត្យ ។ ពួក
ភិក្ខុប្រាជ្ញាចង្អុលថា សូមទ្រង់ប្រារម្ភប្រោស ពិនិត្យ ។ បេ ។ លុះ
ទ្រង់ប្រោសហើយ ទ្រង់ធ្វើធម្មិត្តប្រាសហេតុភិក្ខុមកថា ខ្លាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទោះបីក្នុងវេលានេះធម្មិត្ត (ដល់សង្ឃ) ពួកភិក្ខុមិនត្រូវ
យាត់ទាំងនៅតាមលំដាប់បាស្ថិទេ ភិក្ខុណាយាត់ទាំង ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង។

[២៧៨] សមយោនាឯង មទុស្ស ទាំងឡាយទាំងគ្រាលអាសនៈខ្ពស់
អាសនៈប្រសើរ ក្នុងរោងកក្កនឹងទាញផ្ទះ (ប្រឆន្នភ្នំភ្នំ) អាសនៈ
ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរផ្ទះមុចខ្លះ អាសនៈ ខ្ពស់អាសនៈប្រសើរព្រះ គឺតា-
សន្តិ (អាសនៈខ្ពស់ហួសច្រណែន) ចល្លន្តៈ (ត្រូវដែលមានដើមខ្ពស់ចិត្ត
ដោយប្រសព្វសាហាវ) ភោណាតៈ (ត្រូវដែលមានរោងវែងជើង ៤ ជ្រុង)
ចិត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វចិត្ត ដោយប្រសព្វសាហាវ) បដិកៈ
(កម្រាលមានពណ៌សដែលធ្វើដោយរោមសត្វ) បដលិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើ
ដោយរោមសត្វដាច់ច្រវាក់) ត្ថលិកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសំប្បិក)
វិក្កតៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វចិត្ត ដោយប្រសព្វសត្វខាងលើ
នឹងខាងក្រោម) ឧទ្ធកលាមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានរោម
ប្រាស្រ័ត្ន) ឯកាន្តលោមិ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វមានរោម
ប្រាស្រ័ត្នទាំងពីរ) កាដិស្ស្រី (កម្រាលដែលធ្វើដោយឧបាសន៍នៃសូត្រ

កោសេយ្យំ កម្ពុលំ^(១) កុត្តកំ ហត្ថត្ថំ អស្សត្ថំ រេត្តំ
 អជីនប្បវេណី កណ្តលីមិកប្បវេណី សទ្ធក្កន្តំ ទ
 កោសេយ្យំ កម្ពុលំ កុត្តកំ ហត្ថត្ថំ អស្សត្ថំ រេត្តំ
 សីនន្តំ ។ ភក្កោ មិកមត្តំ អាហារេស្មំ ។ អនុជាតាមិ
 កំត្ថុវេ វេយ្យាតិណំ អាសន្នំ បស្សន្តំ ភូលីកំ អវេសសំ^(២)
 កំហិវិកាដំ អភិជសីនតុំ ទ ភេរ អភិជបដិទុត្តំ ។

[៣៩៥] ភេទ ទោ បទ សមយេន មនុស្ស

កត្តកេ អន្តរាយេ ត្រលោនន្តំ មញ្ញម្បិ បីបម្បិ បញ្ចា
 បេត្តិ ។ កំត្ថុ កុត្តកាយត្ថា ទ អភិជសីនត្ថំ ។

១ ឆយ ឧ.ម. យោធពេស្ម ទ ទិស្សនាំ ២ ឆយ សិសេសសេតោ ឧ.ម. យោធពេស្ម ទ ទិស្សនាំ

ហើយចាក់ស្រែងដោយរោងក្បែរ កោសេយ្យៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយសា
 វៃសស្សៈហើយចាក់ស្រែងដោយរោងក្បែរ) កម្ពុលៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយ
 រោមសត្វ) កុត្តកៈ (កម្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វឬសត្វស្រីប្រាំ ១២
 នាក់ឈរជុំវិញ) ហត្ថត្ថៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងដី) អស្សត្ថៈ
 (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើខ្នងសេះ) រេត្តៈ (កម្រាលសម្រាប់គ្រាលលើ
 ថ្ម) អជីនប្បវេណី (កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកក្រ) កណ្តលីមិកវេ
 ប្បវេណីៈ (កម្រាលដ៏ទុក្ខដែលធ្វើដោយស្បែកសត្វឈ្មួស) សទ្ធក្ក-
 ន្តៈ (ទីដែលមានកំភាន់ក្រហមពីតាមរោង) កោសេយ្យំ ហើយកុបធានៈ
 (កម្រាលដែលមានខ្នងមានកំភាន់ក្រហមពីតាមរោង ដំឡើងស្បែកនិង
 ខ្នើយជើង) ។ កុត្តកំត្ថុវេសមិកមត្តំ ។ កំត្ថុវេសមិកមត្តំ គ្រាលបង្ក
 ខ្លួនសេចក្តីថ្ម ចំពោះព្រះទោនព្រះកោស ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កំត្ថុវេសមិកមត្តំ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយលើកាសនៈ ដ៏សេសដ៏មិកមត្ត-
 កំ គឺកាសនៈដែលប្លែកសម្រាប់គ្រាលស្នូល ដែលមានមុខបាត វិញ្ញាបន្ន
 កោសេយ្យានៈ ព្យ យ៉ាង គី កាសន្តិ ១ បស្សន្តិ ១ ភូលីកៈ ១ ។

[៣៩៦] សម័យនោះឯង ក្នុងមនុស្សភាគនៃស្រែធន ភាគធន ដែល
 ញាតិសំបូរ ក្នុងរោងកត្តនិងធានាផ្សេងៗ ក្នុងកំត្ថុវេសមិកមត្តំ ។

កកវតោ ឯតមន្តំ អាហារេសំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ
កិបារិកាដំ អភិជិសិទិកំ ឯ ត្រូវ អភិជិបដ្ឋិតុន្តំ ។

[៣៧៤] អថ តោ កកវា អនុបុត្រេន ចារិកាញ្ចុរមាបោ
យេន សាវត្ថំ ឥនេសាវ ។ តត្រ សុទ្ធំ កកវា សាវត្ថុយិ វិហារិ
ជេតវាឯ អនាថបិណ្ឌិកាស្ស អាហារេ ។ អថ តោ អនាថ-
បិណ្ឌិកោ កមាបតិយេន កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្ត-
មិត្វា កកវន្តំ អភិវាធម្មា ឯតមន្តំ ជិសិមិ ។ ឯតមន្តំ
ជិសិមិ តោ អនាថបិណ្ឌិកោ កមាបតិ កកវន្តំ ឯត-
មេវេន អជិវាសេតុ មេ កន្តេ កកវា ស្វាគនាយ កត្ថំ
សន្និ កិក្ខុសង្ឃនាតិ ។ អជិវាសេសំ កកវា តុណ្ហិកា-
វេន ។ អថ តោ អនាថបិណ្ឌិកោ កមាបតិ កកវតោ
អជិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាធម្មា
បនត្ថុណំ តត្វា បញ្ញាមិ ។

ភិក្ខុវាជវិទូរយក្របបន្តិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ប្រាសថា ឆ្ងល់ភិក្ខុវាជវិទូរយ គឺជាអនុកញ្ញាឱ្យអង្គុយលើ
ភាសនៈជាដំបូង ដែលប្រកាសប្រាប់ប្រហស្តបាត តែដកមិនបាន ។

[៣៧៥] ព្រះមាន ព្រះភាគព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធអំណើរទៅកាន់
ចារិកាមាសដាច់ សំដៅទ្រង់ទៅកាន់គ្រូសាវត្ថុ ។ មានរឿងដ៏ណាស់
ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់នាំទៅក្នុងវត្តជេតវាន របស់អនាថបិណ្ឌិកាសន្និ
ជិតគ្រូសាវត្ថុនោះ ។ សំដៅនោះ អនាថបិណ្ឌិកាសនាបតិ ចូលទៅ
កាន់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្របបន្តិទូលព្រះមាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកាសនាបតិអង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្របបន្តិទូលពាក្យនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលកត្ត របស់ព្រះ
អង្គ ដើម្បីកត្តាទុកក្នុងថ្ងៃស្អែកជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះមានព្រះភាគ
ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហិកា ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកាសនាបតិជិតច្បាស់
ថា ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកបាតភាសនៈថ្វាយ
បន្តិសាព្រះមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណៈហើយរៀនចេញទៅ ។

[៣៨០] អដទោ អនាថបិណ្ឌកោ កហាបតិ តស្ស
 ភត្តិយា អនុយេន បណីតំ ទានធម៌យេ កោជធម៌យេ មជ្ជយា
 នាមត្វា ភកវតោ កាលំ អាហោចេសិ កាលោ
 កន្ត្ធំ ធិដ្ឋតំ កត្តត្ថំ ។ អដទោ ភកវ បុព្វស្ថាសមយំ
 ឯកសេត្វា បត្តិវិវាទាយ យេន អនាថបិណ្ឌកស្ថ
 កហាបតិស្ស ធិវេសនំ គេតុបសង្កមំ ឧបសង្កមំត្វា
 ធម្មត្ថេ អាសនេ ធិសិទំ សន្និ ភិក្ខុសង្ឃន ។ អដទោ
 អនាថបិណ្ឌកោ កហាបតិ ពុទ្ធប្បឡាទំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណី
 គេន ទានធម៌យេន កោជធម៌យេន សហត្វា សន្តប្បត្វា
 សឡាវេត្វា ភកវត្ថំ កុត្តារី ឧទិទបត្តចាណិ ឯកមន្តំ
 ធិសិទំ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធោ ទោ អនាថបិណ្ឌកោ
 កហាបតិ ភកវត្ថំ ឯកនកេច កាជាហំ កន្ត្ធំ ជេតវនេ បដិ
 បដ្ឋាមីតិ ។ គេនហំ ភ្នំ កហាបតិ ជេតវទំ អាគតាណា
 តស្ស ចាតុដ្ឋិសស្ស សឡស្ស បតិដ្ឋាបេហិតំ ។ ឯវ
 កន្តេតិ ទោ អនាថបិណ្ឌកោ កហាបតិ ភកវតោ

[៣៨០] លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌកមហាបតិឱ្យកាន់តែងទានធម៌
 កោជធម៌យាហា ដំឡាញ់ពីសា ក្នុងពេលដែលកន្លងក្រិះនោះទៅហើយ
 ឱ្យទៅក្រាបបង្គំទូលកត្តកាល ចំពោះព្រះមានព្រះភាគជា បតិគ្រូព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កាលនោះហើយ កត្តសាម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះមាន
 ព្រះភាគទ្រង់ស្ងៀនស្ងៀនត្រូវចាំក្នុងបុព្វស្ថាសម័យ ហើយទ្រង់ក្នុងដំណើរ
 ទៅកាន់លំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌកមហាបតិ លុះយោងទៅដល់ហើយក៏ធុន
 លើតាសនៈ ដែលគេភាគរំលងថ្វាយជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ ។ អនាថបិណ្ឌក
 មហាបតិក៏បានអត្ថិសទានធម៌កោជធម៌យាហា ដំឡាញ់ពីសាថ្វាយដោយ
 ដៃឯង ចំពោះភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធជាប្រធានឱ្យផ្ដន្ទស្ដាប់ស្ដាប់ ត្រាតែទ្រង់
 ប្រកែកលែងទទួលទៀត (លុះដឹងថា) ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សោយស្រេច
 លែងលូកព្រះហស្តទៅក្នុងបាត្រហើយ ទើបអង្គុយនៅក្នុងវសមន្ត ។
 អនាថបិណ្ឌកមហាបតិអង្គុយក្នុងវសមន្តហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលពាក្យនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគជា បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឱ្យព្រះអង្គប្រើប្រាស់ក្នុង
 វត្តនេននៃដូចម្ដេច ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កហាបតិ បើចូលទៅក្នុង
 ប្រតិស្ឋានវត្តនេននៃ សម្រាប់សិទ្ធិដែលបានមកហើយ នឹងទំ ភាគបាន
 មកអត់ទំសាច់និ ។ អនាថបិណ្ឌកមហាបតិទទួលស្ដាប់ព្រះពុទ្ធដីក នៃ
 ព្រះមានព្រះភាគជាយោគាភូតា បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងហ្នឹងហើយ

សេនាសន្យា វិហារនាម

បដិស្សតា ដេតនំ អាតតាណាតតស្ស ចាតុន្តិសស្ស
សង្ឃស្ស បតិជ្ជាបេសំ ។ អថេវា កតវា អនាជមិណ្ឌិតំ
កហបតិ ឥណហិ កាណិហិ អនុមោជំ ។

(៣៨១) សីតិ ឧត្តំ បដិហន្តិ
តតោ វាឡមិកាមិ ច
សិរីសបេ ច មកាសេ
សិសំបេ ចាបំ វុទ្ធិយោ
តតោ វាតាតាណា យោក
សញ្ញតោ បដិចាតាតិ ។
លេណតុក្ក សុទតុក្ក
ឈាយេតុក្ក វិបស្សិតុ
វិហារនាម សង្ឃស្ស
អត្ថំ តុទ្ធវិហិ វុទ្ធិតំ ។
តស្មា ហិ បណ្ឌិតោ ចោសោ
សម្មស្សី អតុមត្តោ
វិហារេ កាវយេ អម្ព
វាសយេតុ តហស្សតេ ។

ហើយក៏ប្រតិស្ញាទវិទ្យាដេតនំ សម្រាប់សង្ឃដែលបានចាកហើយ នឹងមិន
តាន់បានទេអំពីទិសទាំង៤ ។ សំដៅប៉ុន្មាន ព្រះនាមព្រះភាគ ទ្រង់
អនុមោទនាចំពោះអនាជមិណ្ឌិតតាហិ ហើយកាត់ទាំងនេះថា

(៣៨១) (វិហារេតិ ទីតាតស ឬ សេនាសនៈជាទីនៅនៃសង្ឃ
ទាំងឡាយ) វេមេកការពារាសិវេន ក្តៅផង ម្រឹកសាយាវទាំង
ឡាយផង តាស់គូបតាស់ទាំងឡាយផង មូសទាំងឡាយផង
គ្រូងកំទាំងឡាយផង គ្រាប់ភ្លៀងទាំងឡាយផង រូសនឹង
កំដៅថ្ងៃ ដីក្នុងទាំងដែលកើតឡើងហើយ វេមេកបាត់ទៅវិញ
ព្រោះវិហារនោះ ។ ។ វិហារនាម គឺ ការឡើងនៅ (ដែល
បុគ្គលបានឲ្យហើយ) ដល់សង្ឃសម្រាប់ជ្រកកោនផងសម្រាប់
នៅជាស្រុកផង ដើម្បីដុតកុបមង្គលផង ដើម្បីចម្អិនបាយស្លកា
ផង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទាំងឡាយ តែងគ្រាស់សារសំបោង
អន្តរាទ(នាមប្រសើរ) ។ ព្រះហេតុនោះឯង ចុះស(ស្រី)
ជាបណ្ឌិត កាលបើបានឃើញច្បាស់នូវព្រះយានដ៏ល្អបំផុត
ហើយ ឆប្បិកសាទិវិហារ គឺ តាតសឬសេនាសនៈទាំងឡាយ
ដ៏ធំទីត្រូវរករាយ ហើយឆប្បិកមន្ទ្រលាភដែលជាពុទ្ធស្វា
គឺ លោកម្នាក់ចេះដឹងច្រើនទាំងឡាយ ឲ្យនៅក្នុងទីនោះ ។

តេសំ អន្តក្ខ ហិមត្ថា
 វត្ថុសេវាសនាចំ ច
 ធនេយ្យ ឧជ្ឈក្ខតស្ម
 វិច្ឆសន្តោ ចេតសា ។
 តេ កស្ស ធម្មំ នេសេន្តិ
 សទ្ធកុត្តា បទ្ធនិច្ច
 យំ សោ ធម្មំ និពញាយ
 បរិនិព្វានំ អនាសវេតិ ។

អដិទា កកវា អនាថមិណ្ឌុកំ កហមតិ និមាហិ
 តាថាហិ អនុមោទិត្តា ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កាមិ ។

[៣៨២] តេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញកស្ស
 អាជីវកស្សវកស្ស មហាមគ្គស្ស សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។
 អាយស្កា ឧបនន្តោ សក្សបុត្តោ បញ្ចា អាត្មា វិច្ឆកា
 តកោជនេ^(១) អនុវ្វិកំ កំកុំ វុដ្ឋាយេសិ ។ កត្តក្តំ តោលា
 ហសំ អហោសិ ។ អដិទា សោ មហាមគ្គោ ឧដ្ឋាយតិ
 ទិយតិ វិចារនតិ តេជំ ហំ បាម សមណា សក្សបុ
 ត្តិយា បញ្ចា អាត្មា វិច្ឆកតកោជនេ អនុវ្វិកំ កំកុំ^(២)

១. ឧ. វិចារនេតិ ។ ២. ឧ. វិចារនេតិ វិចារ ។

អប្បនាមចិត្តជ្រះថ្លាចំពោះលោកតាំងឡាយ ដែលមានកាយ
 នឹងចិត្តត្រង់ ហើយឱ្យម្ហូបចំណីផង ទឹកផង សំពត់ទំនិស-
 នាសនៈតាំងឡាយផង ដល់លោកតាំងនោះចុះ ។ លោកតាំង
 នោះ វេទនសិវេន្តនិច្ចាគ្រឿងចម្រើនចង្រៃសចក្ត្រក្នុងគ្រប់ប្រ-
 ការដល់អ្នកនោះ ឲ្យអ្នកនោះបានដឹងនិមិត្ត ក្នុងព្រះពុទ្ធ-
 លាសនាទេវហើយ ក៏ថាអ្នកមិនមានភាសវៈ វេទនិច្ចាគ្នា ។

លុះព្រះហឫទ្ធិពោធិ៍ ទ្រង់អនុមោទនា ចំពោះអនាថមិណ្ឌុកំកហមតិ
 ដោយភាពតាំងនេះហើយ ទ្រង់ប្រោកចាកភាសនៈ ទ្រង់ផ្សំដំណើរ
 ចៀសចេញទៅ ។

[៣៨២] សម្មយានៈ នាមមហាមគ្គម្នាក់ជាលាភៃរបស់ភាគីក
 ភ្នំសង្ឃកត្ត ។ បទន្តសក្សបុត្តមានកាយមកដល់ក្រោយនេះ ក៏បណ្តាញ
 កំកុំដែលមានស្រូងជាដំបូង កំកុំតាន់មិនទាន់លែងឱ្យប្រាកដចេញ ។
 លេងកត្តកំកែតមានសចក្ត្រជ្រួលជ្រើម ។ មហាមគ្គនោះក៏ហៅលោស
 តិរចៀល បន្តបន្តិច ក្នុងសមណ-ជាសក្សចក្ត្រយំមកដល់ក្រោយនេះ មិន
 ដូរនឹងបណ្តាញកំកុំ ដែលមានស្រូងជាដំបូងកំកុំតាន់មិនទាន់លែង

វុជ្ជាមេស្សន្តិ កត្តកំ កោលាហលំ អយោសិ ទទុ នាម
 លត្តា អញ្ញត្រាមិ ចំសំទ្ធន យាវនត្ថំ កុញ្ញកុន្តំ ។
 អស្សោសំ ។ វា ភិក្ខុ តស្ស មហាមត្តស្ស ឧជ្ឈាយន្តស្ស
 ចិយន្តស្ស វិចារនន្តស្ស ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
 តេ ឧជ្ឈាយន្ត ចិយន្ត វិចារនន្ត កតមំ ហិ នាម អាយស្មា
 ឧបទន្ទោ សក្យបុត្តា បច្ឆា អាគន្ធា វិប្បកកោដិដ្ឋ
 អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វុជ្ជាមេស្សនិ កត្តកំ កោលាហលំ អយោ-
 សិតិ ។ អជទោ តេ ភិក្ខុ ពកវិកោ ឯកមត្ថំ អាហេសិសំ
 ។ បេ ។ សទ្ធ�ំ កិវ ភ្នំ ឧបទទុ បច្ឆា អាគន្ធា វិប្បក-
 កោដិដ្ឋ អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វុជ្ជាមេស្សនិ កត្តកំ កោលា-
 ហលំ អយោសិតិ ។ សទ្ធ�ំ កកវិតិ ។ វិកហិ តុទ្ធោ
 កកវិ កតមំ ហិ នាម ភ្នំ មោយបុរិស បច្ឆា អាគន្ធា
 វិប្បកកោដិដ្ឋ អនន្តរិកំ ភិក្ខុ វុជ្ជាមេស្សនិ កត្តកំ
 កោលាហលំ អយោសិ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសង្កាមិ
 កំ បសាធាយ ។ បេ ។ វិកហិត្តា ធម្មំ កតមំ កត្តា

វុជ្ជាមេស្សន្តិ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកេតមាសេចក្តីជ្រួលជ្រើម ថេយ្យន្ត
 ចំនិត្តកុន្តរៀនកតតាវចន្តស្រួលចូលដៃ រៀនលេងនៃកត្តកេតមាសេចក្តី
 សិប្បេយ្យ ។ ពួកភិក្ខុបានឮមហាប្រាសាទកោលាហល កិរិយ
 មនុស្សបំប៉ោយ ។ ពួកភិក្ខុណាមាសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុភិក្ខុនោះ
 កិរិយាសេចក្តី កិរិយ មនុស្សបំប៉ោយ ។ បេ ។ មនុស្សប្រជុំមានកាយមក
 ក្រោយគេ មិនគួរនឹងបញ្ចេញភិក្ខុដែលមានវិស្វជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងតែ
 មិនបានលេងឱ្យប្រាកដប្រាកដ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកេតមាសេចក្តីជ្រួល
 ជ្រើម ។ ប្រាសាទកត្តកេតមាសេចក្តីជ្រួលសេចក្តីនេះ ចំពោះប្រាសាទប្រា-
 កាវាបេ ប្រាសាទប្រជុំគ្រាប់ស្រូវ ឆ្នាលមុន ឮថាអ្នកមកដល់ក្រោយ
 គេ ហើយបញ្ចេញភិក្ខុ ដែលមានវិស្វជាលំដាប់ខ្លួន កំពុងតែមិនបាន
 លេងឱ្យប្រាកដប្រាកដ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកេតមាសេចក្តីជ្រួលជ្រើម ភិក្ខុម
 ។ ។ មនុស្សប្រជុំជ្រួល ចំពោះប្រាសាទប្រាសាទ ភិក្ខុម ។ ប្រា-
 កុន្តមានប្រាសាទ ប្រជុំចាតុសថ នៃមោយបុរិស មិនគួរបើកមក
 ក្រោយគេហើយបញ្ចេញភិក្ខុដែលមានវិស្វជាលំដាប់ កំពុងតែមិនបាន
 លេងឱ្យប្រាកដប្រាកដ (នាំឱ្យ) ពេទ្យកត្តកេតមាសេចក្តីជ្រួលជ្រើម
 នៃមោយបុរិស កិរិយមិនមែននាំឱ្យជ្រួល ដល់ពួកដទៃដែលមិនបាន
 ជ្រួល ។ បេ ។ លុះប្រជុំចាតុសថហើយ ប្រជុំភ្លើងម្នាក់គ្រាប់ហៅ

ក៏ត្រូវ អាមាត្យសំ ឧ ក៏ត្រូវ វិញ្ញាបនបត្រកោសលៈ(១) អនុ-
 រិកោ(២) ក៏ត្រូវ វុទ្ធិបេតក្ខា យោ វុទ្ធិបេយ្យ អាមាត្យ
 ឧត្តមស្ស សាច វុទ្ធិបេតិ ចរិកោ ៥ យោតិ កន្ល ឧត្តម
 អាហារតិ វុទ្ធិបេតិ ឯវិញ្ញា ក៏ លកេដ ឥត្រតិ កុសលំ យោ
 ៥ លកេដ សាទុកំ សិក្ខាចិ កំលិក្ខា វុទ្ធិបេយ្យ
 ក៏ត្រូវ(៣) អាសាចំ ឆាតត្ថំ ៥ ត្រេវហំ ក៏ត្រូវ កោសិ
 បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។

[៣៨៣] តេន ទោ បទ សមាយេន នក្ខត្តិយា ក៏ត្រូវ
 កំលានេ ក៏ត្រូវ វុទ្ធិបេតិ ។ កំលានា ឯវិ វុទ្ធិ ៥ មយី
 អាវុសា សក្កោម វុទ្ធិតិ កំលានត្ថាតិ ។ មយី អា-
 យស្មន្តេ វុទ្ធិបេយ្យតាតិ បរិក្ខុយោក្ខា វុទ្ធិបេតិ បិក-
 កោ ឥត្រតិ ។ កំលានា មុទ្ធិតា បបតតិ ។ មេ ។

១. វិញ្ញាបនបត្រកោសលៈ ។ ២. វិ. ប. អនុរិកោតិ បាយ ៥ វិស្សាតិ ។ ៣. វិ. ប.
 ក៏ត្រូវតាតិ បាយ ៥ វិស្សាតិ ។

ក៏ត្រូវតាតិ ឆាតត្ថំ ៥ ត្រេវហំ ក៏ត្រូវ កោសិ
 បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។
 ក៏ត្រូវ កោសិ បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។
 ក៏ត្រូវ កោសិ បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។
 ក៏ត្រូវ កោសិ បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។

[៣៨៣] សមយោនេន ពួកឧត្តមស្សាតិ ក៏ត្រូវ កោសិ
 បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។
 ក៏ត្រូវ កោសិ បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។
 ក៏ត្រូវ កោសិ បរិយាយេន វុទ្ធិបេយ្យ ក៏ត្រូវ អាសាចំ បដិពារិកតត្ថំ
 វិទាមិ យោ បដិពារិយោយ្យ អាមាត្យ ឧត្តមស្សាតិ ។

កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ បេ ។ ង ភិក្ខុវេ តិណាទោ
វុដ្ឋាមេតតោ ហោ វុដ្ឋាមេយ្យ អាមត្ថិ ធុត្តាជស្សាតិ ។

[៣៨២] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
តិណាទោ មយម្ហា អវុដ្ឋាមទិយាតិ វសេយ្យាយោ បសិ-
តុទុន្តំ ។ បេ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ បេ ។
អនុជាថាមិ ភិក្ខុវេ តិណាទស្ស បដិវុចំ សេយ្យ ឆាតុន្តំ ។

[៣៨៣] ភេទ ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
លេសកម្សេន សេធាសនំ បដិពាហន្តិ ។ បេ ។ កតវ-
តោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។ បេ ។ ង ភិក្ខុវេ លេស-
កម្សេន សេធាសនំ បដិពាហិត្វិ យោ បដិពាហេយ្យ
អាមត្ថិ ធុត្តាជស្សាតិ ។

ទូលសេចក្តីន្ត្រៈ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវបរិភោគភិក្ខុឈឺទេ ភិក្ខុណាបរិភោគ
ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។ ។

[៣៨៤] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ គិតថា យើងទាំង
ឡាយជាអ្នកឈឺ ទុកជាអ្នកណាមិនធម្មបរិភោគ ឱ្យក្រោកចេញបាទ
ហើយគេដកដាច់ទៅនឹងពិណ្ឌន៍ប្រសើរ ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបបង្គំទូល
សេចក្តីន្ត្រៈ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គង់អនុញ្ញាតឱ្យ ។ ចំពោះព្រះសមគុណ្ឌេសភិក្ខុ
ឈឺបាទ ។

[៣៨៥] សម័យនោះឯង ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុយាត់កាសនៈដោយ
កលហាយាតាត្រក់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីន្ត្រៈ ចំពោះ
ព្រះមានព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គជ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវហាមយាត់កាសនៈ ដោយកលហាយាតាត្រក់ទេ^(១) ភិក្ខុណា
ហាមយាត់ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខដ ។

១ ដោយកលហាយាតាត្រក់-ដោយពុទ្ធអាយា ដូចគ្នាទៅនឹងភិក្ខុសិក្ខុសាមគ្គី ។

[៣៨៦ តេជ ទោ បទ សមាយម សត្តរសវត្តិយា
 កិក្ខុ អញ្ញាតំ បត្តន្តមំ មហាវិហារំ បដិសន្ធិកេន្តំ ឥធម៌
 មយំ វស្សំ វសិស្សាមាតិ ។ អន្តសំសុ(២) ទោ ធម្មត្តិយា
 កិក្ខុ សត្តរសវត្តិយេ កិក្ខុ វិហារំ បដិសន្ធិកេន្តំ ធម្មាទ
 ឯវាមាសុ ឥមេ អាវុសោ សត្តរសវត្តិយា កិក្ខុ វិហារំ
 បដិសន្ធិកេន្តំ ហន្ត ទេ វុជ្ជាបេស្សាមាតិ(២) ឯសេន្ត
 ឯវាមាសុ អាតមេជាវុសោ យាវ បដិសន្ធិកេន្តំ បដិ-
 សន្ធិកេ វុជ្ជាបេស្សាមាតិ ។ អធិទោ ធម្មត្តិយា កិក្ខុ
 សត្តរសវត្តិយេ កិក្ខុ ឯតនកេន្តំ ឧដ្ឋេជាវុសោ អញ្ញាតំ
 វិហារេ ចាបុណាតីតិ ។ ឧនុ អាវុសោ បដិសន្ធិកេ(៣)
 អាចិត្តិកត្ថំ មយេត្វ អញ្ញំ បដិសន្ធិកេយ្យាមាតិ ។
 ឧនុ អាវុសោ សង្ឃិកោ វិហារកេតិ ។ អាមាវុសោ
 សង្ឃិកោ វិហារកេតិ ។ ឧដ្ឋេជាវុសោ អញ្ញាតំ វិហារេ
 ចាបុណាតីតិ ។ មហាស្សតោ អាវុសោ វិហារេ

១ ឧ. ឧ. អន្តសំសុ ។ ២ ឧ. វុជ្ជាបេមាតិ ។ ៣ ឧ. បដិសន្ធិ ។

[៣៨៦] សម័យនោះឯង ពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុ ជួសជុលវិហារធំ
 មួយដែលមាននៅក្នុងទីបំផុតដែលដោយឥតគ្នាថា ពួកយើងនឹងនៅជាវិស្សា
 ក្ខន្ធវិហារចំនេះ ។ ពួកពួកគ្នាបានឃើញពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុ កំពុង
 នៃជួសជុលវិហារ លុះឃើញហើយក៏បានកាលពាក្យយ៉ាងនេះថា អាល
 ភាវុសោ ពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុទាំងនេះ កំពុងនៃជួសជុលវិហារ បើដូច្នោះ
 ពួកយើងនឹងទាំងគ្នាចេញពីទីទាំងនោះ ឱ្យដើរចេញ កំពុងពួកគ្នាពាល
 យ៉ាងនេះថា លោកទាំងឡាយចូរបង្កើនសីម ដូចសត្តរសវត្តិយកិក្ខុកំពុង
 នៃជួសជុល ចាំដល់លោកទាំងនោះជួសជុលចេញស្រេច សឹមយើងទាំងគ្នា
 ចេញឱ្យដើរចេញ ។ ព្រោះនោះឯង ពួកពួកគ្នាបានកាលពាក្យនេះ
 នឹងពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុថា អាលភាវុសោ លោកចូរព្រាហ្មចេញ វិហារ
 (នេះ) ប្រែវាមកពួកយើងទេ ។ សត្តរសវត្តិយកិក្ខុឆ្លើយថា អាលភាវុសោ
 លោកទាំងឡាយ អ្នកប្រាប់មកឱ្យប្រាកដជាខុស ពួកយើងនឹងទាំងគ្នាជួស
 ជុលវិហារនេះឡើង ។ ពួកគ្នាបានឆ្លើយថា អាលភាវុសោ វិហារ (នេះ)
 ជាចេសសន្ធិមិនមែនឬ ។ សត្តរសវត្តិយកិក្ខុឆ្លើយតបថា អាលលោក
 នឹងនាមកាយ អើ វិហារ (នេះ) ជាចេសសន្ធិមែន ។ ពួកគ្នាបានឆ្លើយ
 ថា អាលភាវុសោ លោកប្រែព្រាហ្មចេញទៅ វិហារ(នេះ) ឬ មកមក
 ពួកយើងទេ ។ សត្តរសវត្តិយកិក្ខុឆ្លើយថា អាលភាវុសោ វិហារនៃវិសេ

យោ ធិត្តោឡើយ យថាធម្មោ កាមរកតោ អនុជាធាបំ
ភិក្ខុវេ សេនាសនំ កាហេតុន្តំ ។

[៣៨៧] អថទោ ភិក្ខុនំ ឯតនហោសំ កោន ឬ
ទោ សេនាសនំ កាហេតុន្តំ ។ កតវតោ ឯតនត្ថំ កា-
ហេតេស៊ី ។ បេ ។ អនុជាធាបំ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហន្ត្រាហំ
សមន្មាភតំ ភិក្ខុំ សេនាសនត្តាហាមកំ សម្មន្នេតុំ យោ
ន ធម្មាភតី, កន្ថយ្យ ន គោសាភតី កន្ថយ្យ ន មោ-
ហាភតី កន្ថយ្យ ន កយោភតី កន្ថយ្យ កាហំកាពាហិ-
តត្ថា^(១) ជាទេយ្យ ។

[៣៨៨] ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ សម្មន្នេតតោ ។ បេមិ
ភិក្ខុ យាធិតតោ ។ យាធិត្ថា ត្បត្តេន ភិក្ខុនា ចដិក-
លេន សង្ឃោ ញាថេតតោ សុណាត្ថ េវ កន្ថេ សង្ឃា
យនិ សង្ឃស្ស ចត្តកល្យំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមំ ភិក្ខុ
សេនាសនត្តាហាមកំ សម្មន្នេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។

១ ១, ២, ៣ ហិកាធិតតោ ។

ភិក្ខុនាចាបំកត្រានំខាញចេញ វិទេយទេវត្បកាតំសម្រេចឱ្យសមគុណាម
កម្មត្ថំ ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ ធម៌គតទុក្ខញ្ញាតឱ្យមានភិក្ខុប្រគល់សេនា-
សនៈ (ដល់ភិក្ខុណាមួយ) ។

[៣៨៩] ត្រាថាៈ ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ មានសេចក្តីត្រិះរិះដេញថា
ភិក្ខុដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលគួរប្រគល់សេនាសនៈឱ្យបាន ។ ភិក្ខុពិនិច្ឆាយក្រាប
បង្គំមូលសេចក្តីមុខ ចំពោះព្រះមោទព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ ធម៌គតទុក្ខញ្ញាតឱ្យសមគុណភិក្ខុដែលប្រកប ដោយអង្គ
៨ ឱ្យជាសេនាសនត្តាហាមកៈ (គួរប្រគល់សេនាសនៈ) គឺភិក្ខុមិនល្មុះក្នុង
ធនាគារកំ ១ មិនល្មុះក្នុងគោសាគារកំ ១ មិនល្មុះក្នុងមោហាគារកំ ១ មិនល្មុះក្នុង
កយោគារកំ ១ ដឹងច្បាស់នូវសេនាសនៈដែលខ្លួនបានប្រគល់ជូនមិនទាន់
បានប្រគល់ ១ ។

[៣៩០] ម្ចាស់ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ ភិក្ខុស្រូវសន្តរយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
ស្រូវសមភិក្ខុជាមុនសិន ។ លុះសម្តេចហើយ ត្រូវភិក្ខុដែលឈ្លាសច្រកិល
ច្រកាសសង្ឃ ឱ្យដឹងថា ចង់ត្រូវសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ម្តង
ដើម្បីមានកាលគួរដល់សង្ឃចាំយ សង្ឃអម្បិសមគុណភិក្ខុណោះនេះ ឱ្យ
ជាសេនាសនត្តាហាមកៈ (គួរប្រគល់សេនាសនៈ) ។ នេះជាញត្ថំ ។

សេនាសន្តត្តហោ សេនាសន្តត្តហោមកស្សន៍

សុណាតុ មេ កន្ត្ត សាដ្ឋា សាដ្ឋា ឥត្តនាមី កំត្តុ
សេនាសន្តត្តហោមកំ សម្មុទ្ទតិ ។ យស្សយស្សតោ
ទមតិ ឥត្តនាមស្ស កំត្តុនោ សេនាសន្តត្តហោមកស្ស
សម្មុទ្ទតិ សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧត្តមតំ សោ កា-
សេយ្យ ។ សម្មតោ សាដ្ឋន ឥត្តនាមោ កំត្តុ សេនា-
សន្តត្តហោមកោ ទមតិ សម្មស្ស តស្មា តុណ្ហំ ។
វិវាមតំ ជាយាមីតំ ។

[៣៩៨] អដទោ សេនាសន្តត្តហោមកាចំ កំត្តុនំ
ឯតុនាមាសំ កមី ទុ ទោ សេនាសនំ តាហាមេ-
តទ្ធន៍^(១) ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេសំ ។ អទុជា-
នាមី កំត្តុវេ បវេមី កំត្តុ តណោត្តំ កំត្តុ តណោត្តា
សេយ្យា តណោត្តំ សេយ្យា តណោត្តា សេយ្យត្រេន
តាហេត្តន៍ ។ សេយ្យត្រេន តាហេត្តា សេយ្យា ទស្សា-
និយេសុ^(២) ។ មេ ។ អទុជានាមី កំត្តុវេ វិហារត្រេន តា-
ហេត្តន៍ ។ វិហារត្រេន តាហេត្តា វិហារា ទស្សានិ-
យេសុ^(៣) ។ មេ ។ អទុជានាមី កំត្តុវេ បរិវេណត្រេន

១ ទ. ម. តាហេត្តន៍ ។ ២-៣ ម. ទស្សានិយេសុ ។

សេនាសន្តត្តហោ កាសន្តតិសេនាសន្តត្តហោកំត្តុ

ចរិត្តត្រេសង្ឃដំបំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ដូចសង្ឃនិងសន្តតិកុណ្ណោះ
នេត្រេសេនាសន្តត្តហោមកៈ ។ កាសន្តតិកុណ្ណោះនេះឲ្យជាសេនា-
សន្តត្តហោមកៈសមគួរ ដល់លោកមានកាយអន្តណា លោកមានកាយ
អន្តនោះស្រៀម មិនគួរដល់លោកមានកាយអន្តណា លោកមាន
កាយអន្តនោះស្រៀមឆ្ងាយមក ។ កំត្តុនោះនេះសង្ឃបានសន្តត្តឲ្យជាសេនា-
សន្តត្តហោមកៈគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុដូច្នេះ បានជាសង្ឃស្រៀម ។
ខ្ញុំសូមចាំសេចក្តីនេះចុក ដោយភាសាស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

[៣៩៩] ត្រាវនាវនិច្ច ពួកកំត្តុជាសេនាសន្តត្តហោមកៈមានសេច-
ក្តីត្រូវដឹងដូច្នេះថា យើងអប្បប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ។ កំត្តុចាំឮឡាយ
ក្រាចចង្អុលសេចក្តីនេះ ចាំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ឆ្ងល់កំត្តុចាំឮឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យរាប់កំត្តុមុន លុះរាប់កំត្តុរួចហើយ
ឲ្យរាប់ដំណេក លុះរាប់ដំណេករួចហើយ សឹមប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់
នៃដំណេក ។ កំត្តុចាំឮឡាយក៏ប្រគល់ឲ្យតាមកំណត់នៃដំណេក ដ៏-
លោភក៏សល់ទៅច្រើន ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆ្ងល់កំត្តុចាំឮឡាយ
គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់នៃវិហារ ។ កំត្តុចាំឮឡាយក៏ប្រ-
គល់ឲ្យតាមកំណត់នៃវិហារ វិហារក៏សល់ទៅច្រើន ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
ត្រាស់ថា ឆ្ងល់កំត្តុចាំឮឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យប្រគល់តាមកំណត់

កាលោតុន្ត ។ បរិវេណត្តេន កាលោត្តា បរិវេណា ទស្ស-
និយេស ។ អនុជាតាមី កំត្វាវ អនុភាគម្យំ ជាតិ
កំហេតេ អនុភាគេ អត្ថោ កំត្វា អាច្ឆន្ទំ ឯ អត្ថោ
ជាតត្ថោតិ ។

[៣៩១] តេន ទោ បទ សមយេន កំត្វា ជំស្សៈ
មេ មិតស្ស សេនាសនំ កាលោត្តំ ។ កតវតោ ឯតមត្ថំ
អារោចេសំ ។ មេ ។ ឯ កំត្វាវ ជំស្សៈមេ មិតស្ស
សេនាសនំ កាលោត្តំ យោ កាលោយេយ្យ អាច្ឆន្ទំ
ឧត្តមស្សាតិ ។

[៣៩២] តេន ទោ បទ សមយេន កំត្វា សេ-
នាសនំ កាលោត្តា សព្វកាលំ បដិពាហន្តំ ។ កតវ-
តោ ឯតមត្ថំ អារោចេសំ ។ មេ ។ ឯ កំត្វាវ សេនាសនំ
កាលោត្តា សព្វកាលំ បដិពាហិតត្ថំ យោ បដិពាហេយ្យ
អាច្ឆន្ទំ ឧត្តមស្ស អនុជាតាមី កំត្វាវ វស្សានំ តេមា-
បំ បដិពាហិតុំ ឧត្តកាលំ ឯ បដិពាហិតុន្តំ ។

វិចិត្របិណ្ឌ ។ ពួកភិក្ខុប្រគល់ឱ្យភាគរំលែកនៃបរិវេណ បរិវេណ គឺ
សេនាសន៍ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អថាគ
អនុញ្ញាតឱ្យ ។ នូវបរិវេណភាគចំណែកជាលំដាប់ទៅចុះ កាលបើចំណែក
នៃបរិវេណភាគលំដាប់ ពួកភិក្ខុបានទទួលយកហើយ ទើបមានភិក្ខុឯទៀត
មកជល់ (វិចិត្រភិក្ខុនោះ) មិនត្រូវការ មិនត្រូវឱ្យទេ ។

[៣៩៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយប្រគល់សេនាសន៍ជល់
ភិក្ខុដែលបិទនៅក្នុងទីក្រៅសីមា ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ចី
ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវប្រគល់សេនាសន៍ ដល់ភិក្ខុដែលបិទនៅក្នុងទីក្រៅសីមាទេ
ភិក្ខុណាប្រគល់ឱ្យ ត្រូវកាបក្តីខ្ពស់ ។

[៣៩៤] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកសេនាសន៍^(១)
ហើយយាត់ទៅទុកគ្រប់កាល^(២) ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ចី
ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ មេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកសេនាសន៍ ហើយយាត់ទៅទុកគ្រប់កាលទេ ភិក្ខុ
ណា យាត់ទៅទុក ត្រូវកាបក្តីខ្ពស់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អថាគ
អនុញ្ញាតឱ្យយាត់ទៅទុកតែត្រឹម ៣ ខែក្នុងវស្សានាថ្ងៃ (ប៉ុណ្ណោះ) មិនឱ្យ
យាត់ទៅទុកគ្រប់ថ្ងៃទេ ។

១ (ឧត្តរា) ទទួលយកសេនាសន៍ឯព្រៃដ៏ល្អល្បីល្បាញ ។ ២ គល់វស្សានាថ្ងៃ ៤ ខែ ។

(៣៧២) អថេតោ កិក្ខុនំ ឯតទយោសិ តតិ ទុ
 តោ សេចាសទត្តាហាតិ ។ តតវតោ ឯតមន្តំ អាហេ-
 រេសិ ។ តយោមេ កិក្ខុនេ សេចាសទត្តាហា បុរិម-
 តោ បដិមតោ អន្តរមត្តតោ អបរដ្ឋិតតាយ អាសា-
 ន្ន្យាយ បុរិមតោ តាហេតត្វោ មាសិតតាយ អាសា-
 ន្ន្យាយ បដិមតោ តាហេតត្វោ អបរដ្ឋិតតាយ បរិ-
 ណាយ អាយតី វស្សាវាសត្តាយ អន្តរមត្តតោ តាហេ-
 តត្វោ ឥមេ តោ កិក្ខុនេ តយោ សេចាសទត្តាហាតិ ។

ຈຸດຍະກຳເກົ່າ ໗

[៣៧៣] តែង ទៅ បង សមរេន អាយស្មា ឧប-
 ទន្លេ សក្យបុត្តា សាវត្ថីយ៍ សេនាសន៍ កហេត្វា
 អញ្ចាត៍ កាមកាវសំ អកហសិ ត្រៃបិ^(១) សេនាសន៍
 អក្កហសិ ។ អធិទោ តេសិ ភិក្ខុនិ ឯកទហសិ
 អយំ ទោ អាវុសា អាយស្មា ឧបទន្លេ សក្យបុត្តា

(៣៩២) ព្រះនាងឯង ភិក្ខុទាំងឡាយ បានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នេះថា
ការប្រគល់សេនាសនៈនេះមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះធានព្រះរាជ ។ ព្រះកន្លងទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ការប្រគល់សេនាសនៈនេះមាន ៣ យ៉ាង គឺ ប៉ុរមកៈ ១ បច្ច័មកៈ ១
អន្តរមុត្តកៈ ១ ដែលឈ្មោះថា ប៉ុរមកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឱ្យតាំងគំពីថ្ងៃទេព
នៃភាសាចៅ ដែលឈ្មោះថា បច្ច័មកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឱ្យតាំងគំពីថ្ងៃ
ទេពនៃស្រាណាស់ចៅ ដែលឈ្មោះថា អន្តរមុត្តកៈ ត្រូវភិក្ខុប្រគល់ឱ្យ
តាំងគំពីថ្ងៃចេញពីរណក្ខន្ធនៃអសុជ្រៅចៅ ដើម្បីដៅចាំស្រុកចៅ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រគល់សេនាសនៈនេះមាន ៣ យ៉ាងដូច្នេះឯង ។

ចម ភាណវិរៈដាច់រូប័ត្ត ។

(ឆ្លើយ) សម័យនោះឯង មេទទួកក្នុងការងារ ជាសក្ខីបុគ្គល
យកសេវាសង្គ្រោះ ទៀតប្រសិនបើ ហើយជើងទៅកាន់ការស ក្នុងស្រុក
ក្នុងមួយ ក៏ទទួលយកសេវាសង្គ្រោះ ក្នុងទីនោះទៀត ។ លំដាប់នោះ ភ័ក្ត្រ
ចំនេះនោះ (ដែល ទៅក្នុងទីនោះ) សន្យាថា ប្រសិនបើ មានការសង្គ្រោះ
ទាំងឡាយ មេទទួកក្នុងការងារ ជាសក្ខីបុគ្គល នេះ ជាអ្នកប្រឹក្សា

សេនាសន្តត្ថកៈ ត្រូវប្រុងអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអង្គុយជាមួយជំនុំភិក្ខុមានវិស្សារណ៍ ៣ ឈរជើង

សេនាសន្តត្ថកៈ ត្រូវប្រុងអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុអង្គុយជាមួយជំនុំភិក្ខុមានវិស្សារណ៍ ៣ ឈរជើង

(៣៩៦) អដិទោ ភិក្ខុនំ ឯតនមោសំ តិក្ខុវត្ថា
នុ ទោ សមាទាសនិកោ ហោតិវ ។ កកវតោ ឯត-
មត្ថំ អាហោទេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វិវស្សន្តរេ
សហ ឯសីទិក្ខុនំ ។

(៣៩៦) ត្រាវោះឯង ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រូវប្រែចេះថា ភិក្ខុ
ដែលហៅថាមានសេនាសន្តត្ថកៈជាយស្សប្បដ្ឋានថា ។ ភិក្ខុត្រាចចង្អុល
សេចក្តីថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមានវិស្សារណ៍ ព្យា អង្គុយ
ជាមួយគ្នាបាន(១) ។

(៣៩៧) តេន ទោ មន សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ(១) សមាទាសនិកោ ឯតនមោ(២) ឯសីទិក្ខា មត្ថំ
តិក្ខុសុ ។ ឯតមីវេ(៣) ឯសីទិក្ខា មីវិ ភិក្ខុសុ ។ កក-
វតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ វិវត្ថុស្ស
មត្ថំ វិវត្ថុស្ស មីវិទិ ។ វិវត្ថោបិ មោហោ ឯសីទិក្ខា
មត្ថំ ភិក្ខុ ។ មីវេ ឯសីទិក្ខា មីវិ ភិក្ខុ ។ តេ ភិក្ខុ
កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសុំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ
វិវត្ថុស្ស មត្ថំ វិវត្ថុស្ស មីវិទិ ។

(៣៩៧) សម័យោះឯង ភិក្ខុប្រើប្រាស់មានសេនាសន្តត្ថកៈ ទាំង
ពេលអង្គុយលើគ្រែមួយ ទាំងនៅក្នុងគ្រែ ។ ពេលអង្គុយលើគែងមួយ ក៏ទាក់
ភាវីទៅទៀត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាចចង្អុលសេចក្តីថា ចំពោះព្រះមាន
ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
ត្រែមួយដល់ភិក្ខុ ព្យា ឬ ភាវីមួយដល់ភិក្ខុ ព្យា ឬ ។ ភិក្ខុ ព្យា ឬ
អង្គុយលើគ្រែមួយក៏ទាក់គ្រែទៅ ។ អង្គុយលើគែងមួយក៏ទាក់ភាវីទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាចចង្អុលសេចក្តីថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
អង្គទ្រង់ប្រាសថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតត្រែមួយដល់ភិក្ខុ
តិរច្ឆេ ភាវីមួយដល់ភិក្ខុតិរច្ឆេ(២) ។

១ ភិក្ខុ ២. យេន្តរោ ភិក្ខុនំ ៣ វិស្សន៍ ។ ២ ភិ. ម. មោហោ ។ ៣ ភិ. ម. មីវេ ។

១ អង្គុយថា ថា សំដៅយកភិក្ខុដែលចាស់ទាំងឡាយវិស្សា ឬឡើងជាតិឡាយវិស្សា ។
២ អង្គុយថា ថា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ភិក្ខុប្រើប្រាស់អនុញ្ញាតឱ្យអង្គុយតែពីររូប ។

[៣៧៨] គេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ អសមា-
 ធាសនិកេហិ សហ ធិយាសាន ធិសិទ្ធិត្ថំ កុក្កុត្តា-
 យន្តំ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ វេយ្យា បណ្ណកំ ឆាតុត្ថមិ ឧកាតាព្យញ្ញំ
 អសមាធាសនិកេហិ សហ ធិយាសាន ធិសិទ្ធិត្ថំ ។

[៣៧៩] អថទោ កិក្ខុនិ ឯតមយោសិ កិក្ខុតំ
 បដ្ឋមិ(១) នុ ទោ ធិយាសនំ យោតិ ។ បេ ។ អនុជាតាមិ
 កិក្ខុវេ យំ ឆណ្ឌន្តំ បយោតិ ឯតតំ បដ្ឋមិ(២) ធិយា-
 សនន្តំ ។

[២០០] គេន ទោ បទ សមយេន វិសាទា មិតា-
 រោតា សង្ឃស្ស អត្តាយ សាលន្តំ ឆាសានំ កាវារេ-
 តុកាមា យោតិ ហត្ថិនទតំ ។ អថទោ កិក្ខុនិ ឯតម-
 យោសិ កិក្ខុទោ ភកវតោ ឆាសានមិកាតោ អនុញ្ញតោ
 កិ អនុញ្ញតោតំ ។ ភកវតោ ឯតមត្ថំ អាណេស្សំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ សត្វំ ឆាសានមិកាតត្ថំ ។

១ ៤. កិក្ខុបដ្ឋមិ ។ ២ ៥. កិក្ខុបដ្ឋមិ ។

[៣៨៨] សមយេនាឯនំ កុក្កុត្តាសេសបក្កិសន្ធិយនិក្ខតាភក្កិយ-
 រេវតាសនៈវិភិដាមួយនឹងកុក្កុត្តាសេសបក្កិសនៈមិនស្មើគ្នា ។ កុក្កុត្តាសនៈ
 ក្រាបចង្អុលសេសបក្កិសនៈ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ខ្ញុំស្មានកុក្កុត្តាសនៈ គឺជាអនុញ្ញាត ឲ្យអង្គុយរេវតាសនៈវិភិដាមួយ
 នឹងកុក្កុត្តាសនៈមិនស្មើគ្នាបាន វៀរលែងឲ្យអនុស្សាវរីយ ចាក-
 ត្រាម នឹងអនុស្សាវរីយ ។

[៣៨៩] ត្រាថា កុក្កុត្តាសនៈ មានសេសបក្កិសនៈដូច្នេះថា
 កាសនៈវិភិ គឺមានទីបំផុតត្រឹមណា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ខ្ញុំស្មានកុក្កុត្តាសនៈ គឺជាអនុញ្ញាតកាសនៈវិភិ ដែលមានទីបំផុត
 ល្មមកុក្កុត្តា បេ (អង្គុយបាន) ។

[២០០] សមយេនាឯនំ ឆាសានមិកាតោ ចន័វ្យាសន្ធិ-
 ប្រាសាទប្រកបដោយរឿងរាយហេតុទុកៈ(១) ចំងើលប្រះអង្គព្រះសង្ឃ ។
 សំដៅចំពោះ កុក្កុត្តាសនៈមានសេសបក្កិសនៈដូច្នេះថា ព្រះបាទព្រះភាគ
 បានទ្រង់អនុញ្ញាតការប្រើប្រាស់ប្រាសាទហើយឬ ។ មិនខានបានទ្រង់
 អនុញ្ញាតទេ ។ កុក្កុត្តាសនៈក៏ក្រាបចង្អុលសេសបក្កិសនៈ ចំពោះព្រះបាទ
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំស្មានកុក្កុត្តាសនៈ គឺជាអនុញ្ញាត
 ការប្រើប្រាស់ប្រាសាទគ្រប់យ៉ាងបាន ។

១ ប្រែថា ប្រាសាទតាំងនៅលើតោធិនី ។

សេនាសន្តត្តិ បសេនិវិស្ស កោសលស្ស អយ្យកន្ត្រៃ

សេនាសន្តត្តិ បៀងត្រូវការប្រាសាទប្រាសាទកោសល

[២០០] កេត ទោ បទ សុខយេធជ កត្តា បសេន.

[២០១] សម្មេនោ ព្រះគយ្យកោសលប្រាសាទបសេនិវិស្ស

និស្ស កោសលស្ស អយ្យកា កាលកតា ហោតិ ។

សុគត ។ កាលដែលព្រះគយ្យកាសុគតទៅ សង្ឃក៏បានអភិប្បយកល្អ

កស្ស កាល កំរិយាយ សង្ឃស្ស ធម៌ អភិប្បយកល្អ

ជាច្រើន ឯអភិប្បយកល្អនោះ គឺ កាលនេះដែលកន្លងហួសប្រមាណ ព្រៃ

ឧប្បន្ន ហោតិ សេយ្យនិមិ កាសន្ត បល្ល័ង្ក កោណកោ

មានជើងវិចិត្រដោយរូបសក្កសាហៅ ព្រំព័ទ្ធរាមវែងជាង ៤ ប្រាំ កម្រាល

និក្ខតា បដិកា បដលិកា កូលិកា វិកាដិកា ឧទ្ធ

ដែលធ្វើពីរោមសត្វ វិចិត្រដោយរូបសក្កសាហៅ កម្រាលមានពណ៌ស

លោមី ឯកន្តលោមី កាដិស្ស កោសយ្យ កុត្តកា

ដែលធ្វើពីរោមសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វដូចគ្នាទាំងអស់ កម្រាល

ហត្ថត្ថា អស្សត្ថា រដ្ឋត្ថា អនិម្ពយេណ កាណិមិក

ដែលញាក់ កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វវិចិត្រ ដោយរូបសីហៈនិងភ្នំ

បវច្ឆត្ថត្ថាលំ សឧត្តរន្តរំ ឧកតោលោ ហត្ថបដាមំ ។

ជាដើម កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វមានរាងប្រាង្គកែត្នា កម្រាលដែល

ធ្វើពីរោមសត្វមានរាងប្រាង្គទាំងពីរ កម្រាលដែលធ្វើពីធិនមាស ឬវិទ្យុ

សយចាត់ស្រែដោយរោមសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីសរសៃស្បែកចាត់ស្រែ

ដោយរោមសត្វ កម្រាលដែលធ្វើពីរោមសត្វល្មមស្រី (ច្បាប់ ទាត់ឈើកំប៉ា)

កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងដំរី កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើខ្នងសេះ

កម្រាលសម្រាប់ក្រាលលើថ្ម កម្រាលដែលធ្វើដោយស្បែកខ្លា កម្រាល

ដ៏ធ្ងន់ដែលធ្វើពីស្បែកឈ្មុស ឡើងគណៈក្រហមទាំងពីរ ភាគ (គឺ

ឡើងក្បាលនិងឡើងជើង) ព្រមទាំងភាគដែលមានពណ៌ក្រហម ។

កតាតា ឯកម្ភំ អាហារេសំ ។ អនុជាតាមិ កំកូរេ
 អាសន្និយា ចានេ ជិដ្ឋតា បរិកុញ្ញតិ បល្ល័ស្ស ណិរោ
 កិដ្ឋតា បរិកុញ្ញតិ ត្រសីកំ វិជដេតា កិម្ពោហនំ កាតុ
 អវសេសំ កុម្មត្ថាណំ កាតុន្តំ ។

[២០២] តេជោ បទ សមយេន សាវតិយា អវិទ្យា
 អត្ថាត្ថស្មី តាមកាវសេ អាវសីកា កំកូរេ ឧបទ្គតា
 ហោរន្តំ អាត្មតាតមិកានំ កំកូរេ សេនាសនំ បញ្ញា
 យេនា ។ អថោ តេសំ កំកូរេ ឯកនហោសំ ឯកាហ
 ចោ មយំ អាវសា ឧបទ្គតា អាត្មតាតមិកានំ កំកូរេ
 សេនាសនំ បញ្ញាយេនា ហន្ត មយំ អាវសា សត្វ
 សង្ឃតំ សេនាសនំ ឯកស្ស ទេម តស្ស សន្តតំ
 បរិកុញ្ញស្សាមាតិ ។ តេ សត្វំ សង្ឃតំ សេនាសនំ
 ឯកស្ស អនិស្ស ។ អាត្មតា(១) តេ អាវសីកា(២) កំកូរេ
 ឯកនរេន្តំ អត្ថាតំ អាវសា សេនាសនំ បញ្ញាយេនាតំ ។

១. ក. ច. អាត្មតាភិក្ខុ ។ ២. ម. ហេតុស្ស ឆោ ចាហេ ៩-ទិស្សតិ ។

កំកូរេតំឡាយក្រាបបង្គំខ្លួនសេចក្តីនេះ ចំពោះគ្រូមោទន្ត្រោក ។ គ្រូ
 អនុជ្រាបថា ម្ចាស់កំកូរេតំឡាយ មោទន្ត្រោក ឲ្យកាត់ដើម
 កាសនៈដែលកន្លងហួសប្រមាណ ហើយសឹមប្រើប្រាស់ ឲ្យចំណាយរួច
 សត្វសាហាវនៃគ្រូមោទន្ត្រោកយើងច្រើនយើងរួចសត្វសាហាវ ហើយសឹមប្រើ
 ប្រាស់ ឲ្យកកាយសម្រាលដែលញាតិគយកមកធ្វើជាឆ្កែ កាសនៈក្រៅ
 អំពីនោះ យកមកធ្វើជាកម្រាលសម្រាប់គ្រាលាលីដែលដីបាត ។

[២០២] សម័យនោះឯង ពួកអាវសីកកំកូរេ ទៅក្នុងអាវសីដ៏ស្រុក
 ក្នុង ១ ម៉ែនឡាយព័ត្រសាវត្ថី មានសេចក្តីលំបាកនឹងរៀបចំគ្រាលសេនា-
 សនៈចម្រើនពួកកំកូរេក្នុងនឹងពួកកំកូរេរៀបចំណាំទៅ ។ កំកូរេនោះកំណត់
 ថា ម្ចាស់អាវសា តំឡាយ ឥឡូវនេះក្រោយយើងលំបាកនឹងគ្រាលសេនា-
 សនៈចម្រើនពួកកំកូរេក្នុង នឹងពួកកំកូរេរៀបចំណាំទៅ ម្ចាស់អាវសា តំឡាយ
 ឡាយ បើដូច្នោះ យើងនឹងប្រគល់សេនាសនៈតំឡាយជាចល់សន្សំទៅ
 កំកូរេរួច ឯយើងរាល់គ្នាចាំប្រើប្រាស់ទ្រព្យរបស់ ដោយលាភកុនោះ
 វិញ ។ កំកូរេនោះ ក៏បានប្រគល់សេនាសនៈតំឡាយជាចល់សន្សំ
 ទៅកំកូរេរួច ។ ពួកអាត្មតាភិក្ខុនិយាយពាក្យនេះនឹងអាវសីកកំកូរេ
 នោះថា ម្ចាស់អាវសា ចូរលោករៀបចំសេនាសនៈចម្រើនយើង ។

ឧត្តារុសា សង្ឃកំ សេនាសនំ សង្ឃ អម្ពេកំ ឯកស្ស
 ទិដ្ឋន្តំ ។ កំ បទ កុម្ម អារុសា សង្ឃកំ សេនាសនំ
 វិស្សន្ទេយាទិ ។ ឯវិស្សន្ទេយាទិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បច្ឆា
 ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ ហិ
 ឆាម កិក្ខុ សង្ឃកំ សេនាសនំ វិស្សន្ទេយន្តំ ។
 កកវតា ឯកមត្តិ អាហេចេសុំ ។ សង្ឃ កំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សង្ឃកំ សេនាសនំ វិស្សន្ទេយន្តំ ។ សង្ឃ
 កកវតំ ។ វិចារហិ កុម្មោ កកវតំ កាដំ ហិ ឆាម តេ
 កិក្ខុវេ មោយមុស្សា សង្ឃកំ សេនាសនំ វិស្សន្ទេ-
 ស្សន្តំ ទេតំ កិក្ខុវេ អប្បសង្ខាតំ វា បសាធាយ ។ បេ ។
 វិចារហិ ឆា ឆន្ទំ កាដំ កក្ខា កិក្ខុ អាមន្តេសំ បញ្ចិ-
 មាទិ កិក្ខុវេ អវិស្សន្ទេយាទិ ឯ វិស្សន្ទេយាទិ សាដ្ឋន
 វា កណ្ឌន វា មុត្តលេន វា វិស្សន្ទេយាទិ អវិស្សន្ទេ-
 យាទិ យោ វិស្សន្ទេយ្យ អាមត្តិ មុត្តន្តយស្ស ។

កកវតិកុម្មេយថា ម្ចាស់កក្កុសា សេនាសនៈរបស់សង្ឃមិនទាន់
 (ព្រោះ) យើងបានប្រគល់ឲ្យកិក្ខុមួយរូបសំពៅហើយ ។ កកវតិកុ-
 ស្មេថា ម្ចាស់កក្កុសា ក្នុងលោកហ៊ុនលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ។
 កកវតិកុម្មេយថា យ៉ាងដូច្នេះហើយ កក្កុសា ។ កកវតិកុណាទាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាភិប ។ បេ ។ កក្កុសាទាំងនោះក៏ពោលថាស គឺជៀស
 បង្កប់បង្កប់ កកវតិកុមិនសមាច្រឹកលះសេនាសនៈ ជាប់សង្ឃ
 សេនា ។ កក្កុសាទាំងនោះ ក៏ក្របបង្កើតលះសេចក្តីនោះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាស់ស្មេថា ម្ចាស់កក្កុសាទាំងឡាយ
 បានឮថា កកវតិកុលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃ ពិភមន ។ កក្កុសា
 ទាំងឡាយក្របបង្កើតលះ បដិស្រព្រះមានព្រះភាគ ពិភមន ។ ព្រះ
 សម្តេចមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់កក្កុសាទាំងឡាយ មោឃបុរស
 ទាំងនោះ មិនសមាច្រឹកលះសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ម្ចាស់កក្កុសា
 ទាំងឡាយ កក្កុសា មិនមែនទាំងឡាយទាំងឡាយទេ ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ
 ។ បេ ។ លុះទ្រង់បន្ទោសហើយ ទ្រង់ផ្តើមផ្តើមជាប្រាស់ហៅកក្កុសាទាំងឡាយ
 មកថា ម្ចាស់កក្កុសាទាំងឡាយ របស់ដែលមិនគួរលះចេញ ៨ យ៉ាងនោះ
 ទោះសង្ឃក្តី ឧបាសក្តី មុត្តលក្តី ក៏មិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញ
 ហើយ ក៏មិនឈ្លានពានលះ កក្កុសាលះចេញ ត្រូវតែបង្កើតឲ្យដឹង ។

តាមនាង បញ្ច ។ អាករមោ អាករមេត្ត ឥត បឋមី អ-
 វិស្សជ្ឈយំ ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា កណ្តោ វា បុគ្គលេ វា
 វា វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ
 ធុល្លត្ថយស្ស វិហារេ វិហារេត្ថ ឥត ធុតិយំ អវិស្សជ្ឈយំ
 ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា កណ្តោ វា បុគ្គលេ វា
 វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ
 ធុល្លត្ថយស្ស មញ្ញោ បិមី ភិសី ភិម្ពោហា ឥត ធុតិយំ
 អវិស្សជ្ឈយំ ឧ វិស្សជ្ឈេតត្ថំ សង្ខេប វា កណ្តោ វា
 បុគ្គលេ វា វិស្សជ្ឈេតត្ថំ អវិស្សជ្ឈេតត្ថំ ហោតិ យោ
 វិស្សជ្ឈេយ្យ អាចត្តិ ធុល្លត្ថយស្ស លោហកុម្មិ លោហ-
 កាលាតំ លោហវិរតោ លោហកដាហំ វាសី ឧស្ស-
 កុហិ កុម្មាលោ ធិមាធនំ ឥត ធុត្ថំ អវិស្សជ្ឈយំ

បេសំពិសី ៥ ខោដូចម្តេច ។ ភី កាម ភី ស្មន្ទរា(១) ១ ភាពវេត្ត
 ភី វិជីវិស្មន្ទរា ១ នេះជាបេសំមិនគួរលះចេញជាដំបូង ខោសង្ខត្ត
 គណៈភី បុគ្គលភី ភីមិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ ក៏មិន
 ឈ្មោះជាលះ ភីកុណាលះចេញ ត្រូវតាមភីធុល្លត្ថយ វិហារ ភី លំដៅ ១
 វិហារេត្ថ ភី វិជីសម្រាប់សាវ័លំដៅ ១ នេះជាបេសំមិនគួរលះចេញ
 ជាដំបូង ខោសង្ខត្ត គណៈភី បុគ្គលភី ភីមិនត្រូវលះចេញ
 សូម្បីលះចេញ ក៏មិនឈ្មោះជាលះ ភីកុណាលះចេញ ត្រូវតាមភី
 ធុល្លត្ថយ មញ្ញោ ភីវិស្រ ១ បិបៈ ភី តាវិច្ឆារាភី ១ ភិសី ភី ភូក ១
 ភិក្ខុហា ភី ខ្មែរ ១ នេះជាបេសំមិនគួរលះចេញជាដំបូង ខោ
 សង្ខត្ត គណៈភី បុគ្គលភី ភីមិនត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ
 ក៏មិនឈ្មោះជាលះ ភីកុណាលះចេញ ត្រូវតាមភីធុល្លត្ថយ លោហកុម្មិ
 ភី ត្នាវិវិល្លត្ថយលោហាភី ១ លោហកាលាតំ ភី ខ្លះលោហា ១
 លោហវិរតោ ភីកុម្មាលោហា ១ លោហកដាហំ ភីវិជីវិលោហា ១ វាសី ភី
 ភីមិន ១ វាសុ ភី ក្បាល ១ កុហិ ភី ជីវិវិលោហា ១ កុម្មាលៈ ភី ចប ១
 ភីវាទៈ ភី ភូក ១ នេះជាបេសំមិនគួរលះចេញជាដំបូង ២ ខោសង្ខត្ត

១ គឺភូកថា ថា ស្មន្ទរា ស្មន្ទរា ។

ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ សង្ខេប ន កណ្តាល ន បុគ្គលេន ន
 វិស្សជ្ជេតត្ថំ អវិស្សជ្ជេតត្ថំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ
 ធុល្លច្ចយស្ស វល្លំ វេជ្ជ ធុត្ថំ បព្វជិ(១) តំណំ មត្តកា
 ឆានុកណ្ឌំ មត្តកាកណ្ឌំ ឥនំ បព្វមិ អវិស្សជ្ជេយំ ន វិស្ស-
 ជ្ជេតត្ថំ សង្ខេប ន កណ្តាល ន បុគ្គលេន ន វិស្សជ្ជេតត្ថំ
 អវិស្សជ្ជេតត្ថំ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ធុល្លច្ចយស្ស
 ឥមាធិ ។ តក្កេ បព្វ អវិស្សជ្ជេយាធិ ន វិស្សជ្ជេតត្ថាធិ
 សង្ខេប ន កណ្តាល ន បុគ្គលេន ន វិស្សជ្ជេតត្ថាធិ
 អវិស្សជ្ជេតត្ថាធិ ហោតិ យោ វិស្សជ្ជេយ្យ អាបត្តិ ធុល្ល-
 ច្ចយស្សតិ ។

[២០៣] អថ តោ កកវំ សាវត្ថយំ យថា ភិក្ខុ
 វិហរិកា យេន កំដាតិ កេន ចារិកំ បញ្ញាមិ មហាតា
 ភិក្ខុសង្ខេប សង្ខិ បព្វមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ សាវត្ថុ-
 មោក្ខល្លាធម៌ ។ អនេន្ទស្សំ តោ អស្សជ្ជេបុន្ទស្ស កា
 ភិក្ខុ កកវំ កំ កំដាតិ អាច្ឆតិ មហាតា ភិក្ខុសង្ខេប
 សង្ខិ បព្វមត្តេហំ ភិក្ខុសតេហំ សាវត្ថុមោក្ខល្លាធម៌

១ ឧ. ឧបាសិកា

ភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ កំមត្រូវលះចេញ សូម្បីលះចេញហើយ កំមត
 ឈ្មោះថា លះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវកាចក្តិធុល្លច្ចយ វល្លំ គឺ វល្លំ ១
 វេជ្ជ គឺ ឫស្សី ១ ម្យ៉ាង គឺ ស្មៅដីណា កន្លែង ១ បព្វជៈ គឺ ស្មៅ
 យ៉ាង ១ ឆណៈ គឺ ស្មៅចម្លាក់ ១ មត្តកា គឺ ដីស្អាត ១ ទាស្រណៈ
 គឺ គ្រឿងឈើ ១ មត្តកាកណ្តា គឺ គ្រឿងធ្វើដី ១ នេះជា ភិក្ខុមន្តលះ
 ចេញ ជាតំរ ៥ ពោះសង្ឃភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ កំមត្រូវលះចេញ
 សូម្បីលះចេញហើយ កំមតឈ្មោះថា លះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវកាចក្តិ
 ធុល្លច្ចយ ឆ្លុះភិក្ខុតាំងឡាយ របស់ទាំង ៥ ព្រោះនេះឯង ជា របស់មិន
 គួរលះចេញ ពោះសង្ឃភិ គណៈភិ បុគ្គលភិ កំមតត្រូវលះចេញ សូម្បីលះ
 ចេញហើយ កំមតឈ្មោះថា លះ ភិក្ខុណាលះចេញ ត្រូវកាចក្តិធុល្លច្ចយ ។

[២០៣] ត្រាវាចាឯង ព្រាវាចាព្រាវាចាព្រាវាចា កំដាតិ កេន ចារិកំ បញ្ញាមិ
 សាវត្ថុ សំណុំធុនដ៏យាបចង ហើយយាងទៅកាន់ចារិកក្នុងភិក្ខុដ៏ជនបទ
 ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃប្រើប្រាណ ៥០០ រូប ព្រមទាំងព្រះសាវត្ថុនិងព្រះ
 មោក្ខល្លាធម៌ ។ ពួកអស្សជ្ជេបុន្ទស្ស កកវំ កំដាតិ កេន ចារិកំ បញ្ញាមិ ព្រះមោក្ខ
 ល្លាធម៌ មកដល់ភិក្ខុដ៏ជនបទ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃប្រើប្រាណ ៥០០
 រូប ព្រមទាំងព្រះសាវត្ថុនិងព្រះមោក្ខល្លាធម៌ កំដាយថា ឆ្លុះភិក្ខុសាវត្ថុ

[illegible][illegible]

មហាតា ភិក្ខុសង្ឃេន សន្និ បញ្ចមាត្ថហិ ភិក្ខុសតេយ្យំ
 សារីបុត្តោមាត្តល្លាទេហិ ច កកវតោ ច អារុសោ សេនា-
 សនំ បញ្ចាបេជំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ច សារីបុត្តោមាត្តល្លា-
 តាទឡាតិ ។ ទត្តារុសោ សង្ឃតំ សេនាសនំ សង្ឃ
 អម្ពេហិ ភាជនំ ស្វាតតិ អារុសោ កកវតោ យស្មី វិហារេ
 កកវ ឥន្ទ្រស្សតំ ឥស្សី វិហារេ វសំស្សតំ ចាបិច្ឆា សារី-
 បុត្តោមាត្តល្លាតា ចាបិកាណំ ឥន្ទ្រាណំ វសំ កកា ធម៌ មយំ
 តេសំ សេនាសនំ បញ្ចាបេស្សាមាតិ ។ ភិក្ខុន កុម្មេ
 អារុសោ សង្ឃតំ សេនាសនំ កាជិត្តាតំ ។ ឯវាហារុ-
 សោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ។ ឧដ្ឋា-
 យន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កាជំ ហិ ចាម អស្សជីបុទុក្ខសុភា
 ភិក្ខុ សង្ឃតំ សេនាសនំ ភាជស្សន្តិកំ ។ អថេវា
 តេ ភិក្ខុ កកវតោ ឯវាមត្តំ អាហារេសុំ ។ យេ ។ សន្និ

ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើន ប្រមាណ ៥០០ រួច ព្រមទាំងព្រះសាវ័ច្ឆត្តន៍
 ព្រះមាត្រាស្ថានផង ម្នាលភារុសោ លោកទាំងឡាយ ប៉ុន្មានគ្នារៀបចំ
 ក្រាលសេនាសនៈទុកបម្រុងព្រះទានព្រះភាគផង បម្រុងព្រះភិក្ខុសង្ឃផង
 បម្រុងព្រះសាវ័ច្ឆត្តន៍ព្រះមាត្រាស្ថានផង ។ ពួកអស្សជីនឹងបុទុក្ខសុភិក្ខុ
 ធ្វើយថា ម្នាលភារុសោ សេនាសនៈដែលជាមេសសង្ឃមិនទាន់ទៅ(ព្រោះ)
 សេនាសនៈទាំងអស់យើងចែកគ្នាអស់ហើយ ម្នាលភារុសោ ព្រះទានព្រះ
 ភាគស្រួចមកល្អហើយ ព្រះគន្លឹសព្វព្រហ្មច្ច័យនឹងក្នុងវិហារណា ក៏នឹង
 ឆន្ទៈក្នុងវិហារនោះទៅ ឯសាវ័ច្ឆត្តន៍មាត្រាស្ថាន ជាម្នាក់ម្នាក់សេចក្តីប្រាថ្នា
 លាមក លុះអំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក យើងរាល់គ្នាមិនបានរៀបចំ
 ក្រាលសេនាសនៈឱ្យលោកទាំងនោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះស្ទើរ ម្នាល
 ភារុសោ លោកទាំងឡាយគិតគូរចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃ វែមទេ ។ ពួក
 អស្សជីនឹងបុទុក្ខសុភិក្ខុធ្វើយថា ម្នាលភារុសោ យើងចែកវែម ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស
 គ្នាជឿល មន្ត្រីបង្គាប់ថា ពួកអស្សជីនឹងបុទុក្ខសុភិក្ខុមិនសមរម្យមក
 គ្នាចែកសេនាសនៈរបស់សង្ឃសោះ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះទានព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះគន្លឹច្រង់ក្រាស់ថា

កិច្ច កិច្ច អស្សជីវុទ្ធសុត្ត កិច្ច សង្ឃកំ សេចា-
 សនំ កាដេដ្ឋនំ ។ សង្ឃ កកវនំ ។ កកដំ ហិ យាម កេ
 កិច្ច កិច្ច មោយបុរសា សង្ឃកំ សេចាសនំ កាដេស្សន្ត
 ទេតំ កិច្ច អប្បសង្កាមំ វា មសាធាយ ។ បេ ។
 វិចារិកា ធម្មំ កកដំ កកតា កិច្ច កាមាទ្តបំ មញ្ញមាមិ
 កិច្ច អវេក្ខន្តិយាមំ ធម្មំ កកដំ កកតា កិច្ច សង្ឃនំ វា កកោធន
 វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ វិចារិកា ធម្មំ
 អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស ។ កកតាមិ មញ្ញ ។ អាមាមោ
 អាមាមវត្ថុ កកដំ មមមំ អវេក្ខន្តិយំ ធម្មំ វិកត្តម្យំ សង្ឃនំ
 វា កកោធន វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ
 យោ វិចារិកា ធម្មំ អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស វិហារោ វិហារ-
 វត្ថុ កកដំ ធម្មំ អវេក្ខន្តិយំ ធម្មំ វិកត្តម្យំ សង្ឃនំ
 វា កកោធន វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ
 យោ វិចារិកា ធម្មំ អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស មញ្ញា មមមំ

មាសនំ កកដំ កកតា កិច្ច កាមាទ្តបំ មញ្ញមាមិ
 កិច្ច អវេក្ខន្តិយាមំ ធម្មំ កកដំ កកតា កិច្ច សង្ឃនំ វា កកោធន
 វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ វិចារិកា ធម្មំ
 អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស ។ កកតាមិ មញ្ញ ។ អាមាមោ
 អាមាមវត្ថុ កកដំ មមមំ អវេក្ខន្តិយំ ធម្មំ វិកត្តម្យំ សង្ឃនំ
 វា កកោធន វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ
 យោ វិចារិកា ធម្មំ អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស វិហារោ វិហារ-
 វត្ថុ កកដំ ធម្មំ អវេក្ខន្តិយំ ធម្មំ វិកត្តម្យំ សង្ឃនំ
 វា កកោធន វា បុត្តលេធន វា វិកត្តម្យំ អវេក្ខន្តិ យោ
 យោ វិចារិកា ធម្មំ អាមត្តំ បុល្លទ្ធកយស្ស មញ្ញា មមមំ

អនុបុត្រន ពាក្យកថាមាថា យេន អាជ្ឈរិ គនេសរិ ។
កត្រ សុតំ កត្តា អាជ្ឈរិយំ វិហាតិ អត្តាធម្មេ ទេតិយេ ។

(៤០៨) តេន ទោ បទ សមយេន អាជ្ឈរិកា
ភិក្ខុ ឯកុបាតំ ទេវកម្មាតំ ទេត្តិ បិណ្ឌិទិក្ខេបទមត្តេ-
នបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ កុដ្ឋុលេបទមត្តេនបិ ទេវកម្មំ
ទេត្តិ ប្លាជ្ជបទមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ អក្កធុរ្យដ្ឋីការ-
ណមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ អាណោកសដ្ឋីការណមត្តេ-
នបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ សេវវណ្ណការណមត្តេនបិ ទេវកម្មំ
ទេត្តិ កាធុរ្យវណ្ណការណមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ កៅ-
កម្មវិកម្មការណមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ ធានទមត្តេនបិ
ទេវកម្មំ ទេត្តិ តទទមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ កណ្ឌិ-
កាធានមត្តេនបិ^(១) ទេវកម្មំ ទេត្តិ ទណ្ឌឥស្សប្បជិ-
សដ្ឋីរណមត្តេនបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ បរិកណ្ឌករណមត្តេ-
នបិ ទេវកម្មំ ទេត្តិ វិសតិវស្សិកម្មំ ទេវកម្មំ ទេត្តិ
តិសវស្សិកម្មំ ទេវកម្មំ ទេត្តិ យារទិកម្មំ ទេវកម្មំ ទេត្តិ
ទូមកា លិកម្មំ បរិយោ សិនំ វិហារំ ទេវកម្មំ ទេត្តិ ។ យេ
តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិហាទេត្តិ

ទ្រង់ត្រាច់ទៅកាន់ពាក្យកថាមាថា សំដៅទៅកាន់ផែនពាស្សវិភារ ។
ពូជំណឹកថា ព្រះបាទប្រាសាទទ្រង់នាំទៅក្នុងអត្ថាធម្មវិលាស ទៀបផែន
ពាស្សវិភារ ។

(៤០៩) សម័យៈនារាង ពួកភិក្ខុនៅក្នុងផែនពាស្សវិ ឲ្យទៅកម្មបាទ
សភាពយ៉ាងនេះ គឺឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដុំបុគ្គលិកនោះ ឲ្យ
ទៅកម្មដោយគ្រាន់តែលាបដក់ក្នុងខ្លួន ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែដក់សំពត់
ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែស្រពស្រមៃទៅទ្រង់ ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើ
ចក្ខុច្បុះ ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែលាបពណ៌ស ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់
តែលាបពណ៌ខ្មៅ ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយដំរីឆ្មុះ^(១)
ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រំ ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់តែចង្កេះ ឲ្យទៅ-
កម្មដោយគ្រាន់តែចង្កាក់ចង្កាក់ស្រីយោនីសេសត្រាច់ ឲ្យទៅកម្មដោយ
គ្រាន់តែជួសជុល គ្រង់ក្នុងផែនពាស្សវិច្ឆិក្ខុនេះ ឲ្យទៅកម្មដោយគ្រាន់
តែព្រោះប្រព្រះ ឲ្យទៅកម្មអស់២០ ឆ្នាំនេះ ឲ្យទៅកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំនេះ ឲ្យទៅ-
កម្មអស់ ១០០ ឆ្នាំនេះ ឲ្យទៅកម្មចំនោះវិហារដែលធ្វើស្រពចេញ ដែលខ្លួន
បានអបរោកឲ្យក្នុងកាលនោះផ្សេងៗ ក៏កុំទាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ត្រាច់ចិត្ត ។ បេ ។ ក៏កុំទាំងនោះក៏ដោយទោស តិរច្ឆ័យ ចង្កេះបង្កាប់ថា

១ មិនចំពោះករណីបង្កប់បញ្ញាទេ សូម្បីដំណើរនៃទ្រង់យកនាំទៅក្នុងអំឡុង ក៏ក្នុងបញ្ចក្ខន្ធនៃ
ផែនពាស្សវិផងដែរ ។

កថា ហិ ចាម អាជ្ឈាវិកា កិក្ខុ ឯកុច្ឆាតំ ឧវកាឡាតិ
 ឧស្សន្តំ បិណ្ឌតំ កុម្មុលមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ
 កុម្មុលមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ ប្រាជ្ញមន្តេនបិ
 ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ អកុម្មវដ្តិកាវណមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ
 ឧស្សន្តំ អាណាសាសន្តិកាវណមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ
 សេវាវណ្ណកាវណមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ កាឡាវណ្ណ-
 កាវណមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ កេតុកមិកាឡាតិ កាវណ-
 មន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ ចាណមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ
 ឧស្សន្តំ ពុទ្ធមន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ កណ្ឌិកាវណ-
 មន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ ទណ្ឌមុល្យប្បដិសន្តិកាវណ-
 មន្តេនបិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ បរិកណ្ឌកាវណមន្តេនបិ ឧវ-
 កាឡាតិ ឧស្សន្តំ វិសតិវស្សិកាឡាតិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ តិស-
 វស្សិកាឡាតិ ឧវកាឡាតិ ឧស្សន្តំ យាវជីវិកាឡាតិ ឧវកាឡាតិ
 ឧស្សន្តំ ធូមកាលិកាឡាតិ បរិយោសិតំ វិហារំ ឧវកាឡាតិ
 ឧស្សន្តំ ភិ ។ អដិទោ ភេ កិក្ខុ កតតតា ឯកមតិ
 អាភោទេសំ ។ បេ ។ សន្តំ កិក្ខុ កិក្ខុ ។ បេ ។ សន្តំ
 កតតតិ ។ បេ ។ វិសហិតា ធម្មំ កថំ កាតា កិក្ខុ

ពួកកិក្ខុនៅក្នុងជនកាឡាវិមិសមន្តិក្ខុនាមកម្មមានសភាពយ៉ាងនេះ គឺ
 ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែទុកជាភិក្ខុដ៏ប្រដាប់បាយ ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែ
 លាបដំណូង ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែដំណូង ឡាតិកម្មដោយ
 គ្រាន់តែធ្វើសសរមេច្ចា ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបង្គុច ឡាតិ-
 កម្មដោយគ្រាន់តែលាបឱ្យមានពណ៌ស ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
 ឱ្យមានពណ៌ខ្មៅ ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយជីវិត ឡាតិ-
 កម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ព្រិះ ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែចង្កូង ឡាតិកម្ម
 ដោយគ្រាន់តែបំប៉នធីតាស្រីយោនី ខែសត្វព្រាហ្ម ឡាតិកម្មដោយ
 គ្រាន់តែជួសជុលគ្រង់កន្លែងដែលដាច់ទីតាំង ឡាតិកម្មដោយគ្រាន់តែ
 ប្រោះច្រវះ ឡាតិកម្មអស់ ២០ ឆ្នាំ ឡាតិកម្មអស់ ៣០ ឆ្នាំ ឡាតិកម្ម
 អស់ ១ ជីវិត ឡាតិកម្មចំពោះការដែលធ្វើស្រែហើយ ដែលខ្លួនបាន
 កម្មលោកឱ្យក្នុងការលាងនៅផ្សេងៗ ។ កិក្ខុទាំងនោះក៏ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
 ខ្ញុំ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្ញុំលក្ខណៈ
 ព្រួយ ការនោះក៏តែខ្លួន ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រ
 ព្រះបាទព្រះភាគពិតប្រាកដ ។ បេ ។ លុះទ្រង់បញ្ជូនសេចក្តីទ្រង់ធ្វើដំណើរ

អាមៈខ្ពស់ ១ ភិក្ខុវេ មិណ្ឌុនិក្ខេបនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័
 ឆាតត្ថំ ១ កុទ្ធលេបនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១
 ឆ្មារដ្ឋនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ អត្ថធម្មវិជ្ជាភរណៈ
 មៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ អាណាគសត្ថិការណៈមៈខ្ពស់
 ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ សេតវណ្ណិការណៈមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័
 ឆាតត្ថំ ១ កាធម្មវណ្ណិការណៈមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ
 ១ កេតុកបរិក្ខេបការណៈមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១
 ឆាតនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ តទ្ធនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័
 ឆាតត្ថំ ១ កណ្ឌិកាឆាតនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១
 ទណ្ឌដ្ឋល្អប្បជ័ស្ថនមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១
 បរិកណ្ឌិការណៈមៈខ្ពស់ ១ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ វិសេនិវស្សិតំ
 វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ វិសេនិវស្សិតំ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ
 ១ យាវជីវិតំ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ១ ធូមកាលិកំ
 បរិយោសិតំ វិហារំ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ យោ ននេច្យ
 អាមត្តំ ធូមត្ថស្ស អនុបាធាមិ ភិក្ខុវេ អត្ថតំ វា
 វិហារំ វិច្ឆតតំ វា វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ ខុទ្ទកេ វិហារេ
 កម្មំ ធូណេក្ខា ធម្មត្ថាវស្សិតំ វេក្ខ័ ឆាតត្ថំ

គ្រាសំយាភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យនាំកម្ម
 ដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ប៉ុណ្ណោះទេ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែលាប
 ឥញ្ញាតិ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែចំលង់ទេ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយ
 គ្រាន់តែធ្វើសសរទេទេ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើចង្កូច មិនត្រូវ
 ឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែលាបឱ្យមានពណ៌ស មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់
 តែលាបឱ្យមានពណ៌ខ្មៅ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែធ្វើបរិកម្មដោយ
 ដីរត្ន មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែប្រក់ប្រាំ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយ
 គ្រាន់តែចង្កូក មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែចង្កូនធិតាស្រីយោនី ទៃ
 សត្វប្រាប មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែជួសជុលគ្រឿងខ្វែង ដែលដាច់
 នឹងចុះមិនត្រូវឱ្យនាំកម្មដោយគ្រាន់តែប្រោះប្រាំ មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មស្រស់ៗធ្លា
 មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មស្រស់ៗ ៣០ ធ្លា មិនត្រូវឱ្យនាំកម្មស្រស់ៗ ១ ដីតែ មិនត្រូវឱ្យនាំ
 កម្មចំពោះវិហារដែលធ្វើស្របចំហើយ ដែលខ្លះអបរោហិតក្នុងកាលមាន
 ផ្សែង ភិក្ខុណាមួយ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេហគមន៍ក្នុង
 ភិក្ខុឱ្យនាំកម្មចំពោះវិហារ ដែលមិនទាន់ធ្វើ ឬធ្វើមិនទាន់ហើយ (ចៀ)
 វិហារតូចឱ្យត្រូវតាមការស្នើហើយ សំបុត្រនាំកម្មស្រស់ៗត្រឹម ៦ ធ្លា ចូរ ធ្លា

អប្បាយោកេ កម្មំ ឱលោកេត្វា សត្តជ្ឈស្សីកំ វេកម្មំ
នាតុំ មហាប្បតោ វិញាប ចាសានេ វា កម្មំ ឱលោ-
កេត្វា នសម្មាសេសស្សីកំ វេកម្មំ នាតុំ ។

(២០៦) តេជ ទេ. បទ សមយោគ កិត្តុ សត្វ
វិហារ ឧបាស្ថ ទេត្ត ។ កកវតោ ឯតមត្ត អាហារេស្ម ។
ន កិត្តុវ សទ្ធ វិហារ ឧបាស្ថ ធាតុ^(១) យោ ឧ.
ធម្ម អាចត្ត ឧត្តមស្មាត ។

[២០៧] តេជ ទោ មន សមយេន កិត្តុ ឯតស្ស
 ទ្ធ ទវតាម្មេ(២) ទន្តំ ។ កតវតោ ឯតមន្តិ អាហោទេសំ ។
 ម កិត្តុវេ ឯតស្ស ទ្ធ ធាតត្វា យោ ននេយ្យ អាមន្តិ
 ទុក្ខាជស្សកតំ ។

[៤០៨] នេះ ទៅ បង សមយេន ក៏គួរ ឲ្យគម្ពីរ
តាហេតុ អញ វិសេដ្ឋ ។ កត់ត្រា ឯកម្មន្ត អាណេ-
ស៊ី ។ ឯ ក៏គួរ ឲ្យគម្ពីរ តាហេតុ អញ វិសេដ្ឋ
យោ វិសេយ្យ អាមត្ត ឧត្តជស្សាន្ត ។

១ ឧ. គ. ១ ភិក្ខុវិសោកា វិហារេន ឧបាស្ម័ន ខាតបង់ ។ ២ ឧ. ម. បោត្តកេសុ ឆយ
សោតេ ឧ ទិស្សនី ។

ឡាន (បើ) អង្គរយោធិ្ទត្រកាមីលការងារ ហើយសឹមឡានកម្ពុជស្រី
 ៧ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំឡាន (បើ) ហែរឆ្នាំឡាន ៧ ឡានត្រកាមីលការងារ ហើយ
 សឹមឡានកម្ពុជស្រី ១០ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំឡាន ។

[២០៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យនូវកម្មចំពោះវិហារ
ទាំងអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលទូលរសចក្ខុនេះ ចំពោះព្រះធានុព្រះ
ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ឆាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឱ្យនូវកម្ម-
ចំពោះវិហារទាំងអស់ទេ ភិក្ខុណាឱ្យ ត្រូវអាចក្នុងក្រុង ។

(២០៧) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយឲ្យនកម្មការក្នុងផល
ភិក្ខុ ១ រូប ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនោះ ចំពោះប្រាមាឌព្រះ
ភាគ ។ ព្រះបង្គំទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវឲ្យនកម្ម
ការក្នុងផលភិក្ខុ ១ រូបទេ ភិក្ខុណាឲ្យ ត្រូវតាមបង្គំទូល ។

(២០៨) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្ម (ក្នុង
វិហាររបស់សង្ឃ) ហើយឱ្យភិក្ខុដទៃនៅឆ្ងាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយប្រាបចន្តិ
ទូលសេចក្តីខ្លះ ចំពោះព្រះមានប្រាជ្ញាភាគ ។ ប្រាជ្ញាច្រើនស្រាវជ្រាវ ឆ្ងល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដទៃស្រឡាត់ទទួលយកនូវកម្ម (ក្នុងវិហាររបស់សង្ឃ) ហើយ
ឱ្យភិក្ខុដទៃនៅឆ្ងាយ ភិក្ខុណាមួយភិក្ខុដទៃនៅ ស្រឡាត់ក្នុងក្រុង ។

[២០៧] តេជ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ធរតាម្មំ
 កហោត្វា សង្ឃតំ បដិពាហន្តិ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ
 អាភេទេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរតាម្មំ កហោត្វា សង្ឃតំ
 បដិពាហិតតំ យោ បដិពាហាយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ឯកំ វាសេយ្យំ កហោត្ថន្តិ ។

[២០៨] តេជ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ធិស្សមេ
 បិកស្ស ធរតាម្មំ ធូន្តិ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ អាភេទេសំ ។
 ន ភិក្ខុវេ ធិស្សមេ បិកស្ស ធរតាម្មំ ធាតតំ យោ ធិ-
 ធូយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្សតិ ។

[២០៩] តេជ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ធរតាម្មំ
 កហោត្វា សត្វកាលំ បដិពាហន្តិ ។ កករតោ ឯតមត្ថំ
 អាភេទេសំ ។ ន ភិក្ខុវេ ធរតាម្មំ កហោត្វា សត្វកាលំ
 បដិពាហិតតំ យោ បដិពាហាយ្យ អាមត្ថំ ធុត្តាជស្ស
 អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ វស្សាធិ តេសាសំ បដិពាហិត្ថំ
 ធុត្វកាលំ ន បដិពាហិត្ថន្តិ ។

[២០៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្ម (ក្នុង
 វិហាររបស់សង្ឃ) ហើយហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃ ។ ភិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួលយកនូវកម្ម ហើយ
 ហាមឃាត់សេនាសនៈរបស់សង្ឃទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវតាមចិត្តទុក្ខដ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត (ឲ្យភិក្ខុដែលធ្វើការនោះ) ទទួល
 យកទីផេកន៍ប្រាសាទ (ទទួលបាន) ។

[២០៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្មរបស់ភិក្ខុនៅក្នុង
 ទីវង្គសីមា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួល
 នូវកម្មរបស់ភិក្ខុនៅក្នុងទីវង្គសីមាទេ ភិក្ខុណាទទួល ត្រូវតាមចិត្តទុក្ខដ ។

[២០៩] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទទួលយកនូវកម្មហើយហាម
 ឃាត់គ្រប់កាល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវទទួល
 យកនូវកម្មហើយហាមឃាត់គ្រប់កាលទេ ភិក្ខុណាហាមឃាត់ ត្រូវតាមចិត្ត
 ទុក្ខដ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតឲ្យហាមឃាត់ត្រឹម ៣ ថ្ងៃ
 នៃវស្សានេះ (ប៉ុណ្ណោះ) ទាំងមិនហាមឃាត់គ្រប់កាលនៃវស្សាទេ ។

[៤១២] គេន ទោ ចន សមយេន ភិក្ខុ វេកាម្ម
 កាលោ បក្កមន្តិមំ វិក្កមន្តិមំ កាលំ កាលោ លា-
 មណេនមិ^(១) បដិដានន្តំ សិក្ខុំ បច្ចក្កាតកាមិ បដិ-
 ដានន្តំ អន្តមវត្ថុំ អដ្ឋាបន្នកាមិ បដិដានន្តំ ឧម្ពត្ត-
 កាមិ បដិដានន្តំ ទិក្ខុចក្កាមិ បដិដានន្តំ វេននប្បាមិ
 បដិដានន្តំ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត្តកាមិ បដិដា-
 នន្តំ អាបត្តិយា អប្បជីកម្មេ ឧត្តត្តកាមិ បដិដានន្តំ
 ចាបិកាយ ទិដ្ឋិយា អប្បជីនស្សនេ ឧត្តត្តកាមិ បដិ-
 ដានន្តំ បណ្ឌកាមិ បដិដានន្តំ វេយ្យសំវាសកាមិ ប-
 ដិដានន្តំ តត្ថយេឃ្យត្តន្តកាមិ បដិដានន្តំ តិច្ឆានតកាមិ
 បដិដានន្តំ មាតុយាតកាមិ បដិដានន្តំ បិតុយាតកាមិ
 បដិដានន្តំ អាហន្តយាតកាមិ បដិដានន្តំ ភិក្ខុជីវ្ហស-
 កាមិ បដិដានន្តំ សង្ឃកេនកាមិ បដិដានន្តំ លោហិ-
 តុប្បានកាមិ បដិដានន្តំ ឧកតោក្សត្តានកាមិ បដិដា-
 នន្តំ ។ ភកវតោ វិគមត្ថំ អាហេនេសំ ។

១ ឧ. សាមណេនមិ ។

[៤១២] សមយេនាធិនំ ភិក្ខុំ វិហារ្យ ទទ្ធកយកនកម្មហើយ
 ដើរចេញទៅខ្លះ សឹកខ្លះ ធ្វើមណោភពខ្លះ ក្រៅខ្លះទៅជាសាមណេរខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវអន្តមវត្ថុខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សឆ្លាតខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកមានចិត្តលើវាយខ្លះ ក្រៅជាអ្នកមានទុក្ខវេទនាគ្រប់ស្រីត
 ខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវសង្ឃសើកវត្ថុ ព្រោះមិនឃើញជាចិត្តខ្លះ ក្រៅជា
 អ្នកត្រូវសង្ឃសើកវត្ថុ ព្រោះមិនសំដែងអាចត្តិខ្លះ ក្រៅជាអ្នកត្រូវសង្ឃ
 សើកវត្ថុ ព្រោះមិនលះបង់ចិត្តក្រក់ចេញខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សឆ្លើយខ្លះ
 ក្រៅជាមនុស្សល្អចំសឹកសខ្លះ ក្រៅជាមនុស្សស្អុយទៅកាន់ល្អចិត្តខ្លះ
 ក្រៅជាសត្វតិច្ឆានខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់មាតាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់
 បិតាខ្លះ ក្រៅជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរហន្តខ្លះ ក្រៅជាអ្នកប្រឈួនភិក្ខុខ្លះ
 ក្រៅជាអ្នកបំបែកសង្ឃខ្លះ ក្រៅជាអ្នកធ្វើព្រះលោហិត (ចេសព្រះសង្ឃ-
 សទ្ធា) ឲ្យពុករលួយខ្លះ ក្រៅជាអ្នកមានភពចិត្តខ្លះ ។ ភិក្ខុំ វិហារ្យ ក្រាប
 បង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមហាក្សត្រ ។

[៤១៣] ឥត បទ កិច្ចវេទ កិច្ច វេទកម្ម កហោត្វា
 បញ្ញាមតិ ។ មា សង្ឃស្ស ហាយិកេ អញ្ញស្ស ឆាតត្ថំ ។
 ឥត បទ កិច្ចវេទ កិច្ច វេទកម្ម កហោត្វា វិទូមតិ កាលំ
 កកេតិ សាមណោ បដិជាតានិ សិក្ខុ បទ្កត្តាគតោ
 បដិជាតានិ អន្តរាគ្គំ អញ្ញាបទ្កតោ បដិជាតានិ ឧប្បត្ត-
 តោ បដិជាតានិ ទិក្ខុចិក្ខោ បដិជាតានិ វេទទេវា
 បដិជាតានិ អាបត្តិយា អនុស្សនេ ឧត្តត្តតោ បដិជា-
 តានិ អាបត្តិយា អប្បជីកាម្មេ ឧត្តត្តតោ បដិជាតានិ
 ចាបិកាយ ធិដ្ឋិយា អប្បជីមិស្សត្តេ ឧត្តត្តតោ បដិ-
 ជាតានិ បណ្ឌិតោ បដិជាតានិ វេយ្យសំវាសាកោ
 បដិជាតានិ តិក្ខុយឫក្ខត្តតោ បដិជាតានិ តិវច្ឆាធម្មតោ
 បដិជាតានិ មាតុយាគតោ បដិជាតានិ បិតុយាគតោ
 បដិជាតានិ អរហន្តយាគតោ បដិជាតានិ កិក្ខុមិទ្ធ-
 សតោ បដិជាតានិ សង្ឃកេនតោ បដិជាតានិ លា-
 ហិតុប្បនតោ បដិជាតានិ ឧកកោត្តក្ខតោ បដិជា-
 តានិ ។ មា សង្ឃស្ស ហាយិកេ អញ្ញស្ស ឆាតត្ថំ ។

[៤១៣] ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា គ្មានកិច្ចវេទកម្ម ថេរវាទកិច្ច
 ក្នុងសាសនានេះ ទទួលយកវេទកម្មហើយទៀសចេញទៅ ។ ត្រូវកិច្ចវេទ
 ឱ្យ (វេទកម្មនោះ) ឆល់កិច្ចវេទ ដោយគិតថា សូមកុំឱ្យវេទកម្មរបស់សង្ឃ
 វិនាសឡើយ ។ គ្មានកិច្ចវេទកម្ម ថេរវាទកិច្ចក្នុងសាសនានេះ ទទួល
 យកវេទកម្មហើយសឹកចេញ ធ្វើមាលាភាព ប្តេជ្ញាទៅក្នុងសាមណេរ ប្តេជ្ញា
 ជាអ្នកលាសិក្ខា ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវអន្តរាគ្គ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សត្រូវ ប្តេជ្ញាជា
 អ្នកមានបំណងរើរ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទទួលទោសបស្ច័ន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នក
 ត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះមិនយើញតាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃ លើក
 វត្ត ព្រោះមិនសំដែងតាបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ឃលើកវត្ត ព្រោះ
 មិនលះបង់ទិដ្ឋិកាត្រង់ចេញ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សខ្ចីយ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សលួច
 សំពត់ ប្តេជ្ញាជាមនុស្សស្អប់ទៅកាន់លទ្ធិកិច្ច ប្តេជ្ញាជាសត្វតិរច្ឆាន ប្តេជ្ញា
 ជាអ្នកសម្លាប់មាតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ព្រះអរ-
 ហន្ត ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រទូស្តកិច្ច ប្តេជ្ញាជាអ្នកបំបែកសង្ឃ ប្តេជ្ញាជាអ្នក
 ធ្វើព្រះលោហិត (របស់ព្រះសេនាសម្ពុទ្ធ) ឱ្យពុរោច ប្តេជ្ញាជាអ្នកមានភទ្ធ
 ជីវ ។ ត្រូវកិច្ចវេទឱ្យ (វេទកម្មនោះ) ឆល់កិច្ចវេទ ដោយគិតថា
 សូមកុំឱ្យវេទកម្មរបស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។

[៤១៤] ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបាសិក ឈោតា
 វិចិត្រនា បណ្ឌិត ។ មា សធម្មស្ស ហាយិក អញ្ញស្ស
 ឆាតត្ថំ ។ ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបាសិក ឈោតា
 វិចិត្រនា វិចិត្រនា ។ កាលំ កាលំ ។ បេ ។ ឧបាសិក
 ឡាញាណកោ បដិជាតាតំ ។ មា សធម្មស្ស ហាយិក
 អញ្ញស្ស ឆាតត្ថំ ។

[៤១៥] ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបាសិក ឈោតា
 បរិយោសិនេ បណ្ឌិត ឆាស្សវេតំ ។

[៤១៦] ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបាសិក ឈោតា
 បរិយោសិនេ វិចិត្រនា កាលំ កាលំ សាមណេរោ បដិ-
 ជាតាតំ សិក្ខុំ បច្ចុក្កាតកោ បដិជាតាតំ អន្តរាគ្គំ
 អន្តរាគ្គកោ បដិជាតាតំ ។ សធម្ម សាមី ។

[៤១៧] ឥឡ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឧបាសិក ឈោតា
 បរិយោសិនេ ឧបាសិកោ បដិជាតាតំ វិចិត្រនា បដិជា-

[៤១៤] មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះទទួលយក
 នវកម្មហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្ម (នវកម្ម) មិនទាន់ស្រេច ។
 ត្រូវកុំឲ្យមាន (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុទៀត ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្ម
 របស់សង្ឃវិនាសឡើយ ។ មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ទទួលយកនវកម្មហើយស៊ីកចេញ ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្មមិនទាន់
 ស្រេច ។ ធ្វើមរណភាព ។ បេ ។ ចេញជាអ្នកមានភាព ។ ត្រូវកុំឲ្យ
 ឲ្យ (នវកម្មនោះ) ដល់ភិក្ខុទៀត ដោយគិតថា សូមកុំឲ្យនវកម្មរបស់
 សង្ឃវិនាសឡើយ ។

[៤១៥] មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
 យកនវកម្ម ហើយចៀសចេញទៅក្នុងវេលាដែលធ្វើ (នវកម្ម) ហើយ
 ស្រេច (លុះត្រឡប់មកវិញ) នវកម្មនោះ ជាដល់ភិក្ខុនោះឯង ។

[៤១៦] មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទទួល
 យកនវកម្មហើយស៊ីកចេញ ធ្វើមរណភាព ចេញជាសាមណេរ ចេញ
 ជាអ្នកឈាសិក្ខុ ចេញជាអ្នកត្រូវអន្តរាគ្គ ក្នុងវេលាដែលធ្វើនវកម្ម
 ហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ឃជាម្ចាស់ ។

[៤១៧] មាសភិក្ខុទាំងឡាយ បើមានភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 ទទួលយកនវកម្មហើយចេញជាមនុស្សឆ្លុត ចេញជាអ្នកមានចិត្តរើកើត

នាគ វេទនាដ្ឋា បដិជាតាគ អាបត្តិយា អនុស្សាវេ
 ឧត្តុត្ថកោ បដិជាតាគ អាបត្តិយា អប្បជេកម្មេ ឧត្តុត្ថ-
 កោ បដិជាតាគ ចាចកាយ ធិដ្ឋយា អប្បជេចិស្សត្ថេ
 ឧត្តុត្ថកោ បដិជាតាគ អស្សវេតិ ។

[៤០៨] នន បន កិក្ខុវេ កិក្ខុ វេកម្មំ ពហេត្វា
 ចកេយាសំតេ ចណ្ឌកោ បដិជាតាគ វេយ្យសំវាសកោ
 បដិជាតាគ កិក្ខុយប្បក្កន្តកោ បដិជាតាគ កិក្ខុវេតកោ
 បដិជាតាគ មាតុយាតកោ បដិជាតាគ មិគ្គយាតកោ
 បដិជាតាគ អរហន្តយាតកោ បដិជាតាគ កិក្ខុជិដ្ឋស-
 កោ បដិជាតាគ សង្ឃកេនកោ បដិជាតាគ លោហិ-
 កុប្បនកោ បដិជាតាគ ឧកោត្យក្កន្តកោ បដិជា-
 តាគ ។ សង្ឃោ សាមីតិ ។

[៤០៩] ភេន ចោ បន សមយេន កិក្ខុ អញ្ញាស្ស
 ឧបាសកស្ស វិហារបរិភោគំ សេនាសនំ អញ្ញាត្រ
 បរិកុញ្ញន្តំ ។ អថ ចោ សោ ឧបាសកោ ឧជ្ឈាយនំ
 ច័យតិ វិហារេតិ កាដំ ហំ ចាម កន្ត្តា អញ្ញាត្រ
 បរិភោគំ អញ្ញាត្រ បរិកុញ្ញស្សន្តិកំ ។ កកវោ ឯតមត្តំ

ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវទុក្ខវេទនាប្រសង្កត់ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ស័យ លើកវត្ថុ
 ប្រោសនិយោកបត្តិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ស័យលើកវត្ថុ ប្រោសនិយោក
 កាបត្តិចេញ ប្តេជ្ញាជាអ្នកត្រូវសង្ស័យលើកវត្ថុ ប្រោសនិយោកចេញចិត្តកាត្រក់
 ចេញក្នុងវេលាដែលធ្វើនៃកម្មហើយស្រេច នៃកម្មនេះជាចេសកិក្ខុនោះឯង។

[៤១០] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បើមានកិក្ខុនិសាសនានេះ ទទួល
 យកនៃកម្មហើយប្តេជ្ញាជាអ្នកស្ស្សន្ទុយ ប្តេជ្ញាជាអ្នកល្ងងចសំវាស ប្តេជ្ញាជា
 អ្នកស្មារតីកាន់លទ្ធិតិរិយ ប្តេជ្ញាជាសត្វកិច្ចាន ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់មាតា
 ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់បិតា ប្តេជ្ញាជាអ្នកសម្លាប់ប្រុសអាយុ ប្តេជ្ញាជាអ្នកប្រ-
 ទូស្តកិក្ខុនិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកចំបែកសង្ស័យ ប្តេជ្ញាជាអ្នកធ្វើប្រាសោហិត (ចេស
 ប្រាសមាសម្ពុទ្ធ) ឱ្យពុទ្ធិ ប្តេជ្ញាជាអ្នកខានកេតិ ក្នុងវេលាដែលធ្វើ
 (នៃកម្ម) ហើយស្រេច ។ ត្រូវសង្ស័យជាម្ចាស់ ។

[៤១១] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយយកនិសាសនានេះចេសកិក្ខុ-
 សកម្មាភ័ (ដែលនេះទ្វេស) ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារទៅប្រើ
 ប្រាស់ក្នុងទីដទៃទៀត ។ គ្រានោះ ម្ចាស់និសាសនានោះទោស តិរិយ បន្ត
 ចម្លងថា លោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយមិនសមរម័យនឹងការគ្រឿងប្រើប្រាស់ក្នុង
 ទីដទៃទៀត ទៅប្រើប្រាស់ក្នុងទីដទៃនោះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូល

អាហារធម៌ ។ ១ កិច្ចការ អត្ថប្រយោជន៍ បរិភោគ អត្ថប្រយោជន៍
បរិភោគ យោ បរិភោគយ្យ អាហារ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

(២២១) គេន ទោ បទ សមយេន កិច្ច ឧបាស-
នក្ខណ៍ សង្ខត្តិ បរិហារៈ^(១) កុក្កុយន្តា ធម៌ ធម៌
ធម៌ ធម៌ ។ កត្តាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
កត្តាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ អនុជាធម៌ កិច្ច
ការណ៍ ធម៌ ធម៌ ។

(២២២) គេន ទោ បទ សមយេន សង្ខត្តិ
បរិហារៈ ធម៌ ធម៌^(២) ។ កិច្ច កុក្កុយន្តា សេ-
នាសន្តត្ថកៈ ធម៌ ធម៌ ។ កត្តាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
អនុជាធម៌ កិច្ច កុក្កុយន្តា ធម៌ ធម៌ ។

(២២៣) គេន ទោ បទ សមយេន សង្ខត្តិ សេនា-
សន្តត្ថកៈ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
កត្តាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ អនុជាធម៌ កិច្ច
ការណ៍ ធម៌ ធម៌ ។

១ ឧ. ហិរៈ ។ ២ ឧ. ឧត្តរៈ ។

សេនាសន្តត្ថកៈ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

(២២៤) សមយេនាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ (ធម៌ ធម៌)
ធម៌ ធម៌ (ធម៌ ធម៌) ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

(២២៥) សមយេនាធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

(២២៦) សមយេនាធម៌ សំរាប់ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។
ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ធម៌ ។

(២២៣) គេង ទោ ចង សមយេន សង្ឃស្ស សេនា-
 សនបិក្ខាវកំ មហាភ្នំ ធុស្សំ ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កក-
 វោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ជាតិ-
 កម្មត្ថាយ បរិវត្តត្ថន្តំ ។

(២២៤) គេង ទោ ចង សមយេន សង្ឃស្ស អន្តរម្ហិ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។ អនុជា-
 តាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនិ កាតុន្តំ ។

(២២៥) គេង ទោ ចង សមយេន សង្ឃស្ស ចក្កាលី
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនិ កាតុន្តំ ។

(២២៦) គេង ទោ ចង សមយេន សង្ឃស្ស ចាន្យតិ
 ឧប្បន្នំ ហោតិ ។ កកវោ ឯតមត្ថំ អាហារេស្សំ ។
 អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ ចានបុញ្ញនិ កាតុន្តំ ។

(២២៧) សមយេនោះឯង សំពត់ខាងក្រៅច្រើន ជាបិក្ខាវក្ក
 សេនាសនៈកើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុវេន្យាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេន្យាយ
 គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាស្រាបៀប ដើម្បីប្រយោជន៍ជាតិកម្ពុជា ។

(២២៨) សមយេនោះឯង ស្រូតទ្វារឃុំកើតឡើង ដល់សង្ឃ ។
 កិក្ខុវេន្យាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេន្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាស្រាបៀប
 សម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(២២៩) សមយេនោះឯង ក្រុមមានសណ្ឋានដូចជាអង្គ (ដែលគេវេញ
 ដោយសំពត់តម្កល់ជាដើម) កើតឡើងដល់សង្ឃ ។ កិក្ខុវេន្យាយក្រាបបង្គំ
 ទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កិក្ខុវេន្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាស្រាបៀបសម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(២៣០) សមយេនោះឯង មានកំណត់សំពត់កើតឡើង ដល់សង្ឃ ។
 កិក្ខុវេន្យាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុវេន្យាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើជាសំពត់
 សម្រាប់ជូនជើងបាន ។

(២២៧) គេង ទោ បង សមយេន ភិក្ខុ អនោគោហិ
 តាធម៌ សេនាសន្និ អក្កមន្តិ ។ សេនាសន្និ ទុស្សតិ ។
 ភក្កវត្តា ឯតមត្តិ អាណេស្សំ ។ ឧ ភិក្ខុវេ អនោគោហិ
 តាធម៌ សេនាសន្និ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្សតិ ។

(២២៨) គេង ទោ បង សមយេន ភិក្ខុ អនោគោហិ
 តាធម៌ សេនាសន្និ អក្កមន្តិ ។ សេនាសន្និ ទុស្សតិ ។
 ភក្កវត្តា ឯតមត្តិ អាណេស្សំ ។ ឧ ភិក្ខុវេ អនោគោហិ
 តាធម៌ សេនាសន្និ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្សតិ ។

(២២៩) គេង ទោ បង សមយេន ភិក្ខុ សុខាបាហា
 សេនាសន្និ អក្កមន្តិ ។ សេនាសន្និ ទុស្សតិ ។ ភក្កវត្តា
 ឯតមត្តិ អាណេស្សំ ។ ឧ ភិក្ខុវេ សុខាបាហា សេនា-
 សន្និ អក្កមន្តិ យោ អក្កមេយ្យ អាបត្តិ ទុក្ខជស្សតិ ។

(២២៧) សមយោនាងនី ភូតភិក្ខុមិនទាន់លាងជើង(*) ហើយដើរ
 ដាច់សោសនៈ ។ សេនាសន្និក៍ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ក្រាបចង្អុលសេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជលាងជើង មិនត្រូវដើរដាច់សោសនៈទេ
 ភិក្ខុណាដាច់ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខជ ។

(២២៨) សមយោនាងនី ភូតភិក្ខុដើរដាច់សោសនៈទាំងជើង
 ទទឹក ។ សេនាសន្និក៍ស៊ីអស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុលសេចក្តី
 ខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមិនត្រូវដើរដាច់សោសនៈទាំងជើងទទឹកទេ ភិក្ខុណាដាច់
 ត្រូវកាបត្តិទុក្ខជ ។

(២២៩) សមយោនាងនី ភូតភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងដើរដាច់សោ-
 សនៈ ។ សេនាសន្និក៍ប្រឡាក់អស់ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចង្អុល
 សេចក្តីខ្ចី ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុពាក់ស្បែកជើងមិនត្រូវដើរដាច់សោសនៈទេ ភិក្ខុណា
 ដាច់ ត្រូវកាបត្តិទុក្ខជ ។

* ចម្លើយនេះបញ្ជាក់ពីការដែលមនុស្សជាតិប្រមាណ សូម្បីដែលបានលាងហើយតែនៅ
 មិនទាន់ស្អាត ក៏មិនគួរដាច់សោសនៈឡើយ ។

[២៣១] គេន ទោ បទ សមយេន កិត្តុ បរិកម្ម-
កតាយ ក្លមីយា ធុដ្ឋហន្តិ^(១) ។ វិល្លោ ធុស្សតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាភេទេសំ ។ ន កិត្តុវេ បរិកម្មកតាយ
ក្លមីយា ធុដ្ឋហន្តិ យោ ធុដ្ឋហន្តិ អាបត្តិ ធុត្តាដស្ស
អនុជាបាមិ កិត្តុវេ ទេស្សមល្លកន្តិ ។

[២៣២] គេន ទោ បទ សមយេន មក្ខតាបិ
បិវតាបិ បរិកម្មកតិ ក្លមី វិល្លោ ធុស្សតិ ។ ភគវតោ
ឯតមត្តំ អាភេទេសំ ។ អនុជាបាមិ កិត្តុវេ ទេស្ស-
កោន បលិវេរត្តន្តិ^(២) ។

[២៣៣] គេន ទោ បទ សមយេន កិត្តុ បរិ-
កម្មកតិ កិត្តិ អបស្សន្តិ ។ វិល្លោ ធុស្សតិ ។
ភគវតោ ឯតមត្តំ អាភេទេសំ ។ ន កិត្តុវេ បរិ-
កម្មកតា កិត្តិ អបស្សន្តិ យោ អបស្សន្តិ
អាបត្តិ ធុត្តាដស្ស អនុជាបាមិ កិត្តុវេ អបស្សន្តិ
កន្តិ ។ អបស្សន្តិវេ កិត្តុវេ ក្លមី វិល្លោ ធុស្សតិ

១ ឧ. ធុដ្ឋហន្តិ ។ ២ ឧ. បលិវេរត្តន្តិ ។

[២៣៤] សមយេនាឯន ភក្កិភ្នំស្តុះទឹកមាត់លើទីដែលគេដាក់
វត្ថុធុស្សតិ ។ (វិសោ) ក៏ដាក់អង្គាសម្បុរ ។ កិត្តុវេ ធុស្សតិ
ក្របបន្តិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
ថា ម្ចាស់ភក្កិភ្នំធុស្សតិ ភក្កិភ្នំស្តុះទឹកមាត់លើទីដែលគេដាក់វត្ថុ
នេះ កិត្តុលកស្តុះ ត្រូវតាមកិត្តុភ្នំ ម្ចាស់ភក្កិភ្នំធុស្សតិ ដោយអនុញ្ញាត
(ឱ្យច្រើ) ក៏ដាក់ទឹកមាត់ ។

[២៣៥] សមយេនាឯន មើលត្រូវ មើលតាំង ក៏កាស
ដាក់ទឹកទ្រង់ដែលគេដាក់វត្ថុធុស្សតិ ។ កិត្តុវេ ធុស្សតិ ក្របបន្តិទូលសេចក្តី
នេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភក្កិភ្នំធុស្សតិ
ដោយអនុញ្ញាតឱ្យ (មើលត្រូវ មើលតាំងនោះ) ដោយកំណត់សំពត់ ។

[២៣៦] សមយេនាឯន ភក្កិភ្នំស្តុះទឹកមាត់លើទីដែលគេលាប
(ថ្នាំជ្រូង ។) ។ ធុស្សតិ (ធុស្សតិ) ក៏ដាក់អង្គាសម្បុរ ។ កិត្តុវេ ធុស្សតិ
ក្របបន្តិទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភក្កិភ្នំធុស្សតិ ភក្កិភ្នំស្តុះទឹកមាត់លើទីដែលគេលាប (ថ្នាំជ្រូង ។)
នេះ កិត្តុលកស្តុះ ត្រូវតាមកិត្តុភ្នំ ម្ចាស់ភក្កិភ្នំធុស្សតិ ដោយអនុញ្ញាត
ដែលគេសម្រាប់ផ្អែក ។ ឯដែលគេសម្រាប់ផ្អែក កាសស្រូវទឹកត្រាប

ឧបរតោ ភិក្ខុត្ថា^(១) ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។
អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ហោជ្ឈតោ ច ឧបរតោ ច ហោឡកេន
ចលំវេមេតុន្តំ ។

[២៣៣] គេន ទោ បន សមយេន ភិក្ខុ ជោត-
នាទកា ធិបជ្ជិតុំ កុក្កុត្ថាយន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ
អាហោទេសំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ បទុត្ថវត្ថា ធិបជ្ជិតុន្តំ ។

[២៣៤] អថទោ កកវ អាឡវយំ យថាភិក្ខុ
វិហរិត្វា យេន រាជតហំ តេន ចារិតំ បក្កាមិ អនុ-
បុត្រេន ចារិតំ ចរោនោ យេន រាជតហំ គនវសរិ ។
តត្រ សុដំ កកវ រាជតហោ វិហរតិ វេឡវេន តាលន្ត-
កាធិកមេ ។

[២៣៥] គេន ទោ បន សមយេន រាជតហំ ធុត្តត្ថំ
ហោតិ ។ មនុស្សា ច សក្កាន្តំ សង្ឃកត្តំ កាតុំ ឥន្ទន្តំ
ឧទ្ទេសកត្តំ ធិមន្ទនំ សលាកកត្តំ បក្កិតំ ឧទោសចិត្តំ
ចាធិបជិតំ កាតុំ ។ កកវតោ ឯតមត្ថំ អាហោទេសំ ។

១. ឧបរតោ ភិក្ខុ ហត្ថំ ។ ២. ឧបរតោ ភិក្ខុ ។

សេវាសមុទ្ទេហៈ ការប្រងំអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលក្រាលហើយសំពត់ទាញទឹក
នឹងដក្ខន្ធានីវលី ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះ
ព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអ-
នុញ្ញាតឲ្យសំពត់ទាញទឹកលើទាំងទាំងក្រោម ។

[២៣៦] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាន់ដឹងលាងស្រូបហើយ តែនៅ
ទាន់សង្ឃឹម (មិនហ៊ាន) ជេក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តី
ខ្ចុះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
គឺជាអនុញ្ញាតឲ្យក្រាលក្រាលរួចសំបក ។

[២៣៧] ត្រាថ្លា ព្រះបាទព្រះភាគនឹងនៅ ក្នុងផែនការឡើ គួរ
តាមព្រះអញស្រីយ រួចហើយទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ចារិត្តក្រុងកង្រី រួច
ទៅកាន់ចារិត្តតាមលំដាប់ សំដៅទៅកាន់ក្រុងកង្រីនោះ ។ បាទព្រះ
ព្រះបាទព្រះភាគនឹងនៅក្នុងភ្នំវេញវិម ជាតលន្តកន្លែងស្ថាន រៀបក្រុង
កង្រី ។

[២៣៨] សម័យនោះឯង ក្រុងកង្រីកំភើតខ្ពស់ៗ (អត់បាយ)
មនុស្សទាំងឡាយមិនអាចនឹងធ្វើសង្ឃរក្ខត្តាន ហើយក៏ប្រាថ្នាទឹកភ្លៀងខ្លះ-
សក្ខត្ត ធិមន្តនក្ខត្ត សលាកក្ខត្ត បក្កិតក្ខត្ត ។ បុរសធិកក្ខត្ត ទឹកបាតបទិក-
ក្ខត្ត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ចុះ ចំពោះព្រះបាទព្រះភាគ ។

អនុជាតាម កិច្ចវេ សង្ឃកត្តំ ឧទ្ទេសកត្តំ ចិមន្តនំ
សណាតកត្តំ បក្ខិកត្តំ ឧបោសថិកត្តំ ចាតិបដិកត្តំ ។

[៤៣៦] តេន ចោ មន សមយេន ចត្វត្ថិយា
កិច្ច អត្ថោ វេកត្តនំ^(១) កហេត្វា លាមកាចំ កត្តាចំ
កិច្ចនំ ទេន្តំ ។ កកវតោ ឯតមត្តំ អាហេយសំ ។ អនុ-
ជាតាម កិច្ចវេ បក្ខិហន្តេហំ សមន្តាតតំ កិច្ចំ កត្ត-
ទ្ទេសតំ សម្មន្តតំ យោ ន ចន្ទាតតំ កន្ទេយ្យ ន
នោសាតតំ កន្ទេយ្យ ន មោហាតតំ កន្ទេយ្យ ន កយា-
តតំ កន្ទេយ្យ ឧប្បដ្ឋាន្តន្តត្វា ជាយេយ្យ ។

[៤៣៧] ឯវត្ថុ មន កិច្ចវេ សម្មន្តត្ថោ ។
បឋមំ កិច្ច យាចិត្តោ ។ យាចិត្តា ត្បុត្តេន
កិច្ចាចា មដិទលេន សង្ឃោ ញាថេត្ថោ សុណា-
តុ មេ កន្ទេ សង្ឃោ យនិ សង្ឃស្ស បត្តកាសំ
សង្ឃោ ឥន្ទនាមំ កិច្ចំ កត្តទ្ទេសតំ សម្មន្ទេយ្យ ។
ឯសា ញត្ថិ ។ សុណាតុ មេ កន្ទេ សង្ឃោ
សង្ឃោ ឥន្ទនាមំ កិច្ចំ កត្តទ្ទេសតំ សម្មន្ទតិ ។

១. មហាប្បដិសន្ធិ ។

ព្រះអង្គជ្រាបត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធទ្វាយ ថាអនុញ្ញាតឲ្យសង្ឃកត្ត
ឧទ្ទេសកត្ត ចិមន្តកត្ត សណាតកត្ត បក្ខិកត្ត ឧបោសថិកត្ត ចាតិ-
បដិកត្ត ។

[៤៣៦] សម័យនោះឯង ពួកជន្មិយកិច្ច ទទួលយកកត្តប្រសើរ
ចំពោះខ្លួនឯង ហើយឲ្យកត្តមិនថ្លៃថ្នូរ ដល់កិច្ចព័ន្ធទ្វាយ ។ កិច្ចព័ន្ធ
នោះត្រូវបង្ខំទទួលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះធានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាប
ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធទ្វាយ ថាអនុញ្ញាត ឲ្យសន្មតកិច្ចដែល
ប្រកបដោយអង្គ៤ ឲ្យជាកត្តទ្ទេសកៈ គឺស្នាសដៃនិកត្ត (អង្គ៤ នោះគឺ)មិន
លុះន្ទាតតំ មិនលុះចោសាតតំ មិនលុះចោហាតតំ មិនលុះគយាតតំ ម
ស្គាល់កត្តដែលខ្លួនបានស្នើដឹងមិនទាន់បានស្នើដឹង ។

[៤៣៧] ម្ចាស់កិច្ចព័ន្ធទ្វាយ សង្ឃធម្មសន្តកាយៈនេះ ។ សង្ឃ
ត្រូវសូមកិច្ចជាមុនសិន ។ លុះសូមរួចហើយ ត្រូវឲ្យកិច្ចជាអ្នកល្អាស
ប្រតិទលប្រកាសសង្ឃធម៌ដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃម៉ឺងកើត សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ បើគម្មមានកាលគួរដល់សង្ឃហើយ សង្ឃធម្មសន្តកិច្ចកុណ្ឌោះនេះ
ឲ្យជាកត្តទ្ទេសកៈ ។ នេះ ជាញត្ថិ ។ បពិត្រព្រះសង្ឃម៉ឺងកើត សូម
សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ សង្ឃបានសន្មតកិច្ចកុណ្ឌោះនេះឲ្យជាកត្តទ្ទេសកៈ ។

សេនាសន្តត្តកៈ ភក្កទ្ទេសកោ សេនាសន្តត្តកៈ

សេនាសន្តត្តកៈ ភក្កទ្ទេសក៏ដឹងសេនាសន្តត្តកៈ

យស្សយស្សតោ ទមតី ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុណោ ភក្កទ្ទេសកស្ស សម្មតិ សោ ភក្កស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មតោ សង្ឃទ ឥត្តន្តាមោ ភិក្ខុ ភក្កទ្ទេសកោ ទមតី សង្ឃស្ស ភក្ក ភក្កស្ស ។ ឯវមេតំ ធារយាមីតំ ។

[៤៣៨] អថទោ ភក្កទ្ទេសកាចំ ភិក្ខុចំ ឯវមេតំ យោសំ តថំ ទុ ទោ ភក្កំ ទុទ្ទិសិត្តន្តំ ។ ភក្កវតោ ឯវមេតំ អាហោសំ ។ អទុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សលាកាយេ វា ឯវមេតាយ (១) វា ឧបទិព្វត្វា ឧបត្ថត្វា ភក្កំ (២) ទុទ្ទិសិត្តន្តំ ។

[៤៣៩] តេន ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស សេនាសន្តត្តកៈ ឯ យោតិ ។ បេ ។ កណ្ណាភាវតោ ឯ យោតិ ។ បេ ។ ចីវរធម្មជីក្កាហិតោ ឯ យោតិ ។ បេ ។ ជីវកាដតោ ឯ យោតិ ។ បេ ។ យាតុកាដតោ ឯ យោតិ

១ ឧ.ម. ចម្លើយ ។ ២ អយំ ហេតុយមាមាហិតេសុ ន វិស្សនី ។

ការសន្មតិក្កុំ ឈ្មោះនេះឱ្យជាភក្កទ្ទេសកៈ គួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា លោកមានកាយុអង្គនោះធម្មវិស្សម មិនគួរដល់លោកមានកាយុអង្គណា លោកមានកាយុអង្គនោះធម្មវិស្សម ។ សង្ឃបានសន្មតិក្កុំឈ្មោះ នេះឱ្យជាភក្កទ្ទេសកៈហើយ ការសន្មតិក្កុំនេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុ នោះបានជាសង្ឃស្ស ។ ឱ្យស្តាប់ទុកទូរដ៏ល្អនេះ ដោយភាសា ស្មើយ៉ាងនេះ ។

[៤៣៨] លំដាប់នោះ ពួកភិក្ខុជាភក្កទ្ទេសកៈមានសច្ចៈត្រូវវិវាដ្ឋច្នៃ ជា យេនិគ្គសំដែនកត្តដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបចង្អ័ត្តលាសច្ចៈ ខ្លះ ចំពោះព្រះមាទព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង ឡាយ ភក្កវតោកត្តភក្កភិក្ខុហិត ដោយសលាកប្បដិបា (មានបន្ទុះ ធម្មវិស្សនីស្វិតភាគជាដើម) លាច្នៃចិត្តហើយសឹមសំដែនកត្ត ។

[៤៣៩] សម័យនោះឯង មិនទាន់មានភិក្ខុជាសេនាសន្តត្តកៈ (អក្ខរកាលសេនាសនៈ) បម្រុងសិទ្ធិ ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជា កណ្ណាភាវក (អក្ខរកាលភាវក) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចីវរធម្មជីក្កាហិត (អក្ខរកាលចីវរធម្ម) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាចីវកាដកៈ (អក្ខរកាលចីវរ) ។ បេ ។ មិនទាន់មានភិក្ខុជាយាតុកាដកៈ (អក្ខរកាលយាតុ) ។ បេ ។

។ មេ ។ ដលកាដកោ ឧ ហោតិ ។ បេ ។ ទដ្ឋកកាដ-
 កោ ឧ ហោតិ ។ ទដ្ឋកំ អកាដិយោធិ ឧស្សតិ ។
 កកាដោ ឯតមត្ថំ អារោជេស្សំ ។ អនុជាថាមំ កិក្ខុវេ
 ចក្កាហន្ត្រេហំ សមន្តាគតិ កំកុំ ទដ្ឋកកាដកំ សម្មន្តត្ថំ
 យោ ឧ ឧទ្ទាគតិ កធម្មេយ្យ ឧ ឧទ្ទាគតិ កធម្មេយ្យ ឧ
 មោហាគតិ កធម្មេយ្យ ឧ កធម្មាគតិ កធម្មេយ្យ កាដកា-
 កាដិកក្ក ជាធម្មេយ្យ ។

(២២០) ឯកក្ក បទ កិក្ខុវេ សម្មន្តត្ថោ ។ បម្រមំ
 កំកុំ យាដិកក្កោ ។ យាដិក្កា ឡត្ថេន កិក្ខុវេ បដិច-
 លេន សង្ឃោ ញាបេតក្កោ សុណាតុ មេ កន្តេ សង្ឃោ
 យនិ សង្ឃស្ស បន្តកក្កំ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមំ កំកុំ ទដ្ឋ-
 កកាដកំ សម្មន្តេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។ សុណាតុ
 មេ កន្តេ សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្ថន្ទាមំ កំកុំ ទដ្ឋកកាដកំ
 សម្មន្តតិ ។ យស្សាយស្សតា ទមតិ ឥត្ថន្ទាមស្ស
 កិក្ខុវេ ទដ្ឋកកាដកស្ស សម្មតិ លោ តុល្លាស្ស

មិនទាន់បានក្នុងដលកាដកៈ (អ្នកចែកផ្លែឈើ) ។ មេ ។ មិនទាន់បានក្នុង
 ទដ្ឋកកាដកៈ (អ្នកចែកចង្កៀម) ទៅឡើយ ។ បេ ។ ចង្កៀមដែលមិនបានចែក
 ខូចអស់ទៅ ។ កំកុំ ទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ពុះ ចំពោះព្រះមាតា
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាសជា ម្ចាស់ក្នុងទាំងឡាយ ដូចអកអនុញ្ញាត
 ឱ្យសន្មតក្នុងដលក្រចកដោយអង្គ ៥ ឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ (អង្គ ៥ ទោះធំ)
 មិនល្អធម្មាគតិ ១ មិនល្អរោសាគតិ ១ មិនល្អរោហាគតិ ១ មិនល្អ
 កយាគតិ ១ ស្គាល់វត្ថុដែលខ្លួនបានចែកចំណីមិនទាន់បានចែក ១ ។

(២២០) ម្ចាស់ក្នុងទាំងឡាយ សង្ឃកប្បិសន្តិយាវិទោ ។
 សង្ឃកប្បិសន្តិកក្នុងមុនសិន ។ លុះសូម្បីចេញយ ត្រូវឱ្យក្នុងអ្នក
 ឈ្លាសច្រណែនប្រកាសសង្ឃវ្យាប័នថា ចតិគ្រូព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូម
 សង្ឃស្តាប់ចុំ ដើម្បីមានកាលអរ្យ ដល់សង្ឃហើយ សង្ឃកប្បិសន្តិ
 កក្កុឈ្លាននេះឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ (អ្នកចែកចង្កៀម) ។ នេះ ជាញត្ថំ ។
 ចតិគ្រូព្រះសង្ឃដ៏ចំរើន សូមសង្ឃស្តាប់ចុំ ឥឡូវសង្ឃសន្មតក្នុងឈ្លាន
 នេះឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ ។ ការសន្មតក្នុងឈ្លាននេះ ឱ្យជាទដ្ឋកកាដកៈ
 គួរដល់ឈាតមានភាពអនិច្ចារ លោកមានភាពអនិច្ចារ ត្រូវស្រៀម

យស្ស ឧត្តមនំ សោ ភាសេយ្យ ។ សម្មាសម្ពុទ្ធ
ឥន្ទ្រាណេ កំភុ ទង្គកាភាសោ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្មា
ត្ថុញ្ញី ។ ឯវមេតំ ឆានយាមីតំ ។

(៤៤៤) តេជ ទោ បទ សមយេន សង្ឃស្ស
តស្មាភាស អប្បមត្តកោ ចរិត្យាភេ ឧស្សន្ទោ^(១) ហោតំ ។
តតវតោ ឯតមត្ថំ អារាហេសំ ។ អនុជាធាមិ កិក្ខុវេ
ចត្វាបាត្ថេវ សមន្តាភតិ កំភុ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកំ
សង្ឃត្ថុតំ យោ ន ចន្ទាភតិ តទ្វេយ្យ ន មោហាភតិ
តទ្វេយ្យ ន មោហាភតិ តទ្វេយ្យ ន ភយាភតិ តទ្វេយ្យ
វិស្សជ្ជកវិស្សជ្ជតត្ថា ជាធម្មេយ្យ ។

(៤៤៥) ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ សង្ឃត្ថុតត្ថោ ។ បមមំ
កំភុ យាមីតត្ថោ ។ យាមីត្ថា ព្យត្តេន កិក្ខុជា បដិស-
សេន សង្ឃោ ញាបេតត្ថោ សុណាតុ មេ តទ្វេ សង្ឃោ
យមិ សង្ឃស្ស បត្តកសុំ សង្ឃោ ឥន្ទ្រាមិ កំភុ
អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មទ្វេយ្យ ។ ឯសា ញត្ថំ ។

១. ឧ. ១. ១. ១. ១

មិនធូរផលលោកមានភាយុអន្តរា លោកមានភាយុអន្តរា ត្រូវធ្វើ
មក ។ សង្ឃបាទសង្ឃតិក្កុវេយ្យាននេឱ្យជាទង្គកាភាសៈហើយ ភាសន្តិ
នេះសម្បជ្ជសង្ឃ ប្រាសយាតុនោះបានជាសង្ឃស្សៀម ។ ខ្ញុំសូម
ចាំទុកផ្លូវដំណើរនេះ ដោយភាសាស្សៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៤៦) សម័យនាឯង ចាំការតិចតួច មានក្រាស់ក្រលឡើង
ក្នុងឃ្លាំងរបស់សង្ឃ ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីខ្ញុំ ចំពោះព្រះ
មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ តថាភត
អនុញ្ញាត ឱ្យសង្ឃតិក្កុវេយ្យប្រកបដោយអង្គ៨ ឱ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ
(អ្នកចែកចាយទូរហិក្ការតិចតួច) (អង្គ៨ នោះគឺ) មិនលុះឆន្ទាភតិ ១ មិន
លុះមោហាភតិ ១ មិនលុះមោហាភតិ ១ មិនលុះភយាភតិ ១ ស្គាល់ចាំការ
ដែលខ្លួនបានចែកចាយហើយ មិនមិនខានបានចែកចាយហើយ ១ ។

(៤៤៧) ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ សង្ឃត្ថុតសង្ឃយ៉ាងនេះ ។ សង្ឃ
ត្ថុតសូមកិច្ចជាមុនសិន ។ លុះសូមចុះហើយ ត្រូវកិច្ចដែលឈ្លាស
ច្រកិលប្រកាសសង្ឃឱ្យដឹងថា ចាំត្រូវសង្ឃដំបើង សូមសង្ឃស្តាប់
ខ្ញុំ លើកម្មនាភាយុផលសង្ឃហើយ សង្ឃត្ថុតសង្ឃតិក្កុវេយ្យាននេ
ឱ្យជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ (អ្នកចែកចាយហិក្ការតិចតួច) ។ នេះ ជាញត្ថំ ។

សុណាតុ មេ កន្ត្រ សង្ខារ សង្ខារ ឥត្តន្តមី កិក្ខុ អប្ប-
 មត្តកវិស្សជ្ជកំ សម្មន្តតំ ។ យស្សយស្សតោ ទមតិ
 ឥត្តន្តមស្ស កិក្ខុតោ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកស្ស សម្មតិ
 សោ តុណ្ហស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កសេយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ខារ ឥត្តន្តនោ កិក្ខុ អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោ
 ទមតិ សង្ខស្ស តស្មា តុណ្ហី ។ ឯវមេតិ យាយមីតិ ។

(៤៤២) កេន អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកោន កិក្ខុតា
 ឯកា^(១)ស្មន្ត ឆាតត្វា ។ សត្តតំ ឆាតត្វំ ។ ឧបា-
 ចាចា ឆាតត្វា ។ កាយតទ្ធនំ ឆាតត្វំ ។ អំសាទ្ធិ-
 កោ ឆាតត្វោ ។ ចរិស្សាវនំ ឆាតត្វំ ។ ឧដ្ឋករកោ
 ឆាតត្វោ ។ កុសំ ឆាតត្វា ។ អន្ធមកុសំ ឆាតត្វា ។
 មណ្ឌលំ ឆាតត្វំ ។ អន្ធមមណ្ឌលំ ឆាតត្វំ ។ អនុ-
 វតោ ឆាតត្វោ ។ ចរិកណ្ឌំ ឆាតត្វំ ។ សរេ ហោ-
 តិ សង្ខស្ស សប្បំ វា កេលំ វា មនុ វា ជាណិគំ
 វា សតិ បដិសាយិតំ ឆាតត្វំ ។ សរេ បុទបិ
 អត្តោ ហោតិ បុទបិ ឆាតត្វំ ។ សរេ បុទបិ អត្តោ
 ហោតិ បុទបិ ឆាតត្វន្តិ^(២) ។

១ ឧ. ឯកោ ។ ២ មន្តបោធកោ អាមេនិកំ ឆន្តំ ។

ចត្តត្រាសន្សីចំពើន សូមសន្សីស្តចំពើ សន្សីសន្តតិកុរុណ្ណា រេនឡោ
 អប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ។ ការសន្តតិកុរុណ្ណា រេនឡោអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ
 គួរដល់លោកមានកាយុក្កណា លោកមានកាយុក្កនោះ ត្រូវស្រៀម
 មិត្តគួរដល់លោកមានកាយុក្កណា លោកមានកាយុក្កនោះ ត្រូវឆ្ងើយ
 មក ។ សន្សីបានសន្តតិកុរុណ្ណា រេន ឡោអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ ហើយ
 ការសន្តតិកុរុណ្ណា គួរដល់សន្សី ព្រោះហេតុនោះបានជាសន្សីស្រៀម ។ ខ្ញុំសូម
 បំផុតទូរិយាវនៈ ដោយកាយស្រៀមយ៉ាងនេះ ។

(៤៤៣) កិក្ខុជាអប្បមត្តកវិស្សជ្ជកៈ នោះ (បើមានកិក្ខុមកស្រុកមួយ)
 ត្រូវឱ្យមូលមួយ (ម្តង) ។ ត្រូវឱ្យកំបិត ។ ត្រូវឱ្យស្បែកជើង ។ ត្រូវឱ្យត្រ-
 ពងចង្កេះ ។ ត្រូវឱ្យយោគបាត្រ ។ ត្រូវឱ្យសំពត់តម្រង់ទឹក ។ ត្រូវឱ្យឈ្ម-
 ក្រក ។ ត្រូវឱ្យសំពត់កុសិ (ខ្នងខ្នង) ។ ត្រូវឱ្យសំពត់កន្ទ្រកុសិ (ខ្នងខ្នង) ។
 ត្រូវឱ្យសំពត់មណ្ឌល (ផ្ទាំងធំ) ។ ត្រូវឱ្យសំពត់អន្ធមណ្ឌល (ផ្ទាំងតូច) ។
 ត្រូវឱ្យសំពត់អនុវត ។ ត្រូវឱ្យសំពត់សម្រាប់ថែមបួសំពត់សំប៉បិច ។
 បើមានសប្បុរ្តិ ប្រេងក្តី ទឹកយ៉ក្តី ស្ករកៅក្តី (កិក្ខុអ្នកលែងបាយចំពោះ
 នោះ) ត្រូវឱ្យដល់សន្សីឆាន់ក្នុងត្រាម្តង ។ ។ បើសន្សីត្រូវការទៀត ត្រូវ
 ឱ្យទៀត ។ បើសន្សីត្រូវការម្តងទៀត ត្រូវឱ្យម្តងទៀត ។

[២២២] គេន ទោ បន សមយេន សង្ឃស្ស
 សាសិយត្តាហោចកា ន ហោតិ ។ បេ ។ បត្តត្តាហា-
 បកោ ន ហោតិ ។ បេ ។ អារម្មណេសេសកោ ន ហោ-
 តិ ។ បេ ។ សាមណេសេសកោ ន ហោតិ ។ សាម-
 ណោ អបេសិយមាថា កង្គំ ន កង្កេត្តំ ។ កតពតា
 ឯកមង្គំ អារាមេសុំ ។ អនុជាថាមិ កិក្កុវេ បញ្ចមាត្រ្ត-
 ហិ សមន្តាគតំ កិក្កុំ សាមណោសេសកំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ-
 យោ ន ចន្ទាគតំ កង្កេយ្យ ន នោសាគតំ កង្កេយ្យ
 ន មោហាគតំ កង្កេយ្យ ន កយោគតំ កង្កេយ្យ វេសិ
 កាបេសិកត្តា ជាធម្ម ។

[២២៣] ឯវត្តា បន កិក្កុវេ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ បេ.
 មិ កិក្កុ យាចិត្តោ ។ យាចិត្តា ក្សត្តេន កិក្កុវា ប-
 ដិកលេន សង្ឃោ ញាបេតតោ សុណាតុ មេ កន្ត
 សង្ឃោ យនំ សង្ឃស្ស ចត្តកលំ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមិ
 កិក្កុំ សាមណោសេសកំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ។ ឯសា ញត្តិ ។
 សុណាតុ មេ កន្ត សង្ឃោ សង្ឃោ ឥត្តន្ទាមិ កិក្កុំ

[២២៤] អរិយាននេន មិនទាន់បានកិក្កុជាសាសិយត្តាហោចកៈ
 (អ្នកប្រធានសិវន៍ដប់ប្រាំបី) ។ បេ ។ មិនទាន់បានកិក្កុជាបត្តត្តាហោចកៈ
 (អ្នកប្រធានប្រាំបី) ។ បេ ។ មិនទាន់បានកិក្កុជាអារម្មណេសេសកៈ (អ្នកប្រើ
 ញាមវត្ត) ។ បេ ។ មិនទាន់បានសាមណោសេសកៈ (អ្នកប្រើសាម-
 ណោ) ។ បេ ។ សាមណោទាំងឡាយកាលបើកិក្កុមិនប្រើ ក៏មិនប្រើ
 កាតិក ។ កិក្កុទាំងឡាយព្រមចង្អុលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះមាតាព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គជ្រាបស្រាវជ្រាវ ថា កិក្កុទាំងឡាយ ភយភកអនុញ្ញាតឱ្យ
 សង្ឃកិក្កុដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ ឱ្យជាសាមណោសេសកៈ (អ្នកប្រើ
 សាមណោ) (សង្ឃ ៥ ខោតិ) មិនលុះឆ្នាំនគិ ១ មិនលុះចាសាគ-
 តិ ១ មិនលុះមោហាគតិ ១ មិនលុះកយោគតិ ១ ស្គាល់សាមណោដែល
 ខ្លួនបានប្រើនិងមិនទាន់បានប្រើ ១ ។

[២២៥] ខ្លាញកិក្កុទាំងឡាយ សង្ឃកប្បិសន្នយាវនៈ ។
 សង្ឃសង្ឃសូមកិក្កុនិងមុនសិន ។ លុះសូមច្រើនហើយត្រូវកិក្កុដែលឈ្លាស
 ប្រតិភាប ប្រគល់សង្ឃឱ្យជំនាញ ចំពោះព្រះសង្ឃជំនាញ សូម
 សង្ឃស្តាប់ថ្មី ដើម្បីបានកាលខ្លួនសង្ឃហើយ សង្ឃត្រូវសង្ឃកិក្កុ
 ឈ្លាសនៃឱ្យជាសាមណោសេសកៈ ។ នេះ ជាញត្តិ ។ ចំពោះព្រះ
 សង្ឃជំនាញ សូមសង្ឃស្តាប់ថ្មី សង្ឃសង្ឃកិក្កុឈ្លាសនេះ ឱ្យជា

សាមណេរេសកំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ។ យស្សាយស្សតោ ទមតិ
 ឥត្តន្ទាមស្ស កំត្តុមោ សាមណេរេសកាស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធិ
 សោ តុណ្ហាស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសយ្យ ។
 សម្មតោ សង្ឃេន ឥត្តន្ទាមោ កំត្តុ សាមណេរេស-
 កោ ទមតិ សង្ឃស្ស តស្ថា តុណ្ហំ ។ បរិមេតំ
 ពារយាមីតិ ។

កាលានំ ធម្មិតំ ធម៌យំ ។

សេនាសន្តត្ថំ ធម្មិតំ ធម្មំ ។

តស្សន្ទានំ

[៤៤៦] វិហារំ តុច្ឆសេដ្ឋេន

អបញ្ចត្តំ តតា អហុ

តហំ តហំ ធិត្តមន្តិ

វិសា តេ ជិនសាវតា^(១) ។

តេ^(២) សេដ្ឋី តហមតិ ជិស្វា

កំត្តុនំ ឥនេត្រវិ

១១. ភាសា ឧត្ត ពេ ធិនសាវតា ។ ២ វ.ច. ពេត្តតេស្ថ ធម៌ ឧ ទិស្សនំ ។

សាមណេរេសកៈ ។ កាសេន្តតិកុណ្ណានេះឲ្យជាសាមណេរេសកៈ
 គួរដល់លោកមានអាយុអន្តិមភាព លោកមានអាយុអន្តិមភាព៖ ត្រូវស្ងៀម
 មិនឲ្យដល់លោកមានអាយុអន្តិមភាព លោកមានអាយុអន្តិមភាព៖ ត្រូវធ្វើយ
 មក ។ សង្ឃបានសន្មតកុណ្ណានេះ ឲ្យជាសាមណេរេសកៈហើយ
 កាសេន្តតិកុណ្ណានេះគួរដល់សង្ឃ ព្រោះហេតុនោះបានជាសង្ឃស្ងៀម ។ ខ្ញុំ
 សូមបំភ្លឺឲ្យដឹងលើកនេះ ដោយសារសង្ឃយំនេះ ។

ចប់ កាលានំ ទី៣ ។

ចប់ សេនាសន្តត្ថំ ទី៤ ។

ទូទៅនៃសេនាសន្តត្ថុនេះនោះ (ដូចតទៅនេះ)

[៤៤៦] អៀនព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប្រសើរមិនទាន់បានចេញ
 វិហារក្នុងគ្រានោះ ១ អៀនសាវត្រព្រះជិនស្រី ដើរចេញ
 ទៅនៅក្នុងទីនោះ ១ អៀនសេដ្ឋីចាមតិបានយើងឮ
 តែទាំងនោះ ហើយដល់លោកអៀននេះប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយជា

សេនាសមុទ្រៈ ។ ។ ។
 តាវមេយ្យំ វសយ្យាជ
 មជ្ជិម្ពុស្ស បាយកំ ។
 វិហារំ អន្ទ្រយោគត្យ
 ចាសាជំ ហឫយំ គុហំ
 បញ្ចលេណំ អនុញ្ញាសិ
 វិហារេ សេដ្ឋំ តាវយិ ។
 ជនោ វិហារំ តាវេតិ
 អកករិជំ អស្សុតំ
 កករិជំ មិដ្ឋសង្ខរិជំ
 ឧទុក្ខលត្យ ឧត្តរំ ។
 អាវិញ្ញចជិដ្ឋំ វដ្ឋំ
 វដ្ឋិត្យ កាបិសីសកំ
 ស្វចិ យជំ កាលជិដ្ឋំ
 លោហកដ្ឋវិសាលាកំ ។
 យទ្គកំ ស្វចិកកោរុ
 ជនមិ ឧល្លត្តេជ(១) ច

១ វ. ឆ. ឧល្លត្តេជ ។

សេនាសមុទ្រៈ ឧទ្ទាហោ

ឧទ្ទាហោបម្រើនឹងឲ្យជាងធ្វើវិហារ សូមរោគខ្លាស់ទាំង
 ក្បាលនិងនៅក្នុងវិហាររបស់យើង ។ រឿងពួកកិក្ខុក្រាបបង្គំ
 ទូល (ដំណើរនេះ) ចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាខាងក ។ ។
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតទីជ្រកកោន ៨ យ៉ាងគឺ វិហារ ១ អន្ទ្រ-
 យោគ ១ ប្រាសាទ ១ ប្រាសាទដ៏បូលព្រើល ១ គុហា ១
 រឿងសេដ្ឋិឲ្យជាងធ្វើវិហារ ១ ។ រឿងមហាជនឲ្យជាងធ្វើ
 វិហារឥតមានសន្ទុះទ្វារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសន្ទុះទ្វារ ប្រម-
 ទ្វារ គ្រណាច់ក្រោមនឹងគ្រណាច់លើជាដើម ។ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតប្រហោងដាក់ទ្រទ្រង់ប្រាប់ទាញ និងទ្រទ្រង់ប្រាប់
 ទាញអន្ទិស មេទ្វារ ត្រដាបទ្វារ ទុក អន្ទិសនឹងសា-
 ច យ៉ាងគឺ សោធ្វើតិរលាហៈ សោធ្វើតិរលេយ្យ សោធ្វើតិ-
 ស្មេតិ ។ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសោយន្តនឹងអន្ទិស រឿង
 ទ្រង់អនុញ្ញាតអម្បលនឹងឲ្យបូក លាបភាគក្នុងភាគក្រៅ ។

វេទកំ ជាលសលាកត្យ

ចន្ទាសិ សន្ទរេន ច

មិសិ វិទលមត្យត្យ

សោសា ធិតា មសារតោ

តុន្ទ តុន្ទិវាទត្យ

អាហាស្វាសន្ទិ ឧត្តរតោ

សត្តន្ទា ច កន្ទបិម្ពិ

មិម្ពិតា ឡតា ធនតំ

អាមសា មលកា កោត្តា

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបង្គំ ព្យាយាម គឺបង្គំចង់បានវេទ បង្គំចង់បាន
 ព្រហ្មសិលា ព្យាយាម បង្គំចង់បានសសាចម្រឹក ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឱ្យយកវត្ថុសម្រាប់ជូនជើង ដែលគេជំរុញបានសណ្តានដូចជា
 កង់ចង់បង្គំ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតគម្រាលស្មៅ ទ្រង់ទ្រង់
 អនុញ្ញាតបន្ទុកសម្រាប់កង្វាយបូជក ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាត
 គ្រែស្រូវ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាត គ្រែដែលគេដាច់ជើងហើយ
 បញ្ចូលទៅក្នុងបិណ្ឌ ដែលគេចោលក្នុងព្រៃស្មា ទ្រង់
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបង្ហាញជើងគ្រែដោយមេគ្រែ ទ្រង់
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេធ្វើជើងប្រហែលទិសជើងសេះ
 ឬជើងពពែជាដើម ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ ដែលគេបញ្ចុះ
 ពន្លាញទៅក្នុងមេ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែឬច្រកមានជើង
 ខ្ពស់ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែមានអង្គប្រាំពីរ ទ្រង់ទ្រង់
 អនុញ្ញាតតាំងស្រូវ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតគ្រែ តាំងតាំងមាន
 ជើងដូចជើងពពែ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងមានជើងប្រាំ
 ដែលគេប្រកបដោយភាគាដូចជាផ្នែកខ្ពស់ព្រៃ ទ្រង់ទ្រង់
 អនុញ្ញាតផែនស្មៅ ទ្រង់ទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងមានជើងប្រាំ ទ្រង់

សេចក្តីសង្ខេប ឧទ្ទេសនា

សេចក្តីសង្ខេប ឧទ្ទេសនា

ចលាសមីបមេរ ៥
 ឧទ្ទេស ៥ អហិ ជាតាធិ
 អដ្ឋង្គលកតាធិ(១)
 សុត្ត អដ្ឋបដ្ឋ ចោឡ្យ
 ត្វលក្ខ អន្តរាសិក
 តិរក្ខ កិសិយោ ចាមិ
 តុស្ស័ សេចក្តីសង្ខេប ៥ ឃី(២)
 ឡិទ្ធិ ហេតុ បតិ
 ឧប្បាដេតា ហេតុ ៥
 កិក្ខ ៥ ហេតុកិក្ខ ៥
 អនុញ្ញាសិ ៥ តិក្ខុយា(៣)
 សេតកាឡិហារ ៥ ចាមិ(៤)
 ដុស្ស សុត្តាញ មត្តក
 វត្តាសិ ចាណិក តុស្ស័

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតតាំងញាតិចាមិ ១ រឿងទ្រង់ហាមក្រែងស្រី
 ត្វសប្បមាណ ១ រឿងសិក្ខាភិក្ខុច្រើនអនុញ្ញាតប្រធាន
 ក្រែង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតប្រធានជើងក្រែងភិក្ខុសិក្ខា ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតអំបោះសម្រាប់ក្រែង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យចាត់ស្រែកក្រែងក្រែង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំពត់
 សម្រាប់ក្រែង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យរកយកក្រែង
 ញាតិដោយសំឡេងកម្រិតជាដើម ១ រឿងទ្រង់បញ្ជា
 ឲ្យយកក្រែង ១ រឿងមហាស្រពាលកិក្ខុសិក្ខា ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតក្រែង ១ រឿងសំពត់សម្រាប់ប្រើប្រាស់ ក្នុងសេនា-
 សនៈ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតក្រែងតាំងដែលញាតិភាគ គ្រឿង
 ញាតិ គឺលៀងចេញចាក់មកខាងក្រោម ១ រឿងក្នុងការបរិក
 យកស្រោមពូតទៅ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យត្រូវសេចក្តីសង្ខេប
 ផ្សេងៗ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យផ្អាកទឹកស្រាមក ១ រឿង
 ដំណេកពួកតិក្ខុ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាបវិហារ ដោយ
 ជ័រមានភាពសប្បុរស ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យលាបអត្តិមទិវ
 ដីដែលម្តង រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដំណើរ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
 ដំណើរទឹកក្នុងក្រែងហើយលៀសដោយខ្សែស ១ រឿងទ្រង់

១ ឧ. ម. ឧទ្ទេសនា ឧទ្ទេសនា អនុញ្ញាត ៥ បរិក ១ ២ ឧ. ម. សេចក្តីសង្ខេប ១
 ២ ឧ. កិក្ខុញ ហេតុកិក្ខុ អនុញ្ញាត ៥ បរិក ១ ២ ឧ. ម. តិក្ខុយា វិហារ ៥ ចាមិ ១

សាសនំ សិក្ខាតេសា

ឧស្សង្គំ បដ្ឋុត្តរិក្ខំ

ធនុសំ លណ្ឌាឧត្តរិក្ខំ(១)

ឥត្តាសំ បដិកាណាត្យ

វិចិត្រា ធម្មោ ឧ អាណុបិ

បរិបត្តិ អាណុបិ

អន្តរាគមន៍ តយោ បុណ្យ

ទុណ្យោ កុណ្យោ ឧ

ឧស្សតិ ឧ វិស្សំ(២)

វិសំ ចិវរិសា ឧ(៣)

អាសិទ្ធិ កំដៅតេ ឧ

អាសន្តិ ធិណាត្តរិក្ខំ

អនុញ្ញាតម្យាទ្រាប័ស្សប្បប្រតិលាយនិក្ខេប្ប ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាត ឱ្យយេនកំណាត់សំរាប់ដូនប្រតិដលដោយរឿង ១
រឿងវដ្តកំណាត់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យលាយដី
កាតមជ្ឈម ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតដល់យេនកំណាត់ ១ រឿង
ទ្រង់បញ្ចកម៌ឱ្យកិច្ច គូប្បស្រ័យ ១ រឿងវិហារទាប
ទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យរឿង(ពយាង) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ដល់ (ពយាង) ១ រឿងកិច្ចពាក់ព័ន្ធដល់ ១ រឿង
វិហារទាបអនុស្សក្រុមប្រើ កិច្ចមានស្វា មិនហ៊ានដក
ទៀបទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យវដ្តកំណាត់ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
ចន្ត ពយាងរឿង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ឱ្យធ្វើបន្ទប់ក្នុង
វិហារភូម ១ រឿងដើម្បីដកវិហារក្នុងដុំ ១ រឿងរឿង
សាចមកត្រូវដក ១ រឿងកិច្ចស្រកម៌ (ព្រោះខ្លាច
តស) ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតច្រើនដក មិនដក ១
រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត ស្មើដកវិស្ស ១ រឿងទ្រង់
អនុញ្ញាតឱ្យរឿងវិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតសំរាប់
មោតព្រលសម្រាប់អនុញ្ញាតរឿង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
បញ្ចកម៌ ១ រឿងកំណាត់ (ព្រះក្នុងបង្គោលសាលា) ១

១ ឧ. ឧ. ធម្មាធិការ ១ ឧ. ឧ. វិស្សតិ ឧ វិស្ស ១ ឧ. ឧ. ចិវរិសំ រឿង ១

លេខសម្គាល់ ១២៣៤

លេខសម្គាល់ ១២៣៤

ហេតុមក្សេ ឈឺ ក្រ
 អន្តរាគមន៍ ឱ្យប្រគល់
 សាល ហេតុ ៤ កាតព្វ
 វិញ្ញាណ កោដិកោ ដេ
 ចរិយាស្ថិតិសាលកំ
 អាការ ៨ បុណ្យកោដិ
 ហេតុ ៤១^(១) ឈឺ ក្រ
 សុទ្ធ^(២) អនាមិក្ខា ៨
 សន្តោស ៧ អនា
 មិក្ខា ៨ អនាមិក្ខា
 សហ សង្ខារ ៨ ឈឺ
 អាការ ៨ សង្ខារ
 អាការ ៨ កាយ ៨ ឈឺ
 វេទនា ៨ ឈឺ
 បុណ្យ ៨ បុណ្យ^(៣)

រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពូជក្នុងទីនាម ១ រឿងក្នុងកំណត់ទីនាម
 ក្នុងទីនាម(ទីកំណត់ទីនាមកើត) ទើបទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យធ្វើរោង
 កំណត់ ១ រឿងកាតព្វសម្រាប់កំណត់ទីនាម ១ រឿង
 វិញ្ញាណក្ខន្ធនាមត្រៀមបិទបាំង ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបន្តប្រ
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតបរិវេណ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតរោងភ្លើង ១
 រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱ្យពូជក្នុងទីនាមកាតព្វ ១ រឿងទ្រង់
 អនុញ្ញាតក្នុងទីនាមដើម ១ (រឿងកាតព្វ) បណ្តុះបណ្តាល
 ធ្វើឱ្យបុណ្យកោលក្រោយឈឺ រឿងអនាមិក្ខា
 សេដ្ឋីនាមសង្ខារឈឺបិទបាំងសាល (វិញ្ញាណ) បានដើរទៅ
 កាន់ប្រាង្គ (ប្រាង្គកំណត់) ហើយនិមន្តប្រះសង្ឃសម្ពាសន៍
 នាយក ប្រមាញ់ក្នុងសង្ឃ (ដើម្បីកាន់ក្នុងវិញ្ញាណ) បាន
 បណ្តុះបណ្តាលក្នុង ឱ្យកាន់បិទក្នុងកាតព្វ បណ្តាល (លុះ
 កាតព្វក្រោយមក) បានឱ្យពូជក្នុងសាល (ប្រមាញ់ក្នុង
 សង្ឃបានប្រះក្នុងប្រាង្គ) ១ រឿង (មនុស្សកាន់ក្នុង
 ធ្វើ) ឱ្យក្នុងនាមសាល ១ រឿង (ក្នុងសិស្សក្នុងក្នុងក្នុង)
 ដើរដើរទៅក្នុងក្នុងសង្ឃ ហើយប្រុងវេទនាសង្ខារ ១

១. ១. ២. ៣. ៤. ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

កោ អហតិ កត្តក្កំ^(១)

តិក្កិញ អវុយា

បរិក្កហិត្តយេ

តុលា សាវត្ថុ ឱសវ

មតិដ្ឋាបេសិ អាណមិ

កត្តក្កេ ធម៌ កោលាហលិ

តិលាតា វសេយ្យា ធម៌

លេសា សត្តរសា តហិ

កេន ទុ ទោ តាមំ ទុ ទោ

វិហារក្កេន ភាជយិ

បរិវេណាទុកាតញ្ច

អកាមា កាត ថោ ធម៌

រឿង (ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា) នរណាគួរទទួលកត្តក្កំប្រសើរជា
 ម្តង ១ រឿង (ស្តាប់ដំបើ) និយាយទ័ងសត្វទតា ១ រឿង
 (ត្រឡប់បុគ្គល) ១ រឿង (ពួកសិស្សត្រឡប់យកកុ) ហ្នឹងហែង
 សេនាសនៈចេសសិស្ស ១ រឿង (មនុស្សចាំងឡាយភាគច្រើន)
 គ្រែតាំងដែលញាត់ដោយសំឡី ហើយទុកនៅក្នុងបន្ទប់ផ្ទះ ១
 រឿងព្រះមានព្រះភាគ ស្តេចយាងសំដៅទៅក្រុងសាវត្ថុ ១
 រឿងអនាថចិញ្ចឹមតាមបតិវិភាគម (ចំពោះព្រះសង្ឃដែល
 មកអំពីទីសំខាន់ៗ) ១ រឿងកើតកោលាហលក្នុងពេលកត្ត ១
 រឿង (ត្រឡប់យកកុ) ចល្លាញកិក្ខុឈី ១ រឿង (ត្រឡប់យកកុ)
 ដេកជាប់ទ័ងដំណេកដ៏ប្រសើរ ១ រឿងទ្រង់ចេញក្នុងមន្ទ្របារម
 យាត់សេនាសនៈដោយអាទិរលេស ១ រឿងអគ្គសេវិត្តិយកិក្ខុ
 (ដ្ឋសជុលវិហារ) ក្នុងទីនោះ ១ ១ រឿងកិក្ខុនិគត្តាថា កិក្ខុ
 ណា ហ្ន៎ គួរប្រគល់សេនាសនៈ ១ រឿងសេនាសនៈគ្នា រលបកៈ
 កិក្ខុនិគត្តាថា យើងគួរប្រគល់សេនាសនៈដូចម្តេចហ្ន៎ ១ រឿង
 កិក្ខុប្រគល់សេនាសនៈភាគកំណត់វិហារ ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឲ្យឲ្យចាំវេលា ភាគចំណែកជាលំដាប់ បើមានកិក្ខុដទៃៗ
 មកដល់ (បើណា) មិនត្រូវការ ក៏មិនត្រូវឲ្យចាំវេលា ១

និស្ស័មិ សត្យុត្តលក្ខ

កាណា សេនាសនេ តយោ

ឧបទេសោ ធម្មស្ថានិ

វិភក្តា សមាសនា

សមាសនាសនិកា កំណ្ឌស្ថ

តិវត្ថា ធម្មតិវត្ថា

អសមាសនាសនិកា ធម្ម

សាលិទ្ធិ បរិកុញ្ញត្ថ

អយ្យិកា ធម្មអយ្យិកា

កាដិកត្ថ កាដាតិ

កាដ្យិ បិណ្ឌកក្កុទ្ធមា

រឿងប្រតិបត្តិមុខឱក្ខត្យក្កប្រគល់សេនាសនៈ ដល់ភិក្ខុប៉ុន្មាន
 ក្នុងទិវសីមា ១ រឿង (ប្រតិបត្តិមុខឱក្ខត្យក្កប្រគល់)
 សេនាសនៈ អស់កាលទាំងពួង ១ រឿងភិក្ខុអ្នកប្រគល់សេនា-
 សនៈពួង ១ រឿងឧបទេសក្ក (ពួងហែងសេនាសនៈប្រើ
 កន្លែង) ១ រឿងព្រះសង្ឃបុគ្គលទ្រង់សំដែងនុណ្ឌនៃវិន័យ ១
 រឿងព្រះបរិយាយរឿងវិន័យ ចើងទ្រង់អនុញ្ញាតឱក្ខត្យក្កយលើ
 ភាសនៈស្ម័គ្រ ១ រឿងភិក្ខុមានភាសនៈស្ម័គ្រអន្តិយលើគ្រូជា
 មួយគ្នាទាំងនោះ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱក្ខត្យ ៣ ច្រើនៗ ២ ច្រើន
 ៗ អន្តិយលើសេនាសនៈជាមួយគ្នាបាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាត
 ឱក្ខត្យមានភាសនៈមិនស្ម័គ្រអន្តិយលើភាសនៈវែងជាមួយគ្នា
 បាន ១ រឿងទ្រង់អនុញ្ញាតឱក្ខត្យប្រើប្រាស់ប្រាសាទមានរឿង ១
 រឿងព្រះអយ្យិកា (នៃព្រះបាទបរមេន្ទ្រវរ្ម័នកាលសុគត) ១
 (រឿងពាក់សិក្ខិត្យក្នុងកាលសន្តិស្រុកក្នុងមួយ) ក្នុងទិវសីមា
 មួយ (ព័ត្រសាវត្ថ) ១ រឿងភិក្ខុនៃភាសនាសនៈរបស់សិក្ខុ ១
 រឿងព្រះមានព្រះកាត រស្មីយោធិនៃកាន់កំណត់វិន័យ ១
 រឿងព្រះមានព្រះកាត រស្មីយោធិនៃកាន់កំណត់វិន័យ ១ រឿង
 ភិក្ខុទ្រង់អនុញ្ញាត ដោយគ្រាន់តែទុកដាក់ដុំដុំមួយរាល់បញ្ចប់

សេនាសព្វព្រះ ទ្រានេតា

កាលញ្ច សាមណេត្ត

សិក្ខាបទ្ធកុម្មុល្លម៌

ឧត្តត្ថកា មិគ្គិម៌

វេទនាបក្ខិណស្សនា

អប្បដិកម្ម មិគ្គិយា

បណ្ឌិតា វេយ្យាគិក្ខុយា

តិរញ្ញាធិបាតុបិក្ខុ

អរហន្តា ធម្មសកា

គេនកា លោហិតុប្បាណ

ឧត្តត្ថកា ចាបិ ឡាញនា

មា សត្វស្ស បរិហាយិ

កម្មំ អញ្ញស្ស ធាតវេ

វិប្បកាតេ ធម្មញ្ញស្ស

កតេ កស្សវេ បក្កមេ

វិក្កមតិ កាលកកោ

សាមណេរោ ធម្មាយតិ

បទ្ធកុម្មុល្លា ធម្ម សិក្ខាយ

សេនាសព្វព្រះ ទ្រានេតា

ស្វាចំខ្លះ រដ្ឋប្បជាសាមណេរៈ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ ជាអ្នកស្រាវ

អត្ថមវិជ្ជាខ្លះ ជាមនុស្សឆ្លាតខ្លះ ជាអ្នកទានចិត្តក្រយោបាយខ្លះ ជា

អ្នកស្រាវជ្រាវចោទប្រសព្វសង្កត់ខ្លះ ជាអ្នកស្រាវស្វែងសេចក្តី

ព្រោះមិនឃើញការបង្កខ្លះ ព្រោះមិនសំដែងការបង្កខ្លះ ព្រោះ

មិនលះបង់ទិដ្ឋិខ្លះ ជាមនុស្សឆ្លើយខ្លះ ជាមនុស្សល្អចំណីស្មោះ

ជាមនុស្សចូលលទ្ធិតិរិយៈខ្លះ ជានិក្ខានខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់

តាខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់បំបាត់ខ្លះ ជាមនុស្សសម្ងាត់ព្រះ

អរហន្តខ្លះ ជាមនុស្សប្រទូស្តកិត្តិខ្លះ ជាមនុស្សបំបែកសង្ស័យ

ខ្លះ ជាមនុស្សធ្វើព្រះលោហិត (មេស្តព្រះសង្ឃសម្មាសម្ពុទ្ធ)

ឱពុរាគខ្លះ ជាមនុស្សមានភេទភិក្ខុខ្លះ ១ ប្រើធិតិកុម្មុល្លាវិកម្ម

ផលកិក្ខុផលវិជ្ជាយតិកស្មមកុម្មុល្លាវិកម្មមេស្តសង្ខារនាស ១

ប្រើធិតិកុម្មុល្លាវិកម្មមិនតាមហើយ ១ ប្រកល់ឱវាសនកិក្ខុផលវិជ្ជាយ ១

ប្រើធិតិកុម្មុល្លាវិកម្មមិនតាមហើយចៀសចេញទៅខ្លះ សំភារចេញទៅ

ខ្លះ ស្វាចំខ្លះ រដ្ឋប្បជាសាមណេរៈ ជាអ្នកលាសិក្ខាខ្លះ

អង្គមជ្ឈិមយោ យេនិ

សង្ខារោ វ សាមិកោ យោតិ

ឧប្បត្តន្តវេទនា

អនុស្សាវរៈ ឬជិតានុ

ជិដ្ឋំ កស្សវំ យោតំ តំ

បណ្ណាកោ វេយ្យាគិត្តំ ច

តិវច្ឆាធម្មាតុបេតិកំ

យាតកោ ទូសកោ បាបិ

កេនសោហិតត្យាញនា

មជ្ជិមយោតិ យេនិ សោ

សង្ខារោ វ យោតិ សាមិកោ

ហិរុញ្ញាត្រ កក្កដំ

ឧប្រិយតំ ច កម្ពលំ

ជាអ្នកត្រូវតែដឹងថា សង្ខារជាម្ចាស់ (វិវាទនោះ) ១
 ក៏ក្នុងវិវាទនោះប្រែប្រួលហើយប្រែជាមនុស្សម្នាក់ៗ ជាមនុស្ស
 មានចិត្តរាយមាយៗ ជាអ្នកត្រូវទុកវេទនា គ្របសង្កត់ៗ
 ជាអ្នកត្រូវសង្ខារលើកវត្ថុ ព្រោះមិនឃើញអាចក្តីៗ ព្រោះ
 មិនបំផ្លាញអាចក្តីៗ ព្រោះមិនលះបង់ចិត្តៗ វិវាទ
 នោះជាចលនាមិនថេរ ១ ក៏ក្នុងវិវាទនោះប្រែប្រួលហើយ
 ជាមនុស្សម្នាក់ៗ ជាមនុស្សម្នាក់ៗ ជាអ្នកល្អចលនា
 ៗ ជាមនុស្សចូលកាន់លទ្ធិក្តីៗ ប្រែជាជាសត្វតិរច្ឆានៗ
 ជាអ្នកសម្លាប់មាតាៗ ជាអ្នកសម្លាប់បិតាៗ ជាអ្នកសម្លាប់
 ព្រះគោរពៗ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តក្តីក្តីៗ ជាអ្នកបំបែកសង្គ្រោះ
 ជាអ្នកធ្វើព្រះណាមិក (មេស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច) ឱ្យពុទ្ធនិ
 ៗ ជាអ្នកមានទុក្ខវិវាទៗ សង្ខារជាម្ចាស់ (វិវាទនោះ) ១
 រឿងក៏ក្តីនាយកសេនាសនៈ (មេស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច
 ជាគ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងវិហារ) ទៅប្រើប្រាស់ក្នុង
 ចំណី ១ រឿងក៏ក្តីមានសេចក្តីសង្ស័យ ១ រឿងវិហារប្រឌុ
 ប្រាម ១ រឿងសំពត់កម្ពលកើតរឿងដល់សង្គ ១ រឿងសំពត់

បដិក្កហកាដកោ ចាបិ
 យាតុ ច ដលកាដកោ
 ទទ្ធិកាដកោ ចេវ
 អប្បមន្តការិស្សាវេ
 សាដិយក្កហាចកោ ចេវ
 តថា មន្តក្កហាបកោ^(១)
 អារាមិកសាមណោ
 មេសកស្ស ច សម្មតិ
 សញ្ញាភិក្ខុ លោកាវិទូ
 ហិក្ខុត្តោ វិទាមេកោ
 លេណាត្ថញ្ច វុទ្ធាត្ថញ្ច
 ឈាយិក្ខញ្ច វិបស្សិត្ថំ ។

១ វ. ម. ពេជ្រ ចន្ទក្កហកោ ។

ភិក្ខុឲ្យជាអ្នកទទួល (បី) ទុក ១ រៀងទ្រង់អនុញ្ញាត ឲ្យជា
 អ្នកចែកបរិវារ ឲ្យជាអ្នកចែកផ្ទៃដី ឲ្យជាអ្នកចែកបង្គោល
 ឲ្យជាអ្នកចែកចែកចំណីអាហារ ឲ្យជាអ្នកប្រគល់សំពត់ ឲ្យជា
 អ្នកប្រគល់បាត រៀងសង្កេតភិក្ខុឲ្យជាអ្នកប្រើក្រោម
 វត្តន៍សាមណេរ រៀងគ្រូសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាវិទាមក ព្រះ
 អង្គនាគព្រះហឫទ័យប្រាជ្ញាឲ្យប្រយោជន៍ (ដល់សត្វ) ទ្រង់
 ប្រាថ្នាស្រាវជ្រាវ ទ្រង់គ្រូសង្កត់ជនចំណេះ (ទ្រង់
 អនុញ្ញាតសនាសនៈផ្សេងៗទៀតនេះ) ដើម្បីប្រកាសផល
 ដើម្បីនាំគ្នាសុខសប្បាយផង ដើម្បីជុំគ្នាផង^(១) (ឲ្យអនុសាស
 ផង) ផង ដើម្បីពិចារណា ឲ្យសង្ខារ^(២)ផង ។

១ ចំណែកសមាសភាព ២១ ប្រភេទ ។ ២ ចំណែកវិបស្សនា ៣០ យ៉ាង ។

[illegible][illegible]

အမှတ်စဉ်:
၁၄

[illegible]

[illegible][illegible]

	លេខទំព័រ
ការឡូកកម្ម	៣៤៧
ការឡូកកម្មចំពោះវិហារទាំងឡាយ	៣៤៨
ការដែលភិក្ខុទទួលបានវត្ថុដោយដើរចៀសចេញទៅដាច់ដី	៣៥១
ការដែលភិក្ខុទទួលបានវត្ថុដោយដើរចៀសចេញទៅ ក្នុងវេលាដែលពុទ្ធជាដី	៣៥៣
ការដាំយកទ្រៀងប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់ស្រូវដី	៣៥៥
ការដាំស្រូវដាំដុះដោយដី ឬដាំដុះដោយដី	៣៥៧
ការទ្រង់ទ្រាយក្នុងក្រសែក្រាល ហើយសំដៅដាំដុះ	៣៥៨
ភិក្ខុទទួលបានវត្ថុដែលស្រដៀងនឹងធម្មតា	៣៥៩
ការសង្កេតឱ្យមន្ត្រីស្ម័គ្រចិត្ត	៣៦៣
ភិក្ខុសាសនិយ្យាមាចរដាំដុះ	៣៦៥
ឧទាហរណ៍នៃសាសនាមន្ត្រី	៣៦៦

វិទ្យាស្ថាន	អក្សរឡាហ៍	អក្ខរ	រដ្ឋលេខាយ
សង្ឃកា	សង្ឃកា	៣	៤
ចូលវត្ត	ចូលវត្ត	១០	១
ចោលវត្ត	ចោលវត្ត	១៣	១៣
ដំបូង	ដំបូង	១៤	៣
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	២០	១១
មេត្តិយកម្ម	មេត្តិយកម្ម	២៣	១
មេត្តិយកម្មដ៏ល្អ	មេត្តិយកម្មដ៏ល្អ	២៣	៦
វិសេស	វិសេស	២៤	៤
សតិវិធី	សតិវិធី	២៤	១
មន្ត្រីបុគ្គល	មន្ត្រីបុគ្គល	២៦	១០
មន្ត្រី	មន្ត្រី	៣៤	៦
ការ	ការ	៣៤	៤
ភាសា	ភាសា	៤០	៦
ភាសាស្ន	ភាសាស្ន	៦១	៤

វិទ្យុប្រភេទ	កម្រិតប្រាក់	ចំនួន	រដ្ឋបាល	វិទ្យុប្រភេទ	កម្រិតប្រាក់	ចំនួន	រដ្ឋបាល
សម	សម-	៦៦	៣	វិសេស	វិសេស	៦៦	៣
សាច់ប្រាក់	សាច់ប្រាក់	៦៦	១៦	ម៉ូស៊ី-	ម៉ូស៊ី-	៦៦	៧
អនុវត្តន៍	អនុវត្តន៍	៧៧	១	អនុវត្តន៍	អនុវត្តន៍	៦៧	៦
យោធា កង វិយ	យោធា កង វិយ ៣	៨០	១៨	កុមារ	កុមារ	៦៨	១៨
វិសេស	វិសេស	៨៨	៤	កុមារ	កុមារ	៦៩	១៨
វិសេស	វិសេស	៩៩	១១	កុមារ	កុមារ	៧០	១៨
ចំនួនវិសេស	ចំនួនវិសេស	១០០	១	កុមារ	កុមារ	៧១	១៨
ប្រាក់	ប្រាក់	១០១	៦	កុមារ	កុមារ	៧២	១
កម្មវិធី	កម្មវិធី	១០២	១០	កុមារ	កុមារ	៧៣	១
មធ្យមសិក្សា	មធ្យមសិក្សា	១០៣	១៦	កុមារ	កុមារ	៧៤	១
សិក្សា	សិក្សា	១០៤	១	កុមារ	កុមារ	៧៥	១
វិសេស	វិសេស	១០៥	១	កុមារ	កុមារ	៧៦	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១០៦	១	កុមារ	កុមារ	៧៧	១
សិក្សា	សិក្សា	១០៧	១	កុមារ	កុមារ	៧៨	១
វិសេស	វិសេស	១០៨	១	កុមារ	កុមារ	៧៩	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១០៩	១	កុមារ	កុមារ	៨០	១
សិក្សា	សិក្សា	១១០	១	កុមារ	កុមារ	៨១	១
វិសេស	វិសេស	១១១	១	កុមារ	កុមារ	៨២	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១១២	១	កុមារ	កុមារ	៨៣	១
សិក្សា	សិក្សា	១១៣	១	កុមារ	កុមារ	៨៤	១
វិសេស	វិសេស	១១៤	១	កុមារ	កុមារ	៨៥	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១១៥	១	កុមារ	កុមារ	៨៦	១
សិក្សា	សិក្សា	១១៦	១	កុមារ	កុមារ	៨៧	១
វិសេស	វិសេស	១១៧	១	កុមារ	កុមារ	៨៨	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១១៨	១	កុមារ	កុមារ	៨៩	១
សិក្សា	សិក្សា	១១៩	១	កុមារ	កុមារ	៩០	១
វិសេស	វិសេស	១២០	១	កុមារ	កុមារ	៩១	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១២១	១	កុមារ	កុមារ	៩២	១
សិក្សា	សិក្សា	១២២	១	កុមារ	កុមារ	៩៣	១
វិសេស	វិសេស	១២៣	១	កុមារ	កុមារ	៩៤	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១២៤	១	កុមារ	កុមារ	៩៥	១
សិក្សា	សិក្សា	១២៥	១	កុមារ	កុមារ	៩៦	១
វិសេស	វិសេស	១២៦	១	កុមារ	កុមារ	៩៧	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១២៧	១	កុមារ	កុមារ	៩៨	១
សិក្សា	សិក្សា	១២៨	១	កុមារ	កុមារ	៩៩	១
វិសេស	វិសេស	១២៩	១	កុមារ	កុមារ	១០០	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១៣០	១	កុមារ	កុមារ	១០១	១
សិក្សា	សិក្សា	១៣១	១	កុមារ	កុមារ	១០២	១
វិសេស	វិសេស	១៣២	១	កុមារ	កុមារ	១០៣	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១៣៣	១	កុមារ	កុមារ	១០៤	១
សិក្សា	សិក្សា	១៣៤	១	កុមារ	កុមារ	១០៥	១
វិសេស	វិសេស	១៣៥	១	កុមារ	កុមារ	១០៦	១
ប្រាក់	ប្រាក់	១៣៦	១	កុមារ	កុមារ	១០៧	១
សិក្សា	សិក្សា	១៣៧	១	កុមារ			

សង្ខេបប្រាង្គពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនាត់	ចំនួន
ចុកល	ចុកល	៣	២
ថ្ងាប	ថ្ងាប	៨	១១
មនុកថ្មី	មនុកថ្មី	១៤	១២
មល្យចក្ក	មល្យចក្ក	១៤	១៣
សច្ច៍	សច្ច៍	១៦	៣
និម	និម	២០	១៧
និយាយឡើយ	និយាយឡើយ	២៦	៧
បុរិនិយាយ	បុរិនិយាយ	៣១	៤
កន្ស	កន្ស	៣៨	១១
ចន្តិចចន្តិច	ចន្តិចចន្តិច ^(១)	៤២	១៦
ប្រដៅ	ប្រដៅ	៥០	១២
ដើម្បី	ដើម្បី	៥៧	៥
"	"	"	៨
មិនមាននៅ	មិនមាននៅ ^(១)	៥៨	៧
សេចក្តី	សេចក្តី	៦១	១៦
អាបត្តានករណ៍	អាបត្តានករណ៍	៧៤	១៤
ត្រង់បទណា	ត្រង់បទណា ។	៨០	១៦

សង្ខេបប្រាង្គពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ចំនាត់	ចំនួន
អដ្ឋកថា	២ អដ្ឋកថា	៧៨	១៨
បុរោហិត	ការបាម	៧៧	១២
យ៉ាងនេះ	យ៉ាងនេះហើយ	"	១៣
វិន័យកម្ម	វិន័យកម្ម	១០៧	៨
ភិក្ខុ	ភិក្ខុ	១១៣	៦
សេចក្តី	សេចក្តី	១១៧	៨
វិន័យស	វិន័យស	១១៨	១១
ចល្យវត្ថុ	ចល្យវត្ថុ	១៤៦	១
វត្ថុកន្លះ	វត្ថុកន្លះ	១៧៨	
ទុកដ	ទុកដ	១៨៤	១១
លេ	លេ	"	១៥
កុម្មជិត	កុម្មជិត	១៨៧	១០
សេចក្តី	សេចក្តី	១៨១	១៥
វត្ថុកន្លះ	វត្ថុកន្លះ	១៨៨	១
នាយចិដក	នាយចិដក	១៨៦	"
អនុក្រោះ	អនុក្រោះ	១៨៨	១៣
ទាំង	ទាំង	១៨៨	១៧

សង្ខេបត្រាបង់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
មហាមាត្រ	មហាមាត្រ	២០៤	១០
ទៅលុះ	ទៅលុះ	២១០	១២
ឆប្ប	ឆប្ប	"	១៤
អនុញ្ញាត	អនុញ្ញាត	២១២	៤
ការងារ	ការងារ	"	១២
ឱ្យកាត់ក្រចក	ឱ្យកាត់កាត់ក្រចក	២១៤	៨
ឱ្យចាំទៅ	ឱ្យចាំទៅ	២២២	៨
ទីជម្រក	ទីជម្រក	២៨២	៨
ព្រះទ្រង់	ព្រះអង្គទ្រង់	២៦៨	១៣
វិហារ	វិហារ	២៦៦	១០
ក្នុង	ក្នុង	២៨៤	២
ក្បាច់	ក្បាច់	"	១០
ច្រក្រាស់	ច្រក្រាស់	២៨៨	១៦
អគ្គិសនីខ្នាតអង្គរ	ខ្នាតអង្គរ អគ្គិសនី	២៨៦	១៧

សង្ខេបត្រាបង់ពាក្យខុស - ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
អនុ	អនុ	២៨០	៤
អហមតិ	អហមតិ	"	៨
អនុ	អនុ	២៨១	៤
"	"	"	៧
សិលាភាព	សិលាភាព	២៨៣	១
ដង្ក	ដង្ក	"	៧
អនាថបណ្ឌិត	អនាថបណ្ឌិត	២៨៦	១៣
ជីវិត	ជីវិត	២៨៧	១០
សាវត្ថុ	សាវត្ថុ	៣០១	៨
ចប់	ចប់	៣៣១	១១
គឺស្រី	គឺស្រី	៣៤៨	១០
ដោយ	ដោយ	៣៤៨	៣
ប្រដាប់	ប្រដាប់	៣៥១	៨
ភិយ	"	"	"
(៤១៤)	(៤១៤)	៣៨៤	១៣